

Begroting 2026

Wij zijn Maastricht

Colofon
Begroting 2026
Gemeente Maastricht

Samenstelling
Gemeente Maastricht
Team Financieel Beleid Ontwikkeling - Financiën
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Financieel begrotingsbeeld	6
Ontwikkeling begrotingssaldi	6
Overzicht baten en lasten per programma	10
Begroting 2026 in één oogopslag	11
1 Beleidsbegroting	12
1.1 Programmaplan	12
Leeswijzer	12
Programma 1 Veiligheid	15
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	20
Programma 3 Economie	31
Programma 4 Onderwijs	42
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	49
Programma 6 Sociaal domein	67
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	91
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	105
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	117
1.2 Paragrafen	135
Lokale heffingen	135
Bedrijfsvoering	150
Wet open overheid	156
Weerstandvermogen en risicobeheersing	157
Financiering	176
Verbonden partijen	180
Onderhoud kapitaalgoederen	204
Grondbeleid	225
2 Financiële begroting	233
2.1 Overzicht van baten en lasten	233
2.2 Toelichting overzicht baten en lasten	234
2.3 Uiteenzetting financiële positie	242
Bijlage 1 Samenstelling van het college van burgemeester en wethouders	268
Bijlage 2 Organisationschema	269
Bijlage 3 Overzicht subsidieregelingen	270
Bijlage 4 Overzicht EU-subsidies	273
Bijlage 5 Stand van zaken burgerinitiatieven	274
Bijlage 6 Grootstedelijke projecten	275
Bijlage 7 Ambities coalitieakkoord 2022-2026	285
Bijlage 8 Verloop begroting per programma	294
Bijlage 9 Afkortingen	298

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad,

Wij zijn Maastricht

Maastricht is een saamhorige stad waarin alle inwoners zich thuis moeten kunnen voelen. Deze ambitie staat en valt onder andere met het versterken van de verbondenheid. Deze zinnen zijn afkomstig uit de samenvatting van het coalitieakkoord 2022-2026 dat vier jaar lang het kompas is geweest van dit college, waarbij saamhorigheid, thuis voelen en verbondenheid in de breedste zin van het woord zijn opgepakt. In deze laatste begroting van deze periode blikken we terug en vooruit. Wat het college betreft komen hierin de uitkomsten van zorgvuldige planvorming op een flink aantal thema's en de resultaten van werken aan een solide financiële basis bij elkaar: we weten waarin en hoe we willen investeren én hebben de financiële ruimte om dat te doen, waarbij we ruimte laten voor een nieuwe coalitie om eigen ambities te formuleren.

Terugblik

Het college kijkt trots terug op de afgelopen jaren. Er is veel in gang gezet, met het genoemde kompas als stevige basis. Er zijn belangrijke stappen gezet voor de toekomst van onze stad, waarvan we er een aantal benoemen, zonder daarbij volledig te zijn en waarbij we ons realiseren dat veel werk nog niet af is. De afgelopen jaren stonden onder andere in het teken van bouwen aan een sterke en betrokken gemeenschap, onder andere in de veerkrachtwijken Pottenberg en Nazareth. We hebben gewerkt aan de samenwerking met onze inwoners via onder andere stadsdeelregisseurs en -programma's en hebben we de band met gemeenten in de regio versterkt om ons met één verhaal te presenteren in Den Haag. We hebben fors geïnvesteerd in bouwprojecten, in onderwijshuisvesting en sportvoorzieningen en in het versterken van de sociale basis. Op cultureel vlak is Centre Céramique vernieuwd, ondergaat het Natuurhistorisch Museum een facelift en is geld beschikbaar gesteld voor de Maastrichtse taal en volkscultuur. Met het deltaplan ouderenzorg en transformatie-aanpakken op het gebied van mentale gezondheid en Pluswijken werken we samen met onze partners hard aan een toekomstbestendige zorg in onze stad en regio.

Met de Campus Randwyck beschikken we over een belangrijke economische motor, die van cruciaal belang is voor het veiligstellen van welzijn en welvaart in Zuid-Limburg. Een ontwikkelpotentieel dat we met duidelijke doelen voor ogen en gezamenlijk met de partners, de UM, het MUMC+ en de provincie Limburg willen benutten. Samenwerking is hierin de sleutel tot succes, ook over de gemeentegrenzen heen; kennisregio's verbinden door allianties te smeden tussen overheden, grote en kleine bedrijven en kennisinstellingen. Daar zijn deze collegeperiode belangrijke stappen in gezet, die nu ook voorzien worden van investeringen.

De fysieke leefomgeving moest groener en uitnodigen tot ontmoeting en verschillende wijken worden gerevitaliseerd en gerenoveerd. Op diverse locaties in de stad wordt gewerkt aan vergroening, de ontwikkeling van Limmel aan de Maas is in volle gang en zowel de Blauwe Loper als het centrum van Pottenberg zijn weldra fit voor de toekomst. Doordat Maastricht omringd is door Natura2000-gebieden blijft het stikstofvraagstuk vragen om creativiteit en geduld. De omgevingsvisie die in 2026 wordt vastgesteld, is het navigatieboekwerk voor de ontwikkeling van onze stad.

Naast de vele ambities en plannen in uitvoering staat een solide financiële basis. We blijven bewust behoedzaam omgaan met de financiën, waardoor Maastricht financieel gezond en weerbaar de toekomst in gaat.

Vooruitblik 2026 en verder

De begroting voor 2026 laat zien dat we blijven investeren in het heden én de toekomst van Maastricht. We reserveren middelen om verder te bouwen aan een saamhorige en gezonde stad waarin alle bewoners zich thuis moeten kunnen voelen. Enkele blikvangers uit de begroting 2026:

- Een van onze belangrijkste opgaven voor de toekomst is de doorontwikkeling van de Maastricht Health Campus. Voor deze ontwikkeling leggen we een nieuwe reserve 'Ontwikkeling Health Campus' aan waarin we in de jaren 2026 tot en met 2029 jaarlijks € 5 miljoen storten. Dit geld is nodig om kennis, innovatie en economische bedrijvigheid verder vorm te geven om zo de economische toekomst van onze stad veilig te stellen. Randvoorwaardelijk hierbij is een betere gebiedsontsluiting, landschappelijke opwaardering met passende parkeervoorzieningen, bedrijfsruimte voor scale-ups en een upgrade van

treinstation 'Maastricht Randwyck'. Ook reserveren we € 15 miljoen voor de herinrichting van de afrit 55 naar Randwyck.

- De Bonbonnière. De belangstelling tijdens de Open Monumentendagen liet maar weer eens zien dat het gebouw in de harten van vele Maastrichtenaren zit. We houden in deze begroting rekening met een stevige investering in de revitalisering van het gebouw, waarbij de precieze opgave de komende tijd moet blijken.
- Met de verstedelijkingsstrategie 'Limburg Centraal', die in 2026 voorligt, hebben we een belangrijk momentum te pakken om middels grootschalige woningbouw de woningnood te bestrijden en ons toekomstig verdienmodel veilig te stellen. We reserveren € 12,5 miljoen om het gebied rondom het spoor te ontwikkelen als aantrekkelijk en kwaliteitsvol gebied om te wonen, werken en verblijven.
- Ontmoeten is belangrijk voor iedereen, op zoveel mogelijk plekken in de stad. We trekken daarom structureel meer dan € 3 miljoen uit om de juiste randvoorwaarden om elkaar te kunnen ontmoeten te scheppen.
- We hebben de gemeenteraad een nieuw armoedebeleid voorgelegd, dat moet leiden tot een flinke sprong in de ondersteuning van kwetsbare inwoners in onze stad. In de voorliggende begroting is een structurele impuls van € 1,5 miljoen opgenomen.
- In de Transitievisie Warmte en Energie heeft de gemeente gekozen om maximaal in te zetten op het realiseren van warmtenetten. Een eerste mogelijkheid voor een nieuw warmtenet in Maastricht doet zich voor bij het woningbouwproject TregaZinkwit. Omdat hier twee warmtebronnen in de directe nabijheid liggen (rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI Limmel) en Koninklijke Mosa bv), en grootschalige nieuwbouw gepland is, kan een warmtenet parallel aan de planrealisatie worden uitgevoerd. We bouwen aan een reserve van in totaal € 3,5 miljoen voor het dekken van de onrendabele top.

Deze begroting weerspiegelt een stad in beweging: een stad die investeert in haar toekomst, oog heeft voor alle inwoners en kansen ziet in samenwerking binnen de regio en daarbuiten. We noemen specifiek ook nog geplande investeringen in stadion De Geusselt, waar we samen met MVV een onderzoek doen naar de herontwikkeling van het stadion en de omgeving. En de financiële impuls voor de kunstscholen die onderdeel zijn van het culturele netwerk van onze stad, waarmee we zoveel mogelijk mensen in aanraking willen laten komen met cultuur. Want ook sport en cultuur zorgen voor verbinding bij onze inwoners. Met het Maastricht-jaar in 2026 geven we ook een impuls aan de verbinding in de stad, ook om de toenemende polarisatie tegenwicht te bieden.

De koers die we hebben ingezet, vraagt ook de komende jaren om scherpe en doordachte keuzes, samenwerking en een open gesprek met onze inwoners, ondernemers en partners. Tegelijkertijd zien we ook dat het lang niet alleen maar 'hosanna' is: de segregatie in onze stad is groot, we zien nog te veel Maastrichtenaren die -om welke reden dan ook- niet mee kunnen of kunnen meedoen. Het is onze plicht om er ook vooral voor hen te zijn, zodat ook iedereen zich echt thuis kan voelen in onze stad. Dat doen we al door nu geplande investeringen, maar de sociaaleconomische basis van onze stad zal voortdurend onze aandacht vragen. Net als opgaves op het gebied van verduurzaming, wonen, netcongestie, duurzame zorg en discussies over internationaal onderwijs, om nog maar een paar uitdagingen aan te halen.

Als college zijn we trots op wat we samen met de raad, de stad en onze partners hebben bereikt. Met deze laatste begroting van onze bestuursperiode leggen we een stevig fundament voor het nieuwe bestuur dat na de verkiezingen aantreedt. Maastricht is en blijft die saamhorige stad waar het prettig wonen, werken en leven is – nu en in de toekomst. Wij nodigen u uit deze begroting niet alleen te zien als een financieel document, maar als een gezamenlijke visie op een sterke, duurzame en verbonden stad, en gaan daarover graag het gesprek met u aan.

Financieel begrotingsbeeld

Ontwikkeling begrotingssaldi

In deze programmabegroting zijn de financiële effecten van autonome ontwikkelingen en nieuwe dan wel aangepaste ambities verwerkt. Dit leidt tot de volgende ontwikkeling van het begrotingssaldo waarbij de begrotingssaldi zoals die in de 1^e Bestuursrapportage 2025 zijn opgenomen het startpunt vormen.

Ontwikkeling begrotingssaldo	(bedragen x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo 2025-2029 conform 1e bestuursrapportage 2025*	7.192 V	16.082 V	19.045 V	12.206 V	17.416 V
A. Toekomstbestendige brandweerkazernes	63 N	142 N	145 N	237 N	333 N
B. Verlofsparen	1.100 N	1.100 N	1.100 N	1.100 N	1.100 N
C. Woon-werkbeleid	0 N	1.300 N	1.300 N	1.300 N	1.300 N
D. Arbo-beleidsplan	0 N	250 N	250 N	250 N	250 N
E. Armoedebeleid	0 N	0 N	110 N	210 N	210 N
F. Strategische evenementen	85 N	117 N	117 N	117 N	117 N
G. Terugdraaien noodmaatregel begroting 2024 minder indexeren materiële budgetten	0 N	2.000 N	2.000 N	2.000 N	2.000 N
H. Vrijval stelpost indexering	0 N	1.500 V	1.500 V	1.500 V	1.500 V
I. Beëindigen structurele inzet vruchtboomfonds	0 N	790 N	1.104 N	1.104 N	1.104 N
J. Kunstscholen	0 N	193 N	193 N	193 N	193 N
K. Spoorzone (stationsgebied)	75 N	200 N	638 N	634 N	631 N
L. Ontmoeten	0 N	1.231 N	2.016 N	3.177 N	2.977 N
M. Doorontwikkeling Brightlands Maastricht Health Campus	0 N	5.000 N	5.000 N	5.000 N	5.000 N
	0 N	5.000 V	5.000 V	5.000 V	5.000 V
N. Stadion de Geusselt	0 N	0 N	211 N	211 N	211 N
O. Warmtenet TregaZinkwit	0 N	100 N	100 N	100 N	100 N
P. De Koompe	0 N	0 N	53 N	52 N	52 N
Q. De Bonbonnière	0 N	200 N	450 N	1.175 N	1.893 N
R. Voorkomen verdere bezuinigingen sociaal domein	0 N	464 N	464 N	463 N	463 N
S. Timmerfabriek	0 N	600 N	600 N	600 N	600 N
T. Toepassen OVA-index subsidies professionele instellingen zorg en welzijn	0 N	241 N	241 N	241 N	241 N
U. Actualiseren investeringsplanning	7.218 V	9.047 V	6.010 V	592 V	3.006 N
V. A2-afrit 55/Oeslingerbaan (Randwyck)	7.218 N	7.782 N	0 N	0 N	15.000 V
	0 N	0 N	0 N	0 N	15.000 N
Diverse bijstellingen	16 N	37 N	70 V	148 V	78 V
Saldo begroting na bijstelling	5.853 V	9.882 V	15.533 V	1.282 V	2.213 V

* De toename van het positieve saldo in 2029 wordt grotendeels veroorzaakt door het hogere effect van de meicirculaire 2025 op de algemene uitkering.

Toelichting ontwikkelingen

A. Toekomstbestendige brandweerkazernes

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg werkt samen met de betrokken gemeenten aan het realiseren van toekomstbestendige brandweerkazernes in Zuid-Limburg. Dit leidt tot hogere lasten die worden verdeeld over de gemeenten. Daarnaast worden uniforme huurafspraken gemaakt. Dit leidt tot lagere huuropbrengsten voor de gemeente. Definitieve besluitvorming over de wijze en het moment waarop deze kosten op de deelnemers worden verhaald zal in oktober 2025 plaatsvinden.

B. Verlofsparen

De cao voor gemeenten kent met ingang van 2022 een verlofspaarregeling. De door de werknemers aangewezen uren worden in de verlofspaarpot van de werknemer gestort. De gemeente moet hiervoor een voorziening vormen. De jaarlijkse storting in deze voorziening was nog niet begroot. Op basis van de ervaringscijfers over de afgelopen jaren ramen we met ingang van 2025 een bedrag voor die jaarlijkse storting.

C. Woon-werkbeleid

In de nieuwe cao voor gemeenten is overeengekomen dat gemeenten beleid inzake woon-werkverkeer moeten opstellen indien dat beleid er nog niet is. De gemeente Maastricht kende dit beleid nog niet en werkt dit op dit moment uit.

D. Arbo-beleidsplan

De invoering van het Arbo-beleidsplan leidt tot een toename van de verplichte werkzaamheden waarvoor de huidige formatie ontoereikend is.

E. Armoedebeleid

Het nieuwe beleidsplan armoede leidt tot een toename van de lasten voor armoedebeleid.

F. Strategische evenementen

Het budget voor bijdragen aan strategische evenementen wordt met ingang van 2026 verhoogd. De verhoging is noodzakelijk om het voortbestaan van deze evenementen te waarborgen en de economische en imagowaarde voor de stad Maastricht te behouden en versterken. In dit verband trekken wij samen op met de provincie Limburg, die haar bijdragen voor deze evenementen eveneens aanzienlijk verhoogt.

G. Terugdraaien noodmaatregel begroting 2024 minder indexeren materiële budgetten

In de begroting 2024 was de noodmaatregel 'minder indexeren materiële budgetten' opgenomen om tot een sluitende begroting te komen. In deze begroting draaien we deze maatregel terug.

H. Vrijval stelpost indexering

De stelpost indexering is gevormd uit de van het Rijk via de algemene uitkering ontvangen middelen voor indexering en de indexering van de baten. De indexering van de materiële lasten in deze begroting inmiddels verwerkt op de betreffende programma's en taakvelden. De indexering van de personele lasten heeft nog niet plaatsgevonden. Voor de indexering van de personele lasten conform de cao-gemeenten is de stelpost indexering niet volledig nodig. Een deel van die stelpost kan daarom vrijvallen.

I. Beëindigen structurele inzet vruchtboomfonds

De in voorgaande begrotingen opgenomen structurele stortingen en onttrekkingen aan de reserve vruchtboomfonds (algemene reserve) vervallen met ingang van 2026. Inzet van het vruchtboomfonds, onderdeel van de algemene reserve, zal in de toekomst uitsluitend plaatsvinden voor incidentele posten.

J. Kunstscholen

Conform de motie 'Kunstscholen subsidie' heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de door de kunstscholen benodigde ondersteuning. Ten behoeve van een duurzame oplossing voor de financiering van de kunstscholen is een verhoging van het budget voor de ondersteuning verwerkt.

K. Spoorzone (stationsgebied)

Via Limburg Centraal werken we aan een visie en uitvoeringsplan voor de Spoorzone, als aantrekkelijk gebied om te wonen, werken en ondernemen. We houden rekening met een investering van € 12,500 mln. De hieruit voortkomende kapitaallasten alsmede een jaarlijks uitvoeringsbudget leiden tot hogere lasten.

L. Ontmoeten

In deze begroting is het financieel kader ten behoeve van het beleidsplan 'sociale ontmoetingsplekken' benodigde middelen verwerkt.

M. Doorontwikkeling Brightlands Maastricht Health Campus

Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Voor deze ontwikkeling gaan we in de jaren 2026 tot en met 2029 jaarlijks € 5,000 mln. storten in een nieuwe reserve Ontwikkeling Health Campus. Met de hierdoor beschikbare € 20,000 mln. worden de voor de doorontwikkeling te maken exploitatielasten alsook de investeringen bekostigd. De middelen zijn benodigd voor de doorontwikkeling van de campus tot een internationale hotspot voor kennis, innovatie en ondernemerschap. De middelen worden ingezet voor de ontwikkeling van de inhoudelijke speerpunten van de campus, een verbeterde ontsluiting van het gebied, alternatieve parkeervoorzieningen voor het maaiveld-parkeren, passende bedrijfsruimte voor kennisintensieve bedrijvigheid en de modernisering van treinstation 'Maastricht Randwyck'. Doelstelling is het creëren van economische groei en werkgelegenheid, alsook het realiseren van een levendige en groene campus die nauw verbonden is met de stad en de (Eu)regio. Deze ontwikkelingen vinden plaats in nauwe samenwerking met Maastricht UMC+, Universiteit Maastricht en Provincie Limburg. Het structurele effect van de exploitatielasten en investeringsbijdragen aan de campusontwikkeling wordt in 2026 nader bepaald en is afhankelijk van de nog overeen te komen samenwerkingsovereenkomst met de campuspartners. De stortingen in de reserve dekken we door in diezelfde jaren jaarlijks € 5,000 mln. te onttrekken aan het vruchtboomfonds (algemene reserve).

N. Stadion de Geusselt

Gemeente en de BVO MVV voeren momenteel gezamenlijk een haalbaarheidsonderzoek uit naar de herontwikkelingsmogelijkheden van het stadion en omgeving, teneinde zodoende betere exploitatieperspectieven te kunnen bieden voor deze betaald voetbalorganisatie. Eerder onderzoek van Hypercube, uitgevoerd in opdracht van MVV, heeft voorlopige ramingen laten zien dat met herontwikkeling van de locatie investeringsbedragen van minstens € 6,000 à € 7,000 mln. gemoeid zullen zijn. Op basis van deze eerste raming wordt thans nader het realiteitsgehalte onderzocht alsook welke (te betrekken) partijen deze investeringen zullen gaan dragen en op welke wijze dat zal moeten plaatsvinden. Aspecten rondom marktconformiteit versus overheidssteun zullen daarbij aspecten zijn die eveneens goed in het oog gehouden worden.

O. Warmtenet TregaZinkwit

In de Transitievisie Warmte en Energie, heeft de gemeente gekozen om maximaal in te zetten op het realiseren van warmtenetten. Een eerste mogelijkheid voor een nieuw warmtenet in Maastricht doet zich voor bij het woningbouwproject TregaZinkwit. Omdat hier twee warmtebronnen in de directe nabijheid liggen (rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI Limmel) en Koninklijke Mosa bv), en grootschalig nieuwbouw gepland is, kan een warmtenet parallel aan de planrealisatie worden uitgevoerd. Hoewel nog met een grote onzekerheid, lijkt de eerste kostenraming een onrendabele top van in totaal € 3,500 mln. te kennen. In deze begroting vormen we een nieuwe reserve Warmtenet TregaZinkwit die in de toekomst wordt ingezet ter dekking van die onrendabele top.

P. De Koompe

Met het vergroenen van de stad dragen we niet alleen bij aan klimaatadaptatie en het voorkomen van hittestress, maar creëren we ook recreatiemogelijkheden. In dit kader hebben we een verzoek neergelegd bij het Rijksvastgoedbedrijf om dit terrein te verwerven en om te vormen tot een groen stadspark, door de hekken weg te laten en het gebied open te stellen voor onze inwoners. We houden rekening met een investering van € 1,500 mln. De hieruit voortkomende kapitaallasten leiden tot hogere lasten.

Q. De Bonbonnière

Op dit moment is een onderzoek gaande dat eind 2025 moet leiden tot een voorstel van mogelijke scenario's om te komen tot revitalisatie van dit cultuurgebouw. Deze scenario's worden aan de raad voorgelegd op grond waarvan een keuze dient te worden gemaakt. Met de revitalisatie van het gebouw zullen significante investeringen gemoeid zijn om het gebouw als cultuurgebouw te kunnen

laten functioneren en te laten voldoen aan de hedendaagse bouwkundige en installatietechnische eisen. De concrete omvang van de investeringsopgave is nog onvoldoende in beeld. We houden in deze begroting rekening met een investering van € 30,000 mln. De hieruit voortkomende kapitaallasten alsmede een jaarlijks exploitatiebudget leiden tot hogere lasten.

R. Voorkomen verdere bezuinigingen sociaal domein

Een aanzienlijk deel van de in de begroting 2024 opgevoerde taakstelling op subsidies is de afgelopen jaren structureel gerealiseerd en verwerkt in onze begroting. De instellingen waarbij de taakstelling op de subsidies is gerealiseerd vormen een belangrijke schakel bij op het gebied van bestaanszekerheid, gebiedsgericht werken, kansengelijkheid en het bieden van zorg en ondersteuning dicht bij onze inwoners. Verdere bezuinigingen op deze subsidies dragen niet bij aan het verder uitvoeren van onze sociale visie en worden voorkomen door deze bijstelling.

S. Timmerfabriek

De toekomst van de Timmerfabriek als culturele dynamo in het Sphinxkwartier staat onder druk. De Timmerfabriek en haar bewoners worstelen met een aantal uitdagingen, die op dit moment nog niet helemaal uitgekristalliseerd zijn, maar die wel tot structurele kosten zullen leiden. Voor het duurzaam behouden en doorontwikkelen van deze plek wordt daarom een bedrag van € 0,600 mln. per jaar geraamd. Het behoud van cultuurcluster Timmerfabriek is immers van belang voor de culturele basisinfrastructuur van de stad.

T. Toepassen OVA-index subsidies professionele instellingen zorg en welzijn

In de nieuwe subsidieregeling 'Professionele instellingen zorg en welzijn' zal voor wat betreft de jaarlijkse indexering van deze indexering worden voorgesteld de zgn. OVA-index toe te passen. Omdat deze index hoger is dan de reguliere index voor materiële posten in de begroting, houden we in deze begroting rekening met hogere lasten.

U. Actualiseren investeringsplanning

De investeringsplanning is ten behoeve van deze begroting geactualiseerd en zorgt voor een verschuiving van de uit de investeringen voortkomende kapitaallasten naar de toekomst. In voorgaande jaren werd het effect van deze verschuivingen verwerkt op een stelpost kapitaallasten. Hierdoor was het effect van wijzigingen in de investeringsplannen minder transparant zichtbaar in de begroting. Deze methodiek passen we nu aan. Dit betekent dat de stelpost vervalt en de gevolgen van wijzigingen in de investeringsplanning voortaan tot uitdrukking komen in het begrotingssaldo.

V. A2-afrit 55/Oeslingerbaan (Randwyck)

Voor de realisatie van afrit 55 naar Randwyck houden we rekening met een investering van € 15,000 mln. Omdat het volledig activeren (en vervolgens afschrijven) van deze investering waarschijnlijk niet mogelijk is omdat de afrit (groten)deels eigendom zal worden van Rijkswaterstaat nemen we deze investering in één keer als last. Ter dekking van die lasten vormen we vanuit de vrijval van de hiervoor benoemde stelpost kapitaallasten in de jaren 2025 en 2026 een reserve.

Overzicht baten en lasten per programma

Onderstaand volgt een samenvatting per programma van de lasten en baten per jaar. De mutaties in de reserves (stortingen en onttrekkingen) zijn in deze samenvatting afzonderlijk opgenomen.

Samenvatting programmabegroting 2024-2029							
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten							
1 Veiligheid	22.932	24.111	24.486	24.776	24.772	24.180	24.277
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	36.641	45.473	50.384	39.597	41.096	40.243	56.689
3 Economie	8.578	11.124	11.573	10.761	11.728	10.919	10.583
4 Onderwijs	13.284	14.940	15.862	16.201	16.785	18.238	19.685
5 Sport, cultuur en recreatie	56.294	54.875	59.616	58.936	59.075	61.088	62.362
6 Sociaal domein	280.857	271.736	298.556	294.759	294.584	294.795	294.214
7 Volksgezondheid en milieu	52.729	50.951	60.490	54.211	49.172	49.110	49.037
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	14.517	21.190	39.032	52.783	30.672	30.302	22.361
0 Bestuur en ondersteuning	115.263	134.618	124.792	127.725	130.448	133.399	133.126
Totaal lasten excl. toevoeging reserves	601.095	629.018	684.791	679.749	658.332	662.274	672.334
Baten							
1 Veiligheid	1.760	849	930	885	807	807	807
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	9.587	6.270	6.702	6.738	6.732	6.697	6.697
3 Economie	9.159	11.247	11.524	11.664	12.409	11.750	11.569
4 Onderwijs	7.607	7.194	7.855	7.560	7.644	7.674	7.636
5 Sport, cultuur en recreatie	16.007	10.910	11.351	11.865	11.968	11.968	11.967
6 Sociaal domein	96.837	78.839	92.765	83.609	85.671	87.131	87.132
7 Volksgezondheid en milieu	54.043	56.933	62.786	51.314	51.314	51.314	51.314
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.616	13.400	26.827	40.275	20.347	18.735	11.570
0 Bestuur en ondersteuning	457.274	447.878	466.081	472.823	474.638	466.910	470.313
Totaal baten excl. onttrekking reserves	657.890	633.520	686.821	686.733	671.530	662.986	659.005
Totaal saldo van baten en lasten	56.795	4.502	2.030	6.984	13.198	712	-13.329
Toevoeging reserves	83.274	36.445	44.730	36.432	25.689	26.118	25.766
Onttrekking reserves	44.794	33.163	48.553	39.330	28.024	26.688	41.308
Geraamd resultaat	18.315	1.220	5.853	9.882	15.533	1.282	2.213

In de volgende tabel zijn de resultaten per programma inclusief de reservemutaties op de programma's opgenomen.

Saldo baten en lasten per programma							
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1 Veiligheid	-21.247	-22.988	-23.310	-23.588	-23.498	-23.240	-23.335
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-30.462	-38.811	-45.522	-39.989	-31.820	-32.686	-33.122
3 Economie	1.105	1.236	838	-3.750	-3.974	-3.824	-3.818
4 Onderwijs	-5.768	-7.746	-8.007	-8.641	-9.141	-10.564	-12.049
5 Sport, cultuur en recreatie	-45.570	-43.189	-45.676	-47.073	-46.778	-48.726	-49.895
6 Sociaal domein	-183.212	-193.213	-203.633	-210.073	-208.733	-207.179	-206.809
7 Volksgezondheid en milieu	160	1.207	1.226	831	1.444	1.519	1.573
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-8.590	-6.762	-9.421	-9.790	-10.188	-11.430	-10.611
0 Bestuur en ondersteuning	311.899	311.486	339.358	351.955	348.221	337.412	340.279
Geraamd resultaat	18.315	1.220	5.853	9.882	15.533	1.282	2.213

In bijlage 8 is per programma het verloop van de begroting na vaststelling van de 1e Bestuursrapportage 2025 door de raad opgenomen.

BEGROTING 2026 IN ÉÉN OOGOPSLAG

Hoeveel geld krijgt de gemeente en waar gaat dat naar toe? Op deze pagina ziet u in één oogopslag een kort overzicht van de inkomsten en uitgaven. Op 4 november vergadert de gemeenteraad over de begroting.

Zie ook www.gemeentemaastricht.nl.

INKOMSTEN / TOTAAL 726,1 MILJOEN EURO

VAN HET RIJK / 462,8

LOKALE HEFFINGEN / 117,1

ONTTREKING RESERVES / 39,3

ANDERE INKOMSTENBRONNEN / 106,9

(bv. Grondexploitatie, projecten, huren, bijdragen derden)

UITGAVEN / TOTAAL 716,2 MILJOEN EURO

BESTUUR EN ONDERSTEUNING / 127,7

VEILIGHEID / 24,8

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT / 39,6

ECONOMIE / 10,8

ONDERWIJS / 16,2

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE / 58,9

SOCIAAL DOMEIN / 294,8

VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU / 54,2

VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING / 52,8

TOEVOEGING AAN RESERVES / 36,4

Bedragen in miljoenen euro's

GEMIDDELDE LASTEN IN 2026

	GEMIDDELD OZB TARIEF WONINGEN	€ 452,70*
	RIOOLHEFFING EIGENAAR	€ 172,80
	RIOOLHEFFING GEBRUIKER	€ 60,12
	AFVALSTOFFENHEFFING (per gemiddeld huishouden)	
	VASTRECHT	€ 357,12
	RESTZAKKEN (30 restzakken van 50L)	€ 35,70
	HONDENBELASTING	
	EERSTE HOND	€ 77,52
	TWEEDE HOND	€ 111,72

* OZB gebaseerd op WOZ-waarde koopwoningen

1 Beleidsbegroting

1.1 Programmaplan

Leeswijzer

Opbouw programmaplan

Algemeen

Programma's

De raad heeft in maart 2018 besloten dat het programmaplan met ingang van begroting 2019 aansluit bij de 9 hoofdtaakvelden uit het herziene BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten). De 9 programma's zijn:

1. Veiligheid
2. Verkeer en vervoer
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
9. Bestuur en ondersteuning

De (mutaties in de) reserves zijn in het programmaplan opgenomen onder de programma's en taakvelden waarop de mutaties inhoudelijk betrekking hebben.

Taakvelden

Gemeenten geven hun geld uit aan een breed scala aan deeltherreinen, variërend van bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, tot de gemeentelijke plantsoendienst of de jeugdzorg. Om te zorgen dat deze uitgaven geaggregeerd kunnen worden en vergeleken kunnen worden tussen gemeenten heeft het Rijk in het herziene BBV een uniforme set gedefinieerd. Deze eenheden noemen we 'taakvelden', die op hun beurt weer geclusterd kunnen worden in 9 hoofdtaakvelden (onze 9 programma's). Om het inzicht in de relatie tussen de 3 w-vragen (Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? en Wat mag het kosten?) te verbeteren is elk programma in deze begroting zowel beleidsmatig als financieel op taakveldniveau uitgewerkt.

BBV-indicatoren

In het herziene BBV is voorgeschreven dat gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en rekening. Om inzicht te krijgen hoe Maastricht scoort in vergelijking met andere gemeenten is bij elke BBV-indicator naast de Maastrichtse score ook de gemiddelde score weergegeven van gemeenten met een inwoneraantal tussen 100.000 en 300.000. Op waarstaatjegemeente.nl kunnen ook andere vergelijkingen worden gemaakt.

Beleidsmatige context

Geeft een overzicht van de beleidsnota's, die een sterke relatie vertonen met het programma in de begroting.

Kaderbrief 2026

Geeft een samenvatting van de prioriteiten voor het programma die voortkomen uit de kaderbrief.

Global Goals (SDG's)

Maastricht is Global Goals Gemeente en omarmt daarmee de Global Goals, de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen ook wel Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. De Global Goals (17 in totaal) vormen de wereldwijde duurzaamheidsagenda tot 2030 en bieden een kader voor het brede duurzaamheidsbeleid van de gemeente. Onder het kopje "Global Goals (SDG's)" geven we aan welke Global Goals een relatie hebben met het voorliggende programma en de hierin aanwezige taakvelden.

Separate raadsvoorstellen kennen op dit moment al een koppeling met de programma's uit de begroting. Door de Global Goals (SDG's) in deze begroting weer te koppelen aan de programma's/taakvelden ontstaat een getrappt beeld.

Voorbeeld

Het raadsvoorstel 'investering in de ontsluiting van de erfgoedcollecties Maastricht' heeft een relatie met begrotingsprogramma '5 Sport, cultuur en recreatie' (meer specifiek: taakveld '5.5 Cultureel erfgoed') dat weer is gekoppeld zijn aan bepaalde Global Goals (SDG's).

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
5.1 Sportbeleid en activering	3, 5, 17
5.2 Sportaccommodaties	3, 17
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	3, 4, 5, 8, 10, 11, 17
5.4 Musea	4, 11
5.5 Cultureel erfgoed	11
5.6 Media	4, 8, 10, 16
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	13, 14, 15

Per taakveld

Toelichting taakveld

Onder dit kopje is aangegeven welke taken van de gemeente het Rijk heeft ondergebracht bij dit taakveld.

Wat willen we bereiken?

Het doel van het taakveld op strategisch niveau wordt hier beschreven. Maastrichtse effectindicatoren zijn (indien mogelijk) eveneens opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022-2026

Bijlage 7 vermeldt alle ambities uit het coalitieakkoord 2022-2026. Per taakveld wordt onder het kopje 'Ambities coalitie voor de periode 2022-2026' aangegeven met welke afzonderlijke ambities uit het coalitieakkoord, zowel op middellange termijn als voor de periode 2022-2026, het taakveld een relatie heeft.

Prestaties going concern

Dit kopje geeft aan wat we meerjarig doen vanuit het betreffende taakveld.

Aandachtspunten 2026

Wat heeft specifiek de aandacht in 2026 voor de raad of het college? Een antwoord op die vraag is lezen onder het kopje 'Aandachtspunten 2026'.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Geeft aan welke verbonden partij een bijdrage levert aan de realisatie van de doelstellingen van het taakveld. Het kopje is alleen opgenomen indien van toepassing.

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) privaat of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang wordt vertaald als zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Binnen de gemeente kan een driedeling worden gemaakt in soorten van verbonden partijen, namelijk deelnemingen, publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies) en gemeenschappelijke regelingen.

Wat mag het kosten?

Onder dit kopje volgt een totaaloverzicht van de lasten en baten per taakveld en een toelichting van de belangrijkste ontwikkelingen tussen de verschillende jaren. Daar waar de verschillen klein zijn, heeft geen toelichting plaatsgevonden.

Totaaloverzicht kosten programma

Omvat het totaaloverzicht van het programma inzake lasten en baten. Daarnaast zijn de voorgenomen investeringen opgenomen.

Programma 1 Veiligheid

Taakvelden

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

BBV-indicatoren ^{1, 2}	Maastricht					Gemeenten 100.000 – 300.000 2024
	2020	2021	2022	2023	2024	
Aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren 12-17 jaar ^{2a}	29	18	12	15	9	11
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners ^{2b}	2,4	2,2	3,5	3,8	3,5	3,3
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners ^{2b}	5,6	5,0	5,5	5,5	6,0	5,0
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners ^{2b}	1,8	1,1	1,3	1,5	1,4	1,3
Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners ^{2b}	6,8	6,7	7,2	7,2	7,5	6,7

- 1) De BBV-indicatoren zijn wettelijk verplichte indicatoren. Gelet op het profiel van Maastricht (o.a. toerisme, studenten, evenementen, grensligging) is bij een cijfermatige één op één vergelijking van Maastricht met andere gemeenten soms een nadere duiding noodzakelijk. Daar waar de BBV-indicatoren bijvoorbeeld gerelateerd zijn aan het aantal inwoners, verblijven in Maastricht, naast de eigen inwoners, dagelijks een groot aantal bezoekers in de stad. Dit kan effect hebben op de cijfers.
- 2) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt: (2a) Bureau Halt; (2b) CBS.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026 (juni 2022)
- Stadsvisie Maastricht 2040 (raad, januari 2022)
- Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2023-2026 (raadsbesluit, 31 januari 2023)
- Meerjarenbeleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg (Samen Veilig) 2024-2027 (Algemeen bestuur VRZL, 13 oktober 2023)
- Meerjarenprogramma Handhaven openbare Ruimte 2024-2028 (raadsbesluit, 23 april 2024)

Kaderbrief 2026

- De onzekerheden betreffende de internationale veiligheidssituatie maken dat we samenwerken met de betrokken partners zoals NCTV en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg aan de maatschappelijke (en institutionele) weerbaarheid om voorbereid te zijn op eventuele ontwrichting.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	16
1.2 Openbare orde en veiligheid	3, 5, 16

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

Wat willen we bereiken?

Samen met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) zet de gemeente in op het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten en rampen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

Via de VRZL zorgen we voor een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en rampenbestrijding (inclusief bevolkingszorg) binnen haar werkgebied (Zuid-Limburg).

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

In het 2e kwartaal bespreken van de jaarrekening 2025 en de begroting 2027 van de VRZL. Deze geven een gedetailleerd overzicht van de programmaverantwoording 2025 en de financiële positie plus het programmaplan 2027 en de geplande uitgaven en uitkomsten van de VRZL. De raad wordt daarbij in de gelegenheid gesteld ten aanzien van de begroting en eventuele wijzigingen daarvan zijn zienswijze kenbaar te maken.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

Sinds de invoering van de Wet veiligheidsregio's zijn de brandweer en de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionale schaal georganiseerd. Per 1 januari 2025 maakt ook de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) onderdeel uit van Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De gemeente Maastricht draagt via een financiële bijdrage bij aan de instelling en instandhouding van de VRZL. Voorts draagt de gemeente zorg voor de lokale inzet van personele capaciteit (piketregeling) ten behoeve van de crisisorganisatie van de VRZL.

Wat mag het kosten?

Crisisbeheersing en brandweer (1.1)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	13.165	14.081	14.136	14.344	14.318	14.410	14.506
Baten	439	335	369	312	283	283	283
Saldo van baten en lasten	-12.726	-13.746	-13.767	-14.032	-14.035	-14.127	-14.223
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-12.726	-13.746	-13.767	-14.032	-14.035	-14.127	-14.223

Ontwikkelingen baten en lasten

De lasten stijgen naast de reguliere indexering als gevolg van de investeringen in brandweerkazernes regio (hogere bijdrage VRZL) en de baten dalen als gevolg van uniformering huurafspraken (lagere huur brandweerkazerne). Definitieve besluitvorming over de wijze en het moment waarop deze kosten op de deelnemers worden verhaald zal in oktober 2025 plaatsvinden.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid. Denk aan: toezicht en handhaving openbare orde en leefbaarheid; Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit; preventie van criminaliteit; opstellen en handhaven APV; veilige woon- en leefomgeving.

Wat willen we bereiken?

Een veilige en leefbare woonomgeving voor onze inwoners. Een stad waar inwoners, ondernemers en bezoekers vanuit een zo veilig mogelijk gevoel kunnen wonen, werken en verblijven. Waar we gebiedsgericht en voor zover mogelijk informatie gestuurd werken aan de veiligheid en leefbaarheid van de stad. Daarbij werken we aan het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid om de gemeentelijke organisatie, inwoners en bedrijven weerbaarder te maken om mogelijke dreigingen (zoals een grootschalige verstoring van basisvoorzieningen) het hoofd te bieden.

Effectindicatoren ¹	realisatie					begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
<i>Objectief²</i>						
Schaalscore per 1.000 inwoners: slachtofferschap vermogensdelicten ³	14,3	12,8	18,2	17,8	17,1	≤ 17,1
Schaalscore per 1.000 inwoners: slachtofferschap High Impact Crimes (HIC) ⁴	2,1	1,3	1,5	1,7	1,6	≤ 1,6
Schaalscore per 1.000 inwoners: overlast ⁵	22,5	17,1	14,3	13,6	13,2	≤ 13,2
<i>Subjectief⁶</i>						
% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt	geen meting	18,7	geen meting	20,2	geen meting	≤ 20,2
Rapportcijfer veiligheid in buurt	geen meting	7,3	geen meting	7,3	geen meting	≥ 7,3
% Inwoners dat tevreden is over functioneren gemeente met betrekking tot aanpak leefbaarheid en veiligheid	geen meting	39,8	geen meting	39,7	geen meting	≥ 39,7

- 1) Deze tabel omvat de effectindicatoren zoals beschreven in het door de raad vastgestelde Meerjarenprogramma Veiligheid 2023-2026. Zoals in dit raadsvoorstel is toegelicht worden de effecten die aan het veiligheidsbeleid zijn verbonden (objectieve en subjectieve indicatoren) continu gemeten en dienen deze als algemene graadmeter om te beoordelen wat de effecten van onze inspanningen zijn. Daarnaast dienen deze indicatoren als sturingsmechanisme op basis waarvan wij onze focus bepalen.
- 2) Bron politiecijfers 'waarstaatjegemeente.nl'
- 3) De schaalscore vermogensdelicten omvat per 1000 inwoners het totaal van: inbraak garage/schuur/box, zakkenrollerij, autokraak, autodiefstal, (brom)fietsendiefstal.
- 4) De schaalscore HIC omvat per 1000 inwoners het totaal van: woninginbraak, straatroof, overval.
- 5) De schaalscore overlast omvat per 1000 inwoners het totaal van: overlast personen met verward gedrag, overlast zwervers, overlast jeugd en drugsoverlast.
- 6) Bron Veiligheidsmonitor: deze landelijke monitor is een tweejaarlijks (in oneven jaren) terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. In 2026 vindt geen meting plaats, vandaar dat in de tabel onder 2026 de cijfers uit de begroting 2025 zijn opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026	
3.C1	Uitbreiding van het aantal boa's, in te zetten op straat. Daarvoor kijken we ook naar vermindering administratieve lasten.
3.C2	Inzet boa's in de nachtelijke uren wordt opnieuw ingevoerd.
3.C3	Daarnaast meer handhaving ten behoeve van dierenwelzijn.
3.C5	Na uitbreiding van het aantal fietsparkeerplekken striktere handhaving op foutgeparkeerde fietsen.

Prestaties going concern

- Uitvoeren Meerjarenprogramma Veiligheid 2023 – 2026 en het daarbinnen geformuleerde uitvoeringsplan Veiligheid 2025-2026 met primaire focus op de aanpak van ondermijnende criminaliteit, veiligheidsgerelateerde overlast, veel voorkomende criminaliteit/ criminaliteit met veel impact en de verbinding tussen zorg en veiligheid.
- Uitvoeren Meerjarenprogramma Handhaven openbare Ruimte 2024-2028 met als belangrijkste richtwaarden het waarborgen van de leefbaarheid, het dichterbij de stad en het zichtbaarder en bereikbaarder zijn voor inwoners, het zo effectief mogelijk inzetten van beschikbare capaciteit en het realiseren van een professionele en toekomstbestendige handhaaforganisatie.
- Uitvoering geven aan het handhaven/beschermen van de openbare orde en veiligheid op het gebied van betaald voetbal, coffeeshops, seksinrichtingen, drugspanden, straathandel, cameratoezicht, evenementen, uitgaan, ondernemen en demonstreren.
- Acute inzet bij incidenten of een crisis waarbij de openbare orde of veiligheid wordt bedreigd.
- De raad periodiek informeren over en de uitvoering van het jaarprogramma.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen van het Meerjarenprogramma Veiligheid 2027-2030 in het vierde kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Evaluatie van Meerjarenprogramma veiligheid 2023-2026
- Uitvoeren van het Uitvoeringsplan Toezicht en Handhaven 2025-2026 met bijzondere aandacht voor de inbedding van het gebiedsgericht werken, de doorontwikkeling van het informatie gestuurd werken en het ervaring opdoen met andere manieren van handhaven.
- Uitvoering geven aan het meerjarenprogramma 'Preventie met gezag' en het binnen dat programma geformuleerde plan van aanpak 'Voorkomen en Begrenzen'. Preventie en repressie worden geïntegreerd via een robuuste netwerkaanpak. De focus ligt op preventie door weerbaarheid te vergroten en het vroegtijdig begrenzen van crimineel gedrag bij jongeren en jongvolwassenen (8-27). Gerichtte acties vinden plaats de op vindplaatsen Straat, School, Thuisstelsysteem, Online leefwereld en Vrije tijd & Dagbesteding. We verbinden deze domein overstijgende beleidsvorming en integrale inzet met IZA/GALA, en het programma Veerkrachtige wijken.
- Vaststellen en implementeren van plan van aanpak Maatschappelijke weerbaarheid.

Wat mag het kosten?

Openbare orde en veiligheid (1.2)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	9.767	10.030	10.350	10.432	10.454	9.770	9.771
Baten	1.321	514	561	573	524	524	524
Saldo van baten en lasten	-8.446	-9.516	-9.789	-9.859	-9.930	-9.246	-9.247
Toevoeging reserves	208	0	17	0	0	0	0
Onttrekking reserves	133	274	263	303	467	133	135
Saldo mutaties reserves	-75	274	246	303	467	133	135
Resultaat	-8.521	-9.242	-9.543	-9.556	-9.463	-9.113	-9.112

Ontwikkelingen baten en lasten

In de jaren 2025 tot en met 2027 zijn de uitgaven voor de pilot wietteelt/het experiment gesloten coffeeshopketen voorzien. In 2028 vervalt de decentralisatie-uitkering voor verward gedrag (POK-middelen) en het hieruit gevormde budget hetgeen leidt tot een daling van de lasten in 2028.

Mutaties reserves

De rijksbijdragen voor de pilot wietteelt/het experiment gesloten coffeeshopketen worden gestort in de hiervoor gevormde reserve. Deze reserve wordt in de periode 2025 tot en met 2027 ingezet ter dekking van de lasten. De onttrekkingen aan de reserves betreffen verder de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserve productiemiddelen en de onttrekkingen aan de reserve aanpak radicalisering/jihadisme ter dekking van de lasten.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 1 Veiligheid	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Crisisbeheersing en brandweer (1.1)	13.165	14.081	14.136	14.344	14.318	14.410	14.506
Openbare orde en veiligheid (1.2)	9.767	10.030	10.350	10.432	10.454	9.770	9.771
Totaal lasten	22.932	24.111	24.486	24.776	24.772	24.180	24.277
Crisisbeheersing en brandweer (1.1)	439	335	369	312	283	283	283
Openbare orde en veiligheid (1.2)	1.321	514	561	573	524	524	524
Totaal baten	1.760	849	930	885	807	807	807
Totaal saldo van baten en lasten	-21.172	-23.262	-23.556	-23.891	-23.965	-23.373	-23.470
Toevoeging reserves	208	0	17	0	0	0	0
Onttrekking reserves	133	274	263	303	467	133	135
Saldo mutaties reserves	-75	274	246	303	467	133	135
Geraamd resultaat	-21.247	-22.988	-23.310	-23.588	-23.498	-23.240	-23.335

In bijlage 8 is het verloop van de begroting na vaststelling van de 1^e Bestuursrapportage 2025 door de raad opgenomen.

Investeringen 2025 – 2029

Bedragen x € 1.000												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/maatschappelijk	afschrijvings-termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
1	Camera-toezicht	Rendabel	M	10		50	360	10	10	0	pm	430

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakvelden

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar vervoer

Het Rijk heeft geen BBV-indicatoren bepaald, die gerelateerd zijn aan programma 2.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022 – 2026 (juni 2022)
- Stadsvisie 2040 (raad, januari 2022)
- Omgevingsvisie 2040 (raad, oktober 2020)
- Realisatieplan Parkeren op afstand (raad, november 2021)
- Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (NIBOR) 2024-2028 (raad, november 2023)

Kaderbrief 2026

- Op het gebied van infrastructuur en openbare ruimte verbeteren we wegen om de bereikbaarheid en veiligheid te waarborgen. In 2026 werken we onder de noemer NIBOR verder aan de grootschalige renovatie en onderhoudswerkzaamheden om de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte te verkrijgen en behouden.
- In 2026 breiden we P+R Noord met 300 parkeerplekken uit, waardoor meer automobilisten buiten de stad parkeren en gebruik maken van het openbaar vervoer.
- In Wyck wordt het autoverkeer in een pilotproject beperkt om de leefbaarheid te verbeteren, terwijl in de binnenstad fietszones worden gemaakt om fietsen te stimuleren en de verkeersveiligheid te verhogen.
- We realiseren in de hele stad weer minstens 300 extra fietsparkeerplaatsen om het gebruik van de fiets te bevorderen. Een grootschalige fietsenstalling rondom de Markt blijft een wens, maar we weten ook dat het bouwen van een grote fietsenstalling kostbaar en complex is.
- In 2026 starten we met het doortrekken van de Groene Loper tot in het hart van de campus in Randwyck. De doorgetrokken Groene Loper komt te liggen tussen de spoorwegovergang en het hart van de campus, tussen het MECC en Maastricht UMC+. De campus wordt hiermee groener, beter bereikbaar voor fietsers en wandelaars en aantrekkelijker voor studenten, professionals en bewoners.
- Ook investeren we in een zogenaamde Groene uitLoper, gericht op het verbeteren van bestaande groene verbindingen door de woonwijk Randwyck. Via deze wandelroute wordt de campus beter verbonden met het historische stadscentrum en de groene oevers van de Maas.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden		Global Goals (SDG's)
2.1	Verkeer en vervoer	3, 9, 11, 12, 13, 15
2.2	Parkeren	3, 9, 11, 12, 13, 15
2.3	Recreatieve havens	3, 9, 11, 12, 13, 14
2.4	Economische havens en waterwegen	3, 9, 11, 12, 13, 14
2.5	Openbaar vervoer	3, 9, 11, 12, 13, 15

2.1 Verkeer en vervoer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de taken die te maken hebben met de mobiliteitsinfrastructuur. Denk o.a. aan: verkeersbeleid; verkeersmaatregelen (verkeersborden, verkeersregelininstallaties, bewegwijzering en straatmeubilair t.b.v. verkeersregulering); aanleg, reconstructie en onderhoud van de verharde openbare ruimte; civieltechnische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud bruggen, tunnels, spoorwegovergangen en dergelijke; verlichting wegen: aanleg en beheer en onderhoud.

Wat willen we bereiken?

In Maastricht willen we slimmer en groener reizen. Doel is te komen tot een goed bereikbare, klimaatneutrale stad waar het prettig is om in te wonen, te werken en te recreëren. Een stad met goede en veilige netwerkstructuren waarbij de verharde openbare ruimte veilig en schoon is.

Effectindicatoren		Realisatie					Begroting
Mobiliteit		2016-2020	2017-2021	2018-2022	2019-2023	2020-2024	2022-2026
Aandeel van het gebruik van actieve vervoerswijzen en OV gemiddeld per jaar (%) ¹	In Maastricht	66 ³	69 ³	68 ³	69 ³	nog niet bekend	70
	Van en naar Maastricht	23 ³	23 ³	23 ³	23 ³	nog niet bekend	25
Kwaliteit openbare ruimte²		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Waardering inwoners over schoonhouden openbare ruimte in de eigen buurt		6,4	6,1	6,1	6,5	6,7	6,7
Waardering inwoners over onderhoud wegen, paden en pleintjes in de eigen buurt		6,2	6,1	6,2	6,4	6,7	6,7

1) Onder actieve vervoerswijzen wordt verstaan lopen en fietsen. De cijfers in de tabel zijn gebaseerd op het gemiddelde van een periode van vijf jaar i.v.m. de betrouwbaarheid van de data. Als gevolg van de beschikbaarheid van de benodigde data loopt verantwoording van deze indicator altijd een jaar achter.

Bron: CBS - OVIN.

2) Bron: Stadspeiling 2025.

3) De maatregelen in verband met corona hebben gevolgen gehad op de vervoerswijzekeuze in deze periode.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M1 We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor, denk aan de ambities rondom de stationsomgeving. Hiervoor gaan we actief lobbyen richting het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (Mirt) van de rijksoverheid, in samenhang met de omvorming van Maastricht tot doorreisstation. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen.

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C6	Aandacht voor het verbeteren van de verkeersveiligheid in de wijken.
3.C7	Aandacht voor de (verkeers)veiligheid in de omgeving van scholen.
5.C6	In overleg met ondernemers en bewoners verkennen we of aanloopstraten in de binnenstad om te vormen zijn tot fietsstraten waar de auto te gast is, bij voorkeur binnen regulier onderhoud.
5.C7	In overeenstemming met bewoners en ondernemers Wyck autolouwer maken.
5.C8	Bij scholen geven we nadrukkelijker aan dat daar sprake is van een schoolzone waar passend rijgedrag bij hoort.

Prestaties going concern

- *Monitoring en beleidsontwikkeling*
We monitoren de ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit, verkeer en parkeren en stellen jaarlijks een verkeersmonitor op. Mede op basis van deze monitor ontwikkelen we het mobiliteitsbeleid van Maastricht.
- *Stimuleren van fietsgebruik*
We breiden het aantal fietsparkeerplekken in de openbare ruimte elk jaar verder uit, soms is hiervoor het verplaatsen of verwijderen van parkeerplekken of laad- en losplekken nodig. Bij onderhoud aan wegen worden daar waar mogelijk de fietspaden verbreed en het comfort verbetert, dit doen we in ieder geval op de hoofdfietsroutes en snelle fietsroutes.
- *Stimuleren van slimme en duurzame mobiliteit*
Om slimme en duurzame mobiliteit te stimuleren werken wij binnen de kaders van de Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg en het programma Zuid-Limburg Bereikbaar samen met regionale overheden en het Rijk in PPS-verband met werkgevers, (logistieke) dienstverleners, ondernemers en mobiliteitsaanbieders aan het concreet stimuleren van het gebruik van ov, fiets, elektrische- en deelmobiliteit. Dit doen we voor woon-werkverkeer door via de werkgeversaanpak richting werkgevers beschikbare alternatieven te promoten. We zorgen voor logistieke makelaars die met ondernemers de mogelijkheden voor duurzame bevoorrading bespreken, we breiden het aantal laadvoorzieningen, (deel)mobiliteitshubs en logistieke hubs uit. Ook zijn we blijvend in gesprek met onze ov-partners over verbetervoorstellen voor betere ov-verbindingen in stad en regio.
- *Beheer verkeersmanagementsystemen en topdagenregime*
Om het verkeer dagelijks in goede banen te leiden wordt gebruik gemaakt van diverse (technische) systemen en voorzieningen. Deze te beheren en te onderhouden voorzieningen betreffen o.a. verkeersregelininstallaties, selectieve afsluitingen, bewegwijzering en straatmeubilair. We coördineren en ontwikkelen doorlopend tevens het zogeheten topdagenregime voor 25 tot 35 dagen in het jaar waarop het verkeerssysteem een zeer groot verkeersaanbod zo goed mogelijk dient te verwerken.
- *Stationsomgeving*
Met onze partners werken we georganiseerd in diverse deelprojecten aan deze integrale gebiedsontwikkeling die opgenomen is in de Omgevingsvisie Maastricht. Als gemeente initiëren en coördineren we de samenwerking, geven we richting aan de inhoudelijke ambities en bewaken de samenhang en integratie van de diverse belangen in het gebied.

- *Kleinschalige infrastructurele maatregelen en aanpak en voorkomen verkeersonveilig gedrag*
Op eigen initiatief of op verzoek van bewoners of ondernemers voeren we voortdurend kleine verbeteringen door aan de buitenruimte en infrastructuur ten aanzien van drempels, paaltjes, oversteekplaatsen, wegversmallingen, bebording, etc. Ook leveren wij een bijdrage aan veilig verkeersgedrag en veilige schoolomgevingen door het realiseren van schoolzones met eventuele bijbehorende infrastructurele maatregelen.
- *Toetsen, adviseren*
Door het jaar heen komen er diverse initiatieven binnen bij de gemeente zoals bouwplannen, gebiedsontwikkelingen, evenementen en onderhoud en aanleg van kabels en leidingen. Bijna al deze plannen hebben een effect op het mobiliteits- en verkeerssysteem. Afhankelijk van de rol die de gemeente heeft en de fase waarin in het project verkeert toetsen wij deze plannen of adviseren wij hierin. Verder komen er andere meldingen binnen die binnen de daar voorgestelde termijnen van een reactie worden voorzien.
- *Reguleren van de openbare ruimte*
Wij reguleren de openbare ruimte door het uitgeven/beoordelen van vergunningen voor o.a. inritten, aanleg kabels en leidingen, standplaatsen, het tijdelijk plaatsen van voorwerpen op de openbare weg en door handhaving. Verder zorgen wij permanent (24/7) voor het toezicht op de Maasboulevardtunnel en zorgen we ervoor dat al onze bruggen en viaducten worden onderhouden en veilig blijven.
- *Onderhoud en beheer*
Om de kwaliteit van de openbare ruimte te waarborgen op de afgesproken (CROW) niveaus plegen wij structureel onderhoud aan verhardingen, civiele kunstwerken, infrastructurele elementen en openbare verlichting). Dit op basis van de in 2023 vastgestelde Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte. Bij dit onderhoud wordt ook gekeken naar koppelkansen. Ook het schoonhouden van de openbare ruimte en de gladheidsbestrijding valt hieronder. Een aantal assets wordt gemonitord in termen van beeldkwaliteit.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen geactualiseerde mobiliteits- en parkeerbeleid (tweede kwartaal)

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Uitvoeren projecten meerjarenprogramma groot onderhoud verhardingen jaarschijf 2025 zowel reconstructie en vervangen verhardingen.
- Uitvoeren pilot autoluw Wyck.
- Uitvoeren projecten Mobiliteitsprogramma:

Voorgenomen projecten	Aanleiding	Maatregel
Meekoppelkansen meerjarenprogramma groot onderhoud verhardingen	Fiets, verkeersveiligheid, lopen en inclusiviteit	Aanvullende infrastructurele maatregelen op het voorziene onderhoud. Projecten komen voort uit de nog nader op te concretiseren (onderhouds) planning
Verkeersveilige schoolomgevingen	Fiets en verkeersveiligheid	Kleinschalige infrastructurele maatregelen
Verbeteren van toegankelijkheid van de openbare ruimte	Lopen, verkeersveiligheid en inclusiviteit	Kleinschalige maatregelen om de toegankelijkheid van de openbare ruimte te verbeteren
Kleinschalige maatregelen die inspelen op de actualiteit	Fiets, lopen, inclusieve mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer	Diversen

Wat mag het kosten?

Verkeer en vervoer (2.1)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	31.377	34.113	35.378	32.463	34.438	33.545	49.972
Baten	5.172	1.872	2.103	2.141	2.136	2.100	2.100
Saldo van baten en lasten	-26.205	-32.241	-33.275	-30.322	-32.302	-31.445	-47.872
Toevoeging reserves	4.587	2.671	10.839	11.505	3.856	3.903	3.903
Onttrekking reserves	2.316	3.346	6.594	4.815	6.835	5.168	21.158
Saldo mutaties reserves	-2.271	675	-4.245	-6.690	2.979	1.265	17.255
Resultaat	-28.476	-31.566	-37.520	-37.012	-29.323	-30.180	-30.617

Ontwikkelingen baten en lasten

In 2024 en 2025 zijn lasten voor de brug Borgharen, de snelle fietsroute en mobiliteit geraamd die per 2026 vervallen. Deze worden gedekt door onttrekkingen aan reserves. De kapitaallasten stijgen in de komende jaren als gevolg van verwachte ontwikkelingen in het investeringsvolume voor verhardingen, verkeer en mobiliteit. De jaarlijkse bijdrage aan Zuid-Limburg Bereikbaar van € 0,800 mln. vervalt daarentegen met ingang van 2027.

Tijdens de ochtendspits komt veel verkeer vanuit het noorden over de A2 dat voorbij de Koning Willem-Alexandertunnel afrit 55 (Maastricht-Zuid) neemt. Achter deze afrit zitten diverse omvangrijke bestemmingen zoals het MUMC+, de UM en het MECC. Vanwege de grote verkeersstroom op deze route ontstaat er regelmatig file op de afrit tot voorbij het begin van de afrit. Dit leidt vervolgens tot terugslag op de A2 hoofdrijbaan, waardoor het verkeer voor de Koning Willem-Alexandertunnel gedoseerd moet worden om file in de tunnel te voorkomen (dit in verband met het waarborgen van de veiligheid in de tunnel). Hierdoor wordt een groot deel van de capaciteit van de tunnel tijdens de ochtendspits niet optimaal gebruikt en ontstaan er ook files ten noorden van de tunnel. Om dat knelpunt op te lossen, dient afslag 55 en de ontsluitingen op de Oeslingerbaan aangepast te worden. Een projectvoorstel, opgesteld samen met Rijkswaterstaat en de Provincie, is daarvoor besproken in het Bestuurlijk Overleg MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). De totale projectkosten (afrit en aanpassingen Oeslingerbaan) worden geraamd op € 38,720 mln. inclusief btw waarbij voor het gemeentelijk aandeel € 15,000 mln. inclusief btw benodigd is. Indien ook de partners Rijk en Provincie akkoord gaan met de voorgestelde maatregelen, zal dit een grote impuls geven aan de bereikbaarheid en ook ruimte creëren voor de gewenste doorgroei van de Campus.

Mutaties reserves

Omdat het volledig activeren (en vervolgens afschrijven) van de investering in het verbeteren van de ontsluiting van Randwyck en de campus door de aanpak van de A2-afslag 55 en de Oeslingerbaan waarschijnlijk niet mogelijk is omdat de afrit (groten)deels eigendom zal worden van Rijkswaterstaat nemen we deze investering in één keer als last. Ter dekking van die lasten vormen we van de hiervoor benoemde stelpost kapitaallasten in de jaren 2025 en 2026 een reserve welke in 2029 wordt aangewend ter dekking van de lasten van € 15,000 mln.

De onttrekkingen betreffen naast de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves productiemiddelen met ingang van 2025 de oplopende onttrekkingen aan de vanuit het rekeningresultaat 2023 gevormde reserve verhardingen ter dekking van de lasten. In 2025 is de inzet van de hiervoor genoemde reserve voor de brug Borgharen en snelle fietsroutes voorzien. Verder zijn in 2025 onttrekkingen geraamd aan de reserve mobiliteitsfonds.

2.2 Parkeren

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling en beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen. Denk o.a. aan: parkeerbeleid; inrichting en onderhoud parkeervoorzieningen; parkeermeters; fietsenstallingen.

Wat willen we bereiken?

We zetten het reguleren van autoparkeren in als een sturingsmiddel om duurzame vervoerswijzen te stimuleren en het aantal autoverplaatsingen in de stad te verminderen. Ons doel is de leefbaarheid in de stad te verbeteren en de kwaliteit van de openbare ruimte te verhogen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Aantal parkeerplaatsen op afstand (P+W en P+R) ¹	540 ²	540	723 ³	1.335 ⁴	1.335	1.635 ⁵

- 1) Bron: gemeente Maastricht.
- 2) Het aantal parkeerplaatsen op afstand is op een lijn gebracht met de opgave uit het door de raad vastgestelde 'Realisatieplan parkeren op afstand'. Daardoor is de parkeervoorziening Stadspark geen P+W-terrein meer vanaf 2020.
- 3) Het parkeerterrein Fort Willemweg (186 parkeerplaatsen) is in 2022 omgezet naar een P+W-voorziening.
- 4) In 2023 zijn de overloopterreinen Gouvernement (217 parkeerplaatsen), Lage Frontweg/ Gashouder (222 parkeerplaatsen) en Bozon-terrein (173-parkeerplaatsen) toegevoegd. Deze parkeervoorzieningen zijn alleen in gebruik geweest tijdens topdagen.
- 5) In 2026 worden 300 extraparkeerplaatsen bij P+R Maastricht Noord gerealiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

5.C9	Verdere uitbouw van P&R-locaties aan de randen van de stad, waar mogelijk in slimme combinaties met andere ruimteclaims zoals zonneweides.
5.C10	In het centrum wordt een forse uitbreiding van het aantal fietsparkeerplaatsen gerealiseerd. Als dat op korte termijn niet mogelijk blijkt in bestaande panden wordt serieus gekeken naar een nieuwe ondergrondse stalling.

Prestaties going concern

- *Parkeerregulering*
Door het straatparkeren te reguleren sturen we erop om de verschillende doelgroepen op de juiste plek te laten parkeren.
- *Exploitatie, beheer en onderhoud straat parkeren*
Door beheer en onderhoud van parkeervoorzieningen en bijbehorende apparatuur zoals parkeer-automaten zorgen we voor goed functionerende parkeervoorzieningen. Ook worden parkeerplaatsen voorzien van mogelijkheden voor het opladen van elektrische voertuigen.
- *Monitoren afspraken met Q-Park*
Binnen een publiek-private samenwerking, de PPS Parkeren, stemmen we ons parkeerbeleid af met parkeerbedrijf Q-Park. Voor zover niet strijdig met de Samenwerkingsovereenkomst verkennen we de mogelijkheden om de parkeervoorzieningen te benutten voor fietsparkeren, deelmobiliteit en het laden van elektrische auto's.
- *Uitvoeren van de parkeeropgave uit de Omgevingsvisie Maastricht 2040 en Realisatieplan parkeren op afstand*
De parkeeropgave en het onderliggende Realisatieplan parkeren op afstand bevat maatregelen om de doelen uit de Omgevingsvisie te bereiken. Deze maatregelen zullen stapsgewijs worden uitgewerkt en gerealiseerd. Dit betreft onder andere het realiseren van een uitbreiding van P+R

plekken (met name P+R Noord) en parkeren voor nieuwe functies op toekomstbestendige wijze borgen bij planontwikkeling op eigen terrein of op bestaande parkeerlocaties op loopafstand.

- *Exploitatie, beheer en onderhoud van fietsparkeerplaatsen*
We bieden fietsers de mogelijkheid om hun fiets te stallen onder toezicht in de stallingen aan de Kesselskade en Markt en bij station Maastricht. Daarnaast breiden we het aantal overdekte stallingen in het centrum de komende jaren met 3000 plekken uit.

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen geactualiseerde parkeernormennota (eerste kwartaal).

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Besluit strategie en locatie grootschalige fietsstalling(en) Markt-Vrijthof.

Wat mag het kosten?

Parkeren (2.2)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	5.127	5.806	7.683	6.615	6.141	6.183	6.204
Baten	4.415	4.398	4.599	4.597	4.596	4.597	4.597
Saldo van baten en lasten	-712	-1.408	-3.084	-2.018	-1.545	-1.586	-1.607
Toevoeging reserves	1.239	1.068	1.086	1.068	1.068	1.068	1.068
Onttrekking reserves	818	785	1.751	628	633	663	683
Saldo mutaties reserves	-421	-283	665	-440	-435	-405	-385
Resultaat	-1.133	-1.691	-2.419	-2.458	-1.980	-1.991	-1.992

Ontwikkelingen baten en lasten

Op basis van de businesscase scanauto zijn per 2025 de budgetten inzake scanhandhaving, geldgaring, belparkeren en parkeerautomaten naar boven bijgesteld. Deze stijging moet in samenhang worden gezien met een bijstelling van de baten (zie ook taakveld 0.64 programma 0).

Mutaties reserves

De stortingen en onttrekkingen betreffen de jaarlijkse mutaties in de reserves productiemiddelen parkeren en productiemiddelen (voertuigen). In 2025 wordt de reserve overloop ingezet ter dekking van een deel van de lasten voor meer fietsparkeerplaatsen en P&R-voorzieningen.

2.3 Recreatieve havens

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren havens voor de recreatieve scheepvaart.

Wat willen we bereiken?

Toegankelijke recreatieve havens (Bassin en jachthaven Hoge Kanaaldijk).

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

- We zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en het baggeren (gemiddeld 1x per 10 jaar). Beide havens zijn in erfpacht uitgegeven. Het onderhoud voor de jachthaven wordt door de hier gevestigde clubs gedaan. Bij het Bassin gebeurt het door de exploitatiemaatschappij 'Bassin BV'.

- Conform het gemeentelijk baggerplan is het baggeren van de jachthaven Hoge Kanaaldijk uitgevoerd in 2022. Periodiek wordt situatie gemonitord om te bepalen wanneer hernieuwd baggeren nodig is. Uitvoering gebeurt in afstemming met de gebruikers.

Aandachtspunten 2026

Er zijn in 2026 geen aandachtspunten voor college en gemeenteraad.

Wat mag het kosten?

Recreatieve havens (2.3)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	62	63	58	58	58	58	58
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-62	-63	-58	-58	-58	-58	-58
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-62	-63	-58	-58	-58	-58	-58

2.4 Economische havens en waterwegen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken ten behoeve van de (beroeps)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur. Denk bijvoorbeeld aan: baggerwerkzaamheden.

Wat willen we bereiken?

Toegankelijke economische havens (Beatrixhaven).

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

Onderhoud en baggeren

De gemeente zet zich in voor een toekomstbestendige haven. Het college van B&W heeft eind 2024 de deelname aan Blueports Limburg (samenwerking van de Limburgse gemeenten die een industriële binnenhaven hebben + provincie Limburg) voor 5 jaar vastgesteld. De actiepunten die hieruit voortkomen zullen ook in de 2026 worden gecontinueerd.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Samen met de andere Limburgse gemeenten die een zakelijke binnenhaven hebben én de provincie wordt gewerkt binnen Blueports Limburg aan een toekomstbestendige samenwerking van Limburgse binnenhavens. Hierbinnen wordt in 2026 uniformiteit nagestreefd op het gebied van onder andere een havenverordening, havengelden, overkoepelde havenvisie, walstroom en organisatie.
- Op basis van het startdocument "Zuidelijk Maasdal" verder werken aan de MIRT-verkenning. Daarvoor wordt in 2026 de nota reikwijdte en detailniveau ter besluitvorming aan het college

aangeboden. De nota geeft aan welke oplossingsrichtingen in de MIRT-verkenning worden onderzocht en welke afvallen.

Wat mag het kosten?

Economische havens en waterwegen (2.4)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	75	5.491	7.265	461	459	457	455
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-75	-5.491	-7.265	-461	-459	-457	-455
Toevoeging reserves	716	0	447	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	2.187	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-716	0	1.740	0	0	0	0
Resultaat	-791	-5.491	-5.525	-461	-459	-457	-455

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2025 betreffen de geraamde uitgaven inzake hoogwaterbestrijding. Met ingang van 2025 is rekening gehouden met kapitaallasten inzake investeringen ter bestrijding van hoogwater.

Mutaties reserves

De in 2024 nog niet voor de hoogwaterbestrijding ingezette middelen zijn in 2024 gestort in de reserve overloop en worden in 2025 onttrokken aan de reserve ter dekking van (een deel van) de lasten in 2025.

2.5 Openbaar vervoer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen. Dit betreft: bus; taxivervoer; voorzieningen en informatievoorziening ter ondersteuning van het openbaar vervoer; busstation; ov-experimenten.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een toename van het gebruik van openbaar vervoer als duurzame vervoerswijze en als onderdeel van ketenverplaatsingen in combinatie met P+R-voorzieningen.

Effectindicatoren ¹		Realisatie					Begroting
		2016-2020 ²	2017-2021 ²	2018-2022 ²	2019-2024 ²	2020-2025	2022-2026
Aandeel van het gebruik van OV (%) ¹	In Maastricht	3	3	2	3	nog niet bekend	4
	Van en naar Maastricht	16	16	15	16	nog niet bekend	17

1) De cijfers in de tabel zijn gebaseerd op het gemiddelde van een periode van vijf jaar i.v.m. de betrouwbaarheid van de data. Als gevolg van de beschikbaarheid van de benodigde data loopt verantwoording van deze indicator altijd een jaar achter. Bron: CBS - OVIN.

2) De maatregelen in verband met corona hebben gevolgen gehad op de vervoerswijzekeuze in deze periode.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

10.M3	Aansluiten bij en bevorderen van regionale, provinciale en landelijke initiatieven op het gebied van grensoverschrijdend openbaar vervoer, waarbij een betere en snellere openbaar vervoersverbindingen met Luik/Brussel en Aken.
-------	---

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

10.C1	(Behoeft)onderzoek naar een betere en snellere openbaar vervoersverbinding (intercity) tussen Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen, met meer en latere vertrektijden.
-------	--

Prestaties going concern

Stimuleren gebruik openbaar vervoer

Wij ondersteunen de Provincie Limburg bij de realisatie van haar railagenda (waaronder het intensiveren van de drielandentrein naar Luik). Verder nemen we deel aan de uitvoering van het programma Zuid-Limburg Bereikbaar met als opgave om het gebruik van het ov te stimuleren. Ook ondersteunen wij Arriva met het uitvoeren van haar concessie en zijn we betrokken bij de diverse integrale projecten zoals: Stad en Spoor/ Stationsomgeving en de campusontwikkeling op Randwyck.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Stad en Spoor / Stationsomgeving. Zie taakveld 2.1.
- Ov-studie alternatieve en toekomstbestendige bediening centrum.
- Opwaarderen station Maastricht Randwyck. Zie bijlage 6 grootstedelijke projecten: Brightlands Maastricht Health Campus (BL-MHC).

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Verkeer en vervoer (2.1)	31.377	34.113	35.378	32.463	34.438	33.545	49.972
Parkeren (2.2)	5.127	5.806	7.683	6.615	6.141	6.183	6.204
Recreatieve havens (2.3)	62	63	58	58	58	58	58
Economische havens en waterwegen (2.4)	75	5.491	7.265	461	459	457	455
Totaal lasten	36.641	45.473	50.384	39.597	41.096	40.243	56.689
Verkeer en vervoer (2.1)	5.172	1.872	2.103	2.141	2.136	2.100	2.100
Parkeren (2.2)	4.415	4.398	4.599	4.597	4.596	4.597	4.597
Recreatieve havens (2.3)	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	9.587	6.270	6.702	6.738	6.732	6.697	6.697
Totaal saldo van baten en lasten	-27.054	-39.203	-43.682	-32.859	-34.364	-33.546	-49.992
Toevoeging reserves	6.542	3.739	12.372	12.573	4.924	4.971	4.971
Onttrekking reserves	3.134	4.131	10.532	5.443	7.468	5.831	21.841
Saldo mutaties reserves	-3.408	392	-1.840	-7.130	2.544	860	16.870
Geraamd resultaat	-30.462	-38.811	-45.522	-39.989	-31.820	-32.686	-33.122

In bijlage 8 is het verloop van de begroting na vaststelling van de 1^e Bestuursrapportage 2025 door de raad opgenomen.

Investeringen 2025 – 2029

Bedragen x € 1.000												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/ maatschappelijk	afschrijvings- termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
2	Mobiliteit (reguliere mobiliteitsprogramma)	MJIP	M	20		326	608	608	608	608	608 *	3.366
2	Meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit	MJIP	M	div.	v	9.779	1.118	0	0	0	0	10.897
2	Civiel technische Kunstwerken	MJIP	M	25		185	948	0	644	0	0	1.777
2	Kunstwerken sluisdeuren	MJIP	M	40		554	0	0	0	0	0	554
2	VR's	Rendabel	M	15		4.670	2.983	1.003	2.025	2.482	pm	13.163
2	Parkeren	Rendabel	E	div.		398	160	350	425	575	0	1.908
2	Fietsparkeren	MJIP	M	20		515	0	0	0	0	0	515
2	Kwalitatieve impuls Stationsstraat/autoluwer Wyck	MJIP	M	40	v	3.325	0	0	0	0	0	3.325
2	Autoluwer maken (o.a. Wyck)	MJIP	M	20	v	3.228	0	0	0	0	0	3.228
2	Fietsstallingen & P&R	MJIP	M	40		4.303	0	0	0	0	0	4.303
2	Verhardingen levensduurverlengend	MJIP	M	25		21.365	10.170	10.170	10.170	10.170	10.170 *	72.215
2	Openbare verlichting	Rendabel	M	div.		2.507	5.815	6.678	9.761	3.597	1.000	29.358
2	Hoogwater veiligheid	MJIP	M	20	v	8.382	0	0	0	0	0	8.382
2	NBOR civiele kunstwerken hoegbrök	MJIP	M	20		0	1.854	3.193	0	0	0	5.047
2	NBOR civiele kunstwerken sierhekwerk	MJIP	M	20		0	174	174	174	174	174 *	870
2	Markt Maas tunnel	MJIP	M	div.		2.682	2.682	2.682	0	0	0	8.046
2	NBOR civiele kunstwerken caissondeur	MJIP	M	20		0	52	361	0	0	0	413
2	NBOR Infrastructurele elementen	MJIP	M	10		112	56	56	56	0	0 *	280
2	Onderhoud deklagen NBOR	Rendabel	M	15		0	1.628	1.628	1.628	1.628	1.628 *	8.140
2	Onderhoud deklagen NBOR	Rendabel	M	15		4.321	3.795	3.040	1.817	0	0	12.973
2	Fietsstraatzone centrum	MJIP	M	20		2.060	0	0	0	0	0	2.060
2	Uitbreiding P&R	MJIP	M	40		962	0	0	0	0	0	962
2	Spoorzone (stationsgebied)	MJIP	M	40	v	0	12.500	0	0	0	0	12.500
2	SUP Zw'erfafval	Rendabel	M	div.		373	750	600	130	0	0	1.853

Programma 3 Economie

Taakvelden

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2023
	2020	2021	2022	2023	2024	
Index functiemenging (FMI) voor wonen en werken ^{1a,2}	54,9	54,6	54,9	54,9	nog niet bekend	57,1
Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar ^{1b}	136,5	143,8	148,0	151,5	nog niet bekend	171,9

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt: (1a) CBS BAG/LISA, (1b) LISA.
2) FMI: 0% (milieu met alleen woningen), FMI: 50% (gemengd milieu waarbij aantal banen gelijk is aan aantal woningen), FMI: 100% (milieu met alleen bedrijven).

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022- 2026 (juni 2022)
- Stadsvisie 2040 (raad, januari 2022)
- Economische Visie 2040 'Maastricht kiest voor kwaliteit & innovatie' (raad, december 2021)
- Omgevingsvisie (raad, oktober 2020)
- Transitievisie Warmte en Energie (raad, 2025)
- Evenementenbeleid (raad, juli 2023)
- Visie vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2030 (raad, mei 2020)
- Hotelbeleid (raad, november 2018)
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (raad, december 2017)
- Horecabeleid Maastricht (raad, mei 2016)
- Detailhandelsvisie 2016 (raad, december 2016)
- Visie op de binnenstad 2030 (raad, juni 2015)
- Visie bedrijventerreinen (raad, november 2013)

Kaderbrief 2026

- Belangrijke economische pijlers in Maastricht - de maakindustrie in het noordelijk deel van de stad, de winkels en de horeca in de binnenstad en de kenniseconomie op de campus in Randwyck - steunen we waar mogelijk om succesvol te kunnen ondernemen.
- We werken samen aan een innovatieve duurzame en circulaire Maastrichtse economie met voldoende ruimte om te werken, ondernemen en produceren, bijvoorbeeld door het herstructureren en intensiveren van bedrijfslocaties.
- We versterken de binnenstad op basis van de succesvolle pilot 'sfeergebieden'. In 2026 zorgen we samen met bewoners en ondernemers voor de verdere vergroening van het Stokstraatkwartier. Met bomen, groenstroken en bloembakken maken we de entree en straten van dit authentieke deel van de binnenstad aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers.
- We werken aan een regionaal arbeidsmarktprogramma, waardoor het makkelijker wordt om Euregionaal en internationale talent aan te trekken en te behouden voor stad en regio.
- Met Maastricht UMC+, Universiteit Maastricht en Provincie Limburg ontwikkelen we de Brightlands Maastricht Health Campus tot een internationale hotspot voor kennis, innovatie en ondernemerschap, gericht op het creëren van economische groei en werkgelegenheid.
- We zijn een aantrekkelijke locatie voor innovatieve topprojecten zoals de Einstein Telescope.

- We ontwikkelen ons tot een toonaangevende kennisstad en een belangrijke bestemming voor talent en bedrijven uit binnen- en buitenland. Met de Universiteit Maastricht, Zuyd Hogeschool en Vista College vormt Maastricht een belangrijke onderwijslocatie in de (Eu)regio.
- Startupbedrijven krijgen op de campus de kans om zich te ontwikkelen en te groeien. In 2026 wordt - met financiële steun vanuit de RegioDeal en de gemeente - de MakerSpace gerealiseerd in de incubator aan de Oxfordlaan. De MakerSpace biedt kleinschalige, volledig gebruiksklare gecertificeerde laboratoriumruimtes en kantoorhuisvesting voor startende biomedische bedrijven.
- Met het doortrekken van de Groene Loper tot in het hart van de campus transformeren we het gebied tot een levendiger en groener stadsdeel, nauw verbonden met de stad en de (Eu)regio.
- Door de stikstofproblematiek kunnen we mogelijk in 2026 minder snel onze ambities realiseren op het gebied van woningbouw, bedrijvigheid en infrastructuur dan we zouden willen.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
3.1 Economische ontwikkeling	3, 4, 8, 10, 11, 12, 17
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3, 4, 7, 9, 11, 12, 13, 17
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3, 4, 9, 11, 12, 17
3.4 Economische promotie	3, 4, 9, 11, 12, 17

3.1 Economische ontwikkeling

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid en structuur. Het richt zich op de versterking van specifieke economisch sectoren en de economische structuur. Dat doet zij middels, stedelijk, wijkgerichte, regionale, bovenregionale en internationale samenwerkingsverbanden en op innovatie gerichte (samenwerking) programma's en projecten, in samenwerking met bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstituten.

Wat willen we bereiken?

Zoals opgenomen in de Economische Visie 2040 “zetten wij samen met onze partners in op een innovatieve, duurzame en weerbare Maastrichtse economie, met kansrijke banen nu en in de toekomst in een sterke kennisregio. Een inclusieve economie, waarbij ruimte is voor creativiteit en ondernemerszin met oog voor de leef kwaliteit en gezondheid van iedere inwoner.”

Effectindicatoren		Realisatie					Begroting
Bedrijvigheid ¹		2020	2021	2022	2023	2024	2026
Aantal oprichtingen	Vestigingen	1.055	1.115	1.138	1.363	nog niet bekend	≥ 1.363
Aantal opheffingen	Vestigingen	-697	-633	-678	-760	nog niet bekend	≤ -760
Aantal nieuwvestigingen	Vestigingen	276	348	387	424	nog niet bekend	≥ 424
Aantal vertrekkers	Vestigingen	-308	-411	-409	-425	nog niet bekend	≤ -425
Totaal aantal bedrijven	Vestigingen	11.278	12.088	12.074	13.126	nog niet bekend	≥ 1 3.126
Werkgelegenheid	Personen	75.539	77.101	78.847	81.138	nog niet bekend	≥ 81.126

Wat gaan we daarvoor doen?

Binnen de Economische Visie werken wij langs drie speerpunten, te weten

1. De binnenstad;
2. Kennis, innovatie en vakmanschap;
3. Het vestigingsklimaat (ondernemersklimaat, arbeidsmarkt en ruimte om te ondernemen).

Wij werken daarnaast (mee) aan majeure integrale gebiedsontwikkelingen; deze zijn medebepalend voor de economische dynamiek van de stad.

Wij richten ons tot slot op het behouden en/of de ontwikkeling van voor de economie van de stad sterke en/of kansrijke clusters en sectoren.

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M5	De Groene Loper wordt verbonden met de campus en het economisch cluster van de campus wordt doorgetrokken naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus wordt verbonden met de omliggende wijken.
2.M6	Maastricht is een kennisstad. De universiteit en de Hogeschool Zuyd spelen niet alleen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie en de arbeidsmarkt, maar zijn ook van grote betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van onder meer het centrum. We gaan met de kennisinstellingen in gesprek over hun rol en betekenis in het centrum, in de stad en in Zuid-Limburg. We bezien samen hoe we die rol kunnen bestendigen en tegelijkertijd tegemoet kunnen komen aan hun wens om huisvesting bij de tijd te brengen.
7.M2	We stimuleren kennis en vakmanschap op het gebied van gezondheid (zoals voeding en life sciences), duurzaamheid (zoals circulariteit) en creativiteit (zoals de kunsten en de creatieve industrie). Samen met de partners maken we dit zichtbaarder, meer toegepast en dat hiervan ook inwoners profiteren. Innovatie is het sleutelwoord, waarbij het gaat om kennis en vakmanschap op alle niveaus: MBO, HBO en WO.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
7.C1	Intensiever en meer gestructureerd overleg van het stadsbestuur noodzakelijk met de kennispartners in de stad.
7.C2	Samen met partners zoals de Health Campus en Liof-Acquisitie werken aan het aantrekken van bedrijven en industrieën die passen in het kennisprofiel van de stad, met speciale aandacht voor aansluiting bij de ontwikkelingen op en rond de Health Campus, in ieder geval in de vorm van het realiseren van een tweede 'incubator'.
7.C3	Mogelijkheden onderzoeken om een meer bij de (kennis)economische ontwikkelingen in de stad en bij het profiel van de stad passend opleidingsaanbod te stimuleren.
7.C4	Vergroten en promoten van het aanbod aan gratis taalcursussen Nederlands voor studenten. We gaan hierover in gesprek met de Universiteit Maastricht over de wijze waarop zij hun verantwoordelijkheid hierin invullen.
7.C1	Circulaire economie bevorderen en in samenwerking met ondernemers en Samenwerkende Industrierreinen Maastricht hiervoor concrete plannen maken.

Prestaties going concern

Versterken van de binnenstad

- In de Economische Visie 2040 is opgenomen dat de binnenstad de komende jaren transformeert naar een 'place to become'. Opgave is de diverse karakteristieke sfeergebieden onderscheidend te versterken. Zo worden bezoekersstromen over een groter gebied verspreid, de verblijfsduur verlengd en gekomen tot een beter woon-, leef-, ondernemers- en verblijfsklimaat;
- Horeca, retail, cultuur, evenementen en toerisme zijn belangrijke sectoren waaraan wij, samen met partners zoals Maastricht Marketing en Centrummanagement Maastricht werken aan een toekomstbestendige, sterke binnenstad.

Stimuleren van kennis, innovatie & vakmanschap

- Vanuit Economie wordt getrokken aan de Brightlands Maastricht Health Campus. Onze ambitie is om samen met Maastricht UMC+, Universiteit Maastricht en Provincie Limburg het potentieel van de Brightlands Maastricht Health Campus te benutten en te ontwikkelen tot een internationale hotspot voor kennis, innovatie en ondernemerschap, gericht op het creëren van economische groei en werkgelegenheid, nauw verbonden met de stad en de Euregio Maas-Rijn;
- Wij zetten ons in op het versterken van de (creatieve) maakindustrie en de circulaire economie. Wij geven hiervoor uitvoering aan het programma circulaire economie. De focusgebieden hierin zijn industrie, voedsel en textiel. Daarnaast vergroten wij de eigen gemeentelijke impact door de circulaire principes op te nemen in het proces van inkoop en aanbesteding;
- Wij zetten in op betaalbare ruimte voor o.a. jonge makers. Hiervoor geven wij mede uitvoering aan het programma creatief ondernemerschap. Wij verbinden het innovatieve MKB met thema's zoals gezondheid en duurzaamheid;
- Wij verbinden de student met de stad, en binden deze hierdoor meer aan de stad aan de bewoners en onze werkgevers. Hiervoor geven wij uitvoering aan het programma 'Studentenstad 2023-2026';
- Maastricht zet zich in voor de komst van de Einstein Telescoop door middel van lobbyactiviteiten in samenwerking met de Provincie Limburg en het Rijk.

Vestigingsklimaat (ondernemersklimaat, arbeidsmarkt en ruimte om te ondernemen)

- Voor het versterken van het ondernemersklimaat helpen wij ondernemers op weg met kennis over de lokale marktsituatie en concrete vragen. Wij slaan daarbij integraal de brug naar andere

disciplines binnen de gemeente en/of de regio en bezien of en hoe een initiatief mogelijk gemaakt kan worden;

- Gemeente Maastricht voert de regie over de aanpak van de euregionale en de internationale arbeidsmarkt van Zuid-Limburg. Hiermee faciliteren wij werkgevers met het vinden van voldoende en competente (kennis en kunde) werknemers;
- Wij zetten in op voldoende en passende ruimte om te werken, vooral voor onze (speerpunt) bedrijven, zowel op bedrijvenparken, stedelijke werklocaties als in wijken;
- Wij werken mee aan majeure ontwikkelingen zoals de Spoorzone en ENCI;
- De gemeente neemt deel aan het samenwerkingsverband 'Blue Ports Limburg'; hiermee krijgt de havenontwikkeling in de Beatrix haven een impuls;
- In het kader van Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL) werken wij aan diverse projecten binnen de regionale economische samenwerkingsagenda (zoals vrijetijdseconomie) en de RegioDeals met het Rijk;
- Wij richten ons op het clusteren van bedrijven rond belangrijke en/of kansrijke thema's, zoals Steelport, de Customer Service Bedrijven en de (creatieve) maakindustrie. Ook gaat het om de circulaire economie, toerisme, retail en het innovatief MKB; zo verbinden wij MKB aan de thema's van de campus, zoals via 'impact gaming';
- Versterking van de positie van het MKB in het kader van ESZL/regio deal;
- In het kader van structuurversterking Zuid-Limburg (SVREZL) stemmen wij economisch-ruimtelijke ontwikkelingen in Zuid-Limburg af;
- De energietransitie is in volle gang. Ook voor bedrijven brengt dit diverse uitdagingen (o.a. netcongestie en hogere energiekosten), maar ook kansen (o.a. samenwerking) met zich mee. Vanuit Economie proberen wij ondernemers daarin zo goed mogelijk te adviseren en begeleiden.

Aandachtspunten 2026

Kader stellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen van de samenwerkingsovereenkomst betreffende de doorontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus (derde kwartaal).
- Vaststellen van het horecabeleid Maastricht (eerste kwartaal).
- Besluitvorming over de voortzetting van de (tijdelijke) Huisvestingsverordening Toeristische Woningverhuur en Opkoopbescherming (derde kwartaal).

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen subsidieregeling voor kleinere evenementen om een toekomstbestendig evenementenaanbod te bevorderen.
- Ontwikkeling van een programma "aanpak sfeergebieden binnenstad";
- Verkenning van de kansrijkheid van een maatregel om vernieuwende, versterkende (retail) en/of lokale (ambachtelijke) concepten te stimuleren;
- Verkenning van de noodzaak van een herijking van het detailhandelsbeleid op basis van een regionaal koopstromen onderzoek en marktontwikkelingen.
- Het plan van aanpak 'een aantrekkelijk Vestigingsklimaat voor startups, broedplaatsen en incubators' wordt geëvalueerd en herijkt;
- Realiseren van een Circulaire Werkplaats Textiel;
- Vaststellen van een nieuw uitvoeringsprogramma Studentenstad 2026-2029;
- Ontwikkeling van het regionaal programma 'aanpak Euregionale en internationale arbeidsmarkt van Zuid-Limburg (Welcome to Maastricht Region)';
- Verkenning van de kaders voor een ontwikkelprogramma 'Ruimte voor ondernemen op de bedrijvenparken, stedelijke werklocaties en werken in de wijken'. Dit ten behoeve van de aanpak van het tekort aan ruimte voor bedrijvigheid. Complementair hieraan wordt verkend in hoever een

transformatie van (verouderde) kantoren naar een nieuwe (hybride) vorm van werken wenselijk is;

- Regionale evaluatie Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL) en vaststellen van gewijzigde uitvoeringsafspraken.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)

ESZL werkt samen met bedrijven en kennisinstellingen aan de economische structuurversterking in Zuid-Limburg. Een triple helix samengestelde 'Economic Board' verkent maatschappelijke uitdagingen en stimuleert economische kansen aan de hand van een strategische agenda voor Zuid-Limburg. Op basis van te vormen coalities wordt samengewerkt aan concrete projecten.

MECC Maastricht BV

Doel van het MECC Maastricht BV is het exploiteren van een congres- en beurzencomplex. Hiermee vormt MECC Maastricht een belangrijke motor voor de regionale economie en het zakelijk toerisme in het bijzonder. Het vormt als ontmoetingsplaats en plaats voor wetenschappelijke kennisontwikkeling en –deling een rol voor de Campus.

Exploitatie Maatschappij Maastricht (EMM) B.V.

De primaire doelstelling van EMM is de bevordering van bedrijvigheid in Maastricht en opereert binnen de industrie Verhuur van onroerend goed (niet van woonruimte).

Wat mag het kosten?

Economische ontwikkeling (3.1)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	4.690	4.950	5.266	5.073	5.297	5.147	5.143
Baten	23	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-4.667	-4.950	-5.266	-5.073	-5.297	-5.147	-5.143
Toevoeging reserves	535	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000
Onttrekking reserves	1.143	75	275	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	608	75	275	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Resultaat	-4.059	-4.875	-4.991	-10.073	-10.297	-10.147	-10.143

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten vanaf 2027 worden veroorzaakt door kapitaallasten gemoeid met voorgenomen investeringen in de 2^e incubator Randwyck.

Mutaties reserves

In de jaren 2026 tot en met 2029 wordt jaarlijks € 5,000 mln. gestort in een reserve Ontwikkeling Health Campus. Met de hierdoor beschikbare € 20,000 mln. worden de voor de doorontwikkeling te maken exploitatielasten alsook de investeringen bekostigd.

De onttrekking aan de reserve in 2025 betreft de inzet van de reserve overloop die in 2024 gevormd is uit de in dat jaar niet bestede middelen.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid. Denk o.a. aan: grondexploitatie bedrijventerreinen; ontwikkeling en onderhoud van bedrijfslocaties en (her)ontwikkeling van bedrijfspanden; herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties.

Wat willen we bereiken?

Een goed vestigingsklimaat met voldoende werkruimte voor divers ondernemerschap. De stad faciliteert, met de uitdagingen die gepaard gaan met de energietransitie en de stikstofproblematiek, werklocaties voor de flexibele behoefte aan ontwikkelruimte voor reeds aanwezige en nieuwe bedrijvigheid (grotendeels MKB).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

2.C7 Oplossingen worden gezocht voor het dreigend tekort aan bedrijventerreinen.

Prestaties going concern

- Verhuur bedrijvenunits in gemeentelijke bedrijvenverzamelgebouwen.
- Uitgifte van bedrijfskavels. Zie ook de paragraaf over grondbeleid.
- We adviseren over en/of ondersteunen internationale instituten op gebied van huisvesting (faciliterend).
- We zoeken oplossingen voor het dreigend tekort aan bedrijventerreinen. We faciliteren, ontwikkelen en revitaliseren werklocaties en bedrijvenparken.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Via een te verkennen ontwikkelagenda 'Ruimte voor Ondernemen' gaan we vanaf 2027 programmatisch aan de slag. Onder meer met het herstructureren van locaties op bedrijvenparken en meer ruimte voor werken in de wijken. Hiermee creëren we ruimte voor stadsverzorgende innovatieve/circulaire economische activiteiten en de (maak)industrie, passend bij en ten behoeve van de Maastrichtse economie.

Wat mag het kosten?

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-688	1.019	640	707	1.452	793	461
Baten	0	373	534	260	1.005	346	165
Saldo van baten en lasten	688	-646	-106	-447	-447	-447	-296
Toevoeging reserves	142	142	142	142	142	142	142
Onttrekking reserves	99	600	60	400	400	400	250
Saldo mutaties reserves	-43	458	-82	258	258	258	108
Resultaat	645	-188	-188	-189	-189	-189	-188

Ontwikkelingen baten en lasten

De baten en lasten op dit taakveld betreffen met name de grondexploitaties. Het saldo van baten en lasten inzake grondexploitaties is op begrotingsbasis nihil omdat een eventueel saldo muteert op de

voorraad grondexploitaties in de gemeentelijke balans. Het verloop van de baten en lasten inzake de grondexploitaties wordt bepaald op basis van de jaarlijkse hercalculaties. In 2024 tot en met 2027 zijn uitgaven ten behoeve van beleidsinitiatieven aanloopstraten voorzien. Deze worden gedekt middels onttrekkingen aan de gelijknamige reserve.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse storting in de reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten. De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten ter dekking van de opgenomen lasten.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Toelichting taakveld

Tot dit BBV-taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente. Denk o.a. aan: bedrijvenloket; stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers; aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven; financiële steunregelingen voor bedrijven.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Maastricht streeft naar een optimaal werkklimaat voor inwoners, bedrijven en organisaties, nu en in de toekomst en stemt de dienstverlening hier zo goed mogelijk op af. Maastricht is een ondernemersvriendelijke gemeente die aantrekkelijk is voor (internationale) kenniswerkers, grenswerkers en praktijkgerichte werkers. We zijn toegankelijk voor de gevestigde en nieuwe ondernemers in de stad (grotendeels MKB).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M1	Ruimte voor starters en scale ups in en rond de Health Campus in Randwyck en bedrijventerrein Maastricht Zuid zodat het ecosysteem voor de innovatieve kenniseconomie versterkt wordt.
7.M3	We versterken een interessante mix van functies van horeca, retail, recreatie, cultuur, wonen en werken zodat de binnenstad van Maastricht verder groeit naar een ontmoetings- en verblijfsstad. Het hart van de stad is de plek waar behalve geconsumeerd, ook gemaakt, gewoond en gecreëerd wordt.

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

7.C5	Accountmanagers voor MKB, meer faciliterend beleid. Team Ondernemen Maastricht versterkt haar accountmanagement functie. In het centrum versterken we de zogenaamde "straat-functie" van de accountmanager.
------	---

Prestaties going concern

Team Ondernemen Maastricht (TOM)

TOM fungeert als loket voor de gehele gemeentelijke dienstverlening voor ondernemers waar zij terecht kunnen met vragen aan de gemeente op het gebied van ondernemerschap. We faciliteren ondernemers door een integrale dienstverlening door accountmanagers gericht op ondernemers, starters, MKB en grote ondernemingen.

Starters, startups, incubators, broedplaatsen

We bereiden starters voor en faciliteren hen op hun start op de ondernemingsmarkt met voorlichting, bijeenkomsten, workshops en advies. De gemeente heeft een wettelijke taak (krediet en uitkering) voor begeleiding van starters vanuit de bijstand. Dit wordt uitgevoerd door Sociaal; Ondersteunende programma's voor startups worden uitgevoerd, in samenwerking met o.a. Maastricht Centre for Entrepreneurship and Innovation (UM), Starters Centrum Limburg, het Zelfstandigenloket en het Ondernemers Klankbord Limburg.

Internationale instellingen

Om internationale instellingen en instituten te binnen en te behouden, ondersteunt de gemeente bij de organisatie van congressen, het versterken van het (onderlinge) internationale netwerk, het aangaan van regionale samenwerkingen, of huisvesting in de (binnen) stad.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen van een stimuleringsregeling voor starters, startups en broedplaatsen, op basis van een evaluatie in 2025;
- De gemeentelijke en externe stimuleringsvormen voor voornoemde doelgroepen overzichtelijk en toegankelijker maken ter versterking van de ontsluiting van kennis over te benutten kansen.

Wat mag het kosten?

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.297	1.760	1.459	1.100	1.098	1.098	1.098
Baten	631	535	536	547	547	547	547
Saldo van baten en lasten	-666	-1.225	-923	-553	-551	-551	-551
Toevoeging reserves	84	85	85	85	84	84	84
Onttrekking reserves	82	649	323	153	150	150	151
Saldo mutaties reserves	-2	564	238	68	66	66	67
Resultaat	-668	-661	-685	-485	-485	-485	-484

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2024 en 2025 houden verband met de extra lasten die worden gedekt door onttrekkingen aan de reserves noodfonds en TONK. Tot en met 2025 is sprake van een (geraamde) bijdrage aan Maastricht Aachen Airport.

Mutaties reserves

De mutaties betreffen de jaarlijkse stortingen in en onttrekkingen aan de reserves wervingsfonds acquisitie en productiemiddelen (markten). In 2024 en 2025 zijn daarnaast onttrekkingen aan de reserves TONK en noodfonds geraamd ter dekking van de hogere lasten in 2024 en 2025.

3.4 Economische promotie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente. Denk o.a. aan: promotionele activiteiten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en nieuwe werkers; aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente; investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken; promotie toerisme.

Wat willen we bereiken?

We promoten Maastricht als een aantrekkelijke stad om te bezoeken en te verblijven als toerist of congres- en beursbezoeker, met een binnenstad die levendig en leefbaar is. Wij zetten gericht in op de acquisitie van wetenschappelijke congressen gekoppeld aan de speerpunten van de campus. Ook positioneren wij Maastricht als aantrekkelijke stad om te (komen) werken, wonen en recreëren.

Effectindicatoren	Realisatie ¹					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026 ²
Aantal overnachtingen zakelijk	180.000	130.000	260.000	350.000	290.000*	303.200
Aantal overnachtingen toeristisch	685.000	905.000	1.132.000	1.202.537	1.274.319	1.310.250

1) Bron: CBS (*prognose CBS) + aantal overnachtingen toeristenbelasting.

2) Verwachting gebaseerd op prognose Rapport marktruimte Hotels Maastricht 2025.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

7.C2	Samen met partners zoals de Health Campus en Liof-Acquisitie werken aan het aantrekken van bedrijven en industrieën die passen in het kennisprofiel van de stad, met speciale aandacht voor aansluiting bij de ontwikkelingen op en rond de Health Campus, in ieder geval in de vorm van het realiseren van een tweede 'incubator'.
7.C6	Stimuleren van actieve acquisitie van congressen, in eerste instantie via het Maastricht Convention Bureau.

Prestaties going concern

- Wij sturen waar mogelijk op meer en langer verblijf, in luwe perioden. Dat doen wij in samenwerking met onze partners Maastricht Marketing en Maastricht Convention Bureau (MCB), die mede uitvoering geven hieraan.
- Wij stimuleren voor de stad (en regio) belangrijke evenementen en activiteiten zoals Amstel Goldrace, Michelin, TEFAF, JIM en Flikken Maastricht.
- Wij geven mede uitvoering aan de Visie Vrijtijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Nieuwe afspraken met TEFAF en de convenant partners MECC en Provincie Limburg over de periode na afloop van het huidige tot en met 2028 doorlopende contract.

Wat mag het kosten?

Economische promotie (3.4)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	3.279	3.395	4.208	3.881	3.881	3.881	3.881
Baten	8.505	10.339	10.454	10.857	10.857	10.857	10.857
Saldo van baten en lasten	5.226	6.944	6.246	6.976	6.976	6.976	6.976
Toevoeging reserves	44	44	44	44	44	44	44
Onttrekking reserves	5	60	500	65	65	65	65
Saldo mutaties reserves	-39	16	456	21	21	21	21
Resultaat	5.187	6.960	6.702	6.997	6.997	6.997	6.997

Ontwikkelingen baten en lasten

Vanaf 2025 is in de baten rekening gehouden met hogere inkomsten uit hoofde van toeristenbelasting als gevolg van de verhoging voortvloeiende uit het coalitieakkoord 2022 - 2026.

Mutaties reserves

De onttrekking aan de reserve in 2025 betreft de inzet van de reserve overloop die in 2024 gevormd is uit de in dat jaar niet bestede middelen.

De jaarlijkse toevoegingen en onttrekkingen betreffen de jaarlijkse mutaties in de reserves evenementenfonds en productiemiddelen (evenementen en voertuigen).

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 3 Economie	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Economische ontwikkeling (3.1)	4.690	4.950	5.266	5.073	5.297	5.147	5.143
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	-688	1.019	640	707	1.452	793	461
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	1.297	1.760	1.459	1.100	1.098	1.098	1.098
Economische promotie (3.4)	3.279	3.395	4.208	3.881	3.881	3.881	3.881
Totaal lasten	8.578	11.124	11.573	10.761	11.728	10.919	10.583
Economische ontwikkeling (3.1)	23	0	0	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	0	373	534	260	1.005	346	165
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	631	535	536	547	547	547	547
Economische promotie (3.4)	8.505	10.339	10.454	10.857	10.857	10.857	10.857
Totaal baten	9.159	11.247	11.524	11.664	12.409	11.750	11.569
Totaal saldo van baten en lasten	581	123	-49	903	681	831	986
Toevoeging reserves	805	271	271	5.271	5.270	5.270	5.270
Onttrekking reserves	1.329	1.384	1.158	618	615	615	466
Saldo mutaties reserves	524	1.113	887	-4.653	-4.655	-4.655	-4.804
Geraamd resultaat	1.105	1.236	838	-3.750	-3.974	-3.824	-3.818

In bijlage 8 is het verloop van de begroting na vaststelling van de 1^e Bestuursrapportage 2025 door de raad opgenomen.

Investerings 2025 – 2029

Bedragen x € 1.000)												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/maatschappelijk	afschrijvings-termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
3	2e Incubator Randwyck	MJIP	M	20	v	1.030	4.120	0	0	0	0	5.150

Programma 4 Onderwijs

Taakvelden

- 4.1 Openbaar onderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2023/2024
	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	
<i>Absoluut verzuim</i> Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners van 5 – 18 jaar	1,6	2,3	4,3	7,2	4,9	7,2
<i>Relatief verzuim</i> Aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar dat ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners van 5 – 18 jaar	26	19	16	18	20	28
<i>Vsv-ers</i> % Leerlingen VO en MBO van 12 - 23 jaar, dat voortijdig dus zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat	3,2	2,6	3,5	3,6 ²	3,8 ²	2,6 ²

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van DUO/Ingrado. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven, zoals gepubliceerd op genoemde website.

2) Voor deze jaren betreffen het voorlopige cijfers.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026 (juni 2022)
- Stadsvisie 2040 (raad, 25 januari 2022)
- Sociale visie 2040
- Onderwijsvisie Samen Leren in Maastricht (raad, 26 november 2019)
- Uitvoeringsagenda Educatieve Agenda Maastricht (raad, 28 september 2021)
- Onderwijsachterstandenbeleid 2024-2027 (raad, 12 september 2023)
- Verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs gemeente Maastricht 2021 (raad, 19 oktober 2021)
- Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs & Speciaal Onderwijs Kindcentra Maastricht 2020-2036 (raad, 17 december 2019)
- Actualisatie Integraal huisvestingsplan Primair- en speciaal onderwijs en binnensportaccommodaties Gemeente Maastricht 2025-2028 (raad, 17 december 2024)
- Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs Maastricht 2025-2040 Onderwijsgebouwen en Binnensportaccommodaties (raad, 25 februari 2025)
- Regionaal beleidskader Jeugdhulp 2024-2028 Zuid-Limburg (raad, 18 juni 2024)
- Verordening leerlingenvervoer Maastricht Heuvelland 2025 (raad, 15 april 2025)

Kaderbrief 2026

- Met de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan voor zowel het basisonderwijs, speciaal en voortgezet onderwijs in combinatie met de binnensportaccommodaties zorgen we de komende jaren voor voldoende, kwalitatief goede onderwijs- en sportvoorzieningen.
- Deze voorzieningen zijn de scholen van de toekomst, waar we bijdragen aan kansengelijkheid en gezondheid voor alle kinderen en jongeren volgens het principe 'vindplaats is werkplaats'.

- We zorgen de komende jaren voor een brede en toegankelijke spreiding van onderwijs en sport en voor voldoende plekken voor voorschoolse educatie in peuter- en kinderopvang. Ook maatschappelijke partners krijgen een plek in deze voorzieningen. Zo kan de school een belangrijke plek in de wijk als maatschappelijke voorziening worden.
- In 2026 opent de nieuwbouw van het KernKindCentrum De Loper, gelegen aan de Groene Loper. Onder het motto samenleven op school, in de wijk en in de stad wordt met behoud van de originele elementen van de oude Sint Theresiaschool een uitnodigend, nieuw kindcentrum gebouwd in het hart van deze buurt.
- Samen met onze partners in kinderopvang en onderwijs werken we aan de doorontwikkeling van het onderwijsachterstandenbeleid en de educatieve agenda. Dit doen we met speciale aandacht voor elke wijk en doelgroep, waarbij we onderzoeken wat de beste sociaalpedagogische basis is voor elk kind dat opgroeit in Maastricht.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
4.1 Openbaar onderwijs	1, 3, 4, 5, 10, 12, 13, 17
4.2 Onderwijshuisvesting	4, 10
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1, 3, 4, 5, 10, 12, 13, 17

4.1 Openbaar onderwijs

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar onderwijs. Het bevoegd gezag over het openbaar onderwijs in Maastricht ligt bij de schoolbesturen kom Leren en LVO. Volgens artikel 23 lid 4 van de Grondwet ziet de gemeente erop toe dat er voldoende algemeen vormend lager onderwijs in een genoegzaam aantal scholen wordt gegeven.

Wat willen we bereiken?

In haar toezichthoudende rol let de gemeente erop dat openbare scholen toegankelijk zijn voor iedere leerling en elke leraar en dat het openbaar onderwijs niet gebaseerd is op een godsdienst of levens-overtuiging. Er zijn wel openbare scholen die vanuit bepaalde onderwijskundige uitgangspunten lesgeven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M2 Brede scholengemeenschap aan beide zijden van de Maas.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C6	Brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod van opleidingen aan beide zijden van de Maas.
-------	---

Prestaties going concern

- De raad heeft overlegrecht over het openbaar onderwijs met de schoolbesturen kom Leren en LVO over de jaarstukken van hun openbare scholen. De raad gebruikt dat overlegrecht jaarlijks om toezicht uit te oefenen op het in stand houden van de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs en om de continuïteit van de instelling te waarborgen.
- De raad keurt hun statuten goed en doet een bindende voordracht voor de toezichthouder met het aandachtsgebied openbaar onderwijs bij LVO wanneer dat aan de orde is.

Aandachtspunten 2026

Er zijn in 2026 geen aandachtspunten voor college en gemeenteraad.

4.2 Onderwijshuisvesting

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. Denk o.a. aan: nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen, verhuur van bijvoorbeeld een gymnastieklokaal en opstellen programma onderwijshuisvesting. Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Gemeenten dragen onder andere de kosten van nieuwbouw en uitbreiding.

Wat willen we bereiken?

Goede en duurzame onderwijshuisvesting.

Zorgen voor een gezonde leef-, leer- en werkomgeving is een verplichting voor zowel de gemeente als de schoolbesturen. Onze schoolgebouwen moeten bijdragen aan de verduurzamingsopgave en de energietransitie. Met onze maatschappelijke partners hebben we afspraken gemaakt hoe we hier in gezamenlijkheid uitvoering aan geven. Dit is verwoord in de integrale huisvestingsplannen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M2	Brede scholengemeenschap aan beide zijden van de Maas.
-------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C5	Onderzoek naar de bekostiging van de huisvesting van het PO en VO.
11.C6	Brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod van opleidingen aan beide zijden van de Maas.

Prestaties going concern

Uitvoering integraal huisvestingsplan (IHP)

De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht om te voorzien in adequate en voldoende huisvesting voor basis-, speciaal-, voortgezet, - en bewegingsonderwijs. Deze zorgplicht is vertaald in de vastgestelde integrale huisvestingsplannen voor zowel het primair- als het voortgezet onderwijs. Door uitvoering te

geven aan deze plannen voorziet de gemeente in kwalitatief en voldoende school- en binnensport gebouwen.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Aantal scholen PO	28	28	28	28	28	26 ¹
Aantal scholen VO	7	7	7	8	8	8
Aantal scholen (V)SO	6	6	6	7	7	7

1) Aantal scholen PO zijn afgenomen i.v.m. oplevering KKC Maastricht-West en KKC De Loper.

- Jaarlijks vaststellen geactualiseerde normbedragen Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting gemeente Maastricht 2021.
- Jaarlijks vaststellen Programma en Overzicht Onderwijshuisvesting.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen verordening voorzieningen onderwijshuisvesting en bewegingsonderwijs gemeente Maastricht (derde kwartaal 2026).

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- IHP's PO en VO inclusief bewegingsonderwijs in 2026 in uitvoering:

Primair onderwijs

- (Ver)nieuwbouw Kernkindcentrum (KKC) De Loper (oplevering eerste kwartaal 2026).
- (Ver)nieuwbouw Satelliet kindcentrum (SKC) Scharn (startbouw eerste kwartaal 2026).
- Uitbreiding met permanente bouwaard OBS De Binnenstad (in voorbereiding).
- Nieuwbouw (IKC) De Dynamiek (in voorbereiding).
- Vernieuwbouw (IKC) Petrus en Paulus (in voorbereiding).
- Uitbreiding met permanente bouwaard Sint-Pieter (in voorbereiding).

Voortgezet onderwijs

- Nieuwbouw Eenhoornsingel, Sint Maartenscollege (in voorbereiding).
- Nieuwbouw Oude Molenweg, Porta Mosana (in voorbereiding).

Bewegingsonderwijs

- Nieuwbouw sportzaal Maastricht-West (start bouw eerste kwartaal 2026).
- (Ver)nieuwbouw/renovatie gymzaal Scharn (in voorbereiding).
- Nieuwbouw gemeente gymzaal De Heeg (in voorbereiding).
- Nieuwbouw gymzaal De Groene Loper (startbouw eerste kwartaal 2026).
- Nieuwbouw sporthal Oost Demertdwarsstraat (in voorbereiding).

Wat mag het kosten?

Onderwijshuisvesting (4.2)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	4.405	5.095	4.774	5.952	6.673	8.126	9.573
Baten	536	360	360	494	578	608	628
Saldo van baten en lasten	-3.869	-4.735	-4.414	-5.458	-6.095	-7.518	-8.945
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	44	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	44	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-3.825	-4.735	-4.414	-5.458	-6.095	-7.518	-8.945

Ontwikkelingen baten en lasten

De kapitaallasten stijgen in de komende jaren als gevolg van verwachte ontwikkelingen in het investeringsvolume voor onderwijshuisvesting. De baten stijgen als gevolg van hogere verwachte huuropbrengsten.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen. Denk o.a. aan: onderwijsondersteuning: ondersteuning leerkrachten en directie, onderwijsachterstandenbeleid, afstemming passend onderwijs-jeugdhulp, volwasseneducatie, peuteropvang, leerlingenzorg en leerlingbegeleiding, leerlingenvervoer en stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.

Wat willen we bereiken?

Samen met de schoolbesturen in het onderwijs en andere relevante kindpartners zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige pedagogische basisinfrastructuur in de stad, waarin ieder individu zich thuis voelt, gelijke kansen heeft en zijn of haar talenten optimaal kan ontwikkelen om vervolgens volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019 /2020	2020 /2021	2021 /2022	2022 /2023	2023 /2024	2025 /2026
Schooljaar						
Aantal leerplichtigen van 5-18 jaar per 1 oktober ¹	11.631	11.313	11.387	11.587	11.673	11.720
Aantal uitgeschreven leerlingen zonder startkwalificatie (VSV) per 1 oktober	178	173	185	214	194	190
Jaar	2020	2021	2022	2023	2024	2026
% van alle peuters met door GGD geïndiceerde ondersteuningsbehoefte dat gebruik maakt van peuteropvang met VVE-programma (doelgroep)	75	82	88	64	63	75

1) Bron van de indicator: Jaarverslag Leerplicht/RMC.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M1 Bevorderen van kansengelijkheid, te beginnen in het onderwijs.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C1 Aanpak laaggeletterdheid.

11.C2 Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

11.C7 Onderzoek naar de wenselijkheid van meer internationaal aanbod in basis- en voortgezet onderwijs.

11.C8 Verder onderzoeken we mogelijkheden voor het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch in het kader van gezond kindcentrum in beweging.

Prestaties going concern

- Samen met onze partners uitvoering geven aan de Educatieve Agenda. Deze agenda bevat concrete activiteiten om de ambities waar te maken uit de vastgestelde onderwijsvisie, waaronder het vormgeven van onderwijsarrangementen.
- Samen met kinderopvangpartners vormgeven aan inclusieve kinderopvang, waardoor alle kinderen met een behoefte aan (extra) taal- en zorgondersteuning terecht kunnen in de kinderopvang.
- Vormgeven en uitvoeren van Onderwijsachterstandenbeleid 2023. Inzet is de hoge kwaliteit van de VVE te behouden en te verbeteren en de doorgaande ontwikkellijnen verder te verbeteren om ontwikkelachterstanden bij jonge kinderen tegen te gaan.
- Deelname aan Gelijke Kansen Alliantie en Rijke schooldag om kansengelijkheid in Maastricht te bevorderen. Hierbij focussen we op deelname aan sport en culturele activiteiten van alle kinderen.
- Uitvoeren van wettelijke leerplicht, regionale RMC-taken en VSV-programma.
- Voeren van OOGO Passend Onderwijs-Jeugdhulp tussen Portefeuillehouders Onderwijs/Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland en onderwijsbestuurders om afspraken te maken tussen de verschillende partners over Jeugdhulp, Passend Onderwijs en Onderwijs.
- Uitvoering geven aan het beleidsdoel school in de wijk uit de vastgestelde integrale huisvestingsplannen.
- Uitvoering geven aan de wettelijke taak met betrekking tot de gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Uitvoeringsprogramma Educatieve agenda.
- Uitvoering geven aan de Wet van school naar duurzaam werk om jongeren met multiproblematiek beter te begeleiden.
- Er worden voorbereidingen gestart voor de bouw of verbouw van schoolgebouwen en Integrale Kindcentra.
- Herziening van het thuiszitterspact Zuid-Limburg 2018 in aansluiting op de nieuwe Wet terugdringen schoolverzuim.

Welke verbonden partij speelt een rol?

GR-Leerlingenvervoer

Maastricht organiseert vervoer van kinderen van thuis naar speciaal onderwijs in een Gemeenschappelijke Regeling-Leerlingenvervoer voor de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Meerssen, Valkenburg aan de Geul, Gulpen-Wittem en Vaals (opstellen verordening, afgeven van beschikkingen en het contractmanagement met vervoerders).

GR-Leerplicht/RMC

Maastricht voert als centrumgemeente in een GR mede namens de Heuvellandgemeenten de leerplichtwet en RMC regelgeving uit en participeert daarvoor in keten- en zorgnetwerken. Maastricht voert de maatregelen uit het Regionaal Programma Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten uit in Maastricht Heuvelland.

Wat mag het kosten?

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	8.879	9.845	11.088	10.249	10.112	10.112	10.112
Baten	7.071	6.834	7.495	7.066	7.066	7.066	7.008
Saldo van baten en lasten	-1.808	-3.011	-3.593	-3.183	-3.046	-3.046	-3.104
Toevoeging reserves	135	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-135	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-1.943	-3.011	-3.593	-3.183	-3.046	-3.046	-3.104

Ontwikkelingen baten en lasten

De geraamde lasten stijgen met ingang van 2025 met name als gevolg van de hogere lasten voor leerlingvervoer en onderwijskansenbeleid. De rijksbijdrage voor het onderwijskansenbeleid neemt met ingang van 2025 eveneens toe. In 2024 was sprake van voordelen als gevolg van afrekeningen over voorgaande jaren.

In 2024 en 2025 is verder sprake van hogere lasten inzake het Nationaal Programma Onderwijs. Hier staan hogere baten in de vorm van een rijksbijdrage tegenover.

Mutaties reserves

De in 2024 niet bestede middelen voor onderwijskansenbeleid zijn in 2024 gestort in de reserve overloop.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 4 Onderwijs	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onderwijshuisvesting (4.2)	4.405	5.095	4.774	5.952	6.673	8.126	9.573
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	8.879	9.845	11.088	10.249	10.112	10.112	10.112
Totaal lasten	13.284	14.940	15.862	16.201	16.785	18.238	19.685
Onderwijshuisvesting (4.2)	536	360	360	494	578	608	628
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	7.071	6.834	7.495	7.066	7.066	7.066	7.008
Totaal baten	7.607	7.194	7.855	7.560	7.644	7.674	7.636
Totaal saldo van baten en lasten	-5.677	-7.746	-8.007	-8.641	-9.141	-10.564	-12.049
Toevoeging reserves	135	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	44	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-91	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-5.768	-7.746	-8.007	-8.641	-9.141	-10.564	-12.049

In bijlage 8 is het verloop van de begroting na vaststelling van de 1^e Bestuursrapportage 2025 door de raad opgenomen.

Investerings 2025 – 2029

Bedragen x € 1.000												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/maatschappelijk	afschrijvings-termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
4	Onderwijshuisvesting	MJP	E	40		19.553	21.769	48.406	48.549	25.987	3.675	167.939
4	Investeren in meer groene schoolpleinen	MJP	M	20		447	0	0	0	0	0	447
4	Onderwijshuisvesting rendabel	Rendabel	E	40		4.137	2.773	1.011	687	75	0	8.683

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

BBV-indicatoren ¹	Maastricht				Gemeenten 100.000 - 300.000 2024
	2016	2020	2022	2024	
% Inwoners van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week sport	48,5	49,6	46,2	41,5	39,9
1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van Gezondheidsmonitor (GGD- en, CBS en RIVM). De meest recente meetgegevens zijn weergegeven.					

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026 (juni 2022)
- Stadsvisie 2040 (raad, januari 2022)

Sport

- Street & Sjoen; een visie op Urban Sports & Culture in Maastricht (raad, april 2025)
- Investerings beweegvriendelijke omgeving, urban sports en buitensportaccommodaties (raad, februari 2025)
- IHP VO en binnensportaccommodaties (raad, februari 2025)
- IHP PO en binnensportaccommodaties (raad, december 2024)
- Businesscase 4 nieuwe binnensportaccommodaties (raad, juni 2023)
- Plan van aanpak openbare sport- en speelvoorzieningen 2023-2026 (raad, april 2023)
- Nota beweegvriendelijk Maastricht (raad, april 2021)
- Bouwstenennotitie Sport & Bewegen (college, december 2020)
- Tarievennota Sport (raad, 28 november 2017)

Cultuur

- Cultuurvisie Maastricht (raad, november 2019)
- Centre Céramique, Kumulus, Natuurhistorisch Museum: geactualiseerde visie en missie (raad, 29 februari 2019).
- Centre Céramique – uitvoeren meerjarenplan 2022-2026 (college, maart 2023)
- Middenzaal richting uitvoering (raad, april 2023)
- Visiedocument Theater aan het Vrijthof 2024 – 2030 (raad, oktober 2024)
- Vernieuwing Natuurhistorisch Museum Maastricht (raad, oktober 2024)
- Vrijplaatsenbeleid (april 2021)
- Atelierbeleid, actualisatie (college, februari 2022)
- Street & Sjoen; een visie op Urban Sports & Culture Maastricht (raad, april 2025)

Cultureel erfgoed

- Omgevingsvisie Maastricht (raad, oktober 2020)
- Welstandsnota Maastricht 2018 (raad, 30 januari 2018)
- Vestingvisie (raad, 25 januari 2011)

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

- Leidraad groen (raad, 2 maart 2021)
- Klimaatadaptatiestrategie (raad. 20 september 2022)
- Omgevingsvisie (raad, oktober 2020)
- NIBOR (raad, november 2023).

Kaderbrief 2026

- De kracht van cultuur is een essentiële pijler onder de leefkwaliteit, aantrekkelijkheid en veerkracht van de stad. Maastricht biedt onderdak aan een waaier van culturele instellingen, verenigingen en kunstvakonderwijs. Hier willen we volop ruimte aan blijven bieden. Dat doen we via bekende instrumenten als subsidies en ook brengen we vernieuwing en verbreding aan bijvoorbeeld specifiek voor jongeren, via urban sports en cultuur.
- In 2026 gaan we aan de slag met de vernieuwbouw van het Natuurhistorisch museum Maastricht om er een attractief familiemuseum van te maken, in het hart van de stad.
- In 2026 vieren we het Maastrichtjaar. Daarmee willen we de verbinding versterken tussen onze inwoners onderling en tussen (amateur)verenigingen in onze stad. Een belangrijk onderdeel van het Maastrichtjaar vormt de historische stoet waarin hoogtepunten uit de geschiedenis van de stad worden getoond. Naast de stoet blazen we met een zogenaamde stadsprogrammering bijzondere momenten of personen uit het verleden nieuw leven in.
- Via het Integraal Huisvestingsplan voor zowel het basisonderwijs, speciaal en voortgezet onderwijs in combinatie met de binnensportaccommodaties zorgen we de komende jaren voor voldoende, kwalitatief goede onderwijs- en sportvoorzieningen.
- We geven invulling aan de brede wens van inwoners om te vergroenen, maar door het ruimtegebrek in de boven- en ondergrond gaat de vergroening van de stad langzamer dan gewenst. We blijven actief zoeken naar mogelijkheden en leggen ook in 2026 geboortebosjes aan in verschillende stadsdelen.
- Het is onze wens om De Koompe om te vormen tot een groen stadspark, door de hekken weg te laten en het gebied open te stellen voor onze inwoners.
- In 2026 zorgen we samen met bewoners en ondernemers voor de verdere vergroening van het Stokstraatkwartier. Met bomen, groenstroken en bloembakken maken we de entree en straten van dit authentieke deel van de binnenstad aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
5.1 Sportbeleid en activering	3, 5, 17
5.2 Sportaccommodaties	3, 17
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en –participatie	3, 4, 5, 8, 10, 11, 17
5.4 Musea	4, 11
5.5 Cultureel erfgoed	11
5.6 Media	4, 8, 10, 16
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	13, 14, 15

5.1 Sportbeleid en activering

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport. Denk o.a. aan: ondersteunen en stimuleren van sport en beweegactiviteiten; ondersteunen van sport- en beweegaanbieders; sport in de buurt en combinatiefuncties.

Wat willen we bereiken?

Ons hoofddoel is om meer Maastrichtenaren een leven lang te laten sporten en bewegen. In bepaalde buurten van Maastricht zetten we sport en bewegen in als middel om de veerkracht te versterken.

Effectindicatoren ¹	Realisatie			Begroting
	2018	2022	2026	2026
% Maastrichtenaren van 18+ jaar dat tenminste 12 keer per jaar deelneemt aan sport ²	60	62	nog niet bekend	62
% Maastrichtenaren van 18+ jaar dat op tenminste 5 dagen per week een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit verricht ³	60	53	nog niet bekend	53

1) Bron: Buurtmonitor. Metingen in 2018, 2022 volgende meting in 2026.
2) RSO-norm (sportlessen op school tellen niet mee, sportactiviteiten in vakantie tellen wel mee).
3) NNGB-norm: % Maastrichtenaren van 18+ jaar dat op tenminste 5 dagen per week een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit verricht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

9.M1 Verhogen sport- en beweegdeelname van de Maastrichtenaar.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

9.C1 Voortzetten programma's Maastricht Sport in combinatie met partners.

9.C6 Koesteren grote sportevenementen.

9.C7 Gesprekken met MVV over talentontwikkeling en maatschappelijke verbinding.

11.C2 Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

Prestaties going concern

- Het faciliteren, beheren, ondersteunen, exploiteren en organiseren van sporten en bewegen in Maastricht samen met partners en sportclubs en verenigingen.

- Samen met partners uit de gezondheidszorg heeft Maastricht Sport op maat gemaakte sport en beweegprogramma's opgesteld. Ook in 2026 kunnen inwoners van de stad deelnemen aan deze programma's om zo hun gezondheid en algehele fysieke en mentale gesteldheid te verbeteren. De focus ligt hierbij op doelgroepen die niet of beperkt terecht kunnen bij bestaande sportorganisaties.
- Continueren van het programma 'gezond kindcentrum in beweging'.
- Samen met kaleidoscoop worden er in de vakantieperiode activiteiten aangeboden voor kinderen om ze tijdens de vakantie op een laagdrempelige manier te stimuleren tot bewegen.
- We continueren en verdiepen de programmalijnen Onderwijs, Gezondheid en Zorg en Participatie en verbinden deze met IZA/GALA, Preventie met Gezag, Veerkrachtige wijken en het Sportakkoord II.
- Het aanbieden van een gevarieerd programma van lessen, zorgprogramma's en activiteiten in het Geusseltbad.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- De nieuwe sport- en beweegvisie met aandacht voor de thema's straatsport en cultuur, accommodaties, sport- en bewegingsstimulering en de beweegvriendelijke omgeving wordt vastgesteld in het vierde kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Evaluatie uitvoering visie Street & Sjoen (Straatsport en cultuur).

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Personeelsbeheer Sport (SPBS)

Deze verbonden partij levert de personeelsleden ten behoeve van het Geusseltbad.

Wat mag het kosten?

Sportbeleid en activering (5.1)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	4.785	4.295	4.522	3.931	3.931	3.931	3.931
Baten	2.190	1.325	1.325	1.350	1.350	1.350	1.350
Saldo van baten en lasten	-2.595	-2.970	-3.197	-2.581	-2.581	-2.581	-2.581
Toevoeging reserves	306	319	319	319	319	319	319
Onttrekking reserves	695	900	909	307	307	307	307
Saldo mutaties reserves	389	581	590	-12	-12	-12	-12
Resultaat	-2.206	-2.389	-2.607	-2.593	-2.593	-2.593	-2.593

Ontwikkelingen baten en lasten

In 2024 en 2025 is sprake van hogere lasten voor de combinatiefuncties die worden gedekt door hogere onttrekkingen aan de reserve combinatiefuncties.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves combinatiefuncties en productiemiddelen (voertuigen). De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve combinatiefuncties.

5.2 Sportaccommodaties

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle accommodaties en voorzieningen voor bewegen en sportbeoefening. Denk o.a. aan: sporthallen, gymzalen, zwembad, buitensportaccommodaties en velden; openbare sport- en speelvoorzieningen zoals trapvelden, sportkooien, speelplekken, skatebanen etc.

Wat willen we bereiken?

In Maastricht zijn er verspreid over de stad kwalitatief goede en betaalbare sport- en beweegvoorzieningen die aansluiten bij de behoefte van de verschillende doelgroepen in de stad. Uitgangspunt hierbij is dat we streven naar een optimale bezetting van alle sportaccommodaties alvorens we overgaan tot nieuwe investeringen. Hiertoe bevorderen we het multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

9.M2 Gezamenlijk gebruik van sportaccommodaties als ontmoetingspunt in de wijk.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

6.C4 Er komt meer ruimte voor het uitdaagrecht, ofwel het 'right to challenge'.

9.C2 Verbeteren van de sportaccommodaties.

9.C3 Bevorderen van multifunctioneel gebruik van sport- en overige (wijk)accommodaties.

9.C4 Verbeteren van sport- en speelmogelijkheden in de openbare ruimte.

9.C5 Right to Challenge voor organisaties die zelf verantwoordelijk willen zijn voor hun voorzieningen.

9.C8 Waar bij de buitensportaccommodaties al kwaliteitsslagen zijn gemaakt, is dat bij de binnensport nog niet het geval. De komende jaren investeren we daarom in onze gymzalen en sporthallen om ook deze faciliteiten aantrekkelijk te houden voor onze inwoners.

Prestaties going concern

- We geven uitvoering aan de nota Beweegvriendelijk Maastricht.
- Samen met betrokken partijen en inwoners uitvoeren plan van aanpak openbare sport- en speelvoorzieningen.
- We verbeteren de kwaliteit van onze binnensportaccommodaties.
 - Hiervoor realiseren we innovatieve multifunctionele beweegruimten, die niet per definitie zijn gebaseerd op traditionele afmetingen en indelingen, maar die beter aansluiten bij de wensen en eisen van verschillende gebruikersgroepen (onderwijs én sport).
 - Gezien onze wettelijke taak voor het faciliteren van het bewegingsonderwijs zijn locatie en planning integraal afgestemd met de integrale onderwijs huisvestingsplannen (IHP) voor het Primair, Speciaal en Voorgezet onderwijs. We informeren de raad hierover.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Bij nieuwe kindcentra Vlinderboom werken we samen met betrokken partijen (o.a. schoolbestuur, bewoners, Buurt netwerk en kinderopvang) aan de integrale planontwikkeling van een (groene) beweegvriendelijke omgeving (BVO). De BVO bij KC Belfort en De Loper worden gerealiseerd.
- We starten met de voorbereidingen van de bouw van de nieuwe sporthal in Heer aan de Demertdwarstraat en de nieuwe sporthal inclusief gymzaal in Belfort aan de Eenhoornsingel.

- We leveren de nieuwbouw op van sportzaal (2 gymzalen verbonden met een scheidingswand) Belfort (Keurmeestersdreef), gymzaal De Heeg en gymzaal Wittevrouwenveld.
- We starten met de voorbereidingen voor de nieuwbouw van de gymzalen Vlinderboom en Wolder en met de levensduur verlengende renovatie voor gymzaal Sint-Pieter.
- We leggen nieuwe kunstgrasvelden aan op Sportpark Wolder en Daalhof.
- Met het Right to Challenge wordt samen met de beheerstichting Jekerdal de aanbouw aan het hoofdgebouw op Sportpark Jekerdal opgeleverd

Wat mag het kosten?

Sportaccommodaties (5.2)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	10.126	10.110	10.276	10.476	11.133	12.295	12.740
Baten	4.205	4.438	3.934	4.494	4.491	4.491	4.490
Saldo van baten en lasten	-5.921	-5.672	-6.342	-5.982	-6.642	-7.804	-8.250
Toevoeging reserves	130	130	130	130	130	130	130
Onttrekking reserves	331	171	171	171	170	171	180
Saldo mutaties reserves	201	41	41	41	40	41	50
Resultaat	-5.720	-5.631	-6.301	-5.941	-6.602	-7.763	-8.200

Ontwikkelingen baten en lasten

De incidentele bijstelling van de baten in 2025 is het gevolg van de tijdelijke sluiting van het Geusseltbad. De kapitaallasten stijgen in de komende jaren als gevolg van verwachte ontwikkelingen in het investeringsvolume voor binnensportaccommodaties. In 2028 is een budget van € 0,435 mln. gevormd ten behoeve van het faciliteren van de wettelijke taak bewegingsonderwijs en sport. Gemeente en de BVO MVV voeren momenteel gezamenlijk een haalbaarheidsonderzoek uit naar de herontwikkelingsmogelijkheden van het stadion en omgeving, teneinde zodoende betere exploitatieperspectieven te kunnen bieden voor deze betaald voetbalorganisatie. Eerder onderzoek van Hypercube, uitgevoerd in opdracht van MVV, heeft voorlopige ramingen laten zien dat met herontwikkeling van de locatie investeringsbedragen van minstens € 6,000 à € 7,000 mln. gemoeid zullen zijn. Op basis van deze eerste raming wordt thans nader het realiteitsgehalte onderzocht alsook welke (te betrekken) partijen deze investeringen zullen gaan dragen en op welke wijze dat zal moeten plaatsvinden. Aspecten rondom marktconformiteit versus overheidssteun zullen daarbij aspecten zijn die eveneens goed in het oog gehouden worden.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse storting in de reserves vervanging binnensportaccommodaties. De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de financieringsreserve afschrijvingslasten sport (dekking afschrijvingslasten) en in 2024 de onttrekking aan de reserve noodfonds.

5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten als het (mee)maken van beeldende kunst, muziek, dans en toneel, het mogelijk maken en stimuleren. Denk o.a. aan: subsidiëren van podia voor muziek, dans en toneel; subsidiëren gezelschappen voor muziek, dans en toneel; accommodaties voor beeldende kunst; subsidies voor beeldend kunstenaars en projecten; kunstwerken in de openbare ruimte; subsidiëren van cultuuruitingen op het gebied van film en video; kunstzinnige vorming en cultuureducatie, bevorderen van een educatief aanbod; culturele manifestaties.

Wat willen we bereiken?

Iedere inwoner van Maastricht moet cultuur kunnen (mee)maken: als maker, deelnemer of toeschouwer. Cultuur is van - en voor iedereen. In Maastricht zetten we in op een diverse en inclusieve cultuursector waarin alle disciplines, makers, deelnemers en toeschouwers elkaar ontmoeten en versterken. We richten ons op een stevig cultureel fundament, met daarbij ruimte voor dynamiek en vernieuwing. Daarbinnen leggen we met nadruk de focus op participatie, jongeren, en cultuur in de wijken. Zo ontstaat er een veerkrachtig cultureel ecosysteem waarin ruimte is voor alle cultuuruitingen, van amateurs tot professionals.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Aantal culturele instellingen met rijkssubsidie, die zijn opgenomen in BIS ¹	8	8	8	8	9	9
% Maastrichtenaren vanaf 18 jaar dat:						
- de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit heeft beoefend ^{2a,3}	47	49	52	53	54	55
- de afgelopen 12 maanden minstens één keer per maand een culturele activiteit heeft beoefend ^{2a,3}	30	31	35	35	34	35
- de afgelopen 12 maanden een bioscoop of filmhuis heeft bezocht ^{2a}	41	60	67	70	67	67
% Kinderen van 6 tot 18 jaar dat:						
- de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit heeft beoefend ^{2b}	geen meting	53	65	69	65	65
- de afgelopen 12 maanden minstens één keer per maand een culturele activiteit heeft beoefend ^{2b}	geen meting	42	52	54	54	55
- de afgelopen 12 maanden een bioscoop of filmhuis heeft bezocht ^{2b}	geen meting	86	84	88	88	88
1) De Raad voor Cultuur adviseert het ministerie OCW over de toekenning van rijkssubsidies aan culturele instellingen in het kader van de Basisinfrastructuur (BIS). Dit gebeurt momenteel eens in de vier jaar (periode 2017-2020, 2021-2024 en 2025-2028).						
2) Bron: 2a) Stadspeiling onder 18 jaar en ouder; 2b) Stadspeiling aan ouders met kinderen tussen 6 en 18 jaar (voor elk kind apart beantwoord).						
3) Activiteiten zijn: een instrument bespelen, zingen, toneel, klassiek ballet of moderne dans, volksdans, tango, salsa, stijldans, street- of breakdance, cabaret of stand-up comedy, tekenen, schilderen of aan grafisch werk zonder computer, beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele werkvormen, film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie, verhalen, gedichten of weblogs schrijven.						

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn	
8.M1	Vergroten van de mogelijkheden voor alle jeugdigen om cultuur te kunnen meemaken.
8.M2	Versterken van de verbinding tussen amateurs en professionals, omdat die dynamiek nieuw talent helpt ontdekken en de verenigingen vitaal houdt.
8.M3	Versterken van netwerk tussen culturele makers onderling en met maatschappelijke en economische partijen in de stad en regio, onder andere via faciliteren en stimuleren cross-overs om bijdrage te leveren aan vraagstukken van de stad.
8.M4	Bijdragen leveren aan vergroten veerkracht van de wijken in samenwerking met culturele partners.

Ambities coalitie voor de middellange termijn

8.M5	Met makers, instellingen en activiteiten impuls geven aan ontwikkeling van diversiteit van functies in binnenstad en daarmee een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het centrum als “place to become”.
8.M6	De bijdrage van cultuur voor ambities Maastricht als “gezonde stad” meer uitwerken en zichtbaar maken

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
8.C1	We geven een impuls aan cultuureducatie, zoals de ondersteuning van het muziekonderwijs op scholen, zo mogelijk in samenwerking met amateurverenigingen.
8.C2	We ondersteunen en investeren meer in onze amateurverenigingen. Zij zijn van grote waarde voor de stad.
8.C3	We stimuleren de samenwerking tussen deze verenigingen met andere maatschappelijke organisaties in de buurt en met de professionele makers, instellingen en kunstopleidingen die onze stad rijk is. Zo ondersteunen we de veerkracht van inwoners en wijken.
8.C4	We stimuleren en ondersteunen initiatieven op het gebied van Maastrichtse taal- en cultuur.
8.C5	In 2024 organiseren we een Maastrichtjaar om de verbindende kracht van cultuur in de stad een impuls te geven.
8.C6	Inzetten op meer (tijdelijke) ruimte voor makers samen met maatschappelijke partners: leegstandsbeheerders, woningcorporaties en particuliere eigenaren.
8.C7	We houden vast aan de realisatie van een Middenzaal omdat dit de positie van de amateurkunst in de stad versterkt en hen een eigen podium geeft. We onderzoeken de realisatie in het theater aan het Vrijthof, omdat dit de voorkeurslocatie voor deze middenzaal is.
8.C8	We onderzoeken hoe de Bonbonnière weer een vitale rol kan vervullen in onze stad, bij voorkeur in een culturele context.
8.C9	De openingstijden van Centre Céramique worden verruimd.
8.C10	De subsidie voor de Muziekgieterij wordt conform afspraak tot 2024 stap voor stap verhoogd. In 2024 wordt bekeken wat structureel nodig is.
8.C12	We blijven met het Rijk en onze regionale partners samenwerken bij de verdere ontwikkeling van de stedelijke cultuurregio en reserveren middelen om de rijksregeling te matchen.
8.C14	We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven en de verbeeldingskracht van cultuur met gebiedsontwikkeling.
8.C15	We onderzoeken – in samenspraak met regio en Provincie - of een kandidatuur voor Culturele Hoofdstad in 2033 de verbindende kracht van cultuur in de (Eur)regio kan versterken en welke Zuid-Limburgse stad hiervoor het meest kansrijk is. Daarnaast gaan we actief op zoek naar meer culturele samenwerking over de grens.
8.C16	We stimuleren cultureel ondernemerschap bij onze culturele instellingen. We bekijken op welke manier we het Theater aan het Vrijthof intern kunnen verzelfstandigen.
11.C2	Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

Prestaties going concern

Versterken van de culturele basisinfrastructuur

We investeren in een duurzame en robuuste basisinfrastructuur van instellingen en makers, met aandacht voor diversiteit, vernieuwing en samenwerking tussen sectoren. Deze basis vormt het fundament van het culturele ecosysteem van Maastricht. Structurele ondersteuning wordt geborgd door meerjarige financiering, jaarlijkse monitorgesprekken en het stimuleren van mentorschap en coaching door basisinstellingen binnen de culturele sector.

Ontwikkeling van culturele dynamiek

Om de culturele sector te laten groeien, creëren we ruimte voor nieuwe stemmen, jonge makers en cross-sectorale samenwerkingen. Dit gebeurt door het verstrekken van projectsubsidies voor experimentele en interdisciplinaire projecten, het faciliteren van vrijplaatsen en artistieke hubs, en het stimuleren van talentontwikkeling samen met onderwijsinstellingen en het culturele veld.

Cultuur voor alle Maastrichtenaren

We streven naar een inclusief en toegankelijk cultuuraanbod voor iedereen, ongeacht achtergrond, wijk of leeftijd. Dit doen we o.a. in samenwerking met Cultuurmakers door het versterken van het cultuuraanbod in de wijken, het ondersteunen van wijkgerichte en participatieve initiatieven, het inzetten van cultuurcoaches en het betrekken van amateurkunstverenigingen en inwoners bij co-creatie.

Investeren in jeugd en jongeren

De jeugd staat centraal: via cultuureducatie in en met het onderwijs en buitenschoolse projecten stimuleren we een leven lang betrokkenheid bij cultuur. Samen met Kaleidoscoop en Cultuurmakers zetten we in op jongerenprogramma's, straat sport- en cultuurinitiatieven. Ook zetten we in op ondersteuning van de kunstscholen, met als doel een laagdrempelig en toegankelijk breed cultuuronderwijs.

De stad als podium

Maastricht is een podium voor cultuur, waarbij erfgoed en de openbare ruimte als inspiratiebron dienen. We stimuleren via o.a. KIOR (kunst in de openbare ruimte), museaal beleid en Mestreechter Taol en Cultuur meer (tijdelijke) cultuuruitingen buiten het centrum en de traditionele plekken, ondersteunen bottom-up initiatieven in wijken en maken amateurkunst zichtbaarder.

Verankering van cultuur in ruimtelijke en maatschappelijke opgaven

Cultuur vaker en eerder betrekken bij gebiedsontwikkeling en beleidskaders. We betrekken het culturele veld actief bij de ontwikkeling van nieuwe stadsdelen, herontwikkelingslocaties en publieke voorzieningen, zodat cultuur bijdraagt aan leefbaarheid, aantrekkelijkheid en het vergroten van de veerkracht van de stad.

Positionering eigen culturele instellingen

In het verlengde van bovenstaande zijn Theater aan het Vrijthof en Centre Céramique belangrijke spelers. Als eigen culturele instellingen bieden zij een breed en divers toegankelijk aanbod voor bewoners en bezoekers. Daarnaast wordt er gewerkt aan het verder bevorderen van het cultureel ondernemerschap van deze instellingen om meer impact te kunnen genereren voor de stad.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen Meerjarenplan Centre Céramique 2026 – 2029 in het eerste kwartaal 2026.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Voorbereiden van de realisatie Middenzaal in het Theater aan het Vrijthof.
- Opvolging keuze toekomstscenario's Bonbonnière.
- Vaststellen van Subsidieregeling Kunstscholen.
- Actualiseren van het atelierbeleid (en het vrijplaatsenbeleid).
- Uitvoering van het Maastrichtjaar in 2026.
- Onderzoeken of en op welke wijze betaalbare huisvesting voor culturele en maatschappelijke instellingen gerealiseerd kan worden. De raad wordt geïnformeerd over de uitkomsten in het eerste kwartaal 2026.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK)

Deze verbonden partij voert civiele diensten (horeca) uit voor het Theater aan het Vrijthof. Ook organiseren zij in opdracht en voor rekening en risico van het Theater aan het Vrijthof culturele evenementen in Maastricht.

Stichting Centre Céramique

Deze stichting werd op 1 december 2022 opgericht en heeft als doel om Centre Céramique te (onder)steunen. Bijvoorbeeld bij het werven van fondsen. Voor meer details: zie paragraaf verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (5.3)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	19.001	17.652	19.361	19.995	19.181	19.886	20.815
Baten	6.979	4.089	5.034	4.835	4.835	4.835	4.835
Saldo van baten en lasten	-12.022	-13.563	-14.327	-15.160	-14.346	-15.051	-15.980
Toevoeging reserves	1.716	388	808	788	788	788	388
Onttrekking reserves	1.528	766	1.286	551	561	531	376
Saldo mutaties reserves	-188	378	478	-237	-227	-257	-12
Resultaat	-12.210	-13.185	-13.849	-15.397	-14.573	-15.308	-15.992

Ontwikkelingen baten en lasten

Op dit moment is een onderzoek gaande dat eind 2025 moet leiden tot een voorstel van mogelijke scenario's om te komen tot revitalisatie van cultuurgebouw Bonbonnière. Deze scenario's worden aan de raad voorgelegd op grond waarvan een keuze dient te worden gemaakt. Met de revitalisatie van het gebouw zullen significante investeringen gemoeid zijn om het gebouw als cultuurgebouw te kunnen laten functioneren en te laten voldoen aan de hedendaagse bouwkundige en installatietechnische eisen. De concrete omvang van de investeringsopgave is nog onvoldoende in beeld. We houden in deze begroting rekening met een investering van € 30,000 mln. De hieruit voortkomende kapitaallasten alsmede een jaarlijks exploitatiebudget leiden tot hogere lasten vanaf 2026.

Op basis van gesprekken met de kunstscholen zijn de financiële kaders bepaald voor de structurele ondersteuning vanaf 2026 – 2027. In totaal is voor de ondersteuning € 0,350 mln. nodig. In de begroting 2025 is reeds € 0,157 mln. structureel opgenomen waardoor de extra lasten € 0,193 mln. bedragen.

De toekomst van de Timmerfabriek als culturele dynamo in het Sphinxkwartier staat onder druk. De Timmerfabriek en haar bewoners worstelen met een aantal uitdagingen, die op dit moment nog niet helemaal uitgekristalliseerd zijn, maar die wel tot structurele kosten zullen leiden. Voor het duurzaam

behouden en doorontwikkelen van deze plek wordt daarom een bedrag van € 0,600 mln. per jaar geraamd. Het behoud van cultuurcluster Timmerfabriek is immers van belang voor de culturele basisinfrastructuur van de stad.

Daarnaast dalen de lasten per 2027 t.o.v. de jaren daarvoor, gezien in 2026 het budget voor het Maastrichtjaar is geraamd (€ 0,650 mln.), 2026 het laatste jaar is waarin budget is geraamd voor onderzoek naar de verzelfstandiging van het theater (€ 0,200 mln.) en er in 2025 en 2026 rekening is gehouden met extra middelen à € 0,204 mln. in het kader van 'Meerjarige Dynamiek' (subsidies aan professionele instellingen).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves reuzenfestival, Heiligdomsvaart, groot onderhoud theater, groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique en productiemiddelen (theater). De onttrekkingen betreffen de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves productiemiddelen. In 2025 zijn onttrekkingen geraamd aan o.a. de reserve overloop, de reserve productiemiddelen, de reserve cultuurmakers en de reserve Meerjarige Dynamiek. De komende jaren zijn onttrekkingen geraamd aan de reserve productiemiddelen, de reserve cultuurmakers en de reserve Meerjarige Dynamiek.

5.4 Musea

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur. Denk o.a. aan: musea, exposities; archeologie, heemkunde; historische archieven.

Wat willen we bereiken?

Vanuit het accent van de stad als podium is het doel om musea en presentatie-instellingen in Maastricht meer naar buiten te laten treden en hun presentatie aantrekkelijk te maken voor een breder publiek. De twee gemeentelijke musea Natuurhistorisch museum en Maastricht Museum hebben specifieke doelstellingen op het gebied van collectiebeheer, educatie/presentatie voor een breed publiek en het stimuleren van onderzoek/reflectie over Maastrichtse identiteit (Maastricht Museum) en biodiversiteit (Natuurhistorisch museum).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

8.C11 We gaan actief museumbeleid voeren en reserveren daarvoor een bescheiden bedrag.

Prestaties going concern

- We subsidiëren musea maar ook de aanwezige presentatie instellingen en de ZZP'ers in de cultuur- en kunstsector in onze stad indien zij zich inzetten op het vlak van externe gerichtheid (actief naar buiten treden van beeldende kunst, erfgoed en museale collecties; meer zichtbaarheid in de stad) of verbinding en samenwerking (tussen de diverse spelers in het veld, ook met de minder voor de hand liggende partners).
- We stimuleren de musea om mensen meer mee te laten doen, bijvoorbeeld bij het ontsluiten van hun collecties en archieven.
- We ondersteunen het onderzoek naar de collecties van de musea onder meer via een samenwerkingsovereenkomst tussen het Maastricht Museum en het Natuurhistorisch Museum met de Universiteit Maastricht.
- Het beleid voor de twee gemeentelijke musea, het Natuurhistorisch Museum en het Maastricht Museum, is onder meer gericht op cross-overs tussen beeldende kunst en erfgoed.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Start realisatiefase vernieuwing Natuurhistorisch Museum Maastricht.

Wat mag het kosten?

Musea (5.4)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.872	1.857	1.893	1.779	2.164	2.163	2.161
Baten	340	454	354	362	464	464	464
Saldo van baten en lasten	-1.532	-1.403	-1.539	-1.417	-1.700	-1.699	-1.697
Toevoeging reserves	5.376	19	19	19	19	19	19
Onttrekking reserves	100	0	36	14	293	291	290
Saldo mutaties reserves	-5.276	-19	17	-5	274	272	271
Resultaat	-6.808	-1.422	-1.522	-1.422	-1.426	-1.427	-1.426

Ontwikkelingen baten en lasten

De lasten laten een stijging zien per 2027. Dit wordt met name veroorzaakt door stijging van het investeringsvolume en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten (vernieuwing Natuurhistorisch Museum). Bij de baten is rekening gehouden met hogere inkomsten uit het Maastricht Museum.

Mutaties reserves

De onttrekking betreft de onttrekking aan de reserve overloop ter dekking van de kosten van het opstellen van museumbeleid in 2024 en onttrekkingen ter dekking van de kapitaallasten (vernieuwing Natuurhistorisch Museum).

5.5 Cultureel erfgoed

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Denk aan: historische gebouwen, archeologische vindplaatsen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte; subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed; het (digitaal) zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden.

Wat willen we bereiken?

Het cultureel erfgoed van Maastricht is van belang voor de identiteit, de ruimtelijke kwaliteit en de eigenheid van de stad en als kunstuiting op zich. Ook is het een belangrijke economische factor. Daarnaast voelen mensen zich gezonder in een prettige ruimtelijke omgeving met een historische gelaagdheid. We werken dan ook aan het behouden, beleven en betekenis geven van ons erfgoed via restauratie, openstelling en samenwerkingen, met oog voor verduurzaming en functioneel gebruik.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

8.C13	We koesteren ons religieus erfgoed en bekijken hoe we onze monumentale kerkgebouwen via herbestemming kunnen behouden voor de toekomst. We reserveren ook hier middelen om regelingen te matchen via een Maastrichts kerkenprogramma (onderhoud en herbestemming).
8.C14	We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven en de verbeeldingskracht van cultuur met gebiedsontwikkeling.

Prestaties going concern

- Bescherming en instandhouding
 - Onderhoud en restauratie van de vestingwerken
 - Advisering bij plan- en gebiedsontwikkelingen, visievorming en bouwinitiatieven op het gebied van cultureel erfgoed (monumenten en archeologie) en cultuurhistorie.
 - Beoordeling van aangevraagde vergunningen.
- Kennisontwikkeling en –overdracht over de geschiedenis van de stad
 - Samenwerken met erfgoedpartners en burgers maar ook binnen internationale kennisnetwerken zoals Vicusgroep, EAA, CHNT, EFFORTS en MERAC.
 - Ontsluiten en analyseren van de beschikbare informatie in archeologische dossiers en rapporten.
 - Faciliteren van derden bij onderzoek naar de geschiedenis van onze stad.
 - Zichtbaarder maken van erfgoed door deelname aan (eu)regionale projecten zoals Via Belgica, het Euregio Maas-Rijn Interreg project ViaVia (toeristisch verbinden Romeinse hotspots in de Euregio) en Lineaire Bandkeramiek-project westelijk Zuid-Limburg (toeristisch project over de eerste boeren in onze regio, 7000 jaar geleden). Projecten worden uitgevoerd in samenwerking met Centre Céramique/Maastricht Museum.
- Stimuleren van de inzet van erfgoed bij transformaties en gebiedsontwikkelingen.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Preventieve maatregelen bij muur en rondeel Haet ende Nijt door het verwijderen van bomen en het afgraven van een deel aardenwal. Monitoren van muur en rondeel Haet ende Nijt door middel van scanning.
- Uitvoering geven aan de kerkenvisie door een pilotonderzoek bij drie kerken (kerk Limmel, Sint-Mathijsskerk en kerk Sint-Pieter Beneden) uit te voeren naar de vele waarden, randvoorwaarden, kansen en beperkingen indien dergelijke kerken aan de eredienst onttrokken gaan worden.
- Verdere uitwerking en uitvoering van het monumentenbeleid aan de hand van het met de raad besproken peilvoorstel en de motie ‘versoepeling monumentenbeleid.
- Ten behoeve van de uitvoering van de motie “Beschermen van de Lage en Hoge Fronten” is in onderzoek of additioneel en structureel extra budget kan worden vrijgemaakt voor het meerjarig onderhoud (MJOP) en indien mogelijk restauratie (MJIP) van de Fronten. Dit onderzoek kost enige tijd omdat deels de huidige onderhoudstoestand opnieuw bekeken wordt en omdat de kosteninschatting in overleg met derden (aannemers) plaats vindt. In het eerste kwartaal 2026 is dit onderzoek afgerond en wordt de raad geïnformeerd over de uitkomsten. De benodigde additionele middelen zullen ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd in de 1^e Bestuursrapportage 2026.

Wat mag het kosten?

Cultureel erfgoed (5.5)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.709	2.014	2.788	1.806	2.004	2.002	2.000
Baten	423	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-1.286	-2.014	-2.788	-1.806	-2.004	-2.002	-2.000
Toevoeging reserves	3.174	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	2.809	0	861	111	111	111	111
Saldo mutaties reserves	-365	0	861	111	111	111	111
Resultaat	-1.651	-2.014	-1.927	-1.695	-1.893	-1.891	-1.889

Ontwikkelingen baten en lasten

De werkzaamheden aan de walmuren en vestingwerken leiden met ingang van 2024 tot hogere kapitaallasten. Ten behoeve van het Kerkenprogramma zijn in 2025 lasten geraamd ten bedrage van € 0,800 mln.

Mutaties reserves

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten inzake de investeringen in het versterken en stabiliseren van De Vijf Koppen (Rondeel).

5.6 Media

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers. Denk o.a. aan: bibliotheken; lokale omroep; lokale informatievoorziening (bijvoorbeeld m.b.v. ICT).

Wat willen we bereiken?

Een 'lokaal toereikend media-aanbod', journalistiek verantwoord en onafhankelijk.

Een bibliotheek met een onafhankelijk, divers en inclusieve collectie en programmering, waar iedereen zich welkom en vertegenwoordigd voelt. Onze collectie en activiteiten weerspiegelen verschillende culturen, etnische groepen, genderidentiteiten, seksuele oriëntaties en andere diversiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

We bekostigen de lokale publieke omroep van de gemeente Maastricht (RTV Maastricht)

In het bibliotheekconvenant 2024-2027, tot stand gekomen na evaluatie door de overheid en het bibliotheeknetwerk van de WSOB (Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen), ligt de focus op drie actuele maatschappelijke opgaven:

- Opgave 1: Geletterde samenleving – Bevorderen geletterdheid en leesplezier;
- Opgave 2: Participatie in de (informatie)samenleving – Digitale inclusie, democratie en burgerschap;
- Opgave 3: Leven lang ontwikkelen – vaardigheden en blijvende inzetbaarheid.

In de hoofdvestinging in Centre Céramique worden deze taken reeds volledig uitgevoerd. Maar om dit laagdrempelig ook in de wijken te kunnen uitvoeren, verbouwen wij ons servicepunt in Malpertuis tot volwaardige bibliotheek. Ook verhuizen wij ons servicepunt in Heer naar de Heeg, waar we na een verbouwing ook laagdrempelig en breder uitvoering kunnen geven aan onze maatschappelijke taken.

Wat mag het kosten?

Media (5.6)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	6.326	6.609	7.044	7.104	6.722	6.720	6.716
Baten	687	581	681	801	805	805	805
Saldo van baten en lasten	-5.639	-6.028	-6.363	-6.303	-5.917	-5.915	-5.911
Toevoeging reserves	46	47	47	47	47	47	47
Onttrekking reserves	25	25	25	25	25	25	25
Saldo mutaties reserves	-21	-22	-22	-22	-22	-22	-22
Resultaat	-5.660	-6.050	-6.385	-6.325	-5.939	-5.937	-5.933

Ontwikkelingen baten en lasten

In 2025 en 2026 zijn extra middelen beschikbaar gesteld in het kader van het versterken van het lokaal bibliotheekstelsel. Met ingang van 2024 wordt rekening gehouden met hogere energielasten ten behoeve van de door Centre Céramique te maken draai naar meer cultureel ondernemerschap. Die draai moet leiden tot hogere baten.

Mutaties reserves

De stortingen en onttrekkingen betreffen de jaarlijkse mutaties in de reserve groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie. Denk o.a. aan: natuurbescherming, onderhoud bos, heide en overige natuurgebieden; aanleg, onderhoud openbaar groen inclusief plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte; aanleg en onderhoud van openbaar water; aanleg en onderhoud van recreatievoorzieningen; volkstuinverenigingen.

Wat willen we bereiken?

Maastricht wil zich wapenen tegen de gevolgen van de klimaatverandering met burgers die zich op wijk- en buurtniveau betrokken voelen bij het beheren, omvormen en vervangen van het groen. We willen door meer groen verkoelen in hete zomers (hittestress) en meer water opnemen bij hevige hoosbuien. De bomen en planten zorgen voor meer zuurstof en minder koolstofdioxide (CO₂). Meer groen nodigt ook uit tot beweging dat een bijdrage levert aan gezondere inwoners en schept ruimte voor planten- en diersoorten in de stad. Maastricht wordt zo niet alleen klimaatbestendig, maar ook nog aangenamer en gezonder om in te wonen, te werken en te recreëren.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Waardering inwoners over parken en plantsoenen in de eigen buurt ¹	6,8	6,6	6,6	6,7	7,0	7,0

1) Bron: Stadspeiling 2025.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M4 Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C5 We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.

5.C13 Investeren in meer groene schoolpleinen.

Prestaties going concern

- (Bouw)initiatieven in de stad toetsen op de effecten voor groen, ecologie en openbare ruimte.
- Het beheer en onderhoud van de groene parken, plantsoenen, hagen en bomen en deze vervangen indien daar noodzaak toe is.
- Het op eigen initiatief en in participatie met derden vergroenen van de stad.
- Realiseren bijenlinten en bloemenweides.
- Vergroening van buitenruimte van scholen, kinder- en buitenschoolse opvang.
- Vergroening van de openbare ruimte ten behoeve van klimaatadaptatie en gezondheid.
- Ondersteuning buurtinitiatieven op gebied van vergroenen en verhogen van de ecologische kwaliteiten van de stad, onder andere via samenwerking met het CNME.
- Realisatie school- en geboortebosjes.
- Extra vergroening nieuwbouw/grootschalige renovatie.
- Minder maaien en inzaaien bloeiende weides ten behoeve van vergroting biodiversiteit.
- Uitbreiding bijenhotspots.
- Onderzoek naar mogelijkheden rondom natuur-inclusief (ver-)bouwen.
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma 2022-2028 Rivierpark Maasvallei, waaronder het zorgen voor veerdiensten en het routenetwerk.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Onkruid in groen (uitgedrukt in CROW kwaliteitsniveau)				B	D	B
Toename aantal strekkende meter bijenlinten, bloeiende bermen en weides ten opzichte van voorgaand jaar	11.000	5.000	26.600 ¹	7.186	2.658	5.000
Toename aantal groene schoolpleinen ten opzichte van voorgaand jaar	5	6	5	11	11	2
Toename van het aantal bomen ten opzichte van voorgaand jaar	600	191	1048	633	339	750

1) 25.000 meter hiervan bestaat uit akkerflora op een voormalig sportterrein.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen inzet en/of aankoop gronden voor natuur-inclusieve landbouw en/of natuurontwikkeling, een en ander gekoppeld en volgend op het landelijk en provinciaal beleid.
- Vergroenen centrumstedelijk gebied. Onder andere: Stokstraatkwartier, Jekerkwartier, Wyck, in combinatie met fietsparkeren.
- Vergroenen bij herstructurering corporaties: mogelijkheden Pottenberg/Frankenstraat/Nazareth/Heugemerveld.
- Ontstenen en vergroenen bij infra o.a. Meerssenerweg.
- Start vergroenen in combinatie met meer lopen en fietsen o.a. Wittevrouwenveld.
- Vergroening van bestaande schoolpleinen o.a. Letterdoes, Maaskopkes, Oda, Manjefiek.
- Uitbreiding bomenareaal in het bijzonder het centrum.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)

Op basis van een jaarlijkse dienstverleningsovereenkomst ontwikkelt en beheert het CNME voor de gemeente de ecologische en duurzame kwaliteiten in verstedelijkt gebied. Daarnaast betrekken zij de burgers door middel van educatie en voorlichting bij alle aspecten van hun natuurlijke leefomgeving. 2025 staat in het teken van de renovatie van de Natuurtuinen Jekerdal, om de fysieke plek voor natuur- en duurzaamheidseducatie te borgen in samenwerking met MIK-PIW Groep.

Wat mag het kosten?

Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	12.475	12.338	13.732	13.845	13.940	14.091	13.999
Baten	1.183	23	23	23	23	23	23
Saldo van baten en lasten	-11.292	-12.315	-13.709	-13.822	-13.917	-14.068	-13.976
Toevoeging reserves	194	198	1.286	1.286	1.286	1.286	1.286
Onttrekking reserves	171	15	1.910	1.408	1.451	1.547	1.400
Saldo mutaties reserves	-23	-183	624	122	165	261	114
Resultaat	-11.315	-12.498	-13.085	-13.700	-13.752	-13.807	-13.862

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten vanaf 2024 worden met name veroorzaakt door aangepaste ramingen met betrekking tot onderhoud van groenvoorzieningen (NIBOR). Besloten is tot een impuls ten behoeve van het structureel verhogen van het onderhoudsbudget en voor het uitvoeren van projectmatige boomvervangingen.

Met het vergroenen van de stad dragen we niet alleen bij aan klimaatadaptatie en het voorkomen van hittestress, maar creëren we ook recreatiemogelijkheden. In dit kader wordt onderzocht om De Koompe te verwerven en om te vormen tot een groen stadspark, door de hekken weg te laten en het gebied open te stellen voor onze inwoners. De gesprekken met het Rijksvastgoedbedrijf om de gronden te verwerven zijn gaande en de insteek is dat in 2026 tot een koopovereenkomst en overdracht kan worden gekomen. Daarom is als gevolg per 2027 rekening gehouden met kapitaallasten die voortvloeien uit deze verwerving (€ 0,053 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve groen en de reserve productiemiddelen (voertuigen). De onttrekkingen aan de reserves hebben betrekking op de reserve financieringsreserve afschrijvingslasten, de reserve productiemiddelen en de reserve speelvoorzieningen.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Sportbeleid en activering (5.1)	4.785	4.295	4.522	3.931	3.931	3.931	3.931
Sportaccommodaties (5.2)	10.126	10.110	10.276	10.476	11.133	12.295	12.740
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (5.3)	19.001	17.652	19.361	19.995	19.181	19.886	20.815
Musea (5.4)	1.872	1.857	1.893	1.779	2.164	2.163	2.161
Cultureel erfgoed (5.5)	1.709	2.014	2.788	1.806	2.004	2.002	2.000
Media (5.6)	6.326	6.609	7.044	7.104	6.722	6.720	6.716
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	12.475	12.338	13.732	13.845	13.940	14.091	13.999
Totaal lasten	56.294	54.875	59.616	58.936	59.075	61.088	62.362
Sport en activering (5.1)	2.190	1.325	1.325	1.350	1.350	1.350	1.350
Sportaccommodaties (5.2)	4.205	4.438	3.934	4.494	4.491	4.491	4.490
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (5.3)	6.979	4.089	5.034	4.835	4.835	4.835	4.835
Museum (5.4)	340	454	354	362	464	464	464
Cultureel erfgoed (5.5)	423	0	0	0	0	0	0
Media (5.6)	687	581	681	801	805	805	805
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	1.183	23	23	23	23	23	23
Totaal baten	16.007	10.910	11.351	11.865	11.968	11.968	11.967
Totaal saldo van baten en lasten	-40.287	-43.965	-48.265	-47.071	-47.107	-49.120	-50.395
Toevoeging reserves	10.942	1.101	2.609	2.589	2.589	2.589	2.189
Onttrekking reserves	5.659	1.877	5.198	2.587	2.918	2.983	2.689
Saldo mutaties reserves	-5.283	776	2.589	-2	329	394	500
Geraamd resultaat	-45.570	-43.189	-45.676	-47.073	-46.778	-48.726	-49.895

In bijlage 8 is het verloop van de begroting na vaststelling van de 1^e Bestuursrapportage 2025 door de raad opgenomen.

Investeringen 2025 – 2029

Bedragen x € 1.000												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/maatschappelijk	afschrijvings-termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
5	Kunstgrasveld MVV	Rendabel	M	5		397	0	0	0	0	0	397
5	Sportaccommodaties / sportvoorziening De Heeg	MJIP	E	40		5.601	16.251	26.091	16.713	3.591	3.284	71.531
5	Binnensportaccommodaties	Rendabel	E	40		0	0	0	370	1.665	1.665	3.700
5	Upgrade sportpark Jekerdal	MJIP	M	25		0	928	0	0	0	0	928
5	Kunstgrasvelden	MJIP	M	15		0	1.341	0	0	0	0	1.341
5	Speelvoorzieningen	Rendabel	M	10	v	454	411	298	255	553	pm	1.971
5	Toegangssysteem sportaccommodaties	Rendabel	M	10		90	0	0	0	0	0	90
5	Vergroening openbare ruimte	MJIP	M	20		2.726	515	515	515	515	515	5.301
5	Ontmoetingsplekken in wijken i.c.m. sport en bewegen	MJIP	M	10		447	0	0	0	0	0	447
5	Theater	MJIP	M	25		0	0	0	0	432	0	432
5	Middenzaal	MJIP	E	40		543	863	2.409	6.064	4.513	0	14.392
5	Productiemiddelen Middenzaal	Rendabel	E	div.		0	0	0	0	1.400	0	1.400
5	Vernieuwing Natuurhistorisch Museum Maastricht	Rendabel	M	20		250	5.073	0	0	0	0	5.323
5	Verduurzaming Natuurhistorisch Museum Maastricht	MJIP	M	20		0	1.931	0	0	0	0	1.931
5	NBOR Bomen	MJIP	M	40		1.367	1.367	1.367	1.367	1.367	1.367	8.202
5	Maastricht museum	Rendabel	M	10		300	250	0	0	0	0	550
5	De Koope	MJIP	M	40	v	0	1.500	0	0	0	0	1.500
5	Bonbonnière	MJIP	E	30	v	0	1.000	14.500	14.500	0	0	30.000
5	Vestingw erken	MJIP	M	40		3.640	0	0	0	773	0	4.413
5	Lage en Hoge Fronten	MJIP	M	25	v	0	750	0	0	0	0	750

Programma 6 Sociaal domein

Taakvelden

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2024
	2020	2021	2022	2023	2024	
Aantal banen per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	911	931	943	949	nog niet bekend	nog niet bekend
% Netto arbeidsparticipatie in Maastricht ²	61,5	64,1	64,6	66,1	66,9	73,3
% Werkloze jongeren 16 t/m 22 jaar ³	2	1	1	1	nog niet bekend	nog niet bekend
% Kinderen tot 18 jaar dat leeft in gezin dat moet rondkomen van bijstandsuitkering	9	9	9	9	nog niet bekend	nog niet bekend
Per 10.000 inwoners, aantal personen 18+ jaar met bijstandsuitkering	485	494	427	407	396	403
Per 10.000 inwoners, aantal personen 15 t/m 64 jaar met lopende re-integratievoorziening	139	154 ⁷	191 ⁷	187	203	196
% Jongeren 12 t/m 21 jaar met delict voor rechter	1	1	1	1	nog niet bekend	nog niet bekend
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	16,7	17,7	17,3	17,1 ⁷	17,3 ⁷	14,4 ⁷
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ⁴	1,9	1,8	1,7	1,5 ⁷	1,4 ⁷	1,1 ⁷
% Jongeren 12 t/m 22 jaar met jeugdreclassering ⁵	0,2	0,3	0,3	0,3 ⁷	0,2 ⁷	0,4 ⁷
Per 10.000 inwoners, aantal Wmo-cliënten met maatwerkarrangement ⁶	1.020	1.000	980	980	970	731

- 1) Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van CBS. De in de tabel ontbrekende meetgegevens zijn nog niet gepubliceerd op deze site.
- 2) % Netto arbeidsparticipatie = % van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van potentiële beroepsbevolking.
- 3) Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
- 4) Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt.
- 5) Het percentage jongeren (12 t/m 22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12 t/m 22 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.
- 6) Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen Wmo.
- 7) Voorlopig cijfer van CBS.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026 (juni 2022)
- Stadsvisie 2040 (raad, 21 december 2021)
- Sociale visie 2040 (raad, 21 december 2021)
- Verordening en overeenkomst Wet sociale werkvoorziening (Wsw) 2008 (raad, 27 mei 2008)
- Beleid Participatiewet met bijbehorende verordeningen (raad, 17 mei 2016 en 29 december 2023)
- Beleidsplan: “Maatschappelijke Ondersteuning, 2023- 2026”, Maastricht-Heuvelland (raad, 25 april 2023)
- Beleids- en uitvoeringsplan 'Maatschappelijke ondersteuning 2024-2026', (raad, 18 juni 2024)
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020 (gewijzigde verordening geldend van 01-01-2026 t/m heden, nog vast te stellen door de raad in vierde kwartaal 2025)
- Beleidskader “Nieuwe stadsgezichten: van opvang tot integratie” (raad, 9 januari 2024)
- Beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd en Middelen 2024-2028,
- Regiovisie geweld in afhankelijkheidsrelaties 2024-2031 (raad, 28 mei 2024).
- Beleidsplan “Zicht op Thuis”, 2021-2024, Maastricht-Heuvelland
- Beleidskader Jeugd 2024-2028 Zuid-Limburg (raad, 18 juni 2024)
- Uitvoeringsplan Jeugd 2024-2026 (college 21 mei 2024)
- Verordening Jeugdhulp 2025, Maastricht (raad, 17 december 2024)
- Beleidskader “Sociale Basis, Samen leven in Maastricht” (raad, 15 april 2025)
- Beleidskader armoede (raad, vast te stellen september 2025)
- Uitvoeringplan armoede (college, vast te stellen september 2025)
- Beleidskader sociale ontmoetingsplekken (raad, vast te stellen september 2025)
- Programma Gezond Maastricht (college, vast te stellen september 2025)
- Beleidskader Algemeen Toegankelijke voorzieningen
- Regeling vrijwillige inzet
- Herijkte inclusie agenda 2026-2029 (nog vast te stellen in raad, 4e kwartaal 2025)

Kaderbrief 2026

- Elkaar kennen is de eerste stap naar het kunnen zijn van een gemeenschap, er voor elkaar kunnen zijn. We versterken daarom de mogelijkheden voor ontmoeting in de stad, iets dat essentieel is voor de fysieke en mentale gezondheid van mensen en de kwaliteit van leven van onze inwoners.
- Een belangrijk onderdeel hiervan is het faciliteren van aangename, laagdrempelige, toegankelijke en toekomstbestendige sociale ontmoetingsplekken waar inwoners van Maastricht zich welkom voelen. In 2026 starten we in dat kader samen met inwoners, besturen van gemeenschapshuizen en andere partners met de transformatie van gemeenschapshuizen naar Huizen van de Wijk en Ontmoetingscentra.
- We kijken verder dan het thema ontmoeten en zetten in op het versterken van de bredere sociale basis (infrastructuur) in Maastricht. We passen onze subsidieregels aan om aan te sluiten bij nieuwe behoeften in onze stad bijvoorbeeld rond inzet van activiteiten of professionals; en we gaan strakker sturen op beschikbaarheid van (maatschappelijk) vastgoed en functies in onze stad.
- Via het Deltaplan ouderen komen er meer woon-zorg zones in verschillende wijken in de stad. Dit ondersteunt de beschikbaarheid van formele en informele zorg en versterkt de zelfredzaamheid waardoor mensen langer thuis kunnen wonen.
- Maastricht neemt deel aan het Integraal Zorg Akkoord (IZA), het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). Deze akkoorden zetten in op preventie en gezondheidsbevordering, waarbij we als gemeente met onze ketenpartners en inwoners nauw samenwerken aan een Gezond Maastricht.
- We bouwen samen aan sterke gemeenschappen in onze wijken, We zoeken naar mogelijkheden om bestaansonzekerheid terug te dringen, kansengelijkheid voor inwoners in een kwetsbare

positie te versterken en het makkelijker te maken om gezond te leven. We zijn gestart in de wijken Pottenberg en Nazareth, samen met inwoners en onze alliantiepartners Servatius, Woonpunt, Trajekt, Envida, Mondriaan en provincie. Innovatief en van onderop bouwen we met het Programma Veerkrachtige Wijken in 2026 verder aan wijken waar het fijn wonen is en waar bewoners (weer) het gevoel hebben dat ze hun eigen toekomst kunnen beïnvloeden.

Ambitie coalitie voor de middellange termijn

(niet gekoppeld aan specifiek taakveld binnen programma 6)

1.M3 Om de gewenste omslag binnen het sociaal domein (inclusief de veerkrachtige wijkenaanpak) te kunnen maken, om te werken vanuit en om samen te werken met mensen en buurten is eerst groot onderhoud nodig. De basis moet op orde. We moeten meer grip krijgen op de instroom en de uitstroom in de diverse regelingen, zodat we ondersteuning kunnen garanderen voor de mensen die het echt nodig hebben. We zetten onze inzet om meer grip te krijgen op het aantal en de kwaliteit van de aanbieders voort, om zo meer grip te krijgen op de uitgaven. Daarvoor hebben we ook betere data nodig. Zodat we weten wat de effecten zijn van ons beleid en tijdig kunnen bijsturen. Dit gaat allemaal niet vanzelf, daar is tijd en menskracht voor nodig.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 17
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3, 4, 7, 11, 12, 13, 17
6.3 Inkomensregelingen	1, 2, 4
6.4 Begeleide participatie	8, 10, 11
6.5 Arbeidsparticipatie	8, 10, 11
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	3, 17
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3, 17
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3, 17
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	3, 17
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	3, 17

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie. Denk o.a. aan: vrijwillige inzet, vrijwilligers en – mantelzorgondersteuning, welzijnswerk, preventie (bijv. eenzaamheidsbestrijding, of op het gebied van geestelijke gezondheidszorg (ggz)), gemeenschaps- en buurthuizen, algemeen toegankelijke voorzieningen (dagbesteding ouderen, ontmoeting/ontplooiing), toegankelijkheid voorzieningen (inclusie), kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang, noodopvang vluchtelingen, vreemdelingen.

De onderdelen burgerparticipatie (niet vallend binnen sociaal domein) en gebiedsgericht werken worden toegelicht in taakveld 0.1 Bestuur.

Wat willen we bereiken?

We willen dat Maastrichtenaren zich thuis en veilig voelen. Ze zijn betrokken en zien naar elkaar om. Daarbij gaan uit van kijken we met de bril van positieve gezondheid naar onze inwoners. We willen dat inwoners in kwetsbare posities zo veel mogelijk zelf regie kunnen blijven voeren over hun eigen leven en kunnen omgaan met de uitdagingen in het leven. Een sterke, sociale basisinfrastructuur en leefomgeving moet hieraan ondersteunend zijn en ervoor zorgen dat niemand wordt buitengesloten. De kwaliteit van de sociale leefomgeving is medebepalend voor gelijke kansen en de kwaliteit van leven van onze inwoners.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
% Inwoners dat zich (zeer) voldoende in balans voelt ¹	70	70	71	71	70	> 70

1) Bron: Stadspelling 2025.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M4 We willen dat iedereen die dat kan, ook aan de slag gaat. Iedereen heeft talenten. We zoeken naar mogelijkheden om ieders talent maatschappelijk in te zetten, door middel van betaald werk, opleiding of vrijwilligerswerk. We helpen mee in de zoektocht naar creatieve oplossingen. Daaraan te werken is een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers, overheden, onderwijsinstellingen en werknemers.

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

1.C5 Vrij toegankelijke, laagdrempelige, wijkgerichte voorzieningen, die een sociale basis voor ontmoeting en ontwikkeling vormen.

Prestaties going concern

Uitvoering geven aan:

- Het beleidskader en de beleidsagenda 'Sociale Basis' (raad, 15 april 2025).
- De verordening 'Professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg 2001'. Op basis hiervan worden professionele activiteiten gesubsidieerd zoals, welzijnswerk, preventie, informatie en advies (raad, 21 december 1999).
- De subsidieregeling 'De kracht van de samenleving, 2026'. Met deze regeling worden de activiteiten voor de vrijwillige inzet gesubsidieerd (nog vast te stellen in vierde kwartaal 2025).

- De subsidieregeling 'Vrij toegankelijke dagbesteding 2026'. Met deze regeling worden de organisaties voor vrij toegankelijke dagbesteding gesubsidieerd (nog vast te stellen in vierde kwartaal 2025).
- De ondersteuningsregeling 'Gemeenschapshuizen ten behoeve van een gemeentelijke bijdrage aan inventarissen en bij exploitatietekorten (nog vast te stellen in vierde kwartaal 2025).
- Het beleidskader 'Nieuwe Stadsgezichten'. Met behulp van een integrale aanpak die ervoor zorgt dat nieuwkomers worden opgevangen en integreren in onze samenleving.
- Het uitvoeringsprogramma 'Taal en participatie 2024-2027' (wet inburgering 2021) waarmee het integratieproces voor statushouders duaal is ingericht met een combinatie van taal en participatie bij voorkeur gericht op betaald werk.
- De gemeentelijke opvang van ontheemden uit de Oekraïne, (nood)opvang van asielzoekers en (tijdelijke) opvang van uitgeprocedeerden middels een bed-bad-broodvoorziening.
- De lokale aanpak eenzaamheid, waarmee een meldpunt tegen eenzaamheid is vormgegeven alsmede diverse activiteiten worden uitgevoerd om eenzaamheid tegen te gaan.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Implementeren herijkte inclusie agenda (onder voorbehoud van besluitvorming).
- Implementeren van het beleidsplan 'Sociale Ontmoetingsplekken' (onder voorbehoud van besluitvorming), waarbij de volgende vijf bouwstenen worden uitgewerkt:
 - Transformatie van ontmoetingsplekken;
 - Investeren in aantrekkelijkheid en functionaliteit;
 - Extra inzet welzijnswerk;
 - Nieuwe subsidieregeling 'Kracht van de samenleving';
 - Ondersteuning van besturen.
- Vaststellen nieuwe subsidieregeling 'Professionele instellingen zorg en welzijn'.
- Vaststellen subsidieregeling 'Inclusie en dialoog'.
- Implementeren wetswijziging anti-discrimatievoorziening waarbij gemeenten nadrukkelijk preventietaak krijgen.
- Uitrollen van het participatieproces Sociale Basis.
- Actualiseren van de visie op maatschappelijk vastgoed.
- Onderzoeken of en op welke wijze betaalbare huisvesting voor culturele en maatschappelijke instellingen gerealiseerd kan worden. De raad wordt geïnformeerd over de uitkomsten in het eerste kwartaal 2026.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Gemeenschappelijke regeling subsidiëring Stichting Antidiscrimatievoorziening Limburg (Discriminatie.nl Limburg)

Discriminatie.nl Limburg voert voor bijna alle Limburgse gemeenten de Wet gemeentelijke antidiscrimatievoorzieningen uit. In deze wet is geregeld dat elke gemeente een laagdrempelige voorziening biedt voor het melden en behandelen van discriminatieklachten. Er komt één landelijke organisatie waar inwoners discriminatie kunnen melden en terecht kunnen voor ondersteuning. De lokale loketten blijven, maar krijgen geld van het Rijk in plaats van gemeenten. En de wettelijke taken van gemeenten op het gebied van antidiscriminatie veranderen. De bedoeling is dat het nieuwe stelsel in 2027 ingaat.

Wat mag het kosten?

Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	22.633	13.401	22.150	15.078	15.893	17.122	16.920
Baten	13.003	229	9.130	266	266	266	266
Saldo van baten en lasten	-9.630	-13.172	-13.020	-14.812	-15.627	-16.856	-16.654
Toevoeging reserves	1.161	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	663	15	429	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-498	15	429	0	0	0	0
Resultaat	-10.128	-13.157	-12.591	-14.812	-15.627	-16.856	-16.654

Ontwikkelingen baten en lasten

Ten behoeve van de uitvoering van het beleidsplan 'Sociale Ontmoetingsplekken' worden met ingang van 2026 extra middelen beschikbaar gesteld (€ 1,231 mln. in 2026, € 2,016 mln. in 2027, € 3,177 mln. in 2028 en € 2,977 mln. in 2029).

De hogere lasten en baten in 2024 en 2025 houden met name verband met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en de hiervoor ontvangen rijksbijdrage.

In 2024 en 2025 is sprake van hogere lasten ten behoeve van de veerkrachtige wijkaanpak die worden gedekt door een onttrekking aan de reserve overloop.

Verder is de nog niet gerealiseerde bezuinigingstaakstelling op de subsidies afgeraamd waardoor de lasten in 2026 en 2027 toenemen met € 0,404 mln. en daarna met € 0,217 mln. per jaar.

Mutaties reserves

In 2023 en 2024 zijn de niet aan de veerkrachtige wijkaanpak bestede middelen gestort in de reserve overloop. In 2024 (€ 0,410 mln.) en 2025 (€ 0,414 mln.) worden deze middelen aan de reserve onttrokken ter dekking van de lasten inzake de veerkrachtige wijkaanpak.

Daarnaast zijn de in 2024 niet aan mantelzorg (€ 0,250 mln.), vluchtelingen (€ 0,225 mln.) en inburgering (€ 0,272 mln.) bestede middelen zijn in 2024 gestort in de reserve overloop. De onttrekkingen aan de reserves betroffen in 2024 verder de reserve innovatieopdracht samenleven (€ 0,055 mln.), investeringsfonds duurzame sociale infrastructuur (€ 0,045 mln.) en de reserve noodfonds (€ 0,152 mln.).

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op informatie en vraagverheldering en het geleiden naar de juiste vorm van individuele dan wel collectieve ondersteuning. Denk o.a. aan voorlichting, advisering, cliëntondersteuning, toegang tot 1e en 2e lijnsvoorzieningen, preventie, vroegsignalering.

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners zich gesteund voelen en gemakkelijk toegang hebben tot informatie, ondersteuning en zorg, hebben zodat ze zo volwaardig mogelijk mee kunnen doen en zelfredzaam zijn. Waar nodig organiseren en faciliteren wij informatie en advies, preventie en lichte ondersteuning in de directe omgeving van de inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

1.C3	Deze nieuwe werkwijze, te beginnen in twee gebieden, betekent ook dat we gaan bezien of de dienstverlening niet langer wordt geconcentreerd aan de Randwycksingel maar in het kader van schaalverkleining op termijn niet beter stap voor stap meer naar de wijken toe wordt gebracht.
1.C4	De toegepaste methodiek in de 50-gezinnen-aanpak (doorbraakmethode) wordt waar nodig verbeterd en doorgezet. Preventie en vroegsignalering krijgen hierbij meer aandacht.

Prestaties going concern

- Het subsidiëren van de uitvoering van onafhankelijke cliëntondersteuning ter versterking van de positie van inwoners met een ondersteuningsvraag.
- Het subsidiëren van de praktijkondersteuner huisartsen (POH) Jeugd voor het bieden van ondersteuning aan kinderen en ouders.
- Het subsidiëren van laagdrempelige inloopvoorzieningen in de buurt ten behoeve van mensen met ernstig psychiatrische problemen.
- Het subsidiëren van de uitvoering van het beleid met betrekking tot mensenhandel.
- Het subsidiëren van de uitvoering van de wettelijke taak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en Veilig Thuis via een meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en de opvolging van deze meldingen.
- Uitvoering geven aan de acties in het in 2024 vastgestelde beleids- en uitvoeringsplan 'Maatschappelijke Ondersteuning, 2024 - 2026'.
- Het realiseren van de ketenaanpakken 'valpreventie' en 'welzijn op recept' in het kader van het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA).
- Uitvoering geven aan de vastgestelde transformatieplannen met een gemeentelijke component in het kader van IZA.
- Het bieden van informatie en advies over gemeentelijke sociale voorzieningen regelingen, onder andere via de digitale, sociale kaart Maastricht en de uitgave van het TiM magazine.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- De gemeentelijke dienstverlening van het sociaal domein is laagdrempeliger beschikbaar in buurt en wijk.
- Versterking van de positie van wijkservicepunten in zes gebieden waar we zien dat vragen over geld, schulden, wonen, etc. spelen.
- Eerste richting voor de vorm waarin we in Maastricht met onze partners 'Stevige Lokale Teams' willen vormgeven cf. opdracht uit de hervormingsagenda.
- Veerkrachtige wijkenbenadering, zie taakveld 0.1 Bestuur.

Welke verbonden partij speelt een rol?

GGD Zuid-Limburg

De GGD Zuid-Limburg voert de wettelijke taken in het kader van de Wet publieke gezondheid uit voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Daarnaast is de GGD Zuid-Limburg opdrachtnemer voor de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar (JGZ), Vangnet OGGZ (bemoezing) en Veilig Thuis.

Wat mag het kosten?

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	20.995	21.079	22.869	23.007	22.756	22.396	22.396
Baten	3.127	2.709	2.815	2.912	2.954	2.954	2.954
Saldo van baten en lasten	-17.868	-18.370	-20.054	-20.095	-19.802	-19.442	-19.442
Toevoeging reserves	632	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	75	75	75	75	75	75	75
Saldo mutaties reserves	-557	75	75	75	75	75	75
Resultaat	-18.425	-18.295	-19.979	-20.020	-19.727	-19.367	-19.367

Ontwikkelingen baten en lasten

De baten en lasten op dit taakveld betreffen in belangrijke mate personeelslasten. De actualisatie van de formatieplannen en de verwerking van het Cao-effect leidt op dit taakveld tot een toename van aan dit taakveld toegerekende personele lasten.

Mutaties reserves

De in 2024 niet bestede middelen voor het uitvoeringsplan jeugd zijn in 2024 gestort in de reserve overloop. De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve TOZO ter dekking van de uitvoeringskosten TOZO.

6.3 Inkomensregelingen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen. Denk o.a. aan: inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet (Pw), adviezen in verband met de bijstandsverlening, IOAW (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers), IOAZ (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen) en gemeentelijk armoedebeleid.

Wat willen we bereiken?

We willen dat alle inwoners door middel van een basisinkomen in hun primaire behoeften kunnen voorzien, waardoor de bestaanszekerheid voor onze inwoners versterkt wordt. Tevens willen we sociale uitsluiting van kwetsbare groepen als gevolg van hun inkomen voorkomen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Aantal huishoudens met een inkomen tot 110% wettelijk sociaal minimum ¹	7.770	7.600	7.500 ²	7.500	nog niet bekend	7.600
% Toe-/afname aantal Pw-uitkeringen inclusief kleine regelingen ³	5	-5	-2,9	0,0	1,4	1,0 ⁴

1) Bron: CBS.

2) Realisatie 2022: voorlopig cijfer CBS.

3) Bron: gemeente Maastricht (SZMH).

4) Ambitie ministerie SZW/CPB voor 2026, door de groeiende doelgroep voor de gemeente vanuit de participatiewet is het de ambitie om het aantal uitkeringen niet meer dan de landelijke prognose op te laten lopen.

In het nieuwe beleidsplan armoede (vast te stellen september 2025) worden nieuwe effectindicatoren opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M5	We onderzoeken om naast de landelijke bijstandsnorm mensen meer ruimte te geven om bij te verdienen en gebruiken daarbij goede voorbeelden uit de rest van het land.
------	--

Prestaties going concern

- Verstrekken van een passende inkomensvoorziening (bijstandsuitkering, bijzondere bijstand en lokale minimaregelingen) aan mensen die daar recht op hebben. Met oog voor rechtmatigheid en doelmatigheid en met bijzondere aandacht voor kinderen in armoede.
- Passende schuldhulpverlening bieden aan inwoners (particulieren en ondernemers) met problematische schulden.
- Vanuit de vroegsignalering in een zo vroeg mogelijk stadium inwoners met betalingsachterstanden benaderen om te voorkomen dat betalingsachterstanden uitgroeien tot problematische schulden.
- Faciliteren van preventieve activiteiten, zoals financiële educatie en financiële bewustwording jongeren.
- Inzetten van financial coaches voor uitkeringsgerechtigden om een stabiele inkomenssituatie voor hen te bevorderen en hun inzicht te verschaffen in de financiële gevolgen van herintreding op de arbeidsmarkt.
- Verhogen van het gebruik van armoedevoorzieningen voor mensen die hiervoor in aanmerking komen.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Aantal verstrekkingen bijzondere bijstand/declaratieregelingen ¹						
- Eenmalig ²	5.487	5.390	5.397	5.212	4.586 ³	4.700
- Periodiek ⁴	2.200	2.210	2.112	2.057	2.065	2.250
Aantal keren dat kinderen geholpen zijn met materiele verstrekkingen via Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Fietsbank ⁵	1.696	2.108	2.459	2.926	2.935	2.950
Aantal leerlingen dat deelneemt aan Moneyways ⁶	geen meting	80	80	495	285 ⁷	504
Aantal cliënten maatjesprojecten schuldhulpverlening ⁸	115	184	209	202	186	220

1) Bron: gemeente Maastricht (SZMH).

2) De aantallen betreffen huishoudens.

3) Hier ligt een relatie met de witgoedregeling waarbij inwoners met een minimuminkomen de mogelijkheid hebben om oude apparatuur te vervangen vanuit deze gemeentelijke regeling.

4) De aantallen betreffen unieke inwoners.

5) Bron: Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Fietsbank.

6) Bron: Moneyways.

7) In 2023 kregen in vergelijking met 2022 meer leerlingen les in het schuldenpreventieprogramma Moneyways vanwege een verhoogde interesse vanuit de scholen. Zo steeg het aantal klassen waarin les in dit programma werd gegeven van 12 in 2022 naar 25 in 2023. In 2024 daalde het aantal klassen weer waarin les in dit programma werd gegeven.

8) Bron: Humanitas en Trajekt.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Uitvoering geven aan de activiteiten uit het nieuwe beleidsplan armoede, gericht op preventie, vergroten van het bereik van regelingen, lastenbeperking, ondersteuning en perspectief.

- Op basis van het beleidskader armoede uitwerken van een benodigde subsidieregeling voor het verlenen van subsidie aan organisaties op het gebied van armoede.
- Niet de regels, maar de mens centraal. Menselijke maat, vertrouwen en vereenvoudiging, dat zijn de uitgangspunten van het wetsvoorstel Participatiewet in balans. De verwachte inwerkingtreding, voor onderdelen, is vooralsnog 1 januari 2026. We geven uitvoering aan dit wetsvoorstel.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Kredietbank Limburg (KBL)

Kredietbank Limburg biedt hulpverlening aan inwoners die door hun schulden in de problemen zijn of kunnen komen en voert daartoe het minnelijk schuldhelpverleningstraject uit, verwijst door naar de rechtbank voor een WSNP-traject en biedt budgetbeheer of beschermingsbewind. Ook geeft Kredietbank Limburg educatie op het gebied van financiële vaardigheden, om te voorkomen dat inwoners (op latere leeftijd) problematische schulden opbouwen. Daarnaast verstrekt Kredietbank Limburg sociale kredieten.

Wat mag het kosten?

Inkomensregelingen (6.3)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	82.114	75.892	83.036	82.289	82.169	82.166	82.166
Baten	73.491	69.549	74.541	74.094	74.121	74.121	74.121
Saldo van baten en lasten	-8.623	-6.343	-8.495	-8.195	-8.048	-8.045	-8.045
Toevoeging reserves	811	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	4.777	58	568	359	58	58	58
Saldo mutaties reserves	3.966	58	568	359	58	58	58
Resultaat	-4.657	-6.285	-7.927	-7.836	-7.990	-7.987	-7.987

Ontwikkelingen baten en lasten

In 2024 was sprake van hogere lasten met betrekking tot noodfonds die worden gedekt door een onttrekking aan de gelijknamige reserve. Met ingang van 2025 wordt rekening gehouden met hogere lasten voor lokaal minimabeleid en schulphulpverlening (samen structureel € 1,200 mln.). De actualisatie van de formatieplannen en de verwerking van het Cao-effect leidt op dit taakveld tot een toename van aan dit taakveld toegerekende personele lasten (structureel circa € 0,600 mln.). Met ingang van 2026 wordt rekening gehouden met circa € 1,100 mln. aan lagere lasten voor bijzondere bijstand.

De wijziging van het verdeelmodel BUIG leidt tot een structurele daling van baten met ingang van 2026.

Mutaties reserves

De stortingen in de reserves in 2024 hadden betrekking op de storting in de reserve Participatiewet in balans (€ 0,550 mln.) en de reserve alleenverdienersproblematiek (€ 0,261 mln.). De onttrekkingen aan deze reserves zijn in 2025 en 2026 geraamd.

De onttrekking in 2024 betrof naast de jaarlijkse onttrekking aan de reserve TOZO ter dekking van de lasten inzake de afwikkeling van TOZO (€ 0,058 mln. per jaar), de onttrekkingen aan de reserve noodfonds (€ 4,373 mln.) en de reserve TONK-middelen (€ 0,346 mln.).

6.4 Begeleide participatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid: beschut werken; bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken- dienstbetrekkingen.

Wat willen we bereiken?

Voldoende geschikte arbeidsplaatsen voor inwoners die zijn aangewezen op arbeid onder aangepaste omstandigheden en/of om mensen in staat te stellen zich te ontwikkelen naar een volgende stap op de weg naar werk.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Uitvoering en afbouw WSW in arbeidsjaren ¹	690	630	585	542	500	414

1) Bron: MTB. Een arbeidsjaar is het aantal dienstbetrekkingen op basis van een volledige werkweek over het gehele kalenderjaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C9 Iedereen moet mee kunnen doen, ook de mensen die moeilijker toe te leiden zijn naar de arbeidsmarkt. We zetten in op activering van deze groep, met toeleiding naar werk waar mogelijk.

Prestaties going concern

- Zorgdragen voor uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening in afbouw.
- Realisatie nieuw beschutte werkplekken en plaatsing van inwoners met indicatie beschut.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Invulling geven aan de landelijke opdracht en richtlijnen vanuit het Rijk om de kanteling van de ontwikkelstructuur in te zetten ter ondersteuning van de meeste kwetsbare groepen in de Participatiewet.
- Uitvoering geven aan het verder optimaliseren re-integratie keten met aandacht voor de rol van de MTB hierin (ingegeven door de krimp van de Wsw).

Welke verbonden partij speelt een rol?

MTB

MTB is de uitvoeringsorganisatie Wsw voor Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen en ook leerwerkbedrijf voor de zes Maastricht-Heuvelland gemeenten (Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht en Meerssen, Vaals en Valkenburg).

Wat mag het kosten?

Begeleide participatie (6.4)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	24.790	23.718	25.353	24.263	23.808	22.949	22.056
Baten	43	6	6	6	6	6	6
Saldo van baten en lasten	-24.747	-23.712	-25.347	-24.257	-23.802	-22.943	-22.050
Toevoeging reserves	282	282	282	282	282	282	282
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-282	-282	-282	-282	-282	-282	-282
Resultaat	-25.029	-23.994	-25.629	-24.539	-24.084	-23.225	-22.332

Ontwikkelingen baten en lasten

De mutaties in de begrote lasten worden voornamelijk veroorzaakt door mutaties in de integratie-uitkering participatie (op basis van de meicirculaire 2025).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve spaarvariant MTB.

6.5 Arbeidsparticipatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte re-integratie- en participatievoorzieningen. Denk o.a. aan Work First, detacheringsbanen, proefplaatsing, participatieplaatsen, jobcoaching en werkplekaanpassing, sociale activering, scholing en ontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

Economische zelfstandigheid via regulier of gesubsidieerd werk naar vermogen. En wanneer dat (nog) niet lukt arbeidsparticipatie naar vermogen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M4 We willen dat iedereen die dat kan, ook aan de slag gaat. Iedereen heeft talenten. We zoeken naar mogelijkheden om ieders talent maatschappelijk in te zetten, door middel van betaald werk, opleiding of vrijwilligerswerk. We helpen mee in de zoektocht naar creatieve oplossingen. Daaraan te werken is een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers, overheden, onderwijsinstellingen en werknemers.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C7 Het Werkcentrum wordt in Centre Céramique verder uitgewerkt tot laagdrempelige ontmoetingsplek voor alle vragen over arbeidsmarkt, onderwijs en de toeleiding naar werk.

7.C8 In de regio Zuid-Limburg werken we samen aan één werkgeversservicepunt dat onder de noemer werkcentrum de (digitale) toegangspoort wordt voor alle dienstverlenende organisaties waar ook werkgevers en werknemers toe behoren.

Prestaties going concern

- Uitvoeren van de ketensamenwerking re-integratie Participatiewet door Podium 24, Annex, MTB en SZMH.
- Creëren van mogelijkheden op de (Eu)regionale arbeidsmarkt.
- Op diverse manieren ondersteunen naar (gesubsidieerd) werk of participatie.
- Door ontwikkelen van de re-integratietrajecten voor inwoners met een korte én lange afstand tot de arbeidsmarkt.
- Hervorming arbeidsmarktinfrastuctuur en doorontwikkeling Werkcentrum Zuid-Limburg binnen de arbeidsmarktregio.
- Vanuit positieve gezondheid kijken naar de talenten van inwoners. We helpen inwoners met een uitkering aan een betaalde baan. Als dit niet mogelijk is dan zetten we in op participatie.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Aantal inwoners geplaatst in betaald werk ¹	268	403	377	289	316	325 ³
Aandeel (%) volledige uitstroom uit Pw-uitkering naar betaald werk van totale volledige uitstroom uit uitkering ²	34	35,8	37	30	27	32 ⁴
Aandeel (%) Pw-uitkeringsgerechtigden met inkomsten uit parttime werk ²	6,2	9,7	9,9	9,9	10,2	10,5 ⁵

1) Bron: Podium24. (Aantal plaatsingen zowel Pw als geen Pw-uitkering door Podium24)

2) Bron: Gemeente Maastricht (SZMH).

3) Voor de doelgroep met een relatief kleine afstand tot de arbeidsmarkt is middels verschillende projecten actief ingezet op terugkeer naar (parttime) werk.

4) Van de huidige groep bijstandsgerechtigden heeft een groot deel een lage werkfitheid in combinatie met belemmeringen op andere leefgebieden en is (nog) niet in staat regulier, betaalde arbeid te verrichten.

5) Voor een deel van de doelgroep is parttime werk het maximaal haalbare en voor anderen een eerste stap naar werk.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Niet de regels, maar de mens centraal. Menselijke maat, vertrouwen en vereenvoudiging, dat zijn de uitgangspunten van het wetsvoorstel Participatiewet in balans.
- Uitvoering geven aan de nieuwe Wet van School naar Duurzaam Werk. Beoogde inwerkingtreding van deze wet is 1 januari 2026.
- Invulling geven aan de landelijke opdracht en richtlijnen vanuit het Rijk om de kanteling van de ontwikkelstructuur in te zetten ter ondersteuning van de meeste kwetsbare groepen in de Participatiewet.
- Uitvoering geven aan het verder optimaliseren re-integratie keten met aandacht voor de rol van de MTB hierin (ingegeven door de krimp van de Wsw).

Welke verbonden partij speelt een rol?

Podium24

Podium24 is voor de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten hét aanspreekpunt voor werkgevers en verantwoordelijk voor de plaatsing en bemiddeling van mensen in/naar werk. Waaronder ook de uitvoering van gesubsidieerde arbeid en arbeidsmarktprojecten.

Annex

Annex is het re-integratiebedrijf van de zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland en voert voor hen dienstverlening op dit terrein uit.

MTB

Zie taakveld 6.4.

Wat mag het kosten?

Arbeidsparticipatie (6.5)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	6.086	7.366	7.701	7.781	7.118	7.093	6.882
Baten	393	527	377	328	328	28	28
Saldo van baten en lasten	-5.693	-6.839	-7.324	-7.453	-6.790	-7.065	-6.854
Toevoeging reserves	987	500	350	300	300	0	0
Onttrekking reserves	630	1.114	1.337	1.196	594	599	387
Saldo mutaties reserves	-357	614	987	896	294	599	387
Resultaat	-6.050	-6.225	-6.337	-6.557	-6.496	-6.466	-6.467

Ontwikkelingen baten en lasten

Onder de lasten zijn de lasten opgenomen ten behoeve van de ontwikkeling re-integratie en extra re-integratieactiviteiten. Deze lasten worden gedekt door onttrekkingen aan de hiervoor gevormde reserves. In 2025 en 2026 zijn de betreffende lasten hoger.

Mutaties reserves

Dit betreft de stortingen in en de onttrekkingen aan de reserves participatie en integratie, intensivering re-integratie en ontwikkeling re-integratieketen.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfredzaam te blijven en te kunnen participeren voor mensen met beperkingen. Deze voorzieningen worden op basis van een beschikking verstrekt. Het gaat hier om de drie hoofdcategorieën: woonvoorzieningen (roerend, onroerend en tegemoetkoming verhuiskosten), rolstoelen (handbewogen en elektrisch) en vervoersvoorzieningen (scootmobielen, collectief vraagafhankelijk vervoer, aangepaste fietsen, autoaanpassingen en financiële tegemoetkomingen).

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners met lichamelijke of psychische beperking of mensen met psychosociale problemen zoveel mogelijk meedoen in de samenleving en zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. De voorzieningen die we hiervoor verstrekken zijn passend (efficiënt en doelmatig) en dragen bij aan de kwaliteit van leven.

Effectindicator ¹	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Cliëntervaring						
% Wmo-cliënten dat de Wmo-ondersteuning als passend ervaart ²	84	86	84	81	78	> 75 ³

1) Deze indicator en de daarbij genoemde uitkomsten geldt voor taakveld 6.6, 6.71 en 6.81.

2) Bron: Gemeentelijke monitor sociaal domein. Bij deze indicator geldt dat de meetgegevens voor een bepaald jaar, gemeten zijn in het daaropvolgende jaar. Dus meetgegevens 2023 zijn gemeten in 2024.

3) Dit getal betreft een indicator die de ondergrens aangeeft.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
<i>Volumeontwikkeling¹</i>						
Aantal inwoners met woonvoorziening	1.464	1.440	1.535	1.588	1.636	1.700
Aantal inwoners met rolstoelvoorziening	1.101	1.035	977	959	954	975
Aantal inwoners met vervoersvoorziening	6.838	6.614	6.671	6.577	6.566	6.700
1) Voor alle aantallen geldt dat het gaat om het aantal unieke cliënten dat op enig moment in het betreffende kalenderjaar een maatwerkvoorziening Wmo heeft (gehad).						

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
4.C4	Doorstroom op de woningmarkt door het toevoegen van levensloopbestendige woningen voor senioren en betere communicatie over de voor- en nadelen van een mogelijke verhuizing.
4.C9	We onderzoeken of het Wmo-beleid aangepast kan worden om bestaande complexen geschikt te maken voor langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen.
4.C10	We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan de verordening maatschappelijke ondersteuning. Op basis van deze verordening vinden toewijzingen van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen vanuit eigen kracht of personen uit het eigen netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen.
- Maken en bewaken van contractafspraken met partijen die uitvoering geven aan woningaanpassingen en de verstrekking van rolstoelen.
- Adviseren en richting geven aan de uitvoering van de vervoersvoorzieningen aan Omnibuzz ten behoeve van een adequate vervoersvoorziening van mensen met een Wmo-indicatie voor vervoer.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in eerste kwartaal 2026 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Verdere ontwikkeling van samenwerking met maatschappelijke partners in onder andere gebiedsgerichte teams om de juiste ondersteuning op de juiste plek.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Omnibuzz

30 Limburgse gemeenten werken samen binnen de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz aan toekomstbestendig doelgroepenvervoer. Omnibuzz draagt zorg voor een goede uitvoering van collectief en individueel vraagafhankelijk vervoer voor reizigers met een door de gemeente verstrekte Wmo-indicatie voor "Vervoer op Maat". Omnibuzz verzorgt het contractmanagement en –beheer en heeft een ontwikkelfunctie binnen dit doelgroepenvervoer. Daarnaast verzorgt Omnibuzz de

ritaanname (callcenter) en tactische regie. Vervoerders plannen deze ritten vervolgens in en rijden deze ritten.

Wat mag het kosten?

Maatwerkvoorziening (WMO) (6.6)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	7.551	8.220	8.225	8.759	9.310	9.946	10.597
Baten	816	801	775	800	756	663	663
Saldo van baten en lasten	-6.735	-7.419	-7.450	-7.959	-8.554	-9.283	-9.934
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-6.735	-7.419	-7.450	-7.959	-8.554	-9.283	-9.934

Ontwikkelingen baten en lasten

In 2025 is sprake van hogere verwachte lasten voor woonvoorzieningen (effect circa 0,7 mln.). In de ramingen vanaf 2026 is rekening gehouden met het effect van de demografische ontwikkeling die naar verwachting gaat leiden tot een jaarlijkse toename van de volumes.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning op maat behoeven (Wmo). Denk o.a. aan: begeleiding en huishoudelijke hulp.

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners met lichamelijke of psychische beperking of mensen met psychosociale problemen zoveel mogelijk meedoen in de samenleving en zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. De geboden ondersteuning is op maat van het individu en het gezin en draagt op een efficiënte en effectieve wijze bij aan het versterken van de zelfredzaamheid en het verhogen van de maatschappelijke participatie.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
<i>Volumeontwikkeling^{1, 2}</i>						
Aantal inwoners met een indicatie huishoudelijke hulp	5.553	5.624	5.909	5.705	5.595	6.000
Aantal inwoners met een indicatie begeleiding individueel	2.445	2.440	2.391	2.256	2.229	2.400
Inwoners met een indicatie begeleiding groep	798	885	824	820	824	900
<i>In- en uitstroom</i>						
Instroom aantal inwoners met een indicatie huishoudelijke hulp	980	874	1.090	936	668	900
Uitstroom aantal inwoners met een indicatie huishoudelijke hulp	817	824	1.190	734	749	800
Instroom aantal inwoners met een indicatie begeleiding individueel	495	466	452	599	419	500
Uitstroom aantal inwoners met een indicatie begeleiding individueel	486	515	617	470	466	500

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Instream aantal inwoners met een indicatie begeleiding groep	202	274	226	290	259	240
Uitstroom aantal inwoners met een indicatie begeleiding groep	201	282	275	253	228	220
Wachttijst						
Aantal inwoners op wachtlijst huishoudelijke hulp	0	niet bekend	564	1.197	1.388	1.200
Aantal inwoners op wachtlijst begeleiding individueel	0	0	0	0	0	0
Aantal inwoners op wachtlijst begeleiding groep	0	0	0	0	0	0

Bron: gemeente Maastricht

- 1) Voor alle aantallen geldt dat het gaat om het aantal unieke cliënten dat op enig moment in het betreffende kalenderjaar een indicatie heeft (gehad). De aantallen in- en uitstroom corresponderen niet direct met de totale aantallen o.a. omdat één cliënt meerdere keren per jaar in- of uit- kan stromen.
- 2) De begrote aantallen 2026 zijn – met uitzondering van de uit- en instroom huishoudelijke hulp - gelijk aan die van 2024 en 2025. De verwachting is ondanks demografische ontwikkelingen een 0-lijn in de volumeontwikkeling, mede in relatie tot de ambitie een groter deel van de zorgbehoefte in de sociale basis op te lossen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

Uitvoering geven aan de Verordening maatschappelijke ondersteuning. Op basis van de verordening vinden toewijzingen en periodieke onderzoeken van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen vanuit de eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen. We onderzoeken periodiek of de aan de burger geleverde ondersteuning resultaat heeft en of deze nog steeds voldoet.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in het eerste kwartaal 2026 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Verdere ontwikkeling van samenwerking met maatschappelijke partners in onder andere gebiedsgerichte teams om de juiste ondersteuning op de juiste plek te organiseren.

Wat mag het kosten?

Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	34.210	36.838	36.693	38.601	38.675	38.749	38.824
Baten	1.374	1.267	1.267	1.442	3.032	3.032	3.032
Saldo van baten en lasten	-32.836	-35.571	-35.426	-37.159	-35.643	-35.717	-35.792
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-32.836	-35.571	-35.426	-37.159	-35.643	-35.717	-35.792

Ontwikkelingen baten en lasten

De toename van de lasten wordt met name veroorzaakt door de indexering waarbij we met ingang van 2026 de hogere OVA-index toepassen. Met ingang van 2025 houden daarnaast rekening met hogere lasten voor begeleiding.

Vanaf 2027 stijgen de baten als gevolg van de invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo (wetsvoorstel Vervanging abonnementstarief Wmo).

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort alle vormen van jeugdhulp, zowel individueel als in groepsverband die door de gemeente als individuele, niet vrij toegankelijke voorziening wordt verstrekt. Daaronder valt begeleiding bij jeugd- en opvoedproblematiek of problematiek die samenhangt met een licht-verstandelijke beperking. Ook behandeling van psychische aandoeningen en vormen van ondersteuning om de thuissituatie te ontlasten (zoals logeren en deeltijdpleegzorg) behoren hiertoe. De verschillende vormen van jeugdhulp worden door centrumgemeente Maastricht voor de regio Zuid-Limburg ingekocht. Ook de verschillende verblijfsvormen als pleegzorg, gezinshuizen en leefhuizen vallen hieronder.

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen en jongeren gezond en veilig opgroeien tot gezonde, gelukkige en zelfredzame volwassenen. Wanneer ze daarbij problemen ervaren die ze zelf met hun gezin en omgeving niet kunnen dragen, bieden we hulp en ondersteuning op maat van het kind of jongere en diens gezin.

Effectindicator	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar ¹	16,7	17,7	17,3	17,1 ³	17,3 ³	≤ 17,3
Aantal jongeren dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen ²	2.792	2.880	2.903	2.753	2.684	≤ 2.684
Ratio 'zo thuis mogelijk' en residentiële jeugdhulp (aandeel jongeren in een 'zo huis mogelijke situatie' ten opzichte van totaal aantal jongeren in een verblijf) ²	60%	61%	66%	68%	70%	≥ 70%

1) BBV-indicator met als bron 'waarstaatjegemeente.nl.

2) Bron: gemeente Maastricht

3) Voorlopig cijfer CBS

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C4 Nadere invulling van het transformatieplan jeugd, met inzet op integrale ondersteuning jeugdige, langdurige contracten met zorgaanbieders, de herinrichting van de toegang en nieuwe landelijke afspraken over het financieel kader.

Prestaties going concern

- We maken afspraken met aanbieders van jeugdhulp voor het verlenen van adequate jeugdhulp zowel ambulante als in een verblijfsvorm voor jeugdigen die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen. Daarbij streven we naar een verblijfsvorm die zoveel mogelijk op een gezin lijkt, dus pleegzorg of een gezinshuis.

- We bieden crishulp aan jeugdigen die in een acuut onveilige situatie verkeren en maken afspraken met Veilig Thuis (advies- en meldpunt bij vermoedens van kindermishandeling). We werken nauw samen met de regiogemeenten in Zuid-Limburg en maken de afspraken met aanbieders voor een groot deel gezamenlijk. Door het vaststellen en monitoren van kwaliteitseisen sturen we steeds meer op doelrealisatie en cliënttevredenheid.
- Inzet is en blijft het zo normaal mogelijk laten opgroeien van onze jeugdigen met extra hulp en ondersteuning indien nodig. Inzet vanuit de vrij toegankelijke voorzieningen gaat daarbij vooraf aan individuele jeugdhulp. Daarbij is het doel om het aantal jongeren dat een beroep moet doen op een individuele voorziening terug te dringen.
- De ondersteuning die wij bieden is afgestemd op de jeugdige en diens gezin en wordt zo dicht mogelijk in de eigen omgeving aangeboden.
- Voor de inzet van individuele jeugdhulp hebben we een beperkt aantal strategische partners gecontracteerd en gaan we door op de ingeslagen weg van een integrale aanpak voor onze jongeren die dat nodig hebben.
- Doorontwikkelen van de ambulante jeugdhulp in samenwerking met voorliggende voorzieningen en ketenpartners (als onderwijs, huisartsen, jeugdgezondheidszorg en gecertificeerde instellingen) gericht op een verschuiving van geïndiceerde hulp naar vrij toegankelijke ondersteuning. We doen dit met max. 3 combinaties van zorgpartijen op basis van langjarige ontwikkelcontracten. Deze combinaties bieden alle vormen begeleiding en behandeling.
- Mede uitvoeren van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd.
- Uitvoeren lokaal uitvoeringsplan jeugd 2024-2026, zoals het versterken van de pedagogische basis, de lokale toegang tot jeugdhulp verstevigen en de samenwerking met de praktijkondersteuners jeugd bij de huisartsen.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- We gaan een segment overstijgende aanbesteding doen voor de jeugdhulp met verblijf - specifiek crisiszorg, klinische behandeling (GIK-J) en woonvormen met als beoogde ingangsdatum van het basiscontract 1 januari 2027. Besluitvorming rondom de inkoopstrategie zal plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2026.
- We gaan samen met partners het lokaal uitvoeringsplan jeugd 2024-2026 evalueren en gebruiken de uitkomsten om een nieuw uitvoeringsplan te maken voor 2027-2029.
- De doelgroep-arrangementen onderwijs-jeugd voor het speciaal onderwijs worden in 2026 verder doorontwikkeld op thema's die centraal staan in de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp en ambities uit onder meer de hervormingsagenda jeugd. Dit zal resulteren in een nieuwe subsidieregeling voor 2027.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Centrumregeling Inkoop Jeugd regio Zuid-Limburg

Gemeente Maastricht zorgt als centrumgemeente in een gemeenschappelijke regeling voor de verwerving van jeugdhulp voor de 16 gemeenten in de regio Zuid-Limburg (inkoop, subsidiëring, contractmanagement). Het afgeven van beschikkingen (de toegang tot jeugdhulp) gebeurt door de gemeenten zelf.

Wat mag het kosten?

Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	46.442	46.438	51.220	53.294	53.164	53.164	53.164
Baten	3.232	2.432	2.578	2.626	2.626	4.479	4.480
Saldo van baten en lasten	-43.210	-44.006	-48.642	-50.668	-50.538	-48.685	-48.684
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-43.210	-44.006	-48.642	-50.668	-50.538	-48.685	-48.684

Ontwikkelingen baten en lasten

De toename van de lasten vanaf 2025 wordt veroorzaakt door een toename van volume in de zwaardere zorg (met name behandeling) en door de indexering waarbij we met ingang van 2026 de hogere OVA-index toepassen.

In 2024 was sprake van incidenteel hogere baten als gevolg van afrekeningen over voorgaande jaren. Vanaf 2028 stijgen de baten als gevolg van de invoering van een eigen bijdrage voor jeugdzorg per 1 januari 2028.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan inwoners met psychiatrische en/of psychosociale problematiek die ondersteuning nodig hebben bij wonen alsook op andere leefgebieden, inwoners die dakloos (dreigen te) worden en vrouwen (en kinderen) die te maken krijgen met huiselijk geweld. Denk o.a. aan: vrouwenopvang, aanpak huiselijk geweld (Veilig thuis), beschermd wonen, maatschappelijke opvang, Vangnet-bemoeizorg, inloopfunctie ggz, aanpak personen met verward/onbegrepen gedrag, de Wet verplichte ggz en nazorg ex-gedetineerden.

Wat willen we bereiken?

We willen een veilige en beschermende omgeving bieden aan inwoners in zeer kwetsbare posities die de regie over hun leven niet (voldoende) kunnen voeren. Doel is om hen te begeleiden naar zoveel mogelijk zelfstandig wonen en bij voorkeur een zo kort mogelijk verblijf in een tijdelijke woonruimte en zo snel mogelijke doorstroom naar een eigen duurzame woonplek. Uitgangspunt is het bieden van ondersteuning waarbij we aansluiten bij de mogelijkheden die de persoon heeft en daar de juiste ondersteuning op aanpassen.

Effectindicatoren ¹	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Aantal inwoners met een indicatie maatschappelijke opvang ²	180	179	167	233	168	300
Aantal inwoners met een indicatie beschermd wonen ²	926	673	444	292	321	450
Instroom Maatschappelijke opvang	107	115	103	194	158	165
Uitstroom Maatschappelijke opvang	117	113	142	183	126	125
Instroom Beschermd wonen	165	187	94	86	132	120
Uitstroom Beschermd wonen	442	316	274	105	92	70

Bron: gemeente Maastricht.

- 1) Voor alle aantallen geldt dat het gaat om het aantal unieke cliënten dat op enig moment in het betreffende kalenderjaar een indicatie heeft (gehad). De aantallen in- en uitstroom corresponderen niet direct met de totale aantallen o.a. omdat één cliënt meerdere keren per jaar in- of uit- kan stromen.
- 2) De begrote aantallen voor 2026 wijken af van de aantallen voor 2024 op basis van verwachte realisatie tot en mei 2025. De verwachte stijging wordt onder andere veroorzaakt door een grotere vraag naar en een lagere uitstroom uit deze voorzieningen en op- en afschalingen binnen deze voorzieningen. Zaken zoals krapte op de woningmarkt en verzwaring van problematiek spelen hierin onder andere een rol.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

4.C10 We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.

Prestaties going concern

Uitvoering geven aan:

- De verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht. Op basis van de verordening vinden toewijzingen van de ondersteuning beschermd wonen en maatschappelijke opvang aan inwoners plaats. De situatie van inwoners die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt zorgvuldig onderzocht. Hierbij wordt gezocht naar oplossingen vanuit de eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk en door middel van inzet van algemene of voorliggende voorzieningen en/of wetgevingen. We onderzoeken periodiek of de aan de inwoner geleverde ondersteuning resultaat heeft en nog steeds passend is.
- Het uitvoeringsplan 2026 Zicht op Thuis door onder andere sturing op en financiering van aanbieders van beschermd wonen en maatschappelijke opvang (inclusief opvang en ondersteuning slachtoffers geweld in afhankelijkheidsrelaties), sturing op en financiering van Housing, Skills in de stad, Skaeve Huse, outreachende zorg/bemoeizorg en wijk-ggd, sturing op door- en uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang en sturing op projecten zoals de realisatie nieuwe dag- en nachtopvang.
- De Wet verplichte ggz.
- Het Bestuurlijk Akkoord nazorg ex-gedetineerden 'kansen bieden voor re-integratie'.
- (Het meld- en adviespunt) Veilig Thuis als onderdeel van de GGD Zuid-Limburg.
- De aanpak mensenhandel Zuid-Limburg 2022-2025 'naar een regio zonder uitbuiting' door een intensieve samenwerking met ketenpartners en het bieden van zorg- en opvang waar nodig.
- Het beleidsplan Geweld in afhankelijkheidsrelaties 2024-2031 'Samen sterk, iedereen veilig'.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Samen met maatschappelijke partners zoals zorgaanbieders, woningbouwverenigingen en de regiogemeenten komen tot acties om de stijgende kosten Beschermd Thuis als gevolg van een toename van de doelgroep en de krapte op de woningmarkt beheersbaar te houden.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Uitvoering geven aan het Uitvoeringsprogramma Wonen, zorg en welzijn Maastricht (vaststelling beoogd in vierde kwartaal 2025).

Welke verbonden partij speelt een rol?

Centrumregeling Beschermd Thuis

Gemeente Maastricht zorgt als centrumgemeente voor de verwerving (inkoop, subsidiering, contractmanagement) en de uitvoering van beschermd thuis voor de regio Maastricht-Heuvelland (beleid, toegang, financiën).

Wat mag het kosten?

Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	33.127	35.499	37.948	38.198	38.201	38.201	38.201
Baten	1.236	1.216	1.173	1.030	1.477	1.477	1.477
Saldo van baten en lasten	-31.891	-34.283	-36.775	-37.168	-36.724	-36.724	-36.724
Toevoeging reserves	2.331	1.837	2.281	1.822	1.816	1.816	1.816
Onttrekking reserves	867	1.041	2.662	1.851	1.851	1.851	1.851
Saldo mutaties reserves	-1.464	-796	381	29	35	35	35
Resultaat	-33.355	-35.079	-36.394	-37.139	-36.689	-36.689	-36.689

Ontwikkelingen baten en lasten

De toename van de lasten vanaf 2025 wordt veroorzaakt door een hogere bezetting op het product beschermd wonen en de uitbreiding van het aantal beschikbare plekken (door extra producten Houding en verdere ontwikkeling project 'Skills in de stad'). Daarnaast stijgen de lasten door de indexering waarbij we met ingang van 2026 de hogere OVA-index toepassen.

Vanaf 2027 stijgen de baten als gevolg van de invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo (wetsvoorstel Vervanging abonnementstarief Wmo).

Mutaties reserves

De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves betreffen met name de (regio)reserve beschermd wonen/maatschappelijke opvang. Daarnaast wordt jaarlijks € 0,039 mln. onttrokken aan de reserve amovering Skaeve Huse.

6.82 Jeugdbescherming en jeugdreclassering

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort jeugdhulp in combinatie met verblijf (kinderen die niet thuis opgroeien) gericht op het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen en het uitvoeren van jeugdbescherming (gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis) en jeugdreclassering.

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar dat steeds minder jeugdigen in Maastricht voor hun veiligheid zijn aangewezen op gedwongen hulpverlening of een uithuisplaatsing doordat gezinnen zelfredzaamheid en voldoende opvoedkracht bezitten. Daar waar gedwongen hulpverlening of uithuisplaatsing echt nodig is, is deze hulp adequaat en duurt deze niet langer dan nodig.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ¹	1,9	1,8	1,7	1,5 ³	1,4 ³	≤ 1,4
% Jongeren 12 t/m 22 jaar met jeugdreclassering ¹	0,2	0,3	0,3	0,3 ³	0,2 ³	≤ 0,2

1) BBV-indicator. Bron 'waarstaatjegemeente.nl (CBS)'.

2) Bron: gemeente Maastricht. Als een jongere thuis niet veilig kan opgroeien woont een jongere bij voorkeur 'zo huis mogelijk' in een pleeggezin of gezinshuis. Lukt 'zo huis mogelijk' wonen niet, dan wordt uitgeweken naar een verblijfsgroep bij een zorgaanbieder (residentiele jeugdhulp).

3) Voorlopig cijfer CBS.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

11.C4	Nadere invulling van het transformatieplan jeugd, met inzet op integrale ondersteuning jeugdige, langdurige contracten met zorgaanbieders, de herinrichting van de toegang en nieuwe landelijke afspraken over het financieel kader.
-------	--

Prestaties going concern

- Het financieren en maken van afspraken met gecertificeerde instellingen in het kader van Jeugdbescherming om de maatregelen van de rechter ten aanzien van verplichte hulpverlening, een Onder Toezichtstelling (OTS) uit te voeren door middel van onder andere de inzet van een gezinsvoogd.
- Het financieren en maken van afspraken met gecertificeerde instellingen voor Jeugdreclassering waarbij een combinatie van begeleiding en controle wordt ingezet voor jongeren vanaf 12 jaar die voor hun 18^e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- We gaan een segment overstijgende aanbesteding doen voor de jeugdhulp met verblijf - specifiek crisiszorg, klinische behandeling (GIK-J) en woonvormen met als beoogde ingangsdatum van het basiscontract 1 januari 2027. Besluitvorming rondom de inkoopstrategie zal plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2026.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Centrumregeling Inkoop Jeugd regio Zuid-Limburg

Gemeente Maastricht zorgt als centrumgemeente in een gemeenschappelijke regeling voor de verwerving van jeugdbescherming en jeugdreclassering voor de 16 gemeenten in de regio Zuid-Limburg. Dit gebeurt door het verstrekken van subsidies op basis van een regionale subsidieregeling.

Wat mag het kosten?

Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	2.909	3.285	3.361	3.489	3.490	3.009	3.008
Baten	122	103	103	105	105	105	105
Saldo van baten en lasten	-2.787	-3.182	-3.258	-3.384	-3.385	-2.904	-2.903
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-2.787	-3.182	-3.258	-3.384	-3.385	-2.904	-2.903

Ontwikkelingen baten en lasten

De toename van de lasten vanaf 2025 wordt veroorzaakt door een toename van de volumes. Daarnaast stijgen de lasten door de indexering waarbij we met ingang van 2026 de hogere OVA-index toepassen.

Het Rijk is voornemens met ingang van 2028 maatregelen in te voeren ten behoeve van de beperking van de trajectduur jeugdzorg. Hierdoor dalen de lasten na 2028.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 6 Sociaal domein	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	22.633	13.401	22.150	15.078	15.893	17.122	16.920
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	20.995	21.079	22.869	23.007	22.756	22.396	22.396
Inkomensregelingen (6.3)	82.114	75.892	83.036	82.289	82.169	82.166	82.166
Begeleide participatie (6.4)	24.790	23.718	25.353	24.263	23.808	22.949	22.056
Arbeidsparticipatie (6.5)	6.086	7.365	7.701	7.781	7.118	7.093	6.882
Maatwerkvoorziening (WMO) (6.60)	7.551	8.220	8.225	8.759	9.310	9.946	10.597
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	34.210	36.838	36.693	38.601	38.675	38.749	38.824
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	46.442	46.438	51.220	53.294	53.164	53.164	53.164
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	33.127	35.499	37.948	38.198	38.201	38.201	38.201
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	2.909	3.285	3.361	3.489	3.490	3.009	3.008
Totaal lasten	280.857	271.736	298.556	294.759	294.584	294.795	294.214
Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	13.003	229	9.130	266	266	266	266
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	3.127	2.709	2.815	2.912	2.954	2.954	2.954
Inkomensregelingen (6.3)	73.491	69.549	74.541	74.094	74.121	74.121	74.121
Begeleide participatie (6.4)	43	6	6	6	6	6	6
Arbeidsparticipatie (6.5)	393	527	377	328	328	28	28
Maatwerkvoorziening (WMO) (6.60)	816	801	775	800	756	663	663
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	1.374	1.267	1.267	1.442	3.032	3.032	3.032
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	3.232	2.432	2.578	2.626	2.626	4.479	4.480
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	1.236	1.216	1.173	1.030	1.477	1.477	1.477
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	122	103	103	105	105	105	105
Totaal baten	96.837	78.839	92.765	83.609	85.671	87.131	87.132
Totaal saldo van baten en lasten	-184.020	-192.897	-205.791	-211.150	-208.913	-207.664	-207.082
Toevoeging reserves	6.204	2.619	2.913	2.404	2.398	2.098	2.098
Onttrekking reserves	7.012	2.303	5.071	3.481	2.578	2.583	2.371
Saldo mutaties reserves	808	-316	2.158	1.077	180	485	273
Geraamd resultaat	-183.212	-193.213	-203.633	-210.073	-208.733	-207.179	-206.809

In bijlage 8 is het verloop van de begroting na vaststelling van de 1^e Bestuursrapportage 2025 door de raad opgenomen.

Investeringen 2025 – 2029

Bedragen x € 1.000												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/maatschappelijk	afschrijvings-termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
6	Ontmoeting gemeenschapshuizen	MJP	E	div.	v	450	2.000	0	0	0	0	2.450

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Taakvelden

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2023
	2020	2021	2022	2023	2024	
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner ²	101	104	88	88	nog niet bekend	149
% Hernieuwbare elektriciteit ³	5,7	7,3	9,3	nog niet bekend	nog niet bekend	nog niet bekend

1) Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van CBS (statistiek Huishoudelijk afval) en Klimaatmonitor-RWS. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven.
2) Dit is opgehaald en gebracht fijn restafval (bron: CBS).
3) Dit is elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026 (juni 2022)
- Stadsvisie 2040 (raad, 25 januari 2022)
- Omgevingsvisie Maastricht (raad, 6 oktober 2020)

Volksgezondheid

- Regionaal gezondheidsbeleid Zuid-Limburg 2025 – 2030 (raad, september 2025)

Riolering

- Waterprogramma 2023-2026 (raad, 18 oktober 2022)
- Gemeentelijke klimaatadaptatiestrategie 2023-2027 (raad, 18 oktober 2022)
- Regionale klimaatadaptatiestrategie 2023-2027 (raad, 18 oktober 2022)
- Waterketenplan 2023-2027 (raad, 18 oktober 2022)

Afval

- Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul inclusief oplegger (raad, 27 februari 2024)
- Investeringskrediet en Inzamelfrequenties Grondstoffenplan Maastricht 2026-2030 (raad, 1 juli 2025)

Milieubeheer

- Beleidsvisie Externe Veiligheid (raad, 29 mei 2012)
- Hogere grenswaardenbeleid (raad, 27 september 2011)
- Locatiebeleid lucht (raad, 16 september 2008)
- Zonebeheerplan Beatrixhaven (raad, 21 april 2015, bijlage bestemmingsplan Beatrixhaven)
- Zonebeheerplan Bosscherveld (raad, 18 juni 2013, bijlage bestemmingsplan Bosscherveld noord)
- Nota Bodembeheer 2012 Gemeente Maastricht (incl. Erratum), Bodemkwaliteitskaart Gemeente Maastricht 2019 en Bodemkwaliteitskaart PFAS Gemeente Maastricht 2020.
- Gebiedsgericht grondwaterbeheer Maastricht-Oost (raad, 2014)
- Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg (raad, 22 juni 2021)
- Transitievisie Warmte en Energie (raad, 15 april 2025)
- Zero Emission Zone Stadslogistiek (raad, 30 maart 2021)

Begraafplaats

- Bedrijfsplan Begraafplaats (raad, 27 februari 2018)

Kaderbrief 2026

- Samen met inwoners en partners werken we aan een stad waarin iedereen gezond en vitaal kan leven. We maken van gezondheid een belangrijk speerpunt bij de toekomstige inrichting van onze stad en versterken onze inzet om gezondheid te integreren in alle beleidsterreinen ('health in all policies').
- Preventie en gezondheidsbevordering zijn een essentieel onderdeel van onze aanpak, Dit is in lijn met akkoorden waar we aan deelnemen zoals het Integraal Zorg Akkoord (IZA), het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA).
- Met steeds vaker voorkomende hittegolven en extreme regenbuien moeten we ons voorbereiden met meer ruimte voor water en met meer groen. Tegelijkertijd creëert een "groenblauwe" inrichting (water en groen) kansen voor recreatie, natuurontwikkeling en verkoeling in de stad.
- Onze ambitie is een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030 en een klimaatneutrale stad in 2050. Om klimaatneutraal te worden, is een grote omschakeling naar schone energie nodig. Deze transitie vraagt iets van ons allemaal: bij woningbouw, energiebronnen voor huizen en industrie en van de capaciteit op het elektriciteitsnet.
- In het kader van de netcongestie worden er stappen gezet om het elektriciteitsnet te versterken, zodat het de groeiende vraag en duurzame energieoplossingen kan ondersteunen.
- We zetten maximaal in op het realiseren van warmtenetten op basis van lokaal beschikbare warmtebronnen, om zo de druk op het elektriciteitsnet te verminderen. Zo zetten we in 2026 vervolgstappen in het realiseren van een warmtenet voor de nieuwbouwwijk TregaZinkwit.
- In 2026 breiden we de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen verder uit om de transitie naar elektrisch rijden te faciliteren.
- We gaan in 2026 verder met het isoleren van gebouwen, onder andere in samenwerking met de woningcorporaties en woningeigenaren.
- We werken in 2026 verder aan de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
7.1 Volksgezondheid	3, 4, 8, 10, 17
7.2 Riolering	3, 6, 11, 12, 14
7.3 Afval	3, 6, 11, 12, 14, 15
7.4 Milieubeheer	7, 12, 13
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	3, 17

7.1 Volksgezondheid

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van onze inwoners, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen. Denk o.a. aan: het monitoren van de gezondheidssituatie, uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdig signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren, uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid, bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties, het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders, het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen, het bevorderen van medisch milieukundige zorg en het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen.

Wat willen we bereiken?

Preventie en gezondheidsbevordering alsmede bescherming van de gezondheid van onze inwoners, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen. In de uitvoering wordt daarbij aangesloten bij de uitgangspunten van positieve gezondheid zoals ook verwoord in de sociale visie.

Effectindicatoren ^{1,2}	Realisatie					Begroting
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
% Maastrichtenaren dat eigen gezondheid beoordeelt als (zeer) goed	71	71	71	70	71	71
% Maastrichtenaren bij wie gezondheid het dagelijks functioneren in thuissituatie (heel) veel belemmert ³	5	5	7	7	7	7
% Maastrichtenaren bij wie gezondheid deelname aan het maatschappelijk leven (heel) veel belemmert ⁴	7	7	7	8	8	8

1) De effectindicatoren met betrekking tot positieve gezondheid zijn opgenomen in taakveld 6.1.

2) Bron: Stadspeiling 2025.

3) Uitvoeren van dagelijkse taken zoals voor jezelf zorgen, het huishouden doen, om kunnen gaan met geld.

4) Sociale contacten, bewegingsvrijheid, iets voor een ander kunnen doen, vrijetijdsbesteding, werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambitie coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C8	Verder onderzoeken we mogelijkheden voor het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch in het kader van gezond kindcentrum in beweging.
-------	---

Prestaties going concern

Uitvoering geven aan:

- De Wet publieke gezondheid opgedragen aan de GGD Zuid-Limburg: infectiebestrijding, medische milieukunde, hygiëne en inspectie, epidemiologie, forensische geneeskunde, seksuele gezondheid, gezondheidsbevordering, psychosociale hulp bij ongevallen en rampen;
- Veilig Thuis als onderdeel van de GGD Zuid-Limburg;
- Jeugdgezondheidszorg als onderdeel van de GGD Zuid-Limburg;
- Het regionaal gezondheidsbeleid 2025-2028;
- Het programma: "Trendbreuk Zuid-Limburg" door de inzet te focussen op de jeugd o.a. door Kansrijke Start, de Netwerkaanpak overgewicht en obesitas onder jongeren (KeiGezond);
- Het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie- en handhaving Jeugd 2025-2028 (raad, 25 maart 2025);
- GGZ-preventie;
- Uitvoeren van het Integrale Plan van Aanpak Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) 2024-2026.
- Uitvoeren van het programmaplan 'Gezond Maastricht'.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in tweede kwartaal zienswijze raad op begroting 2026 GGD Zuid-Limburg.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen en uitvoeren opgaven uit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en de transformatieopgaven op basis van het in 2023 opgestelde Regiobeeld en Regioplan, in samenwerking met de regio Zuid-Limburg.
- Vaststellen suïcidepreventiebeleid.

Welke verbonden partij speelt een rol?

GGD Zuid-Limburg

De gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg voert de wettelijke taken in het kader van de Wet publieke gezondheid uit voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Daarnaast is de GGD Zuid-Limburg opdrachtnemer voor de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ), Vangnet OGGZ (bemoeizorg) en Veilig Thuis.

Wat mag het kosten?

Volksgezondheid (7.1)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	9.267	8.689	8.810	8.745	8.745	8.741	8.741
Baten	864	30	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-8.403	-8.659	-8.810	-8.745	-8.745	-8.741	-8.741
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-8.403	-8.659	-8.810	-8.745	-8.745	-8.741	-8.741

Ontwikkelingen baten en lasten

In 2024 was sprake van hogere baten en lasten in verband met het Programma Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). Vanaf 2025 wordt rekening gehouden met de hogere jaarlijkse bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GGD-Zuid Limburg.

7.2 Riolering

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding. Denk o.a. aan: opvang en verwerking van afval- en hemelwater; inzameling en transport huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater; voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater; rioolwaterzuivering; bestrijding verontreiniging oppervlaktewater.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een gezonde, veilige en water en klimaatbewuste stad. We zorgen voor een oppervlaktewaterkwaliteit die voldoet aan alle eisen. Met het oog op klimaatverandering werken we toe naar een stad die is voorbereid op overstromingen en mogelijk nieuwe strengere veiligheidsnormen in 2050. We werken aan een stad die zo min mogelijk water op straat heeft bij extreme buien

en tegelijk ook naar een stad die leefbaar is in geval van extreme hitte. Voor hoogwaterveiligheid wordt verwezen naar taakveld 2.4.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
% Maastrichtenaren dat in eigen buurt vaak last heeft van teveel regenwater op straat ¹	4	5	5	12 ²	9	<9

1) Bron: Stadspeiling 2025.
2) In 2024 heeft Maastricht meerdere malen te maken gehad met extreme neerslaggebeurtenissen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M2	Ook werken we aan het versterken van de noord-zuid-relatie door de verbinding met de Maas te versterken (inclusief meer ruimte voor de rivier), gericht op veiligheid, op het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoeveren en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas.
5M1	Aanpak hoogwaterproblematiek samen met betrokken partners op een wijze die ook kwaliteiten toevoegt aan de stad. Maatregelen die op korte termijn genomen kunnen worden nemen we uiteraard op korte termijn.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C4	Actualiseren beleidskader dierenwelzijn met aandacht voor evacuatie bij hoog water.
5.C5	We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.

Prestaties going concern

Rioolbeheer

Rioleringen worden periodiek geïnspecteerd en indien nodig hersteld of vervangen, daarbij wordt indien mogelijk ingezet op relining (relining is een rioolrenovatietechniek. Hierbij wordt de riolering aan de binnenkant voorzien van een coating en hoeft de riolering niet te worden opgebroken en is goedkoper in de exploitatie). Indien dit niet mogelijk is vanwege een te kleine diameter of een te slechte riolering dan is relining niet mogelijk en dient de leiding daadwerkelijk te worden vervangen. In grootstedelijke herontwikkelingen, en bij groot onderhoud van wegen (vanuit NIBOR), wordt getracht om zo veel als mogelijk "mee te koppelen" in de herontwikkeling, zodat een gebied integraal aangepakt kan worden. Dit biedt kansen om de riolering aan te pakken maar ook om straten en pleinen meer klimaatadaptief in te richten. Waar mogelijk en noodzakelijk worden huisaansluitingen hierbij ook vervangen.

Voorkomen wateroverlast

We realiseren projecten die tot doel hebben de wateroverlast te beperken en water vast te houden. Daarbij wordt de synergie gezocht met de vergroeningsopgave en de op stapel staande wegrehabilitaties die naar aanleiding van de vastgestelde NIBOR worden uitgevoerd. Hierin worden ook kleine/middelgrote projecten meegenomen die zijn voortgekomen uit de analyses na de extreme neerslaggebeurtenissen uit 2023.

Bewustwording en communicatie

We zetten in op een goede en brede communicatie waarin burgers verder bewust worden gemaakt van het veranderende klimaat en maatregelen die burgers op eigen terrein kunnen nemen om wateroverlast te voorkomen.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Het uitvoeren van projecten uit het vastgestelde waterprogramma en de klimaatadaptatiestrategie. Daarbij ligt de focus op de groen-blauw structuur in Maastricht-Zuidwest, het vervangen van het rioolstelsel in Nazareth-Noord in combinatie met de herstructurering en diverse andere projecten, zoals de Vroenhovenweg.

Wat mag het kosten?

Riolering (7.2)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	10.833	9.431	11.646	11.093	11.027	11.035	10.992
Baten	17.401	16.514	18.834	18.056	18.056	18.056	18.056
Saldo van baten en lasten	6.568	7.083	7.188	6.963	7.029	7.021	7.064
Toevoeging reserves	38	39	39	39	39	39	39
Onttrekking reserves	12	0	12	12	25	33	25
Saldo mutaties reserves	-26	-39	-27	-27	-14	-6	-14
Resultaat	6.542	7.044	7.161	6.936	7.015	7.015	7.050

Ontwikkelingen baten en lasten

Op basis van rapportages van BsGW wordt vanaf 2025 een meeropbrengst rioolheffing verwacht. Dit voordeel wordt gestort in de voorziening riolen hetgeen in 2024 leidt tot hogere lasten. De lasten in 2029 stijgen als gevolg van toegenomen kapitaallasten van voorgenomen investeringen in rioleringen.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen).

7.3 Afval en schoon

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen en de reiniging van de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken?

Afval

Het lange termijn doel (2050): een 'circulaire grondstoffeneconomie', waarin bijna geen afval meer bestaat en grondstoffen steeds opnieuw worden gebruikt.

De kortere termijn doelen (2030) zijn:

- 90% grondstofscheiding van goede kwaliteit voor de stromen waar een haal- of brengvoorziening voor is.
- Waardering van inwoners over het afvalbeleid en de mogelijkheden die ze daarin hebben.

Effectindicatoren ¹	Realisatie		Begroting	Begroting
	2023	2024	2026	2030
Grondstofscheiding afvalstromen met haal-of brengvoorziening ²				
GFT+E ³	geen meting	70%	>70%	90%
Oud Papier en Karton	geen meting	85%	>85%	90%
Glas	geen meting	88%	>88%	90%
Textiel	geen meting	nog niet bekend	bepaling o.b.v. nulmeting	90%
PMD ⁴	geen meting	74%	>74%	90%
Luiers en incontinentiemateriaal	geen meting	73%	>73%	90%
Waardering afvalbeleid door inwoners				
	2023	2025	2026	2027
Rapportcijfer ⁶	6,7	7,0	geen meting	7,0

1) Meetbron: Gemeente Maastricht.

2) De doelstelling is om in 2030 deze grondstoffen voor 90% gescheiden in te zamelen, waarbij ze tevens van goede kwaliteit zijn. Verwezen wordt naar de pagina's 17 en 18 van het vastgestelde regionaal beleidskader afval- en grondstoffen.

3) De afkorting GFT+E staat voor groente-, fruit- en tuinafval en etensresten.

4) De afkorting PMD staat voor plastic, metalen en drankverpakkingen.

5) Nulmeting is uitgevoerd in 4^e kwartaal 2024. Textiel is niet meegenomen, omdat een groot deel van het huishoudelijk textiel niet via gemeentelijke voorzieningen wordt afgevoerd. Zodra dit is omgebogen wordt de nulsituatie van textiel bepaald.

6) Bron: Stadspeiling 2025. Deze indicator wordt elke twee jaar gemeten.

Schoon

We willen onderstaande kwaliteitsniveaus 2026 (in blauw) realiseren.

Prestatie-indicatoren	Realisatie		Begroting
	2024 ¹	2025	2026
CROW-kwaliteitsniveau			
Schoon binnen de singels	C	B	B
Schoon buiten de singels	B	C	C
Milieuperrons, centrum	B	B	B
Milieuperrons, buitenwijken	D	C	C

1) Vanaf 2024 wordt de 90%-norm conform CROW gehanteerd, dit is een technische wijziging ten opzichte van voorgaande jaren waarin gewerkt werd met een 'gemiddelde norm' en leidt tot een lager gescoord kwaliteitsniveau. Het beeld in de openbare ruimte blijft echter gelijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C12 Herijking van het afvalbeleid.

Prestaties going concern

Afvalinzameling, voorlichting en handhaving

We hebben diverse voorzieningen voor het inzamelen van herbruikbare grondstoffen, zoals de huis-aan-huis-inzameling van GFT+E, PMD, oud papier en karton en textiel, de milieuperrons en de milieuparken. Huishoudelijk restafval wordt verzameld via de 'betaalde restafvalzak' en conform de planning van het grondstoffenplan worden de komende jaren ook ondergrondse verzamelcontainers voor restafval geplaatst. Grof huishoudelijk afval kan tegen betaling van het poorttarief naar de

regionale milieuparken gebracht worden. Grof huishoudelijk afval kan ook tegen betaling aan huis opgehaald worden, waarbij één keer per jaar het ophalen gratis is en enkel de verwerkingskosten van het grof huishoudelijke afval dienen te worden betaald. We ondersteunen huishoudens bij de afvalscheiding door informatie via de website, via de milieuapp en via het Klant Contact Center. (Rest-)afvalvervuiling in de stad wordt aangepakt evenals overlast in de binnenstad als gevolg van het aanbieden en inzamelen van bedrijfsafval. Consequente overtreders (afvaldumpingen, bijplaatsingen op milieuperrons) worden beboet.

Sluiten van de kringlopen, monitoring en doorontwikkeling

De gescheiden ingezamelde grondstoffen van huishoudens verwerken we op een zodanige manier dat hun waarde zoveel mogelijk behouden blijft (circulaire economie). Dat doen we bij voorkeur in regionaal verband (zie ook verbonden partijen). De resultaten van het grondstoffenbeleid voor huishoudelijk afval worden gemonitord (o.a. via de nationale afvalbenchmark), getoetst aan de doelen en zoveel mogelijk regionaal afgestemd. Waar nodig sturen we tussentijds bij.

Beheer met focus op voorkomen zwerfafval

Naast het regulier onderhoud voor de diverse aandachtsgebieden zoals graffiti, ongediertebestrijding en honden-uitlaatgebieden, ligt de focus met name op zwerfafval. We hanteren daarbij drie pijlers, t.w. educatie (o.a. CNME), preventie (o.a. gedragsbeïnvloeding) en repressie en verduurzaming (o.a. elektrificatie materieel). De effecten van deze activiteiten worden gemonitord en waar nodig sturen we tussentijds bij.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Behandeling van de ontwerpbegroting 2027 van de GR Geul en Maas in het tweede kwartaal met daarin de tarieven en alle verschillende diensten die worden geleverd op gebied van de inzameling van afval en grondstoffen.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Nemen van locatiebesluiten tot het plaatsen van ondergrondse restafvalcontainers ter gefaseerde vervanging van inzameling van de betaalde restzak.
- Het monitoren van de kwaliteit en hoeveelheid van verschillende grondstofstromen (onder andere PMD en GFT+E).
- Maatregelen jaarschijf 2026 uit het vastgestelde Grondstoffenplan Maastricht 2026-2030, denk aan: start planmatige plaatsing van ondergrondse restafvalcontainers, start planmatige plaatsing van GFE-verzamelcontainers bij hoogbouw, huis-aan-huisinzameling van PMD in Maastricht Centrum (uitgezonderd Binnenstad), wekelijkse inzameling van restafval in Binnenstad.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)

Adviesfunctie over afval, belangbehartiging bovenregionale afval-aangelegenheden, coördinatie/adviesrol over (circulaire) bovenregionale afvalcontracten met marktpartijen, afval-kenniscentrum.

Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas

Via de GR Geul en Maas wordt de afvalsamenwerking tussen de gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul uitgevoerd: exploitatie en beheer van vier regionale milieuparken, (gescheiden) inzameling van afvalstoffen en beleidsmatige ondersteuning.

Wat mag het kosten?

Afval (7.3)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	21.429	21.024	21.674	22.847	22.790	22.760	22.748
Baten	29.201	30.772	31.442	32.618	32.617	32.617	32.617
Saldo van baten en lasten	7.772	9.748	9.768	9.771	9.827	9.857	9.869
Toevoeging reserves	671	681	681	681	681	681	681
Onttrekking reserves	53	0	66	122	100	105	94
Saldo mutaties reserves	-618	-681	-615	-559	-581	-576	-587
Resultaat	7.154	9.067	9.153	9.212	9.246	9.281	9.282

Ontwikkelingen baten en lasten

De lasten nemen vanaf 2026 toe als gevolg van diverse ontwikkelingen. Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen waarin deze uitgebreid zijn toegelicht. Deze ontwikkelingen worden in eerste instantie gedekt uit de bestaande voorziening, waardoor deze voor nu niet leiden tot een stijging van de heffing.

De toename van de geraamde baten wordt, naast de indexering, veroorzaakt door een verwachte hogere afvalstoffenheffing op basis van de prognoses van BsGW.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen e.d.) waarbij met ingang van 2025 rekening is gehouden met de elektrificatie van het wagenpark. De onttrekkingen betreffen jaarlijkse onttrekkingen ter dekking van de kapitaallasten van investeringen.

7.4 Milieubeheer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu. Denk o.a. aan: bescherming en sanering van de kwaliteit van de bodem en de atmosfeer; beheersing van geluidhinder en luchtkwaliteit; bescherming tegen straling en dergelijke; verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven; (Omgevingsdienst Zuid-Limburg) Ook de uitvoering van het klimaatakkoord behoort tot dit taakveld.

Wat willen we bereiken?

Beheerste situatie fysieke leefomgeving

Voldoen aan de gestelde normen op gebied van bodem, geluid, luchtkwaliteit en milieurisico's.

Klimaatneutrale samenleving en energietransitie

Met de maatregelen en projecten zoals opgenomen in de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES-ZL) als het gaat over energieopwekking en de lokale Transitievisie Warmte en Energie (TVWE) als het gaat over wijkgerichte verduurzaming van de woningvoorraad, bedrijven en de realisatie van warmtenetten, geven wij invulling aan de door het Rijk vastgestelde klimaatdoelen. Tevens faciliteren wij de netbeheerder bij het uitbreiden van het elektriciteitsnet (m.n. ruimtelijke inpassing infrastructuur). Ook nemen wij maatregelen om de gemeentelijke organisatie per 2030 klimaatneutraal te maken, onder andere door verduurzaming van gemeentelijk vastgoed (zie ook paragraaf kapitaalgoederen) en het emissievrij maken van ons wagenpark. Dit alles is opgenomen in het uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023-2026, waarover de raad halfjaarlijks wordt geïnformeerd qua stand van zaken.

Een klimaatneutrale samenleving

Wettelijke taak is een klimaatneutrale gemeente in 2050. Voor onze eigen organisatie is het doel een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030, waarbij wij ons committeren aan de wettelijke reductienorm voor dat jaar (55%). Door tevens duurzame energie in te kopen en de overige restuitstoot vanaf 2030 te compenseren, komt de uitstoot van de gemeentelijke organisatie in 2030 op netto nul uit.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017		2022			2026
Aantal woningen met een overschrijding van de standaardwaarde door ^{1a} :						geen meting
- gemeentelijke wegen	22.078		24.477			
- treinlawaai	1200		460			
- industrielawaai	600		600			
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Aantal gevoelige objecten t.a.v. ^{1b} :						
- NO ₂ (stikstofdioxide)	0	0	0	0	0	0
- PM ₁₀ (fijnstof)	0	0	0	0	0	0
Aantal spoedeisende bodemlocaties ^{1c}	1	1	1	1	0	0
CO ₂ -uitstoot in tonnen, gebouwde omgeving Maastricht ^{1d}	323.400	331.500	292.900	246.500	nog niet bekend	<246.500
CO ₂ -uitstoot in tonnen, gemeentelijke organisatie Maastricht			18.133	nog niet bekend	nog niet bekend	<18.133

1) Bron: (1a) Geluidbelastingkaarten, meting elke 5 jaar. Door invoering van de Omgevingswet is er een nieuwe aanpak om geluidsbelaste woningen te beoordelen. Ook is het verkeersmodel in 2023 geactualiseerd en wordt sindsdien uitgegaan van andere verkeerscijfers. Cijfers in opeenvolgende jaren zijn daarom niet vergelijkbaar. (1b) Rapportage luchtkwaliteit, inmiddels vervallen omdat er geen overschrijdingen van de wettelijke grenswaarden meer zijn; (1c) Jaarlijkse voortgangsrapportage spoedlocaties; (1d) Klimaatmonitor RWS; (1e) CO₂ voetafdruk Gemeente Maastricht, jaarlijkse meting m.i.v. 2022.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn	
5.M2	Uitvoering geven aan de transitievisie warmte en het verduurzamen van de bestaande bebouwing, met name door isolatie van woningen.
5.M3	In navolging van de regionale energiestrategie inzetten op het verhogen van duurzame energieproductie, zoveel mogelijk via multifunctioneel ruimtegebruik, waarbij de vertaling in het centrumstedelijk gebied extra zorgvuldigheid vereist vanwege beperkingen in ruimte en multifunctioneel gebruik.
5.M4	Koers houden bij het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie door stapsgewijs het wagenpark en de gemeentelijke gebouwen verder energieneutraal te maken richting het einddoel van 2030.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
5.C1	Verduurzaming nieuwbouwprojecten. Dat doen we bij 'eigen' projecten maar dat nemen we ook op in prestatieafspraken met de woningcorporaties.
5.C2	Voor nieuwbouw zetten we ook in op hergebruik en circulariteit van bouwmaterialen.
5.C3	Ook stimuleren we particuliere woningeigenaren tot verduurzaming en bouwen we actief aan allianties om hen hierbij te ondersteunen, bijvoorbeeld het rijksprogramma isolatie. Bijzondere aandacht verdienen hierbij (on)mogelijkheden rondom monumentale panden.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C4	We zetten in op de mogelijkheden van groene waterstof en zoeken hierin naar samenwerking.
5.C11	We kijken of de milieuzone een effectieve maatregel kan zijn om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren. We kijken daarbij ook naar de koppelkansen met de Zero-Emissionzone voor Stadslogistiek (ZES), onder meer op het gebied van de daarvoor benodigde (camera)techniek.

Prestaties going concern

Vergunnen en handhaven

Op het gebied van bodem, geluid, lucht en externe veiligheid bewaken wij de kwaliteit en zorgen ervoor dat wordt voldaan aan de wettelijke en Maastrichtse vereisten. Vanaf 1 januari 2024 voert de ODZL (Omgevingsdienst Zuid-Limburg) de basistaken in opdracht van de gemeente uit. Hieronder valt onder andere het afhandelen van meldingen/vergunningen van de in de Omgevingswet aangewezen milieubelastende activiteiten.

Voorkomen en oplossen milieu-knelpunten

Via toetsing en advies zorgen we ervoor dat plannen en initiatieven voldoen aan de kwaliteitsnormen t.a.v. geluid, lucht, externe veiligheid en bodem die in de wet en het Maastrichtse beleid zijn vastgesteld. Waar nodig wordt gesaneerd door uitvoering van geluidsisolatieprojecten en bodemsaneringen.

Omgevingswet

Herijken van de regels om de milieukundige kwaliteit van de fysieke leefomgeving te waarborgen zodat deze begrijpelijk en integraal afgestemd zijn met de andere kwaliteiten die nagestreefd worden in de stad.

Zero Emissie Stadslogistiek (ZES)

Na invoering van de Zero Emissiezone Stadslogistiek in de binnenstad per 1 januari 2025 zien we toe op de naleving en verlenen we ontheffingen.

Bewustwording Luchtkwaliteit

Wij stimuleren luchtkwaliteit door te communiceren over gezondheidseffecten als gevolg van houtstook en de meetresultaten uit het luchtmeetnet Maastricht en door educatie op scholen door het CNME.

Gebiedsgericht grondwaterbeheer Maastricht Oost en grondwater Meetnet Maastricht

Wij monitoren het grondwater voor geheel Maastricht, kwantitatief en kwalitatief.

Informatiebeheer bodem

Om te voldoen aan de verplichtingen uit de Basis Registratie Ondergrond is een goed werkend en actueel Bodem Informatie Systeem noodzakelijk. Dit systeem wordt continu actueel gehouden en informatieverzoeken van inwoners, ondernemers of bouwers worden snel en correct uitgevoerd.

Klimaatneutrale samenleving en energietransitie

Met de maatregelen en projecten zoals opgenomen in de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES-ZL) als het gaat over energieopwekking en de lokale Transitievisie Warmte en Energie (TVWE) als het gaat over wijkgerichte verduurzaming van de woningvoorraad, bedrijven en de realisatie van warmtenetten, geven wij invulling aan de door het Rijk vastgestelde klimaatdoelen. Tevens nemen wij maatregelen om de gemeentelijke organisatie per 2030 klimaatneutraal te maken en faciliteren wij de netbeheerder bij het uitbreiden van het elektriciteitsnet (m.n. ruimtelijke inpassing infrastructuur). Dit alles is opgenomen in het uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023-2026 waarover de raad halfjaarlijks wordt geïnformeerd qua stand van zaken.

Vastgoed

Op het gebied van vastgoed wordt wet- en regelgeving nauw gevolgd om te zorgen dat er voldaan wordt aan Europese eisen omtrent het verduurzamen van het in bezit zijnde gemeentelijk vastgoed. Om actief bij te dragen aan een klimaatneutrale samenleving is in februari 2025 de Strategienota Verduurzaming Vastgoed Gemeente Maastricht vastgesteld door de raad. Deze nota vormt voor de gemeente de routekaart waarlangs de komende jaren (2026-2030) de verduurzamingsopgave wordt opgepakt. Hiervoor zijn in 2025 reeds voorbereidende werkzaamheden gestart op het gebied van de aanbesteding van de diverse te treffen verduurzamingsmaatregelen, het opstellen van plannings en bijbehorende kostenoverzichten. Vanaf 2026 zal met de feitelijke uitvoering worden gestart in een gefaseerde aanpak van een groot deel van het gemeentelijk Vastgoed (de kernportefeuille). Jaarlijks zal over de voortgang van de uitvoering gerapporteerd worden middels de RIB "uitvoeringsprogramma energie- en warmte transitie 2023-2026".

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Investeringsbesluit voor warmtenetten, onder voorbehoud van resultaten haalbaarheidsonderzoeken TregaZinkwit en Randwyck.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen van het 1^e Warmteprogramma (en vervolgens Uitvoeringsplannen per buurt), waarin de gemeente buurten of gebieden benoemd waar zij van plan is de "aanwijsbevoegdheid" in te zetten voor beëindiging van levering van aardgas, en er op buurtniveau met de inwoners/ondernemers stappen kunnen worden gezet richting aardgasvrij.
- Vaststellen van het herijkte uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2027 – 2030.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)

Het CNME geeft in opdracht van de gemeente jaarlijks via een jaarprogramma uitvoering aan het gemeentelijk Natuur en Duurzaamheid Educatie (NDE) beleid en aanvullende opdrachten t.b.v. het uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie. Ook verzorgen zij de lessen op basisscholen vanuit het plan van aanpak bewustwording luchtkwaliteit. Zie verder paragraaf verbonden partijen.

Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Sinds 1 januari 2024 zorgt de ODZL (voorheen RUD) in opdracht van de gemeente voor de afhandeling van de door de wetgever aangewezen milieubelastende activiteiten. De ODZL heeft als taak de uitvoering van de wettelijke milieuvergunning en toezichttaken van een deel van de Maastrichtse bedrijven (ca. 120). In de ODZL Zuid-Limburg zijn alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie vertegenwoordigd. Zie ook taakveld 8.3.

Wat mag het kosten?

Milieubeheer (7.4)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	10.364	11.034	17.567	10.728	5.812	5.776	5.758
Baten	5.953	9.066	11.960	78	78	78	78
Saldo van baten en lasten	-4.411	-1.968	-5.607	-10.650	-5.734	-5.698	-5.680
Toevoeging reserves	1.579	4.345	1.658	100	100	100	100
Onttrekking reserves	1.072	300	1.238	4.417	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-507	-4.045	-420	4.317	-100	-100	-100
Resultaat	-4.918	-6.013	-6.027	-6.333	-5.834	-5.798	-5.780

Ontwikkelingen baten en lasten

Tot en met 2026 is sprake van hogere lasten inzake de energie- en warmtetransitie die gedekt worden door rijksbijdragen (baten) en onttrekkingen aan de reserve energie- en warmtetransitie. De baten betreffen de van het Rijk ontvangen middelen voor de energie- en warmtetransitie. Deze middelen zijn tot en met 2025 ontvangen. Omdat de planning van de inzet van die middelen niet gelijkloopt aan de ontvangst van de middelen worden de in enig jaar niet bestede middelen gestort in een reserve.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen dotaties van de ontvangen rijksmiddelen voor de energie- en warmtetransitie in de reserve energie- en warmtetransitie. De onttrekkingen betreffen de inzet van de reserves noodfonds, Regionale Energie Strategie (RES) en energie- en warmtetransitie ter dekking van de lasten.

Vanaf 2026 houden we rekening met een jaarlijkse storting in een reserve Warmtenet Trega ten behoeve van de dekking van de verwachte onrendabele top. In de Transitievisie Warmte en Energie, heeft de gemeente gekozen om maximaal in te zetten op het realiseren van warmtenetten. Een eerste mogelijkheid voor een nieuw warmtenet in Maastricht doet zich voor bij het woningbouwproject TregaZinkwit. Omdat hier twee warmtebronnen in de directe nabijheid liggen (rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI Limmel) en Koninklijke Mosa bv), en grootschalig nieuwbouw gepland is, kan een warmtenet parallel aan de planrealisatie worden uitgevoerd. Hoewel nog met een grote onzekerheid, lijkt de eerste kostenraming een onrendabele top van € 3,500 mln. te kennen.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging. Denk o.a. aan: begraafplaatsen en crematoria; lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden).

Wat willen we bereiken?

Alle burgers kunnen, ongeacht hun geloofsovertuiging, begraven worden op de gemeentelijke begraafplaats aan de Tongerseweg of er kan voor hen een asbestemming (verstrooiing of urnen bijplaatsing) plaatsvinden (= uitvoering Wet op de lijkbezorging).

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

Toekomstbestendig exploiteren algemene begraafplaats.

Als gemeente bieden wij met de algemene begraafplaats de gelegenheid voor nabestaanden om te rouwen en gedenken in een cultuur- en natuurhistorisch waardevolle, monumentale omgeving.

Wat mag het kosten?

Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	836	773	793	798	798	798	798
Baten	624	551	550	562	563	563	563
Saldo van baten en lasten	-212	-222	-243	-236	-235	-235	-235
Toevoeging reserves	10	10	10	10	10	10	10
Onttrekking reserves	7	0	2	7	7	7	7
Saldo mutaties reserves	-3	-10	-8	-3	-3	-3	-3
Resultaat	-215	-232	-251	-239	-238	-238	-238

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen).

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 7 Volksgezondheid en milieu	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Volksgezondheid (7.1)	9.267	8.689	8.810	8.745	8.745	8.741	8.741
Riolering (7.2)	10.833	9.431	11.646	11.093	11.027	11.035	10.992
Afval (7.3)	21.429	21.024	21.674	22.847	22.790	22.760	22.748
Millieubeheer (7.4)	10.364	11.034	17.567	10.728	5.812	5.776	5.758
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	836	773	793	798	798	798	798
Totaal lasten	52.729	50.951	60.490	54.211	49.172	49.110	49.037
Volksgezondheid (7.1)	864	30	0	0	0	0	0
Riolering (7.2)	17.401	16.514	18.834	18.056	18.056	18.056	18.056
Afval (7.3)	29.201	30.772	31.442	32.618	32.617	32.617	32.617
Millieubeheer (7.4)	5.953	9.066	11.960	78	78	78	78
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	624	551	550	562	563	563	563
Totaal baten	54.043	56.933	62.786	51.314	51.314	51.314	51.314
Totaal saldo van baten en lasten	1.314	5.982	2.296	-2.897	2.142	2.204	2.277
Toevoeging reserves	2.298	5.075	2.388	830	830	830	830
Onttrekking reserves	1.144	300	1.318	4.558	132	145	126
Saldo mutaties reserves	-1.154	-4.775	-1.070	3.728	-698	-685	-704
Geraamd resultaat	160	1.207	1.226	831	1.444	1.519	1.573

In bijlage 8 is het verloop van de begroting na vaststelling van de 1^e Bestuursrapportage 2025 door de raad opgenomen.

Investeringen 2025 – 2029

Bedragen x € 1.000												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/maatschappelijk	afschrijvings-termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
7	Begraafplaats	Rendabel	E	25		32	11	11	11	11	11	87
7	Riolering	Rendabel	E	30 - 50		29.764	13.089	10.433	10.300	10.300	pm	73.886
7	Milieuzones	MJIP	M	20	v	453	0	0	0	0	0	453
7	Uitvoeren Energietransitieplan	MJIP	M	20		835	0	0	0	0	0	835
7	Milieustations/perrons	Rendabel	E	div.		524	1.548	0	41	191	0	2.304

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakvelden

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2025
	2020	2021	2022	2023	2024	
Aantal nieuwbouw woningen per 1.000 woningen ^{1a}	7,2	8,0	15,3	17,8	3,8	9,5
Gemiddelde WOZ-waarde woningen (x € 1.000) ^{1b}	224	238	258	301	296 ³	360 ³
Demografische druk (%) ^{1b,2}	62,1	63,7	64,2	64,6	64,2	63,8
Gemiddelde gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€) ^{1c}	781	809	975	983	1.004	906
Gemiddeld gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€) ^{1c}	800	827	995	1.004	1.022	992

1) Bron 'waarstaatgemeente.nl' waarbij geldt: (1a) ABF Systeem Woningvoorraad; (1b) CBS; (1c) COELO. De meest recente meetgegevens zijn weergegeven.

2) Demografische druk = som van aantal personen jonger dan 20 jaar en aantal personen ouder dan 65 jaar in verhouding tot aantal personen van 20 tot en met 65 jaar.

3) Voorlopig cijfer CBS.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026 (juni 2022)
- Stadsvisie 2040 (raad, januari 2022)
- Omgevingsvisie (raad, oktober 2020)
- Plan van aanpak Transitie Omgevingsplan (raad, 30 maart 2021)
- Nota Ontwerpkeuzes Omgevingsplan Maastricht (raad, 24 oktober 2023)
- Regionale structuurvisie Wonen Zuid Limburg 2021 (raad, 9 februari 2021)
- Woonvisie Maastricht 2018 (raad, 30 januari 2018)
- Woonprogrammering Maastricht 2021-2030 (raad, 9 februari 2021)
- Facet bestemmingsplan en facet beheersverordening woningsplitsing en woningomzetting (raad, 28 mei 2019)
- Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021 (raad, 20 april 2021)
- Verordening betaalbare Woningbouw Maastricht 2021 (raad, 21 november 2021)
- Gebiedsgerichte samenwerkingsafspraken Woningcorporaties (raad, 25 januari 2022)
- Huisvestingsverordening Gemeente Maastricht 2022 (raad, 12 juli 2022)
- Programmering studentenhuusvesting 2026-2030 (raad, 27 juni 2023)
- Regeling Stimulering Vraaggericht Bouwen 2021 (raad, 27 maart 2021)

Kaderbrief 2026

- Maastricht heeft de ambitie om in nauwe samenwerking met onze woningcorporaties in de hele stad meer betaalbare woningen te realiseren voor starters, gezinnen, studenten en ouderen die hulp of zorg nodig hebben.
- Via het Deltaplan ouderen komen er meer woon-zorg zones in verschillende wijken in de stad. Dit ondersteunt de beschikbaarheid van formele en informele zorg en versterkt de zelfredzaamheid waardoor mensen langer thuis kunnen wonen.
- Via Limburg Centraal werken we aan een visie en uitvoeringsplan voor de Spoorzone, als aantrekkelijk gebied om te wonen, werken en ondernemen.

- Als we de stad compact willen houden en het buitengebied zoveel mogelijk vrij van bebouwing, dan moeten voor het realiseren van woningen en bedrijven kiezen voor verdichting in het bestaande stedelijke gebied.
- We werken aan een andere inrichting van de openbare ruimte, zodat bewegen en ontmoeten vanzelfsprekender wordt. Denk aan groene buurten met veilige wandel- en fietspaden waarbij we rekening houden met mindervalide inwoners. Of aan voorzieningen waar mensen elkaar sneller tegenkomen en zich met elkaar verbonden kunnen voelen zoals in buurtcentra.
- De komende jaren blijven we met elkaar het gesprek voeren over hoe de balans in de binnenstad aanwezig blijft en hoe we ervoor zorgen dat onze binnenstad naast levendig ook leefbaar blijft.
- Door de stikstofproblematiek kunnen we mogelijk in 2026 minder snel onze ambities realiseren op het gebied van woningbouw, bedrijvigheid en infrastructuur dan we zouden willen.
- Ook stimuleren we de verbinding van diverse functies zoals de ontwikkeling van The M langs de Maas waar cultuur, onderwijs en wonen samenkomen.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
8.1 Ruimtelijke ordening	3, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 17
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	3, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 17
8.3 Wonen en bouwen	3, 7, 11, 13, 14, 15, 17

8.1 Ruimtelijke ordening

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Omgevingswet. Denk o.a. aan: voorbereiden en vaststellen van de geactualiseerde omgevingsvisie; voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen/omgevingsplan.

Wat willen we bereiken?

We willen de juiste condities creëren in Maastricht om goed te leven, werken, wonen, recreëren, studeren en meer.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
2.C1	In een aantal belangrijke gebieden van de stad voorzien we in de komende jaren grote ontwikkelingen. Denk aan het ENCI-terrein, Limmel aan de Maas, Belvédère, kwetsbare buurten en de Maasoever. Die ontwikkelingen moeten ons niet overkomen, daar willen we sturing en richting aan geven, zodat ze passen in onze omgevingsvisie en invulling geven aan de opgaven die we hebben in de stad en het bevorderen van brede welvaart.
2.C4	Voor twee gebieden maken we samen met bewoners en partners wijkontwikkelingsplannen voor de middellange termijn.
2.C5	We onderzoeken op welke wijze bestemmingsplannen voor het centrum aangepast moeten worden om grip te houden op de ontwikkelingen, zodat wonen, winkelen en recreëren in balans zijn. Daarbij kijken we onder meer naar opkoopbescherming, een doelgroepenverordening, branchering en mengformules daarbinnen ('blurring').
2.C6	We onderzoeken of er welstandsluwere of welstandsvrije zones in de stad kunnen komen.
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden.
6.C3	Een burgerraad wordt ingesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie.

Prestaties going concern

Kaderstelling en advisering

De Omgevingsvisie en eventuele omgevingsprogramma's vormen de basis voor het opstellen van de kaders uit het Omgevingsplan Maastricht. Het plan bevat onder andere ruimtelijke regels en milieuvorschriften. Ook regelt het in welke situaties een omgevingsvergunning nodig is. Het Omgevingsplan vormt de basis voor de advisering over bouw(initiatieven). In 2026 wordt ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van dit adviseringsproces én de praktische uitvoerbaarheid van ruimtelijke beleid. Dit betekent concreet dat de gemeente in een vroeger stadium betrokken is bij initiatieven, een transparant en voorspelbaar vergunproces waarbinnen sneller duidelijk is wat de mogelijkheden zijn van een initiatief, uitlegbare en integrale adviezen én een meer dienstverlenende begeleiding. De verantwoordelijkheid van participatie blijft, zoals vastgelegd in de Participatieleidraad Ruimtelijke ontwikkelingen, in beginsel liggen bij de initiatiefnemer. Laat de praktijk zien dat beleid structureel niet passend, moeilijk uitvoerbaar en/of uitlegbaar is, dan wordt dit beleid hierop aangepast.

Toetsing, vaststelling en ontsluiting van wijzigingsbesluiten (tijdelijk) Omgevingsplan

We toetsen integraal de ingediende verzoeken om wijziging van het Omgevingsplan aan relevante wet- en regelgeving en ons gemeentelijke beleid. Na de vaststelling publiceren we het wijzigingsbesluit van het Omgevingsplan en wordt dit conform de wettelijke vereisten digitaal beschikbaar gesteld.

We faciliteren naar schatting een 15-tal particuliere gebieds- en locatieontwikkelingen, die zich in de loop van 2025 hebben aangediend met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit of een wijzigingsbesluit van het (tijdelijke) Omgevingsplan.

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen Omgevingsvisie Maastricht (incl. plan-m.e.r.) in het vierde kwartaal van 2025 c.q. eerste kwartaal van 2026.

- Vaststellen (geactualiseerd) Plan van Aanpak Transitie en Nota van Uitgangspunten Omgevingsplan Maastricht in het eerste kwartaal van 2026.
- Vaststellen eerste wijzigingsbesluit Omgevingsplan (deelgebied Heer-Scharn) in het vierde kwartaal van 2026.
- Vaststellen ruimtelijke besluiten in de vorm van een wijzigingsbesluit van het Omgevingsplan door de raad of een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) door het college (al dan niet met advies raad): Limmel aan de Maas Fase 1 woningontwikkeling (vierde kwartaal) en Belvédère Sphinx Noord (vierde kwartaal).

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Op basis van plan van aanpak 'Transitie omgevingsplan' voorbereiden basisregeling aan de hand van eerste deelgebied 'Heer-Scharn'. Een (voor)ontwerp wijzigingsbesluit Omgevingsplan wordt ter inzage gelegd.
- Vaststellen ruimtelijke besluiten (in de vorm van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit door het college (al dan niet met advies raad): Belvédère Landbouwbelang (tweede kwartaal).
- Met onze partners werken we georganiseerd in diverse deelprojecten aan de integrale gebiedsontwikkeling van de Stationsomgeving, die opgenomen is in de Omgevingsvisie Maastricht. Als gemeente initiëren en coördineren we de samenwerking, geven we richting aan de inhoudelijke ambities en bewaken de samenhang en integratie van de diverse belangen in het gebied.

Wat mag het kosten?

Ruimtelijke ordening (8.1)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	6.974	7.061	8.006	7.986	7.482	7.718	7.839
Baten	220	432	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-6.754	-6.629	-8.006	-7.986	-7.482	-7.718	-7.839
Toevoeging reserves	1.353	3	3	3	3	3	3
Onttrekking reserves	1.908	33	828	800	40	40	33
Saldo mutaties reserves	555	30	825	797	37	37	30
Resultaat	-6.199	-6.599	-7.181	-7.189	-7.445	-7.681	-7.809

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2025 en 2026 worden met name veroorzaakt door de invoering van de omgevingswet. De kapitaallasten stijgen in de komende jaren als gevolg van verwachte ontwikkelingen in het investeringsvolume (projecten en cofinanciering MIRT).

In de nieuwe Omgevingsvisie leggen we vast hoe we onze doelen realiseren: welke instrumenten en rollen daarbij worden ingezet en op welke wijze we de voortgang monitoren. Daarmee vormt de visie een duidelijke basis en richting voor de uitvoering. Voor de uitvoering van de omgevingsvisie zijn middelen nodig, denk aan personeel om de ambities en programma's uit te werken of middelen om bijvoorbeeld vervolgonderzoeken te doen. Het concretiseren van de gemeentelijke investering voor deze ontwikkelingen wordt verder uitgewerkt in een investeringsagenda. De agenda bevat een financiële verkenning van de investeringsopgaven die volgen uit de omgevingsvisie, sommige onderdelen zijn reeds verwerkt in lopende programma's of projecten en zijn daarmee reeds verwerkt in de begroting. Daar waar nog geen middelen beschikbaar zijn wordt vervolgens via de begrotingscyclus in 2026 daarvoor een voorstel gedaan.

Mutaties reserves

De stortingen hebben betrekking op de dotaties aan de reserve productiemiddelen (structureel). De onttrekkingen hebben in 2025 en 2026 betrekking op de reserve (invoering) omgevingswet en dienen

in die jaren ter dekking van de uitgaven. Verder worden structureel middelen onttrokken aan de financieringsreserve afschrijvingslasten.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie. Denk o.a. aan: grondverwerving, bouw- en woonrijp maken; bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de bouwgrondcomplexen; verkoop van bouwrijpe gronden.

Wat willen we bereiken?

Grondexploitatie is geen doel op zich, maar een middel om andere gemeentelijke beleidsdoelstellingen te bereiken (bijv. woningbouw of maatschappelijke voorzieningen).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M1	We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor, denk aan de ambities rondom de stationsomgeving. Hiervoor gaan we actief lobbyen richting het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (Mirt) van de rijksoverheid, in samenhang met de omvorming van Maastricht tot doorreisstation. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen.
2.M2	Ook werken we aan het versterken van de noord-zuid-relatie door de verbinding met de Maas te versterken (inclusief meer ruimte voor de rivier), gericht op veiligheid, op het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoevers en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas.
2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfsklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
2.M5	De Groene Loper wordt verbonden met de campus en het economisch cluster van de campus wordt doorgetrokken naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus wordt verbonden met de omliggende wijken.

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

2.C1	In een aantal belangrijke gebieden van de stad voorzien we in de komende jaren grote ontwikkelingen. Denk aan het ENCI-terrein, Limmel aan de Maas, Belvédère, kwetsbare buurten en de Maasoevers. Die ontwikkelingen moeten ons niet overkomen, daar willen we sturing en richting aan geven, zodat ze passen in onze omgevingsvisie en invulling geven aan de opgaven die we hebben in de stad en het bevorderen van brede welvaart.
------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
2.C4	Voor twee gebieden maken we samen met bewoners en partners wijkontwikkelingsplannen voor de middellange termijn.
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden.
4.C2	Doorontwikkeling van woningbouw en ontmoetingsplekken op de campus Randwyck.
4.C3	Gerichte aandacht voor innovatieve projecten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) bij woningbouw en projecten.

Prestaties going concern

- Grondexploitaties zijn een middel ter realisatie van gemeentelijke doelen/projecten. Zie voor meer details de paragraaf grondbeleid (onderdeel 'Grond- en vastgoedbeleid in relatie tot de programma's') en bijlage 6 (grootstedelijke projecten).
- Het gemeentelijk grond- en vastgoedbeleid wordt gemonitord via de rapportage "Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties"(MPGV). De MPGV 2026 zal in een nieuwe stijl worden gepresenteerd. De informatie uit de MPGV zal meer to-the-point worden beschreven, waarbij snel door het document kan worden gescrold om de hoofdlijn te lezen waardoor het document beter leesbaar zal worden. Daarenboven zal de MPGV met het oog op bestuurlijke voortgangsbewaking worden voorzien van een zogenaamd "stoplicht-model."

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in tweede kwartaal stand van zaken planontwikkeling Belvédère (incl. actualisatie grex).
- Vaststellen in het tweede kwartaal de rapportage Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV). Deze rapportage wordt jaarlijks aan de raad aangeboden als onderdeel bij de jaarrekening.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Jaarlijkse vaststelling Grondprijzenbrief ter uitvoering van Nota Grondprijzen van de raad.

Welke verbonden partij speelt een rol?

WOM Belvédère

Verantwoordelijk voor de gebiedsontwikkeling Belvédère. Voor de concrete inzet voor 2026 verwijzen wij naar bijlage 6.

Wat mag het kosten?

Grondexploitatie (niet-bedrijventereinen) (8.2)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.857	7.082	22.964	36.309	16.381	14.769	7.604
Baten	1.063	7.082	22.964	36.309	16.381	14.769	7.604
Saldo van baten en lasten	-794	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-794	0	0	0	0	0	0

Ontwikkelingen baten en lasten

De baten en lasten op dit taakveld betreffen grondexploitaties. Het saldo van baten en lasten inzake grondexploitaties is op begrotingsbasis nihil omdat een eventueel saldo muteert op de voorraad grondexploitaties in de gemeentelijke balans. Het verloop van de baten en lasten inzake de grondexploitaties wordt bepaald op basis van de jaarlijkse hercalculaties.

8.3 Wonen en bouwen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening. Denk o.a. aan: (leges) omgevingsvergunning; bouwtoezicht; basisregistratie adressen en gebouwen (BAG); woningbouw en woningverbetering, renovatie; woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning; stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen.

Wat willen we bereiken?

We willen dat iedereen op een prettige manier in Maastricht kan wonen in een hoogwaardige en veilige (bebouwde) leefomgeving.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Oordeel inwoners over eigen woonomgeving ¹	7,7	7,6	7,6	7,8	7,9	7,9
Saldo ontwikkeling woningvoorraad (aantal eenheden per jaar) ²	438	1.105	1.560	307 ²	nog niet bekend	830 ³

- 1) Bron: Stadspeiling.
- 2) Realisatie 2024 – exclusief onzelfstandige kamers (CBS, Statline 12-05-2025). Saldo van opgeleverde nieuwbouw (+ 252), splitsen en functieverandering naar wonen (+ 266), woningomzetting naar onzelfstandige kamers en functieveranderingen van wonen naar andere functie (- 82), sloop (- 136) en administratieve correctie (+7).
- 3) Gemiddeld jaarprogramma woonprogrammering 2021-2030 (350) woningen/jaar en gemiddeld jaarprogramma Woonprogrammering studentenhuisvesting 2026-2030 (+480 per jaar).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn	
2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfsklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
2.M6	Maastricht is een kennisstad. De universiteit en de Hogeschool Zuyd spelen niet alleen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie en de arbeidsmarkt, maar zijn ook van grote betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van onder meer het centrum. We gaan met de kennisinstellingen in gesprek over hun rol en betekenis in het centrum, in de stad en in Zuid-Limburg. We bezien samen hoe we die rol kunnen bestendigen en tegelijkertijd tegemoet kunnen komen aan hun wens om huisvesting bij de tijd te brengen.
4.M1	Betaalbare, toekomstbestendige en duurzame kamers, appartementen en huizen realiseren voor diverse doelgroepen in Maastricht door actief woonbeleid.
4.M2	Stimuleren van doorstroom op de woningmarkt.
4.M3	Sturen op en faciliteren van grootschalige, volwaardige en betaalbare studentencampussen.
8.M4	Bijdragen leveren aan vergroten veerkracht van de wijken in samenwerking met culturele partners.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen.
4.C2	Doorontwikkeling van woningbouw en ontmoetingsplekken op de campus Randwyck.
4.C3	Gerichte aandacht voor innovatieve projecten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) bij woningbouw en projecten.
4.C4	Doorstroom op de woningmarkt door het toevoegen van levensloopbestendige woningen voor senioren en betere communicatie over de voor- en nadelen van een mogelijke verhuizing.
4.C5	Meer starterswoningen voor alleenstaanden en jonge gezinnen.
4.C6	We evalueren de 40-40-40 regeling en zoeken naar instrumenten die een alternatief zijn om de leefbaarheid in de wijken te borgen.
4.C7	Het bouwen van studentencampussen met aantrekkelijke voorzieningen.
4.C8	Compact bouwen (inbreiding) in plaats van uitbreiding van de bebouwde kom, met op nader te bepalen plekken ruimte voor hoogbouw.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

4.C9	We onderzoeken of het Wmo-beleid aangepast kan worden om bestaande complexen geschikt te maken voor langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen.
4.C10	We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.
4.C11	De samenwerking met de corporaties pakken we anders aan: strategischer, meer gebiedsgericht en met meer oog voor maatschappelijk rendement. De afschaffing van de verhuurdersheffing geeft meer ruimte voor verduurzaming (hetgeen zorgt voor lagere energielasten), voor nieuwbouw voor prioritaire groepen en leefbaarheid. Zo ontstaat er een win-win situatie.

Prestaties going concern

Wonen

- We voeren -met de inzet van de verordening betaalbare woningbouw Maastricht en de notitie Gebiedsgerichte uitwerking minimumpercentages betaalbare woningbouw- het vastgestelde beleid uit zoals vastgelegd in de woonvisie 2018 en de woonprogrammering 2021-2030. Daarbij is aandacht voor monitoring (incl. het volgen van de woningmarktontwikkelingen op basis van "kantelpunten") en regionale afstemming.
- Uitvoeren van het programma studentenhuisvesting 2026-2030 waarmee elk jaar nieuwe studentenkamers via met name grootschalige studentenhuisvesting worden toegevoegd om de instroom van studenten te kunnen faciliteren.
- Uitvoeren van de meerjarige prestatieafspraken met corporaties, huurdersbelangenverenigingen en waar van toepassing met zorgpartijen en de voortgang hiervan en andere woonthema's bewaken via het Bestuurlijk Overleg Wonen en Wijken.
- Via de Stichting Studenten Huisvesting Maastricht stemmen wij met het Hoger Onderwijs (Universiteit Maastricht en Hogeschool Zuyd), woningcorporaties en andere marktpartijen en studentenvertegenwoordigers periodiek af over de studentenaantallen en maken we afspraken over studentenhuisvesting, mede aansluitend op het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting en de uitvoering van de programmering studentenhuisvesting 2026-2030.

Bouw- en woningtoezicht

- Op basis van de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen draagt de gemeente via een kwalitatieve vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zorg voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en toetst aan de regels van het lokaal en regionaal woonbeleid en overige beleidsregels. De verwachte verdere verschuiving van verantwoordelijkheden van de gemeente naar private partijen voor verbouw naast nieuwbouw is uitgesteld tot 2028.
- Via gemeentelijke bouw- en woningtoezicht beoordelen we omgevingsvergunningen en controleren op de naleving van de bouwregels bij de uitvoering. Handhaving vindt o.a. plaats door te reageren op meldingen over illegaal slopen en bouwen en strijdig gebruik van gebouwen en/of percelen en door periodieke inspecties op de brandveiligheid in grotere verblijfsgebouwen. Ook wordt gereageerd op talrijke overlastmeldingen veroorzaakt door bedrijven.
- Aan bouwopgaven verbonden milieuvraagstukken worden in integrale samenwerking en met advisering van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg behandeld.
- Uitvoeren van het gemeentelijk meldpunt goed verhuurderschap en de handhavingstaken voortvloeiende uit de Wet goed verhuurderschap (incl. de Wet betaalbare huur) en de handhavingstaken voortvloeiende uit de huisvestingsverordening, waaronder de onderdelen opkoopbescherming en toeristische verhuur (derde kwartaal).

Aandachtspunten 2026

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Besluitvorming over voortzetting van de (tijdelijke) Huisvestingsverordening Toeristische Woningverhuur en Opkoopbescherming.
- Besluitvorming over Urgentieverordening (aanwijzing urgente huisvestingsdoelgroepen) als uitvloeisel van Wet versterking regie volkshuisvesting.
- Besluitvorming over aanwending gelden Tijdelijke regeling Realisatiestimulans voortvloeiend uit Nationaal programma woningbouw.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Wonen

- Lokale vertaling van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting. In 2026 betekent dit het uitwerken en vaststellen van het Woningbehoefteonderzoek 2025 en de Wet Versterking Regie in het Volkshuisvestingsprogramma.
- Mede uitvoering en uitwerking geven aan de regionale woondeal, samen met rijk, provincie en gemeentes zoals de gebiedsontwikkeling spoorzone in het kader van Limburg Centraal. Dit in het kader van het nationale programma woningbouw en het stimuleren en faciliteren van extra woningen om de landelijke woningnood te verminderen.
- Uitwerken en vaststellen programma Wonen, Zorg en Welzijn in een uitvoeringsprogramma.
- Optimalisatie meetmethode splitsen/omzetten en herbestemmen. Ten behoeve van het beleid voor splitsen/omzetten en herbestemmen willen we de huidige meetmethodiek optimaliseren en meer automatiseren.
- Nieuwe meerjarige prestatieafspraken voor de periode 2027-2030 opstellen, mede op basis van de Omgevingsvisie en in samenwerking met de woningcorporaties en huurdersbelangenverenigingen.
- Realisatie van nieuwe woonwagendstandplaatsen.
- Evaluatie pilot hospitaerverhuur. Op basis daarvan vindt besluitvorming plaats over de definitie van hospitaerverhuur in het Omgevingsplan.

Bouwen

- Vaststellen VTH-evaluatieverslag 2025 alsmede een nieuwe VTH- risicoanalyse 2026 en daarop rustend nieuw Uitvoeringsprogramma VTH 2026 en ter kennisneming aanbieden aan de raad en provincie.
- Vaststellen jaarverslag 2025 Welstands-/Monumentencommissie en ter kennisneming aanbieden aan de raad.
- Verder optimaliseren van de digitale tools/werkprocessen in het kader van de uitvoering van de Omgevingswet. Evaluatie najaar 2026 van de in 2025 ingezette verbeteracties vergunproces zoals opgenomen in de raadsinformatiebrief van 2 april 2025.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Omgevingsdienst Zuid-Limburg

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) is de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie van de wettelijke basistaken en enkele specialistische taken milieu voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg. Net als in de voorgaande jaren blijft in 2026 de focus van de ODZL gericht op de uitvoering van de onder de nieuwe Omgevingswet vallende taken rondom vergunningverlening, toezicht, handhaving, klachtenafhandeling, advisering en de specialistische taken rondom omgevingsveiligheid, bodem, geluid, lucht, asbest, energie, vuurwerk en juridische advisering.

Wat mag het kosten?

Wonen en bouwen (8.3)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	5.686	7.047	8.062	8.488	6.809	7.815	6.918
Baten	4.333	5.886	3.863	3.966	3.966	3.966	3.966
Saldo van baten en lasten	-1.353	-1.161	-4.199	-4.522	-2.843	-3.849	-2.952
Toevoeging reserves	484	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	240	998	1.959	1.921	100	100	150
Saldo mutaties reserves	-244	998	1.959	1.921	100	100	150
Resultaat	-1.597	-163	-2.240	-2.601	-2.743	-3.749	-2.802

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2025 en 2026 worden primair veroorzaakt door de geraamde uitgaven ten laste van de reserves krimp-gelden en stedelijke vernieuwing. De kapitaallasten stijgen in de komende jaren als gevolg van verwachte ontwikkelingen in het investeringsvolume (woningexploitatie). De voorgenomen investering inzake stationsomgeving/spoorzone leidt tot een stijging van de kapitaallasten. Eind 2025 vindt besluitvorming plaats over gebiedsvisie Spoorzone Maastricht. De gebiedsvisie zal gericht zijn op uitvoering in de periode 2025 - 2040. Bij de transformatie van de spoorzone moet rekening gehouden worden met randvoorwaardelijk publieke investeringen in bijvoorbeeld mobiliteit en energie. Ook is daarnaast vaak sprake van een (aanzienlijke) onrendabele top bij dit soort gebiedsontwikkelingen. Maastricht staat hiervoor niet alleen financieel aan de lat. Het Rijk stelt een aantal financiële instrumenten ter beschikking voor bekostiging van de publieke onrendabele top bij woningbouw. Daarnaast zijn er mogelijk andere bronnen, zoals bijvoorbeeld Provinciale middelen en private partijen. Om te kunnen anticiperen op financieringskansen die zich in de komende 3 tot 5 jaar voordoen is een investeringsbedrag van € 12,500 mln. (exclusief btw) nodig. Over de daadwerkelijke besteding van deze middelen besluit het college telkens op basis van een concreet voorstellen. Zodra in het vervolg meer duidelijk is over de ambities en daarbij gewenste investeringsniveau, ligt het in de lijn der verwachting dat meer middelen nodig zijn.

De lagere baten in 2026 tot en met 2029 worden primair veroorzaakt door aanpassing van de geraamde opbrengsten bouwleges. In de regel bestaan de jaarlijkse opbrengsten bouwleges voor een aanzienlijk deel uit de opbrengsten van een aantal grote bouwprojecten (geschatte bouwkosten > € 2,500 mln.). Voorbeelden betreffen Landbouwbelang (The M) en de Groene Loper. Wanneer een project onverhoopt vertraagd raakt of wegvalt, heeft dit een relatief groot effect.

Mutaties reserves

De onttrekkingen betreffen verder onttrekkingen uit de reserve stedelijke vernieuwing.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Ruimtelijke ordening (8.1)	6.974	7.061	8.006	7.986	7.482	7.718	7.839
Grondexploitatie (niet-bedrijventereinen) (8.2)	1.857	7.082	22.964	36.309	16.381	14.769	7.604
Wonen en bouwen (8.3)	5.686	7.047	8.062	8.488	6.809	7.815	6.918
Totaal lasten	14.517	21.190	39.032	52.783	30.672	30.302	22.361
Ruimtelijke ordening (8.1)	220	432	0	0	0	0	0
Grondexploitatie (niet-bedrijventereinen) (8.2)	1.063	7.082	22.964	36.309	16.381	14.769	7.604
Wonen en bouwen (8.3)	4.333	5.886	3.863	3.966	3.966	3.966	3.966
Totaal baten	5.616	13.400	26.827	40.275	20.347	18.735	11.570
Totaal saldo van baten en lasten	-8.901	-7.790	-12.205	-12.508	-10.325	-11.567	-10.791
Toevoeging reserves	1.837	3	3	3	3	3	3
Onttrekking reserves	2.148	1.031	2.787	2.721	140	140	183
Saldo mutaties reserves	311	1.028	2.784	2.718	137	137	180
Geraamd resultaat	-8.590	-6.762	-9.421	-9.790	-10.188	-11.430	-10.611

In bijlage 8 is het verloop van de begroting na vaststelling van de 1^e Bestuursrapportage 2025 door de raad opgenomen.

Investeringen 2025 – 2029

Bedragen x € 1.000												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/maatschappelijk	afschrijvings-termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
8	Achternvang Belvedere	MJIP	M	40		13.800	2.300	2.300	2.300	2.300	2.300	25.300
8	A2 bijdrage	MJIP	M	40		0	912	0	0	0	0	912
8	Brightlands MHC	MJIP	M	40		1.032	0	0	0	0	0	1.032
8	Gebiedsontwikkeling Randwyck	MJIP	M	25	v	515	3.263	3.263	2.347	2.347	0	11.735
8	Ontwikkeling de Heeg	MJIP	M	25	v	258	1.179	1.437	0	0	0	2.874
8	Gebiedsontwikkeling Belfort	MJIP	M	40		349	349	0	0	0	0	698
8	Gebiedsontwikkeling ENCI	MJIP	M	25	v	0	1.030	0	0	0	0	1.030
8	Noorderbrug	MJIP	M	60		0	2.146	0	0	0	0	2.146
8	Lanakerveld	Rendabel	E	0		100	0	0	0	0	0	100
8	Cofinanciering MRT	MJIP	M	20	v	5.122	0	0	0	0	0	5.122
8	Gemeentelijk aandeel stedelijke ontwikkeling	MJIP	M	20		4.351	659	659	659	659	659	7.646
8	Fietsbrug stuw Borgharen	MJIP	M	40		3.118	0	0	0	0	0	3.118

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Taakvelden

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.4 Overhead
- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB-woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.63 Parkeerbelasting
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Venootschapsbelasting

BBV-indicatoren ¹	Maastricht				
	2020	2021	2022	2023	2024
Aantal fte formatie per 1 januari per 1.000 inwoners ²	13,2	13,0	12,9	13,4	13,5
Aantal fte bezetting per 1 januari per 1.000 inwoners ³	12,2	11,9	12,3	12,5	12,8
Apparaatskosten per inwoner ⁴	1.153	1.119	1.139	1.196	1.317
Externe inhuur: kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen ⁵	12,3	12,7	10,3	12,0	12,0
Overhead (% van totale lasten) ⁶	9,4	10,0	9,7	10,5	11,1

- 1) Het BBV schrijft voor dat benchmarken plaatsvindt via de cijfers gepubliceerd op 'waarstaatjegemeente.nl'. Op deze site ontbreken voor alle BBV-indicatoren horend bij programma 0 de cijfers voor 'gemeenten 100.000-300.000 inwoners'. De kolom 'Gemeenten 100.000-300.000 inwoners' ontbreekt daarom in voorliggende tabel. De bron van alle indicatoren in de tabel is gemeente Maastricht.
- 2) *BBV-definitie formatie:*
Het gaat hier om toegestane formatie in fte ambtelijke organisatie. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste instelling, een tijdelijke instelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is equivalent van 36-uur werkweek. Heeft een gemeente formatieplaatsen opgenomen, die de gemeente uitvoert voor een andere overheidsorganisatie (verhuurde fte's aan bijvoorbeeld een andere overheidsorganisatie of een shared serviceorganisatie) dan dienen deze in mindering te worden gebracht op de totale formatieve omvang.
- 3) *BBV-definitie bezetting:*
Het gaat hier om het werkelijk aantal fte (dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan) dat werkzaam is. Ook boventallige medewerkers worden meegeteld.
- 4) *BBV-definitie apparaatskosten:*
Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Korter gezegd: Apparaatskosten zijn alle personele - en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie (excl. griffie en bestuur).
- 5) *BBV-definitie externe inhuur:*
Inhuur betreft het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen de organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. Het kan onder andere gaan om de inzet van uitzendkrachten, ZZP'ers of detacheringsovereenkomsten. Het kan zowel gaan om inhuur voor tijdelijke vervanging of voor inhuur van specialisten met specialistische vakkennis die ontbreekt in uw organisatie. Niet: uitbesteding. Kenmerk van inhuur is dat ingehuurd functionaris een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie. Definitie is conform HR-monitor A+O fonds.
- 6) *BBV-definitie overheadkosten:* Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022 -2026 (juni 2022)
- Stadsvisie 2040 (raad, januari 2022)

- Nota Reserves, voorzieningen, weerstandsvermogen en risicomanagement (raad, 16 december 2015)
- Kadernota Governance 2018 (raad, september 2018)
- Financiële verordening (raad, 30 mei 2023)

Kaderbrief 2026

- We bouwen samen aan sterke gemeenschappen, verbeteren de positieve gezondheid en bestaanszekerheid en versterken de kansengelijkheid. Van achterstanden naar voorsprong. We zijn gestart in de wijken Pottenberg en Nazareth, samen met onze alliantiepartners Servatius, Woonpunt, Trajekt, Envida, Mondriaan en provincie maar nadrukkelijk ook met onze inwoners en partners in de wijk, zoals school, huisarts en ondernemers. Innovatief en van onderop bouwen we met het Programma Veerkrachtige Wijken in 2026 verder aan wijken waar het fijn wonen is en waar bewoners (weer) het gevoel hebben dat ze hun eigen toekomst kunnen beïnvloeden. Door een langjarige en integrale inzet van alle partners ontstaan hier krachtige gemeenschappen.
- We werken aan een cultuurverandering die gericht is op dingen mogelijk maken. De verkokering van onze organisatie willen we veranderen door meer samenwerking over afdelingsgrenzen heen. Werken met een open houding en de wil om dingen mogelijk te maken en door te doen.
- We willen een meer dienende organisatie worden die samen dingen mogelijk maakt voor onze inwoners, ondernemers, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Zo willen we zichtbaar en aanspreekbaar zijn voor iedereen in de stad. Daarover voeren we het gesprek met onze medewerkers en het is ook een leidraad bij het verwelkomen van nieuwe collega's.
- Zichtbaar en aanspreekbaar willen we ook zijn door van gebiedsgericht werken in de hele organisatie de norm te maken. Van de eerste beleidsvorming tot aan de uitvoering hebben we oog voor wat er in de stad leeft en sluiten we waar mogelijk aan bij initiatieven uit onze samenleving. Deze beweging hebben we over de volle breedte van onze organisatie in gang gezet en trekken we ook in 2026 door.
- Voor de complexe en domein-overstijgende opgaven werken we programmatisch, zorgen voor samenhang tussen programma's en we brengen de betrokken medewerkers samen. Dat doen we met onze partners en inwoners binnen de programma's Preventie met Gezag, Veerkrachtige Wijken en Maastricht Gezond
- We voorkomen stapeling van beleid en onderzoeken bij beleidsvorming kritisch welke bestaande regels we kunnen schrappen.
- Ook haken we waar mogelijk aan bij nieuwe digitale ontwikkelingen. Zo staan we onder meer open voor de kansen die kunstmatige intelligentie (AI) kan bieden.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
0.1 Bestuur	1, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 17
0.2 Burgerzaken	16
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	12
0.4 Overhead	16

Taakvelden		Global Goals (SDG's)
0.5	Treasury	16
0.61	OZB woningen	16
0.62	OZB niet-woningen	16
0.63	Parkeerbelasting	16
0.64	Belastingen overig	16
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	16
0.8	Overige baten en lasten	16
0.9	Vennootschapsbelasting	16

0.1 Bestuur

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort onder meer de facilitering van de bestuursorganen, zoals het college van burgemeester en wethouders; raad en raadscommissies; de ondersteuning van de raad, griffie; (eu)regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking en lobby; burgerparticipatie; lokale rekenkamer, lokale ombudsfunctie, accountantscontrole. Tevens zijn in dit taakveld de programma-overstijgende aandachtspunten ondergebracht, zoals gebiedsgericht werken en de veerkrachtige wijkenbenadering.

Wat willen we bereiken?

Maastricht is een stad van verbondenheid en saamhorigheid, waarin alle inwoners zich thuis voelen. Dat is waar we als stadsbestuur aan werken.

De bestuurlijke samenwerking binnen Zuid-Limburg en vanuit deze regio richting het Rijk wordt verder ontwikkeld, waardoor we als regio in staat zijn om succesvolle trajecten met het Rijk (zoals Novex, de Regiodeal(s) en Elke Regio Telt) te continueren en uit te breiden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

1.M1	De beweging naar samenhangend, oplossingsgericht werken aan veerkrachtige wijken starten we in twee nog nader te bepalen gebieden. In deze aanpak komen niet regelingen centraal te staan, maar de oplossingen. We doen dit in nauwe samenspraak met inwoners en de partners in de wijk: zorg- en welzijnsorganisaties, onderwijs, cultuur, woningbouwcorporaties en ondernemers. Daarbij sluiten we aan bij goede voorbeelden uit de rest van het land. Gezien de forse impact op zowel de eigen organisatie als onze partners doen we dit stap voor stap.
1.M2	Door het sluiten van een sociaal contract met de wijk slaan we in deze twee gebieden met de bewoners en maatschappelijke partners de handen ineen. In zo'n sociaal contract spreken we concrete meetbare doelen met elkaar af. Voor de gemeente betekent dit dat we verder kijken dan de individuele indicatie voor de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wmo, en dat we met bewoners en partners gaan kijken naar oplossingen die werken voor de buurt. Daarvoor moeten we een breed aantal budgetten durven ontschotten en zaken durven loslaten. Een voorbeeld van deze werkwijze is de Doorbraakmethode. Niet meer overlegtafels, maar een beter gesprek aan de keukentafel. Een overheid die meer zichtbaar en aanspreekbaar is in de wijk, en daar haar beste mensen voor inzet.
3.M1	Samen met nieuwe opzet participatie met de buurt binnen het gebiedsgericht werken kijken naar gerichte plannen per buurt en regie op de aanpak daarvan.

Ambities coalitie voor de middellange termijn	
3.M2	Lobby in regionaal verband richting Den Haag voor meer politiecapaciteit in Limburg.
6.M1	Verbeteren van het gesprek met de stad waardoor het vertrouwen in de (gemeentelijke) overheid groeit.
6.M2	Integraler werken in de wijk als basis voor een nieuwe wijkgerichte aanpak
10.M1	Betere samenwerking met de grensgemeenten.
10.M2	Verder verbeteren van de samenwerking in de Euregio, liefst via concrete gezamenlijke projecten.

Ambities coalitie voor 2022 – 2026	
1.C1	In twee gebieden werken we samen met inwoners en andere daar werkzame partijen aan een wijkontwikkelingsplan voor de middellange termijn. Oplossingen zijn daarbij leidend, we laten ons daarbij niet op voorhand beperken door hoe zaken op dit moment georganiseerd zijn. We doen dit stap voor stap, in afstemming met het proces van organisatieontwikkeling. De basis op orde krijgen is immers randvoorwaardelijk.
1.C6	We gaan ons inzetten om te komen tot een regiodeal Zuid-Limburg, waarvoor we onze ambitie rondom veerkrachtige wijken willen inbrengen.
6.C1	Introductie van stadsdeelregisseurs en stadsdeelwethouders rondom zeven stadsdelen, inclusief adequate werkbudgetten.
6.C2	Er komt een participatieverordening, waardoor inwoners meer in staat zijn om mee te denken en om oplossingen te realiseren in de eigen wijk. Belangrijk om participatieprocessen te evalueren
6.C3	Een burgerraad wordt ingesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie.
6.C4	Er komt meer ruimte voor het uitdaagrecht, ofwel het 'right to challenge'.
6.C5	De burgerbegroting wordt verder uitgebouwd.
6.C6	Meer integraal werken in de wijk wordt gestimuleerd.
10.C2	Voortzetting van de samenwerking met de gemeenten in Zuid-Limburg, waarbij goede onderlinge verhoudingen en zakelijke afspraken hand in hand gaan.
10.C3	Samen met Provincie Limburg en Maastricht University kijken naar hernieuwde invulling van Maastricht als Europese stad.
10.C4	Binnen NOVI Zuid-Limburg werken we samen met (Eu)regionale partners aan het verzilveren van (grensoverschrijdende) kansen op het gebied van onder meer circulaire economie en brede welvaart.
10.C5	Verstevigen lobbycapaciteit.
11.C3	Snelle en goede inburgering nieuwkomers via taal en werk.
12.C1	Het stadsbestuur moet meer vanuit samenwerking vorm en inhoud geven aan de ontwikkeling van onze stad en de daarmee gepaard gaande opgaven. Meer werken vanuit partnerschap en vertrouwen. Met een programma dat uitnodigt om samen te werken en te verbinden op inhoud, met daarop de inwoners, buurt en wijk centraal gepositioneerd. Daarbij is een stevige gebiedsgerichte werkwijze vanuit bestuur én organisatie noodzakelijk om de verbinding naar wijken en buurten te herstellen. In deze benadering past ook een open dialoog met de raad.

Prestaties going concern

Versterken van verbondenheid

Als stadsbestuur betekent dit dat we voortdurend werken aan: verbondenheid in de stad tussen de inwoners van Maastricht; verbondenheid met de stad die een thuis is voor al haar inwoners; verbondenheid van de stad met haar partners en de (Eu)regio; en verbondenheid vanuit de regio Zuid-Limburg richting het rijk.

In dit kader vinden in 2026 vanuit *going concern* de volgende prestaties plaats:

Gebiedsgericht werken

Vanuit gebiedsgericht werken dragen we bij aan een stadsbestuur dat samen met inwoners, ondernemers en partners bouwt aan het Maastricht van morgen. Gebiedsgericht werken betekent dat we luisteren, aansluiten bij lokale behoeften en mensen en initiatieven met elkaar verbinden. Stadsdeelregisseurs zijn hierin aanjagers, het is vervolgens de brede gemeentelijke organisatie die het waarmaakt. Vanuit deze missie zijn waardevolle stappen gezet: signalen uit buurten komen beter op tafel en verbindingen worden vaker gelegd. Een groeiend aantal Maastrichtenaren ervaart een luisterend oor, voelt betrokkenheid bij gemeentelijke plannen en ervaart ruimte voor het realiseren van meer initiatieven en ideeën (zie: ontwikkeling effectindicatoren 2021-2025 aan het einde van dit tekstgedeelte). Dit laat zien dat we op de goede weg zijn, maar onze ambitie reikt verder. En dat is ook begrijpelijk, we zijn immers nog maar net vertrokken. Opgave is daarom om deze ingezette lijn in 2026 versterkt voort te zetten, door de ingezette koers voor gebiedsgericht werken nog vaker toe te passen binnen planvorming en uitvoering, en deze steviger te verankeren in de organisatie. Het fundament hebben we gelegd, maar we zijn ons terdege bewust dat het werk nooit af is en we steeds meer proberen mee te bewegen met de samenleving. Gebiedsgericht werken blijft daardoor ook een opgave in het kader van de organisatieontwikkeling, waarin we steeds meer vanuit gezamenlijkheid en integraliteit denken en werken. Een belangrijk vliegwiel hierin vormen de eind 2025 geïntroduceerde stadsdeelprogramma's, die in 2026 doorontwikkeld worden, inclusief doorvertaling van het nieuwe coalitieprogramma naar de zeven stadsdelen toe.

Veerkrachtige wijkenbenadering

Het in 2025 vastgestelde programmaplan en uitvoeringsplannen voor Nazareth en Pottenberg, tot stand gekomen in samenspraak met inwoners en partnerorganisaties, vormen de basis voor gecontinueerde inzet in 2026. Doel van de veerkrachtige wijkenbenadering is om met een integrale langjarige aanpak de veerkracht van individuele bewoners te vergroten, alsook de veerkracht van deze wijken als geheel te versterken. Daardoor worden de bestaande verschillen in de stad kleiner (betreft uit het coalitieakkoord ambitie 1.C1).

Participatie en burgerbegroting

In 2026 zetten we de volgende stap in het versterken van participatie, als fundament onder hoe we samen stad willen zijn. Vanuit de eerste tussenevaluatie volgen hiervoor duidelijke ontwikkelingslijnen, inclusief herijking van de leidraad voor participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen en actualisatie van onze verordening. Maar het zwaartepunt komt in 2026 niet te liggen op 'papier' maar op 'praktijk': het zichtbaar en voelbaar maken binnen concrete beleidstrajecten en uitvoeringsprojecten van onze ambities op het gebied van participatie. Bijzondere aandacht gaat uit naar meer participatie van jongeren. Vanuit een open houding zijn we daarbij wel eerlijk over de mogelijkheden die er voor participatie in concrete dossiers zijn.

Vanuit de Burgerbegroting blijven we de mogelijkheid bieden om maatschappelijke initiatieven te realiseren. Aandacht blijft daarbij uitgaan op het stimuleren van deelname vanuit wijken die in eerdere edities minder hebben meegedaan, inclusief het identificeren en slechten van mogelijke barrières.

(Eu)regionale samenwerking

Het is noodzakelijk om te blijven investeren in samenwerking, zowel binnen de regio Zuid-Limburg (o.a. Maastricht-Heuvelland, Tripool, RegioDeal) en als in Euregionaal verband (o.a. het stedelijk verband MAHHL+ en Euregio Maas Rijn). Samenwerking moet ook leiden tot stevigere positionering van de regio Zuid-Limburg binnen het landelijke krachtenpel. Relevante rapporten als 'Elke regio telt' bieden hiervoor aanknopingspunten. De onlangs opgerichte stichting Samenwerking Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband tussen 10 gemeenten in Zuid-Limburg en een antwoord op de in eerdere onderzoeken gedane constatering dat een overkoepelende coördinatie en uitvoering op de schaal van Zuid-Limburg ontbreekt om van planvorming naar realisatie te komen. Door deze stichting zal een nieuwe balans ontstaan in de bestuurlijke en ambtelijke drukte. Op Euregionaal vlak wordt met name de verbinding gezocht op concrete thema's die de Euregio als geheel sterker kunnen positioneren, zoals bijvoorbeeld de Einsteintelecoop (betreft uit het coalitieakkoord de ambities 10.C2 en 10.C4).

Regio-Rijk

De RegioDeal Zuid (4^e tranche) wordt uitgevoerd. Ook aan de 6e tranche RegioDeal Zuid-Limburg is vanuit het Rijk € 10 mln. aan middelen toebedeeld. In september 2025 is het convenant vastgesteld waarin de verdeling van de middelen en de concrete projecten voor de komende tranche worden uiteengezet. Verder vormt de Agenda Zuid-Limburg (de overkoepelende strategische agenda voor het handelen van overheden in Zuid-Limburg) de basis voor langjarige samenwerking tussen Rijk en regio binnen het traject Elke Regio Telt. Door middel van concrete uitvoeringsagenda's (zoals o.a. uitvoeringsprogramma en investeringsagenda NOVEX en de RegioDeal(s) Zuid-Limburg) maken we aanspraak op derde geldstromen, brengen we focus aan in de samenwerking en uitvoering (betreft uit het coalitieakkoord de ambitie 1.C6).

Lobby

De focus van de lobbyaanpak ligt op de Haagse lobby voor Maastrichtse lobbyprioriteiten. Met oog op de Tweede Kamerverkiezingen en het nieuw te vormen kabinet blijven we continue inspringen op kansen en bedreigingen vanuit Den Haag en Brussel (betreft uit het coalitieakkoord ambitie 10.C5). In 2026 ontwikkelen we het signaleren en benutten van Europese en nationale subsidiemogelijkheden verder door. Hiermee is niet gezegd dat deze subsidiemogelijkheden altijd benut dienen te worden, ook tegen de achtergrond van o.a. de beschikking over concrete projecten /plannen en de doorgaans vereiste cofinanciering. Er wordt ingezet op verbetering van de informatievoorziening richting de eigen organisatie op basis van monitoring van (naderende wijzigingen van) nationaal en Europees beleid en gekeken naar procesoptimalisatie. We blijven werken aan het vergroten van de zichtbaarheid van Maastricht in Den Haag en Brussel. Hiervoor worden (inhoudelijke) bijeenkomsten en werkbezoeken georganiseerd in zowel Den Haag, Maastricht en Brussel. We zetten in op een strategische positionering binnen de VNG en G40.

Europa

Samen met de Provincie Limburg en de Maastricht University blijven we aandacht houden voor positionering van Maastricht als Europese stad. Dit gebeurt op een eind 2025 door een zowel door de gezamenlijke Raad van Advies als eigen college vast te stellen voorstel, met daarin de speerpunten voor 2026.

Effectindicatoren ^{1,2}		realisatie					Begroting
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente voldoende luistert naar de mening van haar inwoners	(helemaal) eens	15	18	19	26	28	≥28
	(helemaal) oneens	37	31	30	25	24	≤24
	Neutraal/ geen mening	48	51	51	49	48	≤48

Effectindicatoren ^{1,2}		realisatie					Begroting
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente inwoners voldoende betreft bij plannen, activiteiten en voorzieningen	(helemaal) eens	19	26	26	32	36	≥36
	(helemaal) oneens	44	27	30	25	22	≤22
	Neutraal/ geen mening	37	47	44	43	42	≤42
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente voldoende ruimte biedt voor realiseren van ideeën en initiatieven	(helemaal) eens	17	24	23	29	32	≥32
	(helemaal) oneens	29	20	21	17	16	≤16
	Neutraal/ geen mening	54	56	56	54	52	≤52

Bron Stadspeiling 2025.

Rekenkameronderzoek en artikel 185a Gemeentewet

In lijn met artikel 185a van de Gemeentewet verstrekken we de raad jaarlijks in het vierde kwartaal een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van ons standpunt daaromtrent en de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.

Aandachtspunten 2026

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Gebiedsgericht werken: doorontwikkeling stadsdeelprogramma's.
- Veerkrachtige wijkenbenadering: realisatie uitvoeringsplannen Nazareth en Pottenberg.
- Participatie: implementatie herijkte leidraad participatie ruimtelijke ontwikkelingen alsmede participatieverordening.
- Lobby: versterkte inzet op (Europese) subsidiemogelijkheden.
- Regio-Rijk: verdeling en uitvoering 6^e tranche RegioDeal Zuid-Limburg.

Wat mag het kosten?

Bestuur (0.1)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	7.796	7.710	7.962	7.999	7.657	7.657	7.658
Baten	306	38	38	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-7.490	-7.672	-7.924	-7.999	-7.657	-7.657	-7.658
Toevoeging reserves	638	121	5	5	5	5	5
Onttrekking reserves	691	232	352	214	0	0	0
Saldo mutaties reserves	53	111	347	209	-5	-5	-5
Resultaat	-7.437	-7.561	-7.577	-7.790	-7.662	-7.662	-7.663

Ontwikkelingen baten en lasten

De lastenstijging in 2026 (en daling in 2027 en verder) is te verklaren doordat voor 2026 een budget (€ 0,213 mln.) beschikbaar is voor het faciliteren van de afwikkeling van de gemeenteraadsverkiezingen 2026. Denk hierbij o.a. aan de wisseling in de samenstelling van de gemeenteraad en coalitie- en collegevorming. Daarnaast is voor 2026 e.v. het budget voor burgerparticipatie met € 0,050 mln. naar beneden bijgesteld als gevolg van onderuitputting in voorgaande jaren.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen. De toename van de onttrekking reserves in 2026 houdt verband met de dekking voor de lasten die verband houden met de afwikkeling van de gemeenteraadsverkiezingen in 2026.

0.2 Burgerzaken

Toelichting taakveld

Tot het taakveld burgerzaken behoren o.a. paspoorten en rijbewijzen; bevolkingsregister; straatnaamgeving en kadastrale informatie; burgerschap; verkiezingen.

Wat willen we bereiken?

- Tevredenheid over dienstverlening.
- Een goed functionerende Basisregistratie Personen (BRP)
- Alle Maastrichtenaren die willen en mogen stemmen, kunnen dit ook rechtmatig en zelfstandig.

Effectindicatoren ¹	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Score tevredenheid klanten GemeenteLoket	8,5	8,8	8,7	8,9	8,6	8,6
Score tevredenheid klanten Callcenter	8,3	8,5	8,2	8,2	8,2	8,2
Score tevredenheid klanten Online dienstverlening	7,3	7,7	7,8	7,8	8,3	8,3

1) Bron: NVVB Dashboard Dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

- We leveren producten en diensten op het gebied van burgerzaken.
- We realiseren de afgesproken klanttevredenheid.
- We realiseren de servicenormen.
- We werken aan een correcte Basisregistratie Personen (BRP).
- We organiseren verkiezingen.

Callcenter en GemeenteLoket

Prestatie-indicatoren ¹	Realisatie					Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2026
Servicenorm Callcenter						
Als u 14043 belt heeft u een medewerker aan de lijn:	58%	46%	44%	-	-	80%
- Binnen 20 seconden	-	-	-	74%	74%	
- Binnen 1 minuut	-	-	-	-	-	
Servicenorm GemeenteLoket						
Als u een afspraak heeft bij het GemeenteLoket helpen wij u binnen 5 minuten	89%	91%	90%	86%	83%	100%

1) Bron: gemeente Maastricht.

Centrale Post

In het kader van modern informatie- en archiefbeheer wordt alle centraal binnenkomende post digitaal geregistreerd, doorgezeten naar de behandelende afdelingen en vervolgens gearchiveerd in een zaakgericht document managementsysteem. Hiermee is het ook mogelijk om intern beter zicht te hebben op de afhandeling van brieven en e-mails.

Prestatie-indicatoren	Realisatie ¹	Begroting
	2024	2026
Termijn beantwoorden en archiveren post gemeente		
- Binnen 2 weken	68%	68%
- Binnen 4 weken	77%	77%
- Binnen 6 weken	81%	81%

1) Realisatie betreft vanwege start nieuwe werkwijze per 23 mei 2022, periode 23 mei t/m 31 december 2022

Wat mag het kosten?

Burgerzaken (0.2)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	7.158	7.116	7.444	7.140	7.140	7.140	6.157
Baten	3.538	3.707	3.692	3.768	3.768	3.768	2.649
Saldo van baten en lasten	-3.620	-3.409	-3.752	-3.372	-3.372	-3.372	-3.508
Toevoeging reserves	270	217	216	215	215	215	215
Onttrekking reserves	205	205	264	205	205	205	205
Saldo mutaties reserves	-65	-12	48	-10	-10	-10	-10
Resultaat	-3.685	-3.421	-3.704	-3.382	-3.382	-3.382	-3.518

Ontwikkelingen baten en lasten

In de gewijzigde begroting 2025 is het budget voor verkiezingen (incidenteel) verhoogd met € 0,220 mln. in verband met de vervroegde Tweede Kamer verkiezingen als gevolg van de val van het kabinet.

Mutaties reserves

De mutatie betreffen de stortingen in en onttrekkingen aan de reserve verkiezingen.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken met betrekking tot onroerend goed dat niet in exploitatie is en niet aan een specifiek beleidsveld is toe te delen: beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Het gaat hier om beheer, verhuur, instandhouding en verduurzaming van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en die niet aan een specifiek beleidsveld zijn toe te delen. Deze gronden en gebouwen worden in bezit gehouden om mogelijkerwijs te kunnen inzetten voor o.a. compensatiedoeleinden dan wel kunnen dienen voor strategische inzet bij toekomstige ontwikkelingen, een ander gebaseerd op het strategisch vastgoedportefeuilleplan. Zie ook paragraaf grondbeleid, paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Wat mag het kosten?

Beheer overige gronden en gebouwen (0,3)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	10.917	10.339	11.015	10.796	10.850	11.059	11.428
Baten	9.344	9.209	8.891	9.343	9.425	9.409	9.490
Saldo van baten en lasten	-1.573	-1.130	-2.124	-1.453	-1.425	-1.650	-1.938
Toevoeging reserves	955	1.349	1.924	4.591	952	868	891
Onttrekking reserves	571	744	1.463	4.114	404	404	404
Saldo mutaties reserves	-384	-605	-461	-477	-548	-464	-487
Resultaat	-1.957	-1.735	-2.585	-1.930	-1.973	-2.114	-2.425

Ontwikkelingen baten en lasten

De geraamde lasten laten een stijging zien in de komende jaren. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat er voor de verduurzaming van het vastgoed met ingang van 2027 extra middelen beschikbaar zijn gesteld. Voor de verdere aanpak wordt verwezen naar het onderdeel Verduurzaming in de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen. De lasten in begroting 2025 zijn naar boven bijgesteld om de kosten van herinspecties MJOP's (incidenteel) te dekken. De baten in begroting 2025 zijn naar beneden bijgesteld als gevolg van vertraging in de uitgifte van de erfpachtcanon voor de zonneweide Lanakerveld.

Mutaties reserves

De stortingen en onttrekkingen betreffen de structurele mutaties in de egalisatie- en onderhoudsreserve MECC. In 2024 tot en met 2026 worden daarnaast vanuit de reserve noodfonds stortingen verricht in de financieringsreserve kapitaallasten.

0.4 Overhead

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maastricht realiseert zijn doelen met aanvaardbare overhead. In het BBV is bepaald welke kosten onder overhead vallen. Globaal bestaat de overhead volgens de definitie van de BBV uit de onderwerpen: bestuursondersteuning en beleidsadviesing; financiën; personeelszaken en organisatie; juridische zaken (exclusief bezwaar en beroep); informatievoorziening, automatisering van systemen ten behoeve van de gemeente brede bedrijfsvoering, documentmanagement en informatievoorziening; facilitaire zaken en huisvesting; interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie; verzekeringen; hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning werkzaam in de primaire processen.

Wat mag het kosten?

Overhead (0.4)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	78.244	78.918	81.404	83.534	82.864	82.875	82.078
Baten	4.016	4.066	4.359	4.529	4.564	4.522	4.522
Saldo van baten en lasten	-74.228	-74.852	-77.045	-79.005	-78.300	-78.353	-77.556
Toevoeging reserves	16.244	7.955	8.023	7.128	7.128	7.128	7.128
Onttrekking reserves	9.932	6.152	6.534	6.815	6.365	6.048	5.216
Saldo mutaties reserves	-6.312	-1.803	-1.489	-313	-763	-1.080	-1.912
Resultaat	-80.540	-76.655	-78.534	-79.318	-79.063	-79.433	-79.468

Ontwikkelingen baten en lasten

De actualisatie van de formatieplannen en de Cao-indexeringen leidt op dit taakveld tot een toename van aan dit taakveld toegerekende personele lasten.

Daarnaast kunnen de ontwikkelingen als volgt verklaard worden:

- Verlofsparen: in de jaren 2022 (€ 0,900 mln.), 2023 (€ 1,123 mln.) en 2024 (€ 1,332 mln.) is sprake van een oplopende storting in de voorziening verlofsparen die zich naar verwachting doortrekt naar de komende jaren. De onttrekking aan de voorziening bij opname van het verlof is daarentegen moeilijker voorspelbaar. Voor de jaren 2025 t/m 2029 is een jaarlijkse storting begroot van € 1,100 mln.
- Woon-werkverkeer: in de nieuwe cao voor gemeenten is overeengekomen dat gemeenten beleid inzake woon-werkverkeer moeten opstellen indien dat beleid er nog niet is. Voor onze gemeente is dit uitgewerkt in een aantal scenario's. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 is, op basis van de scenario's, in de begroting rekening gehouden met een jaarlijkse storting van € 1,300 mln.
- Arbo-beleidsplan: voor de verplichte werkzaamheden inzake Arbo is de huidige formatie ontoereikend. Om deze op peil te brengen is *vanaf 2026* een begrotingsbedrag opgenomen van € 0,250 mln.

Mutaties reserves

In 2025 heeft een storting van € 0,875 mln. plaatsgevonden in de reserve projectleider nieuw financieel systeem en is een onttrekking voorzien van € 0,125 mln. In de jaren 2026, 2027 en 2028 vindt geen storting plaats en is een jaarlijkse onttrekking aan deze reserve voorzien van € 0,250 mln.

Daarnaast hebben de mutaties betrekking op de jaarlijkse stortingen in en onttrekkingen aan de reserves werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten, eigen risico's ziektewet en productiemiddelen (voertuigen, werkomgeving, I&A, huisvesting e.d.), generatiepact, noodfonds, burgerbegroting, bedrijfs- en egalisatiereserve, organisatieontwikkeling, verkiezingen en Wet Open Overheid.

0.5 Treasury

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury-functie: financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven; schenkingen en legaten.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Zie hiervoor de paragraaf financiering onderdeel 'Treasurybeleid'.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen van maatschappelijk belang.

Enexis Holding N.V.

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 mln. huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Zie verder paragraaf verbonden partijen.

NV Waterleidingsmaatschappij Limburg (WML)

WML is de drinkwaterproducent en -leverancier voor de hele provincie Limburg. Provincie Limburg bezit bijna een kwart van de aandelen, de rest is verdeeld onder de Limburgse gemeenten naar rato van het aantal inwoners.

Wat mag het kosten?

Treasury (0.5)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	7.675	9.439	7.440	8.861	11.852	14.499	15.797
Baten	9.531	10.277	11.094	11.126	11.548	12.040	12.467
Saldo van baten en lasten	1.856	838	3.654	2.265	-304	-2.459	-3.330
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.856	838	3.654	2.265	-304	-2.459	-3.330

Ontwikkelingen baten en lasten

De verwachte financieringsbehoefte wordt afgestemd op de raming van het meerjarig investeringsvolume. De toerekening van de (hogere) kapitaallasten aan andere taakvelden leidt tot hogere baten op dit taakveld maar leidt bij de andere taakvelden tot hogere kapitaallasten. Omdat we bij de toerekening aan de taakvelden in alle jaren éénzelfde rekenrente hanteren fluctueren de resultaten op dit taakveld.

0.61 OZB woningen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort de onroerendzaakbelasting op de woning: belasting op eigendom woningen; waardering woningen; heffing en invordering, uitvoering OZB (woningen); bezwaar en beroep.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit betreft de waardebeoordeling van woningen in het kader van de Wet waardering onroerende zaken en de heffing en inning van de gemeentelijke onroerendzaakbelasting op woningen.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

BsGW heft en int lokale belastingen namens haar deelnemers, beheert de authentieke basisregistraties en verzorgt de uitvoering van de wet WOZ voor de gemeentelijke deelnemers. BsGW voert deze taken uit voor haar deelnemers, 30 gemeenten en het waterschap.

Wat mag het kosten?

OZB Woningen (0.61)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	20.384	20.819	20.819	21.259	21.259	21.259	21.259
Saldo van baten en lasten	20.384	20.819	20.819	21.259	21.259	21.259	21.259
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	20.384	20.819	20.819	21.259	21.259	21.259	21.259

Ontwikkelingen baten en lasten

De geraamde baten stijgen in 2026 als gevolg van de indexering van de OZB-tarieven. Deze indexering bedraagt 2,10%.

0.62 OZB niet-woningen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort de onroerendzaakbelasting op niet-woningen: belasting op eigendom en gebruik niet-woningen, waardering onroerende zaken (niet woningen); heffing en invordering; uitvoering OZB (niet woningen); bezwaar en beroep.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit betreft de waardebeoordeling van niet-woningen in het kader van de wet Waardering Onroerende Zaken en de heffing en inning van gemeentelijke onroerendzaakbelasting op niet-woningen.

Wat mag het kosten?

OZB niet-woningen (0.62)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	22.318	22.524	23.044	23.517	23.517	23.517	23.517
Saldo van baten en lasten	22.318	22.524	23.044	23.517	23.517	23.517	23.517
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	22.318	22.524	23.044	23.517	23.517	23.517	23.517

Ontwikkelingen baten en lasten

De geraamde baten stijgen in 2026 als gevolg van de indexering van de OZB-tarieven. Deze indexering bedraagt 2,10%.

0.63 Parkeerbelasting

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld komen tot uitdrukking de inkomsten voor betaald parkeren, naheffing en invordering en opbrengsten van parkeerfaciliteiten en – boetes.

Wat mag het kosten?

Parkeerbelasting (0.63)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	9.061	9.387	10.307	12.127	13.022	13.391	13.391
Saldo van baten en lasten	9.061	9.387	10.307	12.127	13.022	13.391	13.391
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	9.061	9.387	10.307	12.127	13.022	13.391	13.391

Ontwikkelingen baten en lasten

Vanaf 2026 wordt verwacht dat de inkomsten straatparkeren en naheffingsaanslagen hoger zijn door de inzet van de scanauto. De geraamde baten stijgen in 2026 ook als gevolg van de indexering van tarieven.

De lasten van parkeren zijn opgenomen bij taakveld 2.2. Vanwege de onderlinge verbondenheid wordt tevens naar de toelichting op dit taakveld verwezen.

0.64 Belastingen overig

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld komen tot uitdrukking de heffing en inningen van de overige gemeentelijke belastingen waaronder de hondenbelasting en toeristenbelasting.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C8 De hondenbelasting wordt verlaagd tot kostendekkend niveau, vanuit het oogpunt dat de vervuiler betaalt.

Hondenbelasting

In overeenstemming met het bestuursakkoord 2022-2026 zijn de tarieven hondenbelasting in 2023 met 25% verlaagd tot kostendekkend niveau. Net als in 2024 en 2025 zetten we dit beleid voort en worden de tarieven hondenbelasting in 2026 alleen verhoogd met de prijsindex.

Precariobelasting

Om uitvoering te geven aan de bezuinigingsmaatregelen uit de pre-begroting zijn in 2023 de tarieven van precariobelasting terrassen verhoogd met 25% bovenop de prijsindex. Net als in 2024 en 2025 passen we in 2026 alleen de prijsindex toe.

Reclamebelasting

Om uitvoering te geven aan de bezuinigingsmaatregelen uit de pre-begroting zijn in 2024 de tarieven reclamebelasting verhoogd met 10% bovenop de prijsindex. Net als in 2025 passen we in 2026 alleen de prijsindex toe.

Toeristenbelasting

In het budgettair kader van het bestuursakkoord 2022-2026 is een verhoging opgenomen van de opbrengsten toeristenbelasting van € 2,000 mln. vanaf jaarschijf 2025. Door een tariefverhoging van 16,5% en het gelijk trekken van 'verblijf zonder ster' aan 'verblijf met één ster' zijn we hieraan tegemoetgekomen. In 2026 worden de tarieven alleen verhoogd met de prijsindex.

Wat mag het kosten?

Belastingen overig (0.64)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.068	710	710	710	710	710	710
Baten	3.207	3.158	3.158	3.223	3.223	3.223	3.223
Saldo van baten en lasten	2.139	2.448	2.448	2.513	2.513	2.513	2.513
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	2.139	2.448	2.448	2.513	2.513	2.513	2.513

Ontwikkelingen baten en lasten

De geraamde baten stijgen in 2026 als gevolg van de indexering van tarieven. Deze indexering bedraagt 2,10%.

0.7 Algemene en overige uitkering gemeentefonds

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Tot dit taakveld behoren de Algemene Uitkering, Integratie-uitkeringen – zoals de integratie-uitkering Wmo en de Integratie-uitkering Sociaal Domein – en decentralisatie-uitkeringen. De gemeentefonds-middelen zijn vrij besteedbaar, dit is een algemeen dekkingsmiddel. Inzet wordt integraal afgewogen in de kadernota en de begroting. In de mei-, september- en decembercirculaire geeft het Rijk informatie over de hoogte en verdeling.

Wat mag het kosten?

Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds (0.7)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	0	30	0	0	0	0	0
Baten	356.397	364.178	380.675	383.927	384.308	375.777	379.791
Saldo van baten en lasten	356.397	364.148	380.675	383.927	384.308	375.777	379.791
Toevoeging reserves	392	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-392	0	0	0	0	0	0
Resultaat	356.005	364.148	380.675	383.927	384.308	375.777	379.791

Ontwikkelingen baten en lasten

De circulaire inzake het gemeentefonds leiden tot een stijging van de algemene uitkering waarvan een deel beschikbaar is voor budgettaire ontwikkelingen. Daarnaast moet een deel worden ingezet voor (nieuwe) taken. De budgetten die samenhangen met deze nieuwe taken zijn verantwoord op de hiervoor in aanmerking komende taakvelden. Per saldo is er voor de gemeente Maastricht sprake van een budgetneutraal effect.

De meicirculaire 2025 (zie Raadsinformatiebrief 25 juni 2025) heeft geleid tot een per saldo voordelige bijstelling van de begroting 2025 tot en met 2029. Uit de bijstelling blijkt een duidelijk waarneembare verschuiving van het ravijnjaar van 2026 naar 2028.

De voordelige bijstellingen worden o.a. veroorzaakt door het accres (de toename van het gemeentefonds o.b.v. de gemiddelde volumegroei van het bruto binnenlands product (bbp) en de loon- en prijsontwikkeling, gebaseerd op het prijs-bbp). Dit accresvoordeel is voor 2025 € 2,8 mln. en voor de jaren erna tussen de € 3,5 en € 4 mln. Wijzigingen in de (landelijke) maatstaven, aantallen en geactualiseerde bedragen per eenheid zorgen voor een voordeel voor 2025 van € 1,7 mln., oplopend naar € 5,5 mln. in 2029. Doordat het Rijk middelen beschikbaar stelt voor de demping terugval van het gemeentefonds (uitstel ravijnjaar) en voor de jeugdzorg (rapport commissie van Ark) is voor 2025 een voordeel berekend van € 3,3 mln., voor 2026 en 2027 is een voordeel van ca. € 10 mln. berekend en voor de jaren erna een voordeel van € 2,8 mln. Na het reserveren van de benodigde middelen voor indexering, resteert voor 2026 een voordeel van € 2,4 mln., voor 2027 een voordeel van € 2,6 mln., daarna aflopend naar € 1,6 mln. voor 2029.

De nadelige bijstellingen hebben enerzijds betrekking op de eindafrekening van het BTW Compensatiefonds (BCF). Deze zorgt tot een nadeel in 2025 van € 0,9 mln. en vanwege de structurele bijstelling van de stelpost BCF voor de jaren 2025 en verder een nadeel van € 1,9 mln. De gestegen WOZ-waarden resulteren voor 2025 in een korting op de algemene uitkering van € 2,5 mln. en voor 2026 en volgende jaren tot een korting van € 1,9 mln.

0.8 Overige baten en lasten

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld zijn de overige baten en lasten ondergebracht die niet tot een specifiek taakveld behoren, zoals het budget voor onvoorziene uitgaven, de verrekening tussen sectoren in het kader van de afdracht van BCF en de exploitatie van deelnemingen.

Wat mag het kosten?

Overige baten en lasten (0.8)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.914	19.951	8.412	8.280	8.970	9.054	8.893
Baten	19.171	515	4	4	4	4	4
Saldo van baten en lasten	17.257	-19.436	-8.408	-8.276	-8.966	-9.050	-8.889
Toevoeging reserves	35.804	13.995	13.989	823	1.375	2.141	2.166
Onttrekking reserves	12.792	14.530	13.613	8.271	6.732	7.601	7.672
Saldo mutaties reserves	-23.012	535	-376	7.448	5.357	5.460	5.506
Resultaat	-5.755	-18.901	-8.784	-828	-3.609	-3.590	-3.383

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De ontwikkelingen in de (geraamde) lasten worden op dit taakveld voornamelijk veroorzaakt door de fluctuaties in de stelposten voor indexering en kapitaallasten.

De stelpost indexering is gevormd uit de van het Rijk via de algemene uitkering ontvangen middelen voor indexering en de indexering van de baten. De indexering van de materiële lasten in deze begroting inmiddels verwerkt op de betreffende programma's en taakvelden. De indexering van de personele lasten heeft nog niet (volledig) plaatsgevonden. De hiervoor beschikbare ruimte is 'geparkeerd' op de stelpost indexering. De jaarlijkse taakstelling (2026-2029) m.b.t. de stelpost indexering (jaarlijks € 2,000 mln.) is komen te vervallen.

Voor toekomstige indexering is voor de begrotingsjaren 2026-2029 jaarlijks circa € 6,000 mln. beschikbaar.

De stelpost kapitaallasten (in verleden gebruikt ter dekking van kapitaallasten van nieuwe investeringen incl. de gevolgen van de indexering van investeringskredieten) is met ingang van begrotingsjaar 2025 vervallen en zal gedeeltelijk worden gebruikt om een reserve kapitaallasten te vormen ter dekking van de investeringsambities Randwyck Health Campus.

Onder de lasten is tenslotte de stelpost onvoorziën opgenomen. In 2026 bedraagt deze € 1,879 mln. en met ingang van 2027 € 2,129 mln. per jaar.

De ontwikkeling in de baten ten opzichte van 2024 is te verklaren doordat in 2024 de voorziening grondexploitatie WOM Belvédère is vrijgevallen. Dit naar aanleiding van de herijking van de betreffende grondexploitatie.

Mutaties reserves

De structurele stortingen en onttrekkingen aan de reserve vruchtboomfonds (algemene reserve) zijn met ingang van begrotingsjaar vervallen.

Ook de mutaties in de reserve productiemiddelen logistiek worden op dit taakveld verwerkt.

0.9 Vennootschapsbelasting

Alle informatie over grondbeleid inclusief vennootschapsbelasting is gebundeld in de paragraaf grondbeleid.

Met ingang van 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Als gevolg hiervan is de gemeente Maastricht belastingplichtig voor (een deel van) het afvalbedrijf. Daarnaast is de belastingdienst van mening dat vennootschapsbelasting verschuldigd is over de inkomsten behaald via reclame-concessies. De gemeente Maastricht en andere gemeenten in Nederland zijn het niet eens met dit standpunt. Dit traject van bezwaar en beroep loopt nog.

Wat mag het kosten?

Vennootschapsbelasting (VpB) (0.9)	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	491	405	405	405	405	405	405
Baten	1	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-490	-405	-405	-405	-405	-405	-405
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-490	-405	-405	-405	-405	-405	-405

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2024 worden veroorzaakt door een naheffingsaanslag die in 2024 over heffingsjaar 2023 is ontvangen.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 0 Bestuur en ondersteuning	(bedragen x € 1.000)						
	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestuur (0.1)	7.796	7.710	7.962	7.999	7.657	7.657	7.658
Burgerzaken (0.2)	7.158	7.116	7.444	7.140	7.140	7.140	6.157
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	10.917	10.339	11.015	10.796	10.850	11.059	11.428
Overhead (0.4)	78.244	78.918	81.404	83.534	82.864	82.875	82.078
Treasury (0.5)	7.675	9.439	7.440	8.861	11.852	14.499	15.797
Belastingen overig (0.64)	1.068	710	710	710	710	710	710
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds (0.7)	0	30	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten (0.8)	1.914	19.951	8.412	8.280	8.970	9.054	8.893
Vennootschapsbelasting (VpB) (0.9)	491	405	405	405	405	405	405
Totaal lasten	115.263	134.618	124.792	127.725	130.448	133.399	133.126
Bestuur (0.1)	306	38	38	0	0	0	0
Burgerzaken (0.2)	3.538	3.707	3.692	3.768	3.768	3.768	2.649
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	9.344	9.209	8.891	9.343	9.425	9.409	9.490
Overhead (0.4)	4.016	4.066	4.359	4.529	4.564	4.522	4.522
Treasury (0.5)	9.531	10.277	11.094	11.126	11.548	12.040	12.467
OZB Woningen (0.61)	20.384	20.819	20.819	21.259	21.259	21.259	21.259
OZB niet-woningen (0.62)	22.318	22.524	23.044	23.517	23.517	23.517	23.517
Parkeerbelasting (0.63)	9.061	9.387	10.307	12.127	13.022	13.391	13.391
Belastingen overig (0.64)	3.207	3.158	3.158	3.223	3.223	3.223	3.223
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds (0.7)	356.397	364.178	380.675	383.927	384.308	375.777	379.791
Overige baten en lasten (0.8)	19.171	515	4	4	4	4	4
Vennootschapsbelasting (VpB) (0.9)	1	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	457.274	447.878	466.081	472.823	474.638	466.910	470.313
Totaal saldo van baten en lasten	342.011	313.260	341.289	345.098	344.190	333.511	337.187
Toevoeging reserves	54.303	23.637	24.157	12.762	9.675	10.357	10.405
Onttrekking reserves	24.191	21.863	22.226	19.619	13.706	14.258	13.497
Saldo mutaties reserves	-30.112	-1.774	-1.931	6.857	4.031	3.901	3.092
Geraamd resultaat	311.899	311.486	339.358	351.955	348.221	337.412	340.279

In bijlage 8 is het verloop van de begroting na vaststelling van de 1^e Bestuursrapportage 2025 door de raad opgenomen.

Investerings 2025 – 2029

Bedragen x € 1.000												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/maatschappelijk	afschrijvings-termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
0	Optimale toegankelijkheid van gebouw en	MJIP	M	40		593	0	0	0	0	0	593
0	Productiemiddelen	Rendabel	E	div.		10.382	11.059	18.764	5.934	4.010	pm	50.149
0	MECC	Rendabel	E	20		2.700	0	0	0	0	0	2.700
0	Mergelweg 260	Rendabel	E	40		700	0	0	0	0	0	700
0	Verduurzamen commercieel vastgoed	Rendabel	E	20		0	0	239	0	0	3.973	4.212
0	Verduurzamen gemeentelijke organisatie	MJIP	M	20		0	202	1.169	598	908	1.435	4.312
0	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	MJIP	E	20		0	0	496	3.729	0	0	4.225
0	Verduurzamen maatschappelijke gemeentelijke panden	Rendabel	M	20		479	1.135	0	0	0	0	1.614
0	Verduurzamen maatschappelijke gemeentelijke panden	MJIP	M	20		0	1.853	2.133	2.054	217	0	6.257
0	Grondstoffen plan 2026-2030	Rendabel	M	div.		0	1.315	2.556	1.936	1.315	1.203	8.325

1.2 Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijke beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen heel direct in hun portemonnee. Politiek gezien is daarom van belang de transparantie van de berekeningswijze voor de kostendekkende tarieven. Dit betreft afval, riolen en leges. De overige belastingen en parkeerbelastingen betreffen een algemene inkomstenbron.

Wettelijke grondslag

Welke heffingen gemeenten mogen opleggen, is vastgelegd in de Gemeentewet (Gw).

De heffingen zijn te verdelen in 2 soorten:

- Heffingen waarbij een product of dienst wordt geleverd en waarvoor de burger betaalt (afvalinzameling, riolering, paspoort, rijbewijs, huwelijk, omgevingsvergunningen, parkeerontheffing, enzovoort). Bij deze heffingen mogen de begrote opbrengsten niet hoger zijn dan de begrote lasten (artikelen 228a en 229 Gw).
- Heffingen die als algemene inkomstenbron dienen en geen directe relatie hebben met een geleverd product of dienst (artikelen 220, 223, 224, 226, 227, 228 Gw). Deze heffingen worden gebruikt om algemene voorzieningen te realiseren zoals aanleggen en onderhouden van wegen en groenvoorzieningen, stimuleren van economie, bouwen en exploiteren van sportparken en zwembad, ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers, enzovoort.

De heffingen waarbij er een relatie is met een product of dienst zijn vervolgens in te delen in 2 soorten:

- De dienst wordt voortdurend en gedurende langere tijd geleverd en wordt opgelegd middels een aanslag gemeentelijke belastingen (afvalinzameling en riolering).
- Je betaalt per geleverde dienst in de vorm van leges (voorbeelden zijn: paspoort, rijbewijs, huwelijk, omgevingsvergunningen en parkeerontheffing).

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Coalitieakkoord 2022-2026

Uitgangspunt is een sluitend meerjarenperspectief, zonder lastenverhoging voor de Maastrichtse inwoners en bedrijven (behoudens inflatie). Het streven naar 100% kostendekkende tarieven wordt daarbij niet losgelaten.

Indexering

Voor de belastingen en heffingen en alle overige opbrengsten hanteren wij een gemiddeld percentage van 2,1% (middeling van materiële en loonkosten).

Daarbij geldt dat de tarieven 2026 van:

- Parkeergarages en de parkeerterreinen van Q-Park binnen de ringenstructuur worden geïndexeerd conform de PPS-afspraken geïndexeerd (met de consumentenprijsindex (CPI) van het CBS, gemeten in september).
- De poorttarieven van de milieuparken en de tarieven voor het ophalen van grofvuil en elektrische en elektronische apparaten (welke door het GR-bestuur, deels na afstemming met de Rd4, zijn vastgesteld worden niet verhoogd).
- De tarieven voor een ontheffing om toegang te hebben tot de nul-emissiezone voor stadslogistiek worden niet verhoogd, in overeenstemming met de landelijke geharmoniseerde afspraken.

De belastingen met de tarieven en leges voor de gemeente Maastricht inclusief de bijbehorende verordeningen landen in het boekje 'Belastingverordeningen en tarieven 2026 gemeente Maastricht'. Deze worden tegelijk met de programmabegroting 2026 aan de raad ter vaststelling voorgelegd. Uitzondering daarop is de verordening onroerendezaakbelasting (OZB). We ontvangen namelijk de voor 2026 verwachte waardeontwikkeling van BsGW niet op tijd om de tarieven OZB te berekenen. De verordening OZB wordt daarom in december aan de raad ter besluitvorming voorgesteld.

Een aantal belastingen zijn maandbelastingen, namelijk de rioolheffing, afvalstoffenheffing, reinigingsrecht, hondenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting. De tarieven zijn zodanig berekend dat deze deelbaar zijn door 12, wat afrondingsverschillen voorkomt.

Geraamde inkomsten van de lokale heffingen

Taakveld	Heffende instantie	Belastingsoort	Werkelijke opbrengst 2024	Gewijzigde geraamde opbrengst 2025 ***	Geraamde opbrengst 2026
<i>Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting)</i>					
7.2	BsGW	Rioolheffing *	17.186	17.447	17.397
7.3	BsGW	Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht *	20.238	21.409	21.471
<i>Kostendekkende leges (in totaliteit)</i>					
7.5	Gemeente	Begraafrechten	624	551	562
3.3	Gemeente	Marktgeden	464	536	547
2.2/3.4/8.3	Gemeente	Leges fysieke diensten	4.195	3.810	3.912
0.2	Gemeente	Leges burgergerichte diensten **	2.054	2.295	2.160
<i>Algemene belastingen en parkeerbelasting</i>					
0.61	BsGW	OZB eigenaar woningen	20.384	20.819	21.259
0.62	BsGW	OZB eigenaar niet woningen	12.670	13.036	13.304
0.62	BsGW	OZB gebruiker niet-woningen	9.648	10.008	10.213
0.64	BsGW	Hondenbelasting *	552	624	637
3.4	BsGW	Toeristenbelasting	6.977	8.874	9.056
3.4	BsGW	Forensenbelasting	402	405	413
0.64	BsGW	Precariobelasting	1.209	1.187	1.211
0.64	BsGW	Reclamebelasting	828	877	895
0.63/2.2	Gemeente	Parkeren	9.061	10.307	12.127
Totaal			106.492	112.185	115.164

* De bedragen zijn exclusief kwijtschelding.

** De bedragen zijn inclusief afdracht Rijksleges.

*** De gewijzigde geraamde opbrengst is inclusief eventuele begrotingswijzigingen. Bij de berekening van de kostendekkendheid bij de diverse belastingen wordt echter uitgegaan van de initiële begroting 2024, waardoor de daarin vermelde opbrengst kan afwijken.

Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting)

Rioolheffing

Het waterprogramma zoals nu voorligt is ambitieus. Er wordt flink geïnvesteerd, zowel in de klimaatopgave als in het vervangen van onderdelen van het rioolstelsel. Daarnaast zijn er ook de jaarlijkse reguliere kosten die nodig zijn om de heffing te innen, het riool en de technische voorzieningen in goede staat te houden.

Voor dit waterprogramma is een theoretisch kostendekkendheidsberekening gemaakt en uitgaande van de geraamde inkomsten en uitgaven is het kostendekkende basistarief berekend op € 228,12 per heffingseenheid per jaar (tarief 2025), dit zijn de gemiddelde uitgaven voor een huishouden (eigenaar) met een waterverbruik < 250 m³ per jaar.

Een verhoging van de heffing buiten de index, is dus niet aan de orde. En via inzet van de voorziening riolen om schommelingen in de kosten tussen de jaren te egaliseren, kan het tarief ook de komende jaren gelijk gehouden worden (buiten stijging met de reguliere index). Pas rond 2043 zal het tarief moeten stijgen.

Voor 2026 kan dus worden volstaan met een stijging met het gemeentelijke prijsindexcijfer, zijnde 2,1%. Dat resulteert in een heffing van € 232,92.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de tariefopbouw voor 2026:

(bedragen in €)	2025	2026
Rioolheffing eigenaar	169,20	172,80
Rioolheffing gebruiker tot 250 m ³	58,92	60,12
251 m ³ - 50.000 m ³ per 250 m ³	467,04	476,88
Van 50.001 – 500.000 m ³ per 250 m ³	310,32	316,80
Van 500.001 – 3 mln. m ³ per 250 m ³	154,92	158,16

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2026:

Berekening van kostendekkendheid van de heffing riolen (bedragen x € 1.000)				
		Rekening 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
A	Directe kosten taakveld riolering (excl. perceptiekosten en storting in voorziening riolen)	8.796	8.802	9.512
B	Inkomsten taakveld riolering (excl. heffingen en specifieke uitkering klimaatadaptie)	227	137	140
<i>C=A-B</i>	<i>Netto kosten taakveld riolering</i>	<i>8.569</i>	<i>8.665</i>	<i>9.372</i>
D	Perceptiekosten	1.100	1.125	1.129
E	Rentekosten	566	406	742
F	Toe te rekenen kosten van andere taakvelden	4.073	3.986	4.150
G	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	500	442	403
H	Toe te rekenen kosten taakveld inkomensregelingen (kwijscheldingen)	313	355	669
I	Compensabele btw	1.990	1.804	1.820
J	Storting in voorziening riolen	974	0	0
<i>K = C t/m J</i>	<i>Totale kosten</i>	<i>18.085</i>	<i>16.783</i>	<i>18.285</i>
L	<i>Opbrengst heffingen</i>	<i>17.186</i>	<i>16.377</i>	<i>17.397</i>
<i>M = L/K*100%</i>	<i>Dekkingspercentage</i>	<i>95%</i>	<i>98%</i>	<i>95%</i>

Afvalstoffenheffing

Tarieven 2026

Begin 2024 hebben de raden van de in Gemeenschappelijke Regeling (GR) Geul en Maas deelnemende gemeenten het 'Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul' vastgesteld. Vervolgens heeft Stadsbeheer Maastricht voor de drie gemeenten een individueel Grondstoffenplan opgesteld, waarna het bestuur van de GR Geul en Maas deze drie plannen op 19 december 2024 heeft vastgesteld. In de eerste helft van 2025 zijn de Grondstoffenplannen door de colleges van de gemeenten vastgesteld. Op 1 juli 2025 heeft de

Maastrichtse gemeenteraad ingestemd met beschikbaarstelling van het investeringskrediet voor de uitvoering van het Maastrichtse Grondstoffenplan en met de in dat Grondstoffenplan opgenomen inzamelfrequenties.

De plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken (PMD)-inzameling met zakken aan huis wordt in 2026 uitgebreid. Op dit moment is het hele Centrum hiervan uitgezonderd. Vanaf 2026 wordt enkel nog de Binnenstad hiervan uitgezonderd. De Maastrichtse Binnenstad vraagt ook een maatgerichte aanpak voor de inzameling aan huis van fijn restafval. Per 2026 zal de inzamelfrequentie hier verhoogd worden, zodat wekelijks fijn restafval wordt opgehaald in de Binnenstad. Het ontbreken van bron gescheiden PMD-inzameling in de Binnenstad biedt de mogelijkheid om het fijn restafval te kunnen én te mogen sorteren c.q. nascheiden voor dit specifieke gebied.

In 2026 is de start voorzien van de planmatige plaatsing van ondergrondse restafvalcontainers. In de tussentijd wordt getracht bij nieuwbouw of grootschalige renovatie samen met de projectontwikkelaar en/of wooncorporatie de totstandkoming van de ondergrondse restafvalcontainers in de planologie en/of herontwikkeling reeds mee te nemen. Hierdoor is bij afronding van de nieuwe of gerenoveerde woonwijk direct sprake van ondergrondse restafvalinzameling. Tevens is de start voorzien van de planmatige plaatsing van bovengrondse verzamelcontainers voor GFT+E. Bewoners van hoogbouwcomplexen (appartementen) wordt daarmee meer service geboden. Ze kunnen daarmee hun Groente, Fruit, Tuinafval en Etenresten (GFT+E) 24 uur per dag en 7 dagen in de week afvoeren, wanneer zij dat wenselijk vinden en waarbij zij niet afhankelijk zijn van de betreffende inzameldag. De 'greenclick' wordt vanaf 2026 gratis beschikbaar gesteld via de milieuparken. Dit is een click die bevestigd kan worden aan de GFT+E minicontainer, waardoor de deksel van de minicontainer open blijft staan. Dit zorgt voor natuurlijke ventilatie wat helpt tegen warmtebroei, condensvorming en stankoverlast. Voorts zorgt een greenclick dat het GFT+E indroogt, zodat sprake is van minder kilogram GFT+E. In de eerste helft van 2025 is de evaluatie van de GR Geul en Maas door een extern bureau uitgevoerd. In de tweede helft van 2025 wordt de vervolgaanpak voorgesteld, waarna in 2026 besloten kan worden over de inhoud en vorm van samenwerking voor de volgende jaren. Deze kostenverhogingen hebben samen met reguliere kostenstijgingen geleid tot een flinke kostenverhoging van de ontwerpbegroting 2026 van de GR Geul en Maas.

De locaties van de extra verzamelcontainers dienen schoon gehouden te worden, hetgeen ook extra geld kost. Getracht wordt deze kostentoeename te beperken door afvalcoaching, cameratoezicht en pilots. Verder is de opbrengst van producentenorganisatie Verpact voor het PMD-afval naar beneden bijgesteld. Dit heeft te maken met het feit dat per 2026 een nieuwe Ketenovereenkomst (als onderhandelingsresultaat tussen VNG, Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdiensten (NVRD) en Verpact) van kracht wordt. In deze nieuwe Ketenovereenkomst worden gemeenten vergoed naar gelang de kwaliteit van het aangeleverde PMD. Omdat nog niet duidelijk is welke kwaliteit de gemeente in 2026 aanlevert (dit moet immers uit de metingen in 2026 gaan blijken), is ook nog niet duidelijk welke vergoeding de gemeente krijgt. Het uitgangspunt is daarom om alle gemeenten over 2026 een bevoorschotting te geven met een tarief van 'slechts' € 228 per ton. Als de metingen in 2026 een betere kwaliteit tonen, wordt in 2027 met terugwerkende kracht een extra vergoeding over 2026 ontvangen.

In het geval van de afvalstoffenheffing/reinigingsrecht is de gemeentebreed geldende index van 2,1% onvoldoende om de ontwikkelingen aan de kostenkant op te vangen. Een extra indexering met 4,41% zou hiervoor nodig zijn. Maar in het raadsvoorstel "Investeringskrediet en inzamelfrequenties Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030", waarmee op 1 juli 2025 is ingestemd, is het volgende aangegeven:

"Gezien de huidige hoogte van de egalisatievoorziening afval (ca. € 12,0 mln. per ultimo 2024 Taakveld 7.3) is de verwachting dat er in 2026 nog geen stijging ten behoeve van het

Grondstoffenplan van de afvalstoffenheffing nodig zal zijn. Op termijn zal ten behoeve van de uitvoering van álle maatregelen uit het Grondstoffenplan wel een stijging benodigd zijn. Dit wordt dan meegenomen in de P&C-cyclus van zowel de GR Geul en Maas en de gemeente Maastricht ten behoeve van de dekking van de kosten.”

Daarom wordt voorgesteld de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht naar 2026 met 2,1% te verhogen, waarbij ongedekte kosten van dekking worden voorzien door een onttrekking aan de voorziening afval. In de 1e helft van 2026 wordt berekend of de voorziening afval voldoende groot is om op de lange termijn aan alle bestaande verplichtingen (zoals voor bestaande ondergrondse containers) en aan alle nieuwe verplichtingen (zoals voor nieuwe ondergrondse restafvalcontainers en nieuwe bovengrondse GFT+E verzamelcontainers) te voldoen. Ook wordt daarbij bekeken of er opties zijn om (structureel) de kosten te verlagen of de inkomsten te verhogen.

Momenteel is er geen limiet op het aantal containers voor gft-afval aan huis. Daarmee zijn een groot aantal containers in omloop gekomen en komen er nog steeds containers bij. In het door het college vastgestelde grondstoffenplan is daarom opgenomen om het aantal containers voor gft-afval aan huis bij nieuwe aanvragen per 1 januari 2026 te maximeren tot twee stuks. In laagbouw woonachtige huishoudens hebben hierbij de keuze tussen een 140 of 240 liter container, waardoor ze per 1 januari 2026, indien nodig, maximaal 2x 240 liter = 480 liter gft-afval wekelijks kunnen afvoeren. Hiermee worden deze huishoudens nog steeds ruim gefaciliteerd. In hoogbouw woonachtige huishoudens gebruiken 25 liter emmers, welk aantal op dit moment ook nog niet gemaximeerd is. Ook dit aantal wordt per 1 januari 2026 gemaximeerd tot 2, waardoor deze huishoudens, indien nodig, maximaal 2 x 25 liter = 50 liter gft-afval wekelijks kunnen afvoeren. Omdat de hoogbouw-huishoudens weinig tot geen tuinafval hebben blijft ook dit een ruime facilitering. Deze nieuwe regels gelden ook voor kleine bedrijfjes en instellingen, die tegen betaling van het reinigingsrecht gebruik maken van de gemeentelijke gft-inzameling. Eerder uitgegeven derde en volgende containers en emmers blijven per 1 januari 2026 wel geleegd worden. Nadat de raad de verordening reinigingsheffingen 2026 heeft vastgesteld, past het college het Uitvoeringsbesluit overeenkomstig aan, zodat de nieuwe regels per 1 januari 2026 rechtskracht hebben.

Voorgesteld wordt daarom om per 1 januari 2026 de maatstaven en tarieven te schrappen voor het beschikbaar stellen en in bruikleen geven van een derde of volgende gft-container of -emmer van 25 liter en 140 liter.

Hiermee worden alle tarieven van afvalstoffenheffing en reinigingsrecht verhoogd met 2,1%.

Uitgezonderd zijn de poorttarieven van de milieuparken en de tarieven voor het ophalen van grofvuil en elektrische en elektronische apparaten (welke door het GR-bestuur, deels na afstemming met de Rd4, zijn vastgesteld). De poorttarieven van de milieuparken worden niet verhoogd. Alleen voor het aanbieden van fijn restafval (aangeboden in andere zak dan betaalde restzak) en grof restafval dient betaald te worden. Huishoudens kunnen ook in 2026 grof huishoudelijk afval aan huis laten ophalen, waarbij de eerste keer geen ophaalkosten in rekening worden gebracht en enkel nog de verwerkingskosten betaald dienen te worden. Tenslotte is hierbij nog geen rekening gehouden met de extra kosten ten gevolge van de door de raad op 1 juli 2025 aangenomen motie ‘Eerlijke afvalinzameling aan huis’, waarin het college wordt verzocht om een keer per jaar gratis voorrijkosten en gratis verwerkingskosten van grof afval aan huis voor minima en mensen in de Wmo die niet zelfredzaam zijn, te regelen. Het college informeert de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 over de uitvoering, planning en kosten.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven voor 2026:

(bedragen in €)	2025	2026
Vastrecht	349,80	357,12
Vastrecht bij gebruikmaking stortkoker of ondergrondse restafvalcontainer	427,80	436,80
Restzak 50 liter/ inworp ondergrondse restafval- container (per keer max. 50 liter)	1,17	1,19
Restzak 25 liter	0,68	0,69

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2026:

Berekening van kostendekkendheid van de heffing afval (bedragen x € 1.000)				
		Rekening 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
A	Directe kosten taakveld afval	13.279	16.282	17.716
B	Inkomsten taakveld afval (excl. heffingen)	3.751	3.204	3.223
<i>C=A-B</i>	<i>Netto kosten taakveld afval</i>	9.528	13.078	14.493
D	Perceptiekosten	442	423	518
E	Rentekosten	78	58	55
F	Toe te rekenen kosten van andere taakvelden	1.601	2.021	2.290
G	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	489	538	551
H	Toe te rekenen kosten taakveld inkomensregelingen (kwijscheldingen)	1.778	2.300	2.302
I	Compensabele btw	2.767	3.420	3.597
J	Storting in voorziening	4.768	0	-926
<i>K = C t/m J</i>	<i>Totale kosten</i>	21.451	21.838	22.880
L	<i>Opbrengst heffingen</i>	20.238	20.999	21.471
<i>M = L/K*100%</i>	Dekkingspercentage	94%	96%	94%

Kostendekkende leges (in totaliteit)

Algemeen

De Gemeentewet bepaalt dat de kostendekkendheid van heffingen wordt bepaald op het niveau van de gehele legesverordening. Het compenseren van relatief lagere kostendekkendheid voor de ene dienst met een relatief hogere kostendekkendheid voor een andere dienst is toegestaan. Dit wordt kruissubsidiëring genoemd. Vanaf 28 december 2009 werd de mogelijkheid tot kruissubsidiëring echter beperkt door invoering van nieuwe regelgeving in de vorm van de Europese dienstenrichtlijn. Dit had tot gevolg dat kruissubsidiëring alleen nog werd toegestaan binnen clusters van sterk samenhangende vergunningsstelsels. Bij onze eigen gemeentelijke toets van kostendekkendheid van vergunningen wordt rekening gehouden met de beperkingen tot kruissubsidiëring ten gevolge van de invoering van de Europese Diensten Richtlijn en de Omgevingswet. Vandaar de splitsing van de verordening in een verordening fysieke diensten en burgergerichte diensten.

Alle leges worden geheven op basis van de legesverordening burgergerichte diensten en de legesverordening fysieke diensten.

Begraafrechten

Als gemeente bieden wij met de algemene begraafplaats de gelegenheid voor nabestaanden om te rouwen en gedenken in een cultuur- en natuurhistorisch waardevolle, monumentale omgeving. Afgelopen periode is de gemeentelijke begraafplaats getransformeerd naar een multifunctioneel rouw- en gedenkpark, waardoor beter wordt aangesloten bij de huidige en toekomstige klantvraag en – behoefte. De transformatie naar een eigentijds rouw- en gedenkpark is voltooid.

In de verordening 2025 en bijbehorende tarieventabel zijn enkele redactionele en technische wijzigingen doorgevoerd. Het gaat in hoofdzaak om het:

- Toevoegen van tarieven voor de afkoop van onderhoudskosten bij de particuliere graven, zoals eerder is gebeurd bij de Joodse en Islamitische graven.
- Toevoegen van de mogelijkheid tot natuurlijk begraven middels bioasbus of ter aarde bestelling.
- Verwijderen van de tarieven voor tijdelijk grafrecht op de Joodse begraafplaats, omdat de Joodse gemeenschap heeft meegedeeld dat tijdelijk grafrecht niet mogelijk is op een Joodse begraafplaats.
- Het extra verhogen van de tarieven voor keldergraven met gemiddeld 10% vanwege de hogere kosten bij de aanbesteding.
- Verwijderen van de tarieven voor de Memorial Cube. Dit betreffen namelijk geen leges, maar tarieven van de exploitant. Het opnemen daarvan was bedoeld als indicatie, maar bij wijzigingen leidt dit tot verwarring.
- Verlagen van de tarieven voor de asbijzetting van de herdenkingsboom met 44%. Deze zijn daarmee teruggebracht naar kostprijsniveau, de kosten waren eerder te hoog ingeschat.
- Verwijderen van de tarieven voor het registreren van een QR-code met herinneringsprofiel bij een herdenkingsboom, omdat deze dienst niet aangeboden wordt (hetgeen oorspronkelijk wel de bedoeling was).

Hierdoor sluit de dienstverlening meer aan bij de klantwensen en voorkomen we een teruggang van de vraag en zorgen we dat het karakter van de begraafplaats behouden blijft.

Voorgesteld wordt om voor het jaar 2026 de onderlinge verhouding te handhaven, die nu tot uitdrukking komt in de beschreven diensten en de daarbij behorende bedragen zoals opgenomen in de verordening. Ten opzichte van de verordening 2025 verhogen we de tarieven met de gemeentebreed gehanteerde index van 2,1%.

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten (bedragen x € 1.000)				
		Rekening 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
A	Directe kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria	846	792	786
B	Inkomsten taakveld begraafplaatsen en crematoria	8	0	0
<i>C = A-B</i>	<i>Netto kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria</i>	838	792	786
D	Rentekosten	32	22	21
E	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	203	166	191
F	Toe te rekenen btw	0	0	0
<i>G = C t/m F</i>	<i>Totale kosten</i>	1.073	980	998
<i>H</i>	<i>Opbrengst heffingen</i>	623	551	562
<i>I = H/G*100%</i>	Dekkingspercentage	58%	56%	56%

Marktgelden

De leges voor marktgelden zijn afhankelijk van de locatie, ingenomen oppervlakte en gebruikperiode. De marktgelden worden verhoogd met de gemeentelijke index van 2,1%.

Berekening van kostendekkendheid van de marktgelden (bedragen x € 1.000)				
		Rekening 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
A	Directe kosten markten	611	507	518
B	Inkomsten markten (excl. marktgelden)	0	0	0
<i>C=A-B</i>	<i>Netto kosten taakveld</i>	<i>611</i>	<i>507</i>	<i>518</i>
D	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	305	236	247
E	Toe te rekenen btw	10	29	29
<i>F=D t/m E</i>	<i>Totale kosten</i>	<i>926</i>	<i>772</i>	<i>794</i>
G	<i>Opbrengst heffingen (marktgelden)</i>	<i>464</i>	<i>547</i>	<i>547</i>
<i>H=G/F*100%</i>	Dekkingspercentage	50%	71%	69%

Fysieke diensten

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen in werking getreden. Als gevolg van deze wetswijziging werd tevens een nieuwe Verordening leges fysieke diensten 2024 vastgesteld waarin de belastbare feiten onder de Wabo-wetgeving zijn omgezet naar de nieuwe belastbare feiten onder de Omgevingswet.

De tarieven worden voor 2026 verhoogd met de gemeente brede index van 2,1%, behalve de tarieven die op landelijk niveau wettelijk zijn gemaximeerd. Dit geldt onder andere voor de tarieven voor de aanvraag van een ontheffing om toegang te hebben tot de nul-emissiezone voor stadslogistiek die per 1 juli 2023 zijn ingevoerd.

Kostendekkendheid

Het volgende overzicht geeft een beeld van de kostendekkendheid van de verschillende hoofdstukken.

Fysieke diensten (bedragen x € 1.000)	Personeels- lasten	Overhead	Lasten OD-ZL	Overige kosten	Totale kosten	Baten	Kosten- dekkend- heid
Totaal van alle producten	2.685	1.567	110	838	5.199	3.912	75%
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	274	160		157	591	269	46%
Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie							
Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten	274	160		157	591	269	46%
Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet	2.130	1.243	110	650	4.134	3.480	84%
Paragraaf 2.2 Voorfase	502	293	16		811	173	21%
Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	879	524		650	2.071	2.832	137%
Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	283	165			448	90	20%
Paragraaf 2.5 Lozingsactiviteiten							
Paragraaf 2.6 Milieubelastende activiteiten			68		68		0%
Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten	21	12			33	19	57%
Paragraaf 2.8 Overige activiteiten	109	64			173	89	51%
Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften	1	1	11		13	13	95%
Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid							
Paragraaf 2.11 Overige tarieven	71	41			112	101	90%
Paragraaf 2.12 Modaliteiten	212	124	11		347	172	49%
Paragraaf 2.13 Vermindering						-27	
Paragraaf 2.14 Teruggaaf	31	18	4		53	18	35%
Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	281	164		30	475	163	34%
Paragraaf 3.1 Horeca	78	46			124	79	64%
Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet	1	0			1	0	23%
Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt	180	105		30	315	55	18%
Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014	9	5			14	13	94%
Paragraaf 3.7 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit / overige vergunningen en besluiten	13	8			21	16	75%

Hoofdstuk 1 van de tarieventabel betreft de vergunningen in het kader van bijzondere wetten (o.a. kansspelen, verkeer en vervoer).

Hoofdstuk 2 betreft omgevingsvergunningen in het kader van de Omgevingswet (bouw- en milieuactiviteiten).

Hoofdstuk 3 betreft de vergunningen in het kader van o.a. horeca en evenementen.

Het kostendekkendheidspercentage van met name hoofdstukken 1 en 3 is verre van 100%. Dit is verklaarbaar, omdat landelijk gezien de meeste gemeenten ervoor kiezen om hier maatschappelijke verantwoorde tarieven te hanteren en de gemeente Maastricht bovendien de nodige privaatrechtelijke inkomsten verwerft uit evenementen als bijvoorbeeld pachtsommen bij carnaval.

Belangrijk is dat wij bij juridische procedures, welke veelvuldig voorkomen bij hoofdstuk 2, kunnen aantonen dat de gemeente Maastricht voldoet aan het vereiste dat de begrote baten niet hoger zijn dan de begrote lasten op het niveau van de verordening in zijn geheel.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 heeft veel onzekerheden met zich meegebracht voor wat betreft de verwachte aantallen aanvragen en legesopbrengsten, en daarmee de kostendekkendheid. In de begroting voor zowel 2024 als 2025 is daarom de mogelijkheid geschetst dat de daadwerkelijke kostendekkendheid fysieke diensten boven de maximale 100% zou kunnen uitkomen, met een noodzaak tot herziening van de tarieven tot gevolg.

Deze overschrijding heeft zich in de jaarrekening 2024 niet voorgedaan. Integendeel: zowel in 2024 als 2025 blijven de baten achter bij de lasten. De jaarlijkse legesinkomsten bestaan voor een belangrijk deel uit de opbrengsten van een aantal grote projecten. De laatste jaren zien we dat

externe ontwikkelingen van grote invloed zijn op de planning van dergelijke majeure bouwprojecten. Factoren die een rol spelen zijn onder meer netcongestie, sterk toegenomen bouwkosten en rentes, schaarste van beschikbare bouwgrond, onzekerheden en beperkingen door wet- en regelgeving, zoals de stikstofregels en de Wet betaalbare huur. Wijziging van de planning van majeure projecten leidt direct tot wijzigingen in de omvang van de bouwleges. Mede hierom is gekozen voor een structurele neerwaartse bijstelling van de begrote baten met € 2 mln. De benodigde ambtelijke capaciteit en de daaraan verbonden lasten blijven daarentegen, mede door de hierboven geschetste problematiek, onverminderd hoog. Dit verklaart waarom de begrote kostendekkendheid voor 2026 lager uitvalt dan in voorgaande jaren (74%). De jaarrekening 2025 zal wederom worden benut om de kostendekkendheid nader inzichtelijk te krijgen.

Burgergerichte diensten

Per 1 januari 2026 worden er extra voorwaarden voor de huwelijken en de geregistreerde partnerschappen ingesteld. Deze extra voorwaarden worden opgenomen in de legesverordening.

In de tarieventabel zijn daarnaast enkele redactionele aanpassingen verwerkt en de tarieven zijn verhoogd met de index van 2,1%.

De tarieven worden waar nodig afgerond op veelvoud van € 0,05 vanwege lagere kosten van geldtransport en efficiënt beheer van de geldautomaat, waarvan de mensen gebruik kunnen maken die niet willen of kunnen pinnen en daarom met contant geld betalen. Alleen de tarieven voor huwelijken worden afgerond op hele euro's, omdat dit beter past bij het karakter van de aangeboden diensten en de verwachting van de burgers.

Kostendekkendheid

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2025:

Berekening van kostendekkendheid van de burgergerichte diensten (bedragen x € 1.000)				
		Rekening 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
A	Directe kosten taakveld burgerzaken (excl. verkiezingen)	6.744	6.754	6.723
B	Inkomsten taakveld burgerzaken (excl. verkiezingen)	3.530	3.674	3.768
<i>C = A-B</i>	<i>Netto kosten taakveld burgerzaken</i>	3.214	3.080	2.955
D	Toe te rekenen kosten heffingen	2.125	1.893	2.138
E	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	918	869	988
<i>F = D t/m E</i>	<i>Totale kosten</i>	3.043	2.762	3.126
G	<i>Opbrengst heffingen</i>	2.054	2.295	2.160
<i>H = G/F*100%</i>	<i>Dekkingspercentage</i>	67%	83%	69%

Algemene belastingen en parkeerbelasting

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Jaarlijks vindt een herwaardering plaats in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Dit betekent dat de WOZ-waarden voor het jaar 2026 worden gebaseerd op een nieuwe waardepeildatum, namelijk 1 januari 2025. Alle belastingplichtige WOZ-belanghebbenden zullen in 2026 een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen met de nieuwe WOZ-waarde, gebaseerd op taxaties die op het moment van de samenstelling van deze begroting nog worden bepaald. Medio oktober

2025 is bekend hoe de waardeontwikkeling uitpakt en welke gevolgen dit heeft voor de tarieven. Deze zullen worden verwerkt in de OZB-verordening 2026 die in de raadsvergadering van december aan u zal worden voorgelegd.

Hondenbelasting

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de opbrengst van de hondenbelasting naar kostendeckend niveau wordt gebracht, ondanks het feit dat de hondenbelasting een algemene belasting is. De kosten van de voorzieningen die er voor honden in stand worden gehouden zijn daarvoor maatgevend. Dit zijn de kosten voor aanleg en onderhoud van de losloopgebieden, hondentoiletten, afvalbakken en zakjes voor hondenpoep, handhaving en dergelijke. De kwaliteit van die voorzieningen is medebepalend voor de acceptatie van de belasting. Op basis van de gerealiseerde kosten van 2018 tot en met 2021 werden de tarieven in 2023 met 25% verlaagd ten opzichte die van 2022. De tarieven worden per 1 januari 2026 geïndexeerd met de prijsindex van 2,1%.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven voor 2026:

(bedragen in €)	2025	2026
1 ^e hond	75,96	77,52
2 ^e hond	109,44	111,72
3 ^e en meer	132,24	135,00
Kennel	304,44	310,80

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting in Maastricht wordt gedifferentieerd naar de aard van de accommodaties waarvan gebruik wordt gemaakt. Naarmate de accommodatie luxer is, is het tarief hoger.

Wij stellen voor om een tarief toe te voegen voor cruiseschepen, die in Maastricht gedurende de nacht aangemeerd blijven. Dit in de geest van de verordening en ook redelijk, omdat dit meer en regelmatig voorkomt. Voorgesteld wordt om een tarief van € 6,00 te hanteren. Dit tarief is vergelijkbaar met dat van Rotterdam (€ 5,90 in 2025) en ruim lager dan dat van Amsterdam (€ 14,50 in 2025). Daarnaast is het in overeenstemming met het voorzieningenniveau op cruiseschepen.

De overige tarieven 2026 worden verhoogd met de gemeente brede index van 2,1%.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven per persoon per overnachting in of bij een bepaalde accommodatie:

	(bedragen in €)	2025	2026
a.	Kampeersonderkomen of jeugdherberg;	1,84	1,88
b.	Accommodaties voor logies of hotel niet vallend in een stercategorie;	3,70	3,78
c.	Recreatiewoning;	3,96	4,04
d.	Hotel in de één-stercategorie;	3,70	3,78
e.	Hotel in de twee-sterrencategorie;	4,58	4,68
f.	Hotel in de drie-sterrencategorie;	5,56	5,68
g.	Hotel in de vier-sterrencategorie;	6,62	6,75
h.	Hotel in de vijf-sterrencategorie.	7,57	7,73
i.	Cruiseschepen	-	6,00

Forensenbelasting

Bij forensenbelasting is sprake van een tweeledige heffing. Het tarief is een vast bedrag, vermeerderd met een bedrag dat afhankelijk is van de WOZ-waarde. Er is wel sprake van een maximumbedrag. Het vast bedrag en het maximumbedrag worden geïndexeerd met 2,1% en afgerond op hele Euro's.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven voor 2026:

	(bedragen in €)	2025	2026
1.	Per gemeubileerde woning:	€ 320,00	€ 327,00
2.	Vermeerderd met een percentage van de WOZ-waarde:	0,56%	0,56%
3.	Met een maximum van:	€ 3.431,00	€ 3.503,00

Precariobelasting

Precariobelasting is op basis van de Gemeentewet te kwalificeren als een algemene inkomstenverwervende belasting. Vanwege de aard en het karakter, ook gezien de historie, bestaat er een zekere relatie met het begrip dienstverlening. De gemeente verstrekt namelijk de gunst om voorwerpen op de gemeentegrond toe te staan. Tevens kan deze belasting gezien worden als een regulerende belasting als instrument om vervuiling of vernieling van de openbare ruimte tegen te gaan.

Voor 2026 worden de precariotarieven geïndexeerd met 2,1%.

Reclamebelasting

Bij raadsbesluit van 19 december 2008 is de verordening reclamebelasting vastgesteld. In 2009 zijn de aanslagen voor het eerst opgelegd aan de ondernemers die voldoen aan de in deze verordening gestelde criteria. De tarieven worden per 1 januari 2026 verhoogd met de index van 2,1%.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven voor 2026:

	(bedragen in €)	2025	2026
a.	Oppervlakte reclameobjecten kleiner dan 0,1 m2:	0,00	0,00
b.	Oppervlakte reclameobjecten groter dan 0,1 m2, maar kleiner dan 20 m2:	835,00	852,48
c.	Oppervlakte reclameobjecten groter dan 20 m2:	1.670,00	1.704,96

Parkeerbelasting

Het heffen van parkeerbelasting is een belangrijk sturingsmiddel in het gemeentelijke parkeerbeleid. Het parkeerbeleid richt zich op rechtvaardige verdeling van de publieke ruimte en het bereiken van de beleidsdoelen van de Omgevingsvisie. Door parkeertarieven te differentiëren parkeert de juiste parkeerder op de juiste parkeervoorziening. Dat betekent in de praktijk dat lang parkerende bezoekers in de Binnenstad worden gestimuleerd om te parkeren in de garages en op parkeerterreinen, zodat er minder op straat wordt geparkeerd en daar meer plek overblijft voor kort parkerende bezoekers en vergunninghouders (bewoners en ondernemers) en voor fiets parkeren en meer groen. Instrumenten die worden gehanteerd zijn onder andere tariefdifferentiatie voor parkeergarages volgens de Ringenstructuur, het hanteren van parkeertarieven voor kortparkeerders op straat die hoger of gelijk zijn aan de tarieven in de parkeergarages en hogere tarieven voor betaald parkeren op straat in de Binnenstad ten opzichte van het Overig gebied. De gehanteerde tarieven moeten duidelijk onderscheidend zijn voor de parkeerder.

Als de straatparkeertarieven niet meegroeien met de inflatie neemt de sturende werking van parkeertarieven af, omdat dan de verhouding tussen de parkeertarieven op straat en in de garages onder druk komt te staan. Dat is vanuit het parkeerbeleid ongewenst en ook strijdig met de afspraken uit de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en Q-Park. Daarin is de beleidsafpraak vastgelegd dat de tarieven voor straat parkeren hoger of gelijk moeten zijn dan de parkeertarieven in de nabije parkeergarages en parkeerterreinen.

Tarieven Q-Park

De parkeertarieven voor de garages en de parkeerterreinen van Q-Park worden jaarlijks conform de afspraken binnen de samenwerkingsovereenkomst geïndexeerd, waarbij de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) wordt gevolgd, gemeten in september. Deze

tarieven worden verwerkt binnen de ringenstructuur en telkens eind van het jaar vastgesteld door het college

Tarieven straat parkeren

In de begroting van 2025 is aangegeven dat met ingang van dat jaar voor de jaarlijkse indexering van de begrotingsopbrengsten uit straat parkeren het gemeente brede indexeringspercentage zal worden aangehouden. Hetzelfde geldt voor de indexering van de bijbehorende parkeertarieven (om betalen bij parkeerautomaten mogelijk te maken, wordt het exacte tarief rekenkundig afgerond op eenheden van € 0,10). Vervolgens wordt telkens in oktober het percentage van de gemeente brede indexering voor de parkeertarieven vergeleken met de CPI van september in hetzelfde jaar. Op het moment dat deze CPI hoger is dan het percentage van de gemeentelijke indexering volgt er een correctie van het verschil op de parkeertarieven (weer wordt het tarief rekenkundig afgerond op eenheden van € 0,10). Deze bijgestelde tarieven worden in december, voor het nieuwe begrotingsjaar, definitief vastgesteld bij de jaarlijkse aanpassing van de Tarieventabel Parkeren die hoort bij de Verordening parkeerregulering en parkeerbelastingen, zoals door de raad overgedragen aan het college van B&W.

Op deze manier zorgen we ervoor dat de straattarieven en garagetarieven (en terreinen) in de juiste verhouding tot elkaar blijven. Tijdens het nieuwe begrotingsjaar kan dan binnen de reguliere P&C-cyclus een correctie worden doorgevoerd op de opbrengsten straat parkeren.

Vergunning tarieven

De gemeentelijke parkeertarieven voor vergunningen worden verhoogd conform het gemeente brede indexeringspercentage.

Park en Ride P+R Maastricht Noord

Parkeren aan de rand van de stad is mogelijk op de P+R Maastricht Noord. De P+R Maastricht Noord kent een combinatietarief voor parkeren en reizen per bus of met de trein (Openbaar Vervoer). Voor het tarief van 2026 maken Maastricht Bereikbaar en Arriva opnieuw tariefafspraken.

Kostendekkendheid

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2025:

Berekening van kostendekkendheid van de naheffingen parkeren (bedragen x € 1.000)				
		Rekening 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
A	<i>Totale parkeerkosten</i>	7.464	7.519	9.056
B	Toe te rekenen kosten naheffingen parkeren	2.688	2.842	4.075
C	<i>Opbrengst naheffingen parkeren</i>	1.685	2.718	2.997
D = C/B*100%	Dekkingspercentage	63%	96%	74%

Lastendruk burgers en bedrijven

Ter illustratie volgt hier een rekenvoorbeeld voor de lokale lasten in 2026 voor een gemiddeld huishouden in Maastricht, dat woont in een eigen koopwoning (met een geschatte gemiddelde WOZ-waarde van € 461.000).

Het verschil in lastendruk bedraagt 2,1%, de verhoging in geld bedraagt € 22,03.

Rekenvoorbeeld lastendruk burger (gezinnen)		
(bedragen in €)	2025	2026
Gemiddelde WOZ-waarde koopwoning *	439.000	461.000
OZB-eigenaar *	443,39	452,70
Rioolheffing eigenaar	169,20	172,80
Rioolheffing gebruiker	58,92	60,12
Vastrecht afvalstoffenheffing	349,80	357,12
Restzakken **	35,10	35,70
1 bezoek milieupark	10,00	10,00
Totaal	1.066,41	1.088,44

* Voor 2026 betreft het voorlopige bedragen; de definitieve (gemiddelde) WOZ-waarde en OZB-tarieven worden in december 2025 vastgesteld na afronding van de waardebeoordelingen.

** Deze bedragen zijn gebaseerd op een gemiddeld verbruik van 30 restzakken van 50 liter per jaar.

Positie op de lokale lastenladder		
(bedragen in €)	2024	2025
Gemiddelde lasten Nederland	994	1.052
Gemiddelde lasten Nederlandse G40 en G4	993	1.045
Gemiddelde lasten meerpersoonshuishouden Maastricht	1.022	1.059
Ranglijst G40+G4 (1 = laagste lasten)	28 van 44	28 van 44

Ter illustratie volgt hier een rekenvoorbeeld voor de lokale lasten in 2026 voor niet-woningen, uitgerekend voor een gemiddelde winkel in Maastricht.

Het verschil in lastendruk bedraagt 2,1%, de verhoging in geld bedraagt € 98,46.

Rekenvoorbeeld lastendruk bedrijven (winkel)		
(bedragen in €)	2025	2026
Gemiddelde WOZ-waarde niet-woning *	563.000	575.000
OZB-eigenaar *	2.173,18	2.218,82
OZB-gebruiker *	1.914,20	1.954,40
Rioolheffing eigenaar	169,20	172,80
Rioolheffing gebruiker	58,92	60,12
Vastrecht reinigingsrecht **	349,80	357,12
Restzakken ***	35,20	35,70
Totaal	4.700,50	4.798,96

* Voor 2025 is uitgegaan van een geschatte gemiddelde waarde. Voor 2026 betreft het voorlopige bedragen; de gemiddelde WOZ-waarde is geschat en de OZB-tarieven worden in december 2025 vastgesteld na afronding van de waardebeoordelingen.

** Exclusief btw.

*** Deze bedragen zijn gebaseerd op een gemiddeld verbruik van 30 restzakken van 50 liter per jaar.

Kwijtscheldingsbeleid

Op basis van het nieuwe beleidskader armoede en schulden 'We zien je' wordt het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente gewijzigd. Maastrichtenaren kunnen een verzoek om kwijtschelding indienen als ze niet in staat zijn om de aanslag gemeentelijke belastingen te betalen. Kwijtschelding kan alleen worden verleend voor rioolheffing gebruikersdeel, afvalstoffenheffing en hondenbelasting (1e hond). De BsGW beoordeelt aan de hand van de gegevens van een kwijtscheldingsverzoek of en in hoeverre iemand beschikt over betalingscapaciteit om de gemeentelijke belastingen te kunnen betalen. De betalingscapaciteit wordt berekend aan de hand van de inkomsten, uitgaven, vermogen, schuldaflissing, autobezit en andere factoren, rekening houdend met de door de overheid vastgestelde normen en het gemeentelijk beleid.

De raad had voor de berekening van de betalingscapaciteit de ruimste normen vastgesteld, behalve voor de vermogensnorm. Op basis van het nieuwe beleidskader wordt met ingang van 2026 ook de vermogensnorm verhoogd tot het wettelijke maximum. Dit betekent dat de vermogensgrens verhoogd wordt met een bedrag dat varieert van € 1.500 tot € 2.000 (afhankelijk van de gezinssituatie).

BsGW vraagt daarnaast informatie op bij het Inlichtingenbureau. Deze organisatie voor gemeenten en andere overheidsorganisaties voert voor BsGW een kwijtscheldingstoets uit. Is de toets van het Inlichtingenbureau positief, ontvangen burgers 'automatisch' kwijtschelding (en hoeven zelf geen aanvraag te doen). Is de uitkomst van de toets negatief, dan ontvangen mensen een brief waarin staat dat zij niet in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding en wat daarvan de reden is. Ze kunnen alsnog een aanvraag indienen en hoeven dan alleen bewijsstukken in te dienen voor het onderdeel waarvoor de aanvraag is afgewezen.

Bij volledige of gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke belastingen heeft men ook recht op een vergoeding van het variabele deel van de afvalstoffenheffing in de vorm van het uitreiken van rood-witte restzakken of een evenredige vergoeding (voor wie een aanslag diftar moet betalen).

De volgende tabellen geven inzicht in de aantallen en bedragen met betrekking tot kwijtscheldingen.

Aantallen kwijtscheldingsverzoeken	2024 *	2025 **
Toegekend	Niet bekend	4.181
Afgewezen	Niet bekend	1.890
<i>Subtotaal</i>	Niet bekend	6.071
Nog te behandelen	Niet bekend	2.370
Totaal	Niet bekend	8.441

* Vanwege de overgang naar een nieuwe belastingenapplicatie kon BsGW in 2024 deze specificaties niet aanleveren.

** Stand per 1 juli.

Bedragen verleende kwijtschelding (bedragen x € 1.000)						
Jaar	Realisatie per 1 juli 2021	Realisatie per 1 juli 2022	Realisatie per 1 juli 2023	Realisatie per 1 juli 2024	Realisatie per 1 juli 2025	Prognose na afhandeling alle verzoeken
2021	1.764	2.238	2.268	2.272	2.280	2.313
2022		2.059	2.413	2.442	2.462	2.477
2023			1.970	2.319	2.399	2.407
2024				1.405	2.017	2.498
2025					1.538	2.971

Bedrijfsvoering

Onder het motto 'Samen met plezier voor Maastricht' wordt planmatig gewerkt aan de optimalisatie van de bedrijfsvoering op basis van de initiatieven die in het kader van personeel, organisatie en bedrijfsvoering in 2026 opgepakt worden. Door het invoeren van inhoudelijke verbeteringen en een andere manier van werken in samenhang met een cultuurontwikkeltraject blijven we bouwen aan een robuuste toekomstbestendige bedrijfsvoering met geactualiseerde processen, systemen en goede stuurinformatie. Met hart voor de organisatie en de stad faciliteren we de ontwikkeling van onze medewerkers in een gezonde, veilige en plezierige werkomgeving om duurzaam te werken aan de opgaves van vandaag en morgen.

We zijn sinds de reorganisatie van 2023 stevig aan de slag met de inhoudelijke en culturele organisatieopgaven. Gewerkt is aan het op orde brengen van de basis, een meer robuuste en wendbare bedrijfsvoering en we zijn gestart met het implementeren van data gedreven sturen. Minstens zo belangrijk als een professionele bedrijfsvoering zijn de cultuur aspecten voor de totale organisatieontwikkeling: levert de reorganisatie van 2023 ook een gemeente op die het zichtbaar beter doet voor onze inwoners? Dan gaat het om aspecten als, houding en gedrag, omgevings sensitiviteit, bestuurlijke antenne. We hebben stappen gemaakt, maar zijn er nog niet. Dit zijn ook zaken die doorlopend om impulsen vragen. Daarom is besloten bij een zestal thema's in projectvorm een versnelling toe te passen waarbij én een inhoudelijk resultaat én een lerend resultaat én impact op het beïnvloeden van de werkhouding worden gecombineerd. Het gaat om:

- ambulante werken, dicht bij de mensen in het sociaal domein
- slimmer werken met AI
- interne dienstverlening
- een meer transparant vergunningsproces
- meer focus bij prioritering van projecten
- de kwaliteit van het bestuurlijk besluitvormingsproces.

Enkele thema's worden hieronder nader toegelicht.

Het laat zien dat alhoewel organisatieverandering en –ontwikkeling een gestaag proces is, dat stapsgewijs plaatsvindt, er met volle aandacht op wordt ingezet. In 2026 zetten we de doorontwikkeling onverminderd voort. In de navolgende paragrafen zullen we dit verder toelichten. Afgesloten wordt met de cijfers over bedrijfsvoering thema's.

Rechtmatig en in control

Vanuit vertrouwen en transparantie werken we samen aan een doelmatige, doeltreffende en rechtmatige gemeente Maastricht. We staan voor een organisatie die in control is. Gemeente Maastricht komt in control door minimaal aan drie gebieden aandacht te besteden:

- Doen we de goede dingen (doeltreffendheid);
- Doen we de dingen goed (doelmatigheid);
- Doen we dit alles in lijn met wat wet- en regelgeving voorschrijft (rechtmatigheid)?

Er zijn veel eisen waar de gemeente Maastricht en haar medewerkers aan willen en moeten voldoen. Door meer structuur en focus aan te brengen kan op een doelmatigere manier aan (door)-ontwikkelingen worden gewerkt.

Het continu blijven voldoen aan wet- en regelgeving is topprioriteit binnen de inrichting van de organisatie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de inrichting van het applicatielandschap en de processen. Juiste en volledige archivering, eisen van dienstverlening aan de burger, en landelijke ontwikkelingen

worden door vertaald naar de projectplannen en dienovereenkomstig uitgevoerd. Het voldoen aan informatiebeveiliging, security en privacy-eisen zullen onverminderd hoge aandacht behouden. Tevens zal daar waar nodig worden geïnvesteerd om aan de nieuwste wet- en regelgeving te blijven voldoen.

Rechtmatigheid

Voor het boekjaar 2026 zal, conform de bestuurlijk gemaakte afspraken, door middel van een intern controleplan en een uitvoeringsprogramma invulling worden gegeven aan de uit te voeren werkzaamheden om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording. Een blijvende prioriteit is het verder vormgeven van het drie lijnen model (Three Lines of Defense). In het kader van de rechtmatigheid is het uiteindelijke doel om te komen tot een Intern Control Statement (ICS). In 2026 zal verder worden gewerkt aan de doorontwikkeling van het ICS.

Control

IT-audit

Juistheid van de verstrekte informatie is voor alle belanghebbende binnen de gemeente van groot belang. Steeds meer gegevens komen in systemen en het aantal koppelingen tussen systemen neemt toe. Het is daarom niet eenvoudig om de juistheid aan te tonen. Het uitvoeren van een IT-audit geeft antwoord op de mate van betrouwbaarheid van de verstrekte informatie.

Horizontaal Toezicht

In het kader van het "Horizontaal Toezicht" zal in 2026 gewerkt worden aan een nieuw convenant met de belastingdienst. Daarnaast zullen de reguliere werkzaamheden uit het huidige convenant uitgevoerd worden.

Governance verbonden partijen

Governance gaat over het besturen en beheersen van een organisatie en verantwoordelijkheid en zeggenschap binnen een organisatie. De raad wenst, net als bij veel andere gemeenten, al jaren meer grip te krijgen op verbonden partijen. Inmiddels is de wet op de gemeenschappelijke regelingen aangepast en heeft de commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV) in 2025 een nieuwe kadernota "verbonden partijen" uitgebracht. Naar aanleiding hiervan wordt de nota "Governance" (uit 2018) in 2026 opnieuw opgesteld. In het eerste kwartaal 2026 zal deze nota aan de raad ter vaststelling worden aangeboden.

Doelmatigheid en doeltreffendheid

Artikel 213a onderzoeken

De gemeenteraad heeft in 2023 de 'Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid' inzake artikel 213a onderzoeken (Gemeentewet) vastgesteld'. Voor 2026 zal, conform de verordening, een onderzoeksplan worden opgesteld. Uitgangspunt is hierbij om te komen tot gedragen thema's die, in het kader van leren en verbeteren, van toegevoegde waarde zijn voor het verder 'in control' komen van de gemeentelijke organisatie. We sturen in het 4^e kwartaal 2025 het onderzoeksplan naar de raad waarna in 2026 uitvoering plaatsvindt.

Robuuste en wendbare bedrijfsvoering

Basis op orde

Subsidies

Het verbeteren van bestaande subsidieregelingen blijft een prioriteit. Daarnaast zal samen met de inhoudelijk betrokken afdelingen gewerkt worden aan het opstellen van nieuwe subsidieregelingen. In 2025 is de Kadernota subsidiebeleid aan de raad voorgelegd. Dit was een van de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamer Maastricht. Tot slot zullen we standaardrapportages/dashboards

gaan bouwen die voldoen aan de verschillende informatiebehoeften en worden alle werkprocessen (inclusief controls) beschreven en vastgelegd en zullen we conform uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) op 23 juli 2025 de begrotingssubsidies onder de loep nemen.

Financiën

Qua financiën blijven we focussen op een duurzame en solide begroting. Dat wil zeggen dat onze financiën duurzaam op orde moeten zijn. We presenteren een sluitende begroting met ruimte in onze reserves om eventuele tegenvallers op te vangen.

Juridische kwaliteitszorg

In het coalitieakkoord hebben we aangegeven dat we bij bedrijfsvoering de basis op orde gaan brengen. In dit kader is de juridische kwaliteitszorg onder de loep genomen. Uitgangspunt is zorgvuldig, consistent en rechtmatig handelen. Besluiten, beleid en het gemeentelijk handelen dienen juridisch houdbaar te zijn en besluitvorming hierover dient op een juridisch correcte wijze plaats te vinden. In 2026 gaan we aan de slag met verder verbeteren van de juridische kwaliteitszorg. Het gaat hierbij om de vakinhoudelijke wetgeving en de meer algemeen geldende wetgeving, zoals de Wet Open Overheid (Woo) en de Algemene verordening Gegevensbescherming (AVG).

Door (privacy)wetgeving inclusief verantwoordingsplichten en door technologische ontwikkelingen zijn de werkzaamheden voor de gemeente Maastricht op dit terrein de afgelopen jaren toegenomen. De verwachting is dat de toename in AVG-werkzaamheden de komende jaren blijft aanhouden. We zetten in op het verder verbreden van de kennis over de privacywetgeving, het belang om aan de wettelijke eisen te voldoen en de noodzaak voor afdelingen om voldoende capaciteit en tijd hiervoor vrij te maken.

Archivering

De archiveringwetgeving betreft het geheel van informatiebeheer binnen de gemeente waaronder het registreren, vindbaar en toegankelijk houden van documenten, maar ook tijdig vernietigen. Het Verbeterplan Informatie- en Archiefbeheer 2025 – 2027 kent strategische, tactische en operationele verbeterpunten met als doel een betrouwbare archieffunctie. Een belangrijk element van het verbeterplan is het vergroten van het organisatiebrede verantwoordelijkheidsbesef en borgen van periodieke interne controle. Hiervoor worden gemeente brede richtlijnen op- en vastgesteld. In bijeenkomsten voor medewerkers wordt het informatie- en archiefbeheer uitgelegd en ieders taak en verantwoordelijkheid hierin.

Doorontwikkeling P&C-producten

In 2026 zetten wij de lijn voort van de meerjarige, structurele doorkijk in de tussentijdse rapportages en kijken wij naar de verdere ontwikkeling van de P&C-producten, zodat deze toegankelijk en (meer) van toegevoegde waarde zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met de bevindingen en aanbevelingen uit het rekeningkameronderzoek uit 2025. Immers, door een kwalitatief goed ingerichte P&C-cyclus is de raad in de gelegenheid haar controlerende en kaderstellende rol optimaal in te vullen en wordt de P&C-cyclus een actief raadsinstrument.

Wendbaar

Toekomstbestendige en schaalbare ICT-omgeving

De gemeentelijke infrastructuur ondergaat een aantal veranderingen om de ICT toekomstbestendig, schaalbaar, zoveel mogelijk gestandaardiseerd en innovatiever te maken. Er worden grote inspanningen verricht om het afstoten van locatie Randwycksingel optimaal te laten verlopen. Zo worden werkzaamheden omtrent verplaatsing van de infrastructuur, waaronder de datacenters, de servers en de ICT-werklocaties uitgevoerd. Tevens loopt parallel het proces om de digitale werkomgeving voor de medewerkers te moderniseren en klaar te maken voor nieuwe ICT-ontwikkelingen.

Nieuw Financieel Systeem

Het financieel systeem is de ruggengraat van onze gemeentelijke administratie en geldstromen. Eind 2024 heeft de leverancier van ons financieel systeem laten weten dat ze stoppen met het beheer en ondersteuning in de huidige vorm. Hiertoe zijn wij genoodzaakt het financieel systeem opnieuw aan te besteden en te implementeren. De aanbesteding en start van de implementatie zal in 2026 plaatsvinden en doorlopen in 2027 en 2028. Hierbij ligt de focus naast verantwoordelijkheden ook op sturen en zodoende meer in control komen.

Data gedreven werken en Artificiële Intelligentie (AI)

De ontwikkeling van het data gedreven werken, het kunnen sturen op basis van data en de inrichting van een moderne informatievoorziening wordt verder vormgegeven. Met name de grote vraag naar AI-toepassingen en toename van wensen in datagebruik heeft extra aandacht. Doelstelling is om de komende jaren mee te bewegen met de steeds snellere marktontwikkelingen op de gebieden van datagebruik en AI-integraties. Ingespeeld wordt op de mogelijkheden die AI te bieden heeft. Er worden hiervoor cruciale functies ingericht, collega's worden bijgeschoold en nieuwe noodzakelijke expertises geworven. Bij de werving wordt de gemeente geconfronteerd met een competitieve en krappe arbeidsmarkt, wat voor de nodige uitdagingen zorgt.

Aanscherpen van de ICT-strategie, versterken van veranderkracht en samenwerking

De recente geopolitieke ontwikkelingen hebben de landelijke en lokale ICT-strategieën opnieuw onder de aandacht gebracht. Er wordt inmiddels op landelijk niveau aangejaagd om op gebied van ICT-diensten meer samen te werken met andere gemeenten binnen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en samen producten te ontwikkelen. Dit gebeurt middels de principes van Common Ground. Dit conform de resolutie waarmee de gemeente Maastricht op 18 juni 2025 bestuurlijk heeft ingestemd tijdens de ALV van de VNG. Zo kan de Gemeente Maastricht middels deze ontwikkelingen meer gebruik maken van onderlinge kennisdeling tussen gemeenten en risico's van de ICT-dienstverlening verminderen: *Samen denken, Samen Bouwen en Samen exploiteren*. Hierbij speelt ook de interne ontwikkeling van een nieuwe cloud- en sourcingstrategie een grote rol. Zo zal de focus verlegd worden van eigen beheer en zelf doen naar meer een moderne regierol. De transformatie van de afdeling I&A naar een wendbare regieorganisatie vraagt niet alleen om technologische en procesmatige vernieuwing, maar ook om een cultuurverandering. Er wordt daarom gericht geïnvesteerd in gedragsverandering, eigenaarschap en integrale samenwerking.

Risicobeheerfonds

Wij nemen voorsnog niet deel aan het risicobeheerfonds vastgoed zoals geïnitieerd door de VNG. De beschikbare informatie vanuit de VNG biedt momenteel onvoldoende houvast om een gedegen berekening en afweging te kunnen maken. Daarnaast geldt bij deelname een bandbreedte van € 2 per inwoner per schadegeval, met een maximum van € 8 per inwoner per jaar. Voor Maastricht betekent dit een eigen risico van circa € 0,250 mln. per schadegeval en maximaal € 1,000 mln. per jaar. Ter vergelijking: ons huidige eigen risico bedraagt € 25.000 per schadegeval. Zodra er meer inzicht is, zal opnieuw worden beoordeeld of deelname op termijn wenselijk en haalbaar is.

Kwaliteit van onze organisatie

Leren en ontwikkelen

In het kader van een continu leren proces blijven we inzetten op het de training van managers en medewerkers. Naast (aan)leren en onderhouden van vakkennis en vaardigheden behorende bij de eigen functie wordt vanuit cultuur- en organisatieontwikkeling ingezet op 'voor Maastricht' met het 'naar buiten' draaien van onze organisatie met alle houding- en gedragsaspecten die daarbij horen.

Inzetten op leren en ontwikkelen draagt bij aan de continuïteit van de organisatie door medewerkers intern te kunnen behouden ook bij nieuwe of veranderende taken. Dit houdt de organisatie toekomstbestendig en wendbaar. Vanuit de krapte op de arbeidsmarkt zien we een tendens waarbij

we als organisatie ook zelf nieuwe medewerkers deels moeten opleiden, om vacatures toch succesvol in te vullen.

Integriteit

Specifiek onderdeel van cultuur- en organisatieontwikkeling is het zorgdragen voor een organisatie waar je met plezier kunt werken en die handelt naar wat er van het ambtenaarschap mag worden verwacht. In 2025 is de gedragscode hernieuwd en is de meldregeling vereenvoudigd. Ook landelijk is dit een thema. Zo gaat de Arbeidsinspectie langs bij (grote) gemeenten, waaronder Maastricht, om te zien of er wordt voldaan aan wettelijke verplichtingen rond intern ongewenst gedrag. Naast het behandelen van meldingen van ongewenst gedrag en integriteitsschendingen zet bureau integriteit zich in 2026 in het bijzonder in op 'onderwijs en onderricht' en 'risico bewustheid'. Een meldregeling en een gedragscode zijn immers alleen nog maar papier. Samen het gesprek kunnen voeren over wat vind/voel ik en wat vind/voel jij?, elkaar aanspreken, zaken bespreken, een moreel beraad organiseren. Dat zijn elementen die bijdragen aan de doelstelling van een integere organisatie en een fijne werkplek voor iedereen, waarin we veel met elkaar in gesprek zijn en er weinig schendingen zijn.

Arbo en vitaliteit

Een veilige, gezonde en stimulerende werkomgeving is geen luxe, maar een voorwaarde. Voor het welzijn van onze medewerkers én voor het goed functioneren van onze organisatie als geheel. Met het arbobeleidsplan geven we invulling aan onze wettelijke verantwoordelijkheid op het gebied van arbeidsomstandigheden. Psychosociale arbeidsbelasting is daarbij een thema dat specifieke aandacht krijgt, zowel preventief en in relatie met bureau integriteit als repressief in samenwerking met de arbodienst. Maar het gaat verder dan dat. Dit beleid is vooral een strategische investering in onze mensen – in hun vakmanschap, vitaliteit en werkplezier. We willen een organisatie zijn waarin medewerkers zich gewaardeerd voelen, zich kunnen ontwikkelen en met vertrouwen en plezier hun werk kunnen doen. Een organisatie waarin veiligheid, gezondheid, welzijn en milieubewustzijn vanzelfsprekend met elkaar verbonden zijn.

Talentontwikkeling, vitaliteit en de (duurzame) inzetbaarheid van medewerkers zijn blijvende speerpunten, zo ook in 2026. Met het beleidsplan "#Samen Beter" en het bijbehorende verzuimbeleid zijn lijnmanagement en HR-adviseurs aan de slag met het duurzaam inzetbaar houden van medewerkers en het reduceren van het ziekteverzuim. Daarnaast wordt de eigen verantwoordelijkheid van de medewerkers ten aanzien van hun mentale, fysieke gezondheid en inzetbaarheid eveneens gestimuleerd. Vanuit bewustwording, training en een gerichte communicatie aanpak worden medewerkers en leidinggevenden ondersteund. Naast extra aandacht voor teams met een hoger verzuim dan gemiddeld is er tevens aandacht voor specifieke thema's, zoals de werk-privé balans in het kader van 'mantelzorgtaken'.

Werving en selectie

In een krappe arbeidsmarkt is de positionering van Maastricht als een stad waarin het niet alleen prettig is om te zijn en te leven, maar ook om voor te werken belangrijk. In 2026 wordt de employer branding campagne voortgezet, zodat onze gemeente als aantrekkelijke werkgever goed zichtbaar en vindbaar is. Tevens maken we ons zichtbaarder bij specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld de universiteits-, hogeschool- en mbo-studenten in Maastricht en de regio. Zo kunnen we inzetten op het vroegtijdig werven en behouden van talenten voor Maastricht en potentiële medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt

Cijfers over bedrijfsvoeringsthema's

Formatie

De formatie is in 2025 toegenomen van 1.676 fte (cijfer uit jaarverslag 2024) naar 1.744 fte.

De verschillen in de aantallen formatie en bezetting zijn terug te voeren tot bedrijfsmatige aspecten en afwegingen: kwartiermaken op een nieuwe functie door eerst inhuur in te zetten, de functie vorm te geven en dáárna pas vast te werven, inhuur inzetten in verband met de tijdelijkheid van de formatieplek en tijd tussen vacaturestelling en indiensttreding.

Aantal fte	2021	2022	2023	2024	2025*
Formatie	1.578	1.583	1.642	1.676	1.744
Bezetting	1.445	1.511	1.537	1.649	1.667

* Peildatum 1 januari 2025

Externe inhuur

x € 1.000	2021	2022	2023	2024*	2025**
Inhuur	16.639	14.100	17.100	17.900	17.400

* Conform jaarrekening 2024

** Prognose 2025 (1^e Bestuursrapportage 2025)

Voor een organisatie als de gemeente Maastricht is er een blijvende behoefte aan enige mate van inhuur. Inhuur heeft altijd een duidelijk doel. De hoofdzakelijke redenen hiervoor zijn de behoefte aan specifieke kennis die (nog niet) in eigen huis aanwezig is, werkdruk en pieken in het werk, het opvangen van leemtes als gevolg van vacatures en ziekte.

Voor 2026 ligt de verwachte externe inhuur in lijn met voorgaande jaren, namelijk 12%. Het streven blijft om de inhuur zo doelmatig mogelijk in te zetten. Dit doen we door scherp aan de voorkant goed af te wegen, of inhuur noodzakelijk is. Daarnaast zijn de beleidsregels rondom inhuur tegen het licht gehouden en is vanaf 2025 gekozen voor één werkwijze om inhuur voor de gehele organisatie eenduidig vorm te geven. Dit doen we via de inrichting van de eigen interne inkooporganisatie en het laten verlopen van inhuur via de IGOM-inhuurdesk. IGOM is een samenwerkingsverband van gemeenten en andere overheidsorganisaties in Zuid- en Midden-Limburg.

Ziekteverzuim

in %	2021	2022	2023	2024*	2025
Ziekteverzuim*	6,77%	6,8%	6,45%	6,47%	n.n.b.k.

* Jaarcijfers

Specifieke aandacht gaat uit naar teams met een bovengemiddeld ziekteverzuim én naar thema's die met ziekteverzuim samenhangen. Psychosociale arbeidsbelasting is zo'n thema. Een groot deel van het verzuim is echter niet of niet volledig arbeid gerelateerd. De thuissituatie speelt een rol. Dit maakt dat de werk-privé balans en bijvoorbeeld het verzorgen van mantelzorgtaken speciale aandacht krijgt om verzuim te voorkomen, dan wel te verminderen.

Het landelijk gemiddelde verzuim in Nederland was 5,4%. Het gemiddeld verzuim bij gemeenten was 6,7% in 2024. Daarmee wijken we in, in vergelijking met onze sector, niet af van het gemiddelde, wat echter niet betekent dat dit tot tevredenheid stemt. We blijven inzetten op het verlagen van verzuim.

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo heeft als doel overheidsinformatie meer en beter toegankelijk te maken. In het kader van openheid en transparantie is dat essentieel voor het vertrouwen tussen de samenleving en de gemeente.

De Woo omvat –net als eerder onder de Wob- de openbaarmaking op verzoek, oftewel de passieve openbaarmaking (de Woo verzoeken). In artikel 3.3 van de Woo is echter ook een actieve openbaarmakingsverplichting opgenomen. Dit artikel is (gedeeltelijk) nog niet van kracht, maar zal gefaseerd in werking treden. De gemeente Maastricht dient dus (net als andere gemeenten in Nederland) de komende jaren gefaseerd informatiecategorieën actief (uit eigen beweging) openbaar te maken.

Beleid en planning gemeente Maastricht 2026

De ambitie van de Gemeente Maastricht is om binnen de wettelijk gestelde termijnen te voldoen aan de vereisten van de Woo.

De Gemeente Maastricht wil in 2026:

- Vanzelfsprekender informatie beschikbaar stellen.
- Woo-verzoeken snel en efficiënt behandelen.
- Woo-informatie toegankelijk, tijdig en volledig publiceren.

Hierbij ligt de focus op drie pijlers:

- 1) actieve en passieve openbaarmaking
- 2) adequate inrichting van onze informatiehuishouding en
- 3) bewustwording als verbindend element

Hiertoe zijn in de afgelopen jaren reeds diverse voorbereidende werkzaamheden verricht. Zo zijn stellers en beslissers van Woo informatie bewust gemaakt van de betekenis van de Woo in hun dagelijkse werk en wordt, standaard in het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers aandacht geschonken aan de Woo. Ook zijn alle gemeentelijke processen waarin Woo informatie ontstaat geïnterviewd, is aandacht besteed aan het publiceren van documenten en zijn richtlijnen opgesteld met betrekking tot het anonimiseren van documenten.

Actieve publicatie van de informatiecategorieën van de Woo verloopt volgens de landelijke planning. De gemeente Maastricht loopt hierin nog netjes in de pas.

Adequate actieve en passieve openbaarmaking steunt op een gestructureerde informatiehuishouding. Openbaarmaking onder de Woo is daarom nauw verbonden met de uitkomsten van het verbeterplan informatie en archiefbeheer.

Weerstandvermogen en risicobeheersing

In de door u vastgestelde kadernota weerstandsvermogen is, conform wet- en regelgeving, het beleid opgenomen dat het college moet uitvoeren om de geïdentificeerde risico's zo goed mogelijk te beheersen. In deze paragraaf brengen we in beeld hoe robuust de begroting is en gaan we in op de vraag hoe financiële risico's kunnen worden opgevangen. Voor het beoordelen van deze robuustheid is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's, waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden en de aanwezige weerstandscapaciteit ter dekking van deze risico's. Conform de hiervoor genoemde kadernota wordt deze robuustheid als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$
----------------------------	---

De raad heeft bij het vaststellen van de hiervoor genoemde kadernota aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1. Hierna besteden we eerst aandacht aan de beschikbare weerstandscapaciteit en vervolgens aan de risico-inventarisatie (benodigde weerstandscapaciteit) en ten slotte aan de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om risico's van financiële aard (niet-begrote kosten), die zich onverwacht kunnen voordoen en die van substantiële aard zijn, te kunnen dekken. De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Incidentele weerstandscapaciteit:				
- Algemene reserve incl. vruchtboomfonds	148.287	143.287	138.287	133.287
- Onvoorzien incidenteel	0	0	0	0
- Stille reserves	0	0	0	0
- Incidentele begrotingsruimte/resultaat	-2.695	1.323	10	338
Structurele weerstandscapaciteit:				
- Onbenutte belastingcapaciteit	2.557	2.557	2.557	2.557
- Post onvoorzien	1.879	2.129	2.129	2.129
- Structurele begrotingsruimte	12.577	14.210	1.272	1.875
Weerstandscapaciteit	162.605	163.506	144.255	140.186
Totale lasten (excl. reservemutaties)	679.749	658.332	662.274	672.334
Als % van de totale lasten	24%	25%	22%	21%

Algemene reserve inclusief vruchtboomfonds

Voor het opvangen van incidentele financiële tegenvallers is de algemene reserve (inclusief het vruchtboomfonds) de aangewezen post.

Stille reserves

Stille reserves vormen een onderdeel van de incidentele weerstandscapaciteit voor het waardeverschil tussen actuele marktwaarde en de boekwaarde. Dit geldt alleen als er geen gebruiksnut meer is voor de gemeente en deze op korte termijn beschikbaar kunnen komen. Voor de gemeente Maastricht is dit niet van toepassing.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft de mogelijkheid weer om extra inkomsten te genereren door de belastingen te verhogen. Zij wordt bepaald door de hoogte van drie belangrijkste belastinginkomsten van de gemeente: de afvalstoffenheffing, de rioolrechten en de OZB. De afvalstoffenheffing en rioolrechten zijn niet volledig kostendekkend, waardoor hier een onbenutte belastingcapaciteit uit volgt. De onbenutte belastingcapaciteit van de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het tarief dat de gemeente zou moeten rekenen als het een 'artikel

12 gemeente' zou zijn. Deze onderdelen samen resulteren in een totale onbenutte belastingcapaciteit van € 2,557 mln.

Post onvoorzien

De post onvoorzien is bedoeld om incidentele tegenvallers van college en raad te dekken.

Begrotingsruimte (incidenteel/structureel)

Als de begroting en de meerjarenraming structureel sluit met een positief saldo, is er sprake van begrotingsruimte die kan worden ingezet voor het opvangen van structurele financiële tegenvallers. Enkel de positieve begrotingsruimte die zich minimaal in zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming voordoet kwalificeert als structurele weerstandscapaciteit. Eventuele overige ruimte wordt aangemerkt als incidentele begrotingsruimte en kan daarom tot de incidentele weerstandscapaciteit worden gerekend.

Risico-inventarisatie

Voor het risicobegrip is uitgegaan van de volgende, in het kader van strategisch integraal risicomanagement algemeen gebruikte, omschrijving: 'een onzekere gebeurtenis die negatieve effecten (schade) kan hebben op de realisatie van de beleidsdoelstellingen c.q. de totstandkoming van de vastgestelde producten en diensten van een organisatie'. Dit risicobegrip omvat dus ook de niet-materiële risico's en ook de risico's waarvan verondersteld wordt dat hier adequate beheersmaatregelen voor zijn getroffen. Een breed risicobegrip stelt ons beter in staat te beoordelen of er sprake is van beheerste bedrijfsprocessen in brede zin en maakt het mogelijk gericht verbeteringen door te voeren.

In deze paragraaf worden risico's opgenomen waarvan de financiële consequenties nog niet (volledig) in de begroting zijn verwerkt. De vorderingen op dubieuze debiteuren worden niet als risico opgenomen in deze paragraaf, omdat hiervoor voorzieningen moeten worden getroffen. Voor het overgrote deel betreft het de uit de programmabegroting 2025 en jaarrekening 2024 bekende risico's. Waar nodig zijn deze geactualiseerd. In deze paragraaf worden alleen die risico's opgenomen die een dusdanige omvang hebben dat ze materieel zijn in verhouding tot ons totale begrotingssaldo.

(bedragen x 1.000)				
Nummer	Omschrijving	Schatting maximale omvang risico	Kans op voordoen risico	Schatting verwachte omvang risico
1	Risico's in het gemeentefonds	PM	PM	PM
2	Specifieke risico's sociaal domein	8.000	21%	1.700
3	BUIG	73.000	5%	3.650
4	Verbonden partijen	-	0%	-
5	Grondexploitatie	20.110	100%	20.110
6	Risico's cofinanciering	261	30%	78
7	Fiscale risico's	PM	PM	PM
8	Garantstellingen investeringen sportverenigingen	40	30%	12
9	Juridische risico's	5.000	25%	1.250
10	Omgevingswet	921	10%	92
11	Prijsstijging / inflatie	2.500	50%	1.250
12	Tram Maastricht-Hasselt	19.600	PM	PM
13	Eigen risico claims	2.000	10%	200
14	Stikstof in relatie tot beschermende natuurgebieden (voormalig PAS)	PM	PM	PM
15	Business case parkeren/scanauto	586	5%	29
16	Arbitrage verbouwing MECC	PM	PM	PM
17	Transportschaarste hoogspanningsnetwerk (netcongestie)	PM	PM	PM
18	Persoonsgebonden budget maatwerkdienstverlening Wmo	763	100%	763
19	Arbeidsmarktkrapte huishoudelijke hulp	1.300	50%	650
20	Beschut werk	1.700	10%	170
21	Continuïteit jeugdhulp	PM	PM	PM
22	Multifunctionele accommodaties (MFA's)	240	50%	120
23	Salaris Geusseltbad personeel	PM	PM	PM
24	Transitie van zorg naar sociaal domein	PM	PM	PM
25	Bouwleges	PM	PM	PM
26	Cybercrime en ICT-storingen	PM	PM	PM
Totaal				30.074

De hiervoor vermelde risico's worden hierna toegelicht.

Ad 1. Risico's gemeentefonds

Vanaf de meircirculaire 2024 is de nieuwe financieringssysteem ingevoerd waarbij de koppeling van het accres aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) is ingevoerd. Het volume accres wordt vanaf 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp. Het LPO accres wordt gebaseerd op de prijs bruto binnenlands product (pbbp).

Doordat het Rijk middels de meircirculaire 2025 middelen beschikbaar stelt voor de demping van de terugval van het gemeentefonds en voor de jeugdzorg ontstaat er voor 2025 t/m 2027 een voordeel (oplopend van € 3 mln. in 2025 tot € 10 mln. in 2026 en 2027). De terugval van het gemeentefonds wordt door het Rijk volledig toegerekend aan Jeugdzorg. De tekorten op de jeugdzorg worden hiermee op landelijk niveau met € 400 tot € 424 mln. verminderd. Dit betekent dat de compensatie die gemeenten ontvangen voor jeugdzorgtekorten maximaal € 400 mln. lager uitvallen dan wanneer deze middelen als algemene 'ravijn'-demping zouden zijn beschouwd. Hiermee bestaat het risico dat het ravijnjaar wordt verschoven (van 2026) naar 2028 en dat de 'tekorten' op de jeugdzorg tijdelijk zijn afgedekt.

In het algemeen geldt voor de informatie uit de circulaire het voorbehoud van parlementaire besluitvorming. Met het onlangs vallen van het kabinet Schoof is er enige onzekerheid ontstaan over de definitieve beslissingen voor wat betreft de uitkeringen in het gemeentefonds. Ook zijn er door de val van het kabinet voorlopig geen nieuwe beleidsmaatregelen te verwachten. Gemeenten blijven opereren binnen bestaande financiële kaders, wat beleidsruimte beperkt en onzekerheid vergroot over toekomstige compensaties of taakverzwaringen. De koppeling van het accres aan het BBP (in plaats van aan de rijksuitgaven) kan leiden tot grotere volatiliteit in de groei van het gemeentefonds. Bij tegenvallende economisch groei bestaat het risico dat de volumegroei onvoldoende is om de lokale ambities en kostenstijgingen te dekken.

Het Rijk heeft een nieuwe verdeling van het gemeentefonds doorgevoerd per 1 januari 2023 waarbij de herverdeeleffecten voor de eerste drie jaren gemaximeerd zijn. Maastricht is een voordeelgemeente (plusminus € 117 per inwoner) en het maximale effect is € 37,50. Voor 2026 en verder houdt het Rijk nog altijd het maximale effect van € 37,50 aan. Bij de evaluatie van het herverdeelmodel kan dit wijzigen. Tot die tijd is er onzekerheid over de hoogte.

Taakmutaties die in 2026 of later ingaan worden anders berekend dan voorheen en dit leidt tot financiële onzekerheid. Deze taakmutaties worden toegevoegd naar de huidige waarde (en niet meer naar de ingeschatte waarde van het bedrag in het prijspeil van het latere jaar). 'Onderhuids' groeien deze bedragen mee met het accres. Het gevolg is dat de gemeenten niet exact weten hoeveel ze krijgen voor een nieuwe taak. Ook weten gemeenten niet exact welk accres ze krijgen omdat een deel van het accres eigenlijk een compensatie is voor een taakmutatie.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 2. Specifieke risico's sociaal domein

Open einde regelingen

De gemeente Maastricht kent een aantal regelingen (onder andere leerlingenvervoer, Wmo, jeugdzorg, Participatiewet – inkomen (bijstand en bijzondere bijstand), loonkostensubsidies, armoedebeleid en Veilig Thuis) met een zogenaamd open-eindkarakter. Op een opneinderegeling kan altijd een beroep worden gedaan als de aanvrager aan de regels voldoet. De hoogte van geraamde budgetten kan dan geen reden zijn tot weigering van de aanvraag. Het gaat om grote budgetten, samen meer dan € 150 mln. Een vraagtoename van 1% kan dan al een tegenvaller

opleveren van € 1,5 mln. Hierop vindt maandelijks monitoring plaats, waarbij de prognoses ook steeds scherper worden, echter het blijft complex om dit te prognosticeren.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 4,500 mln. (uitgaande van 3% vraagtoename over de hele linie van € 150 mln.)
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	30%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 1,350 mln.

Onzekerheid ontvangen rijks gelden

Veel budgetten zijn gekoppeld aan te ontvangen rijks gelden. Die worden over de gemeenten verdeeld met bepaalde verdeelmodellen, verdeelsleutels. Die verdeelmodellen worden nogal eens gewijzigd. Dat kan onze gemeente dan meevallers maar ook tegenvallers opleveren. Hier kan het gaan om tonnen tot miljoenen euro's. Dit is een gemeentebreed issue. Specifiek voor het sociaal domein gaat het hier voornamelijk over rijks gelden t.a.v. Participatiewet en Wmo Beschermd wonen.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 3,500 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	10%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0,350 mln.

Oplopende zorgkosten beschermd wonen en maatschappelijke opvang

We zien oplopende kosten Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, mede vanwege een volumegroei. Ondanks gesprekken tussen VNG en het Rijk hierover, heeft dit vooralsnog niet geleid tot compensatie in de Integratie Uitkering Beschermd Wonen van de volumegroei en/of aanpassing van het objectieve verdeelmodel voor de Decentralisatie Uitkering Maatschappelijke Opvang. De huidige volumes passen nog binnen het financieel kader. Maar met een gelijkblijvende trend in de volumeontwikkeling is dit kader op termijn niet meer houdbaar. Als eerste buffer voor dit risico dient de regioreserve beschermd thuis, die in 2026 nog voldoende dekking biedt voor de verwachte kostenoverschrijding. Derhalve wordt er geen momenteel geen financiële impact op het budgetair kader verwacht.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	50%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 3. BUIG

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud) en voor de inzet van loonkostensubsidie. De BUIG bestaat uit een macrobudget dat volgens een bepaalde verdeelsystematiek (het verdeelmodel) onder de gemeenten wordt verdeeld. De voorlopige rijksbijdrage 2026 wordt rond 1 oktober 2025 bekend gemaakt. Zoals elk jaar worden de cijfers die het verdeelmodel voeden ook voor 2026 geactualiseerd. Daarnaast kan er een modelaanpassing plaats vinden (verdeelkenmerken worden gewijzigd en toegevoegd). Dit kan leiden tot een herverdeeleeffect tussen gemeenten. Pas bij bekendmaking van het voorlopig BUIG budget 2026 zal duidelijk worden wat dit voor Maastricht betekent.

In de begroting 2025 hebben we, mede gebaseerd op de realisatie in de afgelopen jaren, net als in 2024 geanticipeerd op een overschot op de BUIG omdat de verwachte lasten lager zijn dan de verwachte rijksbijdragen. Of dit in de toekomst een houdbaar uitgangspunt blijft, is onzeker o.g.v. twee moeilijk te voorspellen variabelen:

- de ontwikkeling van de hoogte van de rijksbijdrage BUIG en
- de ontwikkeling van de kosten uitkeringen landelijk en lokaal.

Daarnaast is de BUIG een open einde regeling. Dit risico wordt ondervangen onder het risico *Open einde regelingen*.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 73,000 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	5%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 3,650 mln.

Ad 4. Verbonden partijen

De verbonden partijen (bestuurlijk én financieel belang) worden ingedeeld in: deelnemingen, publieke private samenwerking (meestal stichtingen) en gemeenschappelijke regelingen. Hierna worden de risico's van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen en een aantal verbonden partijen specifiek nader toegelicht.

Verbonden partijen

Van een gemeenschappelijke regeling is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten of andere publiekrechtelijke overheidslichamen samen een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Het algemene risico is dat een meerderheid van de gemeenten een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke gemeente.

Daarnaast loopt een individuele gemeente ook specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uittreding van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies. In de paragraaf verbonden partijen zijn, conform het BBV, alle verbonden partijen waaraan de gemeente Maastricht deelneemt, opgenomen.

WOM Belvédère BV (Maastricht Noord – herijking Belvédère)

Na het uitstappen van de private partners ING en Bouwinvest uit de gebiedsontwikkeling Belvédère in 2011, heeft de gemeente als enig overgebleven partij in de Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV een nieuwe start gemaakt. In de raad van juni 2013 is de herijking grondexploitatie Belvédère vastgesteld. Deze grex liet over een looptijd van 10 jaren een geprognosticeerde onrendabele top zien in een bandbreedte van ongeveer € 70 tot 80 mln. Er is een aantal oplossingsrichtingen in beeld gebracht om deze grex beheersbaar te krijgen en te houden. Het MJIP fungeert hierbij als ultiem vangnet. De omvang van deze achtervang is afhankelijk van het verloop van de grondexploitatie en de resultaten van de oplossingsrichtingen. Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grondexploitatie zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dat gebeurt jaarlijks in juni/juli, zo ook recent afgelopen juni voor de herijking 2025. Aanvullend op verzoek van de raad, gedaan tijdens de behandeling van de grex 2021, wordt ook jaarlijks de stand van het vangnet vanuit het MJIP inzichtelijk gemaakt.

Daar waar de onrendabele top zich in de afgelopen jaren als gevolg van externe factoren (o.a. stijgende rente en inflatie) in opwaartse richting ontwikkelde, werd de grex 2025 gekenmerkt door ontwikkelingen welke resulteerden in een substantiële resultaatverbetering. Als gevolg van herwaardering van het vastgoed, nabetalingen vastgoedverkopen en langere/positievere parkeerexploitaties daalde de onrendabele top naar een tekort van € 9,5 mln.

Ook de komende jaren blijft de gebiedsontwikkeling Belvédère een belangrijk speerpunt in de stedelijke ontwikkeling. Majeure opgaven als het Landbouwbelang, Sappi Zuidwest, Sphinx Noord en Mondri lopen of worden voorbereid. Met het oog op de omgevingsvisie 2040, wordt ook onderzocht welke bijdrage het Belvédèregebied kan bieden aan de opgaven waar Maastricht de komende jaren voor staat. Dit met als doel op koers te blijven op weg naar 2030, het vooralsnog gemarkeerde einde van de lopende grondexploitaties binnen Belvédère. Op dat moment zal de balans worden opgemaakt en wordt duidelijk in welke mate het financieel vangnet dat jaarlijks opzij wordt gezet, dient te worden

aangesproken ter dekking van het saldo van de onrendabele top. Een sterke sturing op inhoud én geld blijft bij deze gebiedsontwikkeling onverkort noodzakelijk.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0 (i.v.m. getroffen verliesvoorziening)
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	0%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0

Ad 5. Grondexploitaties

Vanaf 2013 wordt bij de jaarrekening de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (hierna: MPG) opgesteld. De MPG plaatst niet alleen de gemeentelijke grondexploitaties maar ook de gemeentelijk vastgoed-exploitaties in meerjarenperspectief. Het doel van de MPG is om op basis van een periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPG is daarmee een jaarlijks te actualiseren onderbouwing van de benodigde hoogte van het gemeentebrede weerstandsvermogen. De MPG geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid en werkwijze (programmatisch, parameters en weerstandsvermogen) binnen het economische klimaat en informeert de gemeenteraad, kort gezegd, over:

- de stand van zaken in de grond- en vastgoedexploitaties qua programma, planning en financiën;
- ontwikkelingen in het afgelopen jaar;
- prognoses in meerjarenperspectief per exploitatie en voor de totale portefeuille van de kasstromen en daarmee samenhangende financieringsbehoefte;
- overzicht van de risico's van de grond- en vastgoedexploitaties en mutaties daarin.

Wij verwijzen kortheidshalve naar de MPG 2024 die gelijktijdig met de jaarstukken 2024 aan de raad zijn aangeboden.

De Nederlandse economie

Volgens de concept- Macro economische Verkenning 2026 (cMEV) van het Centraal Planbureau (CPB), welke is gepubliceerd op 10 juli 2025 groeit de Nederlandse economie gematigd. De Nederlandse economie groeit met respectievelijk 1,7% in 2025 en 1,3% in 2026. De groei komt vooral door binnenlandse consumptie en hogere overheidsbestedingen. Geopolitieke spanningen (VS, Oekraïne, Gaza) en importheffingen drukken op de wereldhandel en investeringen. Toch blijft de impact op Nederland relatief beperkt. Door hogere lonen en lastenverlichting neemt de koopkracht toe: +0,7% in 2025 en +1,0% in 2026. De Inflatie daalt van 3,2% in 2025 naar 2,6% in 2026. De sterke euro en dalende olieprijs helpen hierbij.

Doorkijk lopende grondexploitaties

Er wordt eenmaal per jaar een hercalculatie en prognose gemaakt van de gemeentelijke grondexploitaties. Dit gebeurt ieder jaar bij de jaarrekening. De laatste hercalculaties en prognoses van de grondexploitaties zijn opgesteld bij de jaarrekening 2024. Bij het doorrekenen van deze hercalculaties is rekening gehouden met diverse parameters. De belangrijkste parameters zijn de omslagrente, de opbrengstenindexering en de kostenindexering van de grondexploitaties. Deze parameters zijn vermeld in de MPG 2024. Als onderbouwing van deze parameters voor de periode 2025 – 2028 (en verder) worden publicaties van vooraanstaande adviesbureaus zoals Metafoor, Stadkwadraat en Stec Groep gebruikt. De rente waarmee in de grondexploitaties is gerekend bedraagt 0,5% o.b.v. de omslagrente die geldt binnen deze Programmabegroting.

Belangrijke uitgangspunten bij het beoordelen van de resultaten van de grondexploitatie zijn het voorzichtigheidsprincipe (verliezen nemen wanneer ze zich voordoen) en realisatieprincipe (winsten nemen bij voldoende zekerheid van behalen). Deze uitgangspunten hanterend, die overigens voortvloeien uit de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' van de commissie BBV, zorgen bij het beoordelen van de effecten van de economische crisis en de hieruit voortvloeiende stedelijke herprogrammering ervoor dat de afgelopen jaren een substantiële afwaardering en verliesvoorziening met betrekking tot de grondexploitatie heeft plaatsgevonden. Voorts kenmerkt de toekomstige

grondexploitatie van de gemeente Maastricht zich door inbreidings- en herstructureringsopgaven welke een beperkter/geen winstpotentieel kennen dan het exploiteren van (grootschalige) uitleggebieden.

De hercalculaties uit de jaarrekening 2024 laten een geprognosticeerd resultaat zien van € 9,5 mln. positief (€ 8,0 mln. contante waarde). Terughoudendheid bij dit resultaat is echter gewenst. Voor de volgende verliesgevende projecten is inmiddels een verliesvoorziening getroffen: Amyberveld, Geusselt, Caberg Malpertuis, Wyck – Palace, Essenterrein en Brusselsepoort. Genoemd geprognosticeerd resultaat betreft de verwachte winst op de projecten/grondexploitaties Bedrijventerrein Maastricht Zuid, Malberg-herstructurering en Trega. De verwachte resultaten op deze projecten dienen gezien te worden in relatie tot de bij deze projecten behorende project specifieke risico's. Conform BBV-voorschriften mogen deze risico's niet in de hercalculaties verwerkt worden, maar dienen deze apart inzichtelijk gemaakt te worden.

Weerstandsvermogen/algemene reserve

De uitwerking van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen (= de financiële achtervang voor de potentiële risico's in de gemeentelijke grond- en vastgoedexploitaties) vindt plaats in de MPGVB en wordt bepaald aan de hand van de optelsom van:

- het niet afgedekte resultaat van het reële scenario van de vastgoedportefeuille voor de toekomstige jaren;
- de generieke risico's voortvloeiende uit de worst case doorrekening van de plannen in exploitatie, bouwprojecten en vastgoedportefeuille, waarbij per risico een parameter is aangehouden die jaarlijks wordt gewogen met een percentage;
- de projectrisico's voortvloeiende uit de risicoanalyse van de overige plannen in ontwikkeling.

In de onderstaande tabel zijn de resultaten van het benodigde weerstandscapaciteit per 1 januari 2025 opgenomen en eveneens de benodigde weerstandscapaciteit van 2024.

	Benodigde weerstandscapaciteit (CW) 2025	Benodigde weerstandscapaciteit (CW) 2024
Bouwgrond in exploitatie (BIE)	€ 15,909 mln.	€ 4,734 mln.
Private initiatieven	€ 0,100 mln. + PM	€ 0,205 mln. + PM
Bouwprojecten	€ 2,853 mln. + PM	€ 4,485 mln. + PM
Overige plannen ontwikkeling	€ 0,605 mln. + PM	€ 0,605 mln. + PM
Deelnemingen (excl. projectbureau A2)	€ 4,9 mln. + PM	€ 32,7 mln. + PM
Vastgoedportefeuille	€ 0,647 mln. + PM	€ 1,039 mln. + PM
Totaal	€ 25,01 mln. + PM	€ 43,77 mln. + PM

In de MPGVB is de benodigde weerstandscapaciteit van de grond- en vastgoedexploitaties berekend aan de hand van de uitgangspunten zoals die in de betreffende nota zijn vastgesteld, waarbij de parameters en risicofactoren zijn geactualiseerd (zie MPGVB 2024). De afname van de benodigde weerstandscapaciteit wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat de onrendabele top van Belvédère met € 25,8 mln. is afgenomen. Daarnaast zorgt met name de nieuwe grondexploitatie Trega voor een stijging van de benodigde weerstandscapaciteit. In totaal neemt de benodigde weerstandscapaciteit van de bouwgronden in exploitatie toe met € 11,2 mln. ten opzichte van de MPGVB 2023 valt de benodigde weerstandscapaciteit van de vastgoedportefeuille valt € 0,4 mln. positiever uit en van de bouwprojecten € 1,6 mln. De benodigde weerstandscapaciteit van de private initiatieven en overige plannen is in de MPGVB 2024 nagenoeg gelijk gebleven.

Het verschil in benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgebreid toegelicht in de MPGVB welke ieder jaar bij de jaarrekening aan de raad wordt aangeboden en toegelicht. Het gemeentebrede weerstandsvermogen fungeert als achtervang.

De benodigde weerstandscapaciteit is bepaald op € 25,01 mln. Vanwege de eigen dekking van de WOM, de getroffen verliesvoorziening en de gemeentelijke achtervang is kwantificering van de WOM Belvédère niet nodig (€ 4,9 mln.). Het risico voor de WOM is op dit moment PM. Dus bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit in totaal € 25,01 mln. minus € 4,9 mln. oftewel € 20,11 mln.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 20,11 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	100%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 20,11 mln.

Ad 6. Risico's van cofinanciering

Daar waar de projecten gedekt worden door middel van cofinanciering loopt de gemeente het risico dat zij, als gevolg van subsidievoorschriften, pas achteraf geconfronteerd wordt met lagere subsidiebijdragen dan oorspronkelijk was voorzien. Van een dergelijke cofinanciering is bijvoorbeeld sprake bij alle EU-projecten (zie bijlage 4 Overzicht EU-subsidies).

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,261 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	30%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0,078 mln.

Ad 7. Fiscale risico's

De gemeente Maastricht wordt - mede door veranderingen in wet- en regelgeving - geconfronteerd met een aantal risico's/onzekerheden op fiscaal gebied, waaronder:

De gemeente Maastricht wordt - mede door veranderingen in wet- en regelgeving - geconfronteerd met een aantal risico's/onzekerheden op fiscaal gebied. Met de ondertekening van het nieuwe Convenant Horizontaal Toezicht in 2023 stelt de Gemeente Maastricht jaarlijks een geactualiseerde fiscale risicoanalyse op. Dit draagt bij aan het verder in control komen van de organisatie en aan de fiscale bewustwording. Het convenant zal in 2026 worden geëvalueerd en mogelijk verlengd worden.

De belangrijkste fiscale risico's betreffen:

Vennootschapsbelasting (reclame-inkomsten)

Met ingang van 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. Ten aanzien van de reclame-inkomsten heeft de belastingdienst een ander standpunt ingenomen dan gemeenten. Om deze extra lasten op te vangen zijn al enkele jaren middelen opgenomen in de begroting, welke bovendien structureel zijn opgehoogd vanwege hogere belastbare (reclame)winsten. Pas nadat de lopende beroepsprocedures waarin de gemeente Maastricht zich heeft gevoegd, zijn afgewikkeld, zal duidelijk zijn of die middelen volledig toereikend zijn.

Btw sport

De bestaande btw-sportvrijstelling is per 2019 uitgebreid als gevolg van Europese jurisprudentie. De dienstverlening van gemeenten die bestaat uit het geven van gelegenheid tot sportbeoefening is daarmee vrijgesteld van de heffing van btw. Een tijdelijke specifieke uitkering voorzag t/m 2025 in een (gedeeltelijke) compensatie voor het wegvallen van het recht op btw-aftrek. Of en hoe gemeenten vanaf 2026 gecompenseerd worden, is nog niet bekend.

Loonheffingen

De afschaffing van het zgn. handhavingsmoratorium bij schijnzelfstandigheid brengt onzekerheden met zich mee op het gebied van (onder meer) de Loonheffingen (daaronder begrepen premies werknemersverzekeringen). Om een zuivere inzet van ZZP'ers te kunnen waarborgen, zijn en worden diverse maatregelen getroffen, daaronder begrepen een beoordeling van de huidige populatie ZZP'ers. Daarnaast is het inhuurbeleid en het proces van externe inhuur in 2025 herijkt om ook in de toekomst te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving op dit vlak. Een afwegingskader voor toekomstige externe inhuur is in ontwikkeling en zal eind 2025/begin 2026 worden geïmplementeerd.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 8. Garantstellingen investeringen sportverenigingen

In 2019 zijn beleidsregels vastgesteld voor de verstrekking van garantstellingen aan amateursportverenigingen. Het is voor verenigingen mogelijk om een aanvraag hiervoor in te dienen. Het maximale bedrag dat sportverenigingen aan gemeentelijke garantstelling kunnen ontvangen bedraagt per vereniging € 100.000. Er is één lopende garantstelling voor Kimbria Racket Club ter hoogte van € 40.000. Deze borgtocht geldt tot en met 31 juli 2034.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,040 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	30%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0,012 mln.

Ad 9. Juridische risico's

De gemeente neemt vanuit haar publieke taak en verantwoordelijkheid deel aan het bestuursrechtelijk/maatschappelijke verkeer. De bestuursorganen van de gemeente nemen uiteenlopende besluiten, zoals het verlenen of weigeren van een vergunning of subsidie, het nemen van een handhavingsbesluit of het vaststellen van een plan, verordening of beleid. Daarnaast verricht de gemeente als rechtspersoon ook privaatrechtelijk diverse handelingen en gedragingen, bijvoorbeeld als eigenaar van grond of bij het aangaan van overeenkomsten, als werkgever of als beheerder van gebouwen of de openbare ruimte, als inkoper van producten en diensten. Al deze besluiten en handelingen worden genomen met de beste bedoelingen. Dit neemt niet weg dat genomen besluiten soms de eindstreep niet halen, omdat zij worden herroepen of vernietigd. Ook andere handelingen of gedragingen kunnen schade tot gevolg hebben. Denk aan planschade, nadeelcompensatie, het geven van onjuiste inlichtingen, gebrekkig onderhoud van de openbare weg of een dienstauto die een aanrijding heeft. Teneinde eventuele aansprakelijkheid voor schade zoveel mogelijk af te dekken (op een verzekerings- en risicotechnisch zo aanvaardbare mogelijke manier te beheersen), heeft de gemeente de nodige maatregelen en voorzieningen getroffen.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 5,000 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	25%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 1,250 mln.

Ad 10. Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Een grootschalige landelijke wetswijziging in het omgevingsrecht, die wijzigingen aanbrengt aan de (wettelijke) procedures, instrumenten, software en legessystematiek, en daarmee ook invloed heeft op de benodigde capaciteit.

Het uitgangspunt van het Rijk is een kostenneutrale uitvoering van de Omgevingswet, maar dit zal zeker in de eerste jaren niet mogelijk zijn. Dit bleek ook uit het Integraal Financieel Beeld Omgevingswet, waarin specialisten in opdracht van het Rijk de financiële gevolgen van de Omgevingswet onderzocht hebben. Mede op basis van dit rapport heeft het Rijk toegezegd om tot en met 2025 een jaarlijkse financiële bijdrage te geven aan de gemeenten, voor de uitvoering van de Omgevingswet. Ook in 2025 is deze toezegging nagekomen. Daar komt bij dat er in 2025 en naar verwachting ook in 2026 minder aanspraak op de bestemmingsreserve omgevingswet gemaakt hoeft te worden door het eerst inzetten van de exploitatie- en formatiebudgetten bij de betreffende afdelingen. Dit tezamen maakt dat wij inschatten de uitvoeringskosten van de omgevingswet tot en met 2026 te kunnen dekken met de huidige bestemmingsreserve en de financiële bijdragen van het Rijk. De praktijk heeft inmiddels uitgewezen dat een kostenneutrale uitvoering van de Omgevingswet naar de toekomst toe (2027 en verder) niet haalbaar is. Momenteel wordt in aanloop naar de begroting 2027 onderzocht wat de omvang van deze structurele kosten is en wat dit betekent.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,921 mln. in 2026
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	10%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0,092 mln.

Ad 11. Prijsstijgingen (inflatie)

We leven in onzeker (economische) tijden. De oorlog in Oekraïne heeft geleid tot een stijging van de energieprijzen die inmiddels weer iets is afgezwakt. Maar intussen zien we de gevolgen van de 'handelsonderzoek' die de Verenigde Staten zijn gestart. Die onzekerheden kunnen leiden tot een hogere inflatie (hogere prijzen dan verwacht). Het risico is dat de opgenomen stelpost voor indexering van de personele en vooral de materiële budgetten niet toereikend zou zijn om prijsstijgingen op te vangen.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 2,500 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	50%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 1,250 mln.

Ad 12. Tram Maastricht-Hasselt

In mei 2022 deelde Vlaams minister Peeters mede dat de Vlaamse regering heeft besloten te stoppen met het tramproject en in te zetten op een elektrische trambus tussen Maastricht en Hasselt. Op 10 juni 2022 volgde het formeel besluit hierover van de Vlaamse regering. Aan Nederlandse zijde is voor € 22,6 mln. in het tramproject geïnvesteerd. Van Nederlandse zijde is aangegeven dat ervan uit gegaan wordt dat de Vlaamse regering hiermee rekening heeft gehouden toen eenzijdig het besluit werd genomen om te stoppen met het project.

De Vlaamse regering heeft toegezegd het dossier snel en zorgvuldig te willen afronden waarna weer verder gepraat zou kunnen worden over verbetering van het grensoverschrijdend openbaar vervoer. In dit kader heeft medio 2022 een boekenonderzoek plaatsgevonden ter beoordeling van de hoogte van het bedrag van € 22,6 mln.; of deze kosten daadwerkelijk zijn gemaakt, of al deze kosten tram gerelateerd zijn en of hetgeen is uitgevoerd ten laste van het trambudget ook dienstbaar is respectievelijk kan zijn voor andere doeleinden. Over de uitkomsten en resultaten van het boekenonderzoek is geen informatie beschikbaar gekomen.

Vanwege het verder uitblijven van enige actie rondom de afhandeling van het dossier van Vlaamse zijde is meerdere malen aangedrongen op spoedige afhandeling. Aan de Vlaamse regering is gevraagd om snel met constructieve voorstellen te komen. Dit omdat er anders geen andere mogelijkheid rest dan om het dossier op een andere manier af te sluiten (de juridische benadering).

In juli 2023 heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Tijdens dit overleg zijn de wederzijdse standpunten nogmaals toegelicht. Van Nederlandse zijde is aangegeven een bevredigend voorstel tegemoet te willen zien rondom de kostenpost van € 22,6 mln. Van Vlaamse zijde wordt de schade-eis betwist. Wel is conform verzoek van de Nederlandse partijen door Vlaanderen € 3 mln. overgemaakt. Dit betreft de terugbetaling van de door Nederlandse partijen eerder aan Vlaanderen betaalde schadevergoeding als gevolg van het inkorten van het tramtracé van het Centraal Station naar Mosae Forum. Overeengekomen was dat dit bedrag terugbetaald zou worden als de tram niet gerealiseerd zou worden. Met deze terugbetaling van € 3 mln. daalt de kostenpost naar € 19,6 mln.

Hoewel er vanuit Nederlandse zijde meerdere pogingen zijn gedaan om te komen tot een minnelijke oplossing, heeft dit geen bevredigende oplossing opgeleverd. Dit zorgt ervoor dat vanuit Nederlandse zijde formele stappen genomen moesten worden. Daar ook uit de bespreking van het geschil in de Bestuurlijke Werkgroep (conform artikel 12 van de kaderovereenkomst) geen overeenkomst is gekomen, restte de Nederlandse partijen niet anders om zich overeenkomstig het bepaalde in de Kaderovereenkomst te wenden tot de Nederlandse rechter. Daartoe is op 5 maart 2024 besloten. In

juni 2024 is de dagvaarding verstuurd. Zoals het er nu naar uitziet, zal in de gerechtelijke procedure het geschil geslecht moeten worden. De Nederlandse partijen blijven echter open staan voor een minnelijke oplossing en zijn te allen tijde bereid het gesprek daarover aan te gaan.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 19,6 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 13. Eigen risico claims

De gemeente is vanaf 2015 eigenrisicodragers voor aansprakelijkheidsclaims. Schadebedragen groter dan € 0,075 mln. worden uit de algemene reserve betaald. Tot op heden zijn er geen claims ingediend en bekostigd uit de reserve. In de afgelopen twee decennia is het niet voorgekomen dat we een “groot” verzoek hebben binnengekregen. Als groot kwalificeren we € 2 mln. en de kans hierop achten we bijzonder klein: 10%. Op die manier komen we tot de volgende risico-inschatting:

Schatting maximale omvang risico	A	€ 2,000 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	10%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0,200 mln.

Ad 14. Stikstof in relatie tot beschermde natuurgebieden (voormalig PAS)

In het verleden vormde het PAS (programma aanpak stikstof) een basis voor het verlenen van natuurwetvergunningen (Wet Natuurbescherming) waardoor stikstof een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden. Sinds mei 2019 is door de Raad van State verboden om met het PAS vergunningen te verlenen en de negatieve effecten daarvan pas achteraf te compenseren met stikstofreducerende maatregelen. Zolang de betreffende Natura 2000-gebieden nog niet in een gunstige staat van instandhouding zijn én ze overbelast zijn voor stikstof, is het moeilijk nieuwe stikstofactiviteiten te vergunnen.

Er is nog geen zicht op juridisch houdbare vergunningverlening de komende jaren voor nieuwe projecten die een stikstofeffect op beschermde natuurgebieden hebben. De toets van plannen en projecten zal nog langere tijd zeer streng blijven.

Kort samengevat zijn de belangrijkste effecten van het nieuw vastgestelde beleid voor Maastricht voorlopig als volgt:

- Aanleg-, sloop- en bouwfasen van projecten: Realisatiefases zullen altijd met AERIUS berekend moeten worden. Omgevingsplannen zullen met AERIUS berekend moeten worden voor de realisatiefase (in het kader van de economische uitvoerbaarheid).
- Gebruiksfase projecten en omgevingsplannen: het effect zal met AERIUS berekend moeten worden. Een effect betekent niet dat een project geen doorgang kan vinden. Mogelijkheden om projecten door te laten gaan zijn een ecologische voortoets, ecologische passende beoordeling en/of vergunningverlening door Provincie Limburg (intern en/of extern salderen). Dit is maatwerk.
- Dit betekent dat met name omgevingsplannen en projecten die een grote verkeersaantrekkende werking of nog een gebouwverwarming op fossiele brandstoffen hebben, in de hele stad moeilijk te realiseren zullen zijn de komende jaren. Dit geldt ook voor nieuwe bedrijfsmatige vestigingen (uitgifte bedrijventerreinen). Kleinere projecten kunnen ook problemen ondervinden als ze relatief dicht bij een Natura 2000-gebied liggen (Maastricht Zuidwest en Maastricht-Oost).

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 15. Business case parkeren/scanauto

Het werken met de scanauto is gestart in december 2024. Het is hierbij van belang te vermelden dat de werkzaamheden gefaseerd zullen worden opgestart, dit om in de praktijk uit te testen hoe het werken met de auto en de bijbehorende programma's werkt. In deze periode zullen ook onvolkomenheden in de programma's en/of de auto en onze werkwijze worden gecorrigeerd en geoptimaliseerd. Dit betekent dat 2025 een proefjaar is en dat de cijfers niet representatief zullen zijn voor de reguliere inzet van de scanauto.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,586 mln. (vanaf 2025)
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	5%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0,029 mln. (vanaf 2025)

Ad 16. Arbitrage verbouwing MECC

Zoals reeds vermeld in de 1^e Bestuursrapportage 2025 verwachten we € 2,7 mln. nodig te hebben om het project af te ronden. Dit budget is beschikbaar in de "reserve MECC" die als achtervang voor de onvermijdelijke kosten is aangewezen.

Eenzijds betreft dit de afwikkeling van de arbitrage (€ 1,3 mln.), waar we inmiddels erin zijn geslaagd om de geschillen met de aannemer over de verbouwing van het MECC langs minnelijke weg te beslechten.

Anderzijds is er een beperkt aantal posten binnen de arbitrage waarover nog nader technisch overleg plaatsvindt, met de verwachting dat daarover binnen afzienbare termijn een oplossing wordt bereikt. Met name gaat het daarbij om installatietechnische zaken, waarvan een aantal onderdelen nog niet finaal zijn opgeleverd, zoals de warmtepomp welke gebreken blijft vertonen, ondanks aanpassingen aan het warmtesysteem.

Ook doen zich nog lopende meerwerken (o.a. honoraria en apparaatskosten) voor en is er een aantal bouwkundige vraagstukken in de context van de verbouwing, welke geen onderdeel uit maakten van de arbitrage en dus niet in de minnelijke afwikkeling zijn betrokken.

Het merendeel van alle bovengenoemde kosten is op dit moment voorzien. Echter blijft het risico op een nadelige afloop bestaan, hetgeen een kostenverhogend effect kan hebben en wat ertoe kan leiden dat de "reserve MECC" voor meer dan € 2,7 mln. moet worden aangesproken.

Dit risico is als PM opgenomen in de risicoanalyse, waarbij de reserve MECC onverkort als achtervang geldt.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 17. Transportschaarste hoogspanningsnetwerk (netcongestie in Limburg)

Op meerdere plekken in Nederland worden de grenzen van de capaciteit van het elektriciteitsnet bereikt. Dat geldt ook voor Limburg. In juni 2022 kondigde hoogspanningsnetbeheerder TenneT acute netcongestie aan voor Noord-Brabant en Limburg. Naar aanleiding van congestieonderzoeken en congestiemanagement werd er weer capaciteit gevonden op het elektriciteitsnet. Die capaciteit is in de loop van 2023 vergeven. Dat betekent dat Limburg de komende jaren zal blijven kampen met netcongestie. Klanten die een grootverbruikaansluiting (vanaf 3x80 Ampère) op het elektriciteitsnet aanvragen, worden op een wachtlijst geplaatst.

Naast het hoogspanningsnet van TenneT raken ook de lagergelegen netdelen van regionale netbeheerder Enexis Netbeheer steeds voller. Voor alle hoogspannings- en middenspanningsstations

geldt dat Enexis Netbeheer tegen de grenzen van het middenspanningsnet oploopt. In Maastricht betreft dit de stations Boschpoort, Heer, Limmel en Wittevrouwenveld.

Netcongestie betreft, voornamelijk, alleen aanvragen voor aansluitingen die groter zijn dan 3x80 Ampère (de zogenaamde grootverbruikaansluitingen). Voor kleinverbruikaansluitingen (m.n. particulieren) heeft deze netcongestie voornamelijk geen consequenties. Voor deze klanten houden Enexis Netbeheer en TenneT bij de berekeningen rondom de netcapaciteit altijd rekening met een autonome groei van de huidige afname en teruglevering van elektriciteit.

Enexis en andere regionale netbeheerders ervaren een structurele stijging in de capaciteitsvraag op het laagspanningsnet. De alomtegenwoordige groeiende vraag, door onder andere elektrische verwarming, elektrische voertuigen, en zonnepanelen, leidt ertoe dat het elektriciteitsnet in bepaalde regio's vol raakt, waarmee ook de kans op (kortdurende) verstoringen toeneemt. Dit vereist ingrijpende maatregelen om het net te verzwaren, met als gevolg oplopende wachttijden van gemiddeld 40-70 weken voor aansluitingen waarvoor een uitbreiding van het netwerk noodzakelijk is. Deze wachttijden kunnen lokaal verder oplopen door schaarste aan personeel, materialen, en beschikbare ruimte (zie Raadsinformatiebrief, 15 november 2024).

Ontwikkelingen om impact te reduceren

De verzwaring van het elektriciteitsnet en de efficiëntere benutting ervan is primair een taak van netbeheerders en marktpartijen. De gemeente heeft een rol m.b.t. ruimtelijke inpassing van de benodigde uitbreidingen van het elektriciteitsnet en een belang om de benodigde uitbreiding volgens planning te kunnen laten verlopen.

Er lopen meerdere trajecten om de impact van netcongestie te reduceren en oplossingen te versnellen op landelijk niveau (Landelijk Actieplan Netcongestie), op provinciaal niveau (opstellen van een provinciebrede Energievisie 1.0 en een nieuwe versie van Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat Limburg 2.0), en op Zuid-Limburgs niveau (RES Zuid-Limburg). In de Transitievisie Warmte en Energie (vastgesteld door de gemeenteraad op 15 april 2025) is een apart spoor opgenomen over het elektriciteitsnet.

In het zoeken naar mogelijkheden voor betere benutting van het huidige elektriciteitsnet op korte termijn, is de gemeente binnen het kader van het Uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023-2026 gestart met een gebiedsgerichte aanpak bedrijventerreinen voor Beatrixhaven en Randwyck. Ook zetten wij in op kennisdeling tussen partners rondom deze thematiek en faciliteren van het zoeken naar lokale oplossingen. Hiervoor benutten wij op regionaal niveau de RES Zuid-Limburg en op lokaal niveau het Maastrichtse MEA-netwerk.

Voor het realiseren van de langjarige uitbreiding van het elektriciteitsnet door Enexis, werkt een senior-beleidsmedewerker energie-infrastructuur aan de samenwerking en afstemming tussen gemeente en Enexis Netbeheer. Op 18 december 2024 is een intentieovereenkomst getekend met Enexis Netbeheer als volgende stap in deze steeds nauwere samenwerking (zie Raadsinformatiebrief, 20 december 2024).

Echter blijft het risico op vertraging van uitvoering van onze ambities en projecten aanwezig.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 18. Persoonsgebonden budget maatwerkdienstverlening Wmo

De jurisprudentie geeft aanleiding de tarifiering van de persoonsgebonden budgetten (PGB) voor de maatwerkdienstverlening Wmo opnieuw tegen het licht te houden. De aard van de uitspraken is

tweeledig. In maart 2023 heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) geoordeeld dat PGB-dienstverleners die minder dan vier dagen per week werken niet mogen worden uitgesloten van werknemersverzekeringen. Particuliere opdrachtgevers met een PGB zouden daardoor in de toekomst werkgeverslasten dienen te betalen (ECLI:NL:CRVB:2023:481).

De VNG stelt in een eerste reactie dat hiervoor een wetswijziging noodzakelijk is en dat in afwachting hiervan budgethouders vooralsnog geen premies hoeven af te dragen. Inmiddels is duidelijk dat de wetswijziging per 1 januari 2026 ingaat. Dit leidt tot een verhoging van een deel van de PGB bedragen (netto-trajecten). We worden hier slechts beperkt voor gecompenseerd.

Eind augustus 2023 heeft de CRvB zich daarnaast uitgesproken over een minimumhoogte van het (informele) PGB en een directe relatie met de Cao lonen (CRvB:2023:1394 ; CRVB:2023:1580).

Deze uitspraken leiden tot een verhoging van de tarieven. De nieuwe bedragen worden in het vierde kwartaal 2025 ter verstelling aangeboden aan de raad.

In 2024 werd circa € 3,7 mln. uitgegeven aan persoonsgebonden budgetten. De gevolgen van de nieuwe tariefstelling zijn geraamd op € 0,763 mln.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,763 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	100%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0,763 mln.

Ad 19. Arbeidsmarktkrapte huishoudelijke hulp

De verplichting in het kader van de dienstverlening huishoudelijke hulp ligt op jaarbasis € 1,3 mln. hoger dan de uitgaven/begroting. Deze discrepantie is het gevolg van de arbeidsmarktkrapte waardoor er sprake is van een wachtlijst en een lagere leveringsbetrouwbaarheid. De ontwikkeling van de uitgaven aan de dienstverlening huishoudelijke hulp is volledig afhankelijk van de beschikbare capaciteit.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 1,300 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	50%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0,650 mln.

Ad 20. Beschut werk

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Onderdeel daarvan betreft beschut werk. Het rijksbudget voor beschut werk wordt in de toekomst niet meer wordt gebaseerd op de taakstelling, maar op realisatie van beschut werkplekken. De kans dat dit ingaat in 2026 wordt als zeer klein ingeschat, omdat in de meicirculaire 2025 hierover nog niets is aangekondigd. In de voortgangsbrief en de verbeteragenda beschut werk (d.d. 2 juli 2025) wordt vermeld dat de financieringsystematiek wordt aangepast, echter hierin wordt nog geen datum van inwerkingtreding vermeld

De omvang van het risico is afhankelijk van de taakstelling. De taakstelling voor 2026 is nog niet bekend. In 2025 betrof de taakstelling 140. Gebaseerd op de toename van de taakstelling van de afgelopen jaren, wordt een taakstelling van circa 150 verwacht voor 2026. In 2025 zijn er 15 beschut werkplekken gerealiseerd. Daarmee wordt het risico ingeschat op € 0,17 mln. (€ 12.485 per beschutte werkplek x taakstelling van 135 nog te realiseren beschutte werkplekken x kans van 0,10).

Schatting maximale omvang risico	A	€ 1,700 mln. structureel
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	10%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0,170 mln.

Ad 21. Continuïteit jeugdhulp

In verband met de financiële problemen bij XONAR hebben de gemeenten in de jeugdregio Zuid-Limburg in 2023 gezamenlijk € 8 mln. toegezegd. In het herstelplan geeft XONAR aan dat het voor duurzaam herstel noodzakelijk is dat een fusiepartner gevonden wordt. In juli heeft de jeugdautoriteit vastgesteld dat de ontwikkelingen bij XONAR zodanig zijn dat indeling in de lagere trede 2 van het draaiboek continuïteit jeugdhulp verantwoord is. Omdat de financiële positie van XONAR nog niet zodanig is dat kan worden voldaan aan alle financiële voorwaarden bij aanbestedingen blijft de organisatie kwetsbaar. Daarom blijven de jeugdautoriteit en de gemeenten de ontwikkelingen bij XONAR 3-maandelijks monitoren tot in ieder geval 1-1-2027. Mocht XONAR door bijvoorbeeld gemiste aanbestedingen alsnog in financiële problemen komen, dan kunnen de gemeenten niet opnieuw worden aangesproken voor financiële steun. Aan XONAR is € 4,2 mln. financiële steun uitbetaald. Daarnaast staan de gemeenten tot 1-1-2029 voor € 1,8 mln. garant voor eventuele claims voor ontslagvergoedingen van personeel die zijn geplaagd bij andere zorgaanbieders. Het resterende bedrag van € 2 mln. is voornamelijk gereserveerd voor frictiekosten die kunnen ontstaan als door gemiste aanbestedingen de organisatie alsnog andere zorg moet organiseren voor cliënten van XONAR.

De jeugdregio's in Noord- en Midden-Limburg monitoren maandelijks het herstelplan van Mutsaersstichting. De gemeenten in Zuid-Limburg sluiten in de toekomst hierbij aan. Van de gemeenten in Zuid-Limburg wordt een financiële bijdrage van € 2,9 mln. gevraagd in de kosten van het herstelplan. Het streven is om voor de jaarwisseling 2026 een voorstel aan te bieden aan de raad. Het aandeel van Maastricht is € 0,737 mln.

Pactum is in Zuid-Limburg op zeer kleine schaal actief als onderaannemer en niet rechtstreeks gecontracteerd. Pactum is er tot nu toe in geslaagd de financiële problemen zelf op te lossen, onder meer door de verkoop van vastgoed. Aangezien Pactum in Zuid-Limburg niet rechtstreeks is gecontracteerd worden de Zuid-Limburgse gemeenten niet aangesproken bij een eventuele financiële claim.

Het herstelplan van VIA jeugd over de periode 2025-2027 is gereed. VIA jeugd hoeft geen beroep te doen op een financiële bijdrage van de gemeenten. Over de periode daarna is onzekerheid. Het zorgaanbod van VIA jeugd bestaat vrijwel volledig uit JeugdzorgPlus (JZ+). Deze zorgvorm moet in de komende jaren worden afgebouwd. De omvang van mogelijke frictiekosten en of deze volledig kunnen worden opgevangen via de daarvoor bestemde SPUK middelen is nog onduidelijk.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 22. Multifunctionele accommodaties (MFA's)

La Belletsa en De Letterdoes zijn multifunctionele accommodaties (MFA's) in eigendom van de gemeente, in erfpacht uitgegeven aan woningcorporatie Servatius. De MFA's worden met name gebruikt door scholen, en worden om die reden ook wel aangeduid als 'brede scholen'. Op basis van de in 2004 afgesloten beheer- en exploitatieovereenkomsten met Servatius draagt de gemeente tot heden steeds 50% van het exploitatietekort. Vanwege de leeftijd zijn onderdelen van de gebouwen toe aan vervanging. Voor onderhoud is echter geen reserve opgebouwd. Onderhoudskosten in enig jaar komen daarom ten laste van de exploitatie van dat jaar. Voor de komende jaren worden substantieel hogere onderhoudskosten en daarmee substantieel hogere exploitatietekorten voorzien. Volgens gebruik dekt de gemeente de helft van dit tekort. Met deze kosten is voor zover mogelijk rekening gehouden in het budgettaire kader. Er is echter geen onderhoudsplan. De exploitatietekorten zullen daardoor in de toekomst fluctueren, waardoor er voor- en nadelen ten opzichte van de begroote reeks verwacht kunnen worden.

Schatting maximale omvang risico	A	€ 0,240 mln.
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	50%
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	€ 0,120 mln.

Ad 23. Salaris Geusseltbad personeel

De medewerkers van het Geusseltbad uiten al enige tijd hun ontevredenheid over het feit dat zij tewerkgesteld zijn bij SPBS en niet onderdeel uitmaken van de gemeente. Deze ontevredenheid heeft geleid tot een staking en heeft nu geleid tot een rechtsgang.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 24. Transitie van zorg naar sociaal domein

De houdbaarheid van zorg en ondersteuning staan onder druk. Dat vraagt om verandering. Om bij te dragen aan de noodzakelijke veranderingen zijn op landelijk niveau meerdere akkoorden en strategische kaders tot stand gekomen. Een belangrijke rol is weggelegd voor het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) en de Hervormingsagenda Jeugd. Recent is daar het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA) aan toegevoegd, dat de IZA-beweging versnelt en de positie van het sociaal domein inhoudelijk en financieel versterkt, en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO), dat zich specifiek richt op de toekomstbestendige inrichting van ouderenzorg. Een rode draad in deze landelijke akkoorden en kaders is de beweging naar de voorkant. Hiermee gaat ook een verschuiving van het medisch naar het sociaal domein gepaard, waarbij de nadruk komt te liggen op preventie, welzijn en sociale ondersteuning, in plaats van enkel het behandelen van ziektes. Dit betekent dat gemeenten en maatschappelijke organisaties een grotere rol krijgen in het bevorderen van de gezondheid en het welzijn van inwoners, door in te zetten op sociale netwerken, informele zorg en gemeenschappen.

Hoe die rol eruit ziet is nog niet volledig duidelijk. De komende jaren wordt ingezet op deze transitie die per definitie onzekerheden met zich meebrengt. Hoewel er veel vertrouwen is dat de beweging “naar de voorkant” leidt tot een vermindering van de zorgvraag, zal de komende jaren bewijs moeten komen welke interventies effectief zijn in het voorkomen van zorgvraag en welke niet. Daarom zijn veel middelen die ingezet worden vanuit het Rijk nu tijdelijk. Ook is het nog niet helder of de beweging van het medisch naar sociaal domein gepaard gaat met een verschuiving van de zorgkosten tussen deze twee domeinen, hoe hoog die dan is en of daar compensatie voor gaat komen. Dat brengt ook onzekerheid met zich mee voor gemeentelijke begrotingen. De meeste transformatiemiddelen lopen nog tot 2027 of 2028. De meeste onzekerheid schrijven we dan ook toe naar de jaren vanaf 2028.

Vanwege de vele onzekerheden wordt de schatting van omvang en voordoen van dit risico als PM weergegeven. Voor jaarschijf 2026 zijn de risico's zeer gering.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 25. Bouwleges

In de begroting en meerjarenraming nemen we de baten inzake de bouwleges op conform de meest actuele planning. De laatste jaren zien we dat externe ontwikkelingen van grote invloed zijn op de planning van bouwprojecten. Factoren die een rol spelen zijn onder meer netcongestie, sterk toegenomen bouwkosten en rentes, schaarste van beschikbare bouwgrond, onzekerheden en beperkingen door wet- en regelgeving, zoals de stikstofregels en de Wet betaalbare huur. Wijziging van de planning van(majeure) projecten leidt direct tot wijzigingen in de omvang van de bouwleges. Omdat de jaarlijkse legesinkomsten voor een belangrijk deel uit de opbrengsten van grote projecten

bestaan, is sprake van een verhoogd risico op het niet of niet volledig realiseren van de geraamde baten. Vanwege de vele onzekerheden wordt de schatting van omvang en voordoen van dit risico als PM weergegeven.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ad 26. Cybercrime en ICT-storingen

Cybercrime

Ondanks alle genomen beheersmaatregelen is er een reëel risico dat wij te maken krijgen met cybercrime, zoals ransomware, een hack of een d-dos aanval. Dit is niet helemaal te voorkomen. We volgen nauwlettend de dreigingsbeelden van de nationaal Coördinator Terrorismedbestrijding en veiligheid (NCTV) en van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC). De beheersmaatregelen beperken de kans en de impact van een incident.

Daarnaast heeft de verdergaande digitalisering ook gevolgen voor het uitlekken van (vertrouwelijke) informatie. Door continue training van alle medewerkers verkleinen we de kans op datalekken. In het kader van de AVG bedragen de maximale boetes 10 mln. of 2 % van de jaaromzet.

ICT-storingen

Het niet beschikbaar zijn van ICT-netwerken en devices heeft in een steeds verder gedigitaliseerde werkomgeving een grote impact op de continuïteit van onze werkzaamheden. Door het continue beoordelen van onze ICT-omgeving, passen we onze beheersmaatregelen hier zo snel mogelijk op aan. Door de grote afhankelijkheid van derden zijn helaas deze storingen niet helemaal te voorkomen.

Schatting maximale omvang risico	A	PM
Kans op voordoen (0-10-30-50-70-100%)	B	PM
Schatting verwachte omvang risico	C (= A x B)	PM

Ratio weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt aangegeven of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Dit wordt gedaan door een relatie te leggen tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening vormt het weerstandsvermogen. De raad heeft bij het vaststellen van de hiervoor genoemde kadernota aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1 (= voldoende). Op basis van de huidige inschattingen kan worden aangegeven dat de ratio weerstandsvermogen uitstekend is. Dat blijkt uit de volgende berekening:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 162,605 \text{ mln.}}{€ 30,074 \text{ mln.}} = 5,41$$

We merken hierbij op dat een aantal gesignaleerde risico's op dit moment niet kan worden gekwantificeerd. Kwantificering van deze risico's zal tot een daling van de ratio leiden, maar die daling zal op basis van de huidige inzichten niet zodanig zijn dat de kwalificatie ruim voldoende voor het weerstandsvermogen daardoor gaat wijzigen.

Kengetallen

Gemeenten moeten op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een tabel met financiële kengetallen opnemen in zowel de begroting als de jaarrekening. Deze kengetallen maken

het de raad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. In de volgende tabel zijn de betreffende kengetallen opgenomen.

Verloop van de kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	43%	79%	80%	98%	115%	122%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	31%	66%	68%	86%	103%	110%
Solvabiliteitsratio	35%	24%	27%	25%	22%	21%
Structurele exploitatieruimte	5%	3%	2%	2%	0%	0%
Grondexploitatie	5%	2%	5%	5%	5%	0%
Belastingcapaciteit	101%	107%	103%	103%	103%	103%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van Maastricht zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel zijn de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden vermeld. Deze percentages zijn gebaseerd op de signaalwaarden die de provincie hanteert als toezichhouder (opgenomen in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020).

Kengetallen	Groen (goed/weinig risico)	Oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/veel risico)
Netto schuldquote	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% t/m 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% t/m 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% t/m 105%	> 105%

Hierna volgt een analyse per kengetal.

Netto schuldquote (schulden minus vorderingen/ baten)

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het kengetal bestaat uit 2 ratio's: zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden. Een hoge schuld kan immers veroorzaakt worden doordat afgesloten leningen worden doorgeleend. De hoogte van de geplande investeringsuitgaven hebben hun invloed op de ontwikkeling van beide kengetallen.

Solvabiliteitsratio (eigen vermogen/ totaal vermogen)

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen en het bezit van de gemeente is afbetaald. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De ratio is niet zorgwekkend, wel blijft aandacht voor de financiële situatie geboden. De hoogte van de geplande investeringsuitgaven hebben hun invloed op de ontwikkeling van deze ratio.

Structurele exploitatieruimte (structurele baten minus structurele lasten/ totale baten)

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (bij een negatief percentage niet). Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de baten en lasten in evenwicht zijn. Op basis van het kengetal blijkt dat er beperkt ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Grondexploitatie

Grondexploitatie kan risicovol zijn als de gemeente veel grond heeft. Het kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. De invloed van de huidige plannen op de exploitatie is daarom gering te weten: 5%.

Belastingcapaciteit

De ruimte die de gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten wordt verstaan OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Het kengetal wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar daarvoor. Het verloop van de belastingcapaciteit is stabiel en we zitten met € 1.078,44 wel 2,5% hoger dan het landelijk gemiddelde (€ 1.052,00).

Algemene conclusie financiële positie

Uit de ratio weerstandsvermogen blijkt dat we 'uitstekend' in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen. Punt van aandacht is wel de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen zoals ook blijkt uit de solvabiliteitsratio. Ook de ontwikkeling van de netto schuldquote behoeft aandacht.

Op basis van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen concluderen we dat de financiële positie van de gemeente Maastricht als 'voldoende' kan worden beoordeeld.

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf financiering wordt er aandacht geschonken aan het treasurybeleid, de ontwikkeling van de korte- en de lange rente incl. de rentevisie, de kasgeldlimiet, de renterisiconorm, de verwachte financieringsbehoefte, de ontwikkeling van de opgenomen- en verstrekte leningenportefeuille inclusief de hieraan verbonden risico's en de financiering van de activa en de omslagrente cf. notitie rente binnen het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Tenslotte wordt er aandacht geschonken aan het wettelijk verplichte schatkistbankieren.

Treasurybeleid

Het actuele beleid van de gemeente Maastricht ten aanzien van de treasuryfunctie is vastgelegd in het 'Treasurystatuut gemeente Maastricht', welke per 1 januari 2023 in werking is getreden. Het statuut behelst het kader voor de uitvoering van de treasuryfunctie. De belangrijkste hoofdlijnen van het statuut, ingegeven door de voorschriften uit hoofde van de wet Financiering Decentrale Overheden (FiDO) en aanverwante regelgeving, zijn:

- Het wettelijk kader;
- De beleidsuitgangspunten van de treasury;
- De doelstellingen van de treasury;
- De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de treasury;
- Het risicobeheer;
- Het beleid ten aanzien van financiering, verstrekken van leningen, uitzetten van middelen, garanties en het gebruik van derivaten.

In het treasurystatuut is opgenomen dat het treasurybeleid zal worden geactualiseerd zodra er relevante wetwijzigingen plaatsvinden en/of er inhoudelijke aanpassingen van het treasurystatuut noodzakelijk zijn (bijv. door gewijzigd intern beleid of organisatiewijzigingen etc.).

Ontwikkeling van de korte en lange rente / rentevisie

Sinds de eerste renteerhoging in juli 2022 verhoogde de Europese Centrale Bank (ECB) de herfinancieringsrente in 2022 en 2023 in diverse stappen met in totaal 4,50%-punt naar 4%. Vanaf juni 2024 voerde de ECB vervolgens 8 renteverlagingen door van elk 0,25%-punt, waarmee de herfinancieringsrente per medio augustus 2025 op 2% staat.

Handelaren schatten de kans op een verdere renteverlaging voor het einde van dit jaar op 60%. Allerlei soorten rentes zijn direct en indirect afhankelijk van de beleidsrente van de ECB. Denk aan de hypotheekrente, de krediet- en leenrente, studieleningen, de obligatierente en natuurlijk de spaarrente. In tegenstelling tot de korte rente, heeft de lange rente de laatste tijd een licht stijgende tendens laten zien.

E.e.a. heeft ook direct gevolgen voor de rente die de gemeente Maastricht betaalt voor kort- en langlopende financieringen. Voor het jaar 2026 en volgende jaren gaan we uit van een kort rentetarief (i.c. het daggeldtarief) van gemiddeld 2%.

Voor wat betreft de lange rente gaan we voor 2026 en volgende jaren uit van een lang rentetarief van eveneens 3,50%.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet wordt berekend door een vastgesteld percentage (8,5%) te nemen over het begrotingstotaal. De limiet voor Maastricht voor 2026 komt daarmee op circa € 57,7 mln. Dit is het maximale bedrag waarvoor kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mogen worden aangetrokken.

Voor de jaren 2026 t/m 2029 is de verwachting dat er naast kort geld, ook langlopende leningen voor de eigen financiering aangetrokken dienen te worden. De investeringen waarvoor deze financieringen dienen te worden aangetrokken, betreffen o.a. investeringen in de (verduurzaming van de) eigen huisvesting, in verkeer regel installaties, in binnensportaccommodaties, in onderwijshuisvesting, in wegonderhoud, in openbare verlichting, in riolen en in ICT-productiemiddelen.

In onderstaande tabel wordt gerapporteerd over de liquiditeitspositie en de kasgeldlimiet in het 3^e en 4^e kwartaal van 2024 en in het 1^e en 2^e kwartaal van 2025.

(bedragen x € 1.000)	3e kwartaal 2024	4 ^e kwartaal 2024	1 ^e kwartaal 2025	2 ^e kwartaal 2025
Liquiditeitspositie	44.793	52.008	31.537	23.354
Kasgeldlimiet	- 49.899	- 49.899	- 53.467	- 53.467
Ruimte	94.692	101.907	85.004	76.821

De kasgeldlimiet mag – conform bepalingen in de wet FiDO – twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In de hierboven vermelde verslagperiode heeft de gemeente Maastricht de kasgeldlimiet niet overschreden, aangezien we gemiddeld genomen gedurende deze periode overliquide zijn geweest en derhalve geen gelden hebben hoeven aan te trekken. Onze tijdelijk overtollige middelen hebben we rentedragend kunnen uitzetten in 's Rijks Schatkist.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is vooral bedoeld ervoor te zorgen dat decentrale overheden hun (her)financieringen gespreid in de tijd aantrekken. Hierdoor beperkt men het risico dat in enig jaar veel ge(her)financierd dient te worden, terwijl dan net een hoge rente heerst en daardoor de rentelasten te hoog zouden kunnen worden. De norm wordt berekend door 20% te nemen van het begrotingstotaal. Voor 2026 is de geprognosticeerde renterisiconorm circa € 135,9 mln. Dit betekent dat het totaal aan renteherzieningen plus aflossingen in het begrotingsjaar maximaal € 135,9 mln. mag zijn. De gemeente Maastricht blijft de komende jaren ruim binnen deze norm. Onderstaande tabel – welke een verplicht onderdeel vormt van deze financieringsparagraaf – verduidelijkt dit:

		(bedragen x € 1.000)			
Stap	Variabelen	2026	2027	2028	2029
(1)	Renteherzieningen	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	12.313	12.349	24.486	12.144
(3)	Renterisico (1+2)	12.313	12.349	24.486	12.144
(4)	Renterisiconorm	135.950	131.666	132.455	134.467
(5a) = (4) > (3)	Ruimte onder renterisiconorm	123.637	119.317	107.969	122.323
(5b) = (3) > (4)	Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm					
(4a)	Begrotingstotaal	679.749	658.332	662.274	672.334
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a) x (4b)/100	Renterisiconorm	135.950	131.666	132.455	134.467

Ontwikkeling leningenportefeuille

De geprognosticeerde omvang van de opgenomen langlopende geldleningenportefeuille per 1 januari 2026 bedraagt circa € 265,2 mln. Deze portefeuille dekt enerzijds de financieringsbehoefte van de eigen organisatie (financiering activa en bedrijfsvoering), anderzijds zijn er leningen ten behoeve van de uitoefening van de gemeentelijke publieke taak ter funding van Maastrichtse woningbouwcorporaties, gelieerde instellingen en gemeentelijke deelnemingen aangetrokken. De geprognosticeerde omvang van de verstrekte langlopende geldleningenportefeuille per 1 januari 2026 bedraagt circa € 108,3 mln.

Ten aanzien van de opgenomen leningenportefeuille zijn geen risico's te benoemen. De aflossingsmomenten zijn goed gespreid in de tijd, zodat er in enig jaar bij herfinanciering geen vergroot renterisico ontstaat (zie ook de toelichting op de renterisiconorm in deze paragraaf).

30,3% (circa € 32,8 mln.) van de verstrekte leningenportefeuille is gedekt door een zekerheid, met name het recht van 1e hypotheek. 69,7% (circa € 75,5 mln.) is niet gedekt door een (vorm van) zekerheid. De grootste leningen die niet zijn gedekt door zekerheden zijn leningen die verstrekt zijn aan de WOM Belvédère (€ 62,2 mln.) en aan de MTB (€ 12,1 mln.).

Als enig overgebleven aandeelhouder van de WOM Belvédère was het uit praktische overwegingen gewenst het bestaande recht van 1e hypotheek op de bezittingen van de WOM Belvédère te royeren. Bij verkoop van bezit hoeft de gemeente Maastricht nu niet meer telkens gedeeltelijk royement te verlenen. Zodra er echter een nieuwe partij in de WOM Belvédère instapt, zal er per ommekeer weer hypotheek t.g.v. de gemeente Maastricht worden gevestigd, dit ter meerdere zekerheid op de door de gemeente Maastricht aan de WOM Belvédère verstrekte leningen.

De MTB heeft via een raadsbesluit een achtergestelde lening ontvangen van in totaal € 12,1 mln. Het risicoaandeel voor Maastricht op deze lening bedraagt 79% ofwel circa € 9,6 mln. De gemeenten Meerssen en Eijsden-Margraten zijn de overige aandeelhouders en dus risicodragers voor in totaal 21%, zijnde € 2,5 mln.

Financiering activa en renteomslag

De bepalingen en richtlijnen van de nieuwe notitie Rente 2023 van de commissie BBV zijn met ingang van de begroting 2025 in werking getreden. Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en in de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

Feitelijk staan in de notitie rente vooral bepalingen i.r.t. de hoogte van de omslagrente, zoals:

- Er mag geen (groot) resultaat meer zijn op het taakveld treasury;
- Er moet rente worden toegerekend aan de taakvelden, waarbij de hoogte van de rente wordt bepaald aan de hand van de werkelijke externe rentelasten;
- Er wordt door de commissie BBV aanbevolen om geen rente meer te vergoeden over het eigen vermogen, welke aanbeveling door de gemeente Maastricht is overgenomen;
- Er dient (op rekeningbasis) een correctie op de omslagrente plaats te vinden indien de afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de omslagrente > 25% bedraagt.

De activa van de gemeente Maastricht worden gefinancierd met zowel eigen als vreemd vermogen. Over de diverse activa wordt voor begrotingsjaar 2026 (net als in begrotingsjaar 2025) een rentevergoeding van 0,50% (= de omslagrente) berekend en toegerekend aan de betreffende taakvelden.

De commissie BBV adviseert om een renteschema in de paragraaf financiering op te nemen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. Zie hiervoor het volgende schema:

Rentescema begroting 2026		(bedragen x € 1.000)	
a.	De externe rentelasten over korte en lange financiering		6.401
b.	De externe rentebaten (idem)	-/-	2.362
	<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>		4.038
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-
c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-
			-/-
	<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>		4.038
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+	-
d2.	Rente over voorzieningen	+/+	-
	<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>		4.038
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	5.162
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		1.124

Schatkistbankieren

Eind 2013 is de regeling schatkistbankieren decentrale overheden (als onderdeel van de wet Financiering decentrale overheden) van kracht geworden. Dit betekent dat (m.u.v. een drempelbedrag) alle overtollige middelen in de schatkist van het Rijk gestald moeten worden. Het drempelbedrag voor Maastricht bedraagt voor 2026 circa € 10,4 mln. Sinds 1 juli 2021 wordt het drempelbedrag berekend aan de hand van de volgende formule: 2% over een begrotingstotaal tot € 500 mln. en 0,20% over het meerdere boven het begrotingstotaal van € 500 mln. Gemiddeld genomen per kwartaal mag deze drempel niet worden overschreden. Om dit te bewaken worden de saldi van de diverse bankcircuits dagelijks bekeken en wordt het compensabel rekening-courant saldo van onze bankrekeningen bij onze huisbankier BNG Bank boven een bepaald saldo automatisch afgeroomd naar 's Rijks schatkist. Over de bij het Rijk gestalde middelen ontvangen we een marktconforme rentevergoeding.

EMU-saldo

EU-lidstaten mogen een EMU-tekort realiseren van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (bbp). In dit maximale tekort mogen, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel hebben. De individuele referentiewaarden die de afzonderlijke gemeenten als richtsnoer kunnen hanteren worden in de septembercirculaire gepubliceerd.

De begroting van gemeenten wordt opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo wordt echter niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen. De afwijkende berekening van het EMU-saldo kan ertoe leiden dat een gemeente bij een sluitende begroting een EMU-tekort realiseert. In de jaren 2025 t/m 2029 wordt een EMU-tekort verwacht dat hoger zal zijn dan de referentiewaarde. Dit wordt met name veroorzaakt door de investeringen die in de komende jaren zijn gepland.

EMU-saldo	(bedragen x € 1.000)					
	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	56.795	2.030	6.984	13.198	712	-13.329
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-15.787	-159.501	-115.155	-129.901	-102.099	-32.950
3. Mutatie voorzieningen	-12.971	-1.219	178	-117	498	1.955
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-25.368	0	0	0	0	0
5. Boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	2.669	-158.690	-107.993	-116.820	-100.889	-44.324
Individuele referentiewaarde EMU-saldo	-22.640	-32.071				nog niet bekend

Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Maastricht voert niet al haar taken zelf uit. Voor een deel van haar publieke taken werkt zij samen met andere organisaties. Afhankelijk van de gewenste invloed op de uitvoering, kiest de gemeente voor verschillende vormen van samenwerking. De rol van de gemeente varieert daarbij van op afstand (bijvoorbeeld via subsidies) tot directer via bestuurlijke betrokkenheid.

Wanneer de gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft in een organisatie, spreken we van een verbonden partij. Deze verbonden partijen zijn van belang voor de realisatie van gemeentelijke doelstellingen, en vragen om adequate sturing, verantwoording en risicobeheersing. Een financieel belang betekent dat aan de verbonden partij middelen beschikbaar zijn gesteld die bij faillissement niet verhaalbaar zijn, of dat de gemeente aansprakelijk is voor verplichtingen. Een bestuurlijk belang betekent dat de gemeente invloed heeft, bijvoorbeeld door vertegenwoordiging in een bestuur of via stemrecht. Binnen gemeente Maastricht onderscheiden we drie hoofdtypen van verbonden partijen:

- Deelnemingen (zoals aandelenbezit in een NV of BV),
- Publiek-private samenwerkingsverbanden (PPS),
- Gemeenschappelijke regelingen (GR's).

De verbonden partijen leveren een belangrijke bijdrage aan de realisatie van maatschappelijke doelen. Gemeente Maastricht blijft echter verantwoordelijk voor het behalen van beleidsdoelen, ook wanneer taken (deels) zijn uitbesteed. Daarom blijft de gemeentelijke werkwijze zoals vastgesteld in de kadernota Governance bij Verbonden Partijen het uitgangspunt bij de aansturing. Dit betekent dat voor elke verbonden partij vooraf is bepaald wie het gemeentelijke belang vertegenwoordigt, hoe toezicht en verantwoording zijn ingericht en hoe risico's worden bewaakt.

Actualisatie Kadernota Governance

In 2018 heeft de gemeenteraad de Kadernota Governance bij Verbonden Partijen gemeente Maastricht vastgesteld. Deze nota beschrijft het kader voor sturing, toezicht en verantwoording bij verbonden partijen. In 2025 is gestart met de actualisatie van deze kadernota, met als doel deze in 2026 aan de gemeenteraad voor te leggen ter vaststelling en te implementeren. In de herziene nota worden onder andere ontwikkelingen in wetgeving, governance en risicomanagement verwerkt.

Uitgangspunten vertegenwoordiging

De volgende uitgangspunten blijven gelden voor de vertegenwoordiging van de gemeente in verbonden partijen:

- De wethouder financiën vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder bij de vennootschappen waarin de gemeente deelneemt en bewaakt de financiële continuïteit en rentabiliteit van de onderneming;
- De rol van de gemeente als opdrachtgever wordt vervuld door de portefeuillehouder. Deze vak wethouder maakt afspraken (contracten, concessies en/of subsidievoorwaarden) met de verbonden partij. Is bij de verbonden partij een overheidscommissaris of externe bestuurder of een andere wethouder of burgemeester als bestuurder of commissaris aangesteld, dan vindt aansturing van het gemeentelijk belang plaats in onderling overleg;
- Voor wat betreft de vertegenwoordiging van de gemeente in het bestuur van vennootschappen, stichtingen, verenigingen, coöperaties etc. geldt als uitgangspunt dat collegeleden of ambtenaren bij voorkeur geen zitting nemen in de raad van commissarissen, raad van bestuur, directie of dagelijks bestuur. Dit vanwege de mogelijke rolconflicten en discussie over functievermenging. Op basis van een risicoanalyse vooraf kan van dit uitgangspunt worden afgeweken. In een dergelijke analyse wordt bepaald of het voordeel van (beter) behartigen van het publiek belang, wat met een gemeentelijke vertegenwoordiging wordt beoogd, opweegt tegen de risico's die geïdentificeerd zijn.

Nieuwe verbonden partij

In 2025 is er één nieuwe verbonden partij toegevoegd. Dit is stichting Samenwerking Zuid-Limburg. Deze stichting heeft tot doel als vliegwiel te fungeren voor de ontwikkeling van de regio Zuid-Limburg door middel van het stimuleren en intensiveren van de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijk middenveld. Deze verbonden partij is opgenomen in het overzicht en wordt, net als de bestaande partijen, gemonitord op bestuurlijke en financiële risico's.

Risicoanalyse en monitoring

Verbonden partijen verschillen in hun beleidsmatige en financiële impact op de gemeente. Het gemeentelijk beleid blijft gericht op gerichte monitoring van partijen met een hoog financieel en/of bestuurlijk belang. Voor alle verbonden partijen wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de risico's, zowel financieel als bestuurlijk. Op basis hiervan stelt de gemeente prioriteiten in de monitoring en inzet van capaciteit.

Voor deze analyse wordt gebruik gemaakt van het volgende risicoprofiel dat in de kadernota Governance bij Verbonden Partijen is opgenomen:

		Bestuurlijk risico		
		Laag	Gemiddeld	Hoog
Financieel risico	Hoog			
	Gemiddeld			
	Laag			

In de aanloop naar begroting 2026 is deze risicoanalyse uitgevoerd. Dit leidt tot de volgende indeling:

		Bestuurlijk risico		
		Laag	Gemiddeld	Hoog
Financieel risico	Hoog	<ul style="list-style-type: none"> • Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM) • MECC Maastricht B.V. • GGD Zuid-Limburg 		
	Gemiddeld	<ul style="list-style-type: none"> • GR Geul en Maas • GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) • MTB regio Maastricht N.V. • GR Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) 	<ul style="list-style-type: none"> • GR Kredietbank Limburg (KBL) • GR Historisch Centrum Limburg (HCL) 	
	Laag	<ul style="list-style-type: none"> • Bodemzorg Limburg (Nazorg Limburg B.V.) • Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) • Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME) • Wonen boven winkels Maastricht N.V. (WbWM) • Exploitatiemaatschappij 't Bassin B.V. • Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V. (EMM) • Stichting Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL) • Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK) • Stichting Centre Céramique • Stichting Personeelsbeheer Sport • Omnibuzz • GR Leerlingenvervoer • Regionale Samenwerking Leerplicht (RSL) en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) 	<ul style="list-style-type: none"> • GR Subsidiëring Stichting Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg) 	

Op basis van deze analyse zullen wij in 2026 extra aandacht besteden aan Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM), Kredietbank Limburg, MECC en GGD Zuid-Limburg en GR Historisch Centrum Limburg (HCL). Daarbij maken we, indien van toepassing, gebruik van

sturingsinstrumenten waaronder (meerjaren) plannen en –begrotingen, outputafspraken en voorwaarden en richtlijnen. Verder maken we per verbonden partij afspraken over rapportages, kwalitatieve en kwantitatieve informatievoorziening, jaarverslag en jaarrekening.

Daarnaast hebben gaan wij komend jaar bekijken hoe we omgaan met de evaluatie van Gemeenschappelijke Regelingen. In de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), die in 2022 van kracht is geworden, is expliciet opgenomen dat gemeenschappelijke regelingen periodiek geëvalueerd moeten worden. Deze evaluatie is de verantwoordelijkheid van het bestuur van de betreffende regeling en dient door hen zelf in gang te worden gezet. We willen deze wettelijke verplichting komend jaar mee nemen in het overleg over de verbonden partijen en actief monitoren of en wanneer deze evaluaties gaan plaatsvinden.

Verder zal als onderdeel van het actualiseren van de kadernota governance ook de risicoanalyse voor alle verbonden partijen worden doorontwikkeld.

De belangrijkste resultaten en ontwikkelingen in de verbonden partijen van de gemeente Maastricht worden in deze paragraaf in het kort beschreven.

Deelnemingen

BNG Bank N.V.					
Vestigingsplaats	Den Haag				
Openbaar belang	Verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt.				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
Financieel belang	347.334 van de 55.690.720 aandelen. Boekwaarde 31-12-2024: € 751.694.				
Bijdrage gemeente	-				
Programma	0 Bestuur en ondersteuning				
Financiële informatie	Resultaat 2024	Eigen vermogen per 31-12-2023	Eigen vermogen per 31-12-2024	Vreemd vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2024
	€ 294 mln.	€ 4,721 mln.	€ 4,777 mln.	€ 110,819 mln.	€ 123,164 mln.
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>BNG Bank (hierna: BNG) fungeert als bankier voor overheden. BNG wil een betrouwbare- en voorspelbare partner zijn en eraan bijdragen dat haar klanten hun maatschappelijke taken goed kunnen uitvoeren, zodat zij impact kunnen maken. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De aandelen BNG zijn voor 50% eigendom van gemeenten, provincies en een waterschap. De andere helft is in handen van het Rijk. Het dividendbeleid van de bank gaat uit van een regulier pay-out percentage van 50% van de winst na belastingen. De gemeente Maastricht heeft 347.334 BNG-aandelen (à € 2,50 per aandeel).</p> <p>Op dit moment werkt BNG aan de strategie voor 2026 tot 2028. Deze strategie heeft de titel 'Route naar Meer Meerwaarde' gekregen. De ambitie is om met eenzelfde financieel resultaat meer groene- en sociale meerwaarde voor Nederland te realiseren. BNG wil de beweging maken van de stille kracht die de publieke sector financiert naar de verbindende kracht die oplossingen voor de grote uitdagingen van Nederland vormgeeft en financiert.</p> <p>Het verstrekken van betaalbare kredieten aan de publieke sector is en blijft de kern van BNG. BNG blijft de stabiele, betrouwbare en bereikbare partner die beschikbaarheid en betaalbaarheid voor de klanten vooropstelt. BNG ziet leningen als een middel en niet als een doel op zichzelf. Leningen zijn een middel om sociale- en groene doelen te realiseren. BNG zet een stap naar voren op drie manieren. BNG verbindt partijen in de markt nadrukkelijker met elkaar. BNG financiert niet alleen, maar helpt ook nadrukkelijker bij het vormgeven van oplossingen. Daar hoort bij dat BNG het partnerschap met de klanten nadrukkelijker wil uitbouwen.</p> <p>In die stap naar voren concentreert BNG zich op drie kernthema's. Het eerste kernthema is het versnellen van de betaalbare energietransitie met een focus op warmtenetten. Het tweede kernthema is het oplossen van het tekort aan sociale huurwoningen en midden-huurwoningen, waarbij de focus ligt op duurzaamheid. Ten slotte richt BNG zich op het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed, waaronder schoolgebouwen, ziekenhuizen en universiteiten.</p> <p>Deze kernthema's sluiten naadloos aan op de agenda's van de grootste klantgroepen, de kansen en ontwikkelingen in de markt en de kernkrachten van BNG. Om die ambitie mogelijk te maken, zal in 2025 en daarna een verdere voortzetting plaatsvinden op de reeds ingezette beweging om de interne organisatie verder te professionaliseren en te moderniseren.</p>					

BNG Bank N.V.

Het succes van deze beweging zou zich eind 2028 moeten vertalen in een grotere kredietportefeuille als indicatie van klanttevredenheid en marktgerichtheid, lagere operationele kosten, een vergelijkbare nettowinst, een krachtig(er) ESG-profiel (een juiste balans tussen financieel economische resultaten, transparantie, sociale belangen en het milieu), grip op operationele en financiële risico's en trotse, breed inzetbare, tevreden medewerkers.

Van het detailleren van deze strategische richting, het kwantificeren van de investeringsopgave en het in beweging zetten van de interne organisatie merken de aandeelhouder en de klant als het goed is niets of vrijwel niets. Er wordt op dit moment een reorganisatie voorbereid, om de besturing overzichtelijker te maken en om de slagvaardigheid van de organisatie te vergroten.

In de meerjarenbegroting van de gemeente Maastricht is vanaf begrotingsjaar 2026 een BNG-dividenuitkering opgenomen van afgerond € 0,872 mln. BNG is sinds 2005 huisbankier van de gemeente Maastricht. De afspraken tussen BNG en de gemeente Maastricht zijn vastgelegd in een financieringsovereenkomst en in een overeenkomst betalingsverkeer.

Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Via uitgifte van bouwrijpe grond, voorwaarden scheppen voor een kwalitatief hoogwaardig stedelijke ontwikkeling van het plangebied.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	100% gemeente (1% via de Exploitiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM) waar de gemeente voor 99,9% aandeelhouder is).				
<i>Financieel belang</i>	Aandelenkapitaal € 15 mln. (150.000 aandelen elk nominaal € 100, waarvan 1 aandeel is ondergebracht bij EMM). Achtergestelde leningen € 53 mln., rente onder condities. Boekwaarde 31-12-2023 € 8.600.005				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>
	€ 4,494 mln.		€ 4,494 mln.		€ 4,494 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De waardering van deelneming WOM is binnen de gemeente Maastricht voorzien. Wat betreft de diverse deelplannen/grondexploitaties in de WOM wordt middels risicomanagement getracht de risico's te mitigeren dan wel financieel te voorzien in de grondexploitatie. Met betrekking tot potentiële risico's (o.a. stikstof, renteontwikkeling, prijsontwikkeling etc.) vindt monitoring plaats en wordt geacteerd. Vertaling in de grondexploitatie plaats vindt plaats wanneer dit opportuun is.				

Toelichting/ ontwikkelingen

Na de vaststelling van het masterplan Belvédère door de raad in 2004 en de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst Belvédère door de drie samenwerkende partners Bouwinvest Projecten BV, ING Real Estate Development Holding BV en gemeente Maastricht in 2004, is in 2005 de Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV opgericht. In financieel opzicht participeerden de drie samenwerkende partners elk met € 22,68 mln. waarvan € 5 mln. in de vorm van gestort aandelenkapitaal en € 17,68 mln. in de vorm van een achtergestelde lening.

ING en Bouwinvest zijn in 2010 respectievelijk 2011 uitgetreden. De gemeente heeft het aandelenkapitaal, de achtergestelde leningen, de rentevorderingen daarop en de ontwikkelingsrechten overgenomen. Voorafgaande hieraan is één aandeel van de gemeente overgedragen aan de Exploitiemaatschappij Maastricht BV waarvan de gemeente met 99,9% grootaandeelhouder is. Daarmee is voorkomen dat de WOM uitsluitend een overheid gerelateerde B.V. werd.

In januari 2013 heeft de raad een nieuw startmoment gecreëerd ("Het antwoord van de Sphinx") en de ruimtelijke en programmatische kaders voor het Belvédère-gebied binnen de singels (Sphinxkwartier), voor het Frontenpark en voor het gebied buiten de singels (in combinatie met bedrijventerrein Bosscherveld met daarin de Noorderbrug) vastgesteld. Indachtig het raadsbesluit van januari 2013 is het investeringsscenario als basis genomen voor de herijking van de grondexploitatie Belvédère (vaststelling door de raad: juni 2013). Bij deze herijking is ook gekeken naar het Governance-vraagstuk van WOM Belvédère BV. De raad heeft besloten dat de organisatie van het programma Maastricht-Noord strak gaat aansluiten bij de reguliere gemeentelijke lijnorganisatie en dat de Belvédère WOM BV als operationeel vehikel blijft bestaan in afwachting van mogelijke voordelen die dat kan bieden. Conform de door de raad vastgestelde nota Governance gemeente Maastricht vindt besluitvorming in WOM-verband plaats na besluitvorming binnen de gemeente (college en raad).

Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grondexploitatie zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dat is gebeurd, voor het eerst in juni 2013 en dit gebeurt jaarlijks in juni/juli.

De afgelopen jaren is de gebiedsontwikkeling in een grote stroomversnelling gekomen. Zowel het nieuwe Noorderbrugtracé, het Retailpark Belvédère, het Frontenpark en het Sphinxkwartier zijn niet meer weg te denken onderdelen van de stad

Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM)

Maastricht. Met de herbestemming van de oude panden in het Sphinxkwartier (The Social Hub, UNU-Merit, Loods 5, Blanche Dael, Lumière, Muziekgieterij, etc.) en de woningbouw is Maastricht een uniek stuk binnenstad rijker.

Ook de komende jaren blijft de gebiedsontwikkeling Belvédère een belangrijk speerpunt in de stedelijke ontwikkeling. Majeure opgaven als het Landbouwbelang, Sappi Zuidwest en Sphinx Noord lopen of worden voorbereid. Derhalve is in 2022 besloten om de looptijd van de grex te verlengen tot 2030. Ook is de financiering van de activiteiten Belvédère WOM BV in 2022 opnieuw verlengd. De in 2022 sterk oplopende rente werd hiermee ook voor de WOM realiteit. Daar waar nog rekening werd gehouden met een rente van 1,1%, is deze in 2023 opgelopen naar 3,6%. Deze meer dan verdrievoudiging van de rente zorgt voor een forse lastenverzwaring de komende jaren. Daarnaast is ook de inflatie hoog en stijgen de kosten. Hier staat tegenover dat ook de opbrengsten een positieve ontwikkeling doormaken door een hogere huur (als gevolg van indexering) en goede bezettingsgraden.

De herijking van de grex 2025 laat een tekort van € 9,5 mln. zien, oftewel een verbetering van € 29,5 mln. ten opzichte van 2024 (onrendabele top € 39,0 mln.). Dit wordt met name veroorzaakt doordat het vastgoed de afgelopen jaren sterk in waarde is gestegen. De hertaxatie van de panden zorgde in 2024 voor een positief resultaat van € 18,5 mln. Daarnaast is het voorstel om voor de realisatie van het woningbouwprogramma Sphinx-Noord, uit te gaan van een gedifferentieerd woonprogramma, waartoe het bestemmingsplan zal moeten worden aangepast. Doordat dit de nodige tijd in beslag gaat nemen, is er ook langer een positieve bijdrage uit de parkeerexploitatie dan eerder verwacht. Ook werd er nog een nabetaling ontvangen op eerdere verkoopovereenkomsten en werden een aantal panden die niet meer voor herontwikkeling gebruikt worden, verkocht. De hogere opbrengsten zorgen ook voor een rentevoordeel ten opzichte van de eerdere verwachting.

Tot slot is in 2024 besloten tot de strategische verwerving van het bedrijfspand van Mondi (Fort Willemweg 1). Hiervan worden de komende tijd de mogelijke scenario's uitgewerkt in relatie tot de (retail) visie op het terrein. Vanwege onzekerheid op het vlak van stikstofregulering, is wel de verwachting dat er op de herontwikkeling financieel zal moeten worden toegelegd. Daartoe is reeds een eerste voorziening getroffen in afwachting van de uitkomsten van de scenario's in 2025. Naast voorgenoemde ontwikkeling "Mondi" zullen in 2025 ook "Sphinx Noord" (sluistuk van de Sphinx), "Bassinbrug" en "aansluiting tunnel en omleggen OV-as" verder worden doorontwikkeld en aan de raad worden aangeboden. Verwerking van de hieruit voortvloeiende financiële effecten worden meegenomen in de herijking van de grex 2026.

Wonen boven winkels Maastricht N.V. (WbWM)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Renovatie van etages boven winkels en andere bedrijfsruimten in het centrum van de stad, voor wonen voor vooral jongeren en studenten, die gericht is op de instandhouding van de panden in de binnenstad en ter bevordering en verlevendiging van die binnenstad.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Aandeelhouder en voorzitter Algemene vergadering van Aandeelhouders.				
<i>Financieel belang</i>	Het maatschappelijk (aandelen) kapitaal van de vennootschap bedraagt € 0,227 mln. verdeeld in 500 aandelen van € 454. Er zijn 475 aandelen geplaatst, elk groot € 454 (totaal € 0,216 mln.). De gemeente houdt 1/3 deel van de aandelen.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>
	nog niet bekend	-/- € 0,141 mln. negatief	nog niet bekend	€ 29,943 mln.	nog niet bekend

Niet afgedekte risico's Geen

Toelichting/ ontwikkelingen

De NV Wonen boven Winkels Maastricht (WbWM) is in 1992 opgericht met als doel leegstaande etages in de binnenstad van Maastricht te transformeren tot wooneenheden voor – primair – studenten. Dit mede om verloederende panden tegen te gaan, de levendigheid in de binnenstad te vergroten én studenten woonruimte in de binnenstad aan te bieden. Aandeelhouders zijn de gemeente Maastricht, de Universiteit Maastricht (UM) en woningcorporatie Woonpunt, elk voor 1/3e deel. De volledige financiering van de portefeuille loopt via de gemeente Maastricht.

De NV Wonen boven Winkels Maastricht (WbWM) heeft dankzij haar succesformule (samenwerking gemeente Maastricht – UM – Woningstichting Woonpunt) meer dan 450 nieuwe woningen in de Maastrichtse binnenstad gerealiseerd. Het project heeft in brede maatschappelijke zin bijgedragen tot een leefbare en aantrekkelijke binnenstad. Een bijkomstig effect is dat veel monumenten gerenoveerd zijn. De versterkte woonfunctie heeft ook bijgedragen aan de lokale economie in de binnenstad.

Momenteel heeft de NV in totaal 471 eenheden in beheer, waarvan 14 eenheden bedrijfsnonroerend goed (met name winkels) betreffen. Het merendeel van de wooneenheden heeft een huur onder de liberalisatiegrens. Het dagelijks beheer,

Wonen boven winkels Maastricht N.V. (WbWM)

operationele directievoering en de bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door een professioneel vastgoedbedrijf (VB&T). Om redenen van Governance is de Raad van Commissarissen een aantal jaren geleden opgeheven en zijn de taken van de RvC overgenomen door de Algemene vergadering van Aandeelhouders.

Door ontwikkelingen op de markt en de hoge onrendabele toppen heeft de toenmalige Raad van Commissarissen WbWM in 2015 besloten om de portefeuille niet verder uit te breiden en de lopende projecten stop te zetten (hetgeen ook door het toenmalige college van B&W is bekrachtigd/besloten).

Er worden geen nieuwe eenheden meer toegevoegd. Het restant van de investeringsbijdrage is teruggevoerd naar de aandeelhouders. Door verder geen ontwikkelactiviteiten meer op te zetten is de vennootschap veranderd van een ontwikkelorganisatie naar een beheerorganisatie. De aandacht is komen te liggen op waarde-behoud van het gerealiseerde vastgoed en het waarborgen dan wel verbeteren van de financiële positie van de NV.

Er wordt tevens gekeken naar mogelijke/wenselijke toekomstscenario's voor de vastgoedportefeuille van de NV WbWM. In 2020 heeft de Brink-groep onderzoek gedaan naar c.q. een analyse uitgevoerd ten aanzien van de verkoopbaarheid van de vastgoedportefeuille. Destijds is gebleken dat -kort samengevat- met name door de toenmalige rente-stand i.r.t. de leningportefeuille, bij verkoop enorme boeterentes zouden moeten worden betaald waardoor verkoop om financiële redenen niet wenselijk was. Deze situatie is nu wellicht anders gelet op de –inmiddels gestegen- (markt)rentes.

Tevens is de maatschappelijke discussie, maar zeker ook wettelijke regelgeving t.a.v. verduurzaming, etc. gewijzigd waardoor op termijn aanzienlijke financiële uitdagingen (lees: investeringen) aan de orde zijn. Mede gelet hierop is in 2023 opdracht verstrekt aan VB&T-Capital Markets om een meer verdiepende verkenning/analyse uit te laten voeren waarbij elk vastgoed-complex apart is/wordt onderzocht/geanalyseerd.

Met name de erfpacht-portefeuille binnen de NV (15 van in totaal 31 complexen) behoeft nader onderzoek, vanwege de destijds specifiek gekozen erfpachtconstructie -waarbij bij afloop erfpachtovereenkomst de eigendom "om niet" terug gaat naar de "bloot-eigenaar"- en daaraan gekoppelde financiële risico's welke zich op termijn zullen manifesteren. Ook juridische en volkshuisvestelijke belangen c.q. aspecten zullen bij deze verkenning/analyse worden meegenomen. Dit traject is vrij bewerkelijk en loopt nog. Het voornemen is overigens de raad in de loop van 2026 te informeren over de NV Wonen boven Winkels Maastricht als zodanig.

Het eigen vermogen was per eind 2023 € 141.254 negatief (per 31-12-2022 was dit € 85.655 negatief), exclusief converteerbare achtergestelde lening van € 544.536. Gegevens over de omvang van het resultaat 2024 en ontwikkeling van vermogenspositie in 2024 zijn nu nog niet beschikbaar. Deze gegevens komen in Q4-2025 beschikbaar. De ontwikkeling van het eigen vermogen en de resultaten verlopen conform de door het bestuur en algemene vergadering van aandeelhouders besproken meerjarenbegroting.

Enexis Holding N.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	's Hertogenbosch				
<i>Openbaar belang</i>	Beschikbaarheid energie.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder (via VEGAL: Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg).				
<i>Financieel belang</i>	292.950 van de 149.682.196 aandelen Boekwaarde 31-12-2024 € 122.103				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>
	€ 254 mln.	€ 5,320 mln.	€ 5,538 mln.	€ 5,140 mln.	€ 5,949 mln.

Niet afgedekte risico's Geen

Toelichting/ ontwikkeling

Enexis Holding N.V. (hierna: Enexis) beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 mln. klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en van 2,9 mln. klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

In het voorjaar van 2024 heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ingestemd met de aanpassing van het strategisch plan (uit 2022) i.v.m. de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening. Enexis treft op basis daarvan voorbereidingen voor een actieve rol bij de ontwikkeling van initiatieven in haar verzorgingsgebied.

In het strategisch plan is verder gekozen voor de focus op kerntaken met drie hoofddoelen:

1. *Wij sturen op maatschappelijke optimale energiekeuzes*
Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.
2. *Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie*

Enexis Holding N.V.

Voor iedereen een toegankelijke, veilige energiestructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijke kosten.

3. *Klanten weten wat ze aan ons hebben*

Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.

Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties.

De missie en opgave hebben grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Verkenningen van Netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A-credit-rating behoudt.

De Algemene vergadering van aandeelhouders heeft in het voorjaar van 2025 besloten om jaarlijks maximaal 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering als dividend uit te keren aan de aandeelhouders; het uit te keren dividend wordt gemaximeerd op € 100 mln.; behaalde winsten boven dit plafond blijven in de onderneming; het dividendplafond wordt jaarlijks geïndexeerd en dit alles onder de voorwaarde dat de dividenduitkering er niet toe leidt dat Enexis binnen vijf jaar haar A-rating profiel kan verliezen.

In de meerjarenbegroting van de gemeente Maastricht is vanaf begrotingsjaar 2026 een Enexis-dividenduitkering opgenomen van afgerond € 0,196 mln.

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
<i>Financieel belang</i>	41 van de 500 aandelen van € 4.538 nominaal.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat</i> 2024	<i>Eigen vermogen</i> per 31-12-2023	<i>Eigen vermogen</i> per 31-12-2024	<i>Vreemd</i> <i>vermogen per</i> 31-12-2023	<i>Vreemd</i> <i>vermogen per</i> 31-12-2023
	€ 11,7 mln.	€ 206,1 mln.	€ 217,8 mln.	€ 393,8 mln.	€ 403,4 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	WML is de drinkwaterproducent en -leverancier voor de hele provincie Limburg. Provincie Limburg bezit bijna een kwart van de aandelen, de rest is verdeeld onder de Limburgse gemeenten naar rato van het aantal inwoners. De gemeente Maastricht heeft 41 van de 500 aandelen, zijnde 8,2% van de stemmen.				

Bodemzorg Limburg (Nazorg Limburg B.V.)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht (Airport)				
<i>Openbaar belang</i>	Nazorg over 20 stortplaatsen, waaronder Belvédère en Steilrand (incl. Sandersweg).				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
<i>Financieel belang</i>	50% van de aandelen is verdeeld over de Limburgse gemeenten; de andere 50% is door de provincie overgedragen aan Nazorg Limburg B.V.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	7 Volksgezondheid en milieu				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat</i> 2024	<i>Eigen vermogen</i> per 31-12-2023	<i>Eigen vermogen</i> per 31-12-2024	<i>Vreemd</i> <i>vermogen per</i> 31-12-2023	<i>Vreemd</i> <i>vermogen per</i> 31-12-2024
	€ 2,079 mln.	€ 8,959 mln.	€ 11,038 mln.	€ 32,451 mln.	€ 32,965 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Beperkt tot eigen inbreng.				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	Nazorg Limburg B.V., handelend onder de naam Bodemzorg Limburg, functioneert vanaf 1998 als zelfstandige vennootschap. Doelstelling van de organisatie is primair de nazorg en beheer/onderhoud van Limburgse afvalstortplaatsen welke voor 1 september 1996 zijn gesloten, zodat er geen bodemverontreiniging kan plaatsvinden. Aandeelhouders zijn de Limburgse gemeenten.				
De belangrijkste taken van Bodemzorg Limburg zijn:					
<ul style="list-style-type: none"> • administratieve vastlegging van alle gegevens en verplichtingen, van toepassing op de desbetreffende locaties; 					

Bodemzorg Limburg (Nazorg Limburg B.V.)

- het meten en registreren van de invloed van de stortlocaties op de omgeving (monitoring) en rapportage aan het bevoegd gezag;
- het beheren en in stand houden van alle voorzieningen die zijn aangebracht en het voldoen aan alle verplichtingen die te maken hebben met het eigendom;
- het op niveau houden van de nazorgvoorziening, middels beleggingen in aandelen en obligaties en de belegging in zonneparken, zodat de eeuwigdurende nazorg van de voormalige stortplaatsen kan worden gewaarborgd;
- het vervangen van bestaande voorzieningen of het aanbrengen van nieuwe voorzieningen mocht dat noodzakelijk zijn. Daarnaast wordt gestreefd naar een nuttige toepassing van deze locaties, zoals de ontwikkeling van zonneparken, wandel- en mountainbikeroutes en natuurontwikkeling.

Vanaf 2022 is de gemeentelijke bijdrage door de Vergadering van Aandeelhouders van Bodemzorg Limburg op nul gezet. Op dit moment is er voldoende geld in kas om de onder Bodemzorg Limburg vallende voormalige gesloten stortplaatsen afdoende te beheren. Dit geldt ook voor de in 2022, 2023 en 2024 overgenomen locaties. In 2022 en 2023 zijn de locaties Steilrand te Maastricht en De Hut en Jonkersbosweg te Gulpen-Wittern definitief overgenomen. In 2024 zijn de locaties Leiffenderhofweg, Veestraat, Spoorstraat en Kleverbergsweg te Beekdaelen definitief overgenomen.

Mochten in de toekomst nog nieuwe voormalige stortplaatsen worden aangemeld die aan de 'toelatingscriteria' van Bodemzorg Limburg voldoen, dan zal worden bekeken of dit door de huidige nazorgvoorziening kan worden gedekt of dat daarvoor extra geld nodig is. De definitieve beslissing hierover wordt altijd in eerste instantie voorgelegd aan de aandeelhouders. Dit geldt ook als een hernieuwde jaarlijkse bijdrage van gemeenten moet worden ingesteld. Lagere beurswaarde van de aandelen en/of hogere inflatie kunnen die invoering van een hernieuwde jaarlijkse bijdrage van gemeenten versnellen.

In 2024 is de organisatie van Bodemzorg Limburg toekomstbestendig gemaakt door alle bedrijfsprocessen kort en bondig op papier te zetten en alle boven- en ondergrondse voorzieningen van de 20 voormalige stortplaatsen in een Geografische Informatie Systeem vast te leggen. Ook is in 2024 gebleken dat de afgasinstallaties op 5 voormalige stortplaatsen aan het einde van hun levensduur zijn, terwijl uit deze stortplaatsen nog gassen vrijkomen. Deze gassen bevatten onvoldoende methaan, waardoor deze niet meer omgezet kunnen worden in energie. Deze gassen dienen wel blijvend onttrokken en afgefakkeld te worden. In 2024 is gestart met het vervangen van deze afgasinstallaties, hetgeen in 2025 wordt afgerond. Dit vergt een forse investering die uit eigen middelen wordt gedaan. In 2025 wordt ook aandacht besteed aan de grondwatermonitoring. Omdat de situatie bij de stortplaatsen stabiel is, blijft de onderzoeksfrequentie van het grondwater 1 keer per 3 jaar.

In 2026 wordt de gesloten stortplaats Spik te Roermond van de categorie "NAVOS-locatie" (nazorg voormalige stortplaatsen) overgenomen. Als gevolg hiervan neemt het vreemd vermogen om de risico's af te dekken éénmalig extra toe met € 1,018 mln. Verder wordt in 2026 verwacht dat Nazorg Limburg BV een winst gaat boeken van circa € 0,500 mln. als gevolg van de opbrengsten van de zonneparken en het rendement van de beleggingsportefeuille. Ook in 2026 hoeft geen gemeentelijke bijdrage betaald te worden.

MECC Maastricht B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Het exploiteren van een expositie- en congrescentrum				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Aandeelhouder: 99,9999% (90% gemeente rechtstreeks en 10% via Exploitatiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM))				
<i>Financieel belang</i>	Aandelen: 10 aandelen à € 0,10 Storting in agioreserve per december 2023 € 4,5 mln. Kasgeldlening (saldo 31-12-2023 € 2,7 mln., afgelost per 10 januari 2024) Maximale kredietfaciliteit € 8,1 mln.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 3 Economie				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>
	€ 0,142 mln. negatief	€ 0,410 mln. positief	€ 0,275 mln. positief	€ 12,02 mln.	€ 10,83 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De raad heeft in 2023 ingestemd met een storting in agioreserve voor het versterken van de vermogenspositie van MECC Maastricht BV. De kasgeldlening is afgelost per 10 januari 2024. Op het moment dat de liquide middelen wederom onvoldoende zijn, zal er wederom een beroep kunnen worden gedaan op de bestaande kredietfaciliteit. Deze kredieten kunnen vanuit het verwachte positief resultaat vanaf 2025 geleidelijk weer afgelost worden. MECC Maastricht huurt het gemeentelijk vastgoed voor bruto € 2,6 mln. per jaar (enige huurder).				

MECC Maastricht B.V.

Toelichting/ ontwikkelingen

Strategie

Doel van het MECC Maastricht BV is het exploiteren van een expositie- en congrescentrum. De focus van MECC ligt bij (inter)nationale vakbeurzen en congressen.

Congressen worden maximaal gerelateerd aan de speerpunten van de Brightlands Maastricht Health Campus; een congres is een belangrijk instrument voor kennisontwikkeling en –deling en zorgt mee voor de internationale branding van de campus en de stad. MECC ontwikkelt zich als ontmoetingsplaats en bruisend hart op de campus.

MECC Maastricht zet verder in op het (door)ontwikkelen van eigen titels (zoals Interclassics), events (zoals Rieu, JIM en de concerten van de gebroeders Jussen), zakelijke meetings e.a., het verder laden van het merk MECC Maastricht en innovatie in diensten. Het is hiermee een belangrijke motor voor de stedelijke en regionale economie en werkgelegenheid.

Positie gemeente Maastricht

Aandeelhouderschap MECC BV

In 2013 is besloten tot het beëindigen van de samenwerking met RAI (75% aandeelhouder) en is de besloten vennootschap MECC Maastricht BV opgericht. Hierin zijn de activiteiten van MECC BV ingebracht (geen vastgoed), ter exploitatie van het beurs- en congrescentrum, waarbij de gemeente direct (90%) en indirect via EMM (10%) de enige aandeelhouder is.

Eigenaar vastgoed

Het volledige vastgoed MECC is in eigendom van de gemeente. Een deel van het MECC-complex (met name het Congresdeel en de Expofoyer) is van aanvang af in eigendom van de gemeente Maastricht. In 2015 heeft de gemeente het deel van het vastgoed dat gehuurd werd van een particuliere belegger, overgenomen. Zo kon een huurvoordeel worden gegeneerd. Ten slotte heeft de gemeente Maastricht eind 2019 om diezelfde reden de parkeergarage P5 overgenomen van de SNS-bank.

Het huurvoordeel gaf, met gunstige financieringsmogelijkheden van de gemeente Maastricht, ruimte voor een noodzakelijk impuls in het enigszins gedateerde complex. Dit heeft geleid tot een investeringsplan waarbij het congresdeel met een huidige capaciteit van 3.000 bezoekers, is uitgebreid naar 5.000 bezoekers, inclusief uitbreiding van de daartoe benodigde voorzieningen, waaronder horeca. Daarnaast zijn de overige voorzieningen up to date gebracht en voorzien van een eigentijdse look en feel. In de totale investering van ca. € 50 mln. heeft ook de Provincie Limburg een bijdrage (€ 11,8 mln.) geleverd.

Met MECC is een nieuwe huurovereenkomst overeengekomen. Formalisering vindt plaats in 2025 via een Collegebesluit.

Spin-off voor gemeentelijke beleid

Als modern beurs- en congrescentrum draagt MECC Maastricht nadrukkelijk bij aan de aantrekkelijkheid en de (kennis)economie van Maastricht en de regio. MECC zorgt daarbij voor een aanzienlijke economische spin-off voor (en werkgelegenheid in) de hotels, horeca, detailhandel e.a. in de (binnen)stad. In 2023 bedroeg deze ca. € 85 mln. Congressen en beurzen zorgen voor een langere verblijfsduur dan bij leisure toerisme en generen een hogere spin-off van € 365 per persoon per dag. Zij vinden voornamelijk plaats op doordeweekse dagen wanneer hotels en restaurants extra klanten kunnen gebruiken, complementair aan de leisure bezetting van hotels.

MECC is als ontmoetingsplaats een belangrijke motor voor de campus. De wetenschap uit de wereld ontmoet elkaar bij congressen en deelt kennis. Kennis en campus zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Voor startups, scale ups, bedrijven, maar ook studenten is het ook een plaats voor ontmoeting/meetings en reflectie, maar ook ontspanning.

MECC (met Maastricht Convention Bureau) positioneren Maastricht en de Brightlands Maastricht Health Campus internationaal. Bezoekers van congressen beleven niet alleen MECC maar ook de stad (ook voor en na het congres ontmoet men elkaar makkelijk in het compacte centrum) en worden daarmee ambassadeur voor MECC en (ook leisure) bezoek aan de stad.

Bindend adviesprocedure verbouw / minnelijke afwikkeling

Zoals bekend bevinden de gemeente en haar aannemer zich al geruime tijd in een arbitrage/bindend adviesproces met betrekking een groot aantal geschilpunten rondom de oplevering van de MECC-verbouwing in juni 2021. Vanwege de grote tijdsinspanning die de ingezette arbitrage voor alle partijen bleek te vergen is - op advies van de arbiters - met de aannemer verkend of de geschillen over de verbouwing niet beter langs minnelijke weg beslecht zouden kunnen worden. Die verkenning heeft recentelijk tot positieve resultaten geleid. Voor de meeste zaken bestaat er nu overeenstemming tussen partijen. Op een beperkt aantal punten vindt nog nader technisch overleg plaats. Met name op het onderdeel installatietechniek resteren er nog een aantal onderdelen die nog niet finaal opgeleverd zijn. Daarover vindt nog overleg plaats, met de verwachting dat daarover binnen afzienbare termijn een oplossing wordt bereikt.

Perspectief

Het business perspectief voor MECC is na Corona en de verbouw positief. Op basis van een 'operational excellence' programma is de kostenefficiëntie verbeterd. De omzet in 2023 was al hoger dan voor Corona. In 2024 is deze met 9.8% verder gestegen tot € 19 mln. De business groeit sterk. Sneller dan eerder verwacht zal – met de kennis van nu – al in 2025 naar verwachting weer sprake zijn van een positief resultaat. MECC kan zo komende jaren verder ondernemen ten bate van

MECC Maastricht B.V.

de spin-off in de stad (en regio) en de campusontwikkeling.

Een goede indicatie is dat MECC, met haar nieuwe faciliteiten, er in een sterk concurrerend speelveld in slaagt in samenwerking met het Maastricht Convention Bureau ook grote congressen te acquireren die de na verbouw sterk vergrote capaciteit geheel invullen.

Niet uit de balans blijvende verplichting

In de Jaarrekening MECC zijn opgenomen de 'niet uit de balans blijvende verplichtingen' van de vennootschap. Het betreft een pensioenverplichting, contracten voor leaseauto's en huurovereenkomsten voor de gebouwen en parkeerterreinen van de gemeente Maastricht.

Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V. (EMM)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Het beheren en verwerven van registergoederen voor beurzen, sport, tentoonstellingen				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders, als commissaris en directeur				
<i>Financieel belang</i>	49.999 van de 50.000 aandelen				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 3 Economie				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>
	€ 0,005 mln. V	€ 1,466 mln.	€ 1,469 mln.	€ 0,029 mln.	€ 0,004 mln.
	De jaarrekening 2024 moet nog worden vastgesteld door de Vergadering van aandeelhouders. Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2025 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2025 zijn nog niet beschikbaar.				
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Beperkt tot de financiële inleg (aandelenkapitaal)				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	<p>De gemeente houdt 99,99 procent van het aandelenkapitaal van EMM. Eén aandeel is in bezit van de stichting VVV (Maastricht Marketing). De primaire doelstelling van EMM is de bevordering van bedrijvigheid in Maastricht in het algemeen en van toerisme in het bijzonder. EMM heeft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 aandeel MECC Maastricht BV (gemeente Maastricht bezit de overige 9 aandelen); • 1 aandeel Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV (gemeente Maastricht bezit de overige 149.999 aandelen); • 1 aandeel Exploitiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV (gemeente Maastricht bezit de overige 340.334 aandelen). <p>Door de holdingstructuur van EMM zijn er nauwelijks opbrengst-genererende activiteiten. Het resultaat deelnemingen bepaalt het resultaat van EMM.</p> <p><i>MECC Maastricht BV</i> In 2013 is besloten tot het beëindigen van de huidige samenwerking met RAI en oprichting van de besloten vennootschap MECC Maastricht BV, waarin de huidige activiteiten van MECC BV zijn ingebracht (geen vastgoed), ter exploitatie van het beurs- en congrescentrum, waarbij de gemeente direct (90%) en indirect via EMM (10%) de enige aandeelhouder is. Met de participatie van EMM in MECC Maastricht BV wordt voorkomen dat een 100% (directe) overheidsdeelneming ontstaat.</p> <p><i>Deelnemingen Belvédère</i> EMM houdt een marginaal belang in de Belvédère vennootschappen (Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV en Exploitiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV) om te voorkomen dat er een 100% overheidsdeelneming ontstaat. Op basis van de (negatieve) eigen vermogenspositie van beide deelnemingen, is het belang van EMM hierin gewaardeerd op nihil.</p> <p><i>Vastgoedportefeuille</i> Na het faillissement van de huurder zijn het winkelpand aan de Avenue Céramique 175 en enkele parkeerplaatsen verkocht in 2020 en na enkele malen uitstel, in het voorjaar van 2021 ook geleverd. Daarmee resteerde alleen nog het pand aan de Avenue Céramique 95 met bijbehorende parkeerplaatsen. In 2023 is dit laatste pand inclusief de bijbehorende parkeerplaatsen verkocht.</p>				

Exploitiemaatschappij 't Bassin Maastricht B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Gebiedsmanagement, het beheren, onderhouden en exploiteren zodat voorwaarden worden geschapen voor een dynamische haven voor plezierjachten met hoogwaardige voorzieningen.

Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht B.V.					
<i>Bestuurlijk belang</i>	100% gemeente (1% via de Exploitatiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM) waar de gemeente voor 99,9% aandeelhouder is).				
<i>Financieel belang</i>	Aandelenkapitaal € 340.335 (340.335 aandelen elk nominaal € 1,-, waarvan 1 aandeel is ondergebracht bij EMM). Boekwaarde 31-12-2023 € 0.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>
	€ 0,011 mln.	€ 0,104 mln.	€ 0,115 mln.	€ 0,576 mln.	€ 0,575 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen materiële risico's				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
<p>In 2013 heeft herfinanciering van de Exploitatiemaatschappij 't Bassin plaatsgevonden middels lening verstrekking door WOM Belvédère BV ter waarde van het bedrag dat afgelost moest worden aan de gemeente Maastricht (inclusief de overgenomen leningen van ING en Bouwinvest). Per 1 januari 2023 is deze lening verlengd tot en met december 2027.</p> <p>De verbetering van het bestaansrecht van de ondernemers in 't Bassin is in twee categorieën te verdelen. Enerzijds de upgrading en herontwikkeling van de totale omgeving Bassin en anderzijds maatregelen en acties rechtstreeks gericht op 't Bassin. In relatie tot de upgrading van de gehele omgeving zijn in het Sphinxkwartier de afgelopen jaren tal van panden herbestemd en functies toegevoegd. Denk aan Pathé, The Student Hotel, Loods 5, UNU-Merit, Blanche Dael, filmhuis Lumière, poppodium Muziekgieterij en een groot aantal nieuwe woningen. Daarmee is het Sphinxkwartier een niet meer weg te denken onderdeel van de Maastrichtse binnenstad geworden. Deze toename van het aantal spelers en functies in het gebied heeft ook geleid tot meer evenementen die een positieve afstraling op het Bassin hebben. De komende jaren krijgt de upgrading van het gebied een vervolg met de herontwikkeling van de locaties Landbouwbelang en Sappi Zuidwest. Direct gericht op het Bassin zijn diverse verbeteringen doorgevoerd. Zo is in de periode 2016/2017 de half-automatisering van sluis 20 in gebruik genomen. Tevens is toen een dekkend Wifi-netwerk aangelegd en zijn de aanlegsteigers van het Bassin vernieuwd. Met het herinrichten van het voorterrein Bassin/Timmerfabriek en de directe wandelverbindingen met het Frontenpark is gewerkt aan een verbeterde verblijfskwaliteit. In 2021 heeft het Bassin met een nieuw verlichtingsplan opnieuw een impuls gekregen. In 2023 / 2024 zijn de sluisdeuren van zowel sluis 19 als 20 vervangen. Desondanks gaat het met de horecaondernemers nog niet voorspoedig. Voor 2025 staat de vernieuwing van de puien van de bassinkelders als investering op het programma. De verwachting is dat naarmate de omgeving rondom het Bassin verder wordt ontwikkeld dat ook een positief effect zal hebben op het Bassin.</p>					

MTB regio Maastricht N.V.					
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	In stand houden en beheren van een organisatie die gespecialiseerd is in het op bedrijfsmatige basis aanbieden van zo veel mogelijk passend werk en relevante werkervaring aan inwoners met een WSW indicatie en aan deel van de inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt in het kader van de Participatiewet.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
<i>Financieel belang</i>	711 van 900 (79%) aandelen. Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage boven op de rijksbijdrage. Rentevrije achtergestelde lening zonder hypothecaire zekerheid. Rentedragende rekening-courantfaciliteit.				
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 6 Sociaal domein				
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Bijdrage gemeente</i>	-				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>
	€ 4,861 mln. nadelig	€ 3,196 mln.	€ 3,196 mln.	€ 7,232 mln.	€ 7,107 mln.
	Hierin is begrepen een achtergestelde lening van de deelnemende gemeenten van € 12,1 mln. Over 2024 heeft MTB een verlies geleden. Dit verlies wordt gedekt door de drie aandeelhoudende gemeenten (aandeel Maastricht 79%) en is in de winst- en verliesrekening verantwoord.				
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Financiële risico's door: -teruglopen Wsw-rijkssubsidie per arbeidsplaats; -afname verdien capaciteit MTB i.v.m. reguliere uitstroom Wsw door slot op de regeling.				

MTB regio Maastricht N.V.

Toelichting/ ontwikkelingen

De gemeente heeft diverse rollen in relatie tot MTB NV: als aandeelhouder van de NV MTB; als financier van de uitvoering van de WSW en andere taken, als afnemer van dienstverlening, als opdrachtgever voor de uitvoering van wettelijke taken in het kader van de WSW en de Participatiewet.

De WSW wordt primair bekostigd vanuit het Wsw-deel in de Participatiewet. Op de rijkssubsidie voor de uitvoering van de WSW wordt door het Rijk bezuinigd en het aantal WSW'ers krimpt als gevolg van het stopzetten van de instroom in de WSW ingaande 1 januari 2015. Dit noopt gemeenten en hun uitvoeringsorganisaties om de uitvoering van de WSW af te stemmen op die krimp. Deels kan dat door andere taken uit te gaan voeren zoals de leerwerklijnen in het kader van de Participatiewet. Maar daarmee wordt het gat dat is ontstaan tussen de exploitatie van MTB en het rijkssubsidie niet volledig gedekt. Het tekort van de MTB wordt gedekt door de drie aandeelhouders van MTB NV, namelijk gemeente Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen.

In verband met de komst van de Participatiewet is de opdracht aan MTB ingaande 2015 aangepast. MTB voert naast de taken in het kader van de WSW ook taken uit in het kader van de Participatiewet. Door de wens van de gemeenten voor een inclusieve arbeidsmarkt, het ontwikkelen van talenten van inwoners, maar ook ingegeven door de krimp van de WSW en het daarmee samenhangende exploitatietekort bij MTB, wordt thans onderzoek gedaan naar een optimalisatie van de totale re-integratieketen, waarbij de rol en taak van MTB nadrukkelijk wordt bekeken als onderdeel van de gehele uitvoeringsketen re-integratie.

MTB heeft in 2024 een negatief operationeel resultaat behaald van € 4.861.231. Het resultaat is daarmee € 755.908 slechter dan de afgesproken budgettaire kaders met de gemeentelijke aandeelhouders. Dit wordt veroorzaakt door dalende omzet en minder dalende kosten. Hoewel in 2024 kostenbesparende maatregelen zijn getroffen, waren deze niet voldoende. De genomen maatregelen zullen in 2025 over een volledig jaar hun effect laten zien. Het verwachte operationele resultaat voor 2025 is € 4,410 mln. negatief.

Bij de optimalisatie van de re-integratieketen wordt gezocht hoe een en ander in de toekomst anders kan worden aangepakt, passend bij de actuele wensen van de gemeente in het kader van de inclusieve arbeidsmarkt en het benutten van talenten van inwoners, zonder overigens de rechten van de WSW'ers aan te tasten. Hierbij worden landelijke ervaringen van soortgelijke gemeente/uitvoeringsorganisatie combinaties meegewogen.

Gemeenschappelijke regelingen

Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)

Vestigingsplaats	Maastricht			
Openbaar belang	Adviesfunctie over afval, belangenbehartiging over bovenregionale afval-aangelegenheden, coördinatie/adviesrol over afvalcontracten met marktpartijen, afvalkenniscentrum			
Bestuurlijk belang	Wethouder als bestuurslid			
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage naar rato van aantal inwoners ter bekostiging van ASL-werkapparaat			
Bijdrage gemeente	2026	2027	2028	2029
	€ 0,040 mln.	€ 0,040 mln.	€ 0,040 mln.	€ 0,040 mln.
Programma	7 Volksgezondheid en milieu			
Niet afgedekte risico's	Geen			

Toelichting/ ontwikkelingen

Hoewel er geen sprake is van een formele gemeenschappelijke regeling (GR), lijkt dit samenwerkingsverband tussen de gemeenten in de vorm van een vereniging qua doelstelling en structuur wel op een GR. Vandaar dat is gekozen om deze vereniging bij de 'gemeenschappelijke regelingen' onder te brengen.

De vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) is op 24 november 2004 opgericht als opvolger van de vereniging van contractanten Afvalverwijdering Limburg, waarvan de bestuurlijke ondersteuning bij Essent Milieu was ondergebracht. Deze situatie en het feit dat de provincie sinds 2003 niet langer beleidsmaker op afvalgebied is, bracht de Limburgse gemeenten tot de conclusie dat krachtenbundeling onontbeerlijk is. De afvalmarkt was en is namelijk grootschalig en ingewikkeld.

ASL organiseert en bundelt Limburgse afvalkennis in een vereniging die het publieke belang dient. ASL richt zich op kennisdeling, advisering en ondersteuning, belangenbehartiging en coördinatie marktbenadering. Activiteiten van ASL worden gedekt door een bijdrage per inwoner.

In 2024 heeft elke gemeente het uitgangspunt herbevestigd dat er nut en noodzaak tot samenwerking blijft op het gebied van afval en circulariteit, omdat:

- Belangenbehartiging efficiënter en effectiever kan plaatsvinden in samenwerking, zeker als het gaat om de drie grote afvalstromen huishoudelijk restafval, GFT+E en PMD waar ook een andere schaalgrootte en markt voor geldt.
- Een steeds grotere groep bedrijven en instellingen de ambitie heeft en naar mogelijkheden zoekt om bij te dragen aan de Limburgse circulaire economie (en omgeving). In de transitie naar een circulaire economie heeft men elkaar (en elkaars kennis, investeringsvermogen en afval) nodig.
- Ervaring- en kennisdeling van belang en noodzakelijk is bij de transitie naar een circulaire economie en bij de vaak snel veranderende afvalmarkt.

Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)

Omdat geen verwerkingscontracten eindigen, zijn in 2026 geen aanbestedingen gepland. Contractmanagement blijft wel aandacht vragen. ASL werkt aan een strategisch meerjarenplan en ondersteunt de gemeenten in 2026 door projecten, kennisopbouw en -deling en advisering. ASL werkt toe naar een visie op circulaire ambachtscentra of -netwerken, waarbij vooral ook samenwerking wordt gestimuleerd. Ook werkt ASL aan een op gedragsverandering en preventie gerichte aanpak om gewenst gedrag bij inwoners op het gebied van afvalscheiding, hergebruik en preventie te bevorderen.

Gemeenschappelijke regeling Geul en Maas

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Verzorgen wettelijke en niet wettelijke afvaltaken (o.a. aanbieden brengplaatsen voor afval + ophalen van afval huis aan huis).				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Wethouder als bestuurslid				
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage op basis van inwoners en op basis van werkelijke kosten.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2026: € 11,481 mln. (2025: € 10,538 mln.)				
<i>Programma</i>	7 Volksgezondheid en milieu				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>
	€ 0,502 mln.	€ 0,781 mln.	€ 0,502 mln.	€ 2,711 mln.	€ 0,710 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Verliesbijdrage naar rato van inwoners en/of op basis van werkelijke kosten				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
<p>Met ingang van 2021 is de verbrede Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas (verder: GR) in werking getreden. Het betreft een gemeentelijke samenwerking op het gebied van afval en grondstoffen (met name milieuparken, logistieke inzameling, tactisch-operationele uitvoering en projecten). De gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul nemen hieraan deel. Stadsbeheer Maastricht is als Uitvoeringsdienst van de verbrede GR aangewezen. Doelstelling is onder andere om, waar mogelijk, te komen tot eenzelfde dienstverlening, hetgeen de efficiëntie in de bedrijfsvoering bevordert en duidelijkheid verschaft aan de inwoners van de drie deelnemende gemeenten. De begroting wordt elk jaar door het bestuur van de GR vastgesteld, nadat zij de gemeenteraden daarover heeft geraadpleegd.</p> <p>Begin 2024 hebben de raden van de deelnemende gemeenten het 'Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul' vastgesteld. Vervolgens heeft Stadsbeheer Maastricht voor de gemeenten de grondstoffenplannen opgesteld, waarna het bestuur van de GR Geul en Maas deze plannen op 19 december 2024 heeft vastgesteld. In de eerste helft van 2025 zijn de grondstoffenplannen door de colleges van de gemeenten vastgesteld. Op 1 juli 2025 heeft de Maastrichtse gemeenteraad ingestemd met beschikbaarstelling van het investeringskrediet voor de uitvoering van het Maastrichtse grondstoffenplan en met de in dat grondstoffenplan opgenomen inzamel frequenties.</p> <p>De PMD-inzameling met zakken aan huis wordt in 2026 uitgebreid. Op dit moment is het hele Centrum hiervan uitgezonderd. Vanaf 2026 wordt enkel nog de Binnenstad hiervan uitgezonderd.</p> <p>De Maastrichtse Binnenstad vraagt ook een maatgerichte aanpak voor de inzameling aan huis van fijn restafval. Per 2026 zal de inzamel frequentie hier verhoogd worden, zodat elke dinsdagavond fijn restafval wordt opgehaald. Het ontbreken van brongescheiden PMD-inzameling in de Binnenstad biedt de mogelijkheid om het fijn restafval te kunnen én te mogen sorteren c.q. nascheiden voor dit specifieke gebied.</p> <p>Voorzien is de start van de planmatige plaatsing van ondergrondse restafvalcontainers. In de tussentijd wordt getracht bij nieuwbouw of grootschalige renovatie samen met de projectontwikkelaar en/of wooncorporatie de totstandkoming van de ondergrondse restafvalcontainers in de planologie en/of herontwikkeling reeds mee te nemen, zodat bij afronding van de nieuwe of gerenoveerde woonwijk direct sprake is van ondergrondse restafvalinzameling.</p> <p>Tevens is de start voorzien van de planmatige plaatsing van bovengrondse verzamelcontainers voor GFT+e. Bewoners van hoogbouwcomplexen (appartementen) wordt daarmee meer service geboden. Ze kunnen daarmee hun GFT+e 24 uur per dag en 7 dagen in de week afvoeren, wanneer zij dat wenselijk vinden en waarbij zij niet meer afhankelijk zijn van de betreffende inzamel dag.</p> <p>De 'greenclip' wordt gratis beschikbaar gesteld via de milieuparken. Dit is een clip die bevestigd kan worden aan de GFT+e minicontainer, waardoor de deksel van de minicontainer open blijft staan. Dit zorgt voor natuurlijke ventilatie wat helpt tegen warmtebroei, condensvorming en stankoverlast. Voorts zorgt een greenclip dat het GFT+e indroogt, zodat sprake is van minder kilogram GFT+e.</p> <p>In de eerste helft van 2025 is de evaluatie van de GR Geul en Maas door een extern bureau uitgevoerd. In de tweede helft van 2025 wordt de vervolgaanpak voorgesteld, waarna besloten kan worden over de inhoud en vorm van samenwerking voor de volgende jaren.</p>					

Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg					
Vestigingsplaats	Heerlen				
Openbaar belang	Bevordering collectieve volksgezondheid, preventie en gezondheidsbevordering.				
Bestuurlijk belang	Wethouder gezondheidzorg				
Financieel belang	Subsidie/inkooprelatie/verliesbijdrage naar rato van inwonertal				
Bijdrage gemeente	2026: € 8,8 mln. (2024: € 8,6 mln.) * *op basis van pro-forma begroting 2025				
Programma	4 Onderwijs 6 Sociaal domein 7 Volksgezondheid en milieu				
Financiële informatie	Resultaat 2024	Eigen vermogen per 31-12-2023	Eigen vermogen per 31-12-2024	Vreemd vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2024
	€ 1,479 mln.	€ 1,107 mln.	€ 2,58 mln.	€ 35,553 mln.	€ 27,269 mln.
Niet afgedekte risico's	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>De GGD Zuid-Limburg (GGD-ZL) is een gemeenschappelijke regeling van zestien Zuid-Limburgse gemeenten en als zodanig uitvoerder van het gemeentelijk/regionaal gezondheidsbeleid waarbinnen een aantal wettelijke publieke gezondheidstaken worden uitgevoerd.</p> <p>Vanaf 2015 is ook Veilig Thuis Zuid-Limburg (vroeger: het Algemeen Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling) onderdeel van de GR GGD-ZL, als volwaardig programma, met een eigen programmabegroting. Vanaf 2020 is de JGZ 0-18 jaar als een volwaardig programma met een eigen begroting, ondergebracht bij de GR GGD Zuid-Limburg.</p> <p>Per 2024 is het programmaonderdeel Acute Zorg dat tot 2024 bestond uit de Regionale Ambulance Voorziening en de Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) uit de GGD-begroting geschrapt. De Regionale Ambulance Voorziening RAV is als gevolg van de fusering van de ambulancedienst Zuid-Limburg met Noord- en Midden-Limburg naar een zelfstandige stichting, uit de begroting 2024 van de GGD-ZL verdwenen.</p> <p>De financiering van de GGD geschiedt op basis van het inwonertal per gemeente. De bevolkingsontwikkeling is de afgelopen jaren dusdanig dat het aandeel van de gemeente Maastricht relatief stijgt. Samen met Heerlen en Sittard-Geleen wordt het grootste deel van de kosten van de GR door Maastricht gefinancierd. Ten aanzien van de programma's Veilig Thuis en JGZ gelden afwijkende financieringsystematieken hetgeen conform de GR toegestaan is.</p> <p><i>Inhoudelijke en financiële aandachtspunten begroting 2026</i></p> <p>GGD Zuid-Limburg heeft begin maart vernomen dat de aanbesteding voor Medische Arrestantenzorg niet aan hen is gegund, dit heeft gevolgen voor de forensische dienstverlening. Door ziekteverzuim en het tekort aan personeel is het ook niet mogelijk/moeilijk om een continuooster te realiseren onder de forensische artsen, wat de huidige en toekomstige dienstverlening onder druk zet. De financiële, juridische en organisatorische gevolgen zijn op dit moment nog niet te overzien, waardoor de kosten voor forensische geneeskunde nu volledig zijn opgenomen in de begroting voor 2026. Tegelijkertijd kampt Veilig Thuis met wachtlijsten en ernstige krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast is er het voornemen om per 1 januari 2026 de reizigersvaccinatie onder te brengen bij GGDZL. Omdat de financiële omvang nog niet duidelijk is, is deze taak niet opgenomen in de begroting. De kosten worden gedekt door tarieven van derden, waardoor gemeenten financieel niet worden belast, maar de uitbreiding van taken binnen de Gemeenschappelijke Regeling rechtvaardigt het aanbieden van een zienswijze. Een eventuele aanpassing van de begroting kan later technisch worden doorgevoerd.</p> <p>Op financieel vlak is besloten om het positieve resultaat van 2024, voortkomend uit bijdragen van de zestien Zuid-Limburgse gemeenten, deels uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Voor Veilig Thuis wordt een bedrag van € 0,500 mln. gereserveerd in een bestemmingsreserve, die bestemd is voor het wegwerken van wachtlijsten. Ook wordt er vanuit het positieve resultaat € 0,500 mln. in een bestemmingsreserve voor het opvangen van onzekerheden rondom forensische geneeskunde. Voor Maastricht betekent dit een financiële bijdrage en een indirecte impact via regionale inzet op betere zorg en efficiëntie. Tegelijkertijd wordt het financiële risico voor de gemeente verlaagd en de samenwerking binnen de regio versterkt.</p>					

Gemeenschappelijke regeling Kredietbank Limburg (KBL)	
Vestigingsplaats	Geleen
Openbaar belang	Schuldhelpverlening
Bestuurlijk belang	Maastricht heeft 2 van 7 leden, 6 van 20 stemmen in algemeen bestuur, en daarnaast 1 van 3 leden in dagelijks bestuur

Gemeenschappelijke regeling Kredietbank Limburg (KBL)					
<i>Financieel belang</i>	<p>Tot 2025: betaling voor afname diensten op basis van begrote realisatie, bij overrealisatie ten opzichte van prognose volgt nabetaling.</p> <p>Met ingang van 2025: enerzijds bijdrage in bestaanslasten van KBL, volgens een verdeelsleutel op basis van realisatie in afgelopen 3 jaar en aantal huishoudens met problematische schulden (mix-model). Anderzijds maandelijks betaling voor gebruikslasten, op basis van werkelijke realisatie.</p> <p>Vergoeding voor afschrijving oninbare consumptieve kredieten.</p>				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2024: € 3,044 mln.				
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>
	€ 1,692 mln.	€ 0,388 mln.	€ 0,800 mln.	€ 15,084 mln.	€ 13,535 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	<p>Omdat er bij schuldhulpverlening sprake is van een open einde financiering (op basis van de wet hebben gemeenten tot taak schuldhulpverlening aan de inwoners van hun gemeente te geven) kan dit tot (onverwachte) stijging van de uitgaven leiden.</p> <p>Op basis van een risicoanalyse wordt een weerstandvermogen opgebouwd, zodat voorziene risico-effecten zijn ingecalculeerd en de kans op tekorten gedurende het boekjaar is gemitigeerd. Onvoorziene tekorten komen voor rekening van de deelnemende gemeenten.</p>				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
<p>Het bieden van schuldhulpverlening is een wettelijke taak voor gemeenten op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Gemeente Maastricht voert deze taak samen met andere gemeenten uit binnen de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg (GR KBL). Deze regeling voorziet in de instelling van een openbaar lichaam, genaamd Kredietbank Limburg (KBL). Andere deelnemers aan deze regeling zijn de gemeenten Sittard-Geleen, Kerkrade, Landgraaf en Brunssum. Eind 2024 heeft het algemeen bestuur van de KBL de maatschappelijke opgave van de KBL geformuleerd als het – in samenwerking met maatschappelijke partners – voorkomen, duurzaam oplossen en stabiliseren van problematische schulden bij inwoners van de deelnemende gemeenten.</p> <p>Met ingang van 1 januari 2025 is de bekostigingsstructuur van de KBL gewijzigd. De deelnemende gemeenten dragen alle voor een bepaald deel bij in de bestaanslasten van de KBL. De bestaanslasten bedragen indicatief 60% van de totale lasten. De verdeelsleutel voor de verdeling van de bestaanslasten heeft twee componenten (mix-model). Component 1 is het aandeel in de realisatie van de deelnemende gemeenten in de afgelopen drie jaren, component 2 is het aandeel in het totale aantal huishoudens met problematische schulden in de deelnemende gemeenten (volgens cijfers van het CBS). De verdeelsleutel fluctueert enigszins per jaar. Voor 2025 bedraagt het aandeel van gemeente Maastricht in de bestaanslasten 32,8%. De bestaanslasten worden vooraf, op kwartaalbasis, in rekening gebracht conform verdeelsleutel.</p> <p>Daarnaast betalen de deelnemende gemeenten naar verbruik voor afname van diensten van de KBL (de verbruikslasten). De verbruikslasten bedragen indicatief 40% van de totale lasten. De gebruikslasten worden maandelijks in rekening gebracht.</p> <p>De KBL werkt samen met de deelnemende gemeenten aan een vernieuwd dienstenpakket van de KBL (herijking strategie). Een definitief besluit op het vernieuwde dienstenpakket wordt eind 2025 verwacht.</p>					

Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL)					
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Het (wettelijk) bewaren, beheren en benutten van de archiefbescheiden en collecties van gemeente en Rijk die berusten in de openbare archiefbewaarplaats HCL en toezicht houden op de niet-overgedragen (digitale) archiefbescheiden binnen de informatiehuishouding van de gemeente Maastricht.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Twee leden in algemeen bestuur				
<i>Financieel belang</i>	Bekostigingsrelatie				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2024: € 0,342 mln. (2023: € 1,135 mln.)				
<i>Programma</i>	5 Sport, cultuur en recreatie				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>
	€ 1,453 mln.	€ 1,656 mln.	€ 2,996 mln.	€ 6,622 mln.	€ 6,703 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
<p>Het Historisch Centrum Limburg is gevormd uit het Rijksarchief in de provincie Limburg, het Gemeentearchief Maastricht en het streekarchief van Heerlen e.o. (Rijckheydt). Samen met de Rijksoverheid vormen de Gemeenten Heerlen en Maastricht de bestuurlijke partners in de Gemeenschappelijke Regeling HCL (2019). Het HCL is een openbaar lichaam op grond van deze</p>					

Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL)

gemeenschappelijke regeling (GR) en daarmee een publiekrechtelijke organisatie.
HCL beheert de archiefbescheiden en collecties die berusten in de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de gemeente Maastricht, in de rijksarchiefbewaarplaats van de provincie Limburg in Maastricht en in de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de gemeente Heerlen. Er is structureel ambtelijk overleg tussen de medewerkers van het HCL en de archief- en informatiemedewerkers van zowel de gemeente Maastricht als de gemeente Heerlen.

De Gemeenschappelijke Regeling Historisch Centrum Limburg (HCL) bestaat uit de partijen Gemeente Maastricht, Gemeente Heerlen en Rijk (Ministerie OCW) en is ontstaan uit een fusie tussen het Rijksarchief in Limburg en Gemeentearchief Maastricht in 2004 en de toetreding van de archieforganisatie van de gemeente Heerlen, Rijkshet, per 31 december 2019. De GR HCL is ingesteld met het doel de belangen van de minister en de gemeenten bij alle (wettelijke) aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden van de overheid in gezamenlijkheid te behartigen: het verwerven, bewaren, beheren en ter beschikking stellen van de archieven en collecties (bijvoorbeeld beeldmateriaal). Het HCL is een openbare archiefbewaarplaats in de zin van de Archiefwet. Door middel van digitale dienstverlening en een studiezaal zijn de archieven en collecties raadpleegbaar voor een breed publiek. Tevens wordt de duurzame toegankelijkheid op lange termijn van (digitale) overheidsinformatie gewaarborgd. Inmiddels vormt ook samenwerking bij de ontwikkeling van duurzame opslag (e-Depot) van digitaal gevormde overheidsarchieven een speerpunt van regionaal beleid bij de aangesloten overheden.

Per 1 januari 2026 zullen 11 gemeenten en het Waterschap Limburg toetreden tot de GR HCL. Tot die datum hadden zij een dienstverleningsovereenkomst met de GR HCL. De gemeente Maastricht is nauw betrokken bij het toetredingsproces van nieuwe partners van de GR HCL. In het kader van de toetreding is een nieuwe tekst voor de GR opgesteld en deze is in een zienswijzeprocedure ook al aan de raad voorgelegd. De te verwachten uittreding van het Rijk zal dan nog niet van kracht zijn. De nieuwe Archiefwet gaat niet in op 01-01-2026, maar later in dat jaar. Dat betekent dat de Rijksoverheid met ingang van 1 januari 2027 zal uittreden uit de GR HCL en alle andere Regionaal Historische Centra (RHC's). In december 2021 is – met instemming van de andere RHC's – besloten dat de analoge Rijkscollectie in de archiefbewaarplaats van het HCL blijft opgeslagen onder beheer en beschikbaarstelling van de GR HCL via een delegatiebesluit waarbij de toekomstige financiële vergoeding gelijk blijft aan de huidige lumpsum bijdrage. De verantwoording geschiedt via de methodiek van de Speciale Uitkering (SPUK).

Extra focus ligt sinds 2024 op het ontwikkelen van deskundig beheer en opslag van digitale archiefbescheiden (e-Depot) en het optimaliseren van digitale dienstverlening aan publiek en overheid. Behalve op optimaal archiefbeheer blijft het HCL zich richten op het beschikbaar stellen van de archieven voor (her)gebruik door een breed en divers publiek, zowel digitaal als analoog.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Realiseren van efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
<i>Bestuurlijk belang</i>	4 van de 25 stemmen in het algemeen bestuur; burgemeester is voorzitter dagelijks bestuur/algemeen bestuur en voorzitter van de Veiligheidsregio Zuid Limburg.
<i>Financieel belang</i>	De jaarlijkse financiële bijdrage van gemeente Maastricht in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg begroting 2026 (concept) is € 13,475 mln. Verder is er nog een verhoging van de jaarlijkse bijdrage i.v.m. toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes van voorgesteld echter deze is nog niet verwerkt in de nieuwe bijdragen omdat hier in oktober 2025 pas definitieve besluitvorming op komt. Voor 2026 heeft deze geen effect op de bijdrage van de gemeente Maastricht, omdat deze dan gedekt worden uit de bestemmingsreserve die de VRZL gaat vormen. Effect op bijdrage gemeente Maastricht is pas in 2027 voorzien. Ook is er op 4 juli jl. overeenstemming bereikt over verlaging van de bijdrage i.v.m. bezuinigingsmaatregelen die de VRZL kan. Totaal komt dit neer op € 0,391 mln. De totale bijdrage voor 2026 komt hierdoor op € 13,084 mln.

<i>Bijdrage gemeente</i>	2026*	2027*	2028*	2029*
	€ 13,084 mln.	€ 13,518 mln.	€ 13,935 mln.	€ 14,365 mln.
<i>Programma</i>	1 Veiligheid			
<i>Financiële informatie</i>	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12
	2024 (realisatie)	€ 0,632 mln.	€ 10,640 mln.	€ 66,318 mln.
	2025 (begroting)	-/-€ 0,865 mln.	€ 9,543 mln.	€ 45,592 mln.
	2026 (begroting)	-/-€ 0,690 mln.	€ 8,252 mln.	€ 41,357 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De risico's zijn gelijk aan het weerstandsvermogen, deze worden jaarlijks berekend en vormen de basis voor de omvang van algemene reserve.			

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)	
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
<p>In de begroting 2026 zijn geen wezenlijke beleidswijzigingen aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van de verdere implementatie van het vastgestelde beleid "een solide basis voor de toekomst".</p> <p>Op dit moment wordt naar de veiligheidsregio's gekeken inzake een grotere rol bij het bevorderen van maatschappelijke weerbaarheid, zelfredzaamheid en het inrichten van noodhulpunten. Opmerkelijk daarbij is dat het Rijk onbedoeld een korting van 10% op de BDUR-middelen heeft aangekondigd. Dat moet in de voorjaarsnota gerepareerd worden maar die is nu nog niet bekend. In financiële zin zijn er dus veel zaken die "in beweging" zijn en dat is complex als je een begroting moet maken.</p> <p>De BDUR-middelen die de VRZL krijgt wordt ingezet voor het toekomstgericht verder professionaliseren van crisisbeheersing als vak in de breedte van onze organisatie. Daarbij zijn ook doelstellingen geformuleerd door het Rijk. Mocht de 10% bezuiniging doorgang vinden dan zullen we, samen met het bestuur van de VRZL, bezien welke van de geformuleerde doelstellingen van het Rijk bijgesteld worden. De afspraak met het bestuur is gemaakt dat een vermindering van de BDUR niet mag leiden tot verhoging van de gemeentelijke bijdragen.</p> <p>Voor wat betreft de gemeentelijke bijdragen heeft VRZL van haar bestuur de opdracht gekregen om te kijken wat de bijdrage aan de gemeentelijke uitdagingen in het kader van het zogenaamde ravijnjaar zou kunnen zijn. Daarbij is afgesproken dat er geen takendiscussie gevoerd zal worden maar op basis van efficiëntere bedrijfsvoering bezuinigingen gerealiseerd worden. Voorstellen daartoe zijn in een apart document aangereikt. Wanneer het Algemeen Bestuur met deze voorstellen instemt zullen deze middels een begrotingswijziging verwerkt worden.</p> <p>Naast bovengenoemde onzekerheden is in 2025 ook een besluit genomen inzake het dossier Huisvesting. Dit zal tevens gevolgen hebben voor de begroting 2026.</p>	

* Excl. verhoging i.v.m. toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes omdat hier pas in oktober 2025 definitieve besluitvorming over plaatsvindt hoe en per wanneer deze kosten op de deelnemers verhaald worden. Deze bedraagt voor 2026 € 77.727, voor 2027 € 52.270, voor 2028 € 143.759 en voor 2029 € 240.075.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL)				
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht			
<i>Openbaar belang</i>	Uitvoeren van de wettelijke milieutaken			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Een stem in zowel algemeen bestuur en dagelijks bestuur (8% weging)			
<i>Financieel belang</i>	De jaarlijkse financiële bijdrage van gemeente Maastricht in de Omgevingsdienst Zuid-Limburg begroting 2026 is € 1,986 mln. van € 22,044 mln.; dat komt neer op 9 %			
<i>Bijdrage gemeente</i>	2026	2027	2028	2029
	€ 1,986 mln.	€ 1,986 mln.	€ 1,986 mln.	€ 1,986 mln.
<i>Programma</i>	7 Volksgezondheid en milieu			
<i>Financiële informatie</i>	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12
	2024 (realisatie)	€ 1,307 mln.	€ 3,079 mln.	€ 3,070 mln.
	2025 (begroting)	€ 0	€ 1,321 mln.	€ 3,070 mln.
	2026 (begroting)	€ 0	€ 1,140 mln.	€ 3,070 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De risico's zijn gelijk aan het weerstandsvermogen, deze worden jaarlijks berekend en vormen de basis voor de omvang van algemene reserve.			
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>				
<p>De Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL per 1 juli 2024) is voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie de uitvoeringsorganisatie van de basistaken milieu; Maastricht heeft ook specialistische plustaken (o.a. geluid, lucht, geur) ingebracht. De uitvoering van de milieutaken is vastgelegd in een meerjarige dienstverleningsovereenkomst met elke partij afzonderlijk. De nadere precisering van de dienstverlening vindt jaarlijks plaats middels een vast te stellen werkprogramma waarin in detail is uitgewerkt wat de verwachting is aan te verlenen diensten per deelnemer in de gemeenschappelijke regeling (o.a. vergunningen milieu, controles milieubedrijven enz.). De voortgang van de werkzaamheden wordt verantwoord via twee tussentijdse voortgangsrapportages en een volledig jaarverslag.</p> <p>De gemeente Maastricht heeft in 2013 7,7 fte ingebracht in de toenmalige Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD ZL). Begin 2018 is een einde gekomen aan de tijdelijke detachering van de medewerkers. Zij zijn nu in dienst van die organisatie. Per 1 januari 2021 is nog 1 extra fte overgedragen in verband met de verplichte overdracht van de uitvoering van de asbesttaken (afhandeling meldingen sloop/asbest en het toezicht daarop). Per 1 januari 2024 zijn ook de verplichte basistaken vergunnen bodem overgedragen; het bodemtoezicht wordt al sinds 2013 door de Omgevingsdienst uitgevoerd. En tot slot zijn per 1 januari 2025 de lichte categorie basistaak-milieubedrijven (o.a. garages en metaalbedrijven) eveneens wettelijk verplicht overgedragen aan de ODZL.</p> <p>Net als in de voorgaande jaren blijft in 2026 de focus van de ODZL op de uitvoering van de taken rondom vergunningverlening, toezicht, handhaving, klachtenafhandeling, advisering en de specialistische taken rondom omgevingsveiligheid, bodem, geluid, lucht, asbest, energie, vuurwerk en juridische advisering.</p>				

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL)

De door het Algemeen Bestuur op 2 juli 2025 vastgestelde begroting 2026 is in grote lijnen een voortzetting op de begroting 2025. Een begroting die in het teken stond van het Plan van Aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid- Limburg als uitvloeisel van het landelijk verplichte Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel.

In 2026 verwacht de ODZL het Plan van Aanpak robuustheid af te ronden en de verbeteringen structureel te borgen in de organisatie. Met andere woorden: in 2026 (peildatum 1 april) verwacht de ODZL te voldoen aan de robuustheidscriteria en haar taken op een adequate wijze te kunnen uitvoeren.

Verder ziet de ODZL komende jaren steeds meer nieuwe maatschappelijke en technologische ontwikkelingen op zich afkomen; die wenst de ODZL mee te nemen in de nieuwe Toekomstvisie 2026-2030. De echte impact van deze veranderingen kan op dit moment nog niet volledig ingeschat worden door de ODZL en krijgt een verdieping in de nieuwe visie. Dan zal ook worden bezien in hoeverre deze veranderingen en ontwikkelingen door vertaald moeten worden in toekomstige begrotingen.

In verband met aankomende ravijnjaren voor enkele deelnemers is de begroting 2026 door de ODZL bewust beleidsarm gehouden. In de financiële vertaling is in deze begroting nu uitsluitend de inflatie en de verdere groei naar robuustheid meegenomen. De begroting 2026 komt uit op € 22,0 mln., zijnde een toename van ca. € 1,3 mln. ten opzichte van de omvang van de vastgestelde begroting 2025 van € 20,7 mln. De verhoging van de gemeentelijke bijdrage van Maastricht bedraagt daarvoor € 0,065 mln. en komt voor 2026 totaal uit op € 1,986 mln.

Het beleid van de ODZL is erop gericht om te beschikken over een weerstandsvermogen dat voorziet in dekking van de gepercipieerde en gekwantificeerde risico's. Dit bepaalt de ondergrens van het weerstandsvermogen. Er wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van 1,0 wat wil zeggen dat de middelen die beschikbaar zijn om tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit) precies voldoende van omvang zijn, om de geïnventariseerde risico's op te vangen. De bovengrens wordt gevormd door de in de Gemeenschappelijke Regeling opgenomen begrenzing van 10% van de exploitatiebegroting van het volgende jaar.

Gemeenschappelijke regeling Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

Vestigingsplaats Roermond.

Openbaar belang BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en het waterschap de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en de uitvoering van de wet WOZ. BsGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie-verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. Hierbij hoort ook het zoveel mogelijk zoeken en daadwerkelijk aangaan van samenwerkingsverbanden met andere overheden wanneer deze efficiëntievoordelen opleveren.

Bestuurlijk belang Lid algemeen bestuur met stemrecht op basis van aandeel in de kosten (9,36%) en lid dagelijks bestuur.

Financieel belang Bijdrage op basis van verdeelsleutel (aantallen aanslagregels, WOZ-objecten, aanslagbiljetten en klantcontacten)

Bijdrage gemeente 2026: € 2,632 mln.; 2025: € 2,710 mln.; 2024: € 2,350 mln.; 2023: € 2,361 mln.

Programma
0 Bestuur en ondersteuning
3 Economie
6 Sociaal domein
7 Volksgezondheid en milieu

<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat</i>	<i>Eigen vermogen per</i>	<i>Eigen vermogen per</i>	<i>Vreemd vermogen per</i>	<i>Vreemd vermogen per</i>
	<i>2024</i>	<i>31-12-2023</i>	<i>31-12-2024</i>	<i>31-12-2023</i>	<i>31-12-2024</i>
	€ 3,723 mln.	- € 2,835 mln.	€ 5,224 mln.	€ 11,816 mln.	€ 11,562 mln.

Niet afgedekte risico's Risico voor kosten bedrijfsvoering komen voor rekening van de regeling

Toelichting/ ontwikkelingen

BsGW heft en int alle lokale belastingen namens haar deelnemers, beheert de authentieke basisregistraties en verzorgt de uitvoering van de wet WOZ voor de gemeentelijke deelnemers. BsGW voert deze taken uit voor haar deelnemers, zijnde gemeenten en het waterschap. Dit doet BsGW op rechtmatige wijze en voorts zo doeltreffend, doelmatig en klantvriendelijk mogelijk. BsGW is een uitvoerende en dienstverlenende organisatie die op basis van maatschappelijk algemeen aanvaarde bedrijfseconomische principes wordt geleid.

BsGW werkt tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatieverhouding gekoppeld aan handhaving en waar mogelijk verhoging van het niveau van de dienstverlening. Hierbij hoort ook expliciet het zoveel mogelijk zoeken en daadwerkelijk aangaan van samenwerkingsverbanden met andere overheden wanneer deze schaalvergroting en efficiëntievoordelen opleveren. BsGW investeert als kwaliteitsorganisatie continu in de ontwikkeling van kennis en resultaatbewustzijn van haar medewerkers. Grote waarde wordt toegekend aan welzijn, veiligheid en gezondheid van de medewerkers in het functioneren.

Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

BsGW is als zelfstandige belastingssamenwerking opgericht per 1 april 2011. Gemeente Maastricht is per 1 januari 2014 toegetreden tot deze GR. Per 31 december 2024 bestaat de GR uit het Waterschap Limburg en de gemeenten Beek, Beekdaalen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel & Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert.

Jaarrekening BsGW 2024: over 2024 bedraagt het resultaat € 3,723 mln. voordelig, vooral door incidentele resultaten bij de reguliere bedrijfsvoering en bij renteopbrengsten. Het resultaat bij bedrijfsvoering is vooral ontstaan door het later of niet invullen van vacatures en lagere afschrijvingskosten. De renteopbrengsten (bij het schatkistbankieren) zijn ontstaan door het relatief hoge rentepercentage.

Ontwikkelingen:

- De bijdrage aan BsGW daalde in 2024 met € 0,011 mln. van € 2.361 mln. naar € 2,350 mln., doordat de bijdrage vanwege de nieuwe belastingenapplicatie in 2023 incidenteel was;
- Met ingang van 2025 berekent BsGW de bijdragen van de deelnemers aan de hand van een nieuwe kostenverdelmethode, waarvan de aantallen jaarlijks worden geactualiseerd;
- Met ingang van 2025 neemt BsGW de opbrengsten van de vervolgingskosten niet meer op in de begroting, maar draagt de werkelijke opbrengsten rechtstreeks af aan de betreffende deelnemers.
- Begroting BsGW 2026: De bijdrage aan BsGW daalt in 2026 met € 0,078 mln. (2,9%) van € 2,710 mln. naar € 2,632 mln. vanwege stijgende lonen en inflatie enerzijds en dalende proceskosten anderzijds.

Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz

<i>Vestigingsplaats</i>	Sittard-Geleen.				
<i>Openbaar belang</i>	Bevordering zelfredzaamheid en participatie.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Wethouder (algemeen bestuur/dagelijks bestuur)				
<i>Financieel belang</i>	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal (overheadkosten)/ naar rato van ritten (indirecte vervoerskosten)/ afrekening daadwerkelijke vervoerskosten.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2026: € 3,893 mln. (2025: € 3,771 mln.)				
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>
	€ 0,631 mln. positief	€ 3,005 mln.	€ 1,423 mln.	€ 4,490 mln.	€ 7,608 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal (overheadkosten)/ naar rato van ritten (indirecte vervoerskosten)/ afrekening daadwerkelijke vervoerskosten.				

Toelichting/ ontwikkelingen

Sinds 11 mei 2016 werken 30 Limburgse gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz samen aan toekomstbestendig Vervoer op Maat. Omnibuzz draagt zorg voor een goede uitvoering van collectief en individueel vraagafhankelijk vervoer voor reizigers met een door de gemeente verstrekte Wmo-indicatie, zodat zij optimaal kunnen blijven deelnemen in de maatschappij. Omnibuzz verzorgt het contractmanagement en –beheer en heeft een ontwikkelingsfunctie binnen dit doelgroepenvervoer. Daarnaast verzorgt Omnibuzz de ritaanname (callcenter) en tactische regie. Vervoerders plannen deze ritten vervolgens in en rijden deze ritten.

De formatie van Omnibuzz is 0,056 fte per 1.000 inwoners in 2026. De apparaatskosten bedragen € 2,98 per inwoner. De overhead is 9,6 % van de totale lasten.

Voor 2026 is een bedrag van € 3,893 mln. begroot (bron: Begroting 2026 Omnibuzz). Daaronder ligt het uitgangspunt dat 102,5% van het in 2025 gerealiseerde vervoersvolume wordt geprognoseerd, waarmee een toekomstige groei binnen de begroting kan worden opgevangen. Enerzijds zien we dat de reisbehoefte bij reizigers (nog) niet op het niveau van pre-COVID19 is, maar dat er wel sprake is van een lichte gestage groei is. Anderzijds wordt het vervoer, met name tijdens piekmomenten, gereguleerd als gevolg van een chauffeurstekort.

Voor 2026 (en verder) staan de volgende ontwikkelingen op de agenda (highlights):

- Continue sturing op kwaliteitsafspraken middels contractbeheer en periodiek overleg met vervoerders.
- Uitvoeren van concrete onderzoeken op basis van de verschillende aspecten uit het onderzoeksrapport over de integratie tussen ov- en doelgroepenvervoer.
- Doorontwikkelen van de Voor Elkaar Pas om het gebruik van ov te optimaliseren.
- Doorontwikkelen mogelijkheden voor maatwerk naar aanleiding van de groeiende zorgbehoefte, met oog voor kwaliteit en binnen de beheersbaarheid en de realiteit in de vervoerssector (chauffeurstekorten).
- (Data gedreven) onderzoek naar klant- en vervoersontwikkeling en eventuele prognoses.
- Doorontwikkelen van concepten om een efficiënte planning en uitvoering te bevorderen, met specifieke aandacht voor piekspreiding.

Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz

- Doorontwikkeling MijnOmnibuzz dat het reizen gemakkelijker maakt en de efficiëntie van de bedrijfsvoering bevordert.
- Het organiseren en faciliteren van instroom van ander vervoer, indien wenselijk.
- Advisering en uitwerking voorstellen voor omzetting vervoerssysteem voor klanten en vervoerders van zones naar kilometers.
- Advisering en uitwerking van beheersmaatregelen op gemeenteniveau, indien wenselijk/noodzakelijk.
- Doorontwikkelen van informatie- en kennismanagement binnen de organisatie en uitwisseling hiervan met deelnemende gemeenten en andere externe partijen.
- Compliant zijn met geldende wet- en regelgeving, met speciale aandacht voor privacy en informatiebeveiliging, digitaal archief, digitale toegankelijkheid en openbaarheid.
- Structureel toetsen en controleren van de administratieve organisatie, bijsturing van resultaten en processen via grondige informatievoorziening, rapportages en risicomanagement binnen de planning & control cyclus.
- Regie voeren op Leerlingenvervoer in Midden –Limburg.

Gemeenschappelijke regelingen zonder rechtspersoonlijkheid

De gemeenschappelijke regelingen zijn te verdelen in de openbare lichamen, de gemeenschappelijke organen en de centrumregelingen. De laatste twee worden gekenmerkt door het ontbreken van rechtspersoonlijkheid.

Regionale Samenwerking Leerplicht en regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC)

<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Uitoefenen van bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs, Wet basiseducatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertisecentra.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland. Het Jaarverslag Leerplicht-RMC wordt jaarlijks door het college van burgemeester en wethouders van Maastricht vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de colleges van de deelnemende gemeenten, die zelf hun respectieve gemeenteraden actief informeren.
<i>Financieel belang</i>	In de gemeentelijke begroting kosten en baten in evenwicht, met een verhouding 2:1 als ratio Maastricht-regio. Financiering vindt plaats door het gemeentefonds. Door deze samenwerking wordt de leerplichtfunctie efficiënter uitgevoerd. Bijdrage op basis van twee verdeelsleutels: aantal zorgleerlingen en aantal leerplichtigen. Aanvullende financiering vanuit OCW op het Regionaal Programma Voortijdig Schoolverlaten.
<i>Programma</i>	4 Onderwijs
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	Het regionaal uitoefenen van de bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, regelgeving Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, vervat in de Wet op het voortgezet onderwijs, Wet Educatie en beroepsonderwijs en de Wet Passend Onderwijs. De leerplichtambtenaar is belast met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door jongeren en/of ouders/verzorgers. Hij bewaakt het recht op onderwijs voor de jongere en verleent hulp aan jongeren, ouders/verzorgers en scholen als de jongere door (dreigend) schoolverzuim in zijn vorming en ontplooiing wordt belemmerd en als er sprake is van problematisch gedrag. Het toezicht heeft het karakter van maatschappelijke zorg. Deze maatschappelijke zorg heeft een multidisciplinair karakter waarbij de nadruk ligt op een goede samenwerking in zogenaamde knooppunten op scholen met andere hulpverlenende instanties (JGZ, schoolmaatschappelijk werk, consultants Jeugd), zodat de jongere en/of ouders/ verzorgers als nodig snel en adequaat verwezen kunnen worden. De regionale meld- en coördinatiefunctie wordt in het zelfde werkgebied uitgevoerd. Het gaat vooral om het melden van voortijdige (niet-leerplichtige) schoolverlaters en het bestrijden van voortijdig schoolverlaten. De RMC-functie behelst het registreren, het in beeld brengen en houden van jongeren van 12 tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie (diploma havo/vwo of mbo-2) hebben gehaald en hun trajectbegeleiding terug naar school, een andere opleiding of naar werk. Gekozen is voor een 'centrumgemeente' constructie door het hoge uitvoeringsgehalte van de regeling. Wijziging van beleid komt niet snel voor.

Gemeenschappelijke regeling Leerlingenvervoer

<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Waarborgen bereikbaarheid en toegankelijkheid van (speciaal) onderwijs
<i>Bestuurlijk belang</i>	Deelnemende gemeenten hebben de uitvoering van het leerlingenvervoer (beschikken en contractmanagement) overgedragen aan Maastricht als centrumgemeente. De deelnemende gemeenten blijven wel zelf verantwoordelijk voor de beleidsmatige kant van het leerlingenvervoer

Gemeenschappelijke regeling Leerlingenvervoer	
<i>Financieel belang</i>	Het organiseren van leerlingenvervoer is een wettelijke taak en een openeinderegeling. Financiering vindt plaats via het gemeentefonds. Door deze samenwerking wordt het leerlingenvervoer efficiënter uitgevoerd
<i>Programma</i>	4 Onderwijs
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
De gemeenten Maastricht, Meerssen, Valkenburg, Eijsden-Margraten, Gulpen-Witten en Vaals participeren in een gemeenschappelijke regeling Leerlingenvervoer om: <ul style="list-style-type: none"> ➤ De efficiëntie en effectiviteit van de uitvoering van de aan de gemeente opgedragen wetten en regelingen op het terrein van leerlingenvervoer te vergroten en de dienstverlening te verbeteren; ➤ De kwetsbaarheid in de uitvoering van onder andere specialistische werkzaamheden te verkleinen en beter te kunnen inspelen op snel wijzigende omstandigheden op het terrein van het leerlingenvervoer en maatwerkvervoer Jeugd; ➤ De continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen; ➤ De kwaliteit van het vervoer optimaal te houden en/of te optimaliseren; ➤ De kosten zo veel mogelijk in de hand te houden. 	

Gemeenschappelijke regeling verwerving jeugdhulp regio Zuid-Limburg (centrumgemeente Maastricht)	
<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Organiseren van jeugdhulp door middel van inkoop of subsidiëring ten behoeve van de 16 gemeenten in de regio Zuid-Limburg
<i>Bestuurlijk belang</i>	Elke gemeente heeft een lid in het bestuurlijk overleg Jeugd dat toezicht houdt op de uitvoering. De portefeuillehouders van 6 gemeenten zijn lid van de stuurgroep Jeugd die de gemeente Maastricht adviseren bij het uitvoeren van de functie van centrumgemeente. Maastricht is voorzitter van beide bestuurlijke overleggen en heeft directe zeggenschap over de bedrijfsvoering.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage in de apparaatskosten op basis van een vastgestelde verdeelsleutel. De kosten van de inzet van jeugdhulp komen ten laste van de deelnemende gemeenten op basis van toegekende zorg.
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
Maastricht organiseert als centrumgemeente de beschikbaarheid van jeugdhulp in de regio Zuid-Limburg. Deze samenwerking van alle 16 gemeenten in Zuid-Limburg wordt sinds de decentralisatie van Jeugdhulp op grond van de Jeugdwet in 2015 vormgegeven als een lichte gemeenschappelijke regeling. Bestuurlijke aansturing vindt plaats door een bestuurlijk overleg van de 16 gemeenten en een stuurgroep van de gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen, Eijsden-Margraten, Beekdaelen en Kerkrade. Gemeente Maastricht is voorzitter van beide overleggen. De inhoudelijke portefeuilles in de stuurgroep zijn verdeeld over 6 gemeenten. Als centrumgemeente is Maastricht verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering.	
De eindverantwoordelijkheid voor beleid en financiën blijft nadrukkelijk bij de aangesloten gemeenten. Uitgangspunt is daarbij om zo veel mogelijk het beleid gezamenlijk vorm te geven. De daadwerkelijke inzet van jeugdhulp (de toegang) is een verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten.	

Gemeenschappelijke regeling Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvellandgemeenten (Sociale Zaken Maastricht Heuvelland)	
<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Uitvoering van de werkzaamheden op gebied van sociale zaken van de 5 deelnemende gemeenten
<i>Bestuurlijk belang</i>	Elke gemeente heeft een lid in het portefeuillehoudersoverleg Sociale Zaken dat toezicht houdt op de uitvoering van het vastgestelde beleid. Maastricht heeft zelf zeggenschap op de bedrijfsvoering.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage in de apparaatskosten volgens vastgestelde verdeelsleutel. Daarnaast programmabudgetten op grond van inhoudelijke afspraken.
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
SZMH is de gezamenlijke Sociale Dienst van de gemeenten Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Namens de deelnemers voert SZMH de PW en aanverwante regelingen uit op 2 leefgebieden, namelijk bestaanszekerheid (inkomen en minimaregelingen) en participatie (re-integratie).	
De samenwerking wordt sinds 2016 vormgegeven middels een lichte gemeenschappelijke regeling. Het bestuur wordt op basis van gelijkwaardigheid gevormd door de portefeuillehouders van de 5 gemeenten. De gemeente Maastricht is	

centrumgemeente met zeggenschap over de bedrijfsvoering. De eindverantwoordelijkheid voor beleid en financiën blijft nadrukkelijk bij de aangesloten gemeenten. Uitgangspunt is daarbij om zo veel mogelijk het beleid gezamenlijk vorm te geven.

In 2024 is, wegens het uitreden van de gemeente Eijsden-Margraten en inhoudelijke ontwikkelingen, een nieuwe regeling ter besluitvorming voorgelegd.

Gemeenschappelijke regeling subsidiëring Stichting Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg)

Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Uitoefenen van wettelijke taken op het gebied van antidiscriminatie
Bestuurlijk belang	Gemeente Maastricht (namens de gemeenten in Zuid-Limburg) en gemeente Roermond (namens de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg) treden op als centrumgemeenten naar de ADV-Limburg
Financieel belang	Bijdrage op basis van inwoners/verliesbijdrage naar rato van inwoners
Programma	1.2 Openbare orde en Veiligheid
Niet afgedekte risico's	Geen

Toelichting/ ontwikkelingen

Sinds 2009 is middels een beperkte Gemeenschappelijke Regeling ervoor gekozen de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) uit te voeren. Vanaf 2024 is er één landelijke naam voor de antidiscriminatievoorziening, discriminatie.nl. De werkwijze van het ADV-Limburg blijft onveranderd. Binnen de (beperkte) Gemeenschappelijke Regeling is het ADV-Limburg de uitvoerende partij, als onafhankelijk meldpunt waar inwoners een melding van discriminatie kunnen doen. Gemeente Maastricht is voor de regio Zuid-Limburg met 16 deelnemende gemeenten de centrumgemeente voor betreft de subsidierelatie met ADV-Limburg. In de GR is er besloten voor de oprichting van Antidiscriminatievoorziening Limburg. De onafhankelijke stichting ADV-Limburg voert de wettelijke taken van de Wga uit (1- onafhankelijke bijstand te verlenen bij discriminatieklachten en 2 – klachtenregistratie en monitoring), als ook een preventie taak (voorlichting en preventie) afgesproken in de GR.

Vooruitlopend: Vanaf 1 januari 2027 komt er een nieuwe wet op Antidiscriminatie en vindt er landelijk een stelselherziening plaats voor de inrichting van de Antidiscriminatie voorzieningen.

Stichtingen

Stichting Personeelsbeheer Sport

Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Het in dienstbetrekking hebben en houden van medewerkers. Desbetreffende medewerkers te detacheren aan de sportorganisatie van de gemeente Maastricht met al daartoe behoort of daartoe gediensdig is. Alles in de ruimste zin van het woord.
Bestuurlijk belang	De stichting heeft een bestuur waarvan minimaal twee bestuursleden gemeente ambtenaar moeten zijn met de functie directeur.
Financieel belang	Alle kosten van de stichting worden doorbelast aan Maastricht Sport
Programma	5 Sport, cultuur en recreatie
Niet afgedekte risico's	Geen

Toelichting/ ontwikkelingen

In de Stichting Personeelsbeheer Sport zitten medewerkers die een dienstbetrekking hebben binnen de CAO Zwembaden en waarvan de loonkosten direct worden doorbelast naar het Geusseltbad. Jaarlijks wordt de jaarrekening besproken met het bestuur van de Stichting Personeelsbeheer Sport. Alle kosten bijvoorbeeld opleidingskosten, salaris, verzekeringen worden doorbelast aan Maastricht Sport.

Stichting Centre Céramique

Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Op 1 december 2022 werd de steunstichting Centre Céramique Maastricht – Bibliotheek & Museum opgericht. Deze stichting heeft ten doel het verlenen van materiële en immateriële steun aan Centre Céramique.
Bestuurlijk belang	Stichting Centre Céramique Maastricht – Bibliotheek & Museum heeft een bestuur met vijf bestuursleden die gezamenlijk bevoegd zijn. De uitvoerende taken liggen bij Centre Céramique met de directeur van Centre Céramique als eindverantwoordelijke. De bestuursleden zijn niet verbonden aan Centre Céramique, en zijn onafhankelijk van de gemeente Maastricht.
Financieel belang	De hoofdactiviteit van de stichting is het behulpzaam zijn bij het verkrijgen van extra financiële steun voor het uitvoeren van door Centre Céramique voorgedragen projecten.

Stichting Centre Céramique	
<i>Programma</i>	De steunstichting volgt het beleid van Centre Céramique. Dit is verankerd in het meerjarenplan 2022-2026 en meer in het bijzonder in de visie ('Maastricht kent en ervaart het plezier van cultuur') en de daarvan afgeleide missie ('Iedereen heeft toegang tot kennis en cultuur als bron van inspiratie, reflectie en plezier').
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
De voorgedragen projecten moeten qua vorm en inhoud passen binnen bestaande nationale en internationale subsidiemogelijkheden. De stichting Centre Céramique zal als steunstichting zelf geen projecten gaan uitvoeren.	

Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)					
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Ontwikkelen en beheren van ecologische en duurzame kwaliteiten in verstedelijkt- en buitengebied, door middel van educatie en voorlichting de stadsbewoners en organisaties betrekken bij alle aspecten van hun natuurlijke leefomgeving.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Op basis van een 'quasi in house constructie'.				
<i>Financieel belang</i>	Dienstverleningsovereenkomst (2022-2024) van ca. € 0,335 mln. per jaar				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2024: € 0,422 mln. (2023: € 0,352 mln.)				
<i>Programma</i>	4 Onderwijs 5 Sport, cultuur en recreatie 7 Volksgezondheid en milieu				
<i>Financiële informatie</i>	Resultaat 2024	Eigen vermogen per 31-12-2023	Eigen vermogen per 31-12-2024	Vreemd vermogen per 31-12-2023	Vreemd vermogen per 31-12-2024
	€ 0,119 mln.	€ 0,042 mln. (negatief)	€ 0,065 mln.	€ 0,552 mln.	€ 0,652 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Beperkt tot eigen inbreng.				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen:</i>					
Gezien de financiële situatie van het CNME de afgelopen jaren heeft het college besloten om extra steun te verlenen voor de periode 2024-2026. Het CNME geeft in opdracht van de gemeente jaarlijks via diverse programma's uitvoering aan het gemeentelijk Natuur en Duurzaamheid Educatie (NDE) beleid, het ecologisch beheer van de Maastrichtse natuurgebieden en de ondersteuning richting burgers van de energietransitie. Deze programma's bestaan uit de volgende pijlers:					
<ul style="list-style-type: none"> • Duurzame burger: Het geven van proactieve informatie en verzorgen van communicatie naar burgers inzake vergroenen van de (eigen) omgeving, vergroten van soortenrijkdom en de adaptatie naar een klimaat, milieu- en energiebewuste burger. • Duurzaam onderwijs: Onder het motto 'jong geleerd is oud gedaan', is de focus van dit programma het verduurzamen van scholen en onderwijs, met natuur- en duurzaamheidseducatie ingebed in het curriculum alsmede de bewustwording van groene speelomgevingen voor kinderen; • Duurzame stad: het onderhouden, beheren en monitoren van de Maastrichtse natuurgebieden en het begeleiden van derden in het beheer van natuur. Daarnaast sluit het CNME aan bij de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Samenwerkingen wordt gezocht met andere groene organisaties en advies wordt (on-)gevraagd gegeven aan gemeente hierover. Het laten zien van goede, groene voorbeelden, het inrichten van tijdelijke natuur en het planten van nieuwe bomen samen met stakeholders, zorgt voor meer natuur en duurzaamheid in de stad. 					

Stichting Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL)					
<i>Vestigingsplaats</i>	Sittard-Geleen.				
<i>Openbaar belang</i>	Het doen realiseren van programma's op de economische speerpunten in Zuid-Limburg.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Bestuurslid.				
<i>Financieel belang</i>	In de Maastrichtse begroting hebben wij € 3 per inwoner gereserveerd voor aan ESZL gerelateerde projecten.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	€ 376.998 op basis van 125.666 inw. (2025)				
<i>Programma</i>	3 Economie				
<i>Financiële informatie</i>	Voorlopige resultaat 2024	Eigen vermogen per 31-12-2023	Voorlopige eigen vermogen per 31-12-2024	Vreemd vermogen per 31-12-2023	Voorlopig vreemd vermogen per 31-12-2024
	€ 0,0326 mln.	€ 0,268 mln.	€ 0,236 mln.	€ 1,164 mln.	€ 1,598 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen				

Stichting Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL)

Toelichting/ ontwikkelingen

De Agenda 'Zuid-Limburg gaat over Grenzen heen' is uitgewerkt in drie programmalijnen, waarbij de eerste nadrukkelijk focust op de regionale economie: *Werken aan een grensoverstijgende en innovatieve kennis- en kunde-economie*. In de Regio Deal proposities (6de tranche – toegekend door het Rijk) is deze lijn verder uitgewerkt. Binnen het jaarplan 2025 van ESZL houden we deze in steek vast zodat een meer robuuste gezamenlijke Zuid-Limburgse aanpak ontstaat. Drie intersectorale Zuid-Limburgse ambities, waar wij een vierde sectorspecifieke ambitie aan toevoegen staan centraal en zijn verbonden aan de programmalijnen van ESZL

Wij vertalen deze ambities naar concrete actielijnen waarmee ESZL aan de slag gaat of kan gaan. Deze actielijnen sluiten aan bij bestaande plannen waarvoor nog geen capaciteit is voorzien of bij lopende initiatieven en samenwerkingen in Zuid-Limburg waarin ESZL een belangrijke rol kan spelen. De nadruk ligt daarbij altijd op de toegevoegde waarde van ESZL als aanjager, verbinder en facilitator.

Concreet werken wij aan:

1. Talentrijke regio: ontwikkelen Human Capital Agenda en aanpak op krapte sectoren onderwijs, zorg, ict en techniek gericht op het aantrekken, binden en boeien van talent en een leven lang ontwikkelen.
2. Ruim baan voor ondernemerschap.
 - Versterken van de innovatiekracht en groei arbeidsproductiviteit i.s.m. Brightlands campussen.
 - een robuuste MKB ondersteuningsstructuur middels opschaling van de pilot ambitieus MKB 046 naar ambitieus MKB 045 en 043 in kader van de landelijke actieagenda MKB dienstverlening.
3. Aantrekkelijk vestigingsklimaat.
 - Zuid-Limburgse Programmering bedrijventerreinen.
 - Ondersteuning transitie duurzaamheid en circulariteit o.a. via de MKB ondersteuningstructuur ambitieus MKB.
4. Toekomstbestendige vrijetijdseconomie.
 - Aanjagen van concrete projecten uit het Uitvoeringsprogramma VTE.

stichting Samenwerking Zuid-Limburg

Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Het doen realiseren van programma's in het kader van de strategische agenda Zuid-Limburg				
Bestuurlijk belang	Bestuurslid.				
Financieel belang	In de Maastrichtse begroting hebben wij € 1,- per inwoner gereserveerd voor aan stichting Samenwerking Zuid-Limburg gerelateerde projecten.				
Bijdrage gemeente	€ 125.666 op basis van 125.666 inw. (2025)				
Programma	3 Economie				
Financiële informatie	Voorlopige resultaat 2024	eigen vermogen per 31-12-2023	Voorlopige eigen vermogen per 31-12-2024	vreemd vermogen per 31-12-2023	Voorlopig vreemd vermogen per 31-12-2024
	-	-	-	-	-

Niet afgedekte risico's Geen

Toelichting/ ontwikkelingen

Deze nieuwe stichting heeft tot doel als vliegwiel te fungeren voor de ontwikkeling van de regio Zuid-Limburg door middel van het stimuleren en intensiveren van de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en het maatschappelijk middenveld.

In de stichting werken de 10 gemeenten: Valkenburg a/d Geul, Meerssen, Stein, Beekdaelen, Beek, Sittard-Geleen, Maastricht, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Vaals samen. De ambitie is binnen 2 jaar toe te werken naar een multi-helix governance en de samenwerking met Parkstad Limburg verder op te bouwen.

De agenda 'Zuid-Limburg gaat over grenzen heen' vormt de basis voor langjarige samenwerking binnen de regio Zuid-Limburg en tussen Rijk en Regio in het kader van het Nationaal Programma Vitale Regio's. Vanuit een lange termijn perspectief, +20 jaar, worden 4 jaarlijks in 4 jarige uitvoeringsplannen- en investeringsprogramma's opgesteld. De regiodeal Zuid-Limburg II in het kader van de 6^e tranche Regiodeals wordt integraal opgenomen in het eerste vierjarenplan NPVR (2026-2030).

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente Maastricht heeft een oppervlakte van 5.890 hectare (59 km²) waarvan ruim 400 ha water. Binnen dit gebied heeft de gemeente de infrastructuur (wegen/verhardingen, kunstwerken, water, riolering), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen in beheer. Een goede eigentijdse kwaliteit van deze kapitaalgoederen is een randvoorwaarde voor een goede leefbaarheid en bevordert de ontwikkeling van de stad in alle opzichten. In deze paragraaf wordt ingegaan op het onderhoud van de aanwezige kapitaalgoederen.

Infrastructuur en voorzieningen in de openbare ruimte

Algemeen beleidskader

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef- werk- en woonmilieu voor de burger geeft de gemeente jaarlijks aanzienlijke bedragen uit aan het verkrijgen/vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. De provincie vindt het als (financieel) toezichthouder van belang dat uit de paragraaf kapitaalgoederen blijkt dat de beschikbaar gestelde budgetten toereikend zijn om het door de raad vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren en de kapitaalgoederen op een adequate wijze in stand te houden. Daartoe verwacht de provincie de belangrijkste informatie over ten minste de kapitaalgoederen wegen, riolering, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting, groen en de gemeentelijke gebouwen. In het bijzonder dient inzicht te worden verschaft in actuele beheerplannen (voorheen leidraden), de van toepassing zijnde kwaliteitsniveaus en de mate van achterstallig onderhoud.

Deze paragraaf geeft invulling aan deze opgave. Daartoe benoemt deze paragraaf o.a. de budgetten voor de afzonderlijke producten en wordt inzicht verschaft in de actuele stand van zaken vanuit een oogpunt van onderhoud.

Op 28 november 2023 is de nota IBOR 2024 vastgesteld door de raad. Ten behoeve van de nota heeft een hernieuwde kritische analyse van de huidige toestand van onze assets plaatsgevonden, als onderdeel van “assetmanagement”, om verder “in control” te komen.

Ook waren er praktische redenen te benoemen om deze nota uit te brengen die o.a. te maken hebben met aflopende leidraden (nu beheerplannen) die geactualiseerd dienen te worden. Door de vaststelling van de overkoepelende “Nota IBOR 2024” is er voor de eerstkomende 5 jaren duidelijkheid over het financiële ruimtebeslag dat noodzakelijk is voor het onderhoud van de beschreven assets op de in de IBOR-nota benoemde kwaliteitsniveaus. Er hoeven dan geen leidraden meer te worden vastgesteld om het financiële ruimtebeslag per asset te autoriseren.

Volstaan zal kunnen worden met beheerplannen. In de praktijk bestaat een wisselwerking tussen de beheerplannen voor diverse assets en de vertaling daarvan in de IBOR nota 2024 die de komende 5 jaar van toepassing is. Indien de input vanuit de beheerplannen uit de pas loopt met de IBOR-nota zal daarover gerapporteerd worden in de Planning & Control cyclus en kan eventueel bijstelling plaatsvinden.

Belangrijk uitgangspunt van de nieuwe IBOR-nota is dat de kosten voor instandhouding zijn berekend voor alle assets, uitgaande van inspecties, landelijke normkosten en MeerJarenOnderhoudsPlannen (MJOP's) zoals vastgelegd in de diverse beheerplannen (voorheen leidraden).

Tegen de achtergrond van het beschrevene zullen wij hierna ingaan op de ontwikkelingen wat betreft de afzonderlijke kapitaalgoederen in de openbare ruimte, te weten wegen/verhardingen, civiele kunstwerken, water en riolering, groen (inclusief begraafplaats) en openbare verlichting.

Wegen/verhardingen

Algemeen/ontwikkelingen

Uit de database van de gemeente Maastricht blijkt dat het totale oppervlak van de verhardingen circa 600 ha bedraagt. Daarvan bestaat circa 46,5% uit elementenverhardingen en circa 50% uit asfalt. Het restant bestaat uit onder andere cementbetonverhardingen en halfverhardingen. De wegen worden in principe een maal per twee jaar visueel geïnspecteerd volgens de CROW-systematiek, en deze monitoringsgegevens worden verwerkt in een beheersysteem. Dit systeem wordt vervolgens gebruikt om de onderhoudskosten van het totale wegenareaal te berekenen en vormt de basis voor de onderhoudsplanning.

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten zijn vastgelegd in de volgende documenten:

- Beheerplan verhardingen 2024-2028, collegebesluit 1-7-2024, RIB 3-7-2024;
- Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (NIBOR) 2024-2028, raadsbesluit 28-11-2023;
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020).

Onderhoudsniveau

Voor verhardingen zijn in het IBOR de onderstaande minimale eisen vastgesteld:

- Kwaliteitsniveau B voor de hoofdwegen en de wegen binnen de zogenaamde singels.
- Kwaliteitsniveau C voor de overige wegen.

Op basis van de IBOR-nota 2024 monitoren en presenteren we de kwaliteit van het areaal in termen van technische kwaliteit en niet meer op basis van beeldkwaliteit. Dit doet meer recht aan de werkelijke onderhoudssituatie van het areaal verhardingen. Uitgangspunt daarbij is dat ernaar wordt gestreefd de verhardingen niet te laten zakken naar CROW-D niveau, maar in een aantal situaties is sprake van een *tijdelijke* achterstand in onderhoud (oftewel uitgesteld onderhoud), waarbij de onderhoudstoestand daarbij wel in de gaten wordt gehouden (door regelmatige inspecties) en de weg veilig wordt gehouden (middels klein onderhoud) totdat er groot onderhoud of vervanging (rehabilitatie) kan worden uitgevoerd.

Uit de meest recente inspectiegegevens (Q4-2024) blijkt dat de technische kwaliteit in 2024 is toegenomen, wat met name blijkt uit een afname van het wegenareaal dat in de categorie D verkeert.

De volgende weginspecties zullen in 2026 plaatsvinden.

Beheerplan 2024-2028

Op 1 juli 2024 is het Beheerplan verhardingen voor de periode 2024 – 2028 door het college vastgesteld. Dit Beheerplan is een vervolg op de leidraad periode verhardingen 2019-2023.

Het doel van het beheerplan is het leggen van een bestuurlijke, beheersmatige en financiële basis voor het wegbeheer. Dit alles om de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte (in dit geval de verhardingen) te verkrijgen en te behouden.

Vanuit beheer kan dit met twee soorten maatregelen gerealiseerd worden. Enerzijds “instandhouding” en anderzijds “ontwikkelen beheer”. Welke maatregel hangt af van de kwaliteit van de verharding, de gewenste situatie en het beschikbare budget en de mogelijkheden om de werkzaamheden uit te voeren. Komende jaren wordt voornamelijk ingezet op het deel ‘instandhouding’. Dat betekent dat de veiligheid voor de weggebruiker en de functionaliteit gewaarborgd blijven, en dat de technische kwaliteit zodanig is dat er geen sprake is van kapitaalsvernietiging. De prioriteit ligt daarom bij het terugdringen van de onderhoudsachterstand die op onderdelen van het areaal voorkomt. Tegelijkertijd wordt ervoor gezorgd dat met de reguliere onderhouds- en vervangingsmaatregelen het overige areaal op het gewenste kwaliteitsniveau blijft. Hiernaast wordt er ook gewerkt aan ontwikkelend beheer. Bij de rehabilitatie (vervangingen) van wegen wordt onder andere aandacht besteed aan vergroenen en mogelijke maatregelen met betrekking tot klimaatadaptatie en waterbeheer.

Financiële consequenties/begroting

Bovenstaande leidt, gecumuleerd met de kosten ten behoeve van de afwikkeling van de oude leidraad, en rekening houdend met de financiële trend in de meerjarenbegroting, tot onderstaande jaarlijkse budgetten die nodig zijn om het wegareaal verantwoord in stand te kunnen houden (ambitieniveau B/C).

Verhardingen (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029*	totaal
Investeringsen**					
Vervangingen	9.873	9.873	9.873	9.873	39.492
Groot onderhoud***	7.550	1.627	1.627	1.627	12.431
Totaal	17.423	11.500	11.500	11.500	51.923
Exploitatiekosten					
Klein onderhoud	645	645	645	645	2.580
Boomwortelopdruk	393	393	393	393	1.572
Kapitaallasten	3.828	4.202	4.670	4.670	17.370
Totaal	4.866	5.240	5.708	5.708	21.522
Eenmalige herstelmaatregelen	2.682				

* De huidige nota IBOR loopt t/m 2028. Vanaf 2029 zal een nieuwe planning gemaakt worden, met de bijbehorende kostenramingen. Vooralsnog houden we het budget in 2029 gelijk aan 2028.

** De hiermee gepaard gaande jaarlijkse (afschrijvings)kosten komen tot uitdrukking in de kapitaalslasten

*** T.b.v. de investeringen in groot onderhoud 2024-2025 is een bestemmingsreserve gevormd voor een bedrag van ca. € 15 mln. ter dekking van de hieruit voortvloeiende kapitaalslasten, waardoor deze niet drukken op de toekomstige exploitatiekosten.

De bedragen zijn inclusief diverse opslagen die noodzakelijk zijn in verband met voorbereiding, onderzoek, directievoering, toezicht en risico.

De investeringen in levensduur verlengend onderhoud (waaronder vervangingen, dan wel rehabilitaties) zijn opgenomen in het meerjareninvesteringsplan (MJIP).

Bij het onderhoud van de wortelopdruk-locaties wordt gewerkt met een voorziening groot onderhoud. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 0,393 mln. opgenomen.

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Civieltechnische kunstwerken

Binnen Maastricht zijn er in totaal ruim 500 kunstwerken gelegen waarvan er 394 eigendom zijn van de gemeente, en de overige eigendom van andere beheerders (Rijkswaterstaat, Waterschap, ProRail e.d.). Ze vertegenwoordigen een herbouwwaarde van € 246 mln. Als we het hebben over civieltechnische kunstwerken, dan bedoelen we hiermee objecten die nodig zijn om wegen, water of hoogteverschillen te kunnen overbruggen. Ze hebben niet alleen een functie, maar zijn in de openbare ruimte ook beeldbepalend en/of van historische waarde.

Meer dan de helft van de kunstwerken bestaat uit trappen (209 stuks). De overige kunstwerken bevatten vooral keermuren (70 stuks) en bruggen (75 stuks) waarvan vijf over de Maas en twee over het spoor. Er zijn twee tunnels in eigendom en beheer van de gemeente, waarvan de Markt-Maastunnel de belangrijkste is.

Beleidskader

- Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2025-2029 (collegebesluit 25-03-2025)
- Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (NIBOR) 2024-2028, raadsbesluit 28-11-2023
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)

Beheerplan 2025-2029/Onderhoudsniveau

Op 25 maart 2025 is het Beheerplan Civiele Kunstwerken voor de periode 2025 – 2029 vastgesteld. Dit Beheerplan is een vervolg op de leidraad periode 2020-2024, waarbij het onderhoud plaatsvindt op basis van een risico-gestuurde methodiek. Het onderhoudsniveau is in de leidraad technisch bepaald en via de zogenaamde RAMS-systematiek vertaald in termen van te hanteren niveaus van veiligheid, functioneren en duurzaamheid. Gekozen is voor het versoberd scenario waarbij alleen schades worden aangepakt die een veiligheidsrisico vormen of een verhoogde kans op kapitaalvernietiging hebben. In de praktijk betekent dit het volgende:

“We houden het areaal veilig en voorkomen kapitaalvernietiging. Daar waar een positieve bijdrage nodig is op het gebied van aanzien, realiseren wij een basisniveau zonder extra inspanningen.”

Onderhoudsstrategie

Het areaal aan civieltechnische kunstwerken varieert enorm en toch is het belangrijk te streven naar één onderhoudsconcept. Maar voor het opstellen van contracten stemmen we vooral het soort onderhoud af op de doelmatigheid; dus niet meer één aannemer vragen die alles regelt, maar de juiste partij voor het werk benaderen.

We gaan meer procesmatig werken en maken de aannemers medeverantwoordelijk door dit onderdeel van onze contracten te maken.

We gaan de kwaliteit van ons areaal als ook het werk buiten meer monitoren en bijsturen waar nodig. Met dit pakket aan maatregelen gaan we de komende periode het areaal in stand houden en verder verbeteren. We zetten hiermee de volgende stap in assetmanagement.

Komende periode 2026-2029

We werken nog steeds met vier programma's te weten:

- Programma A: Regulier (vast) Onderhoud/ dagelijks onderhoud/ storingsonderhoud
- Programma B: Groot (variabel) Onderhoud/ kleine vervangingen/ specialistisch werk
- Programma C: Grote vervangingen en renovaties
- Programma D: Beheer: informatievoorziening, inspectie en onderzoek, monitoring

De “Uitvoeringsagenda” van programma A t/m C is terug te vinden in het beheerplan. De uitwerking van Programma D is terug te vinden in het “Actieplan” van het beheerplan.

Onderhoudskosten

Om een zo betrouwbaar mogelijk en integraal beeld te krijgen is in de nieuwe IBOR-nota gewerkt met normkostenberekeningen die -waar mogelijk- zijn uitgewerkt/aangevuld met eigen waarnemingen om tot realistisch benodigde budgetten te komen. Het beheer plan bevat een verdere uitwerking naar onderhoud per object en generiek onderhoud dat geldt voor alle objecten.

Dit leidt tot het onderstaande beeld m.b.t. de toekomstige onderhouds- en vervangingsbehoefte van civieltechnische kunstwerken inclusief leuning en sierhekwerken.

Civieltechnische kunstwerken (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	Totaal
Investerings*	7.212	3.440	169	169	16.066
Exploitatiekosten					
Groot onderhoud	1.147	871	824	824	3.666
Klein onderhoud	1.566	1.566	1.566	1.566	6.264
Kapitaallasten	921	1.354	1.588	1.588	5.451
Totaal	3.634	3.791	3.978	3.978	15.381

* De hiermee gepaard gaande jaarlijkse (afschrijvings)kosten komen tot uitdrukking in de kapitaallasten

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

Een totaaloverzicht van de benodigde budgetten is in voorgaande tabel weergegeven.

Bij de uitvoering van het beheerplan wordt gewerkt met een reserve groot onderhoud. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van ca. € 1,2 mln. opgenomen.

Daarnaast is in de begroting ook rekening gehouden met de kapitaallasten van investeringen in civiele kunstwerken.

Rioleringen/water

Algemeen/ontwikkelingen

De totale lengte rioleringen bedraagt ca. 640 km. De instandhouding van deze riolen is een continu proces. Daarom is vanaf 2024 een nieuwe inspectieronde opgestart voor het noordoostelijke deel van de stad en die rioleringen waar groot onderhoud plaatsvindt aan de wegconstructie (NIBOR) en daar waar grootschalige (her)ontwikkelingen plaatsvinden. Dit om te kunnen beoordelen of gelijktijdig met de (her)ontwikkeling of de NIBOR projecten meekoppeling gewenst of noodzakelijk is (i.v.m. restlevensduur/kwaliteit van de leidingen). Op basis van deze nieuwe inspectieronde wordt beoordeeld of reparatie, vervanging of renovatie aan de orde is, dit om het stelsel te laten voldoen aan de vereiste kwaliteitscriteria.

Voor wat betreft de zogenaamde huisaansluitingen is al eerder geconstateerd dat de kwaliteit daarvan terugloopt, deze worden niet standaard geïnspecteerd maar op basis van de meldingen en aantal uitgevoerde reparaties is er wel een achteruitgang merkbaar. Dit heeft onder andere te maken met de aanwezigheid van gresbuizen waarvan het einde van de technische levensduur langzaam in zicht komt. De achteruitgang wordt plaatselijk versneld door overmatige rattenpopulaties, schade door kabels- en leidingen en weersextremen van de afgelopen jaren. Bij grootschalige wegconstructies of herinrichtingen worden huisaansluitingen standaard onderzocht en indien noodzakelijk vervangen. Het vervangen van huisaansluitingen is echter zeer arbeidsintensief (en dus duur) vanwege de “drukte” in de ondergrond, aanwezigheid van asbest en in de binnenstad ook de behoorlijke diepteligging. Op dit moment is meekoppelen binnen projecten de meest kosteneffectieve aanpak.

Conform het vastgestelde beleid in het waterprogramma is het uitgangspunt renoveren, in de vorm van relining (relining is een rioolrenovatietechniek. Hierbij wordt de riolering aan de binnenkant voorzien van een kous en hoeft de straat niet te worden opgebroken. Zeker bij grote riolen en hoofdwegen is relining daardoor goedkoper en het levert minder overlast voor de omgeving. In de praktijk blijkt bij projecten dat het vervangen van rioleringen in combinatie met wegonderhoud in de meeste gevallen goedkoper is, omdat de verharding dan al vervangen wordt en de kosten voor het openbreken van de straat dus niet meegerekend hoeven te worden bij de rioleringsmaatregel. Daarnaast is het soms doelmatiger om te vervangen, omdat dan ook verbeteringen in het systeem doorgevoerd kunnen worden. Per project wordt de afweging gemaakt wat de meest doelmatige maatregel is, waarbij binnen de planhorizon de nadruk ligt op vervanging t.o.v. relinen.

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten zijn vastgelegd in de volgende documenten:

- Waterprogramma 2023 - 2027
- Klimaatadaptatiestrategie 2023 – 2027
- Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (NIBOR) 2024-2028, raadsbesluit 28-11-2023
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)

Rioleringen en wateroverlast

Op 4 oktober 2022 is, in navolging van het GRP, het zogenaamd “Waterprogramma” voor een periode van 5 jaar (2023 – 2027) vastgesteld door de raad. Ook in het nieuwe waterprogramma zijn projecten geprogrammeerd met als doel het voorkomen van wateroverlast, de zorg voor een goede waterkwaliteit en een stad die oog heeft voor klimaatverandering (droogte en hittestress).

Het accent van het nieuwe waterprogramma ligt enerzijds op de duurzame instandhouding van het rioolstelsel waarbij een optimaal functioneren ervan wordt nagestreefd. Anderzijds ligt er een accent op het voorkomen van wateroverlast en bestrijding van de hittestress. Dit is ook nodig, de afgelopen jaren is gebleken dat een jaar van extreme neerslag wordt opgevolgd door een jaar van extreme hitte en droogte. 2023 en 2024 waren bijzondere jaren, aangezien de stad meerdere malen werd getroffen door extreme neerslag.

In het vastgestelde waterprogramma is aangegeven dat water op straat wordt geaccepteerd. Lichte schade door water op straat mag gemiddeld 1 maal in de 2 jaar voorkomen (uitgaande van een bui van 20 mm/uur). Voor kwetsbare locaties worden waar mogelijk en doelmatig aanvullende maatregelen genomen. Hierbij wordt in de huidige praktijk uitgegaan van een bui van 58 mm in 70 minuten. Ondanks het feit dat we werken vanuit deze norm proberen we panden verder te beschermen tegen de overlast zoals we die twee jaar hebben ervaren, ook als dit de norm niet overschrijdt. Daarbij wordt ook ingezet op zelfredzaamheid. In dit kader is er voor een zwaar getroffen gebied binnen Maastricht een pilot subsidieregeling voor het plaatsen van waterkerende constructies geopend.

We nemen waar mogelijk maatregelen in de openbare ruimte om de wateroverlast te beperken. Hiermee kunnen we echter niet alle overlast voorkomen. Daarom worden steeds vaker maatwerkadviezen gegeven om de woning te beschermen tegen binnentredend water vanaf de straat of omliggende terreinen. De gemeente adviseert hierin, bewoners en eigenaren nemen zelf actie om hun woning te beschermen. Water in de kelder blijft de primaire verantwoordelijkheid voor de pandeigenaar zelf, hierin neemt de gemeente geen rol.

In gebieden waar veel water uit het buitengebied tot afstroming komt, of waar het waterniveau op straat snel kan oplopen door de inrichting van het gebied bekijken we in hoeverre we burgers kunnen faciliteren bij het nemen van maatregelen.

Klimaatadaptatiestrategie

Gelijktijdig met het waterprogramma is in 2022 ook een klimaatadaptatiestrategie voor de periode 2023-2027 door de raad vastgesteld. Deze strategie geeft aan hoe wij als stad de gevolgen van de hittestress proberen te verminderen waarbij er ook een relatie wordt gelegd met het verminderen van wateroverlast. Daarbij kan gedacht worden aan het “ontstenen” en verder vergroenen van de stad. Een en ander sluit naadloos aan bij het coalitieakkoord.

MIRT verkenning

Op 13 juni 2023 het startdocument ondertekend door Rijk en regio en is de MIRT-verkenning voor het project Zuidelijk Maasdal gestart. De verkenning is een gezamenlijk initiatief van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Waterschap Limburg, Provincie Limburg en de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten en Meerssen. Dit proces zal naar verwachting eind 2027 worden afgerond.

De primaire opgaven die de aanleiding vormen om deze verkenning te starten, betreffen het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid en vlot en veilig transport over water. Deze vloeien voort uit een aantal nationale belangen uit de Nationale Omgevingsvisie en de wettelijke taak van het waterschap. Daarnaast spelen in dit gebied ook andere nationale en regionale opgaven die in samenhang met de primaire opgaven verder moeten worden uitgewerkt. Het betreft het verbeteren van de natuurwaarden en het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied, deze worden in samenhang met de primaire opgaven meegenomen in de verkenning.

Door de samenhang van de opgaven te bezien, kan worden bepaald welke combinatie van maatregelen het meest optimaal is. De opgaven en mogelijke oplossingen dienen een eigen doel,

maar kunnen elkaar ook beïnvloeden, zowel positief als negatief. Dat maakt dat de opgaven in het plangebied en mogelijke oplossingen daarvoor niet sectoraal op hun effecten en meerwaarde worden gewogen, maar in samenhang. De samenwerkingspartners brengen in de verkenningsfase verschillende oplossingsrichtingen in kaart.

De samenwerkende partijen vinden het belangrijk om in de verkenning bewoners, bedrijven en andere betrokkenen in het gebied te betrekken bij het project. Het gaat om het informeren over de voortgang van het project en om het ophalen van oplossingsrichtingen, wensen en kansen uit de omgeving. In de tweede helft van 2023 heeft een eerste informatiebijeenkomst plaatsgevonden en kon men mogelijke oplossingen, ideeën en raakvlakprojecten aandragen. De uitkomsten hiervan zijn in 2024 afgestemd met diverse stakeholders.

Onderhoudsniveau

In het kader van de zorgplicht dient het rioelstelsel te functioneren binnen vastgestelde kaders. Een groot deel van het stelsel is technisch op orde. Echter, door het ingezette traject van reiniging, inspectie en reparatie is gebleken dat de geïnspecteerde riolen door o.a. overmatige wortelgroei, vervuiling, hoge grondwaterstanden en beschadigingen minder goed functioneren. Door regelmatig de wortels uit de riolering te verwijderen, de leidingen regelmatig te reinigen en te inspecteren, en risico gestuurd beheer op de lange termijn brengen- en houden we het stelsel weer op haar volle functionaliteit.

Daarnaast zien we ook een substantiële toename van schades aan met name huis- en kolkaansluitingen en met sinkholes tot gevolg. De schades worden o.a. veroorzaakt door extreem weer, aanleg van kabels- en leidingen, ingroei van boomwortels en ratten. Dit leidt niet alleen tot veiligheidsrisico's en hogere kosten in de uitvoering, maar ook voor capaciteitsissues zowel bij de eigen organisatie als bij de servicepartners. Door de inzet van risico gestuurd beheer proberen we de risico's zo ver mogelijk te mitigeren.

Uit de recentelijk uitgevoerde inspecties is bovendien gebleken dat deze riolen een versnelde degradatie vertonen ten opzichte van de laatste inspectie. Een groot deel van de geïnspecteerde riolen bereikt sneller dan verwacht de einde levensduur. Tevens wordt getracht om zo veel als mogelijk "mee te koppelen" in projecten die voortkomen uit de nota integraal beheer openbare ruimte (NIBOR) en grootstedelijke herontwikkelingen, zodat een gebied integraal aangepakt kan worden. Dit biedt kansen om de riolering aan te pakken maar ook om straten en pleinen meer klimaatadaptief in te richten. Als gevolg hiervan zijn 26 aanvullende vervangings- of renovatieprojecten opgevoerd op de investeringslijst binnen de looptijd van het huidige Waterprogramma. Om de benodigde maatregelen uit te kunnen voeren is dan ook in deze begroting een verhoging van het investeringsbudget in het MJIP doorgevoerd (-opvangen meerkosten t.g.v. versnelde degradatie, meekoppelen in projecten en meer klimaatadaptief inrichten-). De investeringsplanning is hierbij afgestemd op de planning groot onderhoud wegen en de geplande ontwikkelprojecten om zoveel mogelijk synergie te realiseren.

Vanwege de geconstateerde versnelde achteruitgang wordt binnen het huidige inspectieprogramma een groter deel van de leidingen in beeld gebracht om het risicoprofiel van het totale stelsel te kunnen bepalen. Daarbij worden de inspectieresultaten geanalyseerd en geëxtrapoleerd naar het totale stelsel, zodat bij het volgende waterprogramma een actueel en completer beeld van de totale opgave gegeven kan worden.

Het is van belang dat we de stelsels in de zogenaamde risicogebieden blijven monitoren. Onder risicogebieden verstaan we straten met afstromend water uit het buitengebied en straten met weinig berging op straat. In het buitengebied nemen de waterstromen modder mee wat sneller leidt tot verstoppingen. In de binnenstad en woonerven waarbij de openbare ruimte nagenoeg gelijk ligt met woningen of bedrijven kan sneller en meer schade ontstaan. Het rioelstelsel gaat dit echter niet voorkomen. Hier zoeken we naar bovengrondse oplossingen, zoals water geleiden naar groenvoorzieningen, inrichting van gebieden aanpassen en zelfredzaamheid ontwikkelen.

Om het onderhoud aan de rioleringen zo efficiënt mogelijk uit te voeren willen wij de geschetste stedelijke ontwikkelingen en de opgaven vanuit NIBOR zoveel als mogelijk combineren met opgaven vanuit het waterprogramma. Dit sluit goed aan bij onze ambitie om zoveel als mogelijk integraal te werken waarbij de overlast voor de omgeving wordt beperkt, en wordt tevens een impuls gegeven aan de wateropgave.

Relatie tot programma

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Financiële consequenties/begroting

Bij de uitvoering van het waterprogramma wordt gewerkt met een voorziening om de uitgaven te egaliseren en zodoende de rioolheffing niet jaarlijks te laten fluctueren. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 1,2 mln. opgenomen.

Riolering (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	Totaal
Exploitatiekosten	6.809	6.566	6.410	6.410	26.195
Kapitaalslasten	3.000	3.396	3.701	4.000	14.097
Totaal	9.809	9.962	10.111	10.410	40.292

Groenbeheer

Algemeen/ontwikkelingen

De oppervlakte openbaar groen binnen de gemeente Maastricht bedraagt 589 hectaren, inclusief de begraafplaats aan de Tongerseweg en natuurterreinen; daarnaast heeft Maastricht een bomenbestand bestaande uit ca. 46.000 laan- en parkbomen. Binnen dit beleidsveld spelen een aantal ontwikkelingen.

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten zijn vastgelegd in de volgende documenten:

- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)
- Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (NIBOR) 2024-2028, raadsbesluit 28-11-2023
- Beheerplan Groen Gemeente Maastricht 2024-2028
- Bomenbeheerplan Maastricht 2022-2028
- Norminstituut Bomen

De jaarlijkse kosten voor het cyclische onderhoud van de beplantingen zijn gestegen ten opzichte van de geraamde kosten/budgetten in de Nota IBOR 2024. Door de kostenstijgingen van salarissen, transport en materialen bleek het voor een aantal onderdelen niet mogelijk de onderhoudswerkzaamheden op te markt te zetten binnen de geraamde budgetten.

Groen-beplanting

Voor wat betreft het openbaar groen wordt gewerkt conform de kaders zoals deze in de Nota IBOR en het Groenbeheerplan zijn vastgesteld. Met het vaststellen van deze nota's is een belangrijke impuls gegeven aan het dagelijks onderhoud en de vervangingsopgave van het openbaar groen. Het vervangen van de "versleten groenvakken" wordt voortgezet en uitgebreid. Hierbij wordt ook aansluiting gezocht bij de ambities zoals deze zijn geformuleerd in o.a. de Omgevingsvisie. Er worden meekoppelkansen gezocht bij ander uitvoeringsprojecten in de openbare ruimte. Deze vervangingsoperatie is nodig om de technische staat van de beplantingsvakken te verbeteren. Technisch slechte plantvakken veroorzaken problemen in het onderhoud omdat de standaard onderhoudspakketten hiertoe ontoereikend zijn. Het gewenste onderhoudsbeeld B is daardoor, te vaak, niet haalbaar. Het groen is/wordt groen vervangen of omgevormd zodat daarmee het onderhoud beter is uit te voeren, de biodiversiteit wordt vergroot en oude beplantingsvakken zijn/worden

vervangen. Daarmee wordt kapitaalvernietiging voorkomen en is het mogelijk om het beheer en onderhoud op een effectieve en efficiënte manier vorm te geven.

Bomen

Maastricht heeft een bomenbestand bestaande uit ca. 46.000 laan- en parkbomen.

Met betrekking tot bomen zijn de beheerkosten toegenomen door het verouderde bomenbestand en de veranderende klimaatomstandigheden. Daarnaast neemt de levensduur van bomen af en dienen deze frequenter te worden vervangen. Dit heeft in 2022 geresulteerd in de opstelling van een Bomen Beheerplan waarin inzichtelijk is gemaakt wat de toestand van het bomenbestand van Maastricht is, welke kosten hieraan zijn verbonden en welke (onderhouds)maatregelen er nodig zijn. Op basis van dit vastgestelde beheerplan zijn de opgaven en de financiële consequenties in beeld gebracht.

Ons huidige bomenareaal is voor een belangrijk deel aangeplant in een stedelijke, stenige, omgeving waardoor de klimatologische omstandigheden van grote invloed zijn op de levensduur van bomen en op ondergrondse groeiomstandigheden. De vitaliteit van de bomen gaat achteruit en de wortelopdruk problemen nemen toe. In de nota IBOR 2024 zijn daarom middelen (€ 1,035 mln., excl. indexatie) toegekend om deze bomen te kunnen vervangen door boomsoorten die meer bestand zijn tegen de huidige klimatologische omstandigheden en die aangeplant kunnen worden in groeiplaatsomstandigheden die wortelopdruk problemen voorkomen. In veel gevallen vinden deze vervangingen plaats tezamen met civieltechnische reconstructies.

Natuur

De natuurgebieden in de stad worden zo veel mogelijk ecologisch beheerd, wat wil zeggen dat hier rekening gehouden wordt met de ontwikkeling van de flora en fauna. Hiertoe wordt voornamelijk samen gewerkt met het CNME. De kosten van dit onderhoud komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie.

Samenvattend ontstaat er in tabelvorm voor de assets Groen, Bomen en Natuur het volgende beeld.

Groenbeheer (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	Totaal
Investeringen bomen*	1.123	1.123	1.123	1.123	4.492
Exploitatiekosten					
Groot onderhoud groen	1.087	1.087	1.087	1.087	4.348
Klein onderhoud groen	4.818	4.818	4.818	4.818	19.272
Onderhoud bomen	1.087	1.087	1.087	1.087	4.348
Natuur	632	576	576	576	2.360
Kapitaallasten bomen	60	100	136	175	471
Totaal	7.684	7.668	7.704	7.743	30.799

* De hiermee gepaard gaande jaarlijkse (afschrijvings)kosten komen tot uitdrukking in de kapitaallasten

Relatie tot programma

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Financiële consequenties/begroting

Een totaaloverzicht van de benodigde budgetten is in voorgaande tabel weergegeven.

Bij de uitvoering van de leidraad wordt met ingang van 2025 gewerkt met een reserve groot onderhoud (voorheen voorziening groot onderhoud). In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 1,087 mln. opgenomen.

Schoonhouden openbare ruimte

Doelstelling

Zorgdragen voor het schoonhouden van de openbare ruimte, met als doel een sobere, functionele en veilige openbare ruimte i.r.t. het aspect schoon.

Onderhoudsniveau

De basistaak van het schoonhouden van openbare ruimte is, conform de nota IBOR 2024, gericht op jaarbasis gemiddeld minimaal CROW-kwaliteitsbeeld B binnen de singels en minimaal CROW-kwaliteitsbeeld C buiten de singels. Het kwaliteitsniveau wordt periodiek extern gemonitord. Waar nodig sturen we tussentijds bij.

Ontwikkelingen

Er is speciale aandacht voor een preventieve aanpak van zwerfafval. We hanteren daarbij drie pijlers, zijnde educatie (diverse scholenprojecten via het Centrum voor Natuur- en Milieu Educatie CNME), preventie (gedragsbeïnvloeding en repressie) en verduurzaming (o.a. elektrificatie bladblazers). De komende jaren is er extra aandacht voor het reinigen en vervangen/ uitbreiden van prullenbakken. Tevens vindt de komende jaren een communicatiecampagne plaats over zwerfafval.

Een blijvend aandachtspunt is onkruidbeheersing op verhardingen. Uit milieuoverwegingen is Gemeente Maastricht in 2010 gestopt met chemische bestrijding van onkruid op verhardingen en in beplantingen. Hierdoor kan pas als het onkruid opgekomen is, met de niet-chemische bestrijding begonnen worden. Bovendien blijven bij deze bestrijdingsmethode de wortels van het onkruid onder de grond intact. Het gevolg hiervan is dat onkruid daardoor meer zichtbaar is en de openbare ruimte ontsiert. Dat is vooral in de zomer een gegeven omdat het verhogen van de arbeidsinzet om met niet chemische onkruidbestrijding hetzelfde resultaat te behalen niet in verhouding staat tot de extra uitvoeringskosten. In 2026 wordt conform beeldkwaliteit gewerkt en ingezet op de toepassing van heet water op grote schaal.

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

Alle kosten voor het schoonhouden van de openbare ruimte komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie.

(bedragen x € 1.000)	begrote lasten 2026	begrote lasten 2027	begrote lasten 2028	begrote lasten 2029	Totaal
Schoon	6.278	6.310	6.387	6.387	25.362

Openbare verlichting

In Maastricht staan ca 20.000 stuks masten, waaraan in totaal ca. 23.000 stuks armaturen zijn bevestigd. De totale vervangingswaarde van het areaal openbare verlichting bedraagt ongeveer € 75 mln.

Ongeveer 25% van de verlichting is voorzien van ledverlichting en kan op afstand worden gemonitord op storingen en energieverbruik. In de binnenstad staan voor een deel lichtmasten met armaturen die qua vormgeving een beeldbepalende waarde hebben, maar het grootste deel van de verlichting heeft enkel een functionele waarde.

Het beheer en onderhoud van het areaal openbare verlichting wordt beïnvloed door de volgende ontwikkelingen:

- Het toepassen van Ledverlichting in relatie tot flora en fauna; we gaan meer generieke verlichtingsprincipes toepassen die een positief effect hebben op mens en dier.
- Het inzetten van “slimme” systemen die de verlichting op afstand aansturen; hierdoor kunnen we beter sturen op storingen en nog meer energie besparen.
- De onzekere energiemarkt. Na een turbulente periode waarbij de energieprijzen snel stegen, is nu een periode waarbij energiekosten minder schommelen. Voor hoelang is niet te voorspellen.

Beleidskader

- Beheerplan Openbare Verlichting 2025 – 2029 (collegebesluit 18-03-2025)
- Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (NIBOR) 2024-2028, raadsbesluit 28-11-2023
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)
- Energienota 2009

Beheerplan 2025-2029

Onderhoudsniveau

In dit beheerplan zetten we nog steeds in op het verleden van alle verlichting maar kiezen we voor een andere aanpak dan voorheen:

- We gaan het lichtgebruik tot een acceptabel niveau terugdringen; licht enkel daar waar het nodig is op het moment dat het nodig.
- We voldoen aan de eisen rondom verkeers- en sociale veiligheid.
- We gaan dat op een veilige manier uitvoeren.
- We gaan de bijbehorende informatie in systemen opslaan en gebruiken.
- We gaan ons areaal “slim” beheren en daarvoor maken we de verlichting ook “slim”. De verlichting geeft onder andere zelf aan of hij het doet of een storing heeft en geeft door hoeveel energie hij verbruikt.

Voor het schoon, heel en veilig houden van de openbare verlichting sturen we op een kwaliteitsniveau B. Voor wat betreft en functioneren van de verlichting hanteren we de afhandeltermijnen voor het oplossen van storingen.

Onderhoudsstrategie

De speerpunten vanuit het onderhoud richten zich vooral op het slim combineren van opgaven. De belangrijkste keuze is het combineren van dagelijks onderhoud met de vervangings- en verduurzamingsopgave. Voorheen waren beide gescheiden en dat blijkt in de praktijk niet effectief. We gaan meer procesmatig werken en maken de aannemers medeverantwoordelijk door dit onderdeel van onze contracten te maken. De kwaliteit van ons areaal als ook het werk buiten gaan we meer monitoren en bijsturen waar nodig.

De strategie is vertaald naar het volgende onderhoudsconcept:

“Functioneel, inclusief, gebiedsgericht en procesgericht onderhoud.”

Komende periode 2026-2029

We gaan werken met drie programma's te weten:

- Programma A: Regulier (vast) Onderhoud/ dagelijks onderhoud/ storingsonderhoud
- Programma B: Grootschalige vervanging openbare verlichting
- Programma C: Telemetrie: slim aansturen en monitoren openbare verlichting

De grootste opgave zal zijn het grootschalig vervangen van de openbare verlichting voor ledverlichting. Ca. 80% van de verlichting in de openbare ruimte zal in de periode 2025-2029 worden vervangen en “slim” worden gemaakt. In de periode januari – mei van dit jaar heeft een grote aanbesteding plaatsgevonden. Twee aannemers hebben elk een deel van de Gemeente Maastricht

opgedragen gekregen voor zowel programma A als programma B. Programma C is een aparte aanbesteding die in dezelfde periode heeft plaatsgevonden. Eén leverancier is hierbij het werk gegund.

Aandachtspunten:

- Ontwikkelen en inkoop installatieverantwoordelijkheid

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

De investeringen worden geactiveerd en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten op basis van technische levensduur (armaturen: 20 jaar, masten: 40 jaar) worden gedekt door onttrekkingen uit de reserve (productiemiddelen) openbare verlichting.

Openbare verlichting (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2028	<i>totaal</i>
Investeringen*	4.050	4.263	3.255	1.000	12.568
Exploitatiekosten					
(Klein) onderhoud	863	863	863	863	3.452
Energiekosten	1.209	1.209	1.209	1.209	4.836
Kapitaallasten	480	750	1.060	1.510	3.800
Totaal exploitatie	2.552	2.822	3.132	3.582	12.088

* De hiermee gepaard gaande jaarlijkse (afschrijvings)kosten komen tot uitdrukking in de kapitaallasten

Vastgoed

De gemeente Maastricht heeft gebouwen in eigendom en is verantwoordelijk voor beheer en exploitatie van deze vastgoedportefeuille. Kwalitatief goed onderhoud is belangrijk omdat deze gebouwen een bijdrage leveren aan gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Het doel is het waarborgen van het vastgestelde onderhoudsniveau van alle gemeentelijke gebouwen. In dit onderdeel van de paragraaf kapitaalgoederen wordt inzicht gegeven in de relevante beleidskaders van deze gebouwen, de uit deze beleidskaders voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van deze consequenties in de begroting.

Doel en omvang van de gebouwen

Tabel: Overzicht Vastgoed in bezit van de gemeente in aantal en vierkante meter bruto vloeroppervlak

Categorie	Aantal objecten	Aantal m2 bvo	Programma
Gemeentelijke huisvesting	10 vastgoedobjecten	64.999	Taakveld 0.4 Overhead Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer Taakveld 5.4 Museum Taakveld 5.6 Media Taakveld 7.5 Begraafplaatsen
Onderwijs (incl. inpandige gymnastiekzalen)*	83	120.862	Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting
Culturele voorzieningen	37	49.010	Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
Welzijnsvoorzieningen	zie culturele voorzieningen		Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Categorie	Aantal objecten	Aantal m2 bvo	Programma
Sportgebouwen en terreinen	36	37.858	Taakveld 5.3 Sportaccommodaties
Overig vastgoed o.a. commercieel en MECC	98	191.904	Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden Taakveld 1.1. Crisisbeheer en brandweer Taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening
Gebouwen en gronden tijdelijk beheer	1	NVT	Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
Onbebouwde terreinen incl. overig (vml. NIEGG's ¹)	908	NVT	Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden Taakveld 2.2 Parkeren Taakveld 2.3 Recreatieve havens Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GreX'en bedrijventerreinen) Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

* Onderwijshuisvesting is een wettelijke taak van gemeenten. Gemeenten zijn economisch eigenaar. Scholen zijn juridisch eigenaar en verantwoordelijk voor het binnen- en buitenonderhoud. Het overzicht omvat al het onderwijsvastgoed dat bij de gemeente op de balans staat, dus ook de gebouwen die door de scholen worden onderhouden.

Het gemeentelijke vastgoed bestaat uit een relatief groot deel erfgoed, namelijk 31 rijksmonumenten. Van het aantal panden staat 3.6% leeg. Het betreft met name overig vastgoed en de leegstand heeft te maken met beëindiging huur door zittende huurders.

Algemeen beleidskader ten aanzien van onderhoud

Het planmatig onderhoud van gemeentelijk vastgoed wordt uitgevoerd op basis van meerjarige onderhoudsplanningen, vastgelegd in een geautomatiseerd systeem. Deze planningen worden elke vijf jaar geactualiseerd op basis van recente gebouw- en installatie-inspecties. De laatste actualisatie vond plaats in 2020, waardoor in de periode 2021-2025 gewerkt wordt met actuele gegevens. Voor elk vastgoedobject wordt de onderhoudsstatus geregistreerd en worden de jaarlijks uit te voeren werkzaamheden bepaald om een minimale conditiescore van 3 te handhaven, conform de wettelijke NEN 2767-norm. Dit voorkomt achterstallig onderhoud en borgt een redelijke kwaliteitsstandaard, waarbij incidentele storingen mogelijk zijn. Het beoogde onderhoudsniveau en de bijbehorende onderhoudsplannen worden elke vijf jaar expliciet vastgesteld door de gemeenteraad.

Een aandachtspunt is de significante stijging van bouwkosten. In 2023 is daarom een bijstelling doorgevoerd in de indexering van de voorziening voor groot onderhoud aan de bebouwde onroerendgoedportefeuille. Hierdoor sluit de onderhoudsvoorziening beter aan bij de realiteit en kunnen werkzaamheden conform planning worden uitgevoerd. Desondanks blijft er sprake van financiële druk, waardoor voortdurende monitoring van de markt noodzakelijk is. In Q1 en Q2 van 2025 zijn er her-inspecties uitgevoerd om in Q4 van 2025 nieuwe onderhoudsplannen, inclusief het eventueel nieuw benodigde budget vast te stellen, voor de periode 2026-2030. De plannen zullen, samen met een aantal plannen van Maastricht Sport, in december 2025 aan het college en de raad worden aangeboden ter goedkeuring.

Bij het onderhoud van gemeentelijk vastgoed houdt de gemeente rekening met de aanzienlijke verduurzamingsopgave die voor ons ligt. Het realiseren van grote verbeteringen in energie labels of zelfs het volledig energieneutraal maken van de vastgoedportefeuille is een complexe en kostbare uitdaging. In 2023 is gestart met de ontwikkeling van een strategische nota, waarin de toekomstige verduurzamingsaanpak op zowel de korte als de lange termijn wordt vastgelegd. Deze nota bevat een routekaart en een dashboard, waarmee stapsgewijs concrete maatregelen kunnen worden genomen.

¹ NIEGG: Niet in Exploitatie Genomen Gronden

Deze strategische nota, inclusief de bijbehorende financiële claim, is begin 2025 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. In de paragraaf duurzaamheid, wordt hier verder op ingegaan.

Vastgoed in tijdelijk beheer

Vastgoed dat is of wordt aangekocht voor planontwikkelingen wordt in principe niet opgenomen in de reguliere onderhoudsplanningen. Voor deze panden geldt een apart onderhoudsregime, waarbij uitsluitend sober en strikt noodzakelijk onderhoud (zoals calamiteitenonderhoud) wordt uitgevoerd. Hierdoor blijft de conditiescore vergelijkbaar met niveau 4, wat overeenkomt met een matige conditie.

Onderwijsgebouwen en bewegingsonderwijs

Zorgplicht

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor adequate huisvesting voor het primair-, voortgezet-, en speciaal onderwijs. Schoolbesturen hebben sinds 1 januari 2015 (decentralisatie buitenonderhoud) zelf de verantwoordelijkheid gekregen voor al het onderhoud aan hun schoolgebouwen. Hiervoor ontvangen zij een vergoeding vanuit het Rijk. Naast de huisvesting voor het onderwijs heeft de gemeente ook een wettelijke taak op het gebied van het bewegingsonderwijs. In dit kader hebben wij de verplichting om voldoende voorzieningen te treffen om het bewegingsonderwijs te faciliteren. De voorzieningen voor het bewegingsonderwijs zijn door een dienstverleningsovereenkomst bij Maastricht Sport ondergebracht. Maastricht Sport voert voor deze locaties het beheer uit.

Belangrijk is dat de raad kaders stelt aan de gemeentelijke vastgoedpositie ten opzichte van de schoolbesturen. Periodiek worden daartoe meerjarige integrale huisvestingsplannen (IHP's) vastgesteld. Hierin staat opgenomen wat de vraag, het aanbod en de spreiding is voor wat betreft onderwijshuisvesting, nu en in de toekomst, en rekening houdend met alle (maatschappelijke) ontwikkelingen. De uitwerking gaat volgens de beleidslijnen Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO). In het IHP Kindcentra dat in december 2019 voor vier jaar door de raad is vastgesteld zijn primair onderwijs, speciaal onderwijs en kinderopvangorganisaties opgenomen. In december 2024 is door de raad de Actualisatie huisvestingsplan Primair- en speciaal onderwijs en binnensportaccommodaties gemeente Maastricht 2025 tot en met 2028 vastgesteld. Het voortgezet onderwijs is opgenomen het IHP Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Maastricht en uitvoeringsprogramma 2025 tot en met 2028 dat in februari 2025 door de raad is vastgesteld. Een nadere toelichting ten aanzien van de IHP's is te vinden onder taakveld 4.2.

Actuele ontwikkelingen waarvoor wij een wettelijke taak hebben blijven vanzelf inpasbaar door de jaarlijkse vaststelling van het Programma en Overzicht Onderwijshuisvesting. Het jaarlijks vaststellen van het Programma en overzicht Onderwijshuisvesting is onderdeel van de zorgplicht, een jaarlijks proces waarbij de schoolbesturen een voorziening voor onderwijshuisvesting kunnen aanvragen. Deze liggen over het algemeen in lijn met het vastgestelde IHP tenzij er sprake is van een constructiefout of situatie die niet was te voorzien en het onderwijs geen doorgang kan vinden bij uitstel (spoedprocedure).

Onderhoud onderwijsvoorzieningen

In de Verordening is vastgelegd dat voor wat betreft het onderhoud ook hier minimaal niveau conditiescore 3 aangehouden moet worden. Schoolbesturen zijn hiervoor zelf verantwoordelijk. In het wetsvoorstel Planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting is er een verplichting opgenomen met betrekking tot het verplicht opstellen van een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Deze dient volgens dezelfde looptijd als het IHP te worden opgesteld wat betekent dat nader wordt ingegaan op de onderhoudswerkzaamheden voor de eerste vier jaren met daarbij een financiële doorrekening en in algemene zin de beschrijving voor de onderhoudswerkzaamheden voor de volgende twaalf jaar.

Onderwijsgebouwen onttrokken aan de onderwijsbestemming

Schoolgebouwen die vanwege leegstand of een herschikkingsoperatie worden overgedragen door het schoolbestuur aan de gemeente worden aan een bouwkundige inspectie onderworpen om te bepalen of er is voldaan aan het eerdergenoemde minimale onderhoudsniveau.

Eventuele herstelwerkzaamheden om het pand op het afgesproken gewenste niveau terug te brengen zijn voor het schoolbestuur. Per businesscase worden hier afspraken gemaakt afhankelijk van de eventuele herbestemming van het terugvallende pand. Na de juridische overdracht van de panden worden deze panden afhankelijk van de herbestemming al dan niet toegevoegd aan de portefeuille Bebouwd Onroerend Goed en opgenomen in het reguliere onderhoudsregime van de gemeente Maastricht.

Onderhoudsniveau buiten- en binnensport

Ook voor de gemeentelijke buiten- en binnensportaccommodaties (kleed- clubgebouwen, sporthallen, sport- en gymzalen) is er een meerjarenonderhoudsplan, waarbij het aanhouden van conditiescore 3 uitgangspunt is.

Op grond van de inspecties blijkt over het algemeen dat de onderhoudsstaat overwegend voldoende is. Het eigenarenonderhoud wordt in nauwe afstemming met de gebruiker, Maastricht Sport, uitgevoerd. In 2024 en 2025 heeft de besluitvorming plaatsgevonden over de binnensportaccommodaties in relatie tot de onderwijsontwikkelingen, hiermee is er voor de komende vier jaar duidelijk welke locaties zijn voorzien voor nieuwbouw of renovatie.

Aan de locaties die voorzien zijn voor nieuwbouw of renovatie wordt alleen noodzakelijk en wettelijke verplicht onderhoud uitgevoerd. Calamiteiten die zich eventueel kunnen voordoen worden opgepakt om de veiligheid te waarborgen.

Financiële consequenties

Om de kosten voor het programmatisch onderhoud van het vastgoed van de gemeente Maastricht over de jaren te verdelen zijn er een aantal onderhoudsvoorzieningen getroffen. Deze voorzieningen worden gevoed door een jaarlijks gemiddelde storting waaruit de beoogde onderhoudswerkzaamheden worden bekostigd in de betreffende jaarschijven. Het betreffen egalisatievoorzieningen met een constante (gelijkblijvende) dotatie vanuit de gemeentelijke exploitatie.

Voor gemeenten en provincies is de regelgeving hieromtrent vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (hierna: BBV). Conform BBV dient er een actueel onderhoudsplan ten grondslag te liggen aan de vorming van een onderhoudsvoorziening. Ten behoeve van het programmatisch onderhoud wordt iedere vijf jaar een her-inspectie van de vastgoedportefeuille uitgevoerd.

Voor correctief- en mutatie-onderhoud zijn middelen beschikbaar gesteld in de exploitatie. Voor het planmatig onderhoud van de hierboven uiteengezette gemeentelijke vastgoedportefeuille zijn de volgende voorzieningen beschikbaar, waarbij per taakveld aangegeven wat de dotatie per onderhoudsvoorziening is:

Voorziening preventief onderhoud bebouwd onroerend goed

Deze voorziening wordt vanuit meerdere pandexploitaties (en dus ook taakvelden gezien de verschillende soorten functies die de panden vervullen) gevoed. Er is gekozen om één totaalvoorziening voor de totale portefeuille te hanteren en niet per pand.

Saldo 1-1-2026	Storting 2026*	Onttrekking 2026	Saldo 31-12-2026
€ 0,300 mln.	€ 3,025 mln.	€ 2,435 mln.	€ 0,890 mln.

Uitsplitsing storting 2026 per taakveld*	(bedragen x € 1.000)
Taakveld 0.3: Beheer overige gebouwen en gronden	1.757
Taakveld 0.4: Overhead	703
Taakveld 1.1: Crisisbeheer en brandweer	85
Taakveld 1.2: Openbare orde en veiligheid	12
Taakveld 2.1: Verkeer en vervoer	3
Taakveld 5.3: Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	247
Taakveld 5.4: Musea	51
Taakveld 5.6: Media	152
Taakveld 7.5: Begraafplaatsen en crematoria	15
Totale storting	3.025

Sportaccommodaties

Voorziening	Saldo 1-1-2026	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 31-12-2026
Voorziening preventief onderhoud stadion Geusselt	€ 0,387 mln.	€ 0,085 mln.	€ 0,033 mln.	€ 0,439 mln.
Voorziening preventief onderhoud binnensport	€ 1,208 mln.	€ 0,345 mln.	€ 0,439 mln.	€ 1,114 mln.
Voorziening preventief onderhoud buitensport	€ 3,413 mln.	€ 1,175 mln.	€ 1,092 mln.	€ 3,496 mln.
Voorziening preventief onderhoud zwembad Geusselt	€ 0,162 mln.	€ 0,185 mln.	€ 0,106 mln.	€ 0,241 mln.
Preventief onderhoud jachthaven St. Pieter	€ 0,354 mln.	€ 0,043 mln.	-	€ 0,397 mln.

De voorzieningen voor sportaccommodaties worden vanuit taakveld 5.2 Sportaccommodaties gevoed.

Verduurzaming gemeentelijke vastgoedportefeuille

Het verduurzamen van de vastgoedportefeuille is een speerpunt en vormt een zeer belangrijke factor in het beheer ervan. Onderstaand worden diverse zaken benoemd die hiervan onderdeel uitmaken.

Ten grondslag aan deze verduurzamingsopgave ligt een combinatie van (aangescherpte) wettelijke normen en kaders, maar ook de doelstellingen uit het coalitieakkoord van de gemeente Maastricht om in 2030 een klimaatneutrale organisatie en om in 2050 een klimaatneutrale stad te zijn.

Vanuit het landelijke Klimaatakkoord zijn de doelstellingen om binnen de gebouwde omgeving, in 2030, 55% CO₂-reductie ten opzichte van 1990 gerealiseerd te hebben en in 2050, klimaatneutraal en aardgasvrij te zijn. In 2023 zijn deze doelstellingen ook wettelijk vastgelegd in de Klimaatwet.

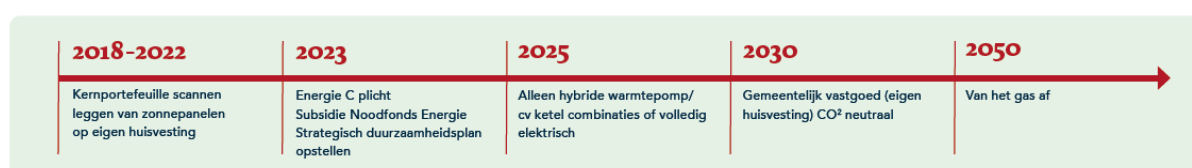
In 2023 is hiervoor dan ook een CO₂-voetafdruk opgesteld van de gemeentelijke organisatie, met een tweeledig doel. Enerzijds dient deze voetafdruk als nulmeting voor het gemeente-brede doel om een klimaatneutrale organisatie te zijn in 2030, anderzijds dient deze nulmeting als basis voor een organisatorische afbakening. Deze voetafdruk is volgens de methodiek van het Greenhouse Gas Protocol opgesteld, die ook wordt gebruikt binnen de CO₂-Prestatieladder. Een extern bureau heeft de gemeente ondersteund in het opstellen van deze voetafdruk, waarbij zij ook een verkenning naar mogelijke deelname aan de CO₂-Prestatieladder en andere certificeringsmethodieken hebben uitgevoerd. De voetafdruk zal jaarlijks bijgesteld worden.

Om ook vanuit het vastgoed bij te dragen aan de doelstelling van 2030 en 2050 is gestart met het opstellen van een strategienota "Verduurzaming gemeentelijk Vastgoed" met bijbehorende college- en raadsvoorstel, welke in februari 2025 door de raad is vastgesteld. Vanuit deze nota kunnen dan, vanaf 2025, duidelijke beleidsmatige keuzes gemaakt kunnen worden (op basis van o.a. beleid en financiën)

om klimaatneutraliteit binnen de vastgoedportefeuille te bereiken. De strategienota met het bijbehorende dynamische dashboard maakt het mogelijk om diverse scenario's door te rekenen en zo keuzes te maken op het gebied van CO2 neutraliteit, kosten effectiviteit etc.

De berekening van diverse scenario's vanuit dit dashboard, heeft als uitkomst het geadviseerde en door de raad aangenomen "Optimale scenario" tot 2030 opgeleverd met een totaal investering van € 20 mln. Tevens is hier het "Maximale scenario" voor 2050 uitgerold met een globale investering van € 128 mln. Een investering van 20 mln. tot 2030 komt neer op gemiddeld 4 mln. per jaar. Een deel (€ 1,4 mln. per jaar) van deze investering wordt gedekt uit bestaande middelen (Noodfonds, MJOP, subsidies, etc.). Voor het ontbrekende deel is de raad verzocht voor de periode 2025 tot 2030 jaarlijks € 2,6 mln. uit de algemene middelen vrij te maken. Tot 2030 is hiermee jaarlijks € 4 mln. beschikbaar om de 1^e fase van de verduurzaming van de gemeentelijke vastgoedportefeuille te kunnen uitvoeren.

De strategienota zal voor de gemeente de routekaart vormen waarlangs de komende jaren de verduurzaming wordt opgepakt. Voor het vastgoed van de gemeente ziet deze er globaal als volgt uit:

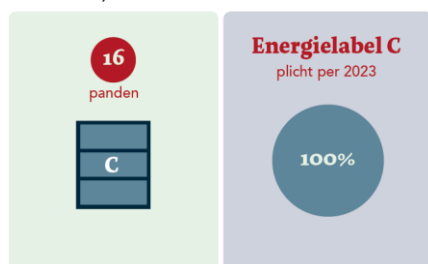

Subsidies

In de voorbije jaren zijn diverse subsidies (o.a. Stimulering Duurzame Energieproductie/SDE) aangevraagd voor het verduurzamen van het vastgoed. In 2023 is voor 17 objecten een DUMAVA (duurzaam maatschappelijk vastgoed) subsidie aangevraagd maar voor slechts 6 panden is de gemeente ingeloot. De toegekende subsidie bedraagt € 0,106 mln. In 2024 zijn nieuwe subsidieaanvragen onderbouwd door de uitkomsten van de strategie nota verduurzaming Vastgoed en zijn wederom DUMAVA-subsidies aangevraagd. De panden die niet eerder niet ingeloot waren zijn vervolgens opnieuw ingebracht waarvan zeer recent toekenning voor aanvullend nog eens 6 panden is verleend. De toegekende subsidie voor deze tranche bedraagt € 0,100 mln. Vanaf 2025 is in ieder geval structureel de DUMAVA-subsidie aangevraagd.

Energie C-labelplicht

Aan de wettelijke plicht om gemeentelijke kantoorpanden tenminste aan energielabel C te laten voldoen, is voldaan.

Veranderende omstandigheden, zoals nieuwe technieken, de aanscherping van wet- en regelgeving, fluctuerende energielasten, uitdagingen op het gebied van soorten managementplan (een plan dat is ontworpen om specifieke diersoorten te beschermen en hun leefomgeving te verbeteren) en/of netcongestie, maken dat we zowel bij het definiëren als het realiseren van deze opgave te maken hebben met een bewegend speelveld. Dat vraagt om actief monitoren, evalueren en bijsturen waar nodig. Daarnaast is in 2028 een herijking van de strategische nota en een actualisatie van het dashboard voorzien.

Verduurzaming middels circulariteit

Een lagere CO₂-uitstoot wordt niet alleen gerealiseerd door een verminderd energieverbruik, maar ook door het toepassen van circulariteit bij (ver)nieuwbouw. De Nederlandse overheid streeft naar een 100% circulaire economie in 2050. In een circulaire economie behouden grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde doordat materialen na gebruik opnieuw worden ingezet. Dit minimaliseert afvalstromen en draagt bij aan een duurzamer gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Door bewuste hergebruik- en recyclingstrategieën wordt het grondstofverbruik aanzienlijk verminderd, wat direct bijdraagt aan een lagere CO₂-uitstoot.

De Gemeentelijke Aanpak: Circulariteit als Speerpunt

Ook de gemeente zet actief in op circulariteit als onderdeel van haar verduurzamingsstrategie en draagt zo bij aan de transitie naar een volledig circulaire economie in 2050. In januari 2021 heeft het college, op basis van de Grondstoffenvisie Zuid-Limburg, vastgesteld dat er kansen liggen om de regionale circulaire economie te versnellen.

Om deze doelstellingen te realiseren, neemt de gemeente concrete maatregelen:

- *Circulair inkopen*: Het aandeel circulaire inkoop groeit tot 50% in 2025.
- *Vermindering primaire grondstoffen*: De gemeente streeft ernaar in 2030 al 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken.
- *Inkoop en aanbesteding met impact*: In 2024 is een traject gestart om binnen de organisatie duurzamer in te kopen en aan te besteden. Hiervoor is een actieplan opgesteld dat richting geeft aan de ambities op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en inclusie. Circulariteit wordt als vast criterium opgenomen in aanbestedingen.
- *Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI)*: Eind 2024 heeft de gemeente het Manifest MVOI ondertekend, waarmee zij zich expliciet committeert aan maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap en inkoopbeleid. Tegelijkertijd zijn een aantal pilotprojecten aangewezen die als basis dienen voor een structurele, meer circulaire inkoop vanaf 2025.

Door deze maatregelen draagt de gemeente bij aan een duurzamere en toekomstbestendige economie, waarin hergebruik en efficiënt grondstoffengebruik centraal staan.

Toegankelijkheid

Maastricht wil een inclusieve stad wil zijn. De optimale toegankelijkheid van gebouwen waar de gemeente voor verantwoordelijk is, is daarbij als doelstelling opgenomen. In de Maastrichtse Inclusie Agenda 2019-2022 is aangegeven hoe de gemeente Maastricht streeft naar een inclusieve stad. Niet alle voorzieningen in de gemeente hoeven direct toegankelijk te zijn, het gaat om een geleidelijke verbetering. Stapsgewijs wordt hieraan gewerkt middels een plan van aanpak waarmee college en raad in 2021 hebben ingestemd. Dit plan van aanpak dient ter uitvoering van de bouwkundige aanpassingen om de toegankelijkheid van 10 gemeentelijke panden te verbeteren en te komen tot een aanpak voor de overige portefeuille. Hierbij kan men denken aan de volgende bouwkundige aanpassingen: bewegwijzering voor slecht zienden, aanbrengen of aanpassen van mindervaliden toiletten, spraakaanduiding in en van liften, trapleuningen, automatische deuren, ringleidingen, etc. Met verbouwings-/ renovatiewerkzaamheden zijn in 2 van de 10 gebouwen voorzieningen aangebracht. De uitvoering van de maatregelen om toegankelijkheid te verbeteren bij 6 van de resterende 8 gemeentelijke panden is gestart in december 2024 en zal in 2025 worden afgerond. De uitvoering van de nodige voorzieningen aan de laatste 2 gebouwen, Randwycksingel 22 en Mosae Forum, zijn on hold gezet in verband met het voorgenomen besluit om Randwycksingel 22 uit gebruik te nemen als huisvesting van gemeentelijk personeel en de in voorbereiding zijnde aankomende verbouwing van Mosae Forum.

Ontwikkelingen/investeringen

In 2025 en 2026 zullen diverse significante investeringen plaatsvinden binnen de onderscheiden vastgoedsegmenten van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Deze investeringen vinden plaats om de panden in kwantitatief en kwalitatief opzicht op niveau te houden. Bedoelde segmenten zijn, zoals eerder aangegeven, onderverdeeld in a.) bebouwd onroerend b.) onderwijs, c.) sport waarbij de investeringen op hoofdlijnen worden omschreven. Per segment worden de aankomende investeringen toegelicht.

Bebouwd Onroerend Goed

In de Timmerfabriek, is nog de invulling van het leegstaande Timmerfabriek Zuid-deel aan de orde. Er is een evaluatie uitgevoerd naar het verlopen verhuurproces met betrekking tot het plan Blender, welke uiteindelijk geen doorgang heeft weten te vinden. Uit de evaluatie zijn conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan voor een toekomstige invulling. Hierover heeft in juli 2025 een terugkoppeling plaatsgevonden naar de raad.

Ook is gestart met de uitbreiding van het Theater aan het Vrijthof, te weten het realiseren van de Middenzaal. Gebleken is dat het schetsontwerp niet binnen de € 15,2 mln. gerealiseerd kan worden. Er is een aangepast schetsontwerp gemaakt, dat in maart 2025 afgerond is, waarbij een doorrekening gemaakt is van de startdatum en de doorlooptijd van de realisatie.

Voor het Natuurhistorisch Museum Maastricht is een masterplan gemaakt om het museum te vernieuwen en te verduurzamen. De raad is akkoord gegaan met de uitwerking van het masterplan en het voteren van de benodigde investeringen.

Voor wat betreft de Bonbonnière wordt momenteel onderzocht welke mogelijkheden c.q. scenario's er zijn om te komen tot een duurzame herontwikkeling en toekomst voor dit unieke gebouw. Renovatie, financiering en een toekomstbestendige exploitatie zullen hierbij de grootste uitdagingen zijn. Het streven is om eind 2025/begin 2026 hierover nadere voorstellen te kunnen doen aan de raad.

In overleg met de huurder/exploitant van Slavante worden momenteel onderzocht welke herontwikkelingsmogelijkheden er zijn voor wat betreft de woning Slavante 2.

Onderwijs

In programma 4.2. Onderwijshuisvesting is een toelichting op de IHP's te vinden. Hieronder nog een korte toelichting op de energieprestaties en het binnenklimaat.

Energieprestatie en Frisse scholen klasse B

Energieprestatie

Vanaf 1 juli 2020 zijn de wettelijke eisen in het Bouwbesluit voor de energieprestatie van schoolgebouwen aangescherpt. Deze moeten voldoen aan de eisen van Bijna Energie Neutraal Gebouw. Dit betekent dat eisen worden gesteld aan de maximale energiebehoefte, een maximum aan het gebruik van fossiele energie en een minimum aandeel hernieuwbare energie. Met de vaststelling van het geactualiseerde IHP PO, en het IHP VO heeft de raad besloten extra middelen beschikbaar te stellen om bij nieuwbouw, waar mogelijk, schoolgebouwen en gebouwen voor het bewegingsonderwijs op ENG-niveau te realiseren. Dit wordt per nieuwbouwproject nader onderzocht. Hiermee lopen we vooruit op de ambities zoals opgenomen in het klimaatakkoord. Hierin is opgenomen dat alle gebouwen en woningen in 2050 energieneutraal dienen te zijn.

Binnenklimaat

Het is de ambitie van zowel de schoolbesturen als de gemeente om alle scholen van een gezond binnenklimaat te kunnen voorzien. Het huidige bouwbesluit ligt grotendeels in lijn met de ambitie Frisse scholen klasse B. In het huidige IHP is opgenomen dat we bij nieuwbouw streven naar Frisse scholen klasse B. Deze ambitie is bij de actualisatie van het huidige IHP doorgerekend en zijn onderdeel van de gemeentelijke normvergoeding. Hiermee worden schoolbesturen financieel in staat gesteld om in zijn geheel te kunnen voldoen aan deze norm.

Met het vaststellen van het IHP Voortgezet Onderwijs zijn de ambities rondom de energieprestatie en het binnenklimaat gelijkgesteld aan die van het primair onderwijs. Met het vaststellen van het IHP VO heeft de raad de benodigde middelen beschikbaar gesteld om te kunnen voldoen aan deze ambitie.

Binnensportaccommodaties in relatie tot onderwijs

In navolging van de buitensportaccommodaties zetten we de komende jaren in op een kwaliteitsverbetering van onze binnensportaccommodaties. Hiervoor realiseren we innovatieve multifunctionele beweegruimten, die niet per definitie zijn gebaseerd op traditionele afmetingen en indelingen, maar die beter aansluiten bij de wensen en eisen van verschillende gebruikersgroepen (onderwijs én sport). Gezien onze wettelijke taak voor het faciliteren van het bewegingsonderwijs zijn locatie en planning integraal afgestemd met de integrale onderwijs huisvestingsplannen (IHP) voor het Primair, Speciaal en Voorgezet onderwijs. Naast het gebruik voor bewegingsonderwijs moeten de nieuwe binnensportaccommodaties goed verhuurbaar zijn voor (potentiële) sportgebruikers.

De gemeente heeft een wettelijke plicht om te voorzien in accommodaties voor bewegingsonderwijs. Daarom is er een directe relatie met de onderwijshuisvestingsontwikkelingen. In de begroting is het IHP PO, VO en binnensportaccommodaties opgenomen als majeur project voor de MJIP gelden. Door de wettelijke plicht voor het faciliteren van bewegingsonderwijs zijn ook de kosten van de binnensportaccommodaties voor een groot deel (onderwijs gerelateerd) verplicht.

In juni 2023 heeft de raad doordat de bouwontwikkelingen van enkele Kindcentra vorderde budget gevoteerd voor de nieuwbouw van 4 binnensportaccommodaties, te weten De Heeg, Scharn, Belfort en Groene Loper. De totale investeringskosten voor deze vier nieuwe binnensportaccommodaties zijn door een overspannen (bouw-) markt, die gepaard gaat met onder andere een forse prijsontwikkeling, fors hoger dan eerder verwacht.

In december 2024 is het IHP PO en binnensportaccommodaties vastgesteld door de raad. Er is voor € 6,2 mln. gereserveerd uit de MJIP gelden binnensportaccommodaties. Bij Gymzaal Heer 2 (Vlinderboom) en Gymzaal Wolder vindt tegelijkertijd met de nieuwbouw/renovatie van de betreffende kindcentra nieuwbouw plaats. Gymzaal Sint-Pieter krijgt levensduur verlengende renovatie. Gymzaal Franciscus Romanusweg (KKC Wyck) wordt meegenomen in de businesscase die in 2025 aan de raad wordt voorgelegd. De verwachting is dat hier capaciteitsuitbreiding gaat plaatsvinden.

Buitensportaccommodaties

Ten aanzien van buitensport geldt een status quo voor wat betreft bestaande accommodaties c.q. locaties. Erfpachtrechten met betrekking tot de sportaccommodaties zijn of worden langjarig verlengd waardoor de sportverenigingen de garantie krijgen dat ze op hun locaties gehuisvest kunnen blijven en zelf desgewenst kunnen investeren.

Zwembad Geusseltbad

Met betrekking tot het Geusseltbad is in Q1-2025 groot (10-jaarlijks) onderhoud uitgevoerd. Hierbij zijn onder andere de volgende zaken aangepakt;

- Het tegelwerk in de baden is vernieuwd;
- Het complete gebouwbeheersysteem (PRIVA) is vernieuwd;
- TI-verlichting is vervangen door zuinige ledverlichting;

- Door vocht aangetaste kozijnen zijn aangepakt;
- Een bufferkelder is van coating voorzien;
- Het complete zout elektrolyse systeem is vernieuwd.

Het Geusseltbad is na de werkzaamheden conform planning heropend op 28 maart 2025.

Geusseltstadion

Het stadion is de afgelopen jaren qua constructieve veiligheid weer in overeenstemming gebracht met de aangescherpte eisen van de KNVB en telkens wordt er voor het nieuwe seizoen een jaarlijks veiligheidscertificaat verstrekt. Op 8 april 2025 is in de domeinvergadering Fysiek door zowel MVV als gemeente een presentatie gegeven met betrekking tot mogelijkheden om de MVV's exploitatie te verbeteren. Daartoe wordt samen met MVV (op basis kostenverdeling 50/50) opdracht aan een externe partij verstrekt om de mogelijkheden van verbetering van de exploitatie van het stadion in brede zin te onderzoeken. De aanbesteding van deze opdracht vindt plaats in de periode augustus-september 2025.

In de zomer van 2025 is de kunstgrasmat in het stadion vervangen; de kunstgrasmat die er (overigens pas 2 jaar) lag, werd op 5 juni afgekeurd. Op 6 augustus 2025 verkreeg de met spoed aangelegde nieuwe kunstgrasmat het vereiste FIFA-certificaat. De kosten van de nieuwe kunstgrasmat worden door de gemeente voorgefinancierd en in 5 jaren door MVV terugbetaald. De vorige kunstgrasmat – althans de toplaag daarvan – was inmiddels afbetaald.

Haven watersportverenigingen

De haven van de watersportverenigingen MCC en MWC (erfpacht) dient elke 10 jaar uitgebaggerd te worden om voldoende vaardiepte te behouden. De kosten daarvan worden op basis van eertijds geraamde kosten -oorspronkelijk 50/50- gedragen door de gemeente en de beide watersportverenigingen (via de jaarlijkse erfpachtcanons). Einde 2021 is de haven grotendeels gebaggerd. Het deel dat niet gebaggerd is, wordt hetzij in 2027 separaat aangepakt hetzij in 2031-2032 bij de volgende grote bagger-actie meegenomen. De opbouw van het benodigde budget vindt deels plaats door middel van storting in de daartoe gevormde voorziening, waarin de ontvangen erfpachtcanons worden gestort.

Grondbeleid

Algemeen

Het grond- en vastgoedbeleid is een ondersteunend middel om ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke doelen in de fysieke leefomgeving te realiseren. De instrumenten uit het grond- en vastgoedbeleid, zoals bijvoorbeeld het aan- en verkopen van grond en vastgoed, kunnen worden ingezet om ambities en opgaves in de fysieke leefomgeving van Maastricht optimaal te kunnen realiseren.

Een samenvattende vastlegging van de visie van de gemeente over het grond- en vastgoedbeleid, de keuzes die de gemeente heeft gemaakt voor de uitvoering en de resultaten en de risico's worden in onderhavige paragraaf, conform artikel 16 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) tot uitdrukking gebracht. Aangezien de gemeente Maastricht een separate Kadernota grond- en vastgoedbeleid heeft en er jaarlijks een Meerjaren Prognose Grond en Vastgoed (MPGV) wordt opgesteld heeft deze paragraaf een meer samenvattend karakter.

Visie op het grond- en vastgoedbeleid

Omgevingsvisie Maastricht 2040

Zoals hiervoor al aangestipt is het grond- en vastgoedbeleid een ondersteunend middel om ruimtelijke en sociaal- maatschappelijke doelen in de fysieke leefomgeving te realiseren.

In oktober 2020 is de Omgevingsvisie Maastricht 2040 vastgesteld. Dit is hét beleidsdocument waarin beschreven staat hoe we de fysieke leefomgeving van Maastricht willen ontwikkelen en beheren tot 2040. Deze Omgevingsvisie heeft de structuurvisie Maastricht 2030 vervangen. De Omgevingsvisie vormt samen met de Economische visie, Sociale visie, Cultuurvisie en de Stadsvisie (die leidend is voor de vier hiervoor genoemde visies) het lange termijnperspectief voor de stad. De huidige Omgevingsvisie (Omgevingsvisie Maastricht 2040) wordt thans geactualiseerd en vaststelling wordt in januari 2026 verwacht. Een belangrijke opgave die hierin zal worden vertaald is onder meer de woningbouwopgave. Bij deze actualisatie zal ook rekening worden gehouden met de (fysieke doorvertaling van) de geactualiseerde Stadsvisie, Economische en Sociale visie.

Kadernota grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2022

In de Kadernota grond- en vastgoedbeleid (hierna ook: Kadernota) die is vastgesteld op 27 september 2022, zijn de algemene uitgangspunten van het grond- en vastgoedbeleid opgenomen. Met de Kadernota geeft de gemeente aan op welke wijze en met welke instrumenten zij uitvoering wenst te geven aan de opgaven en ambities in de fysieke leefomgeving en huisvestingsvraagstukken.

Met de Kadernota beogen we de instrumenten van het grond- en vastgoedbeleid zodanig in te zetten dat onze ambities en opgaves in de fysieke leefomgeving van Maastricht, zoals onder meer vastgesteld in de gemeentelijke Omgevingsvisie en het Coalitieakkoord 2022-2026, optimaal gerealiseerd kunnen worden.

In de Kadernota wordt de basis gelegd voor een verdergaande integrale afweging door bij nieuwe (locatie)ontwikkelingen naast de brede financiële gevolgen die ontstaan door de ontwikkeling ook de maatschappelijk impact in beeld te brengen. Zo is dat bijvoorbeeld gedaan bij de gebiedsontwikkeling in Belfort in het kader van de ontwikkeling en realisatie van het Kernkindcentrum en de plannen in de direct aangrenzende omgeving.

De rol van de gemeente ten aanzien van ontwikkelingen wordt situationeel bepaald (situationeel grondbeleid), hierdoor kan maatwerk worden geleverd. Het grond- en vastgoedbeleid biedt hiermee een effectief en flexibel kader om te sturen en handelen waar dat nodig is. Een pro-actief aankoopbeleid aangevuld met strategisch aankoopbeleid ondersteunt hierbij.

In de Kadernota wordt ook nog op andere onderwerpen nader ingegaan, waarnaar korthedshalve zij verwezen (niet limitatief),

met betrekking tot grondbeleid:

- publiek private samenwerking (PPS);
- gronduitgifte en grondprijzenbeleid;
- faciliteren private initiatieven;
- uitgifte van gronden in erfpacht;
- kostenverhaal;
- besluitvormingsprocedure, kaderstelling en controle;

met betrekking tot vastgoedbeleid:

- kostendekkende gemeentelijke vastgoedexploitatie;
- wijze van berekening kostprijsdekkende huur;
- verkoop van vastgoedobjecten (panden);
- meerjarig planmatig onderhoud vastgoed (MJOP);
- kaders en besluitvormingsproces met betrekking tot vastgoedinvesteringen.

Actualisatie Kadernota grond- en vastgoedbeleid 2022

In 2026 wordt het proces om de huidige Kadernota te actualiseren opgestart. Het vaststellen van geactualiseerd grond- en vastgoedbeleid wordt voorzien in 2027.

Nog vooruitlopend op het traject van actualisatie zal er eind 2025 een informatiesessie voor de raad plaatsvinden over het thema erfpacht en inzet van het instrument gemeentelijk voorkeursrecht.

Verder wordt naar aanleiding van een aangenomen motie een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om bepaalde type van verhuringen van maatschappelijk vastgoed van de gemeente te verhuren tegen een huurprijs lager dan de kostprijsdekkende huur. De raad zal hierover uiterlijk in het eerste kwartaal 2026 worden geïnformeerd.

Actualisatie van de Kadernota grond- en vastgoedbeleid zal plaatsvinden tegen de achtergrond van de (alsdan) geactualiseerde Omgevingsvisie, waarin belangrijke opgaves en ambities voor de stad zijn vertaald. Alsmede tegen de achtergrond van de huidige (maatschappelijke) ontwikkelingen, zoals de woningnood en netcongestie en stikstofproblematiek. Ook zal rekening worden gehouden met ontwikkelingen op rijksniveau, zo zien we dat er vanuit het Rijk meer aandacht is voor het nemen van regie. Een voorbeeld hiervan is het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting.

Sinds inwerkingtreding van de Omgevingswet bestaat de mogelijkheid om financiële bijdragen te vragen ter verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, hoe we daar mee om willen gaan zal eveneens worden verankerd in de te actualiseren Kadernota grond- en vastgoedbeleid.

Grondprijnsbeleid

De uitgangspunten rondom de grondprijsbepaling bij de uitgifte van grond door de gemeente zijn vastgelegd in de door de raad in maart 2025 vastgestelde Nota Grondprijzen Maastricht 2025. Deze nota gaat onder meer in op de door de gemeente te hanteren grondprijzen voor de verschillende functies zoals woningbouw, bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel.

De grondprijzen worden jaarlijks door het college geactualiseerd in de zogeheten Grondprijzenbrief volgens de in de Nota Grondprijzen aangegeven methodiek.

Algemene verkoop- en erfpachtvoorwaarden

Bij de verkoop of uitgifte in erfpacht van gemeentelijk onroerend goed hanteert de gemeente algemene voorwaarden. Eind 2024 zijn de geactualiseerde algemene voorwaarden door de raad vastgesteld. Dat betekent dat thans bij nieuwe grondverkoop / uitgiften in erfpacht wordt gewerkt met 'de Algemene verkoopvoorwaarden voor de verkoop van onroerende zaken door de gemeente

Maastricht 2024' respectievelijk de 'algemene erfpachtvoorwaarden van de gemeente Maastricht 2024.

Wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd

Situationeel grondbeleid

Bij locatieontwikkelingen kiest de gemeente Maastricht voor een situationeel grondbeleid. Dit is vastgelegd in de Kadernota grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2022.

Bij situationeel grondbeleid wordt per situatie afgewogen welk type grondbeleid (actief, samenwerking of faciliterend²) het meest passend is. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de urgentie van de ontwikkeling, de potentie van het gebied en de betrokkenheid van de aanwezige grondeigena(a)r(en). Zo kan via maatwerk de meest geschikte en passende rol voor de gemeente worden gekozen. Indien de gemeente een actieve rol wenst -bijvoorbeeld omdat een ontwikkeling urgent is en deze door de markt niet wordt opgepakt- beschikt zij over diverse instrumenten om op de grondmarkt te sturen. Zo kan de gemeente gronden minnelijk verwerven (eventueel met behulp van het pro-actief en strategisch aankoopbeleid), een voorkeursrecht vestigen en/of kiezen voor onteigening. Bij het vaststellen van ruimtelijke visies / beleidsdoelen met ruimtelijke consequenties wordt afgewogen welke rol de gemeente inneemt, de inzet van het grondbeleid instrumentarium inbegrepen.

Pro-actief en strategisch aankoopbeleid

Op basis van de Kadernota grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2022 en de Financiële verordening gemeente Maastricht 2023 heeft het college de ruimte om eigenstandig pro-actieve en/of strategische aankopen te doen.

Voor pro-actieve aankopen geldt een investeringsplafond van € 20 mln. en voor strategische aankopen een investeringsplafond van € 5 mln. Per peildatum 1 juli 2025 bedraagt de ruimte binnen het investeringsplafond voor pro-actieve aankopen € 19,785 mln. en het investeringsplafond voor strategische aankopen € 2,999 mln.

Pro-actieve aankopen (peildatum 1 juli 2025)		
	Investeringsplafond	Aankoopbedrag
	€ 20 mln.	
Aankoop Borgharenweg 180 (collegebesluit d.d. 03-09-2024)		€ 0,215 mln.
Resterende ruimte investeringsplafond	€ 19,785 mln.	
Strategische aankopen (peildatum 1 juli 2025)		
	Investeringsplafond	Aankoopbedrag
	€ 5 mln.	
Aankoop Mergelweg 260 (collegebesluit d.d. 23-04-2024)		€ 0,701 mln.
Aankoop Molenweg 71 (collegebesluit d.d. 01-07-2024)		€ 1,300 mln.
Resterende ruimte investeringsplafond	€ 2,999 mln.	

Grond- en vastgoedbeleid in relatie tot de programma's

Door middel van grondexploitatie (bouwterreinen in projecten) en het faciliteren in gemeentelijke vastgoed accommodaties wordt bijgedragen aan de maatschappelijke effecten zoals deze zijn opgenomen in de diverse programma's van deze begroting. Naast het specifieke Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing (taakveld 8.2 Grondexploitatie), wordt tevens bijgedragen aan het realiseren van effecten op het gebied van:

² In geval van een actieve rol koopt de gemeente onroerend goed en stuurt zij door het grondeigendom in het gebied op de gewenste ontwikkeling;

In geval van een samenwerkende rol is er sprake van een samenwerking met ontwikkelende/realiserende partners (hierbij zijn diverse mengscenario's mogelijk);

Bij een faciliterende rol zal de gemeente zelf geen gronden verwerven en stuurt zij op de ontwikkeling via haar publiekrechtelijke instrumenten zoals het omgevingsplan en beleid en beperkt zij zich tot de inzet van wettelijk kostenverhaalinstrumentarium.

- Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat doordat mede middels het gemeentelijk Grond- en Vastgoedbeleid kan worden voorzien in de beschikbaarstelling van gronden en vastgoedobjecten, welke bijdragen aan de totstandkoming van de robuuste structuren ten behoeve van een duurzame bereikbare stad. Te denken valt hierbij aan de ontwikkeling stationslocatie Stad en Spoor, P&R-voorzieningen;
- Programma 3 Economie doordat mede via de grondexploitatie bedrijventerreinen worden aangelegd (bedrijventerrein Maastricht-Zuid) en (verbouwings)investeringen worden gedaan in locaties voor bijzondere doeleinden (bijvoorbeeld, Health Campus) waardoor werkgelegenheid voor de stad en regio kan worden gerealiseerd. Voorts wordt voorzien in mogelijkheden tot vestiging van de mode- en creativiteitsindustrie. Door inzet van gemeentelijk vastgoed wordt ruimte geboden aan startende ondernemingen, zoals de huisvesting van Qeske aan de Francois de Veyestraat 8.
- Programma 4 Onderwijs doordat mede via grondexploitatie terreinen en via inzet/verkoop van gemeentelijke vastgoedaccommodaties worden gefaciliteerd ten behoeve van onderwijsvoorzieningen. Te denken valt aan realisatie van diverse integrale kindcentra, zoals: kernkindcentrum Maastricht-West (Belfort) en kernkindcentrum Maastricht Oost (De Loper), alsmede aanstaande ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs. Een en ander met het oog op het tot stand komen van een goed onderwijsklimaat in Maastricht;
- Programma 5 Sport, cultuur en recreatie. Bij sport doordat mede via grondexploitatie terreinen worden vervaardigd waarmee gefaciliteerd wordt dat sportaccommodaties worden aangelegd en dat voorzien wordt in de realisatie van binnen- en buitensportaccommodaties (bijvoorbeeld nieuwbouw van voorzieningen voor bewegingsonderwijs, te weten gym- en sportzalen bij de nieuw te realiseren IKC's, maar ook Bikepark Velorium De Heeg). Cultuur doordat via inzet van gemeentelijk vastgoed ontwikkelingen in deze sector worden gefaciliteerd ten behoeve van het versterken van de aanwezigheid van (kunst)instellingen en kunstproducenten en via nieuwbouw en beheer van vastgoedaccommodaties voor kunst- en cultuurvoorzieningen. Te denken valt hier aan de Bonbonnière, Timmerfabriek, Kunstfront, de gewenste middenzaal voor theatervoorstellingen en Centre Céramique (Kumulus);
- Programma 6 Sociaal domein doordat mede via grondexploitatie bouwterreinen worden vervaardigd waarmee wordt gefaciliteerd dat sociaal-maatschappelijke accommodaties kunnen worden gerealiseerd, zoals gemeenschapshuizen, , de dag en nacht en opvang dak- en thuislozen en huisvesting voor zeer moeilijk plaatsbaren en door middel van gemeentelijk vastgoedbeheer accommodaties (maatschappelijk vastgoed) ter beschikking kunnen worden gesteld ten behoeve van bijvoorbeeld welzijnsorganisaties, zoals noodopvang asielzoekers.
- Programma 7 Volksgezondheid en milieu doordat mede middels grondexploitatie en gronduitgifte ten aanzien van nieuwbouwprojecten duurzaamheids- en milieuvriendelijke maatregelen worden bedongen en dat in het kader van nieuwbouw en bouwkundig onderhoud van gemeentelijk vastgoed maatregelen worden getroffen op het gebied van duurzaamheid, zoals bijvoorbeeld, A-labeling bij nieuwbouw, aanbrengen energiezuinige installaties in gemeentelijke gebouwen, het (laten) aanleggen van zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed en het realiseren van zonneweides in Lanakerveld en op de Belvédèreberg, teneinde de doelstellingen van klimaatneutraal Maastricht te kunnen behalen;
- Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing doordat mede middels grondexploitatie (realisatie bouwterreinen) en de in de bijlage vermelde projecten (bijlage 6 Grootstedelijke projecten) onder meer uitvoering wordt gegeven aan de volkshuisvestingsbehoefte in de diverse woningsegmenten (van sociale woningbouw tot woningbouw in de vrije sector) van Maastricht en regio alsmede aan het versterken van de kwaliteit en variatie in woonmilieus in de herstructureringsbuurten en uitleglocaties. In dit kader is bijvoorbeeld het Trega-terrein aangekocht.

In de MPGVB zijn alle lopende projecten – dit kunnen zowel grond- als vastgoedexploitaties zijn, maar ook andere majeure projecten - waarbij de gemeente betrokken is opgenomen. De MPGVB 2024 is gelijktijdig met de jaarstukken 2024 aan de gemeenteraad aangeboden.

Actuele prognose van de resultaten

Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV)

Sinds 2013 wordt er jaarlijks bij de jaarrekening de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (hierna: MPGV) aan de raad aangeboden. De MPGV plaatst niet alleen de gemeentelijke grondexploitaties maar ook de gemeentelijke vastgoedexploitaties in meerjarenperspectief zowel qua projectvoortgang als financieel..

Het doel van de MPGV is om op basis van een periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPGV is daarmee meteen een jaarlijks te actualiseren onderbouwing van de benodigde hoogte van het gemeentebrede weerstandsvermogen, om risico's financieel af te dekken. De MPGV geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid en werkwijze (programmatisch, parameters, weerstandsvermogen) binnen het economische klimaat en informeert de gemeenteraad, kort gezegd, over:

- de stand van zaken in de grond- en vastgoedexploitaties qua programma, planning en financiën;
- ontwikkelingen in het afgelopen jaar;
- prognoses in meerjarenperspectief per exploitatie en voor de totale portefeuille van de kasstromen en daarmee samenhangende financieringsbehoefte;
- overzicht van de risico's van de grond- en vastgoedexploitaties en mutaties daarin.

Wij verwijzen korthedshalve naar de MPGV 2024.

De Nederlandse economie

Volgens de concept- Macro economische Verkenning 2026 (cMEV) van het Centraal Planbureau (CPB), welke is gepubliceerd op 10 juli 2025 groeit de Nederlandse economie gematigd. De Nederlandse economie groeit met respectievelijk 1,7% in 2025 en 1,3% in 2026. De groei komt vooral door binnenlandse consumptie en hogere overheidsbestedingen. Geopolitieke spanningen (VS, Oekraïne, Gaza) en importheffingen drukken op de wereldhandel en investeringen. Toch blijft de impact op Nederland relatief beperkt. Door hogere lonen en lastenverlichting neemt de koopkracht toe: +0,7% in 2025 en +1,0% in 2026. De Inflatie daalt van 3,2% in 2025 naar 2,6% in 2026. De sterke euro en dalende olieprijsen helpen hierbij.

Doorkijk lopende grondexploitaties

Er wordt eenmaal per jaar een hercalculatie en prognose gemaakt van de gemeentelijke grondexploitaties. Dit gebeurt ieder jaar bij de jaarrekening. De laatste hercalculaties en prognoses van de grondexploitaties zijn opgesteld bij de jaarrekening 2024. Bij het doorrekenen van deze hercalculaties is rekening gehouden met diverse parameters. De belangrijkste parameters zijn de omslagrente, de opbrengstenindexering en de kostenindexering van de grondexploitaties. Deze parameters zijn vermeld in de MPGV 2024. Als onderbouwing van deze parameters voor de periode 2025 – 2028 (en verder) worden publicaties van vooraanstaande adviesbureaus zoals Metafoor, Stadkwadraat en Stec Groep gebruikt. De rente waarmee in de grondexploitaties is gerekend bedraagt 0,5% o.b.v. de omslagrente die geldt binnen deze programmabegroting).

Belangrijke uitgangspunten bij het beoordelen van de resultaten van de grondexploitatie zijn het voorzichtigheidsprincipe (verliezen nemen wanneer ze zich voordoen) en realisatieprincipe (winsten nemen bij voldoende zekerheid van behalen). Deze uitgangspunten hanterend, die overigens voortvloeien uit de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' van de commissie BBV zorgen bij het beoordelen van de effecten van de economische crisis en de hieruit voortvloeiende stedelijke herprogrammering ervoor dat de afgelopen jaren een substantiële afwaardering en verliesvoorziening met betrekking tot de grondexploitatie heeft plaatsgevonden. Voorts kenmerkt de toekomstige grondexploitatie van de gemeente Maastricht zich door inbreidings- en herstructureringsopgaven welke een beperkter/geen winstpotentieel kennen dan het exploiteren van (grootschalige) uitlegebieden.

De hercalculaties uit de jaarrekening 2024 laten een geprognosticeerd resultaat op eindwaarde zien van afgerond € 9,5 mln. positief. Terughoudendheid bij dit resultaat is echter gewenst. Voor de volgende verliesgevende projecten is inmiddels een verliesvoorziening getroffen: Ambyerveld, Geusselt, Caberg Malpertuis, Wyck – Palace, Brusselsepoort en Essentterrein.

Genoemd geprognosticeerd resultaat betreft de verwachte winst op de projecten/grondexploitaties Bedrijventerrein Maastricht Zuid , Malberg-herstructurering, Gebiedsontwikkeling Trega en DNO Severenstraat 18. De verwachte resultaten op deze projecten dienen gezien te worden in relatie tot de bij deze projecten behorende project specifieke risico's. Conform BBV-voorschriften mogen deze risico's niet in de hercalculaties verwerkt worden, maar dienen deze apart inzichtelijk gemaakt te worden.

Het betreft concreet:

Bedrijventerrein Maastricht Zuid

Met betrekking tot het bedrijventerrein Maastricht Zuid worden er risico's voorzien c.q. is er een verwachte onzekerheid voor wat betreft de nog uit te geven kavels. Voorgaande enerzijds als gevolg van beleidsmatige beperkende keuzes zoals vertaald in het bestemmingsplan. Anderzijds als gevolg van ontwikkelingen in jurisprudentie (o.a. stikstof, Didam- arrest). Daarnaast speelt hier het item netcongestie. Als gevolg hiervan werd in de jaarrekening 2024 de verwachte winst voor deze grondexploitatie op € 4,3 mln. (contante waarde) geprognosticeerd waarbij werd voorzien dat na bijstelling van voorgaande benoemde risico's ad. € 2,6 mln. dit substantieel lager zal zijn.

Malberg-herstructurering

Met betrekking tot het project Malberg herstructurering worden er risico's voorzien c.q. is er een verwachte onzekerheid voor wat betreft de nog uit te geven kavel. Voorgaande enerzijds als gevolg van beleidsmatige beperkende keuzes zoals vertaald in het bestemmingsplan. Anderzijds als gevolg van ontwikkelingen in jurisprudentie (o.a. stikstof, Didam- arrest). Voorgaande met als gevolg dat de verwachte winst na bijstelling voor deze risico's nihil zal zijn.

Trega Zinkwit

Met betrekking tot het plan TregaZinkwit worden er risico's voorzien c.q. is er een verwachte onzekerheid voor wat betreft de nog uit te geven kavels, als gevolg van ontwikkelingen in jurisprudentie (m.n. stikstof) en marktontwikkelingen. In de jaarrekening 2024 is voor deze grondexploitatie een positief resultaat geraamd van € 3,6 mln. (contante waarde). De verwachte winst zal na bijstelling voor de genoemde risico's nihil zijn.

DNO Severenstraat 18

Met betrekking tot het project DNO Severenstraat 18 zijn er risico's voorzien m.b.t. het realiseren van de dag- en nachtopvang. De realisatie kan vertraging oplopen of stagneren als gevolg van het niet succesvol doorlopen van het aanbestedingstraject. Dit doordat de business case niet interessant genoeg is en/of financieel niet haalbaar. Er zal dan een onderhandelingsprocedure of een nieuwe aanbestedingsprocedure op basis van een nieuw raadsbesluit met gewijzigde uitgangspunten worden gestart. Andere mogelijke oorzaken van vertraging/stagnatie zijn stikstofbeperkingen, netcongestie en het alsnog moeten volgen van een planologische procedure a.g.v. een andere invulling dan de voorkeursvariant. In de jaarrekening 2024 is voor deze grondexploitatie een positief resultaat geraamd van € 0,082 mln. (contante waarde). De verwachte winst bedraagt na bijstelling voor de genoemde risico's € 0,015 mln.

Voor een verdere detaillering en toelichting op de grondexploitaties wordt verwezen naar de MPG 2024.

Onderbouwing en uitgangspunten bij (tussentijdse) winstneming

Ieder jaar dient er gekeken te worden of er winst genomen c.q. gecorrigeerd moet worden. De BBV schrijft namelijk voor dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst kan worden genomen op basis van de eindwaarde. Indien aan drie voorwaarden wordt voldaan dient dan ook vanuit het realisatiebeginsel winst te worden genomen.

(Tussentijdse) winstneming

Bij de grondexploitatie Bedrijventerrein Maastricht Zuid heeft er een tussentijdse winstneming ad € 0,828 mln. plaatsgevonden.

Specificatie tussentijdse winstneming

In onderstaande tabel wordt de berekening van de eerdere tussentijdse winstneming verder uitgewerkt:

Grondexploitatie Bedrijventerrein Maastricht Zuid	(bedragen x € 1.000)
Verwachte resultaat (nominaal)	€ 7.577
Project specifieke risico's	-/- € 2.613
Verwacht resultaat minus project specifieke risico's	€ 4.964
Percentage gerealiseerde kosten in verhouding tot de totale verwachte kosten	82%
Percentage gerealiseerde opbrengsten in verhouding tot de totale verwachte opbrengsten	60%
Het (verwachte) percentage van de POC-berekening	49% (82%x60%)
Tussentijdse winstneming t/m 2024 conform BBV	€ 2.435
Reeds genomen winst 2018 t/m 2023	-/- € 1.607
Te nemen winst 2024	€ 828

Project specifieke risico's

De project specifieke risico's worden in mindering gebracht op het resultaat van de bouwgronden in exploitatie alvorens de POC-methode wordt toegepast. Deze risico's worden in de MPGVB per project nader toegelicht in hoofdstuk 2.3. Het totaal aan project specifieke risico's bedraagt € 12,6 mln.

Vooruitblik (tussentijdse) winstneming 2025

Bij de jaarrekening 2025 zal via de POC methodiek eveneens gekeken moeten worden of er winst genomen c.q. gecorrigeerd moet worden. Op dit moment is het echter niet mogelijk om al een inschatting te maken van de (tussentijdse) winstneming voor de jaren 2025 en verder. Zie ook de gemaakte opmerking bij het kopje 'doorkijk lopende grondexploitaties'.

Beleidsuitgangspunten bij reserves en risico's in relatie tot grondzaken

Weerstandsvermogen/algemene reserve

In de nota algemene reserve Beleid en Ontwikkeling en weerstandsvermogen grond- en vastgoedexploitaties (vastgesteld op 31 maart 2015) is weergegeven hoe het benodigd weerstandsvermogen bepaald wordt. In de MPGVB is de benodigde weerstandscapaciteit van de grond- en vastgoedexploitaties berekend aan de hand van de uitgangspunten zoals die in de betreffende nota zijn vastgesteld, waarbij de parameters en risicofactoren zijn geactualiseerd (zie MPGVB 2024). Het gemeentebrede weerstandsvermogen fungeert als achtervang.

Voor een totaaloverzicht van en een toelichting op de resultaten risicoanalyses en het benodigde weerstandsvermogen wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing en de MPGVB 2024, met name hoofdstuk 9 "Resultaten, Weerstandsvermogen en Algemene Reserve".

Voorziening Stedelijke Herprogrammering

In 2010 is de 'Stedelijke programmering: programma wonen 2010-2019' vastgesteld. Ten gevolge van dit besluit dienden zowel Niet in Exploitatie Genomen Grondexploitaties (NIEGG) als lopende exploitaties waar mogelijk aangepast te worden met programmatische en financiële consequenties tot gevolg.

Over alle jaren heen is in totaliteit € 51 mln. aan voorzieningen getroffen. Inmiddels is vast komen te staan dat voor een bedrag ad € 39 mln. het verlies onherroepelijk is en heeft aanwending van de verliesvoorzieningen plaatsgevonden. Het resterend saldo verliesvoorzieningen stedelijke herprogrammering bedraagt derhalve nog ruim € 12 mln.

Overig

Publiek Private Samenwerking (PPS)

Voor de ontwikkelingen en risico's aangaande PPS-constructies verwijzen wij naar de paragraaf verbonden partijen en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Deze invoering kan leiden tot een belastingplicht voor de vastgoed- en bouwgrondexploitatie. De fiscus heeft bevestigd dat zowel vastgoedexploitaties (fiscaal gezien normaal vermogensbeheer alsmede verliesgevend) alsook de bouwgrondexploitatie (fiscaal gezien verliesgevend) niet leiden tot een vennootschapsbelastingplicht. Dit proces wordt periodiek gemonitord.

2 Financiële begroting

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de financiële begroting uit een overzicht van baten en lasten (paragraaf 2.1) en een uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente aangevuld met een toelichting (paragraaf 2.2).

2.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder is het overzicht van lasten, baten en reservemutaties opgenomen. Conform BBV worden de algemene dekkingsmiddelen, overhead en vennootschapsbelasting apart inzichtelijk gemaakt. Hierdoor wijken de programmatotalen af van het programmaoverzicht opgenomen onder het financieel begrotingsbeeld.

Samenvatting programmabegroting 2024-2029							
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten							
1 Veiligheid	22.932	24.111	24.486	24.776	24.772	24.180	24.277
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	36.641	45.473	50.384	39.597	41.096	40.243	56.689
3 Economie	8.578	11.124	11.573	10.761	11.728	10.919	10.583
4 Onderwijs	13.284	14.940	15.862	16.201	16.785	18.238	19.685
5 Sport, cultuur en recreatie	56.294	54.875	59.616	58.936	59.075	61.088	62.362
6 Sociaal domein	280.857	271.736	298.556	294.759	294.584	294.795	294.214
7 Volksgezondheid en milieu	52.729	50.951	60.490	54.211	49.172	49.110	49.037
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	14.517	21.190	39.032	52.783	30.672	30.302	22.361
0 Bestuur en ondersteuning	27.785	45.116	34.833	34.215	34.618	34.909	34.136
Totaal lasten	513.617	539.516	594.832	586.239	562.502	563.784	573.344
Baten							
1 Veiligheid	1.760	849	930	885	807	807	807
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	9.587	6.270	6.702	6.738	6.732	6.697	6.697
3 Economie	9.159	11.247	11.524	11.664	12.409	11.750	11.569
4 Onderwijs	7.607	7.194	7.855	7.560	7.644	7.674	7.636
5 Sport, cultuur en recreatie	16.007	10.910	11.351	11.865	11.968	11.968	11.967
6 Sociaal domein	96.837	78.839	92.765	83.609	85.671	87.131	87.132
7 Volksgezondheid en milieu	54.043	56.933	62.786	51.314	51.314	51.314	51.314
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.616	13.400	26.827	40.275	20.347	18.735	11.570
0 Bestuur en ondersteuning	32.359	13.468	12.624	13.114	13.195	13.179	12.143
Totaal baten excl. onttrekking reserves	232.975	199.110	233.364	227.024	210.087	209.255	200.835
Saldo van baten en lasten	-280.642	-340.406	-361.468	-359.215	-352.415	-354.529	-372.509
Algemene dekkingsmiddelen	412.155	420.165	440.949	445.609	444.317	433.999	437.141
Overhead	-74.228	-74.852	-77.046	-79.005	-78.299	-78.353	-77.556
Vennootschapsbelasting	-490	-405	-405	-405	-405	-405	-405
Totaal saldo van baten en lasten	56.795	4.502	2.030	6.984	13.198	712	-13.329
Toevoeging reserves	83.274	36.445	44.730	36.432	25.689	26.118	25.766
Onttrekking reserves	44.794	33.163	48.553	39.330	28.024	26.688	41.308
Saldo mutaties reserves	-38.480	-3.282	3.823	2.898	2.335	570	15.542
Geraamd resultaat	18.315	1.220	5.853	9.882	15.533	1.282	2.213

2.2 Toelichting overzicht baten en lasten

Uitgangspunten van de ramingen

De begroting is opgesteld op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Bij het samenstellen van de begroting zijn verder de volgende uitgangspunten voor de ramingen gehanteerd.

Circulaire gemeentefonds

In deze begroting is de meicirculaire 2025 verwerkt.

Indexering

De begroting is opgesteld in constante prijzen. Dit betekent dat in de begroting en de meerjarenraming het prijspeil 2026 is toegepast. Voor de jaren 2027 en verder is derhalve geen rekening gehouden met prijs- en loonstijgingen op de lasten en een inflatiecorrectie op de baten in die jaren.

De ruimte in de begroting voor de indexering wordt bepaald door de in de algemene uitkering opgenomen component voor de zgn. nominale ontwikkeling (de compensatie voor prijsstijgingen die we via de algemene uitkering ontvangen) en de hogere eigen inkomsten van de gemeente als gevolg van indexering van de gehanteerde tarieven.

In deze begroting zijn de volgende in de kaderbrief 2026 vastgestelde indexeringen toegepast:

	Index	2026
Loonkosten	Loonvoet sector overheid	2,00%
Materiële lasten	Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)	2,10%
Investeringen	Prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (iboi)	3,00%
Budgetten inkoop zorg en ondersteuning Wmo en jeugd	OVA-index*	5,13%**
Opbrengsten (incl. belastingen en heffingen)	Gemiddelde van de personele en de materiële index	2,05%

* OVA: Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling index (OVA)

** De voorlopige OVA-index voor 2026 was in de kaderbrief becijferd op 4,03%. De door het ministerie van VWS berekende toe te passen OVA-index voor 2026 bedraagt (incl. de bijstelling over 2025) 5,13%.

De indexering van de materiële lasten, de budgetten voor inkoop zorg en ondersteuning Wmo en jeugd en de investeringen is in deze begroting verwerkt. Voor het personele deel is de voor de indexering beschikbare ruimte nog verwerkt op een stelpost (taakveld 0.8) in afwachting van de doorberekening van het effect van de Cao op de loontabellen in 2026.

Onvoorzien en risicobuffer

In programma 0 Bestuur en ondersteuning is bij taakveld 0.8 Overige baten en lasten een post onvoorzien opgenomen. In 2026 bedraagt deze € 1,879 mln. en met ingang van 2027 € 2,129 mln. per jaar. Deze post is bedoeld om incidentele uitgaven die bij de begroting niet werden voorzien op te kunnen vangen.

Rente

We berekenen geen rente over het eigen vermogen en zorgen dat er geen resultaat meer ontstaat op het taakveld treasury. Zo nodig wordt de berekende omslagrente herrekend gedurende de totstandkoming van de jaarrekening, aangezien de doorgerekende en begrote rente, de zogenaamde omslagrente aan de producten/taakvelden gelijk moet zijn aan de werkelijke rentekosten, welke zijn gebaseerd op de rentepercentages zoals die thans door banken in rekening wordt gebracht. Vooralsnog is de begrote omslagrente gelijk aan die van 2025 namelijk 0,5%. In de paragraaf financiering is een nadere toelichting op het taakveld treasury opgenomen.

Van 1^e Bestuursrapportage 2025 naar begroting 2026

Het financieel perspectief start met het begrotingssaldo zoals dat in de 1^e Bestuursrapportage 2025 is opgenomen. Vervolgens zijn de financiële effecten van autonome ontwikkelingen en nieuwe dan wel aangepaste ambities verwerkt. In het volgende overzicht is de ontwikkeling van het begrotingssaldo weergegeven.

Ontwikkeling begrotingssaldo	(bedragen x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo 2025-2029 conform 1e bestuursrapportage 2025*	7.192 V	16.082 V	19.045 V	12.206 V	17.416 V
A. Toekomstbestendige brandweerkazernes	63 N	142 N	145 N	237 N	333 N
B. Verlofsparen	1.100 N	1.100 N	1.100 N	1.100 N	1.100 N
C. Woon-werkbeleid	0 N	1.300 N	1.300 N	1.300 N	1.300 N
D. Arbo-beleidsplan	0 N	250 N	250 N	250 N	250 N
E. Armoedebeleid	0 N	0 N	110 N	210 N	210 N
F. Strategische evenementen	85 N	117 N	117 N	117 N	117 N
G. Terugdraaien noodmaatregel begroting 2024 minder indexeren materiële budgetten	0 N	2.000 N	2.000 N	2.000 N	2.000 N
H. Vrijval stelpost indexering	0 N	1.500 V	1.500 V	1.500 V	1.500 V
I. Beëindigen structurele inzet vruchtboomfonds	0 N	790 N	1.104 N	1.104 N	1.104 N
J. Kunstscholen	0 N	193 N	193 N	193 N	193 N
K. Spoorzone (stationsgebied)	75 N	200 N	638 N	634 N	631 N
L. Ontmoeten	0 N	1.231 N	2.016 N	3.177 N	2.977 N
M. Doorontwikkeling Brightlands Maastricht Health Campus	0 N	5.000 N	5.000 N	5.000 N	5.000 N
	0 N	5.000 V	5.000 V	5.000 V	5.000 V
N. Stadion de Geusselt	0 N	0 N	211 N	211 N	211 N
O. Warmtenet TregaZinkwit	0 N	100 N	100 N	100 N	100 N
P. De Koompe	0 N	0 N	53 N	52 N	52 N
Q. De Bonbonnière	0 N	200 N	450 N	1.175 N	1.893 N
R. Voorkomen verdere bezuinigingen sociaal domein	0 N	464 N	464 N	463 N	463 N
S. Timmerfabriek	0 N	600 N	600 N	600 N	600 N
T. Toepassen OVA-index subsidies professionele instellingen zorg en welzijn	0 N	241 N	241 N	241 N	241 N
U. Actualiseren investeringsplanning	7.218 V	9.047 V	6.010 V	592 V	3.006 N
V. A2-afrit 55/Oeslingerbaan (Randwyck)	7.218 N	7.782 N	0 N	0 N	15.000 V
	0 N	0 N	0 N	0 N	15.000 N
Diverse bijstellingen	16 N	37 N	70 V	148 V	78 V
Saldo begroting na bijstelling	5.853 V	9.882 V	15.533 V	1.282 V	2.213 V

* De toename van het positieve saldo in 2029 wordt grotendeels veroorzaakt door het hogere effect van de meicirculaire 2025 op de algemene uitkering.

Toelichting ontwikkelingen

A. Toekomstbestendige brandweerkazernes

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg werkt samen met de betrokken gemeenten aan het realiseren van toekomstbestendige brandweerkazernes in Zuid-Limburg. Dit leidt tot hogere lasten die worden verdeeld over de gemeenten. Daarnaast worden uniforme huurafspraken gemaakt. Dit leidt tot lagere huuropbrengsten voor de gemeente. Definitieve besluitvorming over de wijze en het moment waarop deze kosten op de deelnemers worden verhaald zal in oktober 2025 plaatsvinden.

B. Verlofsparen

De cao voor gemeenten kent met ingang van 2022 een verlofspaarregeling. De door de werknemers aangewezen uren worden in de verlofspaarpot van de werknemer gestort. De gemeente moet hiervoor een voorziening vormen. De jaarlijkse storting in deze voorziening was nog niet begroot. Op basis van de ervaringscijfers over de afgelopen jaren ramen we met ingang van 2025 een bedrag voor die jaarlijkse storting.

C. Woon-werkbeleid

In de nieuwe cao voor gemeenten is overeengekomen dat gemeenten beleid inzake woon-werkverkeer moeten opstellen indien dat beleid er nog niet is. De gemeente Maastricht kende dit beleid nog niet en werkt dit op dit moment uit.

D. Arbo-beleidsplan

De invoering van het Arbo-beleidsplan leidt tot een toename van de verplichte werkzaamheden waarvoor de huidige formatie ontoereikend is.

E. Armoedebeleid

Het nieuwe beleidsplan armoede leidt tot een toename van de lasten voor armoedebeleid.

F. Strategische evenementen

Het budget voor bijdragen aan strategische evenementen wordt met ingang van 2026 verhoogd. De verhoging is noodzakelijk om het voortbestaan van deze evenementen te waarborgen en de economische en imagowaarde voor de stad Maastricht te behouden en versterken. In dit verband trekken wij samen op met de provincie Limburg, die haar bijdragen voor deze evenementen eveneens aanzienlijk verhoogt.

G. Terugdraaien noodmaatregel begroting 2024 minder indexeren materiële budgetten

In de begroting 2024 was de noodmaatregel 'minder indexeren materiële budgetten' opgenomen om tot een sluitende begroting te komen. In deze begroting draaien we deze maatregel terug.

H. Vrijval stelpost indexering

De stelpost indexering is gevormd uit de van het Rijk via de algemene uitkering ontvangen middelen voor indexering en de indexering van de baten. De indexering van de materiële lasten in deze begroting inmiddels verwerkt op de betreffende programma's en taakvelden. De indexering van de personele lasten heeft nog niet plaatsgevonden. Voor de indexering van de personele lasten conform de cao-gemeenten is de stelpost indexering niet volledig nodig. Een deel van die stelpost kan daarom vrijvallen.

I. Beëindigen structurele inzet vruchtboomfonds

De in voorgaande begrotingen opgenomen structurele stortingen en onttrekkingen aan de reserve vruchtboomfonds (algemene reserve) vervallen met ingang van 2026. Inzet van het vruchtboomfonds, onderdeel van de algemene reserve, zal in de toekomst uitsluitend plaatsvinden voor incidentele posten.

J. Kunstscholen

Conform de motie 'Kunstscholen subsidie' heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de door de kunstscholen benodigde ondersteuning. Ten behoeve van een duurzame oplossing voor de financiering van de kunstscholen is een verhoging van het budget voor de ondersteuning verwerkt.

K. Spoorzone (stationsgebied)

Via Limburg Centraal werken we aan een visie en uitvoeringsplan voor de Spoorzone, als aantrekkelijk gebied om te wonen, werken en ondernemen. We houden rekening met een investering van € 12,500 mln. De hieruit voortkomende kapitaallasten alsmede een jaarlijks uitvoeringsbudget leiden tot hogere lasten.

L. Ontmoeten

In deze begroting is het financieel kader ten behoeve van het beleidsplan 'sociale ontmoetingsplekken' benodigde middelen verwerkt.

M. Doorontwikkeling Brightlands Maastricht Health Campus

Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Voor deze ontwikkeling gaan we in de jaren 2026 tot en met 2029 jaarlijks € 5,000 mln. storten in een nieuwe reserve Ontwikkeling Health Campus. Met de hierdoor beschikbare € 20,000 mln. worden de voor de doorontwikkeling te maken exploitatielasten

alsook de investeringen bekostigd. De middelen zijn benodigd voor de doorontwikkeling van de campus tot een internationale hotspot voor kennis, innovatie en ondernemerschap. De middelen worden ingezet voor de ontwikkeling van de inhoudelijke speerpunten van de campus, een verbeterde ontsluiting van het gebied, alternatieve parkeervoorzieningen voor het maaiveld-parkeren, passende bedrijfsruimte voor kennisintensieve bedrijvigheid en de modernisering van treinstation 'Maastricht Randwyck'. Doelstelling is het creëren van economische groei en werkgelegenheid, alsook het realiseren van een levendige en groene campus die nauw verbonden is met de stad en de (Eu)regio. Deze ontwikkelingen vinden plaats in nauwe samenwerking met Maastricht UMC+, Universiteit Maastricht en Provincie Limburg. Het structurele effect van de exploitatielasten en investeringsbijdragen aan de campusontwikkeling wordt in 2026 nader bepaald en is afhankelijk van de nog overeen te komen samenwerkingsovereenkomst met de campuspartners. De stortingen in de reserve dekken we door in diezelfde jaren jaarlijks € 5,000 mln. te onttrekken aan het vruchtboomfonds (algemene reserve).

N. Stadion de Geusselt

Gemeente en de BVO MVV voeren momenteel gezamenlijk een haalbaarheidsonderzoek uit naar de herontwikkelingsmogelijkheden van het stadion en omgeving, teneinde zodoende betere exploitatieperspectieven te kunnen bieden voor deze betaald voetbalorganisatie. Eerder onderzoek van Hypercube, uitgevoerd in opdracht van MVV, heeft voorlopige ramingen laten zien dat met herontwikkeling van de locatie investeringsbedragen van minstens € 6,000 à € 7,000 mln. gemoeid zullen zijn. Op basis van deze eerste raming wordt thans nader het realiteitsgehalte onderzocht alsook welke (te betrekken) partijen deze investeringen zullen gaan dragen en op welke wijze dat zal moeten plaatsvinden. Aspecten rondom marktconformiteit versus overheidssteun zullen daarbij aspecten zijn die eveneens goed in het oog gehouden worden.

O. Warmtenet TregaZinkwit

In de Transitievisie Warmte en Energie, heeft de gemeente gekozen om maximaal in te zetten op het realiseren van warmtenetten. Een eerste mogelijkheid voor een nieuw warmtenet in Maastricht doet zich voor bij het woningbouwproject TregaZinkwit. Omdat hier twee warmtebronnen in de directe nabijheid liggen (rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI Limmel) en Koninklijke Mosa bv), en grootschalig nieuwbouw gepland is, kan een warmtenet parallel aan de planrealisatie worden uitgevoerd. Hoewel nog met een grote onzekerheid, lijkt de eerste kostenraming een onrendabele top van in totaal € 3,500 mln. te kennen. In deze begroting vormen we een nieuwe reserve Warmtenet TregaZinkwit die in de toekomst wordt ingezet ter dekking van die onrendabele top.

P. De Koompe

Met het vergroenen van de stad dragen we niet alleen bij aan klimaatadaptatie en het voorkomen van hittestress, maar creëren we ook recreatiemogelijkheden. In dit kader hebben we een verzoek neergelegd bij het Rijksvastgoedbedrijf om dit terrein te verwerven en om te vormen tot een groen stadspark, door de hekken weg te laten en het gebied open te stellen voor onze inwoners. We houden rekening met een investering van € 1,500 mln. De hieruit voortkomende kapitaallasten leiden tot hogere lasten.

Q. De Bonbonnière

Op dit moment is een onderzoek gaande dat eind 2025 moet leiden tot een voorstel van mogelijke scenario's om te komen tot revitalisatie van dit cultuurgebouw. Deze scenario's worden aan de raad voorgelegd op grond waarvan een keuze dient te worden gemaakt. Met de revitalisatie van het gebouw zullen significante investeringen gemoeid zijn om het gebouw als cultuurgebouw te kunnen laten functioneren en te laten voldoen aan de hedendaagse bouwkundige en installatietechnische eisen. De concrete omvang van de investeringsopgave is nog onvoldoende in beeld. We houden in deze begroting rekening met een investering van € 30,000 mln. De hieruit voortkomende kapitaallasten alsmede een jaarlijks exploitatiebudget leiden tot hogere lasten.

R. Voorkomen verdere bezuinigingen sociaal domein

Een aanzienlijk deel van de in de begroting 2024 opgevoerde taakstelling op subsidies is de afgelopen jaren structureel gerealiseerd en verwerkt in onze begroting. De instellingen waarbij de taakstelling op de subsidies is gerealiseerd vormen een belangrijke schakel bij op het gebied van bestaanszekerheid, gebiedsgericht werken, kansgelijkheid en het bieden van zorg en ondersteuning dicht bij onze inwoners. Verdere bezuinigingen op deze subsidies dragen niet bij aan het verder uitvoeren van onze sociale visie en worden voorkomen door deze bijstelling.

S. Timmerfabriek

De toekomst van de Timmerfabriek als culturele dynamo in het Sphinxkwartier staat onder druk. De Timmerfabriek en haar bewoners worstelen met een aantal uitdagingen, die op dit moment nog niet helemaal uitgekristalliseerd zijn, maar die wel tot structurele kosten zullen leiden. Voor het duurzaam behouden en doorontwikkelen van deze plek wordt daarom een bedrag van € 0,600 mln. per jaar geraamd. Het behoud van cultuurcluster Timmerfabriek is immers van belang voor de culturele basisinfrastructuur van de stad.

T. Toepassen OVA-index subsidies professionele instellingen zorg en welzijn

In de nieuwe subsidieregeling 'Professionele instellingen zorg en welzijn' zal voor wat betreft de jaarlijkse indexering van deze indexering worden voorgesteld de zgn. OVA-index toe te passen. Omdat deze index hoger is dan de reguliere index voor materiële posten in de begroting, houden we in deze begroting rekening met hogere lasten.

U. Actualiseren investeringsplanning

De investeringsplanning is ten behoeve van deze begroting geactualiseerd en zorgt voor een verschuiving van de uit de investeringen voortkomende kapitaallasten naar de toekomst. In voorgaande jaren werd het effect van deze verschuivingen verwerkt op een stelpost kapitaallasten. Hierdoor was het effect van wijzigingen in de investeringsplannen minder transparant zichtbaar in de begroting. Deze methodiek passen we nu aan. Dit betekent dat de stelpost vervalt en de gevolgen van wijzigingen in de investeringsplanning voortaan tot uitdrukking komen in het begrotingsaldo.

V. A2-afrit 55/Oeslingerbaan (Randwyck)

Voor de realisatie van afrit 55 naar Randwyck houden we rekening met een investering van € 15,000 mln. Omdat het volledig activeren (en vervolgens afschrijven) van deze investering waarschijnlijk niet mogelijk is omdat de afrit (groten)deels eigendom zal worden van Rijkswaterstaat nemen we deze investering in één keer als last. Ter dekking van die lasten vormen we vanuit de vrijval van de hiervoor benoemde stelpost kapitaallasten in de jaren 2025 en 2026 een reserve.

Raming incidentele baten en lasten

Een belangrijk financieel uitgangspunt voor het provinciaal toezicht is een reëel sluitende begroting. Dit houdt in dat bij de begroting aangegeven dient te worden of de begroting in evenwicht is, dat wil zeggen dat de jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. In onderstaande tabel is voor elk begrotingsjaar aangegeven welke deel van de baten en lasten een incidenteel dan wel structureel karakter heeft.

Recapitulatie begrotingsevenwicht 2026-2029												
(bedragen x € 1.000)	Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Totaal	Incidenteel	Structureel	Totaal	Incidenteel	Structureel	Totaal	Incidenteel	Structureel	Totaal	Incidenteel	Structureel
Lasten												
1 Veiligheid	24.776	43	24.733	24.772	208	24.564	24.180	-56	24.236	24.277	0	24.277
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	39.597	1.300	38.297	41.096	0	41.096	40.243	0	40.243	56.689	15.000	41.689
3 Economie	10.761	300	10.461	11.728	300	11.428	10.919	100	10.819	10.583	0	10.583
4 Onderwijs	16.201	0	16.201	16.785	0	16.785	18.238	0	18.238	19.685	0	19.685
5 Sport, cultuur en recreatie	58.936	950	57.986	59.075	100	58.975	61.088	100	60.988	62.362	0	62.362
6 Sociaal domein	294.759	501	294.258	294.584	200	294.384	294.795	212	294.583	294.214	0	294.214
7 Volksgezondheid en milieu	54.211	1.500	52.711	49.172	0	49.172	49.110	0	49.110	49.037	0	49.037
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	52.783	794	51.989	30.672	0	30.672	30.302	0	30.302	22.361	0	22.361
0 Bestuur en ondersteuning	34.215	0	34.215	34.618	0	34.618	34.909	0	34.909	34.136	0	34.136
Totaal lasten	586.239	5.388	580.851	562.502	808	561.694	563.784	356	563.428	573.344	15.000	558.344
Baten												
1 Veiligheid	885	0	885	807	0	807	807	0	807	807	0	807
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	6.738	0	6.738	6.732	0	6.732	6.697	0	6.697	6.697	0	6.697
3 Economie	11.664	0	11.664	12.409	0	12.409	11.750	0	11.750	11.569	0	11.569
4 Onderwijs	7.560	0	7.560	7.644	0	7.644	7.674	0	7.674	7.636	0	7.636
5 Sport, cultuur en recreatie	11.865	0	11.865	11.968	0	11.968	11.968	0	11.968	11.967	0	11.967
6 Sociaal domein	83.609	0	83.609	85.671	0	85.671	87.131	0	87.131	87.132	0	87.132
7 Volksgezondheid en milieu	51.314	0	51.314	51.314	0	51.314	51.314	0	51.314	51.314	0	51.314
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	40.275	0	40.275	20.347	0	20.347	18.735	0	18.735	11.570	0	11.570
0 Bestuur en ondersteuning	13.114	0	13.114	13.195	0	13.195	13.179	0	13.179	12.143	0	12.143
Totaal baten excl. onttrekking reserves	227.024	0	227.024	210.087	0	210.087	209.255	0	209.255	200.835	0	200.835
Saldo van baten en lasten	-359.215	-5.388	-353.827	-352.415	-808	-351.607	-354.529	-356	-354.173	-372.509	-15.000	-357.509
Algemene dekkingsmiddelen	445.609	0	445.609	444.317	0	444.317	433.999	0	433.999	437.141	0	437.141
Overhead	-79.005	0	-79.005	-78.299	0	-78.299	-78.353	0	-78.353	-77.556	0	-77.556
Vennootschapsbelasting	-405	0	-405	-405	0	-405	-405	0	-405	-405	0	-405
Totaal saldo van baten en lasten	6.984	-5.388	12.372	13.198	-808	14.006	712	-356	1.068	-13.329	-15.000	1.671
Toevoeging reserves	36.432	36.432	0	25.689	25.689	0	26.118	26.118	0	25.766	25.766	0
Onttrekking reserves	39.330	39.125	205	28.024	27.820	204	26.688	26.484	204	41.308	41.104	204
Saldo mutaties reserves	2.898	2.693	205	2.335	2.131	204	570	366	204	15.542	15.338	204
Geraamd resultaat	9.882	-2.695	12.577	15.533	1.323	14.210	1.282	10	1.272	2.213	338	1.875

In de volgende tabel is de bepaling van dit structureel positief saldo zichtbaar.

Structureel begrotingssaldo				
(bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten exclusief mutaties reserves	-679.749	-658.332	-662.274	-672.334
Baten exclusief mutaties reserves	686.733	671.530	662.986	659.005
Geraamd saldo baten en lasten	6.984	13.198	712	-13.329
Toevoeging reserves	-36.432	-25.689	-26.118	-25.766
Onttrekking reserves	39.330	28.024	26.688	41.308
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2.898	2.335	570	15.542
Geraamd resultaat	9.882	15.533	1.282	2.213
Incidentele lasten inclusief incidentele toevoegingen reserves	-41.820	-26.497	-26.474	-40.766
Incidentele baten inclusief incidentele onttrekkingen reserves	39.125	27.820	26.484	41.104
Saldo incidentele baten en lasten	-2.695	1.323	10	338
Structureel begrotingssaldo	12.577	14.210	1.272	1.875

Een specificatie per programma van de incidentele baten en lasten is hierna opgenomen (posten van € 0,100 mln. of groter zijn gespecificeerd en toegelicht). Voor de onttrekkingen en stortingen per reserve wordt verwezen naar de verloopoverzichten van reserves en voorzieningen (paragraaf 2.3).

Geraamde incidentele lasten

Specificatie incidentele lasten groter dan € 100.000					
(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	nr. toelichting
Programma 1 Veiligheid					
Experiment gesloten coffeeshopketen	43	208	-56	0	1
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Bijdrage Zuid-Limburg bereikbaar	800	0	0	0	2
Meer fietsparkeerplaatsen	500	0	0	0	3
Afrit 55 - Oeslingerbaan	0	0	0	15.000	4
Toevoegingen aan reserves	12.573	4.924	4.971	4.971	
Programma 3 Economie					
Aanloopstraten	300	300	100	0	5
Toevoegingen aan reserves	5.271	5.270	5.270	5.270	
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
Maastrichtjaar	650	0	0	0	6
Theater zelfstandiging	200	0	0	0	7
Cultuurmakers	100	100	100	0	8
Toevoegingen aan reserves	2.589	2.589	2.589	2.189	
Programma 6 Sociaal domein					
Lasten participatiewet in balans	301	0	0	0	9
Lasten ontwikkeling re-integratieketen	200	200	212	0	10
Toevoegingen aan reserves	2.404	2.398	2.098	2.098	
Programma 7 Volksgezondheid en milieu					
Warmtenet	400	0	0	0	11
Wijkuitvoeringsplannen (WUP, wijk van het gas af)	1.100	0	0	0	12
Toevoegingen aan reserves	830	830	830	830	
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Stedelijke vernieuwing	794	0	0	0	13
Toevoegingen aan reserves	3	3	3	3	
Programma 0 Bestuur en ondersteuning					
Toevoegingen aan reserves	12.762	9.675	10.357	10.405	
Totaal incidentele lasten	41.820	26.497	26.474	40.766	

Toelichting incidentele lasten

- De gemeente neemt deel aan het experiment gesloten coffeeshopketen. Hiervoor ontvangt de gemeente in de vorm van een decentralisatie-uitkering middelen uit het gemeentefonds. Deze baten worden gestort in de reserve. De lasten voortkomende uit het project gesloten coffeeshopketen worden gedekt uit deze reserve. Er is sprake van een experiment.
- Om slimme en duurzame mobiliteit te stimuleren werken wij binnen de kaders van de Mobiliteits-visie Zuid-Limburg en het programma Zuid-Limburg Bereikbaar samen met regionale overheden en het Rijk in PPS-verband met werkgevers, (logistieke) dienstverleners, ondernemers en mobiliteitsaanbieders aan het concreet stimuleren van het gebruik van ov, fiets, elektrische- en deelmobiliteit. De bijdrage is geraamd tot en met 2026.
- We realiseren in de hele stad minstens 300 extra fietsparkeerplaatsen om het gebruik van de fiets te bevorderen en hebben hiervoor een specifiek budget voor gevormd.
- Voor de realisatie van afrit 55 naar Randwyck houden we rekening met een investering van € 15,000 mln. Omdat het volledig activeren (en vervolgens afschrijven) van deze investering waarschijnlijk niet mogelijk is omdat de afrit (groten)deels eigendom zal worden van Rijkswaterstaat nemen we deze investering in één keer als last.
- Dit betreft voorziene uitgaven te behoeve van beleidsinitiatieven aanloopstraten. Deze worden gedekt middels onttrekkingen aan de gelijknamige reserve.
- In 2026 organiseert de gemeente Maastricht een Maastrichtjaar om de verbindende kracht van cultuur in de stad een impuls te geven. Hiervoor is middels de begroting 2024

€ 1,000 mln. ter beschikking gesteld, waarvan in de 1^e Bestuursrapportage 2025 € 0,350 mln. naar 2025 is overgeheveld ter dekking van voorbereidingskosten.

- 7 In 2025 is gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden om het Theater aan het Vrijthof te kunnen verzelfstandigen. Dit onderzoek wordt in 2026 afgerond en gedekt uit het specifiek hiervoor beschikbaar gestelde budget.
- 8 De incidentele lasten cultuurmakers betreffen cofinanciering/matching van aangevraagde subsidiebijdragen voortkomende uit het meerjarenprogramma Building Futures voor de jaren 2025 tot en met 2028. Deze worden gedekt uit de gelijknamige reserve.
- 9 De wijziging van de Participatiewet in Balans vraagt in 2026 om een ingrijpende aanpassing in de uitvoering bij gemeenten en uitvoeringsinstanties. Belangrijke onderdelen zoals communicatie via brieven en beschikkingen, werkinstructies, beleid, verordeningen en systeemaanpassingen moeten grondig herzien en gewijzigd worden om aan de nieuwe wetgeving te voldoen. Daarnaast zijn opleidingen en trainingen essentieel om medewerkers goed voor te bereiden op de veranderingen. Dit proces vergt aanzienlijke capaciteit, zowel in tijd als middelen. De gelijknamige reserve dient ter dekking van deze lasten.
- 10 De van het Rijk ontvangen middelen voor de ontwikkeling van de re-integratieketen worden, evenals bij de gemeenten waarmee wij samenwerken, gestort in deze nieuwe reserve. De komende jaren treden de met de ontwikkeling van de re-integratieketen samenhangende kosten (reorganisatie van MTB, Annex, Podium etc.) op. De van het Rijk ontvangen middelen worden in een reserve gestopt die ter dekking dient van de lasten van de ontwikkeling, opstartkosten en frictiekosten.
- 11 Dit betreft onderzoeks- en haalbaarheidskosten van een warmtenet in het centrum en de regio.
- 12 Dit betreft kosten gemoeid met de uitvoering van de klimaat- en energietransitie, waarvoor Rijksmiddelen worden ontvangen die in een bestemmingsreserve zijn gestort. De lasten worden uit deze reserve gedekt.
- 13 De inzet van het merendeel van het investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing is afhankelijk van koppelkansen met derde partijen. De begrote lasten worden onttrokken uit de daartoe gevormde reserve ISV.

Geraamde incidentele baten

Specificatie incidentele baten groter dan € 100.000					
(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	nr. toelichting
Programma 1 Veiligheid					
Onttrekkingen aan reserves	303	467	133	135	
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Onttrekkingen aan reserves	5.409	7.435	5.798	21.808	
Programma 3 Economie					
Onttrekkingen aan reserves	618	615	615	466	
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
Onttrekkingen aan reserves	2.416	2.747	2.812	2.518	
Programma 6 Sociaal domein					
Onttrekkingen aan reserves	3.481	2.578	2.583	2.371	
Programma 7 Volksgezondheid en milieu					
Onttrekkingen aan reserves	4.558	132	145	126	
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Onttrekkingen aan reserves	2.721	140	140	183	
Programma 0 Bestuur en ondersteuning					
Onttrekkingen aan reserves	19.619	13.706	14.258	13.497	
Totaal incidentele baten	39.125	27.820	26.484	41.104	

Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Alle beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in principe incidenteel en daarom verwerkt in de voorgaande overzichten met geraamde incidentele baten en lasten. De beoogde onttrekkingen aan financieringsreserves die dienen ter dekking van kapitaallasten van investeringen waarvoor de betreffende reserves zijn gevormd, kunnen echter als structureel worden aangemerkt. Dit betreft de volgende reserves:

Structurele toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves				
(bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onttrekking reserve kapitaallasten OV	34	33	33	33
Onttrekking reserve afschrijvingslasten sport	171	171	171	171
Totaal beoogde structurele onttrekkingen uit reserves	205	204	204	204
	0	0	0	0
Totaal beoogde structurele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0

Specificatie algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn als volgt opgebouwd:

Specificatie algemene dekkingsmiddelen							
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 primitief	Begroting 2025 gewijzigd	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	53.902	55.179	56.620	59.417	60.311	60.680	60.680
Algemene uitkeringen	356.397	364.148	380.675	383.927	384.308	375.777	379.791
Dividend	851	896	1.143	1.143	1.143	1.143	1.143
Saldo van de financieringsfunctie	1.005	-58	2.511	1.122	-1.445	-3.601	-4.473
Totaal algemene dekkingsmiddelen	412.155	420.165	440.949	445.609	444.317	433.999	437.141

2.3 Uiteenzetting financiële positie

Geprognosticeerde balans

BALANS	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
(bedragen x € 1.000)	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Immateriële vaste activa	20.403	20.570	24.600	23.383	22.165	20.950
Materiële vaste activa	538.906	699.596	796.932	913.552	1.002.609	1.033.649
Financiële vaste activa	86.628	93.477	92.167	90.830	89.464	88.349
Vorraden	37.120	35.077	35.077	35.077	35.077	35.077
Vorderingen	118.321	111.200	111.200	111.200	111.200	111.200
Overlopende activa	68.485	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Liquide middelen	1.198	600	600	600	600	600
Totaal activa	871.061	1.030.520	1.130.577	1.244.641	1.331.115	1.359.825
Eigen vermogen	289.389	303.880	300.978	298.636	298.062	282.517
Resultaat boekjaar	18.315	5.853	9.882	15.533	1.282	2.213
Voorzieningen	85.986	84.767	84.945	84.829	85.327	87.282
Langlopende schulden	279.977	387.458	488.081	598.664	698.698	740.067
Kortlopende schulden	59.446	113.562	111.691	111.980	112.746	112.746
Overlopende passiva	137.948	135.000	135.000	135.000	135.000	135.000
Liquide middelen	0	0	0	0	0	0
Totaal passiva	871.061	1.030.520	1.130.577	1.244.641	1.331.115	1.359.825

Investeringen

In deze paragraaf presenteren we een overzicht van alle investeringen. Dit betreft zowel zogenaamde rendabele alsook de onrendabele kredieten. Rendabele kredieten zijn kredieten waarvoor we specifiek hebben gespaard in financieringsreserves (bijv. productiemiddelen stadsbeheer zoals vrachtauto's) of waar inkomsten tegenover staan (bijvoorbeeld onderhoud gebouwen of riolen).

Alle reeds toegekende kredieten zijn in navolgende investeringsstaat opgenomen. De voor deze begroting (en bijbehorende planningsperiode 2025-2029) voorgenomen investeringen zijn hierbij per jaar opgenomen. Op deze wijze presenteren wij u een lijst van alle voorgenomen investeringen in 2025 en de daaropvolgende jaren.

Bedragen x € 1.000												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/ maatschappelijk	afschrijvings- termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
0	Optimale toegankelijkheid van gebouw en	MJIP	M	40		593	0	0	0	0	0	593
0	Productiemiddelen	Rendabel	E	div.		10.382	11.059	18.764	5.934	4.010	pm	50.149
0	MECC	Rendabel	E	20		2.700	0	0	0	0	0	2.700
0	Mergelweg 260	Rendabel	E	40		700	0	0	0	0	0	700
0	Verduurzamen commercieel vastgoed	Rendabel	E	20		0	0	239	0	0	3.973	4.212
0	Verduurzamen gemeentelijke organisatie	MJIP	M	20		0	202	1.169	598	908	1.435	4.312
0	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	MJIP	E	20		0	0	496	3.729	0	0	4.225
0	Verduurzamen maatschappelijke gemeentelijke panden	Rendabel	M	20		479	1.135	0	0	0	0	1.614
0	Verduurzamen maatschappelijke gemeentelijke panden	MJIP	M	20		0	1.853	2.133	2.054	217	0	6.257
0	Grondstoffen plan 2026-2030	Rendabel	M	div.		0	1.315	2.556	1.936	1.315	1.203	8.325
1	Camératoezicht	Rendabel	M	10		50	360	10	10	0	pm	430
2	Mobiliteit (reguliere mobiliteitsprogramma)	MJIP	M	20		326	608	608	608	608	608	3.366
2	Meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit	MJIP	M	div.	v	9.779	1.118	0	0	0	0	10.897
2	Civiel technische Kunstwerken	MJIP	M	25		185	948	0	644	0	0	1.777
2	Kunstwerken sluisdeuren	MJIP	M	40		554	0	0	0	0	0	554
2	VRTs	Rendabel	M	15		4.670	2.983	1.003	2.025	2.482	pm	13.163
2	Parkeren	Rendabel	E	div.		398	160	350	425	575	0	1.908
2	Fietsparkeren	MJIP	M	20		515	0	0	0	0	0	515
2	Kwalitatieve impuls Stationsstraat/autoluwer Wyck	MJIP	M	40	v	3.325	0	0	0	0	0	3.325
2	Autoluwer maken (o.a. Wyck)	MJIP	M	20	v	3.228	0	0	0	0	0	3.228
2	Fietsenstallingen & P&R	MJIP	M	40		4.303	0	0	0	0	0	4.303
2	Verhardingen levensduurverlengend	MJIP	M	25		21.365	10.170	10.170	10.170	10.170	10.170	72.215
2	Openbare verlichting	Rendabel	M	div.		2.507	5.815	6.678	9.761	3.597	1.000	29.358
2	Hoogwater veiligheid	MJIP	M	20	v	8.382	0	0	0	0	0	8.382
2	NBOR civiele kunstwerken hoegbrök	MJIP	M	20		0	1.854	3.193	0	0	0	5.047
2	NBOR civiele kunstwerken sierhekwerk	MJIP	M	20		0	174	174	174	174	174	870
2	Markt Maas tunnel	MJIP	M	div.		2.682	2.682	2.682	0	0	0	8.046
2	NBOR civiele kunstwerken caissondeur	MJIP	M	20		0	52	361	0	0	0	413
2	NBOR Infrastructurele elementen	MJIP	M	10		112	56	56	56	0	0	280
2	Onderhoud dekklagen NIBOR	Rendabel	M	15		0	1.628	1.628	1.628	1.628	1.628	8.140
2	Onderhoud dekklagen NIBOR	Rendabel	M	15		4.321	3.795	3.040	1.817	0	0	12.973
2	Fietsstraatzone centrum	MJIP	M	20		2.060	0	0	0	0	0	2.060
2	Uitbreiding P&R	MJIP	M	40		962	0	0	0	0	0	962
2	Sporzone (stationsgebied)	MJIP	M	40	v	0	12.500	0	0	0	0	12.500
2	SUP Zwervend	Rendabel	M	div.		373	750	600	130	0	0	1.853
3	2e Incubator Randwyck	MJIP	M	20	v	1.030	4.120	0	0	0	0	5.150
4	Onderw ijshuisvesting	MJIP	E	40		19.553	21.769	48.406	48.549	25.987	3.675	167.939
4	Investeren in meer groene schoolpleinen	MJIP	M	20		447	0	0	0	0	0	447
4	Onderw ijshuisvesting rendabel	Rendabel	E	40		4.137	2.773	1.011	687	75	0	8.683
5	Kunstgrasveld MVV	Rendabel	M	5		397	0	0	0	0	0	397
5	Sportaccommodaties / sportvoorziening De Heeg	MJIP	E	40		5.601	16.251	26.091	16.713	3.591	3.284	71.531
5	Binnensportaccommodaties	Rendabel	E	40		0	0	0	370	1.665	1.665	3.700
5	Upgrade sportpark Jekerdal	MJIP	M	25		0	928	0	0	0	0	928
5	Kunstgrasvelden	MJIP	M	15		0	1.341	0	0	0	0	1.341
5	Speelvoorzieningen	Rendabel	M	10	v	454	411	298	255	553	pm	1.971
5	Toegangssysteem sportaccommodaties	Rendabel	M	10		90	0	0	0	0	0	90
5	Vergroening openbare ruimte	MJIP	M	20		2.726	515	515	515	515	515	5.301
5	Ontmoetingsplekken in wijken i.c.m. sport en bewegen	MJIP	M	10		447	0	0	0	0	0	447
5	Theater	MJIP	M	25		0	0	0	0	432	0	432
5	Middenzaal	MJIP	E	40		543	863	2.409	6.064	4.513	0	14.392
5	Productiemiddelen Middenzaal	Rendabel	E	div.		0	0	0	0	1.400	0	1.400
5	Vernieuwing Natuurhistorisch Museum Maastricht	Rendabel	M	20		250	5.073	0	0	0	0	5.323
5	Verduurzaming Natuurhistorisch Museum Maastricht	MJIP	M	20		0	1.931	0	0	0	0	1.931
5	NBOR Bomen	MJIP	M	40		1.367	1.367	1.367	1.367	1.367	1.367	8.202
5	Maastricht museum	Rendabel	M	10		300	250	0	0	0	0	550
5	De Koope	MJIP	M	40	v	0	1.500	0	0	0	0	1.500
5	Bonbonnière	MJIP	E	30	v	0	1.000	14.500	14.500	0	0	30.000
5	Vestingwerken	MJIP	M	40		3.640	0	0	0	773	0	4.413
5	Lage en Hoge Fronten	Rendabel	M	25	v	0	750	0	0	0	0	750
6	Ontmoeting gemeenschapshuizen	MJIP	E	div.	v	450	2.000	0	0	0	0	2.450
7	Begraafplaats	Rendabel	E	25		32	11	11	11	11	11	87
7	Rolering	Rendabel	E	30 - 50		29.764	13.089	10.433	10.300	10.300	pm	73.886
7	Milieuzones	MJIP	M	20	v	453	0	0	0	0	0	453
7	Uitvoeren Energietransitieplan	MJIP	M	20		835	0	0	0	0	0	835
7	Milieustations/perrons	Rendabel	E	div.		524	1.548	0	41	191	0	2.304

Bedragen x € 1.000												
progr.	omschrijving	Dekking	economisch/maatschappelijk	afschrijvings-termijn	aparte votering	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.j. (* d.w.z. jaarlijks terugkerend)	totaal beschikbaar (restant) krediet
8	Achternvang Belvedere	MJIP	M	40		13.800	2.300	2.300	2.300	2.300	2.300	25.300
8	A2 bijdrage	MJIP	M	40		0	912	0	0	0	0	912
8	Brightlands MHC	MJIP	M	40		1.032	0	0	0	0	0	1.032
8	Gebiedsontwikkeling Randwyck	MJIP	M	25	v	515	3.263	3.263	2.347	2.347	0	11.735
8	Ontwikkeling de Heeg	MJIP	M	25	v	258	1.179	1.437	0	0	0	2.874
8	Gebiedsontwikkeling Belfort	MJIP	M	40		349	349	0	0	0	0	698
8	Gebiedsontwikkeling ENCI	MJIP	M	25	v	0	1.030	0	0	0	0	1.030
8	Noorderbrug	MJIP	M	60		0	2.146	0	0	0	0	2.146
8	Lanakerveld	Rendabel	E	0		100	0	0	0	0	0	100
8	Cofinanciering MRT	MJIP	M	20	v	5.122	0	0	0	0	0	5.122
8	Gemeentelijk aandeel stedelijke ontwikkeling	MJIP	M	20		4.351	659	659	659	659	659	7.646
8	Fietsbrug stuw Borgharen	MJIP	M	40		3.118	0	0	0	0	0	3.118
		MJIP				124.008	98.387	121.987	111.045	54.559	24.187	534.182
		Rendabel				62.627	52.154	46.620	35.329	27.802	9.480	234.016
		Totaal				186.635	150.541	168.607	146.374	82.361	33.667	768.198

Indexering

Met ingang van de begroting 2025 worden geraamde en gevoteerde investeringen geïndexeerd. Daarbij passen we de prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (IBOI) toe (3%).

Afzonderlijke votering

Conform artikel 5 van onze financiële verordening geeft de raad bij de begrotingsbehandeling aan voor welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel ter autorisatie van het investeringskrediet wilt ontvangen. In de bovenstaande tabel is in een aparte kolom weergegeven welke investeringen dit betreft (zie vinkjes). De overige investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.

Hierna worden toegelicht de kredieten die zijn aangevinkt om nog gevoteerd te worden.

Meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit

De gewenste aanpassingen van de infrastructuur financieren we uit het mobiliteitsfonds (grote projecten) en het mobiliteitsprogramma (kleine- en middelgrote projecten). Voor het mobiliteitsprogramma voeren we projecten uit op het gebied van fiets, verkeersveiligheid en inclusieve mobiliteit. De komende jaren staat groot onderhoud op een gedeelte van het J.F.Kennedybrugtracé op de planning. Op basis van de verwachting dat de benodigde investeringen aanzienlijk zullen zijn, is bij de begroting 2024 eenmalig € 5,000 mln. en vervolgens gedurende de rest van de coalitieperiode jaarlijks € 1,000 mln. extra gedoteerd. Voorts is bij de resultaatbestemming jaarrekening 2023 een extra bedrag gereserveerd ad € 0,750 mln. ten behoeve van een 'snelle fietsroute'. Na indexering bedraagt het totale krediet € 10,896 mln.

Kwalitatieve impuls Stationsstraat/autoluwer Wyck

We willen in overeenstemming met bewoners en ondernemers Wyck en de stationsomgeving autoluwer maken met als doel om een aantrekkelijkere leefomgeving en verblijfsklimaat te creëren met meer ruimte voor lopen en fietsen. In 2025 worden de werkzaamheden aan de Wilhelminasingel, Wihelminabrug en Sint Maartenslaan afgerond en start begin 2025 start de pilot autoluw Wyck. Beide maatregelen zullen worden geëvalueerd. Het nog beschikbare krediet van € 3,325 mln. en € 3,228 mln. (na indexering) is bedoeld om verder invulling te geven aan de ambitie voor o.a. het vergroenen van de omgeving, het opwaarderen van de loop- en fietsvoorzieningen (waaronder het doortrekken van de bandenlijn van de trottoirs ter hoogte van de zijstraten), het aanpassen van kruispunten (met verkeerslichten), eventueel bijkomende afsluitingsmaatregelen voor autoverkeer en het verwijderen en/of omzetten van parkeerplekken voor auto's voor o.a. fietsparkeerplaatsen, ontmoetingsplekken en groen.

Hoogwaterveiligheid

In het kader van de hoogwaterveiligheid van de Maas is op 13 juni 2023 een Startbeslissing ondertekend door het Rijk, de provincie Limburg, het Waterschap Limburg en de gemeentes

Meerssen, Eijsden-Margraten en Maastricht. De MIRT-Verkenning is hiermee gestart. De komende jaren wordt onderzoek uitgevoerd om te komen tot een pakket van maatregelen om de Maas beter te beschermen tegen hoogwater. Maastricht reserveert hiertoe een bijdrage van € 15 mln. Vooralsnog weten we niet in hoeverre deze middelen als investering aangemerkt kunnen worden. Daarom is voorlopig uitgegaan van 50% investering, zijnde € 7,500 mln. (€ 8,382 mln. na indexering).

Spoorzone (stationsgebied)

De voorgenomen investering inzake stationsomgeving / spoorzone leidt tot een stijging van de kapitaallasten. Eind 2025 vindt besluitvorming plaats over gebiedsvisie Spoorzone Maastricht. De gebiedsvisie zal gericht zijn op uitvoering in de periode 2025 - 2040. Bij de transformatie van de spoorzone moet rekening gehouden worden met randvoorwaardelijk publieke investeringen in bijvoorbeeld mobiliteit en energie. Ook is daarnaast vaak sprake van een (aanzienlijke) onrendabele top bij dit soort gebiedsontwikkelingen. Maastricht staat hiervoor niet alleen financieel aan de lat. Het Rijk stelt een aantal financiële instrumenten ter beschikking voor bekostiging van de publieke onrendabele top bij woningbouw. Daarnaast zijn er mogelijk andere bronnen, zoals bijvoorbeeld Provinciale middelen en private partijen. Om te kunnen anticiperen op financieringskansen die zich in de komende 3 tot 5 jaar voordoen is een investeringsbedrag van € 12,500 mln. (exclusief btw) nodig. Over de daadwerkelijke besteding van deze middelen besluit het college telkens op basis van een concreet voorstellen. Zodra in het vervolg meer duidelijk is over de ambities en daarbij gewenste investeringsniveau, ligt het in de lijn der verwachting dat meer middelen nodig zijn.

Gebiedsontwikkeling / incubator Randwyck

De gemeente zet zich samen met het Maastricht UMC+, de Universiteit Maastricht, de Provincie Limburg in voor de doorontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus, om de kenniseconomie en het verdienvermogen van de stad en regio te versterken. We richten ons op het doortrekken van de Groene Loper, een verbeterde ontsluiting van het gebied, alternatieve parkeervoorzieningen voor het maaiveld-parkeren, passende bedrijfsruimte voor kennisintensieve bedrijvigheid en de modernisering van treinstation 'Maastricht Randwyck'. Samen met de partners is een businessplan voor de integrale aanpak van de Brightlands Maastricht Health Campus (fysieke én economische ontwikkeling) opgesteld. Voor de (resterende) investeringsmiddelen voor de incubator en de gebiedsontwikkeling dient kredietvotering nog plaats te vinden. Een voorstel hiervoor zal op korte termijn aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Gezien de omvang van de opgave is wel al een voorbereidingskrediet van € 0,500 mln. voor de gebiedsontwikkeling gevoteerd, alsook € 1,000 mln. voor de realisatie van de Makerspace Innovatie & Vitaliteitsincubator (cofinanciering RegioDeal).

Speelvoorzieningen

In 2025 is een nieuw meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Hierin zijn ook vervangingen van bestaande speeltoestellen opgenomen. De kapitaallasten die uit deze vervangingen voortvloeien worden gedekt uit de reserve speelvoorzieningen.

De Koompe

Met het vergroenen van de stad dragen we niet alleen bij aan klimaatadaptatie en het voorkomen van hittestress, maar creëren we ook recreatiemogelijkheden. In dit kader wordt onderzocht om De Koompe te verwerven en om te vormen tot een groen stadspark, door de hekken weg te laten en het gebied open te stellen voor onze inwoners. De gesprekken met het Rijksvastgoedbedrijf om de gronden te verwerven zijn gaande en de insteek is dat in 2026 tot een koopovereenkomst en overdracht kan worden gekomen.

Bonbonnière

Op dit moment is een onderzoek gaande dat eind 2025 moet leiden tot een voorstel van mogelijke scenario's om te komen tot revitalisatie van dit cultuurgebouw. Deze scenario's worden aan de raad voorgelegd op grond waarvan een keuze dient te worden gemaakt. Met de revitalisatie van het

gebouw zullen significante investeringen gemoeid zijn om het gebouw als cultuurgebouw te kunnen laten functioneren en te laten voldoen aan de hedendaagse bouwkundige en installatietechnische eisen. De concrete omvang van de investeringsopgave is nog onvoldoende in beeld. We houden in deze begroting rekening met een investering van € 30,000 mln.

Lage en Hoge Fronten

Voor de eerste fase van het herstel en op termijn de restauratie van de Lage en Hoge Fronten is in 2026 een investeringsbudget van € 0,750 mln. beschikbaar. Bij de betreffende werkzaamheden wordt prioriteit gegeven aan het herstel van de Stadhouders Bastion. Tevens vindt nader onderzoek plaats naar de benodigde additionele investeringsruimte en de benodigde structurele onderhoudslasten.

Ontmoeting gemeenschapshuizen

In het door de raad vastgestelde Wmo beleids-uitvoeringsplan 2024-2026 is het verbeteren van mogelijkheden voor ontmoeten in de buurt opgenomen als een van de prioriteiten voor de komende jaren. Inwoners moeten anderen op een ongedwongen manier kunnen ontmoeten in de buurt. Om de diversiteit van inwoners en maatschappelijke organisaties die gebruik maken van ontmoeting in gemeenschapshuizen te stimuleren en beter te faciliteren, krijgen de besturen van gemeenschapshuizen vanaf 2026 meer (financiële) ondersteuning en krijgen de gemeenschapshuizen een gebouwelijke impuls. Deze impuls betekent concreet 'het bij de tijd brengen van ontmoetingsplekken (investeringen en/of opfriswerkzaamheden). Dit meer toegespitst op de wensen en behoeften van inwoners en organisaties uit de buurt. Om deze doelen in de komende jaren te bereiken heeft de raad in september 2025 het beleidsplan Sociale Ontmoetingsplekken vastgesteld. Het belang van 'ontmoeten' vraagt om een vernieuwing van hoe we als gemeente met sociale ontmoetingsplekken omgaan. Onderdelen van de uitvoering van het beleidsplan Sociale Ontmoetingsplekken worden in 2026 gefaseerd ter besluitvorming aan college (en indien van toepassing aan de raad) voorgelegd. Denk hierbij onder andere aan de investeringen die nodig zijn voor de realisatie van de Huizen van de Wijk.

Milieuzone

In november 2023 heeft de raad een voorstel aangenomen waarin zij heeft besloten om van de ultimo 2023 resterende investeringsmiddelen ad. € 4 mln. te herverdelen over (andere) maatregelen die bijdragen aan de luchtkwaliteit en bereikbaarheid van Maastricht, zoals deze staan benoemd in het spoorboekje. Hierbij is € 0,4 mln. beschikbaar gehouden voor nader onderzoek naar een milieuzone of overige maatregelen ten behoeve van de verbetering van o.a. de luchtkwaliteit.

Ontwikkeling De Heeg

Voor de vernieuwing van het centrum van De Heeg is een integrale aanpak dringend noodzakelijk. De totale ontwikkeling van het centrum bestaat uit verschillende onderdelen die elk hun eigen dynamiek en planning kennen, zoals bijvoorbeeld verkeer- en parkeerdruk, het winkelaanbod, verbetering en vergroening van de openbare ruimte en het realiseren van een binnensportvoorziening. De vernieuwing van de winkels zelf is een verantwoordelijkheid van de eigenaar CRA. De verbetering van openbare voorzieningen en ruimte is een opgave waar ook de gemeente in bijdraagt. Het IKC Ziezo! is inmiddels gerealiseerd en met het in 2019 gevoteerde eerste krediet heeft o.a. de omgeving van het IKC een impuls gekregen met groen en verbetering van de openbare ruimte en aanpalende voorzieningen. De eerdere ontwikkelrichting is niet uitvoerbaar gebleken, zodat er thans in samenwerking met CRA (eigenaar van het Winkelcentrum) wordt gewerkt aan een plan waarbij gefaseerd stappen kunnen worden gezet gericht op het toekomst bestendig maken van het centrum. Doel hiervan is om te komen tot een integrale kwaliteitsimpuls in de inrichting van het gebied (groen, verharding, verkeerscirculatie, en parkeren), tezamen met investeringen van de eigenaar van het winkelcentrum en investeringen in sport en onderwijs. Op 27 mei 2025 is het structuurontwerp voor de integrale verbetering van het centrum van De Heeg vastgesteld. Naar verwachting wordt einde 2025 een financieel kader (grondexploitatie) voorgelegd ter besluitvorming. Binnen dit kader kunnen dan haalbare en uitvoerbare (deel)plannen worden uitgevoerd.

Gebiedsontwikkeling ENCI

In april 2025 heeft aanwijzing plaatsgevonden van 5 rijksmonumenten en 18 gemeentelijke monumenten op het ENCI-terrein. Een bedrag van € 1,030 mln. is minimaal nodig als bijdrage in de restauratie en het toekomstbestendig van de (gemeentelijke) monumenten.

Cofinanciering MIRT

Verschillende proposities voor diverse infrastructurele voorzieningen voor onder andere het project Trega Zinkwit (o.a. herprofilering Borgharenweg en Fietsroute richting station) en Geusselt (en omgeving) zijn ingediend. Deze zijn door het Rijk goed ontvangen en de gelden vanuit het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) zijn toegekend. Om aan de verplichte cofinancieringsvereiste invulling te kunnen geven, is € 5 mln. benodigd (excl. indexering).

Majeure projecten

Tenslotte geeft de raad bij de begrotingsbehandeling conform uitwerking van het 'Amendement betrokkenheid raad bij majeure projecten' aan welke nieuwe investeringen aangemerkt worden als 'majeure projecten'. De raad kan besluiten tot aanwijzing van een majeur project indien u van mening bent dat er aanmerkelijke (financiële) risico's voor de gemeente aan een dossier zijn verbonden en de reguliere P&C cyclus ontoereikend is. Overwegingen die bij de aanmerking als majeur project een rol kunnen spelen zijn:

- Er is sprake van een niet routinematige, grootschalige en in de tijd begrensde activiteit met een langere doorlooptijd;
- Er zijn belangrijke gevolgen voor de Maastrichtse samenleving;
- De (financiële) risico's van het project worden (voor het merendeel) gedragen door de gemeente Maastricht;
- Er is sprake van complexe financieringsconstructies of toepassing van nieuwe technologieën;
- Er is sprake van een in organisatorisch opzicht complex besturings- en uitvoeringsproces.

Tussentijdse rapportage en eindafrekening inzake deze 'majeure projecten' wordt structureel geborgd door opname van deze projecten in de Meerjarenprognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV) die jaarlijks gelijktijdig met de jaarrekening wordt aangeboden. Uiteraard zal de raad bij aanzienlijke tussentijdse afwijkingen van de MPGV direct door het college hierover worden geïnformeerd (actieve informatieplicht). Bijvoorbeeld via een raadsinformatiebrief of een vertrouwelijke raadssessie.

Reeds benoemd als majeur project zijn:

- Belvédère
- Gebiedsontwikkeling Randwyck (incl. Brightlands Health Campus)
- Gebiedsontwikkeling A2 (incl. afslag 55 en de Oeslingerbaan)
- Herbestemmen ENCI
- Stad en Spoor(zone)
- Ontwikkeling De Heeg incl. sportvoorziening
- Vestingwerken
- Integraal HuisvestingsPlan (IHP) / investeringen in schoolgebouwen
- Warmtenet (Restwarmte)
- (Binnen)sportaccommodaties
- Middenzaal
- Hoogwater veiligheid
- Incubator Randwyck
- Bonbonnière
- Ontmoeting gemeenschapshuizen

Reserves en voorzieningen

Naast het totaal aan baten en lasten zijn ook de reserves en voorzieningen van belang voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De reserves geven een indicatie van het weerstandsvermogen van de gemeente, dat wil zeggen de mate waarin de gemeente in staat is om financiële risico's op te vangen. De voorzieningen zijn gekoppeld aan kwantificeerbare risico's en in die zin minder vrij besteedbaar. De gemeente heeft weinig keus als het gaat om de vraag welke voorzieningen aanwezig moeten zijn en welke omvang deze moeten hebben. De voorschriften uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn hiervoor bepalend.

Op de volgende pagina's zijn de begin- en eindstanden van en de begrote mutaties in de reserves en voorzieningen gepresenteerd over de jaren 2025 tot en met 2029. De (mutaties in de) reserves zijn in het programmaplan opgenomen onder de programma's en taakvelden waarop de mutaties inhoudelijk betrekking hebben.

Verloop reserves 2025-2029

naam reserve	programma	(bedragen x € 1.000)					
		boekwaarde per 1-1-2025	bestemming resultaat 2024	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2025	onttrekking 2025	boekwaarde per 31-12-2025
<i>Algemene reserve:</i>							
Algemene reserve	0	25.602	13.824		0	0	39.426
Vruchtboomfonds	0	115.706			13.148	12.656	116.198
<i>Egalisatiereserves:</i>							
Egalisatiereserve verkiezingen	0	7			217	205	19
Egalisatiereserve Heiligdomsvaart	5	55			10	65	0
Egalisatiereserve Reuzenfestival	5	1			7	0	8
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	4.479			765	680	4.564
Egalisatiereserve organisatieontwikkeling	0	1.221			0	16	1.205
Bedrijfs-/egalisatiereserve	0	13.090			220	1.498	11.812
<i>Financieringsreserves:</i>							
Financieringsreserve productiemiddelen openbare	2	4.143			958	325	4.776
Financieringsreserve productiemiddelen	2	5.511			971	677	5.805
Financieringsreserve productiemiddelen parkeren	2	2.808			1.078	744	3.142
Financieringsreserve productiemiddelen	diversen	27.705			9.467	5.899	31.273
Financieringsreserve afschrijvingen overspanningen	2	487		33	0	0	454
Financieringsreserve afschrijvingen vastgoed	0	9.298		329	1.159	0	10.128
Financieringsreserve afschrijvingen projecten	8	2.214	750	105	0	0	2.859
Financieringsreserve afschrijvingen sport	5	3.282		171	0	0	3.111
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>							
Reserve werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	0			465	465	0
Reserve reparatie Werkloosheidswet	0	184			0	0	184
Reserve eigen risico Ziektewet	0	57			50	50	57
Reserve generatiepact	0	1.165			0	470	695
Reserve noodfonds	0	4.121			0	1.511	2.610
Reserve aanpak radicalisering / jihadisme	1	385			0	118	267
Reserve gesloten coffeeshopketen	1	583			0	139	444
Reserve mobiliteitsfonds	2	1.316			0	688	628
Reserve wervingsfonds acquisitie	3	465			78	150	393
Reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	877			142	60	959
Reserve evenementenfonds	3	190			43	160	73
Reserve combinatiefuncties	5	603			311	900	14
Reserve jeugdcultuurfonds	5	156			0	0	156
Reserve groot onderhoud Theater	5	508			82	100	490
Reserve groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	629			131	0	760
Reserve vervanging binnensportvoorzieningen	5	720			130	0	850
Reserve speelvoorzieningen	5	870			0	0	870
Reserve innovatieopdracht samenleven	6	290			0	15	275
Reserve sociaal investeringsfonds	6	115			0	0	115
Reserve spaarvariant MTB	6	1.976			282	0	2.258
Reserve intensivering re-integratie	6	393			0	393	0
Reserve vreemdelingen	6	400			0	0	400
Reserve amovering Skaeve Huse	6	78			39	0	117
Reserve beschermd wonen en maatschappelijke opvang	6	4.029			2.241	2.662	3.608
Reserve TOZO	6	1.528			0	133	1.395
Reserve gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	2.167			0	0	2.167
Reserve stedelijke vernieuwing	8	3.561			0	875	2.686
Reserve krimpgelden	8	427			0	427	0
Reserve omgevingswet	8	1.340			0	580	760
Reserve TONK-middelen	6	714			0	420	294
Reserve burgerbegroting	0	316			0	181	135
Reserve energie- en warmtetransitie	7	2.959			1.457	0	4.416
Reserve Wet open overheid	0	384			0	128	256
Reserve participatie en integratie	6	2.221			350	919	1.652
Reserve brug Borgharen	2	2.150			0	2.150	0
Reserve snelle fietsroute	2	750			0	750	0
Reserve verhardingen	2	15.100			0	152	14.948
Reserve zwerfafval	2	442			150	14	578
Reserve nieuwe Maasbrug	2	413			448	0	861
Reserve cultuurmakers	5	400			0	100	300
Reserve vernieuwing Natuurhistorisch Museum	5	5.323			0	0	5.323
Reserve Participatiewet in balans	6	550			0	249	301
Reserve alleenverdienersproblematiek	6	261			0	261	0
Reserve ontwikkeling re-integratieketen	6	637			0	25	612
Reserve groot onderhoud civiele kunstwerken	2	1.555	1.896		950	955	3.446
Reserve onderhoud groenvoorzieningen	5	0	1.072		1.087	1.747	412
Reserve Kasteel Borgharen/Waalse Kerk	5	0	200		0	0	200
Reserve instrumentenfonds	5	0	100		0	0	100
Reserve onderwijsachterstanden	4	0	273		0	0	273
Reserve projectleider nieuw financieel systeem	0	0			875	125	750
Reserve Middenzaal	5	0			200	0	200
Reserve meerjarige dynamiek	5	380			0	155	225
Reserve Brightlands Maastricht Health Campus	3	0			0	0	0
Reserve afrit 55 Randwyck	2	0			7.218	0	7.218
Reserve warmtenet Trega/Zinkwit	7	0			0	0	0
Reserve overloop	diversen	10.092	200		0	6.923	3.369
Totaal		289.389	18.315	638	44.729	47.915	303.880

naam reserve	programma	(bedragen x € 1.000)				boekwaarde per 31-12-2026
		boekwaarde per 1-1-2026	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2026	onttrekking 2026	
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	39.426		0	5.000	34.426
Vruchtboomfonds	0	116.198		0	2.337	113.861
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Egalisatiereserve verkiezingen	0	19		216	205	30
Egalisatiereserve Heiligdomsvaart	5	0		11	0	11
Egalisatiereserve Reuzenfestival	5	8		6	0	14
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	4.564		756	2.700	2.620
Egalisatiereserve organisatieontwikkeling	0	1.205		0	163	1.042
Bedrijfs-/egalisatiereserve	0	11.812		0	1.412	10.400
<i>Financieringsreserves:</i>						
Financieringsreserve productiemiddelen openbare	2	4.776		1.088	440	5.424
Financieringsreserve productiemiddelen	2	5.805		971	1.008	5.768
Financieringsreserve productiemiddelen parkeren	2	3.142		1.061	616	3.587
Financieringsreserve productiemiddelen	diversen	31.273		9.211	6.851	33.633
Financieringsreserve afschrijvingen overspanningen	2	454	34	0		420
Financieringsreserve afschrijvingen vastgoed	0	10.128	304	3.835		13.659
Financieringsreserve afschrijvingen projecten	8	2.859	105	0		2.754
Financieringsreserve afschrijvingen sport	5	3.111	171	0		2.940
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Reserve werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	0		465	465	0
Reserve reparatie Werkloosheidswet	0	184		0	0	184
Reserve eigen risico Ziektewet	0	57		50	50	57
Reserve generatiepact	0	695		0	350	345
Reserve noodfonds	0	2.610		0	1.135	1.475
Reserve aanpak radicalisering / jihadisme	1	267		0	118	149
Reserve gesloten coffeeshopketen	1	444		0	139	305
Reserve mobiliteitsfonds	2	628		0	628	0
Reserve weringsfonds acquisitie	3	393		78	150	321
Reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	959		142	400	701
Reserve evenementenfonds	3	73		43	60	56
Reserve combinatiefuncties	5	14		311	298	27
Reserve jeugdcultuurfonds	5	156		0	0	156
Reserve groot onderhoud Theater	5	490		82	100	472
Reserve groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	760		131	0	891
Reserve vervanging binnensportvoorzieningen	5	850		130	0	980
Reserve speelvoorzieningen	5	870		0	48	822
Reserve innovatieopdracht samenleven	6	275		0	0	275
Reserve sociaal investeringsfonds	6	115		0	0	115
Reserve spaarvariant MTB	6	2.258		282	0	2.540
Reserve intensivering re-integratie	6	0		0	0	0
Reserve vreemdelingen	6	400		0	0	400
Reserve amovering Skaeve Huse	6	117		39	0	156
Reserve beschermd wonen en maatschappelijke opvang	6	3.608		1.782	1.851	3.539
Reserve TOZO	6	1.395		0	133	1.262
Reserve gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	2.167		0	0	2.167
Reserve stedelijke vernieuwing	8	2.686		0	1.921	765
Reserve krimp gelden	8	0		0	0	0
Reserve omgevingswet	8	760		0	760	0
Reserve TONK-middelen	6	294		0	0	294
Reserve burgerbegroting	0	135		0	0	135
Reserve energie- en warmtetransitie	7	4.416		0	4.416	0
Reserve Wet open overheid	0	256		0	26	230
Reserve participatie en integratie	6	1.652		300	997	955
Reserve brug Borgharen	2	0		0	0	0
Reserve snelle fietsroute	2	0		0	0	0
Reserve verhardingen	2	14.948		0	461	14.487
Reserve zwerfafval	2	578		194	90	682
Reserve nieuwe Maasbrug	2	861		0	0	861
Reserve cultuurmakers	5	300		0	100	200
Reserve vernieuwing Natuurhistorisch Museum	5	5.323		0	14	5.309
Reserve Participatiewet in balans	6	301		0	301	0
Reserve alleenverdienersproblematiek	6	0		0	0	0
Reserve ontwikkeling re-integratieketen	6	612		0	200	412
Reserve groot onderhoud civiele kunstwerken	2	3.446		878	1.227	3.097
Reserve onderhoud groenvoorzieningen	5	412		1.087	1.224	275
Reserve Kasteel Borgharen/Waalse Kerk	5	200		0	0	200
Reserve instrumentenfonds	5	100		0	0	100
Reserve onderwijsachterstanden	4	273		0	0	273
Reserve projectleider nieuw financieel systeem	0	750		0	250	500
Reserve Middenzaal	5	200		400	0	600
Reserve meerjarige dynamiek	5	225		0	75	150
Reserve Brightlands Maastricht Health Campus	3	0		5.000	0	5.000
Reserve afrit 55 Randwyck	2	7.218		7.782	0	15.000
Reserve warmtenet Trega/Zinkwit	7	0		100	0	100
Reserve overloop	diversen	3.369		0	0	3.369
Totaal		303.880	614	36.431	38.719	300.978

naam reserve	programma	(bedragen x € 1.000)				
		boekwaarde per 1-1-2027	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2027	onttrekking 2027	boekwaarde per 31-12-2027
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	34.426		0	5.000	29.426
Vruchtboomfonds	0	113.861		0	0	113.861
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Egalisatiereserve verkiezingen	0	30		215	205	40
Egalisatiereserve Heiligdomsvaart	5	11		11	0	22
Egalisatiereserve Reuzenfestival	5	14		6	0	20
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	2.620		952	0	3.572
Egalisatiereserve organisatieontwikkeling	0	1.042		0	124	918
Bedrijfs-/egalisatiereserve	0	10.400		0	506	9.894
<i>Financieringsreserves:</i>						
Financieringsreserve productiemiddelen openbare	2	5.424		1.218	710	5.932
Financieringsreserve productiemiddelen	2	5.768		971	1.218	5.521
Financieringsreserve productiemiddelen parkeren	2	3.587		1.061	621	4.027
Financieringsreserve productiemiddelen	diversen	33.633		9.763	8.197	35.199
Financieringsreserve afschrijvingen overspanningen	2	420	33	0	0	387
Financieringsreserve afschrijvingen vastgoed	0	13.659	429	0	0	13.230
Financieringsreserve afschrijvingen projecten	8	2.754	105	0	0	2.649
Financieringsreserve afschrijvingen sport	5	2.940	171	0	0	2.769
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Reserve werkherovating gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	0		465	465	0
Reserve reparatie Werkloosheidswet	0	184		0	0	184
Reserve eigen risico Ziektewet	0	57		50	50	57
Reserve generatiepact	0	345		0	275	70
Reserve noodfonds	0	1.475		0	0	1.475
Reserve aanpak radicalisering / jihadisme	1	149		0	31	118
Reserve gesloten coffeeshopketen	1	305		0	305	0
Reserve mobiliteitsfonds	2	0		0	0	0
Reserve wervingsfonds acquisitie	3	321		78	148	251
Reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	701		142	400	443
Reserve evenementenfondsen	3	56		43	60	39
Reserve combinatiefuncties	5	27		311	298	40
Reserve jeugdcultuurfonds	5	156		0	0	156
Reserve groot onderhoud Theater	5	472		82	100	454
Reserve groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	891		131	0	1.022
Reserve vervanging binnensportvoorzieningen	5	980		130	0	1.110
Reserve speelvoorzieningen	5	822		0	91	731
Reserve innovatieopdracht samenleven	6	275		0	0	275
Reserve sociaal investeringsfonds	6	115		0	0	115
Reserve spaarvariant MTB	6	2.540		282	0	2.822
Reserve intensivering re-integratie	6	0		0	0	0
Reserve vreemdelingen	6	400		0	0	400
Reserve amovering Skaeve Huse	6	156		39	0	195
Reserve beschermd wonen en maatschappelijke opvang	6	3.539		1.776	1.851	3.464
Reserve TOZO	6	1.262		0	133	1.129
Reserve gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	2.167		0	0	2.167
Reserve stedelijke vernieuwing	8	765		0	100	665
Reserve krimp gelden	8	0		0	0	0
Reserve omgevingswet	8	0		0	0	0
Reserve TONK-middelen	6	294		0	0	294
Reserve burgerbegroting	0	135		0	0	135
Reserve energie- en warmtetransitie	7	0		0	0	0
Reserve Wet open overheid	0	230		0	116	114
Reserve participatie en integratie	6	955		300	394	861
Reserve brug Borgharen	2	0		0	0	0
Reserve snelle fietsroute	2	0		0	0	0
Reserve verhardingen	2	14.487		0	731	13.755
Reserve zwerfafval	2	682		204	146	740
Reserve nieuwe Maasbrug	2	861		0	0	861
Reserve cultuurmakers	5	200		0	100	100
Reserve vernieuwing Natuurhistorisch Museum	5	5.309		0	293	5.016
Reserve Participatiewet in balans	6	0		0	0	0
Reserve alleenverdienersproblematiek	6	0		0	0	0
Reserve ontwikkeling re-integratieketen	6	412		0	200	212
Reserve groot onderhoud civiele kunstwerken	2	3.097		871	2.874	1.094
Reserve onderhoud groenvoorzieningen	5	275		1.087	1.224	138
Reserve Kasteel Borgharen/Waalse Kerk	5	200		0	0	200
Reserve instrumentenfondsen	5	100		0	0	100
Reserve onderwijsachterstanden	4	273		0	0	273
Reserve projectleider nieuw financieel systeem	0	500		0	250	250
Reserve Middenzaal	5	600		400	0	1.000
Reserve meerjarige dynamiek	5	150		0	75	75
Reserve Brightlands Maastricht Health Campus	3	5.000		5.000	0	10.000
Reserve afrit 55 Randwyck	2	15.000		0	0	15.000
Reserve warmtenet Trega/Zinkwit	7	100		100	0	200
Reserve overloop	diversen	3.369		0	0	3.369
Totaal		300.978	738	25.688	27.291	298.636

naam reserve	programma	(bedragen x € 1.000)				
		boekwaarde per 1-1-2028	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2028	onttrekking 2028	boekwaarde per 31-12-2028
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	29.426		0	5.000	24.426
Vruchtboomfonds	0	113.861		0	0	113.861
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Egalisatiereserve verkiezingen	0	40		215	205	50
Egalisatiereserve Heiligdomsvaart	5	22		11	0	33
Egalisatiereserve Reuzenfestival	5	20		6	0	26
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	3.572		868	0	4.440
Egalisatiereserve organisatieontwikkeling	0	918		0	124	794
Bedrijfs-/egalisatiereserve	0	9.894		0	159	9.735
<i>Financieringsreserves:</i>						
Financieringsreserve productiemiddelen openbare	2	5.932		1.347	1.018	6.261
Financieringsreserve productiemiddelen	2	5.521		971	1.284	5.208
Financieringsreserve productiemiddelen parkeren	2	4.027		1.061	633	4.455
Financieringsreserve productiemiddelen	diversen	35.199		10.529	9.560	36.168
Financieringsreserve afschrijvingen overspanningen	2	387	33	0		354
Financieringsreserve afschrijvingen vastgoed	0	13.230	429	0		12.801
Financieringsreserve afschrijvingen projecten	8	2.649	105	0		2.544
Financieringsreserve afschrijvingen sport	5	2.769	171	0		2.598
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Reserve werkherovating gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	0		465	465	0
Reserve reparatie Werkloosheidswet	0	184		0	0	184
Reserve eigen risico Ziekwet	0	57		50	50	57
Reserve generatiepact	0	70		0	70	0
Reserve noodfonds	0	1.475		0	0	1.475
Reserve aanpak radicalisering / jihadisme	1	118		0	0	118
Reserve gesloten coffeeshopketen	1	0		0	0	0
Reserve mobiliteitsfonds	2	0		0	0	0
Reserve wervingsfonds acquisitie	3	251		78	148	181
Reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	443		142	400	185
Reserve evenementenfondsen	3	39		43	60	22
Reserve combinatiefuncties	5	40		311	298	53
Reserve jeugdcultuurfonds	5	156		0	0	156
Reserve groot onderhoud Theater	5	454		82	100	436
Reserve groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	1.022		131	0	1.153
Reserve vervanging binnensportvoorzieningen	5	1.110		130	0	1.240
Reserve speelvoorzieningen	5	731		0	122	609
Reserve innovatieopdracht samenleven	6	275		0	0	275
Reserve sociaal investeringsfonds	6	115		0	0	115
Reserve spaarvariant MTB	6	2.822		282	0	3.104
Reserve intensivering re-integratie	6	0		0	0	0
Reserve vreemdelingen	6	400		0	0	400
Reserve amovering Skaeve Huse	6	195		39	0	234
Reserve beschermd wonen en maatschappelijke opvang	6	3.464		1.776	1.851	3.389
Reserve TOZO	6	1.129		0	133	996
Reserve gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	2.167		0	0	2.167
Reserve stedelijke vernieuwing	8	665		0	100	565
Reserve krimpgebieden	8	0		0	0	0
Reserve omgevingswet	8	0		0	0	0
Reserve TONK-middelen	6	294		0	0	294
Reserve burgerbegroting	0	135		0	0	135
Reserve energie- en warmtetransitie	7	0		0	0	0
Reserve Wet open overheid	0	114		0	26	88
Reserve participatie en integratie	6	861		0	387	474
Reserve brug Borgharen	2	0		0	0	0
Reserve snelle fietsroute	2	0		0	0	0
Reserve verhandelingen	2	13.755		0	946	12.810
Reserve zwerfafval	2	740		169	188	721
Reserve nieuwe Maasbrug	2	861		0	0	861
Reserve cultuurmakers	5	100		0	100	0
Reserve vernieuwing Natuurhistorisch Museum	5	5.016		0	291	4.725
Reserve Participatiewet in balans	6	0		0	0	0
Reserve alleenverdienersproblematiek	6	0		0	0	0
Reserve ontwikkeling re-integratieketen	6	212		0	212	0
Reserve groot onderhoud civiele kunstwerken	2	1.094		824	474	1.444
Reserve onderhoud groenvoorzieningen	5	138		1.087	1.225	0
Reserve Kasteel Borgharen/Waalse Kerk	5	200		0	0	200
Reserve instrumentenfondsen	5	100		0	0	100
Reserve onderwijsachterstanden	4	273		0	0	273
Reserve projectleider nieuw financieel systeem	0	250		0	250	0
Reserve Middenzaal	5	1.000		400	0	1.400
Reserve meerjarige dynamiek	5	75		0	75	0
Reserve Brightlands Maastricht Health Campus	3	10.000		5.000	0	15.000
Reserve afrit 55 Randwyck	2	15.000		0	0	15.000
Reserve warmtenet Trega/Zinkwit	7	200		100	0	300
Reserve overloop	diversen	3.369		0	0	3.369
Totaal		298.636	738	26.117	25.954	298.062

naam reserve	programma	(bedragen x € 1.000)				
		boekwaarde per 1-1-2029	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2029	onttrekking 2029	boekwaarde per 31-12-2029
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	24.426		0	5.000	19.426
Vruchtboomfonds	0	113.861		0	0	113.861
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Egalisatiereserve verkiezingen	0	50		215	205	60
Egalisatiereserve Heiligdomsvaart	5	33		11	0	44
Egalisatiereserve Reuzenfestival	5	26		6	32	0
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	4.440		892	0	5.332
Egalisatiereserve organisatieontwikkeling	0	794		0	124	670
Bedrijfs-/egalisatiereserve	0	9.735		0	23	9.712
<i>Financieringsreserves:</i>						
Financieringsreserve productiemiddelen openbare	2	6.261		1.347	1.469	6.139
Financieringsreserve productiemiddelen	2	5.208		971	1.423	4.756
Financieringsreserve productiemiddelen parkeren	2	4.455		1.061	654	4.862
Financieringsreserve productiemiddelen	diversen	36.168		10.554	9.525	37.197
Financieringsreserve afschrijvingen overspanningen	2	354	33	0		321
Financieringsreserve afschrijvingen vastgoed	0	12.801	429	0		12.372
Financieringsreserve afschrijvingen projecten	8	2.544	105	0		2.439
Financieringsreserve afschrijvingen sport	5	2.598	171	0		2.427
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Reserve werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	0		465	465	0
Reserve reparatie Werkloosheidswet	0	184		0	0	184
Reserve eigen risico Ziektewet	0	57		50	50	57
Reserve generatiepact	0	0		0	0	0
Reserve noodfonds	0	1.475		0	0	1.475
Reserve aanpak radicalisering / jihadisme	1	118		0	0	118
Reserve gesloten coffeshopketen	1	0		0	0	0
Reserve mobiliteitsfonds	2	0		0	0	0
Reserve wervingsfonds acquisitie	3	181		78	148	111
Reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	185		142	250	77
Reserve evenementenfondsen	3	22		43	60	5
Reserve combinatiefuncties	5	53		311	298	66
Reserve jeugdcultuurfonds	5	156		0	0	156
Reserve groot onderhoud Theater	5	436		82	100	418
Reserve groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	1.153		131	0	1.284
Reserve vervanging binnensportvoorzieningen	5	1.240		130	9	1.361
Reserve speelvoorzieningen	5	609		0	148	461
Reserve innovatieopdracht samenleven	6	275		0	0	275
Reserve sociaal investeringsfonds	6	115		0	0	115
Reserve spaanvariant MTB	6	3.104		282	0	3.386
Reserve intensivering re-integratie	6	0		0	0	0
Reserve vreemdelingen	6	400		0	0	400
Reserve amovering Skaeve Huse	6	234		39	0	273
Reserve beschermd wonen en maatschappelijke opvang	6	3.389		1.776	1.851	3.314
Reserve TOZO	6	996		0	133	863
Reserve gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	2.167		0	0	2.167
Reserve stedelijke vernieuwing	8	565		0	150	415
Reserve krimpgebieden	8	0		0	0	0
Reserve omgevingswet	8	0		0	0	0
Reserve TONK-middelen	6	294		0	0	294
Reserve burgerbegroting	0	135		0	0	135
Reserve energie- en warmtetransitie	7	0		0	0	0
Reserve Wet open overheid	0	88		0	0	88
Reserve participatie en integratie	6	474		0	387	87
Reserve brug Borgharen	2	0		0	0	0
Reserve snelle fietsroute	2	0		0	0	0
Reserve verhardingen	2	12.810		0	1.071	11.738
Reserve zwerfafval	2	721		169	196	694
Reserve nieuwe Maasbrug	2	861		0	0	861
Reserve cultuurmakers	5	0		0	0	0
Reserve vernieuwing Natuurhistorisch Museum	5	4.725		0	290	4.435
Reserve Participatiewet in balans	6	0		0	0	0
Reserve alleenverdienersproblematiek	6	0		0	0	0
Reserve ontwikkeling re-integratieketen	6	0		0	0	0
Reserve groot onderhoud civiele kunstwerken	2	1.444		824	424	1.844
Reserve onderhoud groenvoorzieningen	5	0		1.087	1.087	0
Reserve Kasteel Borgharen/Waalse Kerk	5	200		0	0	200
Reserve instrumentenfondsen	5	100		0	0	100
Reserve onderwijsachterstanden	4	273		0	0	273
Reserve projectleider nieuw financieel systeem	0	0		0	0	0
Reserve Middenzaal	5	1.400		0	0	1.400
Reserve meerjarige dynamiek	5	0		0	0	0
Reserve Brightlands Maastricht Health Campus	3	15.000		5.000	0	20.000
Reserve afrit 55 Randwyck	2	15.000		0	15.000	0
Reserve warmtenet Trega/Zinkwit	7	300		100	0	400
Reserve overloop	diversen	3.369		0	0	3.369
Totaal		298.062	738	25.766	40.572	282.517

Toelichting reserves

Algemene reserve

De algemene reserve is een reserve waaraan door de raad geen bestemming is gegeven en daarmee vrij besteedbaar. Deze reserve is echter primair bedoeld als buffer voor het opvangen van risico's en vormt het belangrijkste bestanddeel van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Bij de begroting 2021 heeft de raad besloten om het vruchtboomfonds te benoemen tot algemene reserve.

Aan de algemene reserve is vanuit de resultaatbestemming 2024 een bedrag van € 13,824 mln. toegevoegd. Met ingang van 2026 worden geen (structurele) stortingen en onttrekkingen aan het vruchtboomfonds verwerkt.

In de jaren 2026 tot en met 2029 onttrekking we jaarlijks € 5,000 mln. aan het vruchtboomfonds (algemene reserve) ter dekking van de stortingen in de nieuwe reserve Brightlands Maastricht Health Campus.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn onderverdeeld in:

- Egalisatiereserves
- Financieringsreserves
- Overige bestemmingsreserves

Egalisatiereserves

Egalisatiereserves dienen om schommelingen in de exploitatie op te vangen en hebben hierdoor een egaliserend effect op het rekeningresultaat. Door de inzet van egalisatiereserves ontstaat een regelmatige verdeling over de jaren heen. In de begroting worden de verwachte stortingen of -onttrekkingen geraamd. Bij het opmaken van de jaarstukken blijkt pas het definitieve bedrag dat de dient te worden gestort of onttrokken. Goedkeuring van de raad voor mogelijk van de begroting afwijkende stortingen of onttrekkingen is bij de egalisatiereserves niet noodzakelijk. We onderscheiden de volgende egalisatiereserves:

- Verkiezingen
- Heiligdomsvaart
- Reuzenfestival
- Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC
- Organisatieontwikkeling
- Bedrijfsegalisatiereserves

Verkiezingen, Heiligdomsvaart en Reuzenfestival

Deze reserves dienen ter dekking van de lasten voortkomende uit deze niet jaarlijks voorkomende activiteiten.

Bij de verkiezingen betreft het de door de gemeente te verzorgen verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten, waterschappen, gemeenteraden en het Europees Parlement.

De reserves Heiligdomsvaart en Reuzenfestival zijn bedoeld ter dekking van de subsidie die ten behoeve van de organisatie van deze evenementen door de gemeente beschikbaar wordt gesteld. De Heiligdomsvaart vindt eenmaal per 7 jaar plaats (eerstvolgende Heiligdomsvaart in 2032). Het Reuzenfestival vindt eenmaal per 5 jaar plaats (eerstvolgende Reuzenfestival in 2029).

Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC

Deze dient voor het opvangen van de eventuele resultaten van de exploitatie MECC. De gemeente Maastricht is eigenaar van het MECC-complex, waaronder de hallen, de catering en de kantoren. Bij de overname door de gemeente is besloten dat de gemeente investeert in het MECC-complex. Een deel van deze investeringen wordt gedekt via huurverhogingen. Het overige kan worden gefinancierd middels het financieel voordeel dat is ontstaan doordat de exploitatie van het MECC-complex geheel bij de gemeente als eigenaar ligt. Het financieel voordeel ontstaat (deels) doordat de werkelijke investeringen achterblijven t.o.v. de geprognosticeerde investeringen. Dit voordeel wordt in de reserve gestort. Verder blijft de reserve ook dienen voor het opvangen van de eventuele resultaten van de exploitatie MECC.

Organisatieontwikkeling

Deze reserve dient ter egalisatie van lasten voortkomende uit de organisatieontwikkeling. De in 2022 niet bestede middelen bestemd voor de actuele reorganisatie zijn hierin gestort.

Bedrijfsegalisatiereserve

De bedrijfsegalisatiereserve is samengesteld uit de bedrijfsegalisatiereserves van de verschillende organisatieonderdelen van de gemeente Maastricht. De bedrijfsegalisatiereserves zijn bestemd voor de voor- en nadelen op de apparaatskosten (zijnde alle personele en materiële kosten) die verbonden zijn aan het functioneren van de ambtelijke organisatie, met als doel het opvangen van de jaarlijkse fluctuaties in het resultaat van het organisatieonderdeel en dient als een buffer voor de bedrijfsrisico's binnen de door de opdrachtgever(s) geformuleerde prestaties/resultaten en de bijbehorende vastgestelde programmabegroting. Naast aanwending voor de egalisatie van de exploitatie, kan – indien de reserve toereikend is – aanwending ook geschieden ten behoeve innovatie- en efficiëntiemaatregelen.

Financieringsreserves

De financieringsreserves zijn bedoeld om (toekomstige) kapitaallasten van investeringen te dekken. We kennen reserves voor productiemiddelen zoals openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, parkeren, huisvesting, werkomgeving, informatie en automatisering e.d. De systematiek behelst dat aankopen worden geactiveerd en de kapitaallasten ten laste van de financieringsreserves productiemiddelen worden gebracht.

Vanaf 1 januari 2017 is het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht en mogen reserves niet meer in mindering worden gebracht op de investeringen. De financieringsreserves afschrijvingen worden gebruikt om de afschrijvingen van de betreffende investeringen te dekken. De onttrekkingen uit de reserve afschrijvingslasten betreffen de dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen voortkomende uit het spreidingsplan buitensportaccommodaties, investeringen in het MECC en Centre Céramique, investeringen in overspanningen openbare verlichting en investeringen in het kader van de wijkaanpak Maastricht Noord-Oost.

Aan de financieringsreserve is vanuit de resultaatbestemming 2024 een bedrag van € 0,750 mln. toegevoegd om toekomstige kapitaallasten gemoeid met onderhoudswerkzaamheden van de Fronten in 2026 te bekostigen.

Overige bestemmingsreserves

Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat de raad hiervoor bestemmingen heeft aangegeven. De raad kan te allen tijde het doel of de bestemming van bestemmingsreserves wijzigen (middels separaat raadsvoorstel en begrotingswijziging).

Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA)

De gemeente is eigenrisicodragers voor de financiële gevolgen van de Wet werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA). Deze reserve is ingesteld om de uitkeringen uit hoofde van de WGA en de uitvoeringskosten te dekken. De ingehouden werknemerspremies WGA worden gestort in de reserve. Er is voor deze reserve geen minimale en/of maximale omvang vastgesteld.

Reparatie Werkloosheidswet (WW)

Met ingang van 2016 is de maximale duur van de werkloosheidsuitkering op grond van de Werkloosheidswet teruggebracht van 36 naar 24 maanden. In de Cao voor gemeenten is vastgelegd dat ook in het derde jaar werkloosheid een werkloosheidsuitkering wordt verstrekt. De uitvoeringslasten en de lasten van dat derde jaar worden uit deze reserve gedekt. Werknemers betalen voor deze reparatie en behoud van de aanvullende uitkering een kostendeekkende premie van 0,1% van het salaris. Deze premie wordt gestort in de reserve.

Eigen risico Ziektewet

De gemeente is eigenrisicodragers voor de Ziektewet. Ter dekking van de uitkeringslasten die voortvloeien uit ziekte van medewerkers met een einddatum in het systeem met een tijdelijke arbeidsovereenkomst bij de gemeente Maastricht (iemand die ziek is op het moment van het verstrijken van de uitdienstdatum of iemand die binnen 30 dagen na het verstrijken van de uitdienstdatum ziek wordt). Voor de monitoring en uitvoering van dit eigenrisicodragerschap stelt de wetgever strenge eisen aan de werkgever. Ingevolge die eisen is de uitvoering van deze wet en regelgeving ondergebracht bij een gespecialiseerd bedrijf. Deze uitvoeringskosten en de uitkeringslasten worden gedekt uit deze reserve.

Generatiepact

Bij de gemeente maken een aantal medewerkers vanaf 2022 tot het bereiken van de AOW-datum gebruik van de regeling generatiepact. Deze reserve is gevormd ter dekking van het gedeelte van de loonkosten van de betreffende medewerkers dat ten laste van het generatiepact komt volgens de regeling. De reserve is gevormd uit de bij programmabegroting 2022 door de raad beschikbaar gestelde middelen en wordt in de jaren 2023 tot en met 2028 ingezet.

Noodfonds

De reserve noodfonds is in 2022 ingesteld om de schadelijke effecten van de energiecrisis en de hoge inflatie voor burgers, instellingen en bedrijven zo veel mogelijk te beperken.

Aanpak radicalisering/jihadisme

Deze reserve is ingesteld ter dekking van de kosten van de gemeentelijke aanpak radicalisering/jihadisme.

Gesloten coffeeshopketen

De gemeente neemt deel aan het experiment gesloten coffeeshopketen. Hiervoor ontvangt de gemeente in de vorm van een decentralisatie-uitkering middelen uit het gemeentefonds. Deze baten worden gestort in de reserve. De lasten voortkomende uit het project gesloten coffeeshopketen worden gedekt uit deze reserve.

Mobiliteitsfonds

Doelstelling van het mobiliteitsfonds is het faciliteren van het mobiliteitsbeleid. Naast het leveren van cofinanciering bij investeringsprojecten wordt de reserve aangewend voor incidentele afdekking van onrendabele exploitaties.

Wervingsfonds acquisitie

Doel van deze reserve is bedrijven die zich in de gemeente willen vestigen een financiële impuls te geven.

Beleidsinitiatieven aanloopstraten

De reserve is ingesteld voor het dekken van de kosten van de (vervolg)aanpak kwaliteitsverbetering aanloopstraten.

Evenementenfonds

Doel van deze reserve is het stimuleren van evenementen in de openbare ruimte met een stadspromotioneel karakter, volksevenementen die veel bezoekers trekken of evenementen die breedtesport en breedtecultuur stimuleren.

Combinatiefuncties

De reserve is gevormd ter dekking van de loonkosten van combinatiefunctionarissen.

Jeugdcultuurfonds

Doel van deze reserve is zorgen voor de uitvoering van de ondersteuning van de actieve cultuurparticipatie van kinderen van minderdraagkrachtige ouders.

Groot onderhoud Theater, Kumulus en Centre Céramique

Deze reserves zijn ingesteld om de lasten van groot onderhoud aan het theater en de gebouwen van Kumulus en het Centre Céramique te dekken.

Vervanging binnensportvoorzieningen

Deze reserve is gevormd ter dekking van toekomstige lasten voortkomende uit de vervanging van binnensportaccommodaties. De reserve wordt gevoed uit de voordelen van een nieuwe doorrekening van de onderhoudsvoorzieningen binnensportlocaties (die doorrekening leidt tot een lagere jaarlijkse dotatie aan de voorzieningen).

Speelvoorzieningen

De reserve is bestemd voor de uitvoering van de nota sporten en bewegen in de openbare ruimte (raadsnota Beweegvriendelijk Maastricht).

Innovatieopdracht samenleven

Doel van de reserve is het dekken van frictiekosten en de kosten van ontwikkeling van alternatieve werkwijzen voortkomende uit de innovatieopdracht welzijn en zorg uit 2011.

Sociaal investeringsfonds

Deze reserve is bedoeld om de doelstellingen van de kanteling in het sociaal domein te realiseren. Dat wil zeggen: het streven om meer algemene voorzieningen voor inwoners te realiseren, waardoor er minder relatief dure individuele voorzieningen nodig zijn. Het fonds is gericht op preventie, het versterken van de burgerkracht en versterken van de eerste lijnszorg. Deze reserve wordt opgeheven conform raadsbesluit, maar bestaat nog om eerder genomen besluiten te effectueren.

Spaarvariant MTB

De reserve is bedoeld om (op termijn) de achtergestelde lening aan MTB (gedeeltelijk) te 'voorzien'.

Intensivering re-integratie

De reserve is ingesteld ten behoeve van het bekostigen van het intensiveren van de re-integratie activiteiten. Met deze middelen wordt intensiever gestuurd op de re-integratie van de mensen die voorheen op de WSW-wachlijst stonden. Daarnaast worden extra plaatsingen van mensen in

participatieplaatsen gerealiseerd en worden extra groeibanen voor jongeren ingezet. Hiermee wordt een impuls gegeven aan de arbeidsmarkttoeleiding van deze doelgroepen en kan een verlaging van het uitkeringsbestand worden gerealiseerd.

Vreemdelingen

Doel van deze reserve is het dekken van extra inzet ten aanzien van vreemdelingen, die niet bekostigd kan worden vanuit de reguliere budgetten die vallen onder het taakveld vreemdelingen. Het plafond voor deze reserve is vastgesteld op € 0,400 mln. De gelden die worden ontvangen ten aanzien van vreemdelingen worden gestort in de reserve zolang het plafond niet is bereikt.

Amovering Skaeve Huse

Doel van deze reserve is om te sparen voor het in oorspronkelijke staat terugbrengen van het terrein welk gebruikt wordt voor de opvanglocatie Skaeve Huse. Jaarlijks wordt een bedrag van € 0,039 mln. gespaard.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De reserve beschermd wonen en maatschappelijke opvang is in 2024 ingesteld. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn nauw verweven en maken onderdeel uit van het regionaal afgesproken budgettair kader. Middels de reserve worden de jaarsaldi van de regionaal afgestemde activiteiten gereserveerd.

TOZO

Deze reserve is gevoed vanuit de van het Rijk ontvangen vergoeding voor de uitvoeringskosten TOZO. De reserve dient ter dekking van de uitvoeringskosten die worden gemaakt in het kader van de TOZO-regeling.

Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost

Deze reserve betreft het samengesteld bedrag van kosten en opbrengsten in dit gebied (incl. diverse deelprojecten) en dient ter dekking van de toekomstige project-uitgaven. Met de vaststelling van de herijking herstructurering (door de raad in december 2016) zijn de bestedingsdoeleinden herijkt.

Stedelijke vernieuwing

Deze reserve is gevormd uit de zogenaamde ISV-middelen (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing). Over de inzet van de middelen en de te realiseren prestaties werden met het Rijk afspraken gemaakt. Naast de rijksmiddelen stelde de raad ook gemeentelijke middelen beschikbaar.

Krimpgelden

De regio Maastricht-Heuvelland ontving gedurende de periode 2016-2021 een decentralisatie-uitkering van € 0,844 mln. per jaar in relatie tot de opgave in de regio Maastricht-Heuvelland vanwege de krimp. Vanuit het oogpunt van kostenoriëntatie wordt de decentralisatie-uitkering aan één gemeente toegekend, die de uitkering ontvangt voor alle gemeenten in de krimpregio, i.c. gemeente Maastricht. Omdat de middelen niet in ieder jaar volledig beschikt en besteed worden, zijn de middelen aan deze reserve toegevoegd, om besteding over de jaren mogelijk te maken.

Omgevingswet

Doel van deze reserve is de (gedeeltelijke) dekking van in- en uitvoeringskosten van de Omgevingswet. Voeding van de reserve vindt plaats uit de decentralisatie-uitkering omgevingswet van het gemeentefonds en eventuele restanten van het jaarlijkse projectbudget Omgevingswet.

TONK-middelen

De reserve is conform de door de raad vastgestelde resultaatbestemming bij jaarrekening 2021 gevormd uit de in 2021 niet bestede TONK-middelen en wordt ingezet ter dekking van projecten voor ondernemers.

Burgerbegroting

De reserve dient ter dekking van uitvoeringskosten van de projecten in het kader van de burgerbegroting. De bestemmingsreserve maakt het mogelijk om projecten die over een jaarschijf heen lopen financieel af te wikkelen.

Energie- en warmtetransitie

Doelstelling van deze reserve is het dekken van kosten van uitvoering van de klimaat- en energietransitie in de komende jaren. De rijksmiddelen tezamen met de eigen middelen uit de klimaatbegroting vormen de voeding van deze reserve. Daar de (te) ontvangen middelen niet synchroon lopen met de uitgaven, worden de verschillen hiertussen gestort dan wel onttrokken uit de reserve.

Wet Open Overheid

De via het gemeentefonds beschikbaar gestelde middelen voor de invoering van de nieuwe Wet open overheid (Woo) zijn bestemd voor de implementatie van deze wet. Omdat de beschikbaarstelling van de middelen niet synchroon loopt met de besteding is ten behoeve van de uitvoering van Woo deze bestemmingsreserve gevormd.

Participatie en integratie

De reserve wordt gevoed middels de ontvangen ESF-gelden alsmede de vrijval van de reguliere budgetten die ontlast worden door de ESF-impuls. Door die middelen te storten en aan te wenden voor extra re-integratie-activiteiten wordt voldaan aan de vereiste dat ESF aanvullend is en niet ter vervanging van bestaande activiteiten. Voorts dient de reserve als buffer voor de late afrekeningen van ESF welke mogelijke kunnen leiden tot terugbetalingsverplichtingen.

Brug Borgharen

Deze reserve dient ter dekking van de lasten van een vrij liggende, losstaande en hoogwatervrije oversteek over de Maas middels een fietsbrug tussen Borgharen en Bosscherveld. De fietsbrug als een nieuwe oeververbinding voor zowel eigen bewoners (snelle fietsaansluiting vanuit de twee Maasdorpen met de stad) als de toeristisch-recreatieve fietsers in de aansluiting van de stad met het grensoverschrijdend Rivierpark Maasvallei. Het project is opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het Actieplan fietsen in Maastricht.

Snelle fietsroute

Deze reserve dient ter dekking van het additioneel benodigde budget voor het trajectdeel tussen P+R Maastricht Noord en Viaductweg (onderdeel van de snelle fietsroute Sittard-Maastricht).

Bestemmingsreserve verhardingen

Deze reserve dient ter dekking van de lasten van herstel- en groot onderhoudswerkzaamheden aan onze wegen. De staat van onze wegen is de afgelopen jaren verslechterd. Dit wordt met name veroorzaakt door klimaatverandering en intensief gebruik.

Bestemmingsreserve zwerfafval

De SUP (Single Use Plastics)-vergoeding wordt gestort in deze reserve ter dekking van de lasten van de extra aanpak schoonmaken en schoonhouden van de openbare ruimte alsmede de hiervoor benodigde investeringen in prullenbakken en ander materieel. Niet bestede exploitatiebudgetten worden gestort in de reserve om de toekomstige (kapitaal)lasten deze extra aanpak te dekken.

Reserve nieuwe Maasbrug

Deze reserve is gevormd bij de 1^e Bestuursrapportage 2024. De Spoorbrug Maastricht heeft geen spoorfunctie meer. Gemeente Maastricht heeft aangegeven dat zij kan instemmen met de sloop van de spoorbrug mits een nieuwe oeververbinding financieel en juridisch mogelijk gemaakt wordt. Ook heeft de gemeente aangegeven dat zij bereid is zelf een bijdrage te leveren aan de nieuwe brug (geraamd op € 12 mln.).

De uitvoering van de nieuwe brug zal pas plaatsvinden omstreeks 2030. Vanaf dat jaar is er binnen het MJIP ook opnieuw investeringsruimte beschikbaar. Hoewel een bijdrage van max. € 12 mln. haalbaar is, wordt hiermee wel bijna de volledige investeringsruimte benut. De raming betreft bovendien prijspeil 2023, waardoor de werkelijke kosten naar alle waarschijnlijkheid verder zullen oplopen. Doel van de reserve nieuwe Maasbrug is om te sparen voor die hogere kosten. Voeding van deze reserve vindt plaats middels het storten van de onderuitputting van de kapitaallasten inzake investeringen hoogwater.

Reserve cultuurmakers

Deze reserve dient ter dekking van de cofinanciering/matching van aangevraagde subsidiebijdragen voortkomende uit het meerjarenprogramma Building Futures (2025-2028). Dit nieuwe programma van Cultuurmakers bouwt verder op het huidige meerjarenprogramma. Met deze nieuwe aanvraag zet Cultuurmakers de ingeslagen weg niet alleen verder, we verbreden en verdiepen ook onze manier van samenwerken.

Reserve vernieuwing Natuurhistorisch Museum

Het doel van deze reserve is het dekken van de kapitaallasten inzake de verbouwing van het Natuurhistorisch Museum die zijn geraamd op € 5,323 mln.

Het Natuurhistorisch Museum is onderbenut en heeft lang stilgestaan in zijn ontwikkeling. Dit zowel voor wat betreft de plek als presentatie. Met de voorgestelde vernieuwing van Natuurhistorisch Museum Maastricht zal het museum een uitnodigende plek in de binnenstad worden. Hierbij worden bezoekers met de museumcollecties op een recreatieve en educatieve manier bediend en wordt het verhaal van onze geschiedenis levend houden.

Reserve Participatiewet in balans

De wijziging van de Participatiewet in Balans vraagt om een ingrijpende aanpassing in de uitvoering bij gemeenten en uitvoeringsinstanties. Belangrijke onderdelen zoals communicatie via brieven en beschikkingen, werkinstructies, beleid, verordeningen en systeemaanpassingen moeten grondig herzien en gewijzigd worden om aan de nieuwe wetgeving te voldoen. Daarnaast zijn opleidingen en trainingen essentieel om medewerkers goed voor te bereiden op de veranderingen. Dit proces vergt aanzienlijke capaciteit, zowel in tijd als middelen. Deze reserve dient ter dekking van de hieruit voortkomende lasten.

Reserve alleenverdienersproblematiek

Door een onbedoelde en complexe samenloop van fiscaliteit, toeslagen en sociale zekerheid is er een groep alleenverdienende huishoudens die een lager besteedbaar inkomen heeft dan een vergelijkbaar paar in de bijstand. Na wijziging van de Participatiewet krijgen gemeenten de bevoegdheid om tussen 2024 en 2027 een vaste tegemoetkoming te verstrekken aan deze alleenverdienende huishoudens. Maastricht moet via de regio SZMH voor vijf gemeenten uitvoering gaan geven aan de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek. Daarvoor voegen we dit jaar de gelden van de 5 gemeenten samen in deze reserve alleenverdienersproblematiek. De reserve zal worden ingezet ter dekking van de lasten voortkomen uit het verstrekken van tegemoetkomingen aan alleenverdienende huishoudens.

Reserve ontwikkeling re-integratieketen

De van het Rijk ontvangen middelen voor de ontwikkeling van de re-integratieketen worden, evenals bij de gemeenten waarmee wij samenwerken, gestort in deze nieuwe reserve. De met de ontwikkeling samenhangende kosten (reorganisatie van MTB, Annex, Podium etc.) treden pas komende jaren op. De reserve zal gebruikt worden ter dekking van de lasten van de ontwikkeling, opstartkosten en frictiekosten.

Reserve groot onderhoud civiele kunstwerken

Het groot onderhoud van civieltechnische kunstwerken vindt veelal per object, en dus projectmatig plaats. Om deze kosten te egaliseren en voldoende budget beschikbaar te hebben op jaarbasis werd voorheen een onderhoudsvoorziening gehanteerd. Ter onderbouwing van een dergelijke voorziening moet echter bij elke wijziging een geactualiseerd onderhoudsplan worden opgesteld. Om aan te sluiten bij de reguliere cyclus van de vastgestelde NIBOR 2024-2028 en bijbehorende beheerplannen is ervoor gekozen een reserve in te stellen. Deze reserve dient ter dekking van de lasten van groot onderhoud een de civiele kunstwerken.

Reserve onderhoud groenvoorzieningen

Deze reserve dient ter dekking en egalisatie van de kosten van het groot onderhoud van groenvoorzieningen dat plaatsvindt op basis van periodieke inspecties.

Reserve Kasteel Borgharen/Waalse Kerk

Maastricht is de tweede monumentenstad in Nederland. In deze stad zijn er heel wat grote monumenten waarvan het toekomstbestendig maken ervan (restaureren, verduurzamen en herbestemmen) een aanzienlijke inspanning vraagt van de eigenaar. In welbepaalde gevallen zien we dat ondanks dat de eigenaar zelf significant investeert en dat er heel wat subsidiebijdragen van verkregen worden het toch onmogelijk is het benodigde bedrag voor de restauratie en herbestemming bij mekaar te krijgen. Wanneer de eigendom van het monument ligt bij een particulier en/of een stichting en indien, ondanks de gedane inspanningen, de noodzakelijke middelen niet behaald worden, wil de gemeente in welbepaalde gevallen een incidentele subsidie aan de stichting geven. Dit is momenteel het geval voor de Waalse Kerk en Kasteel Borgharen. Deze reserve is bij de jaarstukken 2024 ingesteld ter dekking van deze subsidies.

Reserve instrumentenfonds

Om tegemoet te komen aan de vraag van verenigingen om instrumenten beschikbaar te stellen voor leerlingen in opleiding starten we een pilot waarbij Stichting Stump en Centre Céramique dezelfde service gaan verlenen aan leden en leerlingen van harmonieën en fanfares, die ze nu verlenen aan leerlingen van KUMA als het gaat om de uitleen van instrumenten (inclusief onderhoud en vervoer). Deze reserve is bij de jaarstukken 2024 ingesteld en dient ter dekking van de kosten die hiermee gepaard gaan.

Reserve onderwijsachterstanden

Deze reserve is bij de jaarstukken 2024 ingesteld ten behoeve van de instandhouding 'kleine zalen VVE'. Hiermee kunnen de huidige voorzieningen voor vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) voorsnog in stand worden gehouden en kan de huidige kwaliteit blijven worden geboden aan alle peuters. Met kleine zalen wordt bedoeld: peuteropvanglocaties die structureel (3 jaar) 3 of minder doelgroepeuters (een peuter tussen 2,5 en 4 jaar met een VVE-indicatie) hebben.

Reserve projectleider nieuw financieel systeem

De reserve projectleider nieuw financieel systeem zal in 2025 tot en met 2028 worden ingezet ter dekking van de lasten voor die projectleider.

Reserve Middenzaal

Deze reserve is bij de 1^e Bestuursrapportage 2025 ingesteld ter dekking van kapitaallasten van investeringen in theatertechnische installaties en toneel- en theatertechnische inrichtingen zoals tribune, zaalverduistering, elektroakoestische techniek en theaterverlichting.

Reserve meerjarige dynamiek

Deze reserve is gevoed uit de in 2024 niet bestede budgetten voor subsidies en wordt ingezet ter verhoging van het subsidiekader meerjarige dynamiek professionele kunst Maastricht 2025-2028.

Reserve Brightlands Maastricht Health Campus

Ter dekking van voor de doorontwikkeling van de Campus Randwyck (ook wel Maastricht Health Campus genoemd) storten we in de jaren 2026 tot en met 2029 jaarlijks € 5,000 mln. in deze reserve. Met de hierdoor beschikbare € 20,000 mln. worden de voor de doorontwikkeling te maken exploitatielasten alsook de investeringen bekostigd. De stortingen in de reserve dekken we door in diezelfde jaren jaarlijks € 5,000 mln. te onttrekken aan het vruchtboomfonds (algemene reserve).

Reserve afrit 55 Randwyck

Voor de realisatie van afrit 55 naar Randwyck houden we rekening met een investering van € 15,000 mln. Omdat het volledig activeren (en vervolgens afschrijven) van deze investering waarschijnlijk niet mogelijk is omdat de afrit (groten)deels eigendom zal worden van Rijkswaterstaat nemen we deze investering in één keer als last. Ter dekking van die lasten vormen we vanuit de vrijval van de hiervoor benoemde stelpost kapitaallasten in de jaren 2025 en 2026 een reserve.

Reserve warmtenet Trega/Zinkwit

In de Transitievisie Warmte en Energie, heeft de gemeente gekozen om maximaal in te zetten op het realiseren van warmtenetten. Een eerste mogelijkheid voor een nieuw warmtenet in Maastricht doet zich voor bij het woningbouwproject TregaZinkwit. Omdat hier twee warmtebronnen in de directe nabijheid liggen (rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI Limmel) en Koninklijke Mosa bv), en grootschalig nieuwbouw gepland is, kan een warmtenet parallel aan de planrealisatie worden uitgevoerd. Hoewel nog met een grote onzekerheid, lijkt de eerste kostenraming een onrendabele top van in totaal € 3,500 mln. te kennen. In deze begroting vormen we een nieuwe reserve Warmtenet TregaZinkwit die in de toekomst wordt ingezet ter dekking van die onrendabele top.

Overloop

De reserve overloop wordt gevormd door nog niet ingezette budgetten van een afgesloten dienstjaar. Deze budgetten moeten beschikbaar blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in het daaropvolgende jaar.

De budgetten blijven beschikbaar als hiervoor reeds een collegebesluit is genomen in het dienstjaar of een verplichting jegens derden is aangegaan, waarvan de uitvoering op een later moment zal plaatsvinden. Indien het bedragen betreft die een relatie hebben met grondexploitatieprojecten of infrastructurele werken (veelal incidentele budgetten met langere doorlooptijd) dienen deze beschikbaar te blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in de daaropvolgende jaren.

Bij het opstellen van de jaarrekening worden niet bestede middelen in het betreffende dienstjaar, waarvoor al een bepaald bestedingsdoel is vastgelegd, toegevoegd aan deze reserve. De minimale omvang per post bedraagt € 0,025 mln. tenzij er sprake was van een collegebesluit. Posten die qua aard gelijk zijn mogen getotaliseerd worden.

De besteding van de gereserveerde middelen dient plaats te vinden in het volgende begrotingsjaar tenzij sprake is van projecten en werken met een langere doorlooptijd. Niet bestede middelen vallen vrij ten gunste van de exploitatie.

Verloop voorzieningen 2025-2029

naam voorziening	programma	(bedragen x € 1.000)			
		boekwaarde per 1-1-2025	toevoeging 2025	aanwending 2025	boekwaarde per 31-12-2025
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>					
APPA	0	3.611	0	0	3.611
Verlofsparen	0	3.151	1.100	0	4.251
Frictiekosten voormalig personeel	0	456	0	169	287
Frictiekosten Kumulus-docenten	5	1.094	0	252	842
Regeling vervoegd uitreden	0	174	0	140	34
Bouwgrondexploitatie Geusselt	8	5.572	0	0	5.572
Bouwgrondexploitatie Brightlands MHC	8	400	0	0	400
Bouwgrondexploitatie Brusselsepoort	8	16	0	0	16
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209	0	0	209
<i>Voorzieningen ter equalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>					
Preventief onderhoud BOG	0	623	3.025	3.348	300
Afkoop onderhoud vri's	2	177	0	22	155
Onderhoud fietsenstalling station	2	300	40	19	321
IBOR verhandingen	2	3.905	3.075	2.798	4.182
IBOR cultuurhistorische objecten	2	33	0	8	25
IBOR fonteinen	2	329	104	256	177
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed- clubgebouwen (eigenaar)	5	111	65	172	4
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	1.284	280	360	1.204
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	2.937	978	1.015	2.900
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	579	197	263	513
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	582	163	94	651
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	1.377	185	1.400	162
Jachthaven St.Pieter	5	311	43	0	354
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	46	0	0	46
Onderhoud stadion Geusselt	5	358	85	56	387
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>					
Riolen	7	45.266	3.183	3.440	45.009
Afval	7	12.038	1.227	1.157	12.108
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	1.047	0	0	1.047
Totaal		85.986	13.750	14.969	84.767

naam voorziening	programma	(bedragen x € 1.000)			
		boekwaarde per 1-1-2026	toevoeging 2026	aanwending 2026	boekwaarde per 31-12-2026
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>					
APPA	0	3.611	0	0	3.611
Verlofsparen	0	4.251	1.100	0	5.351
Frictiekosten voormalig personeel	0	287	0	178	109
Frictiekosten Kumulus-docenten	5	842	0	219	623
Regeling vervoegd uitreden	0	34	0	34	0
Bouwgrondexploitatie Geusselt	8	5.572	0	0	5.572
Bouwgrondexploitatie Brightlands MHC	8	400	0	0	400
Bouwgrondexploitatie Brusselsepoort	8	16	0	0	16
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209	0	0	209
<i>Voorzieningen ter equalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>					
Preventief onderhoud BOG	0	300	3.025	2.435	890
Afkoop onderhoud vri's	2	155	0	22	133
Onderhoud fietsenstalling station	2	321	40	19	342
IBOR verhandingen	2	4.182	393	2.456	2.119
IBOR cultuurhistorische objecten	2	25	0	8	17
IBOR fonteinen	2	177	104	0	281
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed- clubgebouwen (eigenaar)	5	4	65	69	0
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	1.204	280	370	1.114
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	2.900	978	966	2.912
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	513	197	126	584
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	651	163	326	488
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	162	185	106	241
Jachthaven St.Pieter	5	354	43	0	397
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	46	0	0	46
Onderhoud stadion Geusselt	5	387	85	33	439
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>					
Riolen	7	45.009	1.884	520	46.373
Afval	7	12.108	850	1.327	11.631
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	1.047	0	0	1.047
Totaal		84.767	9.392	9.214	84.945

naam voorziening	programma	(bedragen x € 1.000)			
		boekwaarde per 1-1-2027	toevoeging 2027	aanwending 2027	boekwaarde per 31-12-2027
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>					
APPA	0	3.611	0	0	3.611
Verlofsparen	0	5.351	1.100	0	6.451
Frictiekosten voormalig personeel	0	109	0	109	0
Frictiekosten Kumulus-docenten	5	623	0	310	313
Regeling vervoegd uitreden	0	0	0	0	0
Bougrondexploitatie Geusselt	8	5.572	0	0	5.572
Bougrondexploitatie Brightlands MHC	8	400	0	0	400
Bougrondexploitatie Brusselsepoort	8	16	0	0	16
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209	0	0	209
<i>Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>					
Preventief onderhoud BOG	0	890	3.025	2.762	1.153
Afkoop onderhoud vri's	2	133	0	22	111
Onderhoud fietsenstalling station	2	342	40	19	363
IBOR verhandingen	2	2.119	393	1.516	997
IBOR cultuurhistorische objecten	2	17	0	8	9
IBOR fonteinen	2	281	104	0	385
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed- clubgebouwen (eigenaar)	5	0	65	21	44
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	1.114	280	293	1.101
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	2.912	978	1.138	2.752
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	584	197	247	534
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	488	163	214	437
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	241	185	30	396
Jachthaven St.Pieter	5	397	43	139	301
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	46	0	0	46
Onderhoud stadion Geusselt	5	439	85	52	472
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>					
Riolen	7	46.373	1.396	520	47.249
Afval	7	11.631	850	1.621	10.860
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	1.047	0	0	1.047
Totaal		84.945	8.904	9.021	84.829

naam voorziening	programma	(bedragen x € 1.000)			
		boekwaarde per 1-1-2028	toevoeging 2028	aanwending 2028	boekwaarde per 31-12-2028
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>					
APPA	0	3.611	0	0	3.611
Verlofsparen	0	6.451	1.100	0	7.551
Frictiekosten voormalig personeel	0	0	0	0	0
Frictiekosten Kumulus-docenten	5	313	0	313	0
Regeling vervoegd uitreden	0	0	0	0	0
Bougrondexploitatie Geusselt	8	5.572	0	0	5.572
Bougrondexploitatie Brightlands MHC	8	400	0	0	400
Bougrondexploitatie Brusselsepoort	8	16	0	0	16
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209	0	0	209
<i>Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>					
Preventief onderhoud BOG	0	1.153	3.025	1.761	2.417
Afkoop onderhoud vri's	2	111	0	22	89
Onderhoud fietsenstalling station	2	363	40	23	380
IBOR verhandingen	2	997	393	800	590
IBOR cultuurhistorische objecten	2	9	0	8	1
IBOR fonteinen	2	385	104	0	489
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed- clubgebouwen (eigenaar)	5	44	65	25	84
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	1.101	280	272	1.109
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	2.752	978	1.563	2.167
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	534	197	284	447
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	437	163	272	328
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	396	185	375	206
Jachthaven St.Pieter	5	301	43	0	344
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	46	0	0	46
Onderhoud stadion Geusselt	5	472	85	229	328
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>					
Riolen	7	47.249	1.093	520	47.822
Afval	7	10.860	850	1.636	10.074
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	1.047	0	0	1.047
Totaal		84.829	8.601	8.103	85.327

naam voorziening	programma	(bedragen x € 1.000)			boekwaarde per 31-12-2029
		boekwaarde per 1-1-2029	toevoeging 2029	aanwending 2029	
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>					
APPA	0	3.611	0	0	3.611
Verlofsparen	0	7.551	1.100	0	8.651
Frictiekosten voormalig personeel	0	0	0	0	0
Frictiekosten Kumulus-docenten	5	0	0	0	0
Regeling vervoegd uitreden	0	0	0	0	0
Bouwgrondexploitatie Geusselt	8	5.572	0	0	5.572
Bouwgrondexploitatie Brightlands MHC	8	400	0	0	400
Bouwgrondexploitatie Brusselsepoort	8	16	0	0	16
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209	0	0	209
<i>Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>					
Preventief onderhoud BOG	0	2.417	3.025	1.938	3.504
Afkoop onderhoud vri's	2	89	0	22	67
Onderhoud fietsenstalling station	2	380	40	25	395
IBOR verhandingen	2	590	393	983	0
IBOR cultuurhistorische objecten	2	1	0	1	0
IBOR fonteinen	2	489	104	0	593
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed- clubgebouwen (eigenaar)	5	84	65	2	147
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	1.109	280	522	867
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	2.167	978	325	2.820
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	447	197	170	474
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	328	163	156	335
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	206	185	2	389
Jachthaven St.Pieter	5	344	43	0	387
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	46	0	0	46
Onderhoud stadion Geusselt	5	328	85	12	401
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>					
Riolen	7	47.822	759	520	48.061
Afval	7	10.074	850	1.634	9.290
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	1.047	0	0	1.047
Totaal		85.327	8.267	6.312	87.282

Toelichting voorzieningen

De voorzieningen bestaan uit:

- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44 1a en 1b)
- Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV art. 41 1c)
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1a en 1b)

Dit betreft voorzieningen die zijn gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

Vorming van deze voorzieningen is geen optie maar voorgeschreven op basis van het BBV. Het betreft verplichtingen die gekwantificeerd kunnen worden en een meerjarig karakter hebben.

Het gaat om de volgende voorzieningen:

- APPA
- Verlofsparen
- Frictiekosten voormalig personeel
- Frictiekosten Kumulus-docenten
- Bouwgrondexploitaties Geusselt, Caberg-Malpertuis, Brightlands MHC en Ambyerveld
- Afbouw woningbouwinitiatieven

APPA

Voorziening voor opgebouwde pensioenrechten van bestuurders. De voorziening is gevormd omdat wethouders niet zijn aangesloten bij een pensioenfonds. Gemeenten zijn verplicht voor hun pensioen te sparen. Jaarlijks wordt de contante waarde van de opgebouwde pensioenrechten geactualiseerd.

Verlofsparen

Werknemers kunnen op grond van artikel 6.3 van de Cao Gemeenten 2021-2022 met ingang van 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren inzetten voor het verlofsparen. De commissie BBV heeft in mei 2022 aangegeven dat een voorziening op de balans gevormd dient te worden voor het verlofsparen. Volgens de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bij verlofsparen namelijk sprake van 'arbeidskostengerelateerde verplichtingen die, over een periode van vier jaren bezien, een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen'.

De voorziening vertegenwoordigt de actuele waarde van de gespaarde uren per medewerker, zodat dit beschikbaar is voor opname op ieder moment in enig jaar daarna.

Frictiekosten voormalig personeel

De voorziening is gevormd voor de financiële verplichtingen ten aanzien van voormalig personeel (van werk naar werktraject, ww-uitkering, bovenwettelijk ww etc.).

Bouwgrondexploitaties

Bij grondexploitaties waarbij verliezen worden verwacht wordt een verliesvoorziening getroffen. Daar waar de boekwaarde van de verliesvoorziening groter is dan de boekwaarde van bijbehorende project, dient voor het verschil een werkelijke voorziening getroffen te worden.

Afkoop woningbouwinitiatieven

De gemeenteraad heeft in september 2016 de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SVWZL) vastgesteld. Het werken met de SVWZL is door de provincie in de Omgevingsverordening Limburg verplicht gesteld in het kader van nieuwe woningbouwinitiatieven.

De SVWZL bevat uitvoeringsafspraken en instrumenten om een kwalitatief goede en evenwichtige woningmarkt te bewerkstelligen. Om op termijn een woningoverschot te voorkomen moet volgens de SVWZL elke woning die nog extra wordt gebouwd bovenop al bestaande plannen worden gecompenseerd. Dit gebeurt met sloop van een andere, minder aantrekkelijke woning. Als dat aantoonbaar niet mogelijk is, zijn er andere opties. Een optie voor vernieuwende, kleine plannen is financieel compenseren. Dat kan door 7% van de gemiddelde WOZ-waarde per te bouwen woning te storten in een (subregionaal) fonds. Het fonds wordt gebruikt voor verbetering van de woningmarkt.

Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art. 44 1c)

Dit betreft voorzieningen die zijn gevormd wegens kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. De voorzieningen dienen ter dekking van de kosten van de uitvoering van het meerjarig onderhoudsprogramma (groot onderhoud). Uitvoering vindt plaats op basis van de diverse jaarprogramma's en onderhoudsplannen.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44 2)

Dit betreft van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. We onderscheiden de volgende voorzieningen:

- Riolen
- Afval
- Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeenten

Riolen

De voorziening dient ter dekking van (toekomstige) kapitaallasten van geactiveerde investeringen in het rioolstelsel op grond van het lopende gemeentelijke waterprogramma (voorheen: rioleringsplan/ GRP) en GRP's uit het verleden. Daarnaast wordt deze voorziening ook gebruikt voor egaliseren van kosten en opbrengsten.

Afval

De voorziening wordt gebruikt voor egaliseren van kosten en opbrengsten.

Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente

Van het restantbedrag leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente, dat mede door de corporaties ooit is opgebouwd, worden jaarlijks – beperkt – door de gezamenlijke partijen investeringen gedaan voor de leefbaarheid met de intentie om de nadruk te leggen op de wijken Mariaberg en Pottenberg.

Bijlage 1 Samenstelling van het college van burgemeester en wethouders

De samenstelling van het college per heden:

Dhr. Wim Hillenaar

Burgemeester.
Algemene en bestuurlijke zaken.
(Grensoverschrijdende) samenwerking.
Europa en euregio.
Communicatie.
Bestuurlijke en ambtelijke integriteit.
Openbare orde en veiligheid.
Handhaving.
Zorg- en Veiligheidshuis.
Vergunningen aan de burgemeester voorbehouden.

Dhr. Frans Bastiaens

Ruimtelijke ontwikkeling.
Cultuur en cultureel erfgoed.
Veerkrachtige wijken.
Ouderenbeleid.
Opvang vluchtelingen.
Stadsdeelwethouder Maastricht Noord-West.

Dhr. Johan Pas

Wonen.
Onderwijs.
Studentenstad.
Coördinerend portefeuillehouder Maastricht University.
Welstand.
Stadsdeelwethouder Maastricht Zuid-West.

Dhr. Hubert Mackus

Economie.
Water, natuur en landschap, dierenwelzijn.
Sport en recreatie.
Vergunningverlening.
Jeugdzorg.
Stadsdeelwethouder Maastricht Oost.

Mw. Manon Fokke

Financiën.
Bedrijfsvoering (incl. P&O).
Publieke dienstverlening.
Burgerparticipatie.
Lobby.
Stadsdeelwethouder Maastricht West.
Stadsdeelwethouder Maastricht Noord.

Dhr. John Aarts

Hospitality, evenementen.
Mobiliteit.
Duurzaamheid.
Stadsbeheer.
Stadsdeelwethouder Maastricht Centrum.

Dhr. Jeroen Hoenderkamp

Sociale zekerheid, armoedebeleid, re-integratieketen.
Welzijn.
Wmo.
Diversiteit.
Inburgering,
Opvang statushouders.
Gezondheid.
Coördinatie sociaal domein.
Stadsdeelwethouder Maastricht Zuid.

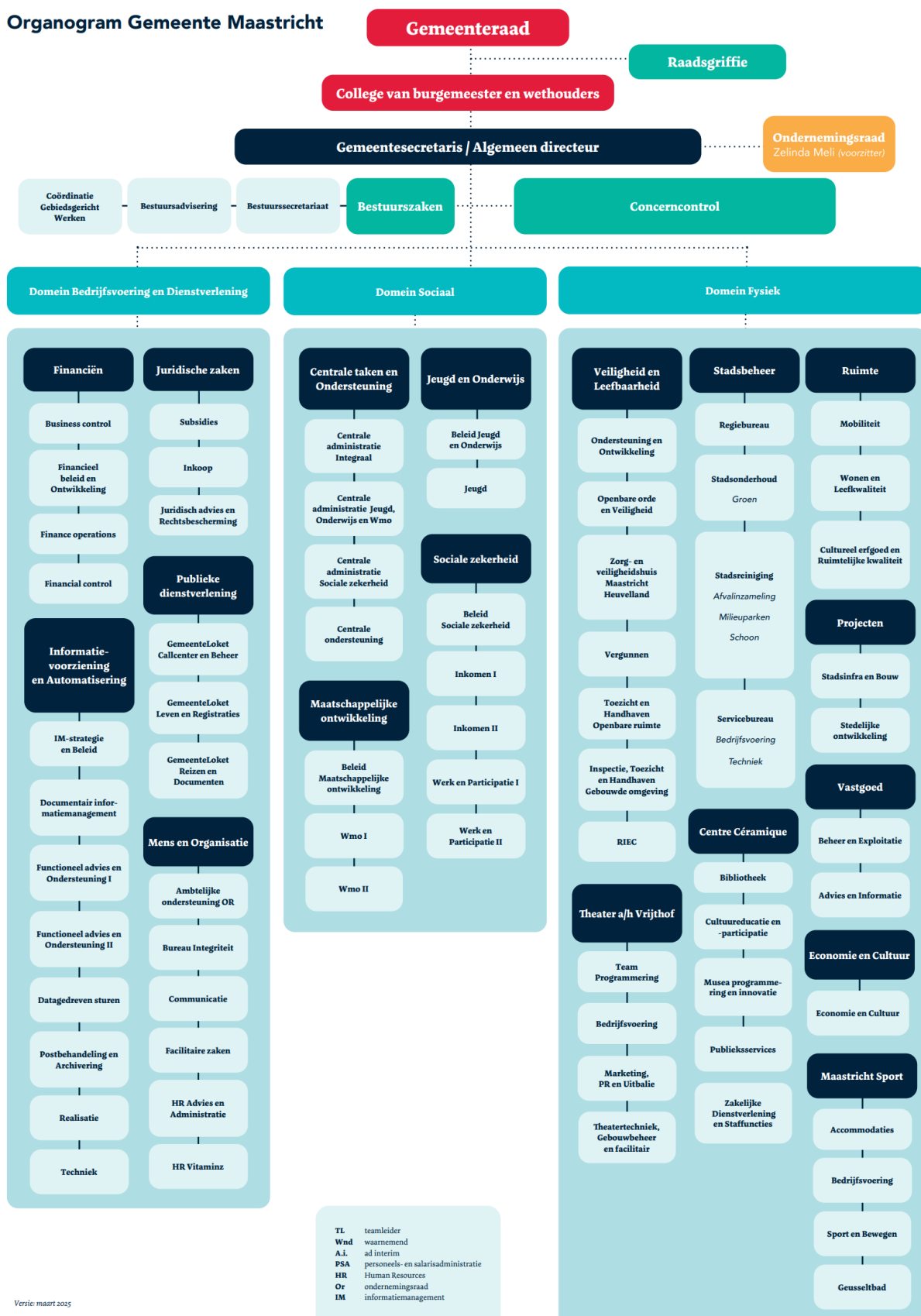

Dhr. Gert-Jan Kusters

Gemeentesecretaris / algemeen directeur.

Bijlage 2 Organisationschema

Organogram Gemeente Maastricht

Versie: maart 2025

TL teamleider
 Wnd waarnemend
 A.I. ad interim
 PSA personeels- en salarisadministratie
 HR Human Resources
 Or ondernemingsraad
 IM informatiemanagement

Bijlage 3 Overzicht subsidieregelingen

(met vermelding bijbehorende subsidieplafonds)

	Naam regeling	Doel	Budget of subsidieplafond 2026 (x € 1.000)
	Programma 3 Economie		
1	Subsidieregeling Evenementen	Een toekomstbestendig evenementenaanbod bevorderen, dat aansluit op het DNA van Maastricht, waar inwoners, ondernemers en bezoekers optimaal van kunnen genieten.	480
2	Subsidieregeling Wervingsfonds acquisitie	Doel is om bedrijven die zich hier willen vestigen een financiële stimulans te geven.	466
4	Subsidieregeling Stimuleren starters in de detailhandel 2026 (nog op te stellen)	N.t.b.	150
5	Subsidieregeling Studentenstad	Het verder ontwikkelen van de gemeente Maastricht als studentenstad.	165
6	Subsidieregeling Stimulering van de toeristische sector gemeente Maastricht 2025	Het bevorderen van een toekomstbestendige toeristische sector en het aantal meerdaagse overnachtingen in luwe periodes stimuleren.	114
	Programma 4 Onderwijs		
7	Subsidieregeling "Educatieve Agenda"	Gericht op het verbeteren van de onderwijsinfrastructuur in relatie tot en in afstemming met relevante gemeentelijke beleidsthema's.	273
8	Subsidieregeling VVE (kind en locatiegebonden) gemeente Maastricht 2026	In ontwikkeling voor 2026 vervangt de twee huidige Voor en Vroegschoolse educatie regelingen.	3.729
	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie		
9	Subsidieregeling Amateurkunsten 2026 Maastricht	A. Betreft jaarlijkse waarderingssubsidies aan harmonieën, fanfares, koren en toneelverenigingen die voldoen aan de eisen in de regeling t.a.v. gekwalificeerde leiding, jaarlijks twee openbare optreden. Subsidiebedrag mede afhankelijk van ledenaantal. B. Projectsubsidie voor activiteiten die een sociaal maatschappelijke impact hebben of de artistieke ontwikkeling van de (vrijwilligers)organisatie bevorderen. C. Projectsubsidie ter bevordering van muziekeducatie voor het organiseren van samenspeelgroepen, leerling- of jeugdorkesten en/of schoolprojecten.	518
10	Subsidieregeling Meerjarige dynamiek professionele kunsten 2025-2028	Culturele dynamiek bevorderen en het culturele ecosysteem van de professionele kunsten in Maastricht versterken door het verstrekken van subsidies voor activiteiten die daaraan bijdragen. Betreft een meerjarige subsidie voor een periode van 4 jaar (2025-2028) welke in september 2024 is verleend. Voor de boekjaren 2026, 2027 en 2028 zijn de subsidieontvangers verplicht herhaalde subsidieaanvragen in te dienen.	580
11	Subsidieregeling Museaal beleid, de stad als podium, gemeente Maastricht 2024-2026	Het stimuleren van beeldende kunstinstanties en professionals om meer naar buiten te treden (de stad als podium te gebruiken) en verbinding met elkaar en andere partners te realiseren. Subsidieerbare activiteiten dienen bij te dragen aan de ontwikkeling en versterking van het beeldende en/of museale klimaat in de gemeente Maastricht op het gebied van beeldende kunst, erfgoed en museale collecties.	104
12	Subsidieregeling Exploitatie beheerde speelvoorzieningen 2025-2027	Ondersteunen van beheerde speelvoorzieningen en het verhogen van beweegparticipatie van kinderen.	33
13	Subsidieregeling Sport en bewegen gehandicapten en chronisch zieken 2024-2026	Meer chronisch zieken en gehandicapte in staat stellen om aan bewegingsactiviteiten deel te nemen.	10

	Naam regeling	Doel	Budget of subsidieplafond 2026 (x € 1.000)
14	Subsidieregeling landelijke Basisinfrastructuur (BIS) professionele kunst 2025-2028	Het culturele ecosysteem van de professionele kunsten in de stad, waaronder de in Maastricht gehuisveste professionele culturele instellingen die deel uitmaken van de landelijke culturele basisinfrastructuur (BIS), versterken door het verstrekken van subsidie voor activiteiten die daaraan bijdragen.	1.312
15	Subsidieregeling Mestreechter taal en cultuur 2024-2026	Het bevorderen van veerkracht en verbondenheid middels Maastrichtse taal en cultuur. Subsidiabele activiteiten dienen bij te dragen aan het stimuleren en ondersteunen van de Maastrichtse taal en cultuur.	107
16	Subsidieregeling Projecten Culturele dynamiek gemeente Maastricht 2025-2028	Initiatieven ondersteunen die bijdragen aan de ontwikkeling van het culturele ecosysteem. Enkel projecten die waardevol zijn voor het behouden en versterken van het culturele ecosysteem komen in aanmerking voor subsidie.	128
17	Stadsprogrammering Maastrichtjaar Maastricht 2025	Het stimuleren van verbindingen in de stad door samen activiteiten voor te bereiden en uit te voeren waarin de stadsgeschiedenis zichtbaar gemaakt wordt voor een groot publiek tijdens het Maastrichtjaar.	320
18	Wijkprogrammering Maastrichtjaar Maastricht 2025	Het stimuleren van verbindingen in de stad door samen activiteiten voor te bereiden en uit te voeren waarin de stadsgeschiedenis zichtbaar gemaakt wordt voor een groot publiek tijdens het Maastrichtjaar.	32
19	Verwacht (o.v.v. besluitvorming): Subsidieregeling Kunstscholen (werktitel)	Het aanbieden van een voldoende divers aanbod van cursussen kunstbeoefening (muziek, beeldende kunst, dans en theater).	350
Programma 6 Sociaal domein			
20	Subsidieregeling Kracht van de samenleving 2026 (vrijwilligersorganisaties)	Het opbouwen van structurele, duurzame netwerken die inwoners met name in de directe nabijheid verbinden en ondersteunen. Het college zet daarom in op ontmoeten, ontplooiing en lichte ondersteuning. Daarnaast wil het college vrijwillig jeugdwerk (waaronder scouting) en kindervakantiewerk stimuleren.	1.292
21	Ondersteuningsregeling gemeenschapshuizen	Met deze regeling wordt beoogd gemeenschapshuizen/buurthuizen te ondersteunen om een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke opgaven in de buurt, alsmede de continuïteit als gemeenschapshuis-/buurthuisfunctie te helpen waarborgen. Daarbij is het de bedoeling de gemeenschapshuizen/buurthuizen te ondersteunen in hun ontwikkeling naar zo veel mogelijk zelfstandigheid.	40
22	Verordening Professionele Instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg (nieuwe regeling zal volgen)	Subsidiëring van prestatieplan/werkbegroting van de betreffende instelling waarbij de behoefte ervan duidelijk wordt aangegeven zodat de genoemde te realiseren doelen worden bereikt ten gunste van de ingezetenen van de gemeente.	15.220
23	Subsidieregeling jeugdbescherming en jeugdreclassering regio Zuid-Limburg 2026	Gemeente Maastricht is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de verwerving van jeugdbescherming en jeugdreclassering voor jeugdigen in de regio Zuid-Limburg. Door de subsidieverlening wordt de noodzakelijke bescherming van jeugdigen die opgroeien in een kwetsbare omgeving geborgd. Indirect heeft dat ook positieve gevolgen voor de gezondheid van deze jeugdigen en hun ouders/opvoeders.	17.000
24	Subsidieregeling Valpreventie	Valincidenten bij thuiswonende oudere voorkomen.	120
25	Subsidieregeling Tegemoetkoming kosten wijziging geslachtsregistratie gemeente Maastricht 2025	Het bieden van ondersteuning aan inwoners die een geslachtsverandering ondergaan, door het verstrekken van subsidie voor de gemaakte legeskosten, als tegemoetkoming in een gedeelte van de totale transitiekosten die aan deze verandering zijn verbonden.	2

	Naam regeling	Doel	Budget of subsidieplafond 2026 (x € 1.000)
26	subsidierегeling Vrij toegankelijke dagbesteding 2026	Het stimuleren van de vrij toegankelijke dagbesteding voor inwoners van 16 jaar en ouder.	1.427
27	Doelgroepenarrangementen Onderwijs - Jeugdhulp 2026	Subsidie voor scholen van speciaal onderwijs. Het kan daarbij gaan om basale-, maar ook om meer specifieke ondersteuning vanuit jeugdhulp, die moet passen bij de doelgroep en moet aansluiten bij het ondersteuningsprofiel van school.	6.106
28	Programma 8 volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, stadsvernieuwing		
29	Subsidierегeling isolatiemaatregelen gemeente Maastricht 2025	Het ondersteunen van woningeigenaren bij het isoleren en ventileren van slecht geïsoleerde huizen en het stimuleren om te investeren in verduurzaming om zo de energieprestaties van gebouwen in Maastricht te verbeteren.	1.969
30	Subsidierегeling VvE / GVvE isolatiemaatregelen gemeente Maastricht 2025	Het stimuleren van particuliere eigenaren binnen VvE's om hun appartementen te isoleren. Daarmee het structureel bestrijden en voorkomen van energiearmoede binnen VvE's, het verbeteren van de woningkwaliteit, het verminderen van de CO2 uitstoot en het aardgas vrij maken binnen de gemeente Maastricht.	3.295
31	Subsidierегeling inruil/sloop scooterregeling	Het permanent verbeteren van de luchtkwaliteit.	100
32	Subsidierегeling waterkerende constructies gemeente Maastricht 2025	eigenaren van een gebouw in het aangewezen probleemgebied tegemoet te komen in de kosten van de realisatie van het klimaatbestendig maken van (de omgeving van) gebouwen met als doel een bijdrage te leveren aan het voorkomen van wateroverlast of het voorkomen van schade aan het eigen woning bij wateroverlast op de begane grond van het gebouw.	150
33	subsidierегeling Isolatiemaatregelen veerkrachtige buurten 2026	Isolatiemaatregelen Nazareth, Mariaberg, Pottenberg.	12.184
34	Subsidierегeling Vraaggericht bouwen 2021	Het hoofddoel van deze regeling is dat de gemeente Maastricht ook voor toekomstige generaties een aantrekkelijke woonstad is. Het doel dat deze regeling wil bereiken om aan is het inwoners meer zeggenschap te geven over het bouwen van hun woning.	175
	Programma 0 bestuur en ondersteuning		
35	Reglement burgerbegroting	Met een burgerbudget kunnen inwoners van Maastricht zelf bepalen hoe overheidsgeld wordt besteed.	750

Bijlage 4 Overzicht EU-subsidies

Overzicht Maastrichtse projecten die medegefinancierd worden met Europese middelen in 2026:

1. Projecten met (in)directe financiële participatie van gemeente Maastricht.

Projectnaam	Programma/ verlener	Projectkosten totaal	Eigen bijdrage gemeente Maastricht	% Financiering EU	Europese bijdrage	EU gelden voor gemeente Maastricht
Syschemiq Gemeente Maastricht is deelnemer via projectpartner Verenging Afval Samenwerking Limburg (ASL)	HORIZON EUROPE	€ 0,159 mln.	€ 0	100%	€ 0,159 mln.	€ 0

Projectnaam	Programma/ verlener	Projectkosten totaal	Eigen bijdrage partners totaal	% financiering EU	Europese bijdrage totaal	EU gelden voor gemeente Maastricht ¹
Klimaatrobuust Stadsgroen	Interreg NL- Vlaanderen	€ 4,797 mln.	€ 2,398 mln.	50%	€ 2,398 mln.	€ 0,261 mln.

2. Projecten met (in)directe participatie anderzijds door gemeente Maastricht.

Projectnaam	Programma/ verlener	Projectkosten totaal	Eigen bijdrage	% Financiering EU	Europese bijdrage	EU gelden voor gemeente Maastricht
YUFE4Postdocs Gemeente Maastricht is partner in project	HORIZON EUROPE	€ 14,171 mln.			€ 7.307 mln.	€ 0

¹ Hiervoor geldt dat ook Provinciale cofinanciering inmiddels is toegezegd ter hoogte van € 0,130 mln.

Bijlage 5 Stand van zaken burgerinitiatieven

Een burgerinitiatief is een verzoek van een groep inwoners om een plan of ontwikkeling op de agenda van de raad te zetten. Voorbeelden zijn: de bouw van een jeugdhonk, het plaatsen van een bank waar ouderen kunnen samenkomen, het opzetten van een nieuw museum of een mooi pand de monumentenstatus geven.

Voor een gemeentebreed voorstel geldt dat minstens 300 mensen het burgerinitiatiefvoorstel moeten ondersteunen. Deze mensen zijn kiesgerechtigd. Gaat het om een buurtgericht voorstel, dan moeten 100 mensen het ondersteunen. Zij moeten wel wonen in de buurt waar het voorstel over gaat.

Afspraak tussen college en raad is dat het college de raad via de Planning & Control documenten informeert hoe raadsbesluiten gekoppeld aan een burgerinitiatief zijn opgepakt.

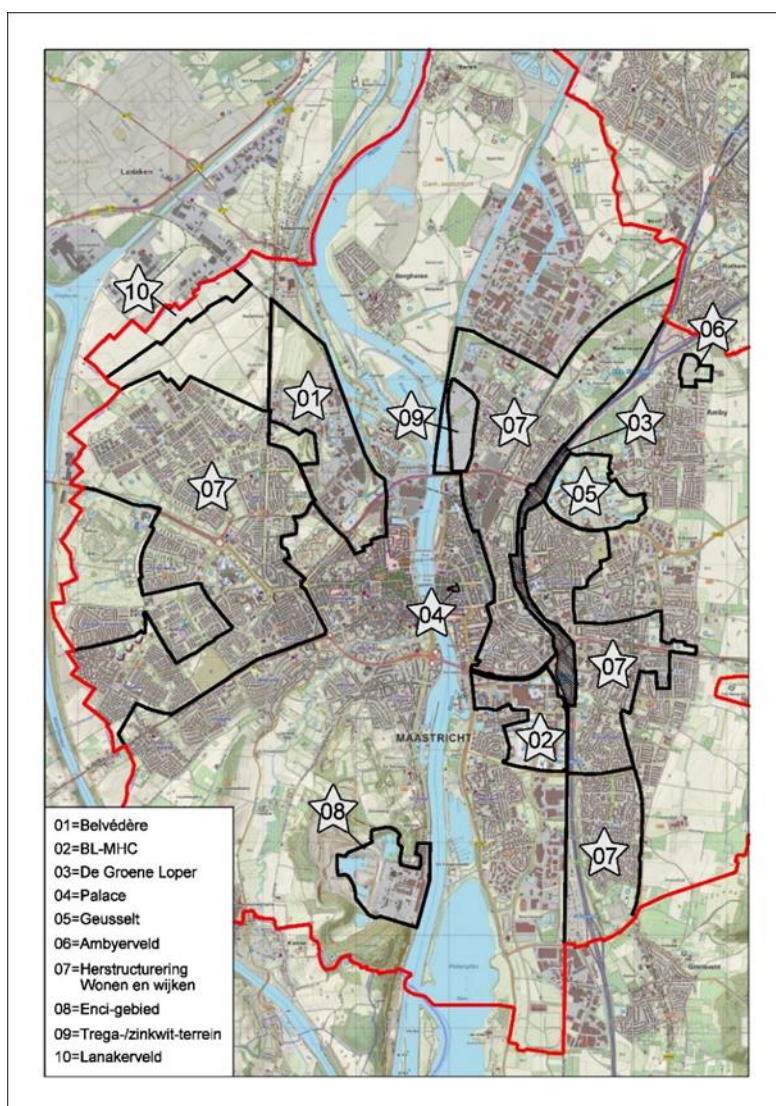
Stand van zaken burgerinitiatieven per 1 juli 2025

Niet van toepassing. Er is recent geen burgerinitiatief behandeld door de raad.

Bijlage 6 Grootstedelijke projecten

In Maastricht werken we continu aan een stad die gezond, duurzaam en leefbaar is. Dat betekent dat we zorgen voor goede bereikbaarheid, meer groen en aantrekkelijke ontmoetingsplekken in de wijken en in het centrum. Ook investeren we in voorzieningen die mensen nodig hebben in het dagelijks leven, zoals scholen, sport en cultuur. Daarnaast speelt de economie een belangrijke rol. Stedelijke ontwikkeling betekent ook ruimte maken voor bedrijven, werkgelegenheid en nieuwe initiatieven. Denk aan het versterken van Maastricht als kennisstad, het ondersteunen van innovatieve bedrijvigheid en het vinden van een goede balans tussen toerisme en leefbaarheid. Zo dragen we bij aan een stad die niet alleen prettig is om in te wonen, maar ook aantrekkelijk om in te werken en te ondernemen. We willen dat Maastricht een stad blijft waar mensen elkaar gemakkelijk kunnen ontmoeten – op straat, in het park, in de buurt of op het werk. Daarom vernieuwen en verbeteren we steeds delen van de stad. Soms gaat het om herinrichting van straten of pleinen, soms om de herbesteding van gebouwen of gebieden, zodat ze klaar zijn voor nieuwe functies, zoals woningen, werkplekken of culturele activiteiten. De gemeente speelt hierbij een belangrijke rol. Grote ontwikkelingen worden vaak samen met andere partijen uitgevoerd, maar wij zorgen voor de regie en samenhang. Zo bewaken we dat alles bijdraagt aan de toekomst die we samen voor ogen hebben: een Maastricht dat klaar is voor de uitdagingen van morgen, met ruimte voor wonen, werken én ontmoeten. In de begroting 2026 laten we zien welke grote projecten we daarbij de komende jaren oppakken.

Figuur grootstedelijke projecten in Maastricht (aan deze figuur kunnen geen rechten worden ontleend)

1 Belvédère Maastricht (uitvoering door verbonden partijen Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. en Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht B.V.

Het door de raad vastgestelde ambitiedocument "Het Antwoord van de Sphinx" is sinds 2013 de leidraad bij de ontwikkeling van het Belvédèregebied. Tal van functies (wonen, werken, onderzoeken, leren, ontspannen, experimenteren) worden hier op nieuwe manieren met elkaar verbonden. Het totaalprogramma Belvédère in het noordwesten van Maastricht kent (van 'zuid naar noord') drie deelgebieden: het Sphinxkwartier, het Frontenpark en het Noorderbrugtracé (inclusief Retailpark Belvédère en het Bedrijventerrein Bosscherveld). De looptijd van het project is door de raad in 2022 vastgesteld tot eind 2030.

Beoogde prestaties 2026

Planvorming, studies en uitwerkingen

In de omgevingsvisie 2040 zijn de opgaven voor de stad meegenomen, welke mede zijn vertaling vinden in de resterende opgaven in het Belvédèregebied. Voor een deel (zoals verleggen Maasboulevard en doorontwikkelen van het Retailpark) zien die nog op de planopgave t/m 2030, voor andere delen (zoals woningbouw aan de Frontensingel en in Sappi-Zuidwest) zien deze op de periode waarin de WOM Belvédère in de huidige planning zal zijn geëindigd en de resterende activiteiten regulier binnen de gemeente tot ontwikkeling zullen worden gebracht.

Deelgebied/grex Belvédère 1 Sphinxkwartier

- Na afronding van de tender, opstellen omgevingsplan en uitwerking ondergrondse parkeergarage en woningbouw Sphinx Noord.
- Uitdetaileren ontwerp Verlengde Maasboulevard en aansluitende verkeersstructuur mede in relatie tot verlegde OV-as en de keuzes inzake de Bassinbrug.
- Voorbereiden woningbouwontwikkeling Sappi Zuid West

Deelgebied/grex Belvédère 2 Frontenpark/Het Radium

- Laatste fase planontwikkeling Frontenpark, waaronder invulling van locatie Gashouder.

Deelgebied/grex Belvédère 3 Bedrijventerrein Bosscherveld (incl. Retailpark Belvédère)

- Uitwerken ontwikkelmogelijkheden voor de locatie Mondi incl. aansluiting fietspad met het Frontenpark en binnenstad.

Uitvoering

Deelgebied/grex Belvédère 1 Sphinxkwartier

- Tenderprocedure woningbouw en parkeergarage Sphinx-Noord
- Woningbouw boven Loods 5
- Vergroening Sphinx-Zuid
- Gedeeltelijke sloop en oplevering Landbouwbelang

Deelgebied/grex Belvédère 2 Frontenpark/Het Radium

- Basisherstel ten behoeve van behoud Gashouder.
- Herbestemmen Franssensingel 65.
- Programmeren op en rond stadsweide en Gashouder (continu).

Deelgebied/grex Belvédère 3 Bedrijventerrein Bosscherveld (incl. Retailpark Belvédère)

- Faciliteren van initiatieven die bijdragen aan het realiseren van de ambitie van het Retailpark.
- Uitvoering 1e fase Mondi-locatie (afhankelijk van keuze, sloop of herbestemming).

2 Brightlands Maastricht Health Campus (BL-MHC)

In nauwe samenwerking met onze gebiedspartners Universiteit Maastricht, Maastricht UMC+ en Provincie Limburg werken we aan de doorontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus in Randwyck. Doel is om de Campus te ontwikkelen tot een magneet voor talent en ondernemers uit de hele wereld. We willen gezamenlijk de aantrekkingskracht van dit stadsdeel verbeteren: Randwyck als motor van de Zuid-Limburgse kenniseconomie, waar het goed werken, wonen en verblijven is. De Brightlands Maastricht Health Campus als de 'place to be' voor innovatie, baanbrekend onderzoek, hoogwaardig onderwijs, en kennisintensieve bedrijvigheid. Kenniseconomie wordt verbonden met vakmanschap en lokale mkb-bedrijven en creëert daarmee brede werkgelegenheid.

Beoogde prestaties 2026

Planvorming, studies en uitwerkingen

- Het in Q1 2025 opgeleverde businessplan voor de integrale ontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus behoeft verdere studie. De partners zullen samen bestuderen of en op welke wijze zij in gezamenlijkheid uitvoering zouden kunnen geven aan de geadviseerde campusontwikkeling.
- Studie naar verdere mogelijkheden voor verbinding van de campus met de omliggende wijken, de Maas en de binnenstad.
- Studie c.q. planvoorbereiding ten behoeve van de realisering van een derde incubator/ accelerator in een bestaand gebouw, bij voorkeur op een locatie waar met andere organisaties het beoogde programma en synergie kan worden gerealiseerd.
- Voortzetting van het in 2024 gestarte proces van opwaardering van station 'Maastricht Randwyck' tot een aantrekkelijker station, inclusief de nieuwe stationsnaam 'Maastricht Brightlands'.
- Planvoorbereiding voor het verbeteren van de ontsluiting van Randwyck en de campus door de aanpak van de A2-afslag 55 en de Oeslingerbaan.
- Planvoorbereiding voor studentenhuisvesting in combinatie met andere gewenste programma's op de locatie P0 aan de Universiteitssingel.
- Het desgevraagd begeleiden van planinitiatieven voor (ver)nieuwbouw MUMC+ en UM.

Uitvoering

- Zo mogelijk realiseren van de vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau.
- Zo mogelijk uitvoering geven aan het creëren van dynamiek door de aanwezigheid van horeca, sport en cultuur.
- Start uitvoering doortrekking van de Groene Loper in combinatie met de herinrichting van de "Kop van de T" in Q2 2026.
- In overleg met de gebiedspartners wordt uitvoering gegeven aan de eerste acties passend in het vastgestelde narratief voor de campus en waar mogelijk als uitwerking van het businessplan voor de integrale ontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health.

3 De Groene Loper

Het integrale project A2/De Groene loper is een langjarig project met een horizon in de komende jaren. De openstelling van de tunnel is conform planning eind 2016 gerealiseerd. In 2017 en 2018 is de grootste aandacht uitgegaan naar de oplevering van de openbare ruimte. Sindsdien resteert de gebiedsontwikkeling met 1.043 woningen en maximaal 30.000 m2 overige functies door Avenue2/Ballast Nedam. Het stedenbouwkundige plan en het daarbij behorende beeldkwaliteitsplan (Masterplan A2 en vormgevingsvisie-C) zijn in 2017 vastgesteld als kader daartoe. De integrale opgave in deze gebiedsontwikkeling is niet alleen fysiek, maar kent ook een maatschappelijke agenda en een nadrukkelijke focus op verbinden van de omliggende buurten en een duurzame ontwikkeling (Mijn gezonde Groene Loper). De planbegeleiding werd gecoördineerd door het Projectbureau A2 en inzet is gericht op het verbinden van de omgeving en partners zoals woningcorporaties, onderwijsinstellingen en buurtnetwerken. Sinds 1 april 2023 zijn de werkzaamheden overgedragen naar de lijnorganisaties Gemeente Maastricht en Rijkswaterstaat.

Beoogde prestaties 2026

Planvorming, studies en uitwerkingen

- Ondersteuning/toetsing bij het realiseren van de diverse bouwlocaties Avenue2 zal door de gemeente opgepakt worden heel 2026.
- Binnen project A2 is Avenue2 aan zet om de volgende locaties tot ontwikkeling te brengen:
 - Sportveldenlocatie (tussen Groene Loper en Noormannensingel), planontwikkeling in 2025, verkoop 2025-2026. Start bouw in 2026.
 - Toren Noord eventueel i.c.m. Leger des Heils, planontwikkeling in 2025-2026.
 - Toren Zuid, planontwikkeling in 2025-2026.
 - Praxislocatie (in zuidelijk deel, gedeelte tegen bedrijventerrein Heerderdwarstraat), planuitwerking in 2025-2026.
 - Locatie Vista (terrein tussen Groene Loper en Vista College), wordt heroverwogen in samenhang met Essentlocatie.
 - Twee kantoorlocaties (in zuid en noord). Kantoorlocatie noord (paardentunnel) is verkocht in 2024 en hiervoor wordt de aanvraag voor een Omgevingsvergunning voorbereid. Verkoop kantoorlocatie zuid 2026 en verder.

Aangrenzend aan project A2 gaat het om de projecten:

- KPN-locatie Noormannensingel, planontwikkeling in 2025-2026.
- Essentterrein (James Wattstraat), planontwikkeling in 2025-2026.
- Witte Gebouw, Kolonel Millerstraat, planontwikkeling 2026.
- Boks- en Jongensschool, tweeling, oplevering 2026.

Uitvoering

- In 2026 zal Avenue2 het deel ten zuidoosten (bouwplan Fleur) verder afbouwen (exclusief toren van 70 meter). Tevens wordt gestart met de afbouw van de openbare ruimte in deze wijk.
- In het middendeel wordt de verkoop gestart (bouwplan Cour) en zal in 2026 gestart worden met de bouw. Dit in nauwe samenhang met de ontwikkeling van het bouwplan voor de KPN-locatie en de ontwikkeling van de rechtbank.

4 Palace

De naam "Palace" refereert aan de voormalige cinema in Wyck. Na beëindiging van de bioscoop-activiteiten is een kans ontstaan voor nieuwe functie(s) op deze centrumlocatie. Na lang onderhandelen heeft de gemeente overeenstemming bereikt met een initiatiefnemer over de herontwikkeling van deze locatie, met een hotel, hotelappartementen, stadsvilla's, ondergrondse parkeergarage en nieuwe openbare ruimte. Na het akkoord voor de verkoop van deze locatie door de gemeenteraad, is in 2021 het bestemmingsplan vastgesteld, als volgende stap om tot realisatie te komen. In juni 2024 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in de beroepsprocedure met als conclusie dat er sprake is van een onherroepelijk bestemmingsplan. Op 27 mei 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met het onteigenen van een nog te verwerven pand aan de Bourgognestraat. Met deze besluiten kan vervolg worden gegeven aan de onteigeningsprocedure en het voorbereiden van het bouwrijp maken en de nieuwbouw.

Beoogde prestaties 2026

Planvorming, studies en uitwerkingen

- o Gelet op het onteigeningsbesluit door de gemeenteraad van 27 mei 2025, is in 2025 vervolg gegeven aan de nog te nemen stappen in het kader van de onteigeningsprocedure (onder de Omgevingswet). Uitgaande van beroep door belanghebbenden wordt medio 2026 een definitieve uitspraak verwacht door de bestuursrechter en is de onteigeningsprocedure afgerond.

Vorbereiding en uitvoering

- o Parellel aan het vervolg van de onteigeningsprocedure is de voorbereiding bouwrijp maken vanaf Q3 2025 weer opgepakt. Verwachting is dat het sloopwerk in Q2 2026 wordt aanbesteed en in de tweede helft van 2026 wordt gestart met de uitvoering.
- o Vanaf Q3 2025 is ook de voorbereiding voor de vergunning van de nieuwbouw opgepakt door de ontwikkelaar. Het is de verwachting dat in de eerste helft van 2027 wordt gestart met de nieuwbouw.

5 Geusseltpark

In het Masterplan Geusseltpark+ 2011, dat het resultaat was van de herijking van het oorspronkelijke plan uit 2006, is inkleuring gegeven aan de ambities en opgaven die de gemeenteraad al bij de start van dat decennium voor het Geusseltgebied bepaalde: het transformeren van een gemengde bedrijfs- en kantorenlocatie naar een multifunctionele, stedelijke omgeving met wonen, sport en recreatie als belangrijke thema's. Een groot deel van het gedefinieerde programma is inmiddels gerealiseerd. Nadat met name de realisatie van de geplande woningbouwvolumes en kantoren een aantal jaren sterk achter bleef ten gevolge van de vastgoedcrisis in die sectoren, hebben we sinds 2019 weer een toenemende belangstelling voor de betreffende vastgoedlocaties binnen het plan gezien, met name op het gebied van woningbouw. Dat heeft in 2021/2022 geresulteerd in een bouwplanontwikkeling op de woonscheggen 1 en 2, welke in de loop van 2025 wordt afgerond met de totaaloplevering van de woningen en de omliggende (her)inrichting van de bestaande respectievelijk nieuwe openbare infrastructuur. Als laatste onderdeel worden de mogelijkheden van een verdere woningbouwontwikkeling op de zuidwesthoek van het Stadionplein, in combinatie met de herinrichting van openbare ruimte, onderzocht.

Beoogde prestaties 2026

Planvorming, studies en uitwerkingen

- o Het opstellen van een gebiedsvisie voor de herinrichting van het Stadionplein conform de mobiliteits-ambities zoals die in het Coalitieakkoord 2022 zijn vastgelegd, mogelijk gekoppeld aan planontwikkeling voor de realisatie van studentenhuysvesting op de Zuidwesthoek van het Stadionplein, vraagt om het formuleren van ruimtelijke en programmatische randvoorwaarden. De uitkomsten van het diepgaand onderzoek naar de herontwikkeling van het Geusseltstadion dat de komende tijd wordt uitgevoerd, kunnen daarbij van betekenis zijn c.q. invloed daarop hebben.

6 Ambyerveld

De uitbreidingslocatie Ambyerveld, aan de uiterste noordoostzijde van de stad, wordt ontwikkeld door de gemeente in samenwerking met Bouwfonds Property Development (BPD). Het gebied biedt ruimte aan 35 vrije sector kavels, 22 consumentgerichte vrijesectorwoningen (ontwikkeling door BPD) en twee superkavels voor wooncomplexen, allen in het topsegment.

Beoogde prestaties 2026

Uitvoering

- In 2026 zijn alle vrije sector kavels, van de in totaal 35 kavels, geleverd.
- De 2 superkavels (bedoeld voor 2 appartementencomplexen van totaal maximaal 12 woningen) zijn verkocht en zullen naar verwachting in de loop van het jaar worden bebouwd.

7 Herstructurering: projecten Wonen en Wijken

Begin 2022 hebben we de herijking van de herstructurering voor de periode 2016-2021 geëvalueerd. Op basis van die herijking en evaluatie zijn voor de periode 2022-2026 nieuwe afspraken over onze herstructureringsopgaven met de corporaties gemaakt en vastgesteld. We kijken hierbij steeds naar een breder perspectief van de veerkracht van de wijken en stemmen daar onze integrale inzet op af. Ook leggen we de verbinding met de stedelijke woonprogrammering (2021-2030) en verduurzaming. Zo kan herstructurering een belangrijke bijdrage blijven leveren aan onze woonmilieus, waarbij herstructureren een continu proces is in iedere stad.

De herstructureringsafspraken maken vanaf 2022 onderdeel uit van de meerjarige prestatieafspraken met de corporaties, onder de noemer "Gebiedsgerichte Aanpak". Binnen de gebiedsgerichte aanpak geven we per buurt inzicht in de afspraken wat betreft ontwikkeling (renovatie, sloop/nieuwbouw, aanleg openbare ruimte, verduurzaming, groen). En wordt de verbinding met leefbaarheid en bewonersinitiatieven gemaakt.

Naast de afronding van de nog lopende projecten vindt continu afstemming plaats over de toekomstige projecten. De insteek hierbij is om zoveel mogelijk in partnerschap met de corporaties op te trekken om de slagkracht te vergroten in die buurten waar het nodig is. Er is voor de periode 2022-2026 afgesproken dat we met prioriteit samen aan de slag gaan in: Pottenberg, Mariaberg, Caberg-Malpertuis, Limmel-Nazareth, De Heeg en Daalhof.

Beoogde prestaties 2026

- Wittevrouwenveld:
 - In het kader van het integraal huisvestingsplan Primair Onderwijs (PO) zal de bouw van het Kern Kind Centrum (KKC) de Groene Loper in Q1 2026 worden opgeleverd.
 - Voor het plan Bauduinstraat fase 2 wordt in 2026 het definitieve ontwerp vastgesteld en de omgevingsplanprocedure afgerond. In afwachting van de omgevingsvergunning, wordt gestart met het bouwrijp maken van het terrein.

- Limmel-Nazareth:
 - Gebruik schuur Hoeve Rome. Eind 2023 is het hoofdgebouw van hoeve Rome door de gemeente verkocht aan de hoogstbiedende partij. De naastgelegen schuur is niet verkocht en nog steeds eigendom van de gemeente. Deze wordt gebruikt door buurtorganisaties. In 2025 vond er een procesbegeleiding vanuit de gemeente plaats om het gebruik van de schuur door de betreffende buurtorganisaties te formaliseren. Het streven is om in 2026 een huurovereenkomst te sluiten.
 - Voor het bouwplan van Servatius (23 woningen) op de kop Balijeweg/Populierweg is begin 2023 het bestemmingsplan gewijzigd en in 2024 heeft Servatius een aannemer gecontracteerd. In Q2 2025 is gestart met de realisatie met de woningbouw. Het bouwplan en de herinrichting van de openbare ruimte worden in 2026 afgerond.
 - De verdere vernieuwing Nazareth i.s.m. Woonpunt, renovatie, sloop/nieuwbouw en openbare ruimte, is uitgewerkt. Woonpunt heeft medio 2025 12 woningen opgeleverd. In 2024 en 2025 zijn de ontwerpen opgesteld voor de openbare ruimte en besproken met bewoners. Begin 2026 wordt gestart met de herinrichting van de openbare ruimte, waarbij gestart wordt aan de noordzijde van de wijk.
- Wyckerpoort:
 - Integrale planontwikkeling Kolonel Millerstraat door Woonpunt, Avenue 2 en gemeente. Partijen zijn in gesprek om te komen tot een integrale herontwikkeling van de betreffende locaties en gebouwen, te weten Blauwe gebouw (Leger des Heils) in relatie tot geplande woontoren Geusseltheuvel (Avenue 2) en de Witte flat (sloop en nieuwbouw Woonpunt).
 - Mosa Porselein/SAM Decorfabriek. Door de eigenaren van de Mosa Porselein/SAM Decorfabriek (Wijkontwikkelingsmaatschappij Maastricht BV) wordt verder gewerkt aan de herontwikkeling van deze locatie. Het bestemmingsplan is na uitspraak van de Raad van State onherroepelijk vastgesteld. De sloop van de bestaande bebouwing is inmiddels afgerond. De volgende fase, het bouwrijp maken, wordt gestart eind 2025. Het ontwerp van de woningen wordt uitgewerkt, waarna de omgevingsvergunning wordt aangevraagd in Q3 2025. Start bouw van de eerste woningen is voorzien in de eerste helft van 2026, waarna de eerste woningen in de tweede helft van 2027 kunnen worden opgeleverd.
- Heer-Scharn:
 - Plan Laan in den Drink voormalige zwembadlocatie Heer.
In 2024 zijn de diverse procedures doorlopen. Na de voorbereiding in 2025 wordt begin 2026 gestart met de bouw, die dan naar verwachting begin 2027 gereed zal zijn.
- Caberg-Malpertuis:
 - Q1 2026 wordt gestart met 22 ggb-woningen (fase 1B Widelanken).
 - In 2025 is gestart met de bouw van 35 sociale huurappartementen (fase 2A Widelanken). Dit appartementencomplex wordt in Q3 2026 opgeleverd.
Voor de bouw van 18 ggb koopwoningen (fase 2B Widelanken) overweegt Servatius dit bouwplan zelf te ontwikkelen, inclusief een planaanpassing.
In de loop van 2025 wordt hierover overeenstemming verwacht met de gemeente. Het is de verwachting dat eind 2026 wordt gestart met deze laatste fase.
 - In opdracht van Woonpunt en Servatius staan in 2026 enkele renovatieprojecten (groot onderhoud huurwoningen in combinatie met verduurzamen) in Caberg en Malpertuis op het programma.
- Mariaberg:
 - Een nieuw plan voor de omgeving Seringenstraat is door Woonpunt voorbereid (voormalig Biedermeierplan). Het plan bestaat uit 21 woningen in de sociale huur. De bouw is gestart in 2025 en wordt naar verwachting opgeleverd in 2026.
 - Na de start eind 2022 is de aanleg van de Blauwe Loper en het park in 2024 gerealiseerd. Op 16 juni 2024 vond de officiële opening plaats. De laatste werkzaamheden in het park worden in 2026 afgerond. Tevens wordt nog gewerkt aan de ontwikkeling van het perceel dat de gemeente aan de Louisestraat in eigendom heeft en dat nog braak ligt. In 2026 wordt hier verder aan gewerkt.

- Daalhof:
Daalhof is in het kader van de gebiedsgerichte aanpak aangemerkt als wijk waar de gemeente samen met de corporaties aan de slag gaat.
 - De renovatie van de flat aan de Veliahof is in 2024 uitgevoerd. In opdracht van Servatius is de renovatie van de naastgelegen flat aan de Palatijnhof in 2025 en 2026 in uitvoering.
 - In 2024 is het projectgebied geanalyseerd en is in 2025 een ruimtelijk document (kader) opgesteld voor het verbeteren van de openbare ruimte rondom de drie grote flats (Veliahof/Palatijnhof/Aureliushof).
Met het richtinggevend kader als basis is in 2025 als eerste stap gewerkt aan het ontwerp voor het upgraden van het parkeerterrein flat Veliahof. In de loop van 2025 wordt in overleg met bewoners en betrokken partners het ontwerp voor dit parkeerterrein vastgesteld en de uitvoering voorbereid. De verwachting is dat de upgradering van het parkeerterrein Veliahof (stap 1) in de loop van 2026 wordt uitgevoerd. In 2026 kunnen tevens verbeteringen in het groen worden gerealiseerd. Het betreft een gefaseerde aanpak waarbij het uitvoeren van bepaalde verbeteracties in de openbare ruimte zal bijdragen aan de leefkwaliteit voor de bewoners.
- Pottenberg:
In 2026 gaan Servatius, Woonpunt en de gemeente verder aan de slag met de ontwikkelingen in Pottenberg.
 - Het proces van de nieuwbouw van het Poortgebouw en de Mammoetflat is om uiteenlopende redenen eind 2021 vertraagd en vanaf medio 2022 weer opgepakt, samen met de gemeente en de partners in de buurt.
 - Voor beide objecten is door Woonpunt gewerkt aan een ontwerp om te komen tot sloop en herbouw binnen de stedenbouwkundige visie en rekening houdend met de bijzondere status vanuit de Rijksdienst Cultureel Erfgoed voor deze voorbeeld wederopbouwwijk. Woonpunt is begin 2024 gestart met de sloop en de nieuwbouw wordt uitgevoerd in 2025 en 2026.
 - De Mammoetflat wordt eind 2025 opgeleverd en vanaf februari 2026 zijn de appartementen bewoond. Het Poortgebouw wordt in de tweede helft van 2026 opgeleverd.
 - Voor de herontwikkeling van de complexen Silexstraat en Roemerstraat heeft Servatius in 2024 een eerste voorzet gedaan. In de eerste helft van 2025 hebben hierover ateliersessies met corporaties, gemeente en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed plaatsgevonden.
 - Dit heeft geleid tot kaders en randvoorwaarden voor herontwikkeling, met inachtneming van de bijzondere erfgoedwaarden van de parochiewijk Pottenberg. Op basis van deze resultaten werkt Servatius haar plannen in de tweede helft van 2025 uit ten behoeve van verdere besluitvorming. In 2026 vinden verdere voorbereidingen van deze majeure operatie plaats. Ook de inrichting van de openbare ruimte in dit deel van de wijk wordt in dit proces meegenomen.
 - In 2025 is gestart met een ontwerpproces voor de inrichting van het Terra Cottaplein. Dit wordt samen met bewoners en partners vormgegeven, gericht op vergroening, ontmoeting en beweging. Naar verwachting vindt in de tweede helft van 2026, als het Poortgebouw is opgeleverd, uitvoering van de herinrichting van de openbare ruimte plaats.
 - Het sociale netwerk in de buurt wordt via de werkgroep Positief Pottenberg en de werkgroep sociaal verder versterkt. Pottenberg is aangemerkt als één van de wijken in het kader van de veerkrachtige wijkenaanpak en hiervoor is een langjarig programmaplan opgesteld met daaraan gekoppeld tweejarige uitvoeringsplannen. Ook vanuit de fysieke ontwikkeling worden hieraan in 2026 bijdragen geleverd, zoals de herinrichting van het Terra Cottaplein.
- Brusselse Poort:
 - Planproces voor de uitbreiding van het winkelcentrum aan de Eenhoornsingel is in 2024 afgerond en de eigenaar is gestart met de uitbreiding, welke naar verwachting medio 2026 gereed zal zijn.
 - Planproces voor woningbouw op de hoek Eenhoornsingel/Artsenijstraat is in 2025 opgestart en wordt naar verwachting in 2026 afgerond.

- Centrum De Heeg:
 - In samenwerking met de nieuwe eigenaar CRA Vastgoed is de ontwikkelrichting verder uitgewerkt en in mei 2025 door de raad vastgesteld. In 2026 worden de financiële kaders verder uitgewerkt en verdergaande samenwerkingsafspraken gemaakt. In het geval dit leidt tot haalbare en uitvoerbare plannen, zullen deze in 2026 worden voorgelegd ter verdere besluitvorming en kunnen eventuele planologische procedures worden voorbereid.
 - Er wordt gestart met de ontwikkeling van een nieuw gemeenschapshuis en een nieuw kerkgebouw.
 - Waar mogelijk probeert de nieuwe eigenaar leegstaande winkelpanden direct van een nieuwe functie te voorzien, al dan niet in tijdelijkheid.
 - Vooruitlopend op de sloop van de sporthal, wordt in 2026 een nieuwe binnensportvoorziening nabij gemeenschapshuis de Boeckel opgeleverd.
 - Met het steeds concreter worden van de ontwikkelrichting, worden ook de bewoners van De Heeg intensiever betrokken.

8 Plan van Transformatie Enci-gebied

In december 2021 heeft de raad ingestemd met een Actualisatie van het Plan van Transformatie ENCI-gebied uit 2010. Daarbij is onder meer besloten de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME) op te heffen. De samenwerking is voortgezet tussen de PvT-partijen: gemeente, provincie Limburg, ENCI, Natuurmonumenten, SPA (bewoners). In 2022 heeft ENCI het bedrijfsterrein verkocht aan Limburg Real Estate (LRE).

In februari 2023 hebben alle partijen ingestemd met het overdragen van de verplichtingen van ENCI aan LRE en is er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten. Op basis hiervan werken partijen verder aan de ontwikkeling van het ENCI-gebied. De samenwerking is daarbij vormgegeven middels een Stuurgroep, waarvoor organisatie en voorzitterschap bij de gemeente ligt.

Beoogde prestaties 2026

Planvorming, studies en uitwerkingen

- In opdracht van LRE stelt RDVA een Masterplan op voor het bedrijventerrein. Het Ambitiedocument uit 2023, het Ruimtelijk Kader uit 2024, de (rijks- en gemeentelijke) monumentaankwijzing en de gemeentelijke Beleidsregels uit 2025 vormen hiervoor de basis. LRE verwacht dat het Masterplan in 2026 opgeleverd wordt. Daarna kan dit aan onder meer de raad ter instemming worden voorgelegd, als aanvulling op de PvT Actualisatie van 2021.
- Planologische verankering van het Ambitiedocument (bestemmingswijziging) kan naar verwachting niet plaatsvinden via één integraal omgevingsplan voor het gehele ENCI-gebied. Deelplannen kunnen, op initiatief van eigenaar LRE, geformaliseerd worden in BOPA's.
- LRE werkt voor de eerste fase van de ontwikkeling aan enkele deelplannen: de slakhal, de grondstoffenhal en de noordelijke kalkwandroute (ter ontsluiting van het bedrijventerrein en doorgang naar de groeve). Daarnaast werkt LRE samen met de partners aan duurzame energieopwekking en -opslag en benutting van het groevewater. Ten behoeve van deze 'energie en water hub' in de klinkerhal is medio 2025 een aanvraag gedaan bij de landelijke Erfgoed Deal.
- Cruciaal voor alle nieuwe ontwikkelingen is het omzetten van de aan ENCI verleende Natuurvergunning. Daarmee kan mogelijk een deel van vergunde stikstofruimte via (intern) salderen benut worden voor het gehele PvT-gebied: bedrijventerrein, overgangszone en groeve. LRE is hierover in constructief overleg met de Provincie. Daadwerkelijke indiening en verlening én benutting van een dergelijke nieuwe Natuurwetvergunning is echter sterk afhankelijk van nieuw (landelijk) beleid en jurisprudentie.
- Als het toekomstbeeld van het bedrijventerrein geborgd is en de uitvoering hiervan ook voldoende zekerheid biedt, zal de gemeente starten met de verkoop van de hoge overgangszone 50+ NAP. Over verdeling van kosten en opbrengsten zijn afspraken vastgelegd tussen gemeente, provincie en LRE.

Uitvoering

- Tot op heden is het aantal nieuwe bedrijven, initiatieven en activiteiten op het bedrijventerrein zeer beperkt, mede door de stikstofproblematiek. Desondanks geeft LRE nog steeds aan zo snel mogelijk nieuwe bedrijven en activiteiten aan te willen trekken, inclusief tijdelijke place-making functies/activiteiten. Nieuwe initiatieven die afwijken van de vigerende bestemming moeten getoetst worden aan het reguliere publiekrechtelijke kader, inclusief de in 2025 vastgestelde Beleidsregels.
- Natuurmonumenten heeft op basis van haar Ontwikkelkader ENCI groeve (2024) plannen opgesteld. Dit betreft de inrichting/toegankelijkheid van de diepe groeve (Beleefroute Levend Krijt), de water-/natuurspeelplek en de lage overgangszone op 38+ NAP. Omdat de uitvoering door stikstofbeperkingen wordt belemmerd, is de concrete uitwerking medio 2025 stilgelegd. Of realisatie in 2026 mogelijk is, hangt sterk af van de stikstofsituatie.

9 Trega/Zinkwitterrein

Voor het gebied Trega/Zinkwit is medio 2022 een gebiedsvisie vastgesteld. Behalve de gemeente zijn hier onder meer eigenaren, omliggende ondernemers en het buurtnetwerk Limmel bij betrokken. De visie voorziet in een programma van circa 990 woningen, een stedelijke werklocatie van circa 3 ha en een verbetering van de infrastructuur in en rondom en plangebied zodat er meerwaarde ontstaat qua veiligheid, bereikbaarheid en verbinding met stad en Maas. In 2024 heeft de gemeente het Tregaterrein aangekocht en kon er weer tempo worden gemaakt met de (door)ontwikkeling van de plannen. In december 2024 is de grondexploitatie voor het totale plangebied (totaal inmiddels 1100 woningen) én een ontwikkelkader voor de eerste fase woningbouw vastgesteld.

Beoogde prestaties 2026

Planvorming, studies en uitwerkingen

- Aan de hand van de vastgestelde grondexploitatie is de voorbereiding voor de tenderprocedure voor de eerste fase woningbouw opgestart. Publicatie is voorzien voor najaar 2025, waarna in de loop van 2026 kan worden gegund.
- Parallel hieraan is ook gestart met de voorbereiding van de RO procedures en de aanbesteding van hoofdinfrastructuur.

Uitvoering

- In 2025 is gestart met de aanvoer van geschikte grond voor de op termijn aan te brengen leeflaag en met de eerste saneringswerkzaamheden.
- Na het doorlopen van de planologische procedures kan naar verwachting eind 2026 / begin 2027 worden gestart met de uitvoering van (hoofd)infrastructuur.

10 Lanakerveld

In 2020 heeft Sunvest de aanbesteding voor de aanleg van een zonneweide van ca.40 hectare op het Lanakerveld gewonnen. In de ontwerpfase is nauw samengewerkt met betrokkenen om middels het inrichten van een brede groenzone het zicht op de Belgische industrie visueel af te schermen. Tevens zijn in het ontwerp diverse ecologische maatregelen meegenomen om de impact op het leefgebied van beschermde diersoorten in de omgeving te mitigeren. Inmiddels is het nieuwe bestemmingplan onherroepelijk en is er een omgevingsvergunning verstrekt.

Beoogde prestaties 2026

Uitvoering

- In 2026 wordt naar verwachting het kabel- en leidingtracé afgerond.
- De Zonneweide zal naar verwachting in 2026 operationeel zijn.

Bijlage 7 Ambities coalitieakkoord 2022-2026

1	Veerkrachtige wijken
Ambities voor de middellange termijn	
1.M1	De beweging naar samenhangend, oplossingsgericht werken aan veerkrachtige wijken starten we in twee nog nader te bepalen gebieden. In deze aanpak komen niet regelingen centraal te staan, maar de oplossingen. We doen dit in nauwe samenspraak met inwoners en de partners in de wijk: zorg- en welzijnsorganisaties, onderwijs, cultuur, woningbouwcorporaties en ondernemers. Daarbij sluiten we aan bij goede voorbeelden uit de rest van het land. Gezien de forse impact op zowel de eigen organisatie als onze partners doen we dit stap voor stap.
1.M2	Door het sluiten van een sociaal contract met de wijk slaan we in deze twee gebieden met de bewoners en maatschappelijke partners de handen ineen. In zo'n sociaal contract spreken we concrete meetbare doelen met elkaar af. Voor de gemeente betekent dit dat we verder kijken dan de individuele indicatie voor de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wmo, en dat we met bewoners en partners gaan kijken naar oplossingen die werken voor de buurt. Daarvoor moeten we een breed aantal budgetten durven ontschotten en zaken durven loslaten. Een voorbeeld van deze werkwijze is de Doorbraakmethode. Niet meer overlegtafels, maar een beter gesprek aan de keukentafel. Een overheid die meer zichtbaar en aanspreekbaar is in de wijk, en daar haar beste mensen voor inzet.
1.M3	Om die omslag te kunnen maken, om te werken vanuit en om samen te werken met mensen en buurten is eerst groot onderhoud nodig. De basis moet op orde. We moeten meer grip krijgen op de instroom en de uitstroom in de diverse regelingen, zodat we ondersteuning kunnen garanderen voor de mensen die het echt nodig hebben. We zetten onze inzet om meer grip te krijgen op het aantal en de kwaliteit van de aanbieders voort, om zo meer grip te krijgen op de uitgaven. Daarvoor hebben we ook betere data nodig. Zodat we weten wat de effecten zijn van ons beleid en tijdig kunnen bijsturen. Dit gaat allemaal niet vanzelf, daar is tijd en menskracht voor nodig
Ambities voor de periode 2022-2026	
1.C1	In twee gebieden werken we samen met inwoners en andere daar werkzame partijen aan een wijkontwikkelingsplan voor de middellange termijn. Oplossingen zijn daarbij leidend, we laten ons daarbij niet op voorhand beperken door hoe zaken op dit moment georganiseerd zijn. We doen dit stap voor stap, in afstemming met het proces van organisatieontwikkeling. De basis op orde krijgen is immers randvoorwaardelijk.
1.C2	Daarom continueren we het verbeterplan Duurzaam Sociaal Domein. Op 1 januari 2023 zijn de meeste onderdelen daarvan geïmplementeerd, maar het zal nog wel twee jaar duren voor de effecten daarvan volop zichtbaar zijn. De in gang gezette acties om financieel meer grip te krijgen op het Sociaal Domein worden doorgezet. Eerder afgesproken bezuinigingen moeten binnen het Sociaal Domein worden ingevuld. Bij de begroting 2023 zullen daarvoor voorstellen worden gedaan. Daarbij kijken we ook naar mogelijkheden van Europese subsidies.
1.C3	Deze nieuwe werkwijze, te beginnen in twee gebieden, betekent ook dat we gaan bezien of de dienstverlening niet langer wordt geconcentreerd aan de Randwycksingel maar in het kader van schaalverkleining op termijn niet beter stap voor stap meer naar de wijken toe wordt gebracht.
1.C4	De toegepaste methodiek in de 50-gezinnen-aanpak (doorbraakmethode) wordt waar nodig verbeterd en doorgezet. Preventie en vroegsignalering krijgen hierbij meer aandacht.
1.C5	Vrij toegankelijke, laagdrempelige, wijkgerichte voorzieningen, die een sociale basis voor ontmoeting en ontwikkeling vormen.
1.C6	We gaan ons inzetten om te komen tot een regiodeal Zuid-Limburg, waarvoor we onze ambitie rondom veerkrachtige wijken willen inbrengen.

2 Gebiedsontwikkeling	
Ambities voor de middellange termijn	
2.M1	We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor, denk aan de ambities rondom de stationsomgeving. Hiervoor gaan we actief lobbyen richting het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (Mirt) van de rijksoverheid, in samenhang met de omvorming van Maastricht tot doorreisstation. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen.
2.M2	Ook werken we aan het versterken van de noord-zuid-relatie door de verbinding met de Maas te versterken (inclusief meer ruimte voor de rivier), gericht op veiligheid, op het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoeveren en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas.
2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveld- niveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
2.M5	De Groene Loper wordt verbonden met de campus en het economisch cluster van de campus wordt doorgetrokken naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus wordt verbonden met de omliggende wijken.
2.M6	Maastricht is een kennisstad. De universiteit en de Hogeschool Zuyd spelen niet alleen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie en de arbeidsmarkt, maar zijn ook van grote betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van onder meer het centrum. We gaan met de kennisinstellingen in gesprek over hun rol en betekenis in het centrum, in de stad en in Zuid-Limburg. We bezien samen hoe we die rol kunnen bestendigen en tegelijkertijd tegemoet kunnen komen aan hun wens om huisvesting bij de tijd te brengen.
Ambities voor de periode 2022-2026	
2.C1	In een aantal belangrijke gebieden van de stad voorzien we in de komende jaren grote ontwikkelingen. Denk aan het ENCI-terrein, Limmel aan de Maas, Belvédère, kwetsbare buurten en de Maasoeveren. Die ontwikkelingen moeten ons niet overkomen, daar willen we sturing en richting aan geven, zodat ze passen in onze omgevingsvisie en invulling geven aan de opgaven die we hebben in de stad en het bevorderen van brede welvaart.
2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
2.C4	Voor twee gebieden maken we samen met bewoners en partners wijkontwikkelingsplannen voor de middellange termijn.
2.C5	We onderzoeken op welke wijze bestemmingsplannen voor het centrum aangepast moeten worden om grip te houden op de ontwikkelingen, zodat wonen, winkelen en recreëren in balans zijn. Daarbij kijken we onder meer naar opkoopbescherming, een doelgroepenverordening, branchering en mengformules daarbinnen ('blurring').
2.C6	We onderzoeken of er welstandsluwere of welstandsvrije zones in de stad kunnen komen. Oplossingen worden gezocht voor het dreigend tekort aan bedrijventerreinen.

3	Veiligheid en leefbaarheid
	Ambities voor de middellange termijn
3.M1	Samen met nieuwe opzet participatie met de buurt binnen het gebiedsgericht werken kijken naar gerichte plannen per buurt en regie op de aanpak daarvan.
3.M2	Lobby in regionaal verband richting Den Haag voor meer politiecapaciteit in Limburg.
	Ambities voor de periode 2022-2026
3.C1	Uitbreiding van het aantal boa's, in te zetten op straat. Daarvoor kijken we ook naar vermindering administratieve lasten.
3.C2	Inzet boa's in de nachtelijke uren wordt opnieuw ingevoerd.
3.C3	Daarnaast meer handhaving ten behoeve van dierenwelzijn.
3.C4	Actualiseren beleidskader dierenwelzijn, met aandacht voor evacuatie bij hoog water.
3.C5	Na uitbreiding van het aantal fietsparkeer plekken striktere handhaving op foutgeparkeerde fietsen.
3.C6	Aandacht voor het verbeteren van de verkeersveiligheid in de wijken.
3.C7	Aandacht voor de (verkeers)veiligheid in de omgeving van scholen.
3.C8	De hondenbelasting wordt verlaagd tot kostendekkend niveau, vanuit het oogpunt dat de vervuiler betaalt.

4	Wonen
	Ambities voor de middellange termijn
4.M1	Betaalbare, toekomstbestendige en duurzame kamers, appartementen en huizen realiseren voor diverse doelgroepen in Maastricht door actief woonbeleid.
4.M2	Stimuleren van doorstroom op de woningmarkt.
4.M3	Sturen op en faciliteren van grootschalige, volwaardige en betaalbare studentencampussen.
	Ambities voor de periode 2022-2026
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurder woningen. Deze ontwikkeling zorgt er voor dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden.
4.C2	Doorontwikkeling van woningbouw en ontmoetingsplekken op de campus Randwyck.
4.C3	Gerichte aandacht voor innovatieve projecten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) bij woningbouw en projecten.
4.C4	Doorstroom op de woningmarkt door het toevoegen van levensloopbestendige woningen voor senioren en betere communicatie over de voor- en nadelen van een mogelijke verhuizing.
4.C5	Meer starterswoningen voor alleenstaanden en jonge gezinnen.
4.C6	We evalueren de 40-40-40 regeling en zoeken naar instrumenten die een alternatief zijn om de leefbaarheid in de wijken te borgen.
4.C7	Het bouwen van studentencampussen met aantrekkelijke voorzieningen.
4.C8	Compact bouwen (inbreiding) in plaats van uitbreiding van de bebouwde kom, met op nader te bepalen plekken ruimte voor hoogbouw.

4.C9	We onderzoeken of het Wmo-beleid aangepast kan worden om bestaande complexen geschikt te maken voor langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen.
4.C10	We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.
4.C11	De samenwerking met de corporaties pakken we anders aan: strategischer, meer gebiedsgericht en met meer oog voor maatschappelijk rendement. De afschaffing van de verhuurdersheffing geeft meer ruimte voor verduurzaming (hetgeen zorgt voor lagere energielasten), voor nieuwbouw voor prioritaire groepen en leefbaarheid. Zo ontstaat er een win-win situatie.

5	Klimaat en energie
	Ambities voor de middellange termijn
5.M1	Aanpak hoogwaterproblematiek samen met betrokken partners, op een wijze die ook kwaliteiten toevoegt aan de stad. Maatregelen die op korte termijn genomen kunnen worden, nemen we uiteraard op korte termijn.
5.M2	Uitvoering geven aan de transitievisie warmte en het verduurzamen van de bestaande bebouwing, met name door isolatie van woningen.
5.M3	In navolging van de regionale energiestrategie inzetten op het verhogen van duurzame energieproductie, zoveel mogelijk via multifunctioneel ruimtegebruik, waarbij de vertaling in het centrumstedelijk gebied extra zorgvuldigheid vereist vanwege beperkingen in ruimte en multifunctioneel gebruik.
5.M4	Koers houden bij het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie door stapsgewijs het wagenpark en de gemeentelijke gebouwen verder energieneutraal te maken richting het einddoel van 2030.
	Ambities voor de periode 2022-2026
5.C1	Verduurzaming nieuwbouwprojecten. Dat doen we bij 'eigen' projecten maar dat nemen we ook op in prestatieafspraken met de woningcorporaties.
5.C2	Voor nieuwbouw zetten we ook in op hergebruik en circulariteit van bouwmaterialen.
5.C3	Ook stimuleren we particuliere woningeigenaren tot verduurzaming en bouwen we actief aan allianties om hen hierbij te ondersteunen, bijvoorbeeld het rijksprogramma isolatie. Bijzondere aandacht verdienen hierbij (on)mogelijkheden rondom monumentale panden.
5.C4	We zetten in op de mogelijkheden van groene waterstof en zoeken hierin naar samenwerking.
5.C5	We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.
5.C6	In overleg met ondernemers en bewoners verkennen we of aanloopstraten in de binnenstad om te vormen zijn tot fietsstraten waar de auto te gast is, bij voorkeur binnen regulier onderhoud.
5.C7	In overeenstemming met bewoners en ondernemers Wyck autoluwer maken.
5.C8	Bij scholen geven we nadrukkelijker aan dat daar sprake is van een schoolzone waar passend rijgedrag bij hoort.
5.C9	Verdere uitbouw van P&R-locaties aan de randen van de stad, waar mogelijk in slimme combinaties met andere ruimteclaims zoals zonneweides.
5.C10	In het centrum wordt een forse uitbreiding van het aantal fietsparkeerplaatsen gerealiseerd. Als dat op korte termijn niet mogelijk blijkt in bestaande panden wordt serieus gekeken naar een nieuwe ondergrondse stalling.

5.C11	We kijken of de milieuzone een effectieve maatregel kan zijn om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren. Wij kijken daarbij ook naar de koppelkansen met Zero-Emission-zone voor Stadslogistiek (ZES), onder meer op het gebied van de daarvoor benodigde cameratechniek.
5.C12	Herijking van het afvalbeleid.
5.C13	Investeren in meer groene schoolpleinen.

6 Participatie	
Ambities voor de middellange termijn	
6.M1	Verbeteren van het gesprek met de stad waardoor het vertrouwen in de (gemeentelijke) overheid groeit.
6.M2	Integraler werken in de wijk als basis voor een nieuwe wijkgerichte aanpak
Ambities voor de periode 2022-2026	
6.C1	Introductie van stadsdeelregisseurs en stads- deelwethouders rondom zeven stadsdelen, inclusief adequate werkbudgetten.
6.C2	Er komt een participatieverordening, waardoor inwoners meer in staat zijn om mee te denken en om oplossingen te realiseren in de eigen wijk. Belangrijk om participatieprocessen te evalueren.
6.C3	Een burgerraad wordt ingesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie.
6.C4	Er komt meer ruimte voor het uitdaagrecht, ofwel het 'right to challenge'.
6.C5	De burgerbegroting wordt verder uitgebouwd.
6.C6	Meer integraal werken in de wijk wordt gestimuleerd.

7 Economie en arbeidsmarkt	
Ambities voor de middellange termijn	
7.M1	Ruimte voor starters en scale ups in en rond de Health Campus in Randwyck en bedrijventerrein Maastricht Zuid zodat het ecosysteem voor de innovatieve kenniseconomie versterkt wordt.
7.M2	We stimuleren kennis en vakmanschap op het gebied van gezondheid (zoals voeding en life sciences), duurzaamheid (zoals circulariteit) en creativiteit (zoals de kunsten en de creatieve industrie). Samen met de partners maken we dit zichtbaarder, meer toegepast en dat hiervan ook inwoners profiteren. Innovatie is het sleutelwoord, waarbij het gaat om kennis en vakmanschap op alle niveaus: MBO, HBO en WO.
7.M3	We versterken een interessante mix van functies van horeca, retail, recreatie, cultuur, wonen en werken zodat de binnenstad van Maastricht verder groeit naar een ontmoetings- en verblijfsstad. Het hart van de stad is de plek waar behalve geconsumeerd, ook gemaakt, gewoond en gecreëerd wordt.
7.M4	We willen dat iedereen die dat kan, ook aan de slag gaat. Iedereen heeft talenten. We zoeken naar mogelijkheden om ieders talent maatschappelijk in te zetten, door middel van betaald werk, opleiding of vrijwilligerswerk. We helpen mee in de zoektocht naar creatieve oplossingen. Daaraan te werken is een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers, overheden, onderwijsinstellingen en werknemers.
7.M5	We onderzoeken om naast de landelijke bijstandsnorm mensen meer ruimte te geven om bij te verdienen en gebruiken daarbij goede voorbeelden uit de rest van het land.

Ambities voor de periode 2022-2026	
7.C1	Intensiever en meer gestructureerd overleg van het stadsbestuur noodzakelijk met de kennispartners in de stad.
7.C2	Samen met partners zoals de Health Campus en Liof-Acquisitie werken aan het aantrekken van bedrijven en industrieën die passen in het kennisprofiel van de stad, met speciale aandacht voor aansluiting bij de ontwikkelingen op en rond de Health Campus, in ieder geval in de vorm van het realiseren van een tweede 'incubator'.
7.C3	Mogelijkheden onderzoeken om een meer bij de (kennis)economische ontwikkelingen in de stad en bij het profiel van de stad passend opleidingsaanbod te stimuleren.
7.C4	Vergroten en promoten van het aanbod aan gratis taalcursussen Nederlands voor studenten. We gaan hierover in gesprek met de Universiteit Maastricht over de wijze waarop zij hun verantwoordelijkheid hierin invullen.
7.C5	Accountmanagers voor MKB, meer faciliterend beleid.
7.C6	Stimuleren van actieve acquisitie van congressen, in eerste instantie via het Maastricht Convention Bureau.
7.C7	Het Werkcentrum wordt in Centre Céramique verder uitgewerkt tot laagdrempelige ontmoetingsplek voor alle vragen over arbeidsmarkt, onderwijs en de toeleiding naar werk.
7.C8	In de regio Zuid-Limburg werken we samen aan één werkgeversservicepunt dat onder de noemen werkcentrum de (digitale) toegangspoort wordt voor alle dienstverlenende organisaties waar ook werkgevers en werknemers toe behoren.
7.C9	Iedereen moet mee kunnen doen, ook de mensen die moeilijker toe te leiden zijn naar de arbeidsmarkt. We zetten in op activering van deze groep, met toeleiding naar werk waar mogelijk.
7.C10	Circulaire economie bevorderen en in samenwerking met ondernemers en Samenwerkende Industrierreinen Maastricht hiervoor concrete plannen maken.

8 Cultuur	
Ambities voor de middellange termijn	
8.M1	Vergroten van de mogelijkheden voor alle jeugdigen om cultuur te kunnen meemaken.
8.M2	Versterken van de verbinding tussen amateurs en professionals, omdat die dynamiek nieuw talent helpt ontdekken en de verenigingen vitaal houdt.
8.M3	Versterken van netwerk tussen culturele makers onderling en met maatschappelijke en economische partijen in de stad en regio, onder andere via faciliteren en stimuleren cross-overs om bijdrage te leveren aan vraagstukken van de stad.
8.M4	Bijdragen leveren aan vergroten veerkracht van de wijken in samenwerking met culturele partners.
8.M5	Met makers, instellingen en activiteiten impuls geven aan ontwikkeling van diversiteit van functies in binnenstad en daarmee een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het centrum als "place to become"
8.M6	De bijdrage van cultuur voor ambities Maastricht als "gezonde stad" meer uitwerken en zichtbaar maken
Ambities voor de periode 2022-2026	
8.C1	We geven een impuls aan cultuureducatie, zoals de ondersteuning van het muziekonderwijs op scholen, zo mogelijk in samenwerking met amateurverenigingen.
8.C2	We ondersteunen en investeren meer in onze amateurverenigingen. Zij zijn van grote waarde voor de stad.

8.C3	We stimuleren de samenwerking tussen deze verenigingen met andere maatschappelijke organisaties in de buurt en met de professionele makers, instellingen en kunstopleidingen die onze stad rijk is. Zo ondersteunen we de veerkracht van inwoners en wijken.
8.C4	We stimuleren en ondersteunen initiatieven op het gebied van Maastrichtse taal- en cultuur.
8.C5	In 2024 organiseren we een Maastrichtjaar om de verbindende kracht van cultuur in de stad een impuls te geven.
8.C6	Inzetten op meer (tijdelijke) ruimte voor makers samen met maatschappelijke partners: leegstandsbeheerders, woningcorporaties en particuliere eigenaren.
8.C7	We houden vast aan de realisatie van een Middenzaal omdat dit de positie van de amateurkunst in de stad versterkt en hen een eigen podium geeft. We onderzoeken de realisatie in het theater aan het Vrijthof, omdat dit de voorkeurslocatie voor deze middenzaal is.
8.C8	We onderzoeken hoe de Bonbonnière weer een vitale rol kan vervullen in onze stad, bij voorkeur in een culturele context.
8.C9	De openingstijden van Centre Céramique worden verruimd.
8.C10	De subsidie voor de Muziekgieterij wordt conform afspraak tot 2024 stap voor stap verhoogd. In 2024 wordt bekeken wat structureel nodig is.
8.C11	We gaan actief museumbeleid voeren en reserveren daarvoor een bescheiden bedrag.
8.C12	We blijven met het Rijk en onze regionale partners samenwerken bij de verdere ontwikkeling van de stedelijke cultuurregio en reserveren middelen om de rijksregeling te matchen.
8.C13	We koesteren ons religieus erfgoed en bekijken hoe we onze monumentale kerkgebouwen via herbestemming kunnen behouden voor de toekomst. We reserveren ook hier middelen om regelingen te matchen via een Maastrichts kerkenprogramma (onderhoud en herbestemming).
8.C14	We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven en de verbeeldingskracht van cultuur met gebiedsontwikkeling.
8.C15	We onderzoeken – in samenspraak met regio en Provincie - of een kandidatuur voor Culturele Hoofdstad in 2033 de verbindende kracht van cultuur in de (Eur)regio kan versterken en welke Zuid-Limburgse stad hiervoor het meest kansrijk is. Daarnaast gaan we actief op zoek naar meer culturele samenwerking over de grens.
8.C16	We stimuleren cultureel ondernemerschap bij onze culturele instellingen. We bekijken op welke manier we het Theater aan het Vrijthof intern kunnen verzelfstandigen.

9	Sport en bewegen
	Ambities voor de middellange termijn
9.M1	Verhogen sport- en beweegdeelname van de Maastrichtenaar
9.M2	Gezamenlijk gebruik van sportaccommodaties als ontmoetingspunt in de wijk
	Ambities voor de periode 2022-2026
9.C1	Voortzetten programma's Maastricht Sport in combinatie met partners.
9.C2	Verbeteren van de sportaccommodaties.
9.C3	Bevorderen van multifunctioneel gebruik van sport- en overige (wijk)accommodaties.
9.C4	Verbeteren van sport- en spelmogelijkheden in de openbare ruimte.

9.C5	Right to Challenge voor organisaties die zelf verantwoordelijk willen zijn voor hun voorzieningen
9.C6	Koesteren grote sportevenementen
9.C7	Gesprekken met MVV over talentontwikkeling en maatschappelijke verbinding.

10	Maastricht en de (Eu)regio
	Ambities voor de middellange termijn
10.M1	Betere samenwerking met de grensgemeenten.
10.M2	Verder verbeteren van de samenwerking in de Euregio, liefst via concrete gezamenlijke projecten.
10.M3	Aansluiten bij en bevorderen van regionale, provinciale en landelijke initiatieven op het gebied van grensoverschrijdend openbaar vervoer, waarbij een betere en snellere openbaar vervoersverbindingen met Luik/Brussel en Aken.
	Ambities voor de periode 2022-2026
10.C1	(Behoeft)onderzoek naar een betere en snellere openbaar vervoersverbinding (intercity) tussen Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen, met meer en latere vertrektijden.
10.C2	Voortzetting van de samenwerking met de gemeenten in Zuid-Limburg, waarbij goede onderlinge verhoudingen en zakelijke afspraken hand in hand gaan.
10.C3	Samen met Provincie Limburg en Maastricht University kijken naar hernieuwde invulling van Maastricht als Europese stad.
10.C4	Binnen NOVI Zuid-Limburg werken we samen met (Eu)regionale partners aan het verzilveren van (grensoverschrijdende) kansen op het gebied van onder meer circulaire economie en brede welvaart.
10.C5	Verstevigen lobbycapaciteit.

11	Onderwijs en jeugd
	Ambities voor de middellange termijn
11.M1	Bevorderen van kansengelijkheid, te beginnen in het onderwijs.
11.M2	Brede scholengemeenschap aan beide zijden van de Maas.
	Ambities voor de periode 2022-2026
11.C1	Aanpak laaggeletterdheid
11.C2	Elk kind toegang tot boeken (incl. stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur
11.C3	Snelle en goede inburgering nieuwkomers via taal en werk
11.C4	Nadere invulling van het transformatieplan jeugd, met inzet op integrale ondersteuning jeugdige, langdurige contracten met zorgaanbieders, de herinrichting van de toegang en nieuwe landelijke afspraken over het financieel kader.
11.C5	Onderzoek naar de bekostiging van de huisvesting van het PO en VO.
11.C6	Brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod van opleidingen aan beide zijden van de Maas.
11.C7	Onderzoek naar de wenselijkheid van meer internationaal aanbod in basis- en voortgezet onderwijs.

11.C8	Verder onderzoeken we mogelijkheden voor het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch in het kader van gezond kindcentrum in beweging.
12	Bestuur, organisatie en financiën
	Ambitie voor de periode 2022-2026
12.C1	Het stadsbestuur moet meer vanuit samenwerking vorm en inhoud geven aan de ontwikkeling van onze stad en de daarmee gepaard gaande opgaven. Meer werken vanuit partnerschap en vertrouwen. Met een programma dat uitnodigt om samen te werken en te verbinden op inhoud, met daarop de inwoners, buurt en wijk centraal gepositioneerd. Daarbij is een stevige gebiedsgerichte werkwijze vanuit bestuur én organisatie noodzakelijk om de verbinding naar wijken en buurten te herstellen. In deze benadering past ook een open dialoog met de raad.

Bijlage 8 Verloop begroting per programma

In deze bijlage is per programma (het niveau waarop de raad de begroting vaststelt) het verloop van de begroting na vaststelling van de 1^e Bestuursrapportage 2025 opgenomen. De in deze overzichten opgenomen budgettair neutrale wijzigingen worden hierna toegelicht. Een toelichting op de wijzigingen met een resultaat-effect is in de begroting opgenomen (vanaf pagina 234).

Toelichting budgettair neutrale begrotingswijzigingen

De budgettair neutrale begrotingswijzigingen hebben betrekking op wijzigingen die geen resultaat-effect hebben. Het betreft veelal administratief technische mutaties/verschuivingen tussen taakvelden binnen een programma of tussen programma's.

1. Actualisatie formatieplannen en verwerking Cao-effect

De formatieplannen en de verdeling van de hieruit voortkomende loonkosten naar de diverse taakvelden zijn geactualiseerd. Dit leidt tot verschuivingen tussen programma's en taakvelden. Gelijktijdig heeft de verwerking van de gevolgen van de Cao-gemeenten plaatsgevonden ten laste van de centrale stelpost indexering op taakveld 0.8 Overige baten en lasten bij programma 0.

2. Actualisatie kapitaallasten (investerings)

De actualisatie van de investeringsplanningen leidt tot verschuivingen van kapitaallasten in de tijd. Deze worden middels deze begrotingswijziging verwerkt. Wijzigingen in de kapitaallasten (incl. rente) die worden veroorzaakt door de actualisatie van de investeringsplanning zijn tijdelijk verwerkt op de stelpost kapitaallasten (programma 0, taakveld 0.8 Overige baten en lasten).

3. Indexering baten en lasten 2026 en volgende jaren

Dit betreft de indexering van de baten en de lasten die ten gunste resp. ten laste van de stelpost indexering (programma 0, taakveld 0.8 Overige baten en lasten) hebben plaatsgevonden. De indexering van de personele lasten met ingang van 2026 heeft, in afwachting van aangepaste loonstaten gebaseerd op de Cao-gemeenten, nog niet plaatsgevonden. De hiervoor beschikbare ruimte is geparkeerd op de eerdergenoemde stelpost indexering.

4. Actualisatie mutaties reserves

De actualisatie van de inzet van reserves leidt tot bijstellingen van de door de reserves gedekte lasten en de mutaties in de reserves. Een geactualiseerd verloopoverzicht van de reserves alsmede een toelichting op de reserves treft u in de begroting aan vanaf pagina 246.

5. Actualisatie grondexploitaties

Dit betreft de bijstelling van de verdeling van de baten en lasten over de verschillende begrotingsjaren op basis van een geactualiseerde liquiditeitsprognose. Bijstelling van de prognoses en hieruit voortkomende hercalculaties heeft, zoals gebruikelijk, bij de jaarstukken 2025 plaats. Voor een nadere toelichting op de grondexploitaties verwijzen we naar de paragraaf grondexploitaties in de begroting.

6. Actualisatie afvalbegroting

De baten inzake specifieke uitkeringen en de hiermee gedekte lasten zijn ten behoeve van de begroting geactualiseerd.

7. Invullen taakstellingen subsidies sociaal domein

Dit betreft het verder invullen van in de primaire begroting opgenomen taakstellingen subsidies sociaal domein. Hiermee worden de betreffende taakstellingen ingevuld en verwerkt op de budgetten waar deze gerealiseerd moeten worden.

8. Effect meicirculaire 2025

Dit betreft de verwerking van de meicirculaire 2025 in de in deze begroting nieuw toegevoegde jaarschijf 2029.

9. Actualisatie afvalbegroting

De afvalbegroting is geactualiseerd (incl. de verwerking van de indexering van de baten en lasten).

10. Herberekening renteresultaat

De benodigde financiering is gebaseerd op de in de voorliggende begroting opgenomen planningen en ramingen (zoals de actuele investeringsplanning, het actuele verloopoverzicht van de reserves en voorzieningen etc.). Dit leidt tot een bijstelling van de rentelasten inzake de financiering en de doorbelasting van die rentelasten aan de taakvelden (via de renteomslag).

Verloofte begroting 2025-2029 (bedragen x 1.000)	2025					2026					2027					2028					2029						
	balen	balen	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geamand resultaat	balen	balen	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geamand resultaat	balen	balen	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geamand resultaat	balen	balen	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geamand resultaat	balen	balen	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geamand resultaat		
1. Verloofde Begroting na te Bestuursrapportage 2025	24.407	930	0	0	263	-23.214	24.613	930	0	348	-23.335	24.448	882	0	427	-23.139	23.746	882	0	94	-22.770	23.746	882	0	94	-22.770	
1. Actualisatie formatiplanen en verwerking	42	0	0	0	0	-42	113	0	0	0	-113	208	0	0	0	-208	207	0	0	0	-207	205	0	0	0	-205	
2. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	-17	0	17	0	0	0	-46	0	0	-46	0	40	0	0	0	0	39	0	0	0	39	0	0	0	0	41	0
3. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	38	20	0	-18	-18	-38	19	0	0	-19	38	19	0	0	-19	38	19	0	0	-19	
4. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	-9	0	0	0	0	0	-28	0	0	-28	-28	-19	0	0	0	0	284	19	0	0	-284	284	19	0	0	-284	
5. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	77	0	-6	-103	-103	267	19	0	0	-40	-208	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Diverse bijstellingen	16	0	17	0	0	-33	0	20	0	-46	-103	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Begroting na budgetair neutrale	24.423	930	17	0	263	-23.247	24.690	930	0	302	-23.438	24.715	901	0	467	-23.347	24.030	901	0	133	-22.996	24.030	901	0	135	-22.994	
A. Toekomstgerichte handreikingen	63	0	0	0	0	-63	78	0	0	-63	-142	52	0	0	0	-145	144	0	0	0	-237	240	0	0	0	-333	
T. Toepassen O/A-index subsidies professionalisering	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	-6	0	0	0	0	-6	6	0	0	0	0	6	0	0	0	-6	
Diverse bijstellingen	0	0	0	0	0	0	2	0	0	-2	-2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Begrotingswijzigingen met resultaat-effect	63	0	0	0	0	-63	86	0	0	-63	-160	57	-94	0	0	-151	150	0	0	0	-244	247	-94	0	0	-347	
Begroting Begroting 2026	79	0	17	0	0	-86	163	-45	0	-45	-253	324	-75	0	40	-359	434	-75	0	39	-470	531	-75	0	41	-365	
Begrotingswijzigingen met resultaat-effect	24.486	930	17	0	263	-23.310	24.776	885	0	303	-23.398	24.772	807	0	467	-23.498	24.160	807	0	133	-23.340	24.277	807	0	135	-23.335	
2. Verkeer, Vervoer en Waterstaat	49.575	6.702	5.155	9.872	-38.156	37.865	6.602	4.792	3.938	-32.117	37.943	6.598	4.924	4.294	-31.975	38.863	6.563	4.972	4.392	-32.880	38.863	6.563	4.972	4.392	-32.880		
Begroting na te Bestuursrapportage 2025	150	0	0	0	0	-150	178	0	0	-178	178	0	0	0	-178	178	0	0	0	-178	178	0	0	0	-178		
1. Actualisatie formatiplanen en verwerking	648	0	0	0	648	0	1.896	0	1.896	0	2.874	0	0	2.874	0	683	474	0	0	474	0	424	0	0	424	0	
2. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	10	0	0	0	11	1	-736	0	-530	386	-333	0	0	300	683	0	251	0	0	963	704	1.743	0	0	2.025	282	
3. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	433	135	0	-298	493	135	0	0	-358	466	134	0	0	-332	480	134	0	0	-346		
4. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	-149	1.731	135	0	1.596	-90	3.492	134	0	3.174	157	1.379	134	0	1.439	194	2.825	480	134	0	2.449	-242	
Begroting na budgetair neutrale	50.383	6.702	5.155	10.531	-38.305	39.596	6.737	4.792	5.444	-32.207	41.095	6.733	4.924	4.294	-31.818	40.242	6.697	4.972	5.831	-32.866	41.698	6.697	4.972	6.841	-33.122		
V. Afbt. 55 Randwyck	0	0	7.218	0	0	-7.218	0	0	0	-7.218	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Diverse bijstellingen	1	0	-1	1	1	1	1	-1	-1	-7.782	1	-1	-1	-1	-2	1	1	0	0	0	0	15.000	0	0	15.000	0	
Begrotingswijzigingen met resultaat-effect	809	0	7.217	660	-7.366	1.732	136	7.781	1.505	-7.872	3.153	134	0	3.174	155	1.380	134	0	-1	1.439	194	17.827	0	-1	15.000	0	
Begroting Begroting 2026	909	0	7.217	660	-7.366	1.732	136	7.781	1.505	-7.872	3.153	134	0	3.174	155	1.380	134	0	-1	1.439	194	17.827	0	-1	15.000	0	
Begrotingswijzigingen met resultaat-effect	50.394	6.702	12.372	10.532	-45.522	39.597	6.738	12.573	5.443	-39.989	41.096	6.732	4.924	4.294	-31.820	40.243	6.697	4.971	5.831	-32.866	41.698	6.697	4.971	21.841	-33.122		
3. Economie	11.163	11.362	271	1.258	1.186	10.471	11.542	271	513	1.313	10.615	11.692	271	511	1.317	10.268	11.692	271	311	1.464	10.268	11.692	271	311	1.464		
Begroting na te Bestuursrapportage 2025	239	0	0	0	-239	239	0	0	0	-239	239	0	0	0	-239	239	0	0	0	-239	239	0	0	0	-239		
1. Actualisatie formatiplanen en verwerking	-100	0	0	-100	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150	0	0	150	0	
2. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	161	0	0	0	0	-214	0	0	5	219	0	0	0	0	-2	7	0	0	0	-2	4	0	0	0	4		
3. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	-107	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-353	-353	0	0	0	0	0	0	0	0		
4. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
5. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
8. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
10. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
11. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
12. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
13. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
14. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
15. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
16. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
17. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
18. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
19. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
20. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
21. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
22. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
23. Actualisatie kapitaalplan (investeringen)	0	0																									

Verloop begroting 2025-2029 (bedragen x € 1.000)	2025					2026					2027					2028					2029					
	besten	besten	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geïndexieerd resultaat	besten	besten	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geïndexieerd resultaat	besten	besten	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geïndexieerd resultaat	besten	besten	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geïndexieerd resultaat	besten	besten	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geïndexieerd resultaat	
5 Sport, cultuur en recreatie	58.099	10.984	1.521	3.203	-45.433	56.425	11.473	1.501	1.077	-45.376	55.961	11.576	1.501	1.095	-44.391	56.848	11.576	1.501	1.088	-45.687	56.848	11.576	1.501	1.088	-45.687	
1. Actiesalste brontjelepen en verveking	919	371	0	0	-548	922	371	0	0	-551	922	371	0	0	-551	922	371	0	0	-551	922	371	0	0	-551	
2. Actiesalste mutates reserwes	813	0	1.087	1.900	0	137	0	1.087	1.224	0	137	0	1.087	1.224	0	138	0	1.087	1.225	0	298	0	687	945	-10	
3. Actiesalste kapitaalsten (investeringen)	-213	-4	0	95	304	-202	-66	0	285	421	319	-68	0	589	212	293	-68	0	671	310	776	0	657	-187		
3. Indexering betalen en besten 2025 en volgende jaren	0	0	0	0	0	693	96	0	0	-577	690	98	0	0	-582	687	99	0	0	-589	671	98	0	0	-593	
Budgetair neutrale begrotingswijzigingen	1.519	367	1.087	1.995	-244	1.620	391	1.087	1.599	-707	2.008	397	1.087	1.823	-891	2.010	397	1.087	1.698	-910	2.627	391	687	1.602	-1.321	
Begroting na budgetair neutrale wijzigingen	59.618	11.351	2.088	5.198	-45.677	57.945	11.864	2.588	2.586	-46.083	57.569	11.967	2.588	2.918	-45.272	58.868	11.967	2.588	2.882	-46.497	59.475	11.967	2.188	2.688	-47.008	
J. Kunstscholen	0	0	0	0	0	193	0	0	0	-193	193	0	0	0	-193	193	0	0	0	-193	193	0	0	0	-193	
N. Stadion de Geusselt	0	0	0	0	0	211	0	0	0	-211	211	0	0	0	-211	211	0	0	0	-211	211	0	0	0	-211	
P. De Kompe	0	0	0	0	0	200	0	0	0	-200	450	0	0	0	-450	53	0	0	0	-53	52	0	0	0	-62	
Q. De Bontkomte	0	0	0	0	0	600	0	0	0	-600	600	0	0	0	-600	1.175	0	0	0	-1.175	1.883	0	0	0	-1.883	
S. Ondersteuning Muziekveren/Innertatank	0	0	0	0	0	600	0	0	0	-600	600	0	0	0	-600	600	0	0	0	-600	600	0	0	0	-600	
Diverse bijstellingen	-2	0	0	0	0	-2	0	0	0	3	-1	0	0	0	1	2.290	-1	0	0	-2.289	2.887	0	0	0	0	-2.887
Begrotingswijzigingen met resultaat/effect	1.517	367	1.088	1.995	-243	2.571	392	1.088	1.510	-1.690	3.514	392	1.088	1.823	-2.387	4.240	392	1.088	1.697	-3.039	5.514	391	688	1.603	-4.208	
Begroting Begroting 2025	99.616	11.351	2.699	5.198	-45.676	98.396	11.865	2.989	2.987	-47.073	99.075	11.968	2.989	2.918	-46.778	100.088	11.968	2.989	2.985	-48.728	101.267	11.967	2.189	2.689	-48.895	
6 Sociaal Domein	297.122	92.888	2.813	5.070	-202.277	285.263	83.391	2.403	3.481	-200.794	284.544	85.515	2.397	2.577	-198.849	283.882	87.091	2.097	2.583	-196.305	283.882	87.091	2.097	2.583	-196.305	
1. Actiesalste brontjelepen en verveking	1.388	200	0	0	-1.188	1.645	200	0	0	-1.445	1.461	200	0	0	-1.261	1.277	200	0	0	-1.077	1.277	200	0	0	-1.077	
2. Actiesalste mutates reserwes	0	0	0	0	0	-53	-123	0	0	-70	-53	-123	0	0	-70	-53	-123	0	0	-70	-53	-123	0	0	-70	
3. Indexering betalen en besten 2025 en volgende jaren	70	0	0	0	-70	439	0	0	0	-439	439	0	0	0	-439	586	0	0	0	-586	586	0	0	0	-586	
Diverse bijstellingen	0	0	0	0	0	5.530	141	0	0	-5.389	5.533	143	0	0	-5.390	5.549	143	0	0	-5.406	5.564	143	0	0	-5.421	
Budgetair neutrale begrotingswijzigingen	1.396	77	0	0	-1.319	7.567	218	0	0	-7.343	7.390	220	0	0	-7.160	7.599	220	0	0	-7.379	7.599	222	0	0	-7.399	
Begroting na budgetair neutrale wijzigingen	298.518	92.765	2.813	5.070	-203.596	292.824	83.609	2.403	3.481	-208.137	291.924	85.735	2.397	2.577	-206.000	291.141	87.311	2.097	2.583	-203.444	290.880	87.313	2.097	2.371	-203.273	
E. Arbeidsbedrijf	0	0	0	0	0	1.231	0	0	0	-1.231	2.016	0	0	0	-2.016	3.177	-150	0	0	-2.100	3.027	-150	0	0	-2.150	
L. Omroepen	0	0	0	0	0	464	0	0	0	-464	464	0	0	0	-464	316	0	0	0	-316	316	0	0	0	-316	
R. Toegedragen nog niet gereserveerde teksten/bed bezuiniging sociaal domein	0	0	0	0	0	202	0	0	0	-202	202	0	0	0	-202	202	0	0	0	-202	202	0	0	0	-202	
T. Toegesien OVA-toes subsidies professionele Y. Corneel/bedrijvingsbureaus	0	0	0	0	0	38	0	0	0	-38	35	0	0	0	-34	35	0	0	0	-35	35	0	0	0	-35	
Diverse bijstellingen	0	0	0	0	0	38	0	0	0	-38	35	0	0	0	-34	35	0	0	0	-35	35	0	0	0	-35	
Begrotingswijzigingen met resultaat/effect	1.434	77	0	0	-1.356	1.625	218	1	0	-1.407	2.660	220	0	0	-2.440	3.654	220	0	0	-3.434	3.654	221	0	0	-3.654	
Begroting Begroting 2026	298.556	92.765	2.813	5.071	-203.633	294.759	83.609	2.404	3.481	-210.073	294.984	85.670	2.397	2.578	-208.733	294.795	87.131	2.098	2.583	-207.179	294.214	87.132	2.098	2.371	-206.809	
7 Volksgezondheid en milieu	60.203	62.526	2.388	1.280	1.215	51.988	49.535	730	3.880	687	48.163	49.535	730	680	1.302	48.092	49.535	730	680	1.373	48.092	49.535	730	680	1.373	
1. Actiesalste brontjelepen en verveking	267	250	0	0	-17	287	280	0	0	-7	294	280	0	0	-14	294	280	0	0	-14	294	280	0	0	-14	
2. Actiesalste mutates reserwes	4	0	0	0	-4	537	0	0	0	-537	-680	0	0	0	-680	-680	0	0	0	-680	-680	0	0	0	-680	
3. Actiesalste kapitaalsten (investeringen)	0	0	0	0	0	-147	0	0	0	147	138	0	0	0	-132	151	0	0	0	-145	78	0	0	0	48	
7. Invulling bestelling subsidies sociaal domein	0	0	0	0	0	-369	0	0	0	369	-369	0	0	0	369	-516	0	0	0	516	-516	0	0	0	516	
8. Actiesalste aandragingen	0	0	0	0	0	1.153	0	0	0	-1.153	1.153	0	0	0	-1.153	1.153	0	0	0	-1.153	1.153	0	0	0	-1.153	
3. Indexering betalen en besten 2025 en volgende jaren	0	0	0	0	0	467	365	0	0	-102	442	365	0	0	-77	439	365	0	0	-74	439	365	0	0	-74	
Diverse bijstellingen	0	0	0	0	0	-25	0	0	0	25	-25	0	0	0	25	-25	0	0	0	25	-25	0	0	0	25	
Budgetair neutrale begrotingswijzigingen	264	250	0	0	-14	2.177	1.778	0	0	-279	973	1.778	0	0	-277	836	1.778	0	0	-277	763	1.778	0	0	-277	
Begroting na budgetair neutrale wijzigingen	60.487	62.786	2.388	1.318	1.229	54.175	51.313	730	4.568	966	49.136	51.313	730	132	1.579	48.928	51.313	730	145	1.800	48.885	51.313	730	126	1.854	
R. Toegedragen nog niet gereserveerde teksten/bed bezuiniging sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-100	0	0	0	0	-100	0	0	0	0	-100	
T. Toegesien OVA-toes subsidies professionele instellingen zorg en welzijn	0	0	0	0	0	33	0	0	0	-33	33	0	0	0	-33	33	0	0	0	-33	33	0	0	0	-33	
Diverse bijstellingen	3	0	0	0	-3	36	1	0	0	-35	36	1	0	0	-34	36	1	0	0	-33	36	1	0	0	-33	
Begrotingswijzigingen met resultaat/effect	287	250	0	0	-38	2.213	1.779	100	678	-144	1.006	1.779	100	0	-281	1.018	1.779	100	0	-281	942	1.779	100	0	-281	
Begroting Begroting 2026	60.490	62.786	2.388	1.318	1.226	54.211	51.314	830	4.568	931	49.172	51.314	830	132	1.444	49.110	51.314	830	145	1.519	49.037	51.314	830	126	1.573	

Verloof begroting 2025-2029																									
(bedragen x € 1.000)	2025					2026					2027					2028					2029				
	lasten	batun	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geraad resultaat	lasten	batun	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geraad resultaat	lasten	batun	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geraad resultaat	lasten	batun	toevoeging reserves	onttrekking reserves	geraad resultaat					
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke verduaring																									
Begroting na te bestemingsprognose 2025																									
1. Actualisatie brontalplannen en verlening	22.556	11.326	3	2.525	-8.708	20.876	10.847	3	927	-9.105	18.972	9.776	3	133	-9.066	19.310	8.953	3	133	-10.227	19.310				
2. Effectief medefinanciering 2025	287	-382	0	0	-639	367	-382	0	0	-649	213	-382	0	0	-695	213	-382	0	0	-505	213				
3. Actualisatie mutaties reserves	281	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
4. Actualisatie mutaties reserves	15.882	15.882	0	0	0	29.780	29.780	0	0	0	10.923	10.923	0	0	0	10.135	10.135	0	0	2.989	2.989				
5. Actualisatie proceduradiet	1	0	0	0	-1	-180	-50	0	7	137	-132	-50	0	7	89	-82	-50	0	7	9	96				
6. Actualisatie balen en balen 2026 en volgende jaren	0	0	0	0	0	55	80	0	25	25	60	80	0	20	65	80	80	0	7	15	103				
7. Budgetair/realiteitsbegroting/wijzigingen	16.407	15.500	0	0	-640	31.707	29.428	0	1.782	-467	11.064	10.571	0	7	-486	10.367	9.783	0	7	-571	3.421				
8. Begroting na budgetair neutrale wijzigingen	38.957	28.826	3	2.786	-9.348	52.583	40.275	3	2.719	-9.592	30.036	20.347	3	140	-9.552	29.671	18.736	3	140	-10.798	22.731				
9. W. Correctie incidenteel investeringsbudget meer woonwagens	0	0	0	0	0	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1.000				
10. Diversie bijstellingen	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	-2	0	0	0	2	-3	-1	0	0	0	-1				
11. Begroting/wijzigingen met resultaat-effect	28	1	0	0	-23	200	0	0	0	-198	686	10.571	0	0	636	682	-1	0	0	0	-2				
12. Begroting na te bestemingsprognose 2026	18.431	15.501	0	282	-733	31.783	29.428	0	1.726	-636	11.768	10.571	0	7	-1.152	10.982	9.782	3	140	-1.282	3.421				
13. Programmebegroting 2026	38.032	26.827	3	2.787	-9.421	62.789	40.275	3	2.721	-9.790	30.672	20.347	3	140	-10.188	30.302	18.735	3	140	-11.430	22.381				
0 Bestuur en ondersteuning																									
Begroting na te bestemingsprognose 2025																									
1. Actualisatie brontalplannen en verlening	2.840	86	0	236	3.162	141.592	470.529	22.443	26.457	332.951	141.484	472.860	21.542	23.698	332.730	138.727	464.674	21.830	23.239	327.356	138.727				
2. Effectieve mutaties reserves	0	0	0	0	0	72	70	0	0	-2	72	70	0	0	-2	72	70	0	0	-2	72				
3. Indexering balen en balen 2026 en volgende jaren	0	0	0	0	0	-70	0	0	0	70	-70	0	0	0	70	-70	0	0	0	70	-70				
4. Effectief medefinanciering 2025	332	0	-108	226	0	735	0	-158	577	0	-175	0	175	0	0	-671	0	671	0	0	-945				
5. Actualisatie mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
6. Actualisatie mutaties reserves	447	54	-130	-37	-300	-1.537	144	3.176	584	-901	-1.161	123	29	-2.143	-888	-223	2	-73	-1.066	-788	-2.846				
7. Indexering balen en balen 2026 en volgende jaren	0	0	0	0	0	-4.971	1.362	0	0	6.333	-4.985	1.380	0	0	6.365	-5.036	1.387	0	0	6.423	-5.239				
8. Herberkering herenresulfaat	0	0	0	0	0	877	877	0	0	0	877	877	0	0	0	891	891	0	0	0	1.078				
9. Diversie bijstellingen	30	21	0	0	-9	90	62	0	-28	60	60	41	0	-19	0	691	691	0	0	8.740	0				
10. Budgetair/realiteitsbegroting/wijzigingen	-2.029	231	-236	425	2.827	-7.968	2.294	3.078	1.657	8.885	-8.171	2.577	204	-1.876	8.728	-7.908	2.236	598	-806	8.740	-10.729				
11. Begroting na budgetair neutrale wijzigingen	130.915	468.893	24.158	22.227	333.227	133.624	472.823	25.461	28.108	341.846	133.313	474.637	21.746	21.880	341.458	130.819	468.910	22.428	22.433	336.086	127.868				
12. Begroting/wijzigingen met resultaat-effect	-6.123	223	-1	-1	6.421	-5.689	2.234	-12.689	-8.489	10.109	-2.866	2.378	-12.671	-8.174	6.765	2.880	2.236	-12.071	-8.079	1.376	5.958				
13. Begroting na te bestemingsprognose 2026	-4.132	229	-237	424	8.942	-13.887	2.234	-9.881	-6.838	18.004	-11.838	2.378	-11.659	-9.580	18.491	2.880	2.236	-11.473	-8.581	10.938	-6.801				
14. Programmebegroting 2026	124.792	468.081	24.157	22.228	333.338	127.725	472.823	12.782	19.619	331.385	130.449	474.538	8.072	13.706	340.221	133.389	468.310	10.357	14.288	337.412	133.128				
TOTAAL	684.791	686.821	44.730	48.553	5.853	679.749	686.733	36.432	39.330	9.882	658.332	671.529	25.688	28.024	15.535	662.274	662.986	26.118	26.688	1.282	672.334				
																					659.005				
																					25.786				
																					41.308				
																					2.213				

Bijlage 9 Afkortingen

ABRvS	Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
ADV-Limburg	Antidiscriminatievoorziening Limburg
AI	Artificiële intelligentie, kunstmatige intelligentie
ALV	Algemene ledenvergadering
ARBO	Arbeidsomstandigheden
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene plaatselijke verordening
ASL	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AZWA	Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord
BAG	Basisregistraties voor adressen en gebouwen
BBP	Bruto binnenlands product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BCF	BTW-compensatiefonds
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIS	Basisinfrastructuur
BL-MHC	Brightlands Maastricht Health Campus
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BRP	Basisregistratie personen
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Gebundelde uitkering
B&W	Burgemeester en wethouders
BVO	Beweegvriendelijke omgeving
BVO	Betaald voetbalorganisatie
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CHNT	Cultural Heritage and New Technologies
CNME	Centrum voor Natuur en Milieu Educatie
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID	Coronavirus disease (coronavirusziekte)
CO2	Koolstofdioxide
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumentenprijsindex
CPO	Collectief particulier opdrachtgeverschap
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CRvB	Centrale Raad van Beroep
DUMAVA	Investeringssubsidie Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EAA	European Association of Archaeologists
ECB	Europese Centrale Bank
ECLI	European Case Law Identifier
EFFORTS	European Federation of FORTified Sites
EMM	Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V.
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENCI	Eerste Nederlandse Cement Industrie
ENG	Energieneutrale gebouwen
EU	Europese Unie

ESZL	Economische Samenwerking Zuid-Limburg
FIDO	Wet financiering decentrale overheden
FMI	Funciemengingsindex
FTE	Fulltime-equivalent
G4	4 grote steden Den Haag, Utrecht, Rotterdam en Amsterdam
G40	G40 Stedennetwerk, netwerk middelgrote tot grote Nederlandse steden
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GFE	Groente-, fruit- en tuinafval - etensresten
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GFT+E	Groente-, fruit- en tuinafval plus etensresten
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIK-J	Gesloten en Intensief Klinische Jeugdhulp
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GW	Gemeentewet
HAVO	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HCL	Historisch Centrum Limburg
HIC	High Impact Crime
HR	Human resources
I&A	Informatisering en automatisering
IBOI	Prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen
IBOR	Integraal beheer openbare ruimte
ICS	Intern Control Statement
ICT	Informatie en communicatie technologie
IGOM	Samenwerkingsverband van gemeenten en andere overheidsorganisaties in Zuid- en Midden-Limburg
IHP	Integraal huisvestingsplan
IKC	Integrale kindcentra
IMOC	Prijs materiële overheidsconsumptie
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISV	Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing
IT	Informatietechnologie
IZA	Integraal Zorgakkoord
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JIM	Jumping Indoor Maastricht
KBL	Kredietbank Limburg
KIOR	Kunst in de openbare ruimte
KKC	Kern kindcentrum
LED	Light-emitting diode (licht-emitterende diode)
LIOF	Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering
LISA	Landelijk informatiesysteem van arbeidsplaatsen
LPO	Loon- en prijsontwikkeling
LRE	Limburg Real Estate
LVO	Limburgs voortgezet onderwijs
MAHHL	Maastricht-Aken-Heerlen-Hasselt- Luik
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MCB	Maastricht Congres Bureau/Maastricht Convention Bureau

MEA	Maastrichts energie akkoord
MECC	Maastrichts Expositie en Congres Centrum
MERAC	Mobilising European Research in Astrophysics and Cosmology
MEV	Macro economische verkenning
MFA	Multifunctionele accommodaties
MHC	Maastricht Health Campus
MIRT	Meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport
MJIP	Meerjaren investeringsplan
MJOP	Meerjaren onderhoudsplanning
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MPGV	Meerjarenprognose grond- en vastgoedexploitaties
MTB	Maastrichtse Toeleveringsbedrijven
MUMC+	Maastricht Universitair Medisch Centrum
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
MVOI	Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen
NCSC	Nationaal Cyber Security Centrum
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NDE	Natuur en duurzaamheid educatie
NIBOR	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NNGB	Nederlandse Norm Gezond Bewegen
NOVEX	Nationale Omgevingsvisie EXecutiekraacht
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NPVR	Nationaal Programma Vitale Regio's
NV	Naamloze vennootschap
NVVB	Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken
OBS	Openbare basisschool
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODZL	Omgevingsdienst Zuid-Limburg
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OTS	Onder Toezichtstelling
OV	Openbaar vervoer
OVA	Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling index
OVIN	Onderzoek Verplaatsingen in Nederland
OZB	Onroerendezaakbelasting
PAS	Programmatische aanpak stikstof
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PGB	Persoonsgebonden budget
PMD	Plastic, metalen en drankverpakkingen
PO	Primair onderwijs
POH	Praktijkondersteuning huisartsen
PPS	Publiek private samenwerking
P&C	Planning en control
P&O	Personeel en organisatie
POC	Percentage of Completion
POK	Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag
P&R	Park en ride
P&W	Park en walk
PvT	Plan van transformatie
PW	Participatiewet
QR	Quick Response
RAMS	Reliability, availability, maintainability en safety (betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid)
RAV	Regionale ambulancevoorziening

RES	Regionale energie strategie
RIB	Raadsinformatiebrief
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
RSO	Richtlijn Sportdeelname Onderzoek
RTV	Regionale televisie
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RvC	Raad van commissarissen
RWS	Rijkswaterstaat
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SAM	Stichting Ateliers Maastricht
SCCDK	Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten
SDG	Sustainable development goals
SKC	Satelliet kindcentrum
SO	Speciaal Onderwijs
SOME	Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied
SPBS	Stichting Personeelsbeheer Sport
SPUK	Specifieke uitkering stimulering
SUP	Single Use Plastics
SVREZL	Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
SZMH	Sociale Zaken Maastricht Heuvelland
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TEFAF	The European Fine Art Foundation
TiM	Tuis in Maastricht
TOM	Team Ondernemen Maastricht
TONK	Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TVWE	Transitievisie Warmte en Energie
UM	Universiteit Maastricht
UMC+	Maastricht Universitair Medisch Centrum Plus
UNU-MERIT	United Nations University - Maastricht Economic and social Research and training centre on Innovation and Technology
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VEGAL	Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg
VNG	Vereniging van Nederlandse gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
(V)SO	(Voortgezet) speciaal onderwijs
VSV	Vroegtijdig schoolverlaters
VTE	Vrijtijdseconomie
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en voerschoolse educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
VWO	Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WbWM	Wonen boven Winkels Maastricht
WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
WGA	Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen
WiFi	Wireless fidelity
WML	NV Waterleidingsmaatschappij Limburg
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WO	Wetenschappelijk onderwijs
WOB	Wet openbaarheid van bestuur
WOM	Werk Ontwikkelingsmaatschappij

WOO	Wet open overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken
WOZO	Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen
WSNP	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WSOB	Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet
YUFE	Young Universities for the Future of Europe
ZES	Zero emissie stadslogistiek
ZL	Zuid Limburg
ZZP	Zelfstandigen zonder personeel

